Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp: brief van Aedes
Datum: donderdag 4 oktober 2018 16:12:48

Beste 10.2.E en 10.2.E
Zoals eerder aangegeven, is Aedes positief gestemd over de verbetervoorstellen van de staatssecretaris. We begrijpen echter niet welke krachten ervoor zorgen dat SMArt na een half jaar nog steeds niet is aangepast voor de vensterbanken. Het geduld van onze leden is op, de onnodig hoge kosten blijven zij nu noodgedwongen maken. Aedes verstuurt daarom vandaag een brief aan het ministerie SZW met de dringende oproep 'de SMArt-knop' om te (laten) zetten.
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Van: 10.2.E @sloopaannemers.nl>
Verzonden: zaterdag 3 november 2018 09:09
Aan: 10.2.E @minszw.nl>
CC: 10.2.E @voam-vkba.nl>; 10.2.E @koenders-partners.nl>; 10.2.E @sakezittema.nl; 10.2.E @asb-bv.nl>; 10.2.E @schijf.nl>; 10.2.E @sgs.com>; 10.2.E @rps.nl>; 10.2.E @fenelab.nl>
Onderwerp: DRINGEND verzoek om overleg
Urgentie: Hoog

Geachte mevrouw 10.2.E ,
Er is nog geen gelegenheid geweest om persoonlijk kennis te maken, maar via deze weg vraag ik namens vertegenwoordigers van VOAM-VKBA, VVTB, VERAS en Fenelab (zie cc. hierboven) met klem uw aandacht voor het volgende. Onze rol en positie in het werkveld zal u inmiddels bekend zijn, dus die introductie laat ik voor nu rusten.
De discussie over de risicoklasse-indeling van vensterbanken loopt kennelijk hoog op. De achterliggende tijd is daarover met diverse partijen en in diverse samenstelling met u en met uw medewerkers gesproken. Via de lijn van Ascert hebben wij gepoogd om betrokken te worden bij dit overleg, om onze visie en de vele vragen die er zijn te kunnen toelichten. Zie inhoudelijk daarvoor de bijgaande notitie, waarvan een concept als ik het goed begrijp ondershands door Ascert al aan u is voorgelegd. Ten opzichte van die versie is de notitie op enkele punten aangevuld.
Overleg met de asbestverwijderingsbranche wordt, als wij het goed begrijpen, stelselmatig afgehouden. Het Ministerie spreekt kennelijk wel met Aedes als vertegenwoordiger van bepaalde opdrachtgevers en niet met werkgevers en andere partijen zoals werknemers. Dat is erg vreemd en voor ons onaanvaardbaar. De gang van zaken spijt ons zeer. Dat geldt temeer gezien onze constructieve opstelling in de vele lopende dossiers. Ook staat dat haaks op de afspraken die vorig jaar gemaakt zijn in een gezamenlijke gedachtewisseling op ‘directieniveau’ (Scheveningen overleg) en de toezeggingen die zijn gedaan in vervolg op de discussie in het straalgritdossier. Dit valt ook niet te verklaren in het licht van de recente rondetafelbijeenkomst op 24 september jl. met de Staatssecretaris waarin zij juist opriep om samen te (blijven) werken en in gesprek te blijven. Dat juichen wij ook zeer toe.
Wij kunnen niet anders dan nu via deze weg zeer dringend verzoeken om een overleg met u op zeer korte termijn. Gezien de situatie zien wij uw reactie op dit verzoek graag **uiterlijk dinsdag a.s.** tegemoet.
Tot nu toe hebben wij vanuit wederzijds respect altijd de lijn verkozen om rechtstreeks met uw ministerie in contact te treden en te blijven. Anders dan andere partijen die stelselmatig via de pers en politiek ageren. Wij willen dit graag zo houden, maar zonder overleg wordt ons dat onmogelijk gemaakt en zullen wij anders moeten overwegen. In dat verband speelt ook onze verantwoordelijkheid naar onze achterban, waarin het vertrouwen in en het draagvlak voor het ‘certificatiestelsel asbest’ merkbaar afneemt.
Ik vertrouw er graag op dat wij elkaar spoedig kunnen treffen.
Met vriendelijk groet,
drs. ing. 10.2.E

mobiel 06 10.2.E

Postadres
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres

Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact
Telefoon 0345-10.2.e
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl
10.2.E @sloopaannemers.nl

Steunt u al de Sloopcode? Zie www.sloopcode.nl!

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

VERAS, VVTB, VOAM-VKBA, Fenelab
T.a.v. dhr. drs. ing. 10.2.E
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
dhr. drs. ing. 10.2.E

Onze referentie
2018-0000818323

Uw referentie
Mailbericht 3 november 2018, Verzoek om overleg

Datum 21 januari 2019
Betreft Uw brief met bezwaren en vragen over vensterbanken

Geachte heer 10.2.E

Op 3 november stuurden VERAS, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab een gezamenlijke notitie in reactie op een verzoek van SZW inzake vensterbanken aan Ascert. Met deze brief ga ik hierop in.

Allereerst wil ik van de gelegenheid gebruik maken om te onderstrepen dat net als u ook SZW een voorstander is van duidelijkheid en een deugdelijke borging bij het uitvoeren van gezond en veilig werken met asbest. Dat streven ligt ook ten grondslag aan de in september uitgebrachte beleidsreactie. Uit uw brief spreekt een grote betrokkenheid bij de opgaven op het terrein van asbest. Om deze opgaven gezamenlijk het hoofd te kunnen bieden, acht ik naast betrokkenheid ook wederzijds begrip en respectvolle omgang van belang. Ik hoop dat we met die uitgangspunten in de hand goede stappen kunnen zetten naar meer duidelijkheid en verbeteringen kunnen realiseren.

Naar aanleiding van uw bericht en notitie is op 29 november met u overleg gevoerd, waarin u uw wensen, vragen en visie heeft kunnen toelichten. In het overleg heeft u verder aangegeven graag nog een reactie op uw mail en meegezonden notitie te ontvangen. Deze vindt u als bijlage bij deze brief. De punten uit uw brief krijgen uiteraard de aandacht die ze verdienen.

Verder heeft u het gevoel dat overleg met de asbestverwijderingsbranche stelselmatig wordt afgehouden. Dit beeld herken ik evenwel niet. De asbestsector is een van de branches die zich goed vertegenwoordigd mag noemen. Uiteraard hechten we aan goed overleg met alle belanghebbenden.

Dit is dan ook de reden dat we regelmatig overleg voeren en bijeenkomsten organiseren met alle belanghebbenden over bijvoorbeeld de uitwerking van de beleidsreactie asbest. Daarvoor is de branche zoals u weet van harte uitgenodigd.

Hoogachtend,

10.2.E

drs. H.L.M. Boussen
Directeur

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Bijlage Vragen & Antwoorden

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Vragen bij Beleidsreactie Certificatiestelsel Asbest

Hoe valt te verklaren dat het Ministerie van SZW twee weken na de Beleidsreactie SZW een voorschot neemt op de behandeling en implementatie daarvan, door per brief aan Ascert zonder enige consultatie van partijen alvast te concluderen dat de verwijdering van vensterbanken als niet 'complexe werkzaamheden' dienen te worden beschouwd?
Antwoord: Dit kon worden geconcludeerd omdat de achtergrond en het doel van deze verbeteractie in de beleidsreactie bekend is bij de Directie G&VW en uit TNO-onderzoek daartoe aan leiding. Omdat het bestuur van Ascert duidelijkheid vroeg over de relatie tot de verbeteractie in de beleidsreactie is deze conclusie toegevoegd. G&VW ziet de gevraagde aanpassing ook als onderdeel van en voortvloeiend uit het systeem waar door de toenmalige bewindspersoon bewust voor gekozen is in 2006.

Hoe valt te verklaren dat in deze brief aan de Beleidsreactie SZW een belangrijk criterium wordt toegevoegd aan het begrip 'complexe werkzaamheden', namelijk dat het moet gaan om werkzaamheden waarvoor "uitzonderlijke deskundigheid" nodig is?
Antwoord: Er wordt geen criterium toegevoegd. In de beleidsreactie staat al dat het gaat om werkzaamheden waarvoor veel "expertise" dan wel "deskundigheid" nodig is.

Wat verstaat het Ministerie van SZW nu precies onder het begrip 'complexe werkzaamheden waarvoor uitzonderlijke deskundigheid vereist is'? Geef voorbeelden en voorziet het Ministerie dat ook werkzaamheden die qua blootstelling onder RK2 vallen (op termijn) ook buiten het 'certificatiestelsel' gaan vallen omdat hiervoor kennelijk geen uitzonderlijke deskundigheid nodig is?
Antwoord: SZW neemt hierin het voortouw en een voorstel zal in de loop van dit jaar ter consultatie aan vertegenwoordigers van belanghebbenden worden voorgelegd.

Vragen over risicogericht asbestbeleid en Europeesrechtelijke aspecten

Heeft SZW haar opdracht aan Ascert (en gegeven de eerdere inbreng uit de branche) getoetst aan de uitgangspunten van het risicogerichte asbestbeleid, zoals onder andere neergelegd in de nota van toelichting op de implementatie risicogericht asbestbeleid in 2006 (Staatsblad 2006, 348) en TNO-rapport R2004?
Antwoord: Zeker. Dat leidt juist tot het verzoek om aanpassing. Overigens hebben de vensterbanken tot 2014 in risicoklasse 1 gestaan, behalve in die gevallen waarbij "verspanende" werkzaamheden plaatsvonden. Dit is een indicatie dat wel breuk kon/mocht optreden bij het verwijderen in die risicoklasse.

Is de opdracht om de verwijdering van asbesthoudende vensterbanken onder risicoklasse 1 (in het huidige stelsel) te brengen in overeenstemming met de Europeesrechtelijke uitgangspunten, zowel inhoudelijk als gezien de wijze van totstandkoming van het Aedes Protocol?
***Antwoord*:** Inhoudelijk wel. De EU laat lidstaten deze ruimte. Vergelijking met omringende landen op het punt vensterbanken hebben we momenteel niet, maar bekend is wel dat er lidstaten zijn die bijvoorbeeld alle werk met asbestcement onder de laagste risicoklasse hebben geschaard. Wat er bedoeld wordt met "……als gezien de wijze van totstandkoming van het Aedes protocol" is niet duidelijk.

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Vragen over taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en procedures

Wat is de juridische grondslag van de 'opdracht' van SZW aan het bestuur van Ascert?
***Antwoord**: Hiervoor is onzes inziens geen juridische grondslag nodig. Het gaat om een verzoek tot aanpassing op basis van de gegroeide werkverhoudingen, en naar aanleiding van een verzoek van de beheersstichting om duidelijk te maken dat de beslissing conform het door SZW ingestelde systeem was en niet door Ascert genomen werd.*

Is er voor deze 'opdracht' een juridische grondslag in het Arbobesluit, het Certificatieschema, het Convenant tussen SZW en Ascert en/of een ander document?
***Antwoord**: Het betreft een verzoek, dat overigens op verzoek van Ascert is gestuurd. Hiervoor is geen juridische grondslag nodig. Het is wel zo dat het verzoek conform het systeem in het Arbobesluit is.*

Betreft het een 'opdracht' namens de Minister van SZW en hoe blijkt dat uit de ondertekening van de brieven van SZW aan Ascert? Deze vraag speelt temeer nu aan Ascert wordt verzocht om af te wijken van geldende procedures en reglementen.
***Antwoord**:* Het is een "verzoek" van de Directeur G&VW. Zij verzoekt om aanpassing van SMArt aan de daadwerkelijke situatie volgens de regelgeving. Er wordt niet aan Ascert verzocht af te wijken van geldende procedures.

Op grond van welke juridische regeling is het bestuur van Ascert bevoegd en in staat om de risicoklasse-indeling aan te passen?
Antwoord: Het bestuur kan de risicoklasse niet aanpassen; zij kunnen wel de SMArt aanpassen aan de gegevens over de risicoklasse.

In de brief van SZW aan Ascert d.d. 9 juli 2018 staat dat de procedure om te komen tot aanpassing van SMArt niet eenduidig is. Op welke concrete punten is er naar het oordeel van SZW dan onduidelijkheid?
Antwoord: De constatering volgt uit de aanloop naar die brief, waarin het verzoek is gedaan om SMArt aan te passen. Ook de door de branche gestelde vragen lijken te wijzen op de genoemde onduidelijkheid om te komen tot een SMArt-aanpassing in voorkomende situaties.

Waarom is de procedure SC-547 niet gevolgd?
Antwoord: Dit is een vraag die in beginsel gesteld kan worden aan Aedes. Maar het indienen bij de commissie is niet verplicht, in die zin dat het betoog is geweest dat het geen innovatie betrof, maar een aanpassing op basis van metingen uit de praktijk.

Is er een herleidbare en gemotiveerde (belangen)afweging gemaakt door SZW van het volgen van de bestaande procedures binnen Ascert versus de route die nu gevolgd is waarin SZW rechtstreeks een verzoek doet aan het bestuur van Ascert zonder (toe te staan) dit (eerst) te agenderen binnen de bestaande organen van Ascert?
Antwoord: SZW heeft de conclusie van Aedes dat het in de stukken gaat om een commissie die is ingesteld voor "nieuwe/innovatieve werkwijzen" bekeken en geconcludeerd dat dit inderdaad in de relevante stukken staat. Ons zijn verder geen afspraken bekend dat aanpassingen aan SMArt goedgekeurd moeten worden door het CCvD. Het beheer van SMArt staat los van het voorbereiden van de certificatieschema's, waarvoor het CCvD in het leven is geroepen.

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Hoe kijkt het Ministerie van SZW aan tegen de onafhankelijkheid van het TNO onderzoek en haar verzoek / opdracht aan Ascert in het licht van bovenstaande?
Antwoord: Wij hebben geen twijfels aan de onafhankelijkheid van TNO.

Vragen over inbreng vanuit de branche en Ascert

Wat heeft het Ministerie van SZW gedaan met de informatie en vragen uit de notitie over de risicoklasse-indeling?
Antwoord: Deze zijn betrokken bij het vormgeven van de beleidsreactie. Enkele aspecten uit de notitie zijn ook daarin terug te vinden.

Zijn de voorstellen uit deze notitie in overweging genomen en betrokken bij het verzoek c.q. de opdracht aan Ascert?
Antwoord: Niet expliciet. Er staan overigens maar twee voorstellen in: de risicoklasseindeling in het Besluit moet aangepast en Ascert zou een project (moeten) starten om te bezien of een specifieke werkmethode haalbaar is.

Waarom heeft SZW en waarom heeft Aedes niet deelgenomen aan het ingelaste overleg van het CCvD Asbest hierover?
Antwoord: In het CCvD-overleg dat voorafgegaan is aan het ingelaste overleg is door SZW aangegeven dat zij niet zou deelnemen. Dat past ook niet bij de rol van SZW in het CCvD; SZW is immers toehoorder. Deelname van Aedes aan het ingelaste overleg is aan Aedes.

Hoe ziet het Ministerie van SZW haar rol en de rol van Aedes in deze kwestie, in het licht van het gegeven dat waar het gaat om arbeidsomstandigheden er in de eerste plaats vooral sprake is van afstemming met en tussen de sociale partners, namelijk werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers?
Antwoord: De aanpassing is conform het bestaande systeem. Dit systeem is afgestemd met werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers. Dus hoeft niet elke aanpassing in een instrument (nb niet in het systeem zelf) ook weer met werkgevers en werknemers te worden afgestemd.

Waarom hebben Ministerie en Inspectie van SZW sinds de zomer niet inhoudelijk gereageerd op de zorgen van Ascert en de asbestverwijderingsbranche en wordt juist wel druk uitgeoefend op Ascert om de kwestie vensterbanken te regelen?
Antwoord: Er is wel actie ondernomen. Dit wordt om handhavingstechnische redenen niet gedeeld. Verder is het zo dat juist door aanpassingen als de gevraagde aanpassing van vensterbanken, conform het bestaande systeem, het ontstaan van alternatieve routes buiten het bestaande systeem en regelgeving om, zou tegengaan omdat er geen draagvlak en geen verdienmodel meer voor is.

Wat is de reactie van SZW inzake de bovengenoemde ontwikkeling en wat zijn de acties die worden genomen?
Antwoord: zie voorgaand.

Vragen over de status van het Aedes protocol en borgingsdocument

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Kan Ascert, althans kunnen de verschillende organen binnen Ascert, voorwaarden of regels verbinden aan het werken in risicoklasse 1? Wat is de rechtsgrondslag hiervoor?
Antwoord: Voorwaarden voor de risicoklasse-indeling dienen zo helder mogelijk opgenomen te worden in SMArt. Bij niet voldoen aan de voorwaarden geldt dan ook niet de RK1 indeling. Zo is het ook met een eerder initiatief gegaan waarvoor SMArt wel is aangepast.

Hoe moet naar het oordeel van het Ministerie van SZW de borging concreet worden verankerd?
Antwoord: zie voorgaand

Wat is de status van het Aedes Protocol en de positie van Aedes daarin?
Antwoord: Er is een protocol voor de (veilige) werkwijze en een protocol voor borging. Aedes is opsteller van deze protocollen.

Is Aedes bevoegd om eigen werkmethoden uit te werken die specifiek gelden voor haar leden als opdrachtgever? Wat is dan de betrokkenheid van andere stakeholders, in het bijzonder van de werkgevers en werknemers (sociale partners) die het werk feitelijk moeten uitvoeren?
Antwoord: Deze vraag kan het beste worden gesteld aan Aedes.

Mogen alleen woningcoöperaties (die lid zijn van Aedes) asbesthoudende vensterbanken in risicoklasse 1 laten verwijderen? Hoe zit het dan met vensterbanken in gebouwen van andere gebouweigenaren?
Antwoord: De voorwaarden zouden dan ook voor saneringen in opdracht van andere gebouweigenaren gelden, onder voorwaarde van het houden aan de voorgeschreven werkwijze en borging.

Is het feit dat de opdrachtgever lid is van Aedes dan een vorm van borging? Overigens, hoe is goed opdrachtgeverschap bij coöperaties geregeld, want ook daar zijn grote verschillen waarneembaar? Heeft SZW inzicht en dat meegewogen?
Antwoord*:* Lidmaatschap kan dit ondersteunen. Maar lidmaatschap van een brancheorganisatie biedt geen garantie op zich. Verdere detailvragen aan Aedes.

Wat is trouwens de (rechts)verhouding tussen Aedes en haar leden? Is Aedes een toezichthoudende organisatie geworden, nu controlemetingen en "certificaten van uitgevoerde luchtmetingen" volgens het Protocol aan Aedes moeten worden verstrekt? Wat is de sanctie als daaraan niet wordt voldaan?
Antwoord: Deze vraag kan het beste aan Aedes worden gesteld.

Onder kopje 4 van het borgingsdocument staat dat de coöperatie vooraf de ervaring van het saneringsbedrijf toetst en dat tijdens de uitvoering ook vormen van (extern) toezicht plaatsvinden. Er wordt in het Protocol een soort van een 'eigen' controlestelsel ingericht door en binnen Aedes, buiten het certificatiestelsel en zonder betrokkenheid van stakeholders zoals werkgevers en werknemers die de werkzaamheden uitvoeren. Hoe kijkt SZW daar tegen aan?

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Antwoord: Wanneer asbestbronnen vallen binnen RK1, dan is terzake deskundigheid ook een vereiste. In principe is het toe te juichen dat door de opdrachtgever/werkgever aanvullende controle en toetsing plaatsvindt. Dit kan worden gezien als extra goed opdrachtgever- en/of werkgeverschap.

Als Ascert via SMArt *moet verwijzen naar het Protocol, voor wiens verantwoordelijkheid komt dan de inhoud daarvan nu het Protocol niet is behandeld in en vastgesteld door het CCvD Asbest?*
Antwoord: Hierin ligt kennelijk een onduidelijkheid, want het CCvD heeft deze rol niet. Verder is het punt van verantwoordelijkheid inderdaad een aandachtpunt, daarom moet dit in de toekomst beter worden vastgelegd.

Hoe zit het met aansprakelijkheden als het Protocol niet afdoende blijkt te werken?
Antwoord: Als uitgangspunt wordt genomen dat dergelijke protocollen op hun werking worden getoetst in de praktijk. De aard of omvang van aansprakelijkheid betreft een juridische vraag waar als het nodig is een rechter zich over zal moeten buigen.

Hoe zit het met de precedentwerking? Komen er straks ook protocollen voor andere bedrijfstakken en sectoren, tot stand gekomen buiten het certificatiestelsel om en moet het Ascert bestuur dat bij decreet van SZW dan regelen in SMArt*?*
Antwoord: Het is niet ondenkbaar dat er dergelijke protocollen totstandkomen.

Bij de brief van SZW aan Ascert zit een bijlage van TNO. Daarin staat onder andere "(...) SMArt faciliteert op dit moment niet in het aangeven van emissiebeperkende maatregelen. Dit zal toegevoegd moeten worden".
Wat is met deze conclusie en aanbeveling gedaan?
Antwoord: Daar is tot zover voor zover ons bekend, niets mee gedaan door Ascert.

Op welke wijze moet het Protocol dan aan SMA-rt worden gekoppeld?
Antwoord: Zie eerder antwoord, ook inzake doorontwikkeling SMArt.

Deelt SZW de stelling dat het hier niet alleen gaat om de technische vraag, maar juist ook om de formele juridische inbedding? Meer concreet: dat SMA-rt formeel alleen de risicoklasse weergeeft en voor werken in risicoklasse 2(A) alleen eisen weergeeft die in het CCvD Asbest als zodanig zijn vastgesteld en zijn opgenomen in het Certificatieschema Asbest. Met andere woorden; SMA-rt vestigt zelf geen nieuwe regels en borgt het naleven daarvan evenmin.
Antwoord: Nee. Het betreft nu een technische aanpassing. SZW streeft er juist naar dat de SMArt veel meer gaat doen dan alleen de risicoklasse aangeven zoals nu het geval is. Het zou de stand van de wetenschap moeten gaan weergeven, zoals ooit bedoeld. Zie ook de beleidsreactie over doorontwikkeling van SMArt of van een nieuw instrument.

Waaruit bestaat de beoordeling van het Aedes Protocol door Inspectie SZW, hoe is de uitkomst daarvan vastgelegd en wat is de status daarvan?
Antwoord: Inspectie SZW was betrokken bij de uitvoeringstoets. Zie het tweede rapport van TNO, Resultaten blootstellingsstudie tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken onder verlicht beheersregime (RK1)

Is deze beoordeling een HUF-toets, zoals ook voor Certificatieschema en SCi

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

documenten van toepassing is?
Antwoord: Nee.

Voor welke (versies van) documenten geldt deze beoordeling en op welke wijze is dit vastgelegd en kenbaar (denk aan de statische verwijzing voor documenten zoals binnen het certificatiestelsel als voorwaarde geldt)? Ter nadere illustratie: Aedes heeft verschillende versies van het Protocol ondertussen al gecommuniceerd, zonder vermelding van de status en wekt daarmee de indruk dat dit al is geregeld en geïmplementeerd. Dat geeft veel verwarring en staat in schril contrast met de wijze waarop binnen Ascert documenten tot stand moeten komen.
Antwoord: Dit zou afhankelijk zijn van de versie die in SMArt wordt opgenomen, dan wel waarnaar wordt verwezen.

Vragen over de inhoud van het Aedes protocol borgingsdocument

In het TNO-rapport staat dat voorafgaand aan de verwijderingswerkzaamheden door een expert moet worden nagegaan of de omstandigheden zodanig zijn dat de vensterbanken in zijn geheel of alleen met incidentele breuk kunnen worden verwijderd. In het borgingsdocument [8] staat dat vooraf door een deskundige medewerker van een inventarisatie of verwijderingsbedrijf wordt beoordeeld of de vensterbanken zonder breuk of alleen met incidentele breuk kunnen worden verwijderd. Hoe moet dat in de praktijk worden uitgelegd? Is dit toetsbaar en afdwingbaar? Kan dit binnen de kaders van de wettelijke inventarisatieplicht, waaruit volgt dat de risicoklasse vooraf in de asbestinventarisatie wordt vastgesteld en gerapporteerd?
Antwoord: Het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken valt onder de werkzaamheden van artikel 4.54a Arbobesluit. Het is verplicht om door een inventarisatiebedrijf te laten bepalen in welke risicoklasse de vensterbank verwijderd moet worden. Een volgtijdelijke toetsing over de verwijderingsmethode achten we redelijk. Zodoende past de aanpak immers bij de risico's. Het is op zich positief dat Aedes hier aandacht aan besteed.

Er zijn veel bevestigingsmethoden van vensterbanken en veel combinaties daarvan. In de praktijk blijkt dat vooraf in de asbestinventarisatie de bevestigingswijze niet altijd goed is te beoordelen. Hoe is dat voorzien, nu het Protocol daarover niets zegt?
Antwoord: Het inventarisatierapport kan voor verschillende bevestigingsmethoden aangeven wat de RK-indeling is. Mocht er vastgesteld worden dat een bevestigingsmethode anders is dan van tevoren gedacht, dan is daarmee dus ook bekend of er een RK opschaling moet plaatsvinden. Het schijnt trouwens in de praktijk / bij de pilot niet tot nauwelijks voor te komen dat een risicoklasse aanpassing wordt gedaan. Als in het geheel niet vastgesteld kan worden dat het verwijderen van vensterbanken volgens het protocol van Aedes kan, zal het verwijderen in risicoklasse 2(A) worden ingedeeld.

Voor welke producttypen en welke bevestigingswijzen en combinaties is de RK1 indeling nu precies bedoeld? Hoe verhoudt zich dat tot de scope van het TNO-onderzoek?

Antwoord: Zie de rapporten
Het Protocol gaat uit van drie bevestigingswijzen. Is het TNO-onderzoek representatief voor alle drie deze bevestigingswijzen, ook voor combinaties?

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Antwoord: Zie TNO-onderzoek

In het borgingsdocument staat onder kopje 3 dat het werk ook kan worden gedaan door niet gecertificeerde bedrijven, terwijl onder kopje 4 staat dat een gecertificeerd saneringsbedrijf wordt ingeschakeld. Het Protocol wekt ook de indruk dat gecertificeerde saneringsbedrijven worden ingeschakeld. Wat is precies de bedoeling van Aedes en hoe is dat geborgd?
Antwoord: In principe kunnen reguliere aannemers (met terzake kennis van asbest) relatief eenvoudige werkzaamheden uitvoeren. Op de vraag waarom Aedes er evenwel voor kiest om toch met gecertifieerde partijen te werken, kan Aedes zelf het beste antwoorden.

Onder kopje 4 van het borgingsdocument staat dat de coöperatie vooraf de ervaring van het saneringsbedrijf toetst en dat tijdens de uitvoering ook externe bedrijven worden ingeschakeld voor toezicht. Is dat toetsbaar en afdwingbaar als voorwaarde voor het werken in risicoklasse 1?
Antwoord: Dit lijkt ons wel toetsbaar. De vraag is of het als voorwaarde voor RK1 zou moeten gelden.

Er moeten volgens het Aedes protocol emissiebeperkende maatregelen worden toegepast, waaronder stofzuigers. SZW stelt dat stofzuigers na gebruik worden weggegooid en dat nieuwe stofzuigers worden aangeschaft. Hoe komt het Ministerie van SZW aan deze informatie?
Antwoord: Dat stelt SZW niet.

Hoe schat het Ministerie van SZW de risico's in van het gebruik van bouwstofzuigers voor zowel algemeen gebruik als voor verwijdering van asbesthoudende vensterbanken, en de risico's van het wisselen van filters bij verwijdering van vensterbanken door niet gecertificeerde bedrijven?
Antwoord: Zijn er gegevens waaruit blijkt dat er zich hierbij grote risico's voordoen? Deze zijn bij ons niet bekend.

Volgens het Protocol moeten de resultaten van de eigen visuele beoordeling worden geüpload in LAVS. Is bekend of dit formeel en technisch mogelijk is? Kunnen ook niet gecertificeerde aannemers LAVS hiervoor gebruiken? Kan deze eis overigens worden afgedwongen en op welke juridische grondslag dan?
Antwoord: Deze vraag is op zich niet relevant voor de vraag naar de risicoklasse, maar zal worden opgenomen met de beheerder van LAVS indien zich op dit punt knelpunten voordoen.

Vragen over de eindbeoordeling / vrijgave

Is door SZW een herleidbare en gemotiveerde afweging gemaakt van de gevolgen van het wegvallen van de onafhankelijke eindcontrole bij verwijdering van asbesthoudende vensterbanken in risicoklasse 1?
Antwoord: Ja, deze afweging heeft in 2006 plaatsgevonden.

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Wat is er gedaan met data van de resultaten van de eindbeoordeling van de verwijdering van vensterbanken die door de eindbeoordelingsinstellingen is aangeleverd, waaruit blijkt dat reeds binnen de bestaande borgingmechanismen er met grote regelmaat restanten asbesthoudende toepassingen achterblijven?
Antwoord: Deze is voorgelegd aan TNO en TNO heeft laten weten dat dat de conclusie van het rapport niet beïnvloedde. In het TNO-rapport zijn ook data weergegeven waaruit blijkt dat bij het ernstig beschadigen van de vensterbanken grenswaarde overschrijding kan plaatsvinden. Daarom geldt de RK1-indeling ook niet wanneer de vensterbank ernstig beschadigd wordt. Doordat bij de aangeleverde gegevens geen informatie beschikbaar was over de manier waarop de sanering en schoonmaak zijn uitgevoerd waren deze gegevens niet te koppelen aan de werkmethode waarvoor de RK1-indeling geldig is. In de meetstudies die gebruikt zijn ter onderbouwing is wel gecontroleerd of ook de eindbeoordeling voldeed.

Is overwogen en afgestemd met vertegenwoordigers van gebruikers/bewoners/ huurders van ruimten waar straks buiten het stelsel asbestvensterbanken worden gesaneerd? Is er nagedacht over de gevolgen daarvan in de beeldvorming, publieke opinie en het risico van (maatschappelijke) onrust als er bijvoorbeeld asbestrestanten achterblijven of er onzekerheid bestaat of wordt gecreëerd over verontreinigingen?
Antwoord: Vensterbanken zouden teruggaan naar de risicoklasse waar ze 8 jaar in gezeten hebben en die risicoklasse leidde destijds ook niet tot ongerustheid. Er blijven in de huidige praktijk soms restanten achter waarvan vermoed wordt dat het restanten van (asbesthoudende) vensterbanken zou kunnen betreffen. Dit leidt inderdaad af en toe wel tot ongerustheid. Daarom is het goed afspraken te maken over oplevering van het werk inclusief visuele eindbeoordeling. Dit is ook in het voordeel van de eigenaren van het asbest.

Hoe wordt de preventieve werking van de onafhankelijke eindbeoordeling ingeschat en is overwogen wat de gevolgen (kunnen) zijn van het loslaten daarvan?
Antwoord: De beoordeling is bedoeld als objectieve meting om te toetsen of de werklocatie schoon is. Er is in de sector een APK-mode geopperd. Dit kan eenzelfde preventieve werking hebben.

De Beleidsreactie SZW benadrukt het belang van de onafhankelijkheid van de eindbeoordeling binnen RK2(A). Hoe wordt dat dan bezien in dit verband, waarin juist de onafhankelijke eindbeoordeling wordt losgelaten?
Antwoord: Dit gaat om RK1. Dat is een consequentie van de beleidskeuzes in 2006.

In de systematiek van het 'stelsel' geldt dat er voor RK1 geen onafhankelijke eindbeoordeling verplicht is, omdat de veronderstelling is dat er in deze risicoklasse (sporadische blootstelling van geringe intensiteit) geen noemenswaardig risico is op vezelemissie. In het Protocol is het slagen van de werkmethode juist afhankelijk van de juiste en zorgvuldige toepassing daarvan. Is dit meegewogen bij de 'besluitvorming' over het indelen van vensterbanken in risicoklasse 1?
Antwoord: Ja, dit is een consequentie van de beleidskeuzes in 2006.

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Vragen over het TNO-onderzoek

Hoe kijkt het Ministerie van SZW aan tegen de onafhankelijkheid van het TNO-onderzoek en haar verzoek / opdracht aan Ascert, gegeven het feit dat het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Aedes, er geen externe toetsing heeft plaatsgevonden en de resultaten niet zijn ingebracht in Ascert? Beschouw daarbij ook de Beleidsreactie SZW waarin staat dat er officiële afspraken moeten worden gemaakt over de rol van TNO om de onafhankelijkheid en transparantie te waarborgen?
Antwoord: Zie eerder antwoord. De onafhankelijkheid staat niet ter discussie.

Welke gegevens zijn beschikbaar c.q. geïnventariseerd door TNO en SZW om de resultaten van andere validatieonderzoeken en de ervaringen uit de dagelijkse praktijk te relateren aan de representativiteit en uitkomsten van het TNO onderzoek in opdracht van Aedes?
Antwoord: Zie hiervoor het TNO-rapport

Zijn SZW en TNO op de hoogte van validatieonderzoeken waarin (uitgevoerd volgens Sc-548) uiteindelijk geen terugschaling kon plaatsvinden? Is dat in het werkveld nagegaan / uitgevraagd?
Antwoord: Dit is in principe een vraag voor TNO. In beginsel is het voorstelbaar dat validatieonderzoeken in uitkomst kunnen verschillen. Dit kan verschillende oorzaken hebben, waaronder de getoetste werkwijze.

Wat is de representativiteit van het TNO-onderzoek, nu de werkmethode is getoetst in één project uitgevoerd door een gecertificeerd saneringsbedrijf met gecertificeerde personen (DAV/DTA)?
Antwoord: Dit pleit voor uitproberen in de praktijk. Tot nu toe gaf SMArt aan dat het werk door een gecertificeerde verwijderaar gedaan moet worden en.

Is rekening gehouden met, en is overwogen hoe de uitkomsten moeten worden bezien in het licht van het hoog repeterende karakter van het verwijderen van vensterbanken door niet gespecialiseerde bedrijven buiten het stelsel van certificatietoezicht en onafhankelijke eindbeoordeling?
Antwoord: Met een "hoog repeterende karakter" wordt gesteld dat er bedrijven zijn die zich exclusief toeleggen op het weghalen van vensterbanken? Op zich geldt de grenswaarde voor blootstelling gedurende 8 uur per dag. Dit leidt bij een blootstelling van 40 uur per week, 40 jaar lang tot acceptabele gezondheidsrisico's. Kortere blootstellingsduur leidt tot nóg minder risico's.

Vragen over wat met het voorstel van VERAS, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab is gedaan

Wat is met dit voorstel gedaan?
Is er bereidheid om dit voorstel alsnog samen met de betrokkenen ter hand te nemen, als alternatief op de voostellen van Aedes?
Antwoord: Het wordt gewaardeerd dat de branches meedenken en zien dat er aanpassingen nodig en mogelijk zijn. Maar het voorstel was nog weinig concreet en ook vonden wij niet aannemelijk gemaakt dat het nodig was.

Vragen over financiële onderbouwing van de stellingen van Aedes en het beleid van SZW

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Heeft SZW een kostenanalyse gedaan c.q. aan Aedes een onderbouwing gevraagd (een totale kostenanalyse en toerekening van de verschillende kostencomponenten bij verwijdering van vensterbanken in scenario's)?
Antwoord: Nee. Dat is ook onze rol niet.

Deelt SZW dat allereerst onderscheid moet worden gemaakt tussen het arbeidshygiënische regime en het beheersregime (zie notitie [1])? Als uit onderzoek blijkt dat het arbeidshygiënische regime voor het saneren van vensterbanken kan worden bijgesteld, dan kunnen de kosten worden gereduceerd, maar dat heeft niets met het certificatiestelsel te maken. Deze differentiatie in het arbeidshygiënische regime kan juist worden geregeld in het Certificatieschema Asbest.
Antwoord: SZW begrijpt wat bedoeld wordt met het verschil tussen het arbeidshygiënisch regime en beheersregime, maar gaat uit van de bestaande regels. Het heeft ook niet zozeer met het certificatiestelsel te maken, als wel met het Arbobesluit.

Van:	10.2.E
Aan:	10.2.E 10.2.E @diaventie.nl"
Onderwerp:	brief van de branches over de omzetting van vensterbanken naar rk 1 in SMArt
Datum:	vrijdag 7 december 2018 14:53:07
Bijlagen:	RK-indeling-vensterbanken.vragenversie.VOAM-VKBA.VVTB.VERAS.FENELAB.02-11-2018 (004).pdf

---

Dag 10.2.E 10.2.E
Bijgaand nog de beloofde brief. Niet schrikken hoor.
Groet 10.2.E

Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp: de brief
Datum: donderdag 4 oktober 2018 16:58:56
Bijlagen: 18-156 brief Aedes inzake niet aanpassen SMArt voor vensterbanken.pdf

---

Hallo 10.2.E en 10.2.E
Dank 10.2.E voor je telefoontje! Ter info bijgaand de brief die is gestuurd aan 10.2.E . We hopen dat Ascert de knop nu echt snel omzet….
Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Datum
4 oktober 2018

Behandeld door
10.2.E

Kenmerk
10.2.E /18-156

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. drs. 10.2.E , directeur Gezond en Veilig Werken
10.2.E @minszw.nl

Koningin Julianaplein 10
2595 AA Den Haag
Postbus 93121
2509 AC Den Haag

088 233 37 00
aedes@aedes.nl
www.aedes.nl

KvK 40478218

Onderwerp
Aanpassing SMArt

Geachte mevrouw 10.2.E

Al meer dan een half jaar wacht onze sector op aanpassing van de risico-indeling voor asbesthoudende vensterbanken in het instrument SMArt. Doordat in deze databank nog steeds niet is vermeld dat vensterbanken in risicoklasse 1 vallen, maken corporaties dagelijks 10x te hoge kosten bij het saneren. Wij dringen er bij u op aan erop toe te zien dat SMArt met spoed wordt aangepast.

Asbesthoudende vensterbanken kunnen met eenvoudige handelingen worden verwijderd. Nog steeds zijn corporaties daaraan veel geld kwijt, omdat hiervoor een veiligheidsregime geldt dat is gekoppeld aan risicoklasse 2. Aedes heeft najaar 2017 wetenschappelijk aangetoond dat vensterbanken onder risicoklasse-1 kunnen worden verwijderd. Nadat blootstellingsonderzoek die inzichten bevestigde, konden wij eind januari van dit jaar aan uw Ministerie, Ascert en TNO de benodigde onderbouwing verstrekken om vensterbanken in risicoklasse 1 in te schalen.

Aedes heeft ten behoeve van SMArt een Protocol voor de betreffende werkmethode ingediend, alsmede een borgingsdocument. Sindsdien worden wij echter van het kastje naar de muur gestuurd en is, ondanks toezeggingen vanuit uw ministerie en van Ascert, SMArt nog steeds niet aangepast. Nog bij uw werkbezoek aan Woonbron op 31 augustus is ons verteld dat deze aanpassing aanstaande was.

Onze leden zijn nu al maanden gedwongen om te kiezen voor het uitstellen van hun saneringsprojecten of het noodgedwongen uitvoeren daarvan onder een te zwaar regime en tegen te hoge kosten. Wij doen een dringende oproep aan u om aan deze situatie een eind te maken en ervoor te zorgen dat Ascert de aanpassing in SMArt doorvoert.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

Algemeen directeur Aedes

Van:	Stichting Ascert
Aan:	10.2.E @aedes.nl
Cc:	10.2.E ; 10.2.E @gmail.com; 10.2.E ; 10.2.E @sitech.nl; 10.2.E ; 10.2.E @rps.nl; 10.2.E ; 10.2.E ; 10.2.E @sloopaannemers.nl; Hoofd Bureau Ascert; 10.2.E ; Voorzitter Stichting Ascert
Onderwerp:	2018-076; reactie op brief Aedes d.d. 21 november 2018
Datum:	maandag 26 november 2018 13:56:48
Bijlagen:	Outlook-1461153306.png 2018-076 Reactie op brief Aedes.pdf

---

Geachte meneer 10.2.E

Naar aanleiding van uw brief d.d. 21 november 2018, ontvangt u hierbij namens het bestuur en de Raad van Toezicht, bijgevoegde reactie.

Met vriendelijke groet namens Stichting Ascert,

10.2.E

Secretariaat Ascert

Onze telefonistes zijn bereikbaar op werkdagen van 9:00 tot 13:00 uur en zijn enkel in de gelegenheid uw vraag te noteren. Wij verzoeken u dan ook uw vraag bij voorkeur per e-mail of via het contactformulier op onze website zo specifiek mogelijk aan ons kenbaar te maken.

info@ascert.nl
www.ascert.nl
085 - 047 11 80

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is onrechtmatig. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan.
Ascert sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit elektronische verzending.
Ontvangt u deze e-mail, terwijl deze niet voor u bedoeld is, dan verzoeken wij u ons hierover per omgaande te berichten.

Stichting
Certificatie
Asbest
Ascert

Postbus 24
5066 ZG Moergestel

Tel: 085 – 047 11 80
info@ascert.nl

Rabobank NL79RABO0397031564
KvK Arnhem 09112654
BTW NL808450153B01

Aedes
T.a.v. De heer 10.2.E
Postbus 93121
2509 AC Den Haag

Per e-mail: aedes@aedes.nl

Datum : 26 november 2018
Kenmerk : Ascert/2018-076
Betreft : Reactie op uw brief d.d. 21 november 2019

Geachte heer 10.2.E

Op 21 november 2018 stuurde u een brief inzake de aanpassing van SMA-rt en de samenstelling van de Raad van Toezicht van de stichting Ascert. Onderstaand een reactie namens het bestuur en de Raad van Toezicht van de Stichting Ascert.

In uw brief gaat u in op het feit dat Ascert *'ondanks verzoeken daartoe van Aedes en van het ministerie van SZW weigert de risico-indeling voor asbesthoudende vensterbanken in het instrument SMA-rt aan te passen'*. Hoewel er inderdaad onderzoeksgegevens bekend zijn op basis waarvan het arbeidshygiëne regime zou kunnen worden aangepast, zijn daarmee nog niet alle risico's van de sanering van vensterbanken binnen het regime van risicoklasse 1 gewaarborgd. Hierover vindt nog overleg plaats met het Ministerie van SZW evenals de Inspectie SZW. Pas als dit overleg is afgerond, kan er een definitief besluit plaatsvinden en zal op basis daarvan al dan niet tot aanpassing van SMA-rt worden overgegaan.

Daarnaast stelt u dat Aedes niet welkom zou zijn in de vergaderingen van de Raad van Toezicht en dat u dit als een *'weigering beschouwt om met de belangen van opdrachtgevers rekening te houden'*. Ook zou bij de vergadering van de Raad van Toezicht waar *'o.a. visie-documenten worden besproken de stem van corporaties niet kunnen en mogen ontbreken'.*
Vooropgesteld merken wij op dat vertegenwoordigers van Aedes al sinds jaar en dag zitting hebben in organen van Ascert en in die hoedanigheid een rol hebben in en een bijdrage leveren aan het aanpassen en wijzigen van schema's en het uitbrengen van advies ten aanzien van beleidsvraagstukken.
In dat kader heeft het bestuur in de afgelopen maanden ook veel gesprekken gevoerd met stakeholders en belanghebbenden, zowel ten aanzien van het functioneren van het certificatiestelsel asbest als ook de opstelling van het visiedocument. Net als andere opdrachtgevers is Aedes in de achterliggende

periode uitgenodigd met het bestuur van gedachten te wisselen over het concept-visiedocument en het bestuur van feedback te voorzien. In tegenstelling tot andere opdrachtgevers heeft Aedes geen gehoor gegeven aan deze uitnodiging en heeft het bestuur volstaan met de feedback vanuit de andere opdrachtgevers.

Tot slot merken wij op dat gezien de in het visiedocument voorgestelde wijzigingen ten aanzien van de governance de Raad van Toezicht eerder heeft besloten pas weer nieuwe leden te benoemen zodra de nieuwe governance concreet vorm krijgt. Om die reden is eerder ook de afgetreden vertegenwoordiger van BRBS Recycling niet vervangen.
Met betrekking tot de rol en de taak van de Raad van Toezicht verwijzen wij u ook naar artikel 11 van de statuten van de stichting Ascert. Hierin is het volgende opgenomen: *'De Raad van Toezicht houdt toezicht op de algemene gang van zaken in de stichting en het beleid van het bestuur.....Bij de uitoefening van hun taak richten de leden van de Raad van Toezicht zich naar het belang van de stichting. De leden van de Raad van Toezicht oefenen hun functie onafhankelijk uit en zullen daarbij geen deelbelangen laten prevaleren.'* De taak en rol van de Raad van Toezicht verhouden zich dus niet met enige vorm van belangenbehartiging, voor welke partij dan ook.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Namens het bestuur;

10.2.E

voorzitter

10.2.E

Namens de Raad van Toezicht;

voorzitter

Van:	10.2.E
Aan:	10.2.E .; 10.2.E
Onderwerp:	FW: 8VERAS-ASB: RK indeling
Datum:	dinsdag 9 oktober 2018 11:10:15
Bijlagen:	image003.png image005.jpg image006.png image004.png image007.png Risicoklasse-indeling-asbest-moet-op-de-schop.juni2018(VOAM-VKBA.VVTB.VE....pdf
Prioriteit:	Hoog

Beste 10.2.E en 10.2.E

Naar aanleiding van onderstaande mail hebben wij op twee momenten met jullie beiden gesproken over deze kwestie.

Er is toen door jullie allebei aangegeven dat de vraag of er een alternatieve systematiek van RK indeling mag worden toegepast (anders dan SMART) onderwerp is van onderzoek. Wij hebben benadrukt dat de ontwikkelingen in het werkveld hieromtrent veel onduidelijkheid en onrust veroorzaakt. Wij hebben ook informatie uit de praktijk gegeven. Deze ontwikkeling zet zich momenteel verder door.

Graag het verzoek of jullie kunnen aangegeven wat de status is van acties die vanuit SZW en Inspectie SZW hieromtrent lopen. Ik heb later deze week een overleg met onze achterban gepland staan en door betrokkenen is gevraagd om concreet terug te koppelen hoe het ermee staat.

De notitie met een situatieschets en analyse van onze kant zoals eerder ingediend is volledigheidshalve bijgevoegd.

Dank alvast voor jullie reactie,

Groeten 10.2.E

Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E
Cc: 10.2.E 10.2.E 10.2.E 10.2.E '10.2.E ;10.2.E "Voorzitter VOAM-VKBA ; 10.2 @schijf.nl; 10.2.E ; Hoofd Bureau Ascert
Onderwerp: 9VERAS-ASB: asbesthoudende vensterbanken
Datum: maandag 11 februari 2019 09:14:32
Bijlagen: image001.jpg
image006.png
image007.png
9VERAS-ASB.12628.B.br.SZW.vensterbanken definitief.pdf
Voorstel voor specifieke werkmethode verwijdering asbesthoudende vensterbanken in het Certificatieschema Asbest.pdf

---

Geachte mevrouw 10.2.E / beste 10.2.E
Dank voor de schriftelijke reactie op onze vragen inzake de kwestie RK indeling vensterbanken. Bijgaand onze afsluitende reactie daarop.
Voor het vervolg vragen wij in het bijzonder aandacht voor ons voorstel om in het Certificatieschema een specifieke regeling op te nemen voor het verwijderen van vensterbanken. Wij vinden het zeer van belang dat dit voorstel wordt meegenomen in de tussentijdse wijziging van het Certificatieschema, zodat de differentiatie van het arbeidshygiënische regime bij de verwijdering van asbesthoudende vensterbanken per 1 april 2019 kan worden ingevoerd. Graag verzoeken wij u om dit vanuit uw Directie mede te bewaken.
Uiteraard zijn wij bereid tot een nadere toelichting.
Een cc. van deze mail is gezonden aan de betrokken personen binnen SZW, de bestuursleden van de branches namens wie deze brief is gezonden en Ascert.
Met vriendelijk groet,
drs. ing 10.2.E
mobiel 06-10.2.E

Postadres
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres
Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact
Telefoon 0345-471390
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl
10.2.E @sloopaannemers.nl

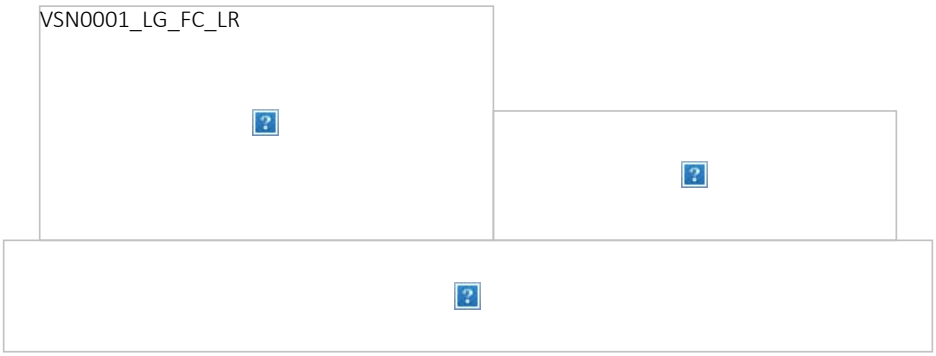

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Directie Gezond en Veilig Werken
t.a.v. mevrouw drs. 10.2.E
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Behandeld door: branches

Onze referentie: 9VERAS-ASB.12628.B Meteren, 11 februari 2019

Betreft: verwijdering asbesthoudende vensterbanken

Geachte mevrouw 10.2.E

Dank voor uw reactie (ongedateerd, kenmerk 2018-0000818323) op onze vragen naar aanleiding van uw verzoek aan Ascert om de risicoklasse-indeling voor asbesthoudende vensterbanken aan te passen onder verwijzing naar een Aedes Protocol.

Uw reactie is deels verhelderend, maar deels ook onbevredigend. Voor ons staat nog steeds vast dat uw verzoek aan Ascert in de zomer van 2018 om de risicoklasse-indeling voor vensterbanken aan te passen, onder verwijzing naar het Aedes protocol, onvoldoende doordacht is geweest. Het doorvoeren daarvan zou, naast veel onduidelijkheid, grote risico's voor de borging van veilig en gezond werken in de asbestverwijdering met zich hebben meegebracht. In de bijlage stippen wij –bij wijze van slotreactie- nog enkele kernpunten uit uw reactie op onze vragen aan.

Het is nu tijd om vooruit te kijken. Graag denken wij met u mee over de vraag of het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken effectiever en efficiënter kan, met behoud van de borging van veilig en gezond werken. Daarvoor hebben wij eerder een concreet voorstellen gedaan (separaat bijgevoegd). In de mail van uw Afdelingshoofd mevrouw 10.2.E d.d. 14 december jl. staat daarover het volgende.

> (….).Je doet onder andere een voorstel om een gewijzigde werkmethode op te nemen in het certificatieschema. Het staat jullie uiteraard vrij om samen met de schemabeheerder het voorstel via het CCvD formeel bij SZW als schemawijziging in te dienen. Dit kan eventueel meelopen in een tussentijdse wijziging. (…).

Bovengenoemd voorstel hebben wij ingediend bij Ascert en staat geagendeerd voor eerst de Werkkamer Proces. Wij vinden het zeer van belang dat dit voorstel wordt meegenomen in de tussentijdse wijziging van het Certificatieschema, zodat de differentiatie van het arbeidshygiënische regime bij de verwijdering van asbesthoudende vensterbanken per 1 april 2019 kan worden ingevoerd. Graag verzoeken wij u om dit vanuit uw Directie mede te bewaken.

Zoals wij meermaals hebben aangegeven zijn er diverse aspecten die spelen bij het differentiëren van het arbeidshygiënische regime bij het verwijderen van bepaalde typen asbestbronnen. In ons voorstel noemen wij de volgende zaken:

- ✓ de gevolgen voor het risicobewustzijn op de werkvloer, in de situatie dat voor een specifieke asbestbron in bepaalde gevallen wel en bepaalde gevallen geen adembescherming hoeft te worden gedragen;
- ✓ de juridische aspecten (in de verhouding werkgever-werknemer, opdrachtgever-opdrachtnemer en bewoners / gebruikers);
- ✓ toekomstige ontwikkelingen rondom de asbestgrenswaarden.

Wij beschouwen de door ons voorgestelde wijziging van het Certificatieschema daarom als een pilot, met name ook vanuit de vraag of dit breder toepasbaar is in de toekomst. Het is daarom goed om de toepassing daarvan en de ervaringen hiermee systematisch te evalueren gedurende de periode van bijvoorbeeld een jaar. Hiervoor zullen wij gerichte voorstellen doen aan Ascert.

Deze kwestie hangt nauw samen met de evaluatie van het certificatiestelsel asbest, de in dat kader geconstateerde knel- en verbeterpunten en de beleidsvoornemens zoals neergelegd in de Kamerbrief hierover. Wij zijn er blij mee dat uw Directie ervoor kiest om de implementatie hiervan op te pakken in nauwe samenwerking met alle belanghebbenden. Wij zijn uiteraard onverminderd bereid om daaraan een actieve bijdrage te leveren.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wij zien uit naar de verdere samenwerking met uw Ministerie en de andere belanghebbende partijen de komende tijd om de beleidsvoornemens zoals neergelegd in de Kamerbrief concreet handen en voeten te geven.

Met vriendelijke groet,

VOAM-VKBA, VVTB, VERAS en Fenelab

cc. Ascert

BIJLAGE: reactie op enkele kernpunten op de bijlage bij uw brief met kenmerk 2018-0000818323

- Wij vragen in onze brief uw aandacht voor de procedure van totstandkoming van het Aedes Protocol. Werkgevers en werknemers zijn daarbij niet betrokken geweest. Hierover stellen wij diverse vragen, waaronder ook de vraag of de gang van zaken in overeenstemming is met het uitgangspunt en de staande praktijk dat het uitwerken van concrete werkmethoden rondom veilig en gezond werken primair het domein is van sociale partners. Deze zijn immers niet betrokken geweest bij het opstellen van het Aedes protocol. Wij hebben daarbij ook gewezen op de Europeesrechtelijke aspecten. Aldus uw reactie is de relevantie u daarvan niet duidelijk. Het gaat er ons om dat in de Europese asbestrichtlijnen onder andere het volgende is bepaald: *"Na overleg met de sociale partners, overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk, worden door de lidstaten praktische richtsnoeren opgesteld voor de omschrijving van sporadische blootstelling met een geringe intensiteit"*. Zoals gezegd, de sociale partners zijn niet betrokken geweest.

- Over de status en de gevolgde procedure van het verzoek van SZW aan Ascert en de daarmee samenhangende juridische aspecten blijft veel onduidelijkheid bestaan. Uw reactie op onze vragen maakt dat niet anders. Dat over de voorwaarden en procedures voor risicoklasse-indeling onduidelijkheden bestaan, wordt in de Kamerbrief over het certificatiestelsel onderkend. In de stakeholdersbijeenkomst op 10 januari jl. is dat ook aan de orde geweest en zijn acties op korte termijn toegezegd. Graag wijzen wij u nogmaals op het belang daarvan, ook gegeven de onduidelijkheid en 'wildgroei' die optreedt door alternatieve routes buiten het bestaande systeem en regelgeving om. Wij delen overigens niet uw suggestie dat dit een reden is om asbestbronnen maar in te delen in risicoklasse 1, zodat er voor deze routes "geen draagvlak en geen verdienmodel meer is". Dat kan toch niet een motief zijn? Het gaat immers over de borging van veilig en gezond werken, niet om (het wegnemen) van verdienmodellen.

- Aan de orde is of het verwijderen van vensterbanken valt aan te merken als 'complexe' werkzaamheid, zoals bedoeld in de Kamerbrief met de beleidsreactie. U geeft aan het voortouw te zullen nemen voor de uitwerking van dit begrip en dat deze ter consultatie zal worden voorgelegd. Eerst moeten er echter goede criteria worden geformuleerd. Zoals aangegeven in onze brief, vinden wij het criterium 'complexe werkzaamheden' niet duidelijk genoeg. Dat geldt zeker voor de term "uitzonderlijke deskundigheid", zoals door u in de kwestie vensterbanken is toegevoegd. Graag worden wij daarom vroegtijdig betrokken bij het oppakken van deze actie uit de beleidsreactie.

- Wij stellen in onze brief diverse inhoudelijke vragen over het Aedes protocol. Meermaals stelt u in reactie daarop dat we die vragen aan Aedes moeten stellen. Deze stelling is onnavolgbaar. Het Aedes protocol is eenzijdig opgesteld door Aedes en aan u voorgelegd. Vervolgens verzoekt u aan het Ascert bestuur om op basis daarvan de risicoklasse-indeling aan te passen, zonder bespreking van het protocol in één van de inhoudelijke overlegorganen van Ascert. Daarmee neemt u de inhoud van het protocol voor uw rekening en verantwoordelijkheid. Terechte inhoudelijke vragen daarover moeten dan ook door u beantwoord (kunnen) worden.

- In reactie op onze vraag over de precedentwerking, geeft u als antwoord dat het “niet ondenkbaar is dat er (meer van) dergelijke protocollen totstandkomen”. Deze reactie baart ons zorgen. Het is onwenselijk dat er een lappendeken komt van protocollen voor verschillende werkzaamheden en branches, op voorstel van bepaalde (groepen van) opdrachtgevers en zonder dat daarvoor een vaste procedure is gevolgd waarbij alle partijen en ook in ieder geval vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers betrokken zijn.

- Op onze vraag of u heeft getoetst of de stelling van Aedes klopt dat het saneren van vensterbanken binnen het certificatiestelsel factoren (Aedes zegt wisselen een factor 6 tot 10) duurder is dan buiten het stelsel, geeft u aan dat dit niet uw rol is. Deze stelling valt niet te volgen. Ook als onderdeel van uw beleidsevaluatie van het certificatiestelsel is het immers van belang om zowel de maatschappelijke kosten en baten van het certificatiestelsel te overzien en te begrijpen. Indien een vertegenwoordiger van een groep opdrachtgevers voorstellen doet met als motivatie dat daarmee de sanering substantieel goedkoper wordt, ligt er ook voor het Ministerie van SZW een verantwoordelijkheid om de juistheid van die stelling na te gaan. Indien een vertegenwoordiger van een groep opdrachtgevers voorstellen doet met als motivatie dat daarmee de sanering substantieel goedkoper wordt, ligt er ook voor het Ministerie van SZW een verantwoordelijkheid om de juistheid van die stelling na te gaan. Dat geldt temeer nu deze stellingname door Aedes bewust in de media wordt uitvergroot om het certificatiestelsel asbest in brede zin in diskrediet te brengen.

Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E
Onderwerp: RE: bijpraten
Datum: vrijdag 29 maart 2019 12:16:18
Bijlagen: image001.jpg
image002.png
image003.png

Beste 10.2.E je ontvangt op korte termijn antwoord op jullie brief. De stas heeft op de site een bericht laten opnemen zie https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asbest/nieuws/2019/03/27/reactie-staatssecretaris-op-extern-rapport
Ik kan je bij de koffie iets zeggen over hoe het rond de pilot vensterbanken is gelopen. Het wijzigingsvoorstel is in behandeling bij ons en daar kan ik niet op vooruitlopen.
Dus een koffieafspraak kan wat mij betreft, maar het is dan echt informeel bijpraten. Laat maar weten of dat je vraag ook was.
Groet 10.2.E

Van: 10.2.E
Verzonden: dinsdag 26 maart 2019 07:36
Aan: 10.2.E
Onderwerp: RE: bijpraten

Beste 10.2.E
Ik zond mijn mail daags na het Kamerdebat. Het Kamerdebat was niet zozeer aanleiding voor mijn mail, maar wel:
- de zorgen over het TNO rapport en de berichtgeving daarover in de media (hierover hebben wij inderdaad een brief gezonden);
- de eerdere afspraken / toezeggingen (zie mailwisselingen) over vensterbanken en hoe dat nu loopt betreffende de pilot (inmiddels is ook w jzigingsvoorstel CS ingediend).

Of gezien de ontwikkelingen een informeel overlegje nu nog passend is laat ik graag aan jou over.
Kun je berichten wanneer er een reactie komt op onze brief en de verzoeken daarin? Zie voor het belang daarvan onze brief, maar dat is ook van belang gezien het stakeholders overleg dat nu gepland wordt en het overleg over VIP.
Groeten 10.2.E

Van: 10.2.E @minszw.nl]
Verzonden: dinsdag 19 maart 2019 09:27
Aan: 10.2.E @misa-advies.nl>
Onderwerp: RE: bijpraten

Beste 10.2.E
Het klopt dat we het hier erg druk hebben gehad met het kamerdebat. Waar ik overigens ook aanzienlijk positieve kanten uithaal. Ik vind het prima koffie te drinken. Ik zie dat jullie intussen ook een brief hebben gestuurd en een voorstel voor vensterbanken is ingezonden dus zal wel kijken waar we het aan de koffie dan precies over kunnen hebben aangezien we zaken nu ook formeel in behandeling hebben (en in deze mail ga ik op beide zaken daarom nu niet inhoudelijk in).
Deze week gaat me niet meer lukken, volgende week woensdag zou mij bijvoorbeeld uitkomen.
Met vriendelijke groet, 10.2.E

Van: 10.2.E @sloopaannemers.nl>
Verzonden: maandag 11 maart 2019 21:13
Aan: 10.2.E @minszw.nl>
Onderwerp: bijpraten

Beste 10.2.E
Vorige week was ongetw jfeld hectisch vanwege Kamerdebat en de voorafgaande commotie over TNO rapport.
Ook voor de praktijk is dit niet onopgemerkt gebleven, integendeel de impact is groot. Er is een breed gevoel van zorg en zelfs boosheid over hoe zaken z jn en worden neergezet. Ook zijn gevolgen direct waarneembaar. Bedrijven kr jgen veel vragen van opdrachtgevers en werknemers en er worden opdrachten voor saneringswerkzaamheden opgeschort / afgezegd onder de opmerking dat de regels snel zullen veranderen. Er wordt met besturen nagedacht over hoe verder te reageren vanuit het werkveld. Dat zal inhoudelijk zijn, maar ook op de rol van TNO en de vraag hoe van R jkswege wordt omgegaan met en gereageerd op deze situatie.
Waar k je verder sowieso al over wilde berichten is de kwestie vensterbanken. Wij hebben onlangs nog een brief gezonden over ons voorstel ter zake het opnemen in het Certificatieschema en het belang dat dit snel beslag kr jgt. Dat ligt nu ook voor binnen Ascert. Tweede punt is de pilot, waarover je na ons gesprek ook per mail hebt bericht. Ik begrijp nu via Ascert dat de pilot niet wordt opgepakt via SZW, omdat Aedes dat niet wil. Ondertussen is Aedes kennelijk zelf met de pilot aan de slag. Daarmee zijn we in het gesprek helaas weer terug b j af.
Kortom, er is reden tot zorg. De vorige keer toen één en ander behoorlijk opspeelde, hebben we eerst samen een keer 'koffie gedronken'. Wat m j betreft is dat nu ook een optie. Hoe zie j j dat?
Dank alvast voor je reactie.
Met vriendelijk groet,
drs. ing. 10.2.E
mobiel 06-10.2.E

Postadres
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres
Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact

VSN0001_LG_FC_LR

Telefoon 0345-471390
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl
10.2.E @sloopaannemers.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.E

Van: 10.2.E @minszw.nl>
Verzonden: vrijdag 14 december 2018 14:19
Aan: 10.2.E ; 10.2.E 10.2.E ; 10.2.E
CC: 'Hoofd Bureau Ascert'; 10.2.E ; '10.2.E '; '10.2.E '
Onderwerp: RE: 8VERAS-ASB: vervolg op overleg inzake vensterbanken

Beste 10.2.E

Ook wij hebben het gesprek als open ervaren. Met dit bericht ga ik in op je e-mailbericht van 5 december. Op de eerder verstuurde notitie mede namens Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab van 2 november ontvang je separaat een reactie.

In je mail stel je dat jullie vragen terecht zijn en dat de borging van veilig en gezond werken rondom de vensterbanken niet is belegd. Die conclusie kan op basis van het gesprek niet worden getrokken. Wel is duidelijk dat ook SZW belang hecht aan een goede borging bij de verwijdering van vensterbanken. Aedes heeft naast het werkprotocol ook voorzien in een borgingsprotocol Wel is het zo dat rondom de status van het protocol (voor wat betreft toetsing en reikwijdte) en de koppeling met SMArt nog vraagtekens gesteld zouden kunnen worden. Hiervoor willen we een pilot inrichten.
Verder geef je aan de situatie en ontstane druk te begrijpen die is ontstaan nadat TNO onderzoek inzichtelijk maakte wat de blootstelling is bij verwijdering van vensterbanken. Dat waarderen wij. We achten het enorm van belang dat innovatie los komt (en op de werkplek landt) en daarbij is een rol weggelegd voor de sector. Het is dan ook goed te horen dat e.e.a. nu wordt onderkend. Wel wil ik meegeven dat wetenschappelijk inzichten een belangrijke pijler zijn voor beleidsvorming, ook omdat de sector daar juist op hamert.

In dat licht bezien is het ook goed om te horen dat jullie open staan voor (invoering/toepassing van) nieuwe werkmethoden in overeenstemming met daadwerkelijke risico's. Een dergelijke constructieve houding van een ieder is van belang om in de komende jaren gezamenlijk stappen vooruit te zetten. Je doet onder andere een voorstel om een gewijzigde werkmethode op te nemen in het certificatieschema. Het staat jullie uiteraard vrij om samen met de schemabeheerder het voorstel via het CCvD formeel bij SZW als schemawijziging in te dienen. Dit kan eventueel meelopen in een tussentijdse wijziging. Maar dat sluit onzes inziens de weg niet af voor validaties en –indien goed geborgd- aanpassing van SMArt.

Je voorgestelde aanpak kan op den duur niet meer passen bij de richting in de beleidsreactie dat inzet op schema's als kwaliteitsborgingsysteem en het proces. Zoals je weet, hebben we in de beleidsreactie aangekondigd dat de aard van de inhoud van de schema's volgens SZW anders kan en zou moeten. Uitgangspunt is om te kijken welke eisen (over het asbestverwijderingswerk, emissiebeheersing) naar arboregelgeving e.a. verplaatst kunnen worden. We zijn het overigens eens met het goed en robuust inregelen. Daarom is naast een werkwijze ook de borging van belang.

Je hebt mogelijk kennis kunnen nemen van de recente Kamervragen. Zoals in het gesprek aan de orde is geweest denken ook wij nu aan een pilotvorm waarin de ervaringen met de toepassing van de werkmethode wordt bekeken en wij blijven graag in gesprek over hoe jullie dat zien en de diverse rollen. Het lijkt ons namelijk het verstandigste wanneer daar een belangrijke rol is weggelegd voor de kennisinstituten en het toezicht (inclusief beleid SZW). Wij zullen dit initiatief dus op gang brengen en waar nodig partijen betrekken. Je geeft aan dat het voor Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab onaanvaardbaar is dat vensterbanken worden aangepast in Smart, omdat er volgens jullie veel vragen en onduidelijkheden zijn. Daar verschillen we van inzicht. Rondom de verwijdering van vensterbanken is juist veel duidelijk en zijn veel vragen al beantwoord. Die duidelijkheid maakte ook dat de aanpassing in SMArt voorstelbaar werd geacht. Wij willen wel een tussenstap maken ten behoeve van een goede koppeling aan veilige werkwijzen. Zoals besproken zouden wij nu graag eerst een pilot uitvoeren. Je geeft verder aan dat Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab het onaanvaardbaar vinden dat Aedes alleen

opdrachtgever zou zijn van een pilot. Voor de duidelijkheid: wanneer een pilot wordt uitgevoerd, dan is SZW de opdrachtgever. Wanneer Aedes de eigenaar is van het bouwwerk, dan is zij de opdrachtgever van de sanering.

Het punt over de toetsbaarheid en het voldoen aan formele eisen is correct. Dit geldt niet alleen op basis van het certificatieschema, maar gaat op voor alle aspecten van gezond en veilig werken waarover Arbowet, Arbobesluit en Arboregeling zich strekken. Dit neemt niet weg dat SZW op basis van nieuwe inzichten veranderingen kan doorvoeren. De inbreng van en overleg met de sector is daarin waardevol, maar niet altijd leidend. Ook de gedachte dat met de wijziging ten aanzien van vensterbanken een andere route is gevolgd, dan het indienden via de innovatiecommissie ligt onzes inziens anders: bij de verwijdering van vensterbanken is immers geen sprake van innovatie, maar van zorgvuldig werken. In dat licht bezien wordt geen voorschot genomen op de beleidsreactie. De stelling dat het vinden van een passende oplossing binnen de structuur van Ascert had moeten plaatsvinden, onderschrijven we niet. De structuur van Ascert, met daarin het CCvD, is bedoeld voor beheer en aanpassingen van het certificatieschema. En in het verlengde van het beheer van SMA-rt kan Ascert een rol hebben.

Het is goed dat het contact gezocht wordt met Aedes. In overleg kan duidelijk worden waar partijen staan en hoe overeenstemming bereikt kan worden. Ook de beleidsreactie stipt dit punt aan: dat er sprake is van een gevoel van disbalans in de vertegenwoordiging van belangen. Dat kan er toe leiden dat partijen (die zich ondergesneeuwd kunnen voelen) het overleg daardoor mijden en andere wegen bewandelen. Dat hebben we uiteraard liever niet en komt het stelsel als geheel niet ten goede:

Voor wat betreft onze reactie op de vragen in de notitie van 2 november die namens Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab zijn gestuurd, ontvang je op korte termijn een antwoord. We streven daarbij naar beantwoording voor eind december 2018.

Goed dat we elkaar weer spreken op de bijeenkomst voor alle belanghebbenden op 10 januari. Het is nog wat vroeg maar ik wens jullie alvast goede kerstdagen.

Groeten, 10.2.E

Van: 10.2.E @sloopaannemers.nl>
Verzonden: donderdag 13 december 2018 21:53
Aan: 10.2.E @minszw.nl>; 10.2.E @MINSZW.NL>; 10.2.E @MINSZW.NL>
CC: 'Hoofd Bureau Ascert' 10.2.E @ascert.nl>; 10.2.E @ascert.nl>; '10.2.E @sgs.com>; '10.2.E @voam-vkba.nl>
Onderwerp: RE: 8VERAS-ASB: vervolg op overleg inzake vensterbanken

Beste 10.2.E en anderen,

Het is inmiddels twee weken geleden dat we elkaar gesproken hebben over het dossier vensterbanken. Kunnen jullie berichten wat nu vanuit het Ministerie het verdere vervolg is. Graag verwijs ik daarbij naar ons onderstaande voorstel.

Groeten en dank,
10.2.E

Van: 10.2.E @sloopaannemers.nl]
Verzonden: woensdag 5 december 2018 10:54
Aan: 10.2.E @minszw.nl>; '10.2.E @MINSZW.NL>; '10.2.E @minszw.nl>
CC: 'Hoofd Bureau Ascert' 10.2.E @ascert.nl>; 10.2.E @ascert.nl) <10.2.E @ascert.nl>; 10.2.E @sgs.com>; 10.2.E @voam-vkba.nl>
Onderwerp: 8VERAS-ASB: vervolg op overleg inzake vensterbanken

Beste 10.2.E en anderen,

Dank voor het open en constructieve overleg afgelopen donderdag inzake vensterbanken.

Voor ons staat vast dat de vele vragen die wij gesteld hebben terecht zijn. De borging van veilig en gezond werken is niet belegd en de voorstellen van Aedes passen niet in de formele kaders die er zijn binnen de onderscheiden risicoklassen.

Wij begrijpen daarentegen als geen ander dat er behoefte is aan en druk wordt uitgeoefend om wat te doen met de resultaten van het TNO onderzoek waarin blootstellingen zijn bepaald bij verwijdering van vensterbanken.

Belangrijk is om nogmaals te vermelden dat ook wij open staan voor nieuwe werkmethoden in overeenstemming met daadwerkelijke risico's. Graag wijzen wij daarbij opnieuw op ons voorstel om de gewijzigde werkmethode op te nemen in het Certificatieschema Asbest. Ook op andere punten is het certificatieschema gedetailleerd voor wat betreft de werkmethode, denk aan asbestrestanten onder daken en de eisen inzake emissiebeheersing in het algemeen. Dus dat kan geen probleem zijn. Mogelijk is het een optie om (vooruitlopend op opname in het Certificatieschema) de werkmethode te zien als invulling van de eisen in het Certificatieschema (check ruimte hiervoor in artikel 43 inzake containment en 34 inzake ABM) en de werkmethode op te nemen in een SCi of een ander document vastgesteld binnen Ascert. Belangrijk is wel dat dit robuust en duidelijk wordt geregeld. Er zou ook nog kunnen worden nagedacht over eerst een pilotvorm, waarin de ervaringen met de toepassing van de werkmethode van gecertificeerde bedrijven en eindbeoordeling centraal worden gedeeld. Wij zullen dit ook bij Ascert agenderen.

Voor ons onaanvaardbaar is de aanpassing van SMart onder verwijzing naar de Aedes werkmethode, terwijl er zoveel vragen en onduidelijkheden zijn. Ook is onaanvaardbaar een pilot via alleen Aedes als opdrachtgever. Alles wat binnen het certificatiestelsel wordt geregeld moet voldoen aan formele eisen en algemeen toepasbaar zijn en dat geldt ook hier. Ook hebben wij er moeite mee dat voor deze specifieke toepassing al een voorschot wordt genomen op de uitwerking van de beleidsreactie, die volgens toezegging in overleg met betrokken partijen nog moet worden vorm gegeven.

Het spreken over en vinden van een passende oplossing had binnen de structuur van Ascert moeten plaatsvinden. Wat ons betreft is dat nog steeds de juiste route. Wij leveren daar graag een constructieve bijdrage aan en zijn onverminderd bereid tot overleg met Aedes daarover.

Graag vernemen wij concreet hoe jullie het vervolg zien en op welke wijze er wat jullie betreft een antwoord komt op onze vragen. Vanwege de op 26 november j.l. ingediende Kamervragen zullen wij ons verhaal ook delen met enkele Kamerleden.

Een cc. is gezonden aan Ascert (secretaris en voorzitter).

Met vriendelijk groet,
drs. ing. 10.2.E

mobiel 06-10.2.E

Postadres
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres
Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact
Telefoon 0345-471390
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl
10.2.E l@sloopaannemers.nl

sloopcode.nl
opdrachtgevers
opdrachtnemers

VERAS
bouwt aan
slopen

Steunt u al de Sloopcode? Zie www.sloopcode.nl!

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Bijlagen: 18-156 brief Aedes inzake niet aanpassen SMArt voor vensterbanken.pdf

---

Van: 10.2.E @aedes.nl>
Verzonden: donderdag 4 oktober 2018 16:34
Aan: 10.2.E @minszw.nl>
Onderwerp: brief Aedes

Geachte mw. 10.2.E
Via bijgevoegde brief doet Aedes een dringend beroep op u om ervoor te zorgen dat Ascert per omgaande de verlaagde risico-indeling voor asbesthoudende vensterbanken doorvoert in SMArt. Uw spoedige reactie zien wij graag tegemoet.
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Van: 10.2.E @aedes.nl>
Verzonden: vrijdag 23 november 2018 11:13
Aan: 10.2.E @minszw.nl>
CC: 10.2.E @aedes.nl>
Onderwerp: gesprek SZW en Aedes

Geachte mevrouw 10.2.E
Ik zou graag een afspraak inplannen met 10.2.E (algemeen directeur van Aedes) en 10.2.E .
De onderwerpen die we graag willen bespreken zijn:

- Actuele ontwikkelingen binnen Ascert die strijdig zijn met de koers die de staatssecretaris heeft uitgezet voor het vernieuwde asbeststelsel;
    - Weigering van Ascert om uitvoering te geven aan verzoeken van het min SZW, TNO en Aedes om asbesthoudende vensterbanken in SMArt terug te schalen naar risicoklasse 1;
    - Komende onderzoeken die Aedes zal voordragen en eveneens een weigering van Ascert tegemoet kunnen zien;
    - Weigering van Ascert om de zetel van Aedes in de RvT van Ascert te laten bezetten;
    - Visiedocument 2018-2022 van Ascert dat niet de visie van opdrachtgevers weerspiegelt;

Aedes wenst positie Ascert te bespreken alsmede alternatieve borgingmethoden te verkennen voor asbestverwijderingsactiviteiten
Ik ben zo vrij wat optie data te noteren die 10.2.E en 10.2.E beschikbaar hebben in de agenda's:

- Donderdag 20 december tussen 10.00 en 13.00 uur
- Dinsdag 8 januari van 12.30 tot 13.30 uur
- Vrijdah 11 janauri hele dag nog beschikbaar

Ik hoor graag of 1 van deze opties ook in uw agenda past. Bedankt alvast voor uw reactie!
Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

Directiesecretaresse
Staf verenigingszaken
M 06 10.2.E
T 088 233 37 20
www.aedes.nl

Buiten reikwijdte

Van: 10.2.E
Verzonden: 7 nov. 2018 06:56
Aan: 10.2.E
Onderwerp: overleg

Beste 10.2.E
Ik ben zelf vandaag ook veel in overleg en jij gaf aan ook een drukke agenda te hebben, daarom alvast reactie per mail.
Dank voor ons telefoongesprek gisterenmiddag waarin je hebt aangegeven dat er een overleg gepland kan worden. We hebben het ook kort gehad over de wederzijdse beelden van hoe één en ander zover heeft kunnen komen. Daar zullen we het ook over moeten hebben.
Ik heb gisterenavond nog afstemming gehad met betrokkenen aan mijn kant en zelf nagedacht welke vorm van overleg het meest passend is.
Tijdens ons telefoongesprek gaf je aan dat er overleg georganiseerd wordt over het vervolg van de beleidsreactie. De uitnodiging daarvoor wachten we af. Dat geldt ook voor het eerder toegezegde vervolg op het zogenoemde 'Scheveningen' overleg.
Over de kwestie die nu voorligt (vensterbanken / ontwikkelingen RK indeling) is het verzoek om op korte termijn een overleg te plannen met vertegenwoordigers van de betrokken brancheorganisaties (kleine afvaardiging van in verwacht 4 personen). We bespreken dan zowel de gang van zaken als de inhoudelijke vragen die er zijn, zoals neergelegd in de notitie.
Mocht je er behoefte aan hebben om voorafgaand daaraan eerst even bilateraal met mij bij te praten dan is dat mogelijk, maar dat kan het bredere overleg met de (andere) vertegenwoordigers van de betrokken brancheorganisaties niet vervangen. Indien je dat wenst, alvast enkele opties op korte termijn kan ik: vrijdagmiddag a.s. tussen 13.00 uur en 14.30 uur, maandagochtend of dinsdagochtend.
Dank alvast voor je reactie.
Met vriendelijk groet,
drs. ing. 10.2.E

mobiel 06-10.2.E

Postadres
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres
Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact
Telefoon 0345-471390
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl
10.2.E @sloopaannemers.nl

Steunt u al de Sloopcode? Zie www.sloopcode.nl!

Van:	Voorzitter VOAM-VKBA
Aan:	10.2.E
Cc:	10.2.E
Onderwerp:	Pilot Aedes
Datum:	vrijdag 26 april 2019 10:49:04
Bijlagen:	Protocol Sanering van asbesthoudende vensterbanken 1 Versie 1.1 01-02-20....pdf

Beste 10.2.E

Graag even ruggenspraak op het volgende:

Binnen de pilot van Aedes (vensterbanken) worden enkele van onze leden geconfronteerd met het verzoek om 'een risicoklasse-indeling 1 via SMA-rt uit te draaien' (zie kader onder aan pagina 3 in bijgevoegd protocol).

In ons beeld is dit binnen de regelgeving niet toegestaan en lopen inventarisatiebedrijven in het geval van handhaving of beoordeling door de CKI een risico. Door één van onze leden is deze casus vooraf voorgelegd aan hun CKI waarbij door betreffende CKI is aangegeven dat dit inderdaad tot een afwijking leidt.

Kan het Ministerie SZW, als betrokkene bij deze pilot, aangeven of over dit verzoek naar inventarisatiebedrijven overleg is geweest en of het Ministerie hiermee instemt?

Hoe dient een inventarisatiebedrijf naar oordeel van het Ministerie met een dergelijk verzoek om te gaan? Zijn de CKI's hierover geïnformeerd zodat zij in voorkomende gevallen geen afwijking uitschrijven?

Met groet,

10.2.E

Voorzitter VOAM-VKBA

Van:	10.2.E
Aan:	"Voorzitter VOAM-VKBA"
Onderwerp:	RE: Pilot Aedes
Datum:	woensdag 1 mei 2019 13:13:05

Beste 10.2.E
In verband met vakanties reageer ik volgende week. Ik wil wel alvast aangeven dat het niet juist is (zoals in jouw mail staat) dat het ministerie SZW betrokkene is bij de Aedes-pilot: dit is niet het geval!
Groet 10.2.E

Van: Voorzitter VOAM-VKBA
Verzonden: vrijdag 26 april 2019 10:49
Aan: 10.2.E
CC: 10.2.e
Onderwerp: Pilot Aedes

Beste 10.2.E
Graag even ruggenspraak op het volgende:
Binnen de pilot van Aedes (vensterbanken) worden enkele van onze leden geconfronteerd met het verzoek om 'een risicoklasse-indeling 1 via SMA-rt uit te draaien' (zie kader onder aan pagina 3 in bijgevoegd protocol).
In ons beeld is dit binnen de regelgeving niet toegestaan en lopen inventarisatiebedrijven in het geval van handhaving of beoordeling door de CKI een risico. Door één van onze leden is deze casus vooraf voorgelegd aan hun CKI waarbij door betreffende CKI is aangegeven dat dit inderdaad tot een afwijking leidt.
Kan het Ministerie SZW, als betrokkene bij deze pilot, aangeven of over dit verzoek naar inventarisatiebedrijven overleg is geweest en of het Ministerie hiermee instemt?
Hoe dient een inventarisatiebedrijf naar oordeel van het Ministerie met een dergelijk verzoek om te gaan? Zijn de CKI's hierover geïnformeerd zodat zij in voorkomende gevallen geen afwijking uitschrijven?
Met groet,
10.2.E

Voorzitter VOAM-VKBA

Van: 10.2.E
Aan: "Voorzitter VOAM-VKBA"
Onderwerp: RE: Pilot Aedes
Datum: vrijdag 17 mei 2019 16:27:12

Jij ook!

Van: Voorzitter VOAM-VKBA
Verzonden: vrijdag 17 mei 2019 16:24
Aan: 10.2.E
Onderwerp: RE: Pilot Aedes

☺
Goed weekend
10.2.E

Van: 10.2.E @minszw.nl]
Verzonden: vrijdag 17 mei 2019 16:18
Aan: 'Voorzitter VOAM-VKBA'
Onderwerp: RE: Pilot Aedes

Beste 10.2.E
Helaas duurt het langer dan ik had gehoopt je te antwoorden omdat ik eea moet nagaan. Ik ben het niet vergeten en zal je binnenkort antwoorden!
Groet 10.2.E

Van: Voorzitter VOAM-VKBA 10.2.E @voam-vkba.nl>
Verzonden: vrijdag 26 april 2019 10:49
Aan: 10.2.E @minszw.nl>
CC: 10.2.E @minszw.nl>
Onderwerp: Pilot Aedes

Beste 10.2.E
Graag even ruggenspraak op het volgende:
Binnen de pilot van Aedes (vensterbanken) worden enkele van onze leden geconfronteerd met het verzoek om ‘een risicoklasse-indeling 1 via SMA-rt uit te draaien’ (zie kader onder aan pagina 3 in bijgevoegd protocol).
In ons beeld is dit binnen de regelgeving niet toegestaan en lopen inventarisatiebedrijven in het geval van handhaving of beoordeling door de CKI een risico. Door één van onze leden is deze casus vooraf voorgelegd aan hun CKI waarbij door betreffende CKI is aangegeven dat dit inderdaad tot een afwijking leidt.
Kan het Ministerie SZW, als betrokkene bij deze pilot, aangeven of over dit verzoek naar inventarisatiebedrijven overleg is geweest en of het Ministerie hiermee instemt?
Hoe dient een inventarisatiebedrijf naar oordeel van het Ministerie met een dergelijk verzoek om te gaan? Zijn de CKI’s hierover geïnformeerd zodat zij in voorkomende gevallen geen afwijking uitschrijven?
Met groet,
10.2.E

Voorzitter VOAM-VKBA

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: Voorzitter VOAM-VKBA
Aan: 10.2.E
Cc: 10.2.E
Onderwerp: RE: Pilot Aedes
Datum: vrijdag 24 mei 2019 22:04:13

Dag 10.2.E
Dank voor je uitgebreide antwoord. We zullen dit intern binnen onze leden doorzetten.
Goed weekend!
10.2.E

Van: 10.2.E @minszw.nl]
Verzonden: vrijdag 24 mei 2019 16:29
Aan: 'Voorzitter VOAM-VKBA'
CC: 10.2.E
Onderwerp: RE: Pilot Aedes

Beste 10.2.E
Hier dan (na mijn mailtje van vorige week dat mijn antwoord wat langer duurde omdat ik eea na moest gaan) mijn inhoudelijke antwoord op je mail. Ik heb de Inspectie SZW gevraagd naar hun standpunt en zij geven het volgende aan:

Voor de handhaving vanuit I SZW is van belang hoe er in de praktijk gewerkt wordt. Inspectie SZW gaat niet handhaven ook niet bij inventarisatiebureaus zolang er veilig gewerkt wordt.
Als er onveilig wordt gewerkt, zal I SZW zeker handhaven. De Arbowet gaat uit van de stand der wetenschap en dat vormt de basis voor het toezicht. I SZW gaat niet sec handhaven op werken in rk1, als het zo is dat er verder geen aanwijzingen zijn dat er op de werkplek de grenswaarde overschreden wordt, en er ook verder veilig gewerkt wordt. Dit betekent in de praktijk dat zal worden gecontroleerd of de werkzaamheden voldoen aan het protocol dat Aedes heeft opgesteld; voldoen de vensterbanken aan de criteria van het protocol en wordt de voorgeschreven werkwijze gehanteerd? Immers heeft Aedes de werkmethode met metingen onderbouwd en daarmee aangetoond dat op die manier de grenswaarde niet wordt overschreden. In met name die eerste vraag ligt de verantwoordelijkheid bij de inventariseerder; om vensterbanken volgens de criteria te beoordelen. Als de inventariseerder ten onrechte het saneren van vensterbanken in klasse 1 heeft ingedeeld (omdat de situatie niet voldoet aan de criteria in het Aedesprotocol), zal de ISZW de inventariseerder aanspreken en waar opportuun, een melding aan de CI sturen.
Het lijkt ons verstandig als de CI dit zou weten. Zou je de inventariseerder het advies willen geven om deze informatie door te geven aan de CI? De CI kan dan desgewenst contact op nemen met Inspectie SZW.
Goed weekend!
Groet 10.2.E

Van: Voorzitter VOAM-VKBA
Verzonden: vrijdag 26 april 2019 10:49
Aan: 10.2.E
CC: 10.2.E
Onderwerp: Pilot Aedes

Beste 10.2.E
Graag even ruggenspraak op het volgende:
Binnen de pilot van Aedes (vensterbanken) worden enkele van onze leden geconfronteerd met het verzoek om ‘een risicoklasse-indeling 1 via SMA-rt uit te draaien’ (zie kader onder aan pagina 3 in bijgevoegd protocol).
In ons beeld is dit binnen de regelgeving niet toegestaan en lopen inventarisatiebedrijven in het geval van handhaving of beoordeling door de CKI een risico. Door één van onze leden is deze casus vooraf voorgelegd aan hun CKI waarbij door betreffende CKI is aangegeven dat dit inderdaad tot een afwijking leidt.
Kan het Ministerie SZW, als betrokkene bij deze pilot, aangeven of over dit verzoek naar inventarisatiebedrijven overleg is geweest en of het Ministerie hiermee instemt?
Hoe dient een inventarisatiebedrijf naar oordeel van het Ministerie met een dergelijk verzoek

om te gaan? Zijn de CKI’s hierover geïnformeerd zodat zij in voorkomende gevallen geen afwijking uitschrijven?
Met groet,
10.2.E

Voorzitter VOAM-VKBA

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Buiten reikwijdte

Bijlagen: Borging van asbestsaneringen Versie 1.1 01-02-2019.pdf
Protocol Sanering van asbesthoudende vensterbanken 1 Versie 1.1 01-02-2019 .pdf
Pilot Vensterbanken 5 stappen voor succesvolle sanering.pdf

Buiten reikwijdte

Van: 10.2.E
Verzonden: 25 feb. 2019 15:40
Aan: 10.2.E
Onderwerp: pilot vensterbanken

Hoi 10.2.E
Om ervoor te zorgen dat de pilot zorgvuldig verloopt, is er de volle aandacht voor te volgen procedures en is er begeleiding via Aedes.
Vroegtijdig informeren, zo mogelijk, van Inspectie en Omgevingsdienst is ook handig, was leerpunt bij het eerste project. Bijgaand ter informatie de relevante documenten ten behoeve van zorgvuldig werken van corporaties bij risicoklasse 1-activiteiten.
N.B.: van 1 t/m 22 maart ben ik met vakantie. Voor eventuele beleidsmatige vraagstukken kun je dan het beste met 10.2.E contact opnemen, en met inhoudelijke/ operationele vragen met 10.2.E . Maar als je niet per omgaande een reactie nodig hebt, dan even wachten tot ik 's avonds (met Wifi) zo af en toe mijn mailbox screen op mailtjes die om antwoord vragen….
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

BORGING VAN ASBESTSANERINGEN ONDER RISICOKLASSE 1

WERKEN MET HET AEDES-PROTOCOL

VERSIE 1.1 01-02-2019

vereniging van
woningcorporaties

aedes

BORGING VAN ASBESTSANERINGEN ONDER RISICOKLASSE 1
WERKEN MET HET AEDES-PROTOCOL

In de asbestwet- en regelgeving zijn saneringshandelingen omschreven die onder het laagste veiligheidsregime van risicoklasse 1 mogen worden uitgevoerd. Aedes heeft het initiatief genomen om meer saneringshandelingen voor asbesthoudende toepassingen terug te schalen van risicoklasse 2 naar risicoklasse 1. Deze notitie beschrijft hoe corporaties met risicoklasse 1-saneringen kunnen omgaan.

1. RISICO GESTUURD SANEREN

Aedes maakt zich sterk voor het risico gestuurd saneren van asbest. De veiligheidsvoorzieningen moeten daarbij in verhouding staan tot de risico's. Indien asbesthoudende materialen zonder breuk of beschadiging kunnen worden verwijderd, levert dit eenvoudiger saneringshandelingen op met een kortere doorlooptijd. Ook voorkomt dit dat medewerkers zwaar werk met adembescherming moeten verrichten. Onderstaand volgen de uitgangspunten voor een verantwoorde procesgang overeenkomstig de Arbeidsomstandighedenwet en het Arbeidsomstandighedenbesluit.

2. KENMERKEN RISICOKLASSE 1-SANERING

Voor risicoklasse 1-saneringen zijn minder veiligheidsvoorzieningen van toepassing dan bij risicoklasse 2 of 2A. Tijdens een risicoklasse 1-sanering mag de grenswaarde van 2.000 vezels per m^3 gedurende een achturige werkdag niet worden overschreden. Het volledig en zonder breuk of beschadiging kunnen verwijderen is daardoor van belang. Incidentele breuk(en) of beschadiging wil overigens niet zeggen dat direct de grenswaarde wordt overschreden.

De verwijdering van asbest onder risicoklasse 1 valt buiten het certificatiestelsel voor het verwijderen van asbest. Wel zijn hiervoor specifiek eisen in het Arbeidsomstandighedenbesluit opgenomen[1]. Een risicoklasse 1-sanering moet worden gemeld bij de toezichthouder(s) en er zijn eisen aan het onderricht van de werknemers die asbest onder risicoklasse 1 verwijderen. Zoals kennis over risico's van asbest, materialen met asbest, noodzaak voor preventie, veilige werkwijzen en het veilig afvoeren van afvalstoffen. Het uitvoerend bedrijf moet zijn deskundigheid kunnen aantonen.

3. UITGANGSPUNTEN CORPORATIE VOOR EEN VERANTWOORDE PROCESGANG

Keuze opdrachtnemer

- De werkzaamheden kunnen ook door niet gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijven worden uitgevoerd, maar voor de saneringswerkzaamheden blijven de eisen gelden die onderstaand zijn uitgewerkt.

Voorafgaand

- een deskundige medewerker van een gecertificeerd inventarisatie- of saneringsbedrijf beoordeelt, voorafgaand aan de verwijdering, of de asbesthoudende toepassing(en) volledig - of nagenoeg volledig (enkele en/of incidentele breuk of beschadiging) - kan worden gesaneerd;
- de opdrachtnemer legt vast in een risico-inventarisatie en -evaluatie (RIE) welke risico's de arbeid voor de werknemers met zich brengt[2];
- De saneringswerkzaamheden worden uiterlijk twee werkdagen van te voren gemeld bij een daartoe aangewezen toezichthouder[3];

1 Artikel 4.44 tot en met 4.47b Arbeidsomstandighedenbesluit
2 Artikel 5 Arbeidsomstandighedenwet
3 Artikel 4.47c Arbeidsomstandighedenbesluit; melding

Beheersing van de werkmethodiek

- bij de verwijdering worden, conform het Aedes-protocol, de beschreven emissiebeperkende handelingen verricht om de concentratie asbestvezels in de lucht zo laag mogelijk onder de grenswaarde te houden[4];
- voor alle werknemers die werkzaamheden aan asbesthoudende materialen verrichten en dus aan asbestvezels (kunnen) worden blootgesteld, wordt met regelmatige tussenpozen een passende opleiding verzorgd die is toegespitst op het kennisniveau en de ervaring van de werknemers[5];
- maatregelen zijn beschreven voor het geval dat sprake zou zijn van een overschrijding van de grenswaarde, zoals bijv. wanneer telkens meerdere breuken optreden bij de demontage van één vensterbank[6];
- bij overschrijding van de grenswaarde worden de oorzaken voor de overschrijding opgespoord en worden zo spoedig mogelijk doeltreffende maatregelen (zie het vorige uitgangspunt) genomen om de concentratie terug te brengen tot onder de grenswaarde.

Controlemetingen tijdens demontage

- Ter controle worden PAS-metingen uitgevoerd (overeenkomstig de tabel in het Aedes-werkprotocol). Het aantal metingen is gerelateerd aan het aantal te verwijderen asbesttoepassingen (bijv. vensterbanken) op een projectlocatie[7].

Na de werkzaamheden

- na de werkzaamheden met asbest wordt, voordat met andere werkzaamheden een aanvang wordt gemaakt, op de betreffende arbeidsplaats een eindbeoordeling uitgevoerd in de vorm van een visuele inspectie[8]
- de verwijderde materialen worden afgevoerd als asbesthoudend materiaal[9].

4. TOEZICHT EN CONTROLE

De werkmethodiek in het Aedes-protocol is concreet en biedt voldoende houvast voor controle door het bevoegd gezag. De saneringswerkzaamheden zijn uiterlijk twee werkdagen van te voren gemeld bij een daartoe aangewezen toezichthouder. De opdrachtnemer heeft opdracht gekregen om te werken overeenkomstig de voorwaarden die in het Aedes-Protocol en bovenstaand zijn beschreven. De corporatie ziet er op toe dat de opdrachtnemer de saneringswerkzaamheden veilig en met zo min mogelijk (asbest)vezelemissie uitvoert.
De corporatie beschikt daarbij over de volgende mogelijkheden:

- de corporatie kiest ervoor om de saneringswerkzaamheden door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf te laten uitvoeren;
- een deskundige medewerker van een gecertificeerd inventarisatie- of saneringsbedrijf beoordeelt, voorafgaand aan de verwijdering, of de asbesthoudende toepassing(en) volledig - of nagenoeg volledig (enkele en/of incidentele breuk) - kan worden gedemonteerd;
- controleren van de risico-inventarisatie en – evaluatie (RIE), die door de opdrachtnemer is opgesteld;
- de corporatie toetst bij de voorbereiding of de medewerkers, die de saneringswerkzaamheden gaan verrichten, 'aantoonbaar' met regelmatige tussenpozen een passende opleiding gericht op asbest hebben gevolgd[10];
- tijdens de uitvoering wordt, afhankelijk van de omvang van de risicoklasse 1-saneringen, (externe) deskundigheid ingeschakeld:
  - » deskundig toezichthouder (DTA-er) en/ of
  - » deskundig inventariseerder (DIA) en/of
  - » overige specialisten, zoals veiligheidskundige of asbestdeskundige (ADK)
- de corporatie met 'aantoonbare' ervaring op het gebied van asbest voert asbestgerichte audits uit tijdens de sanering;
- de corporatie beoordeelt de tussentijdse controle/toetsing op de meetgegevens, die tijdens de risicoklasse 1-sanering (conform tabel van het Aedes-Protocol) zijn verkregen;

4 Artikel 4.45 van het Arbeidsomstandighedenbesluit; preventieve maatregelen
5 Artikel 4.45a en b Arbeidsomstandighedenbesluit; voorlichting en onderricht
6 Artikel 4.47a ; maatregelen bij overschrijding van grenswaarde
7 Artikel 4.47 Arbeidsomstandighedenbesluit; op gezette tijden meting/controle op de concentratie asbestvezels in de lucht tijdens de sanering
8 Artikel 4.47b Arbeidsomstandighedenbesluit; visuele inspecti
9 Artikel 4.45 lid 2c Arbeidsomstandighedenbesluit
10 Artikel 4.45a en b Arbeidsomstandighedenbesluit

- als onderdeel van het 'totale' bouwtoezicht vindt een oplevering (eventueel in delen) van de saneringslocaties plaats, waarbij ook de visuele eindinspecties van de eigen deskundige, het verwijderingsbedrijf of geaccrediteerd laboratorium worden meegewogen.

5. VERZAMELEN VAN MEETGEGEVENS

Aedes zal haar leden infomeren over de Aedes-werkmethodieken voor risicoklasse-1-saneringen en de uitgangspunten die in het voorgaande zijn beschreven. De ervaringen van corporaties en meetgegevens na terugschaling die Aedes verkrijgt (gedurende zes maanden of maximaal 10 projecten) worden gedeeld met TNO, het Ministerie SZW, en de Inspectie SZW. Daarmee blijft er zicht op de werking van de werkmethodieken.

reageren: 10.2.E 10.2.E @aedes.nl)

© Den Haag, februari 2019

Vormgeving: Aedes vereniging van woningcorporaties

vereniging van
woningcorporaties

aedes

Van: Voorzitter Stichting Ascert
Aan: 10.2.E
Onderwerp: Re: zoals besproken
Datum: vrijdag 5 oktober 2018 12:56:10
Bijlagen: Outlook-1461153306.png

Het is niet mijn bedoeling nu iets in de weg te staan. Ik bedoel te zeggen dat de definiëring van wat complex is en wat niet in de toekomst nader omschreven/uitgewerkt moet worden om daar niet telkens discussies over te krijgen.

Met vriendelijke groeten,

10.2.E
voorzitter

E 10.2.E @ascert.nl
M +31 10.2.E

Op 5 okt. 2018, om 12:53 heeft 10.2.E @minszw.nl> het volgende geschreven:

10.2.E wat de complexiteit vd werkzaamheden betreft, prima om daarover door te spreken, 11.1
Het oordeel van TNO hierover is duidelijk. Ook in het nieuwe stelsel valt dit dus niet onder certificering.
De brief doe ik op de post.
Groet
10.2.E

Van: Voorzitter Stichting Ascert 10.2.E @ascert.nl>
Verzonden: vrijdag 5 oktober 2018 12:15
Aan: 10.2.E @minszw.nl>
Onderwerp: Re: zoals besproken

Beste 10.2.E
Dank voor deze concept-reactie. Ik denk dat het verschil in opvatting vooral gelegen is in de terminologie van 'complexiteit' van werkzaamheden. Het lijkt me goed dat we daar in de komende tijd goed over verder praten en dit begrip nader definiëren.
Wij achten het niet uitgesloten dat de verwijdering van vensterbanken in het 'nieuwe stelsel' alsnog onder certificering gaat vallen, maar dat zal dan wel blijken. Het protocol zoals dat nu voorligt, schrijft immers ook voor dat bij een verwijdering van meer dan 5 vensterbanken (waar bij woningbouwcorporaties meestal sprake van is) er volgens een bepaalde methode moet worden gewerkt en deze methode valt binnen het huidige certificeringsstelsel.
Wat ons betreft richten we ons in de komende tijd op de uitwerking van de voorstellen voor een optimalisering van het stelsel en nemen we dit onderwerp daar dan in mee.
Met vriendelijke groeten,
10.2.E
voorzitter

E 10.2.E @ascert.nl
M +31 10.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievel jk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van:	Hoofd Bureau Ascert
Aan:	10.2.E ; 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp:	Gesprek vensterbanken
Datum:	vrijdag 19 oktober 2018 12:29:52

Beste mensen,

De agenda's zijn naast elkaar gelegd en daar komt uit naar voren dat komende vrijdag de 26ste van 10-12 in Utrecht de enige mogelijkheid is. Aedes heeft aangeboden om bij een van haar leden voor ruimte te willen zorgen. Ik hoor dan nog waar we terecht kunnen en laat jullie dat weten. Maar zet die svp alvast in je agenda.
NB Blijkbaar was er tussen 10.2.E en 10.2.E al een wat specifiekere afspraak gemaakt waarbij er geen sprake was van deelname vanuit de branches. Die zullen er dan niet bij aanwezig zijn.
Met vriendelijke groet,
10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

11481 ICK

Stas heeft getekend 10.2.e 19/12

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Staatssecretaris

Akkoord 10.2.e 19/12

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Contactpersoon
10.2.e

T 070 333 10.2.e
10.2.e @minszw.nl

Datum
10 december 2018

Onze referentie
2018-0000816169

nota

Beantwoording Kamervragen verwijdering van asbesthoudende vensterbanken

Akkoord SG/DG

1 Status nota
Ter beslissing
Brief ondertekenen

2 Aanleiding
De leden Ziengs en Aartsen (VVD) hebben Kamervragen gesteld over het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken. Bijgaand de concept antwoorden.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn
- U wordt geadviseerd de Kamervragen te beantwoorden als bijgaand.
- Beslistermijn: 18 december 2018 ivm afhandelingstermijn Kamervragen

4 Kernpunten
- Er is een verschil van inzicht over een aanpassing van het in de asbestwereld gebruikte instrument SMArt, waarmee de risicoklasse-indeling wordt bepaald.
- Aan de ene kant staat Aedes (de koepel van woningcorporaties, als zodanig "probleemhouder" en opdrachtgever van de verwijdering van asbest), aan de andere kant de aan asbestverwijdering verdienende partijen samen met Ascert (beheersstichting van de asbestcertificaten).
- SMArt is gebaseerd op data van TNO. Het instrument wordt beheerd door Ascert.
- In 2014 is de risicoklasse-indeling van vensterbanken van risicoklasse 1 naar de zwaardere risicoklasse 2 gegaan. Dit was omdat de grenswaarde voor blootstelling op dat moment verlaagd (en dus strenger) werd en er data ontbraken om te bepalen of de blootstelling nog onder de nieuwe grenswaarde bleef. In deze gevallen geldt het "worst-case uitgangspunt" en wordt risicoklasse 2 aangehouden. Daarbij gaf TNO aan dat de risicoklasse mogelijk weer naar 1 zou kunnen als er data beschikbaar zouden komen.

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
10 december 2018

Onze referentie
2018-0000816169

- Aedes heeft afgelopen jaren geïnvesteerd in het doen van metingen. Op basis van deze metingen heeft TNO in opdracht van Aedes aangetoond dat verwijdering van asbesthoudende vensterbanken niet leidt tot blootstelling boven de nieuwe grenswaarde en dus in klasse 1 kan. Dit blijkt uit 2 TNO-notities waar in de Kamervragen aan gerefereerd wordt. Er is tevens een praktijktoets uitgevoerd op verzoek van Inspectie SZW, en er is door Aedes een borgingsprotocol opgesteld.
- Volgens de regelgeving over de risicoklasse-indeling zou nu een verlaging van de risicoklasse op zijn plaats zijn.

- Er is echter veel verzet hiertegen vanuit de georganiseerde asbestbranches: gecertificeerde bedrijven en asbestlaboratoria. Zij zeggen zich zorgen te maken, met name over de borging. Daarmee wordt bedoeld: hoe is gegarandeerd dat de werkwijze veilig is, iedereen zich aan de werkwijze houdt, en hoe is hier controle op uit te oefenen.
- Voor een dergelijke "borging" is in risicoklasse 2 verwijdering door een gecertificeerd bedrijf, en eindmeting door een asbestlaboratorium, verplicht. Bij invoering van het risicoklassensysteem in 2006 is de expliciete keuze gemaakt om werk in risicoklasse 1 niet verplicht door gecertificeerde bedrijven te laten doen; en om ook geen eindmeting te doen. Risicoklasse 1 stelt wel andere strenge eisen aan veilig werken.
- Asbestlaboratoria geven aan dat zij regelmatig nog restjes asbest vinden na een sanering van vensterbanken (in het huidige systeem en na sanering door gecertificeerde verwijderaars).
- Het verzet en de zorgen van de georganiseerde asbestbranches leiden ertoe dat Ascert de SMArt aanpassing nog niet gedaan heeft en ook terughoudend / niet bereid is om dit te gaan doen.
- De woningcorporaties benadrukken dat zij nu voldoende duidelijk hebben gemaakt dat het regime voor de verwijdering van vensterbanken onnodig is en zij daardoor onnodig hoge kosten maken. Op 20 december is ambtelijk overleg met Aedes hierover.

<u>Zeggenschap over SMArt</u>

- In overleg met WBJA is vastgesteld dat geen uitspraak gedaan kan worden over het eigenaarschap op basis van de beschikbare documenten. Zowel Ascert, SZW als TNO hebben en rol gespeeld in de totstandkoming ervan.
- Ook is niet duidelijk geregeld wie uiteindelijk zeggenschap heeft over aanpassingen aan SMArt. SMArt wordt geacht een weergave te zijn van data van TNO, maar TNO adviseert alleen.
- Normaal gesproken worden deze adviezen door Ascert opgevolgd door SMArt aan te passen. Tot nu toe ging dat echter om aanpassingen die de markt voor gecertificeerde bedrijven vergrootte of in ieder geval niet verkleinde.
- In uw beleidsreactie op het functioneren van het asbeststelsel hebt u deze situatie ook als knelpunt geduid en aangegeven dat een herpositionering van SMArt nodig is, waarbij taken en bevoegdheden duidelijk belegd worden, en waarbij Ascert en de brancheverenigingen geen directe invloed meer hebben op aanpassingen aan SMArt. Dat zou situaties als deze in de toekomst moeten voorkomen.

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
10 december 2018

Onze referentie
2018-0000816169

- Ascert gaf aanvankelijk als bezwaar voor de aanpassing aan dat zij geen beslissing wilden nemen. Zij vroegen daarbij om een brief met de positie van SZW, en een duidelijke opdracht. Dit heeft ertoe geleid dat een tweetal brieven zijn gestuurd namens en door de Directeur G&VW, met het verzoek de aanpassing in SMArt door te voeren (zie bijlagen). Formeel is niet geregeld dat SZW de positie heeft een opdracht te kunnen verstrekken aan Ascert. Dit willen we op korte termijn wel gaan regelen.

De Kamervragen

- In de antwoorden op de Kamervragen gaat u zoveel mogelijk uit van feiten. Conclusies uit TNO-notities neemt u bijna letterlijk over en u citeert uit uw beleidsreactie op het asbeststelsel. U stelt ook vast dat er discussie is.
- U geeft aan dat een pilot gericht op het uitproberen van een aanpak en borging een goede optie zou zijn.

Hoe nu verder met de vensterbanken?

- Momenteel voert G&VW een aantal bilaterale gespreken om te bezien of een pilot afgesproken kan worden, waarmee de zorgen geadresseerd kunnen worden. In de pilot kan de werking met risicoklasse 1 in de praktijk worden uitgeprobeerd en kan het protocol getoetst worden. Inspectie SZW steunt het idee van een pilot.
- Mocht hier steun voor bestaan, dan kan, bij positief resultaat van de pilot, SMArt worden aangepast en de werkwijze in SMArt voorgeschreven, zodat er ook op gehandhaafd kan worden (borging).
- Mocht dit niet lukken (als partijen bijvoorbeeld heel andere eisen stellen aan een pilot) dan is het waarschijnlijk dat het systeem eerst anders zal moeten ingeregeld, zoals u voornemens bent te doen als onderdeel van uw beleidsreactie. Dat zou betekenen dat in de verwijdering van vensterbanken geen aanpassing in SMArt plaatsvindt tot die tijd (midden/eind 2019).

Ter info: Communicatie i.r.t. uw beleidsreactie op het asbeststelsel

- Uw beleidsreactie met een verbeteraanpak voor het asbeststelsel is overwegend positief ontvangen. Het valt wel op dat veel partijen zich stil houden, of positief reageren maar zich intussen stevig verzetten tegen bepaalde onderdelen die minder welgevallig zijn. Men interpreteert bepaalde zaken ook niet altijd zoals het bedoeld is.
- In 2019 worden enkele stakeholderbijeenkomsten georganiseerd om met alle partijen in contact te blijven over de uitwerking van de beleidsreactie en de communicatie erover open te houden, juist nu er zoveel tegengestelde belangen zijn. De eerste bijeenkomst is inmiddels gepland op 10 januari. Er worden ruim 30 organisaties uitgenodigd.

Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E 10.2.E 10.2.E 10.2.E
Cc: "Hoofd Bureau Ascert"; 10.2.E ; 10.2.E 10.2.E "
Onderwerp: RE: 8VERAS-ASB: vervolg op overleg inzake vensterbanken
Datum: vrijdag 14 december 2018 14:19:14
Bijlagen: image001.png
image004.png
image005.jpg

Beste 10.2.E

Ook wij hebben het gesprek als open ervaren. Met dit bericht ga ik in op je e-mailbericht van 5 december. Op de eerder verstuurde notitie mede namens Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab van 2 november ontvang je separaat een reactie.

In je mail stel je dat jullie vragen terecht zijn en dat de borging van veilig en gezond werken rondom de vensterbanken niet is belegd. Die conclusie kan op basis van het gesprek niet worden getrokken. Wel is duidelijk dat ook SZW belang hecht aan een goede borging bij de verwijdering van vensterbanken. Aedes heeft naast het werkprotocol ook voorzien in een borgingsprotocol Wel is het zo dat rondom de status van het protocol (voor wat betreft toetsing en reikwijdte) en de koppeling met SMArt nog vraagtekens gesteld zouden kunnen worden. Hiervoor willen we een pilot inrichten.

Verder geef je aan de situatie en ontstane druk te begrijpen die is ontstaan nadat TNO onderzoek inzichtelijk maakte wat de blootstelling is bij verwijdering van vensterbanken. Dat waarderen wij. We achten het enorm van belang dat innovatie los komt (en op de werkplek landt) en daarbij is een rol weggelegd voor de sector. Het is dan ook goed te horen dat e.e.a. nu wordt onderkend. Wel wil ik meegeven dat wetenschappelijk inzichten een belangrijke pijler zijn voor beleidsvorming, ook omdat de sector daar juist op hamert.

In dat licht bezien is het ook goed om te horen dat jullie open staan voor (invoering/toepassing van) nieuwe werkmethoden in overeenstemming met daadwerkelijke risico's. Een dergelijke constructieve houding van een ieder is van belang om in de komende jaren gezamenlijk stappen vooruit te zetten. Je doet onder andere een voorstel om een gewijzigde werkmethode op te nemen in het certificatieschema. Het staat jullie uiteraard vrij om samen met de schemabeheerder het voorstel via het CCvD formeel bij SZW als schemawijziging in te dienen. Dit kan eventueel meelopen in een tussentijdse wijziging. Maar dat sluit onzes inziens de weg niet af voor validaties en –indien goed geborgd- aanpassing van SMArt.

Je voorgestelde aanpak kan op den duur niet meer passen bij de richting in de beleidsreactie dat inzet op schema's als kwaliteitsborgingsysteem en het proces. Zoals je weet, hebben we in de beleidsreactie aangekondigd dat de aard van de inhoud van de schema's volgens SZW anders kan en zou moeten. Uitgangspunt is om te kijken welke eisen (over het asbestverwijderingswerk, emissiebeheersing) naar arboregelgeving e.a. verplaatst kunnen worden. We zijn het overigens eens met het goed en robuust inregelen. Daarom is naast een werkwijze ook de borging van belang.

Je hebt mogelijk kennis kunnen nemen van de recente Kamervragen. Zoals in het gesprek aan de orde is geweest denken ook wij nu aan een pilotvorm waarin de ervaringen met de toepassing van de werkmethode wordt bekeken en wij blijven graag in gesprek over hoe jullie dat zien en de diverse rollen. Het lijkt ons namelijk het verstandigste wanneer daar een belangrijke rol is weggelegd voor de kennisinstituten en het toezicht (inclusief beleid SZW). Wij zullen dit initiatief dus op gang brengen en waar nodig partijen betrekken. Je geeft aan dat het voor Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab onaanvaardbaar is dat vensterbanken worden aangepast in Smart, omdat er volgens jullie veel vragen en onduidelijkheden zijn. Daar verschillen we van inzicht. Rondom de verwijdering van vensterbanken is juist veel duidelijk en zijn veel vragen al beantwoord. Die duidelijkheid maakte ook dat de aanpassing in SMArt voorstelbaar werd geacht. Wij willen wel een tussenstap maken ten behoeve van een goede koppeling aan veilige werkwijzen. Zoals besproken zouden wij nu graag eerst een pilot uitvoeren. Je geeft verder aan dat Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab het onaanvaardbaar vinden dat Aedes alleen opdrachtgever zou zijn van een pilot. Voor de duidelijkheid: wanneer

een pilot wordt uitgevoerd, dan is SZW de opdrachtgever. Wanneer Aedes de eigenaar is van het bouwwerk, dan is zij de opdrachtgever van de sanering.
Het punt over de toetsbaarheid en het voldoen aan formele eisen is correct. Dit geldt niet alleen op basis van het certificatieschema, maar gaat op voor alle aspecten van gezond en veilig werken waarover Arbowet, Arbobesluit en Arboregeling zich strekken. Dit neemt niet weg dat SZW op basis van nieuwe inzichten veranderingen kan doorvoeren. De inbreng van en overleg met de sector is daarin waardevol, maar niet altijd leidend. Ook de gedachte dat met de wijziging ten aanzien van vensterbanken een andere route is gevolgd, dan het indienden via de innovatiecommissie ligt onzes inziens anders: bij de verwijdering van vensterbanken is immers geen sprake van innovatie, maar van zorgvuldig werken. In dat licht bezien wordt geen voorschot genomen op de beleidsreactie. De stelling dat het vinden van een passende oplossing binnen de structuur van Ascert had moeten plaatsvinden, onderschrijven we niet. De structuur van Ascert, met daarin het CCvD, is bedoeld voor beheer en aanpassingen van het certificatieschema. En in het verlengde van het beheer van SMA-rt kan Ascert een rol hebben.
Het is goed dat het contact gezocht wordt met Aedes. In overleg kan duidelijk worden waar partijen staan en hoe overeenstemming bereikt kan worden. Ook de beleidsreactie stipt dit punt aan: dat er sprake is van een gevoel van disbalans in de vertegenwoordiging van belangen. Dat kan er toe leiden dat partijen (die zich ondergesneeuwd kunnen voelen) het overleg daardoor mijden en andere wegen bewandelen. Dat hebben we uiteraard liever niet en komt het stelsel als geheel niet ten goede:
Voor wat betreft onze reactie op de vragen in de notitie van 2 november die namens Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab zijn gestuurd, ontvang je op korte termijn een antwoord. We streven daarbij naar beantwoording voor eind december 2018.
Goed dat we elkaar weer spreken op de bijeenkomst voor alle belanghebbenden op 10 januari. Het is nog wat vroeg maar ik wens jullie alvast goede kerstdagen.
Groeten, 10.2.E

Van: 10.2.E
Verzonden: donderdag 13 december 2018 21:53
Aan: 10.2.E ; 10.2.E ; 10.2.E
CC: 'Hoofd Bureau Ascert' ; 10.2.E ; 10.2.E ; 10.2.E '
Onderwerp: RE: 8VERAS-ASB: vervolg op overleg inzake vensterbanken
Beste 10.2.E en anderen,
Het is inmiddels twee weken geleden dat we elkaar gesproken hebben over het dossier vensterbanken. Kunnen jullie berichten wat nu vanuit het Ministerie het verdere vervolg is. Graag verwijs ik daarbij naar ons onderstaande voorstel.
Groeten en dank,
10.2.E

Van: 10.2.E @sloopaannemers.nl]
Verzonden: woensdag 5 december 2018 10:54
Aan: 10.2.E @minszw.nl>; 10.2.E @MINSZW.NL>; 10.2.E @minszw.nl>
CC: 'Hoofd Bureau Ascert' 10.2.E @ascert.nl>; 10.2.E @ascert.nl) 10.2.E @ascert.nl>; 10.2.E @sgs.com>; 10.2.E @voam-vkba.nl>
Onderwerp: 8VERAS-ASB: vervolg op overleg inzake vensterbanken
Beste 10.2.E en anderen,
Dank voor het open en constructieve overleg afgelopen donderdag inzake vensterbanken.
Voor ons staat vast dat de vele vragen die wij gesteld hebben terecht zijn. De borging van veilig en gezond werken is niet belegd en de voorstellen van Aedes passen niet in de formele kaders die er zijn binnen de onderscheiden risicoklassen.
Wij begrijpen daarentegen als geen ander dat er behoefte is aan en druk wordt uitgeoefend om wat te doen met de resultaten van het TNO onderzoek waarin blootstellingen zijn bepaald bij verwijdering van vensterbanken.
Belangrijk is om nogmaals te vermelden dat ook wij open staan voor nieuwe werkmethoden in overeenstemming met daadwerkelijke risico's. Graag wijzen wij daarbij opnieuw op ons voorstel om

de gewijzigde werkmethode op te nemen in het Certificatieschema Asbest. Ook op andere punten is het certificatieschema gedetailleerd voor wat betreft de werkmethode, denk aan asbestrestanten onder daken en de eisen inzake emissiebeheersing in het algemeen. Dus dat kan geen probleem zijn. Mogelijk is het een optie om (vooruitlopend op opname in het Certificatieschema) de werkmethode te zien als invulling van de eisen in het Certificatieschema (check ruimte hiervoor in artikel 43 inzake containment en 34 inzake ABM) en de werkmethode op te nemen in een SCi of een ander document vastgesteld binnen Ascert. Belangrijk is wel dat dit robuust en duidelijk wordt geregeld. Er zou ook nog kunnen worden nagedacht over eerst een pilotvorm, waarin de ervaringen met de toepassing van de werkmethode van gecertificeerde bedrijven en eindbeoordeling centraal worden gedeeld. Wij zullen dit ook bij Ascert agenderen.
Voor ons onaanvaardbaar is de aanpassing van SMart onder verwijzing naar de Aedes werkmethode, terwijl er zoveel vragen en onduidelijkheden zijn. Ook is onaanvaardbaar een pilot via alleen Aedes als opdrachtgever. Alles wat binnen het certificatiestelsel wordt geregeld moet voldoen aan formele eisen en algemeen toepasbaar zijn en dat geldt ook hier. Ook hebben wij er moeite mee dat voor deze specifieke toepassing al een voorschot wordt genomen op de uitwerking van de beleidsreactie, die volgens toezegging in overleg met betrokken partijen nog moet worden vorm gegeven.
Het spreken over en vinden van een passende oplossing had binnen de structuur van Ascert moeten plaatsvinden. Wat ons betreft is dat nog steeds de juiste route. Wij leveren daar graag een constructieve bijdrage aan en zijn onverminderd bereid tot overleg met Aedes daarover.
Graag vernemen wij concreet hoe jullie het vervolg zien en op welke wijze er wat jullie betreft een antwoord komt op onze vragen. Vanwege de op 26 november j.l. ingediende Kamervragen zullen wij ons verhaal ook delen met enkele Kamerleden.
Een cc. is gezonden aan Ascert (secretaris en voorzitter).

Met vriendelijk groet,

drs. ing. 10.2.E

mobiel 06-10.2.E

Postadres
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres
Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact
Telefoon 0345-471390
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl
10.2.E @sloopaannemers.nl

Steunt u al de Sloopcode? Zie www.sloopcode.nl!

Van:	10.2.E
Aan:	"Hoofd Bureau Ascert"
Cc:	Voorzitter Stichting Ascert; 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp:	RE: Agendapunten
Datum:	maandag 11 februari 2019 17:47:00

Beste 10.2.E
Prima. We willen het graag ook hebben over Smart.
En als er nog voldoende tijd is
Als mogelijke (aanvulling) op de onderwerpen:

- Innovatie Commissie (547) en Aedes beglazingskit: mogelijk fout in het beoordelingsproces. De beoordeling van de resultaten moet opnieuw worden bekeken door een deskundige. Cie zou blijven voortbestaan totdat het VIP in werking is.
- Bij de pilot: vensterbanken (ook) in het certificatieschema (voor 1 april). De saneerders 10.2.E) hebben inmiddels 10.2.E een mail gestuurd om te zorgen dat die schemawijziging nog wordt meegenomen met de komende schemawijziging (11.1).
- Bij het visiedocument: Het CCvD wil van Ascert uitleg hoe het visiedocument tot stand is gekomen: men wil elkaars inbreng kennen. Op 26 februari vindt dit plaats (SZW wordt ook geacht te komen (SZW is toehoorder in het CCvD) om de link met de beleidsreactie toe kunnen geven indien nodig)…

Groet 10.2.E

Van: Hoofd Bureau Ascert
Verzonden: maandag 11 februari 2019 08:10
Aan: 10.2.E
CC: Voorzitter Stichting Ascert
Onderwerp: Agendapunten

Dag 10.2.E
Morgen staat weer een regulier overleg gepland. Wij zouden graag de volgende agendapunten willen bespreken:

- Terugblik symposium
- Pilot vensterbanken
- Versnelling daken en certificaat
- Aanpak uitvoering beleidsbrief/visiedocument Ascert

Tot morgen.
Met vriendelijke groet,

10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp: RE: beleidsreactie asbeststelsel
Datum: dinsdag 2 oktober 2018 10:56:38

Beste 10.2.E en 10.2.E
Toch maar weer de vraag: is dan nu ook eindelijk in SMArt de rk-1 van vensterbanken doorgevoerd (volgens Ascert hebben ze een antwoord van jullie nodig)?
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.e 10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Van: 10.2.E
Verzonden: zondag 30 september 2018 22:36
Aan: 10.2.E
CC: 10.2.E ; 10.2.E @mitros.nl'
Onderwerp: RE: beleidsreactie asbeststelsel
Beste 10.2.E
Dank voor jullie terugkoppeling én voor de voortvarende beleidsreactie van jullie staatssecretaris. Wij zien hier volop aanknopingspunten voor een stelsel waarin ook wij als opdrachtgevers, maar ook onze medewerkers, toezichthouders en huurders vertrouwen kunnen hebben. Graag werken we ook aan de realisatie daarvan mee.
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Van: 10.2.E @MINSZW.NL]
Verzonden: vrijdag 28 september 2018 11:37
Aan: 10.2.E @aedes.nl>; 10.2.E @mitros.nl>
CC: 10.2.E @MINSZW.NL>
Onderwerp: beleidsreactie asbeststelsel
Dag 10.2.E 10.2.E
Jullie hebben ons oa in een gesprek, maar ook schriftelijk, input gegeven bij onze verzameling van standpunten, informatie en beelden over de werking van het asbeststelsel ter voorbereiding op de beleidsreactie die Staatssecretaris van Ark naar de Kamer zou sturen. Daarvoor willen we jullie nog van harte bedanken.
Bijgaand ter informatie de beleidsreactie over het asbeststelsel, die de Staatssecretaris gisteravond naar de Kamer heeft gestuurd.
https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2018Z17113&did=2018D46461
groet, 10.2.E
10.2.E

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.E
Aan: Hoofd Bureau Ascert
Cc: 10.2.E ; 10.2.E 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp: Re: data voor gesprek
Datum: vrijdag 19 oktober 2018 08:21:17

Hoi allen,
Ik kan volgende week vrijdag de 26-ste ook.
Groet,
10.2.E

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 18 okt. 2018 om 16:05 heeft Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert nl> het volgende geschreven:

Beste mensen,
Ik heb inmiddels van de meesten antwoord en onderstaand de resultaten. Als we iedereen erbij willen hebben dan gaat het niet lukken.
Optie die het beste in de buurt komt is de vrijdag, alleen dan kan 10.2.E niet. Graag even jullie feedback nog wat wijsheid is.
NB 10.2.E heeft nog niet gereageerd, maar ik gezien de urgentie wilde ik dit al wel vast delen.

Optie	10.2.E	10.2.E	10.2.E	10.2.E
Vrijdag 19e middag				
Maandag 22 ochtend (Utrecht)				
Dinsdag 23 vanaf 10:00 Utrecht				tot 15:00
Donderdag 25 va 10:00 Utrecht	Tussen 13 en 15:30 Den Haag		Ochtend	
Vrijdag 26 van 10:00 Utrecht	Ochtend in Utrecht			

Met vriendelijke groet,
10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06 10.2.E

Van: Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl>
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 15:10
Aan: 10.2.E @tno.nl>, 10.2.E @MINSZW.NL>, 10.2.E @qresults.nl>
Onderwerp: FW: data voor gesprek
Beste mensen,
Op korte termijn willen we in gesprek om een oplossing te vinden rondom de vensterbanken. Daar zit een urgentie op en onderstaand is vanuit Aedes een aantal opties gegeven. Kunnen jullie bij me aangeven welke opties absoluut niet kunnen. Ga er daarbij vanuit dat het een urgentie heeft en hiermee rekening te houden bij de opgave. Vanuit het werkveld wil ik ook nog een persoon laten aanschuiven en hiervoor heb ik momenteel 10.2.e benaderd. Ik hoor nog van hem of hij namens dat veld kan aanschuiven.
Graag zsm jullie reactie svp.
Voorafgaand aan de meeting zal ik nog input leveren op welke punten de huidige opzet op bezwaren stuit. Dan hebben we een duidelijk kader in de bespreking waar we binnen kunnen werken.
Met vriendelijke groet,
10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06 10.2.E

Van: 10.2.E @aedes.nl>
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 10:19
Aan: 10.2.E @ascert.nl>, 10.2.E @ascert.nl>
CC: 10.2.E @aedes.nl>
Onderwerp: data voor gesprek
Beste 10.2.E en 10.2.E
Graag gaan wij in op de suggestie om met spoed rond tafel te gaan. Gezien de betrokkenheid van 10.2.E bij het protocol vensterbanken zal ik graag samen met hem aanschuiven. Omdat 10.2.E het betreffende onderzoek heeft uitgevoerd, lijkt het me handig dat TNO zorgt dat hij ook aanwezig is om e.e.a. te verduidelijken.
Datumsuggesties:
19/10 's middags (geen voorkeur voor locatie, kan bijv. in Utrecht of Den Haag zijn)

22/10 ochtend (Utrecht)
23/10 v.a. 10.00 uur (ochtend of middag, liever niet westelijker dan Utrecht)
25 en 26 oktober (na ca. 10.00 uur): Utrecht
NB: In Utrecht kan Aedes voor vergaderruimte bij een lid-organisatie zorgen
Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E
wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E s
LinkedIn: 10.2.E

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.E
Aan: "Hoofd Bureau Ascert"
Cc: 10.2.E ; "Voorzitter Stichting Ascert"
Onderwerp: RE: data voor gesprek
Datum: vrijdag 19 oktober 2018 10:58:23
Prioriteit: Hoog

Beste 10.2.E

Dit is niet wat ik gisteren met 10.2.E heb afgesproken. Er zou een spoed-bespreking plaatsvinden met SZW 10.2.E of 10.2.E , TNO 10.2.E en evt. collega) en Ascert (jij en 10.2.E). Maar niet dat ook Misa-advies en SGS Search aanschuiven.

Gelieve de gemaakte afspraak na te komen.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.e
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Van: Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl]
Verzonden: vrijdag 19 oktober 2018 08:12
Aan: 10.2.E
Onderwerp: FW: data voor gesprek

Dag 10.2.E

Even een update. Ik heb van 10.2.E nog geen reactie, wel van anderen. Onderstaand de eerste stand van zaken. Vandaag gaat hem in elk geval niet worden. Dat weten jullie dat alvast voor jullie eigen agenda's. Ik ga even verder puzzelen met de groep. Komende week is herfstvakantie en maakt het er niet makkelijker op.

Met vriendelijke groet,

10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

Van: Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl>
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 16:05
Aan: 10.2.E @tno.nl>, 10.2.E @MINSZW.NL>, 10.2.E @qresults.nl>, 10.2.E @sgs.com>, 10.2.E @misa-advies.nl>
Onderwerp: Re: data voor gesprek

Beste mensen,

Ik heb inmiddels van de meesten antwoord en onderstaand de resultaten. Als we iedereen erbij willen hebben dan gaat het niet lukken.

Optie die het beste in de buurt komt is de vrijdag, alleen dan kan 10.2.E niet. Graag even jullie feedback nog wat wijsheid is.

NB 10.2.e heeft nog niet gereageerd, maar ik gezien de urgentie wilde ik dit al wel vast delen.

Optie	10.2.E	10.2.E	10.2.E	10.2.E
Vrijdag 19e middag				
Maandag 22 ochtend (Utrecht)				
Dinsdag 23 vanaf 10:00 Utrecht				tot 15:00
Donderdag 25 va 10:00 Utrecht	Tussen 13 en 15:30 Den Haag		Ochtend	
Vrijdag 26 van 10:00 Utrecht	Ochtend in Utrecht			

Met vriendelijke groet,

10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

Van: Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl>
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 15:10
Aan: 10.2.E @tno.nl>, 10.2.E @MINSZW.NL>, 10.2.E @qresults.nl>
Onderwerp: FW: data voor gesprek

Beste mensen,
Op korte termijn willen we in gesprek om een oplossing te vinden rondom de vensterbanken. Daar zit een urgentie op en onderstaand is vanuit Aedes een aantal opties gegeven. Kunnen jullie bij me aangeven welke opties absoluut niet kunnen. Ga er daarbij vanuit dat het een urgentie heeft en hiermee rekening te houden bij de opgave. Vanuit het werkveld wil ik ook nog een persoon laten aanschuiven en hiervoor heb ik momenteel 10.2.E benaderd. Ik hoor nog van hem of hij namens dat veld kan aanschuiven.
Graag zsm jullie reactie svp.
Voorafgaand aan de meeting zal ik nog input leveren op welke punten de huidige opzet op bezwaren stuit. Dan hebben we een duidelijk kader in de bespreking waar we binnen kunnen werken.
Met vriendelijke groet,
10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

Van 10 @aedes.nl>
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 10:19
Aan: 10.2.E @ascert.nl>, Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl>
CC: 10.2.E @aedes.nl>
Onderwerp: data voor gesprek

Beste 10.2.E en 10.2.E
Graag gaan wij in op de suggestie om met spoed rond tafel te gaan. Gezien de betrokkenheid van 10.2.e bij het protocol vensterbanken zal ik graag samen met hem aanschuiven. Omdat 10.2.E het betreffende onderzoek heeft uitgevoerd, lijkt het me handig dat TNO zorgt dat hij ook aanwezig is om e.e.a. te verduidelijken.
Datumsuggesties:
19/10 's middags (geen voorkeur voor locatie, kan bijv. in Utrecht of Den Haag zijn)
22/10 ochtend (Utrecht)
23/10 v.a. 10.00 uur (ochtend of middag, liever niet westelijker dan Utrecht)
25 en 26 oktober (na ca. 10.00 uur): Utrecht
NB: In Utrecht kan Aedes voor vergaderruimte bij een lid-organisatie zorgen
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 10
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Van: 10.2.E
Aan: Hoofd Bureau Ascert
Onderwerp: RE: data voor gesprek
Datum: donderdag 25 oktober 2018 10:00:22

Ok

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl>
Datum: woensdag 24 okt. 2018 8:27 AM
Aan: 10.2.E @MINSZW.NL>, 10.2.E @tno.nl>, 10.2.E @qresults.nl>
Onderwerp: Re: data voor gesprek

Beste mensen,
Na wat op en neer mailen e.d. is de keuze gevallen op komende vrijdag ochtend van 10-12 uur.
We zijn dan te gast bij Mitros in Utrecht (Kon. Wilhelminalaan 9, 3527 LA Utrecht
)
Vanuit Aedes is dan 10.2.E aanwezig en 10.2.E die de metingen heeft gedaan.
Graag tot vrijdag.
NB In de eerdere mailwisseling had ik ook 10.2.e en 10.2.e betrokken, maar na overleg met Aedes zullen die er niet bij aanwezig zijn.
Met vriendelijke groet,
10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

Van: 10.2.E
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 15:32
Aan: Hoofd Bureau Ascert , 10.2.e , 10.2.e
Onderwerp: RE: data voor gesprek

Dag,
Volgende week is het herfstvakantie.
Desalniettemin kan ik toch op donderdag 25/10 , maar alleen voor 10:30 of tussen 13 en 15:30, als het in Den Haag is.
En ONDER VOORBEHOUD op vrijdag 26/10, maar alleen aan het begin van de dag, en alleen als het in Utrecht is.
Groet 10.2 E

Van: Hoofd Bureau Ascert
Verzonden: donderdag 18 oktober 2018 15:10
Aan: 10.2.E ; 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp: FW: data voor gesprek

Beste mensen,
Op korte termijn willen we in gesprek om een oplossing te vinden rondom de vensterbanken. Daar zit een urgentie op en onderstaand is vanuit Aedes een aantal opties gegeven. Kunnen jullie bij me aangeven welke opties absoluut niet kunnen. Ga er daarbij vanuit dat het een urgentie heeft en hiermee rekening te houden bij de opgave. Vanuit het werkveld wil ik ook nog een persoon laten aanschuiven en hiervoor heb ik momenteel 10.2.E benaderd. Ik hoor nog van hem of hij namens dat veld kan aanschuiven.

Graag zsm jullie reactie svp.
Voorafgaand aan de meeting zal ik nog input leveren op welke punten de huidige opzet op bezwaren stuit. Dan hebben we een duidelijk kader in de bespreking waar we binnen kunnen werken.
Met vriendelijke groet,
10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

Van: 10.2.E @aedes.nl>
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 10:19
Aan: 10.2.E @ascert.nl>, Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl>
CC: 10.2.E @aedes.nl>
Onderwerp: data voor gesprek

Beste 10.2.E en 10.2.E
Graag gaan wij in op de suggestie om met spoed rond tafel te gaan. Gezien de betrokkenheid van 10.2.E bij het protocol vensterbanken zal ik graag samen met hem aanschuiven. Omdat 10.2.E het betreffende onderzoek heeft uitgevoerd, lijkt het me handig dat TNO zorgt dat hij ook aanwezig is om e.e.a. te verduidelijken.
Datumsuggesties:
19/10 's middags (geen voorkeur voor locatie, kan bijv. in Utrecht of Den Haag zijn)
22/10 ochtend (Utrecht)
23/10 v.a. 10.00 uur (ochtend of middag, liever niet westelijker dan Utrecht)
25 en 26 oktober (na ca. 10.00 uur): Utrecht
NB: In Utrecht kan Aedes voor vergaderruimte bij een lid-organisatie zorgen
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E
Cc: 10.2.E 10.2.E
Onderwerp: RE: Kamervraag vensterbanken
Datum: maandag 10 december 2018 12:01:07
Bijlagen: image001.gif
N18062_notitieSZW_transitie_20181205.pdf
Eindrapportage%20VASt%20Asbest.pdf
Bijlage 1 rapportage VAst Asbest.pdf

Beste 10.2.E

In reactie op je vragen over eigenaarschap van SMA-rt het volgende.

1. Informatie t.a.v. eigenaarschap van SMA-rt

In de notitie die 10.2.e recent al deelde is onze voornaamste bron (3) opgenomen. Bijgaand de eindrapportage en de bijlage 1 daarbij.

Stichting SCA Ascert (oktober 2007). Eindrapportage SMA-rt en bijlage SMA-rt 4.0 functionele beschrijving (november 2007). Rapportage in verband met VASt subsidie ARBO/P&G/05 90205. (file 'eindrapportage Vast .')

2. Beschrijving TNO rol / aandeel in eigenaarschap

SMA-rt is een softwaretool die weergeeft wat volgens een regelset de risicoklasseindeling van diverse typen asbestwerkzaamheden zijn. De regelset maakt gebruik van een database die eigendom is van TNO. TNO adviseerde over de indeling van werkzaamheden in de regelset aan Ascert, en Ascert zet deze adviezen normaliter om in opdrachten aan een IT bedrijf.

Meer details staan in de notitie onder kopje 'opzet van het systeem (p3)'

Met vriendelijke groet,
Best regards
Drs. 10.2.E T +31 (0)88 10.2.e Location
Senior Business Developer M +31 (0 10.2.E Leiden, Zeist
Prevention, Work & Health E 10.2.e @tno.nl

This message may contain information that is not intended for you If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages

From: 10.2.E
Sent: vrijdag 7 december 2018 17:54
To: 10.2.E
Cc: 10.2.E ; 10.2.E
Subject: Kamervraag vensterbanken

Dag 10.2.E

Wij hebben Kamervragen over de Vensterbanken.

Een van de vragen is:

Hoe is het eigenaarschap, de verantwoordelijkheid en het beheer van SMA-rt geregeld?

2 vragen:

1.

Het gaat nu even over het eigenaarschap. Bij een overleg laatst gaf jij aan hier informatie over te hebben gezocht en gevonden binnen de burelen van TNO. Zou je die met mij willen delen?

Wij hebben in ieder geval gevonden dat aan de subsidieverlening destijds waarmee SMArt is ontwikkeld de voorwaarde zijn verbonden:

- Dat SCA/Ascert de code en het product aan SZW ter beschikking zou stellen
- Dat dezelfde voorwaarden golden als bij gebruik en verdere ontwikkeling van Stoffenmanager 2.0.

Bij die voorwaarden van Stoffenmanager 2.0 hebben we in ieder geval heel duidelijk kunnen terugvinden dat SZW de eigenaar werd. (Maar dat was een opdracht aan TNO vanuit SZW.)

De beantwoording moet volgende week al, dus we hebben er haast mee. Het zou fijn zijn als je snel zou kunnen reageren.
Waarvoor hartelijk dank!

2. Ik heb jullie rol nu in concept omschreven. Check je even of dit klopt, ook juridisch gezien? Zijn jullie inderdaad eigenaar van de database? Etc.

SMA-rt is een softwaretool die weergeeft wat volgens een database die eigendom is van TNO, de risicoklasseindeling van diverse typen asbestwerkzaamheden zijn. TNO adviseert over de indeling van werkzaamheden aan Ascert, en Ascert zet deze adviezen normaliter om in opdrachten aan een IT bedrijf.

10.2
.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

SMA-rt 4.0

Functionele beschrijving

November 2007

Ir. 10.2.e
Datheon Database Solutions bv
Pascalstraat 18
3771 RT Barneveld

1 Inleiding 4
2 Functies 5
2.1 Hoofdfunctie 5
2.2 Ondersteunende functies 5
2.2.1 Registratie 5
2.2.2 Kennisbank 5
2.2.3 Support systeem 5
3 SMA-rt Wizard 6
3.1 Identificatie 7
3.1.1 Sjablonen 8
3.2 Product 9
3.3 Specificatie 10
3.4 Omstandigheden 11
3.5 Risicoklassen 14
3.6 Werkplanelementen 15
3.7 Selectiematrix 16
4 Regsitratie en autorisatie 18
4.1 Registratie 18
4.2 Bevestiging registratie 18
4.3 Autorisaties 19
5 Kennisbank 20
5.1 Navigatie 20
5.2 Beheer profiel en wachtwoord 20
5.3 Vragen stellen 21
6 Support systeem 22
6.1 Overzicht tickets 22
6.2 Detailgegevens ticket 23

6.3 Nieuw ticket 24
6.4 Ticket sluiten 25
6.5 Attendering 25
6.5.1 Nieuw ticket 25
6.5.2 Reactie op ticket 26
6.5.3 Ticket Sluiten 26

1 Inleiding

Gesubsidieerd door Min. van SZW, is het Rapport TNO-MEP R 2004/523 “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” ingezet in het kader van het VASt –programma “Stoffen manager Asbest” resulterende in het instrument SMA-rt.

In de afrondende fase heeft er een afstemming plaatsgevonden met de actuele asbestwet- en regelgeving. Met SMA-rt kunnen nu op eenduidige en uniforme wijze de risicoklassen worden bepaald

Dit document bevat de functionele beschrijving van de IT – instrumenten zoals die zijn ingezet:

- Registratiemodule
- Kennisbank
- SMA-rt wizard
- Support systeem

Het betreft hier een drietal reeds bestaande modules, die in het kader van het SMA-rt programma met elkaar zijn verbonden en voor deze specifieke situatie zijn geconfigureerd.

De SMA-rt wizard is de enige module die specifieke “asbest-functionaliteit” bevat en als zodanig speciaal in het kader van dit programma is ontwikkeld. Desalniettemin is de functionaliteit van de overige drie modules ook in dit document beschreven.

Aangezien er gedurende de looptijd van het project een aantal wijzigingen heeft plaatsgevonden qua functionaliteit, deels ingegeven door voortschrijdend inzicht, deels door de beperkingen in tijd cq. budget, is gekozen voor de vorm van een functionele beschrijving in plaats van een functioneel ontwerp, aangezien dit een beter inzicht verschaft in de daadwerkelijk opgeleverde instrumenten.

2 Functies

2.1 Hoofdfunctie

De hoofdfunctie van de SMA-rt is het ondersteunen van de gebruiker bij de risicoklassificering van de uit te voeren asbestwerkzaamheden en de keuze van de juiste standaardwerkmethode. De gebruiker doorloopt daartoe voor elke lokatie een vragentraject (de SMA-rt wizard) dat hem langs de relevante vragen leidt. Op basis van de gegeven antwoorden bepaalt de SMA-rt zelf welke vragen relevant zijn. Daarbij maakt SMA-rt gebruik van gegevens van TNO.

De gebruiker kan alle doorlopen vragentraject opslaan en beheren (verwijderen, kopiëren, van toelichting voorzien, afdrukken).

De functionaliteit van de SMA-rt wizard is beschreven in het hoofdstuk “SMA-rt wizard”.

2.2 Ondersteunende functies

2.2.1 Registratie

De SMA-rt bevat functionaliteiten waarmee gebruikers zelf accounts aan kunnen maken en waarmee zij vervolgens hun profiel en wachtwoord kunnen beheren.

2.2.2 Kennisbank

De SMA-rt bevat een kennisbank (het Asbest Infopunt) waar de gebruiker algemene informatie met betrekking tot asbest en asbestwerkzaamheden kan vinden. Deze kennisbank biedt de gebruiker mogelijkheid om inhoudelijke vragen te stellen.

2.2.3 Support systeem

De SMA-rt bevat een support systeem dat specifiek gericht is op de gebruiker van de SMA-rt wizard.

3 SMA-rt Wizard

De SMA-rt wizard is toegankelijk via de kennisbank, waar zich een duidelijke hyperlink bevindt naar de wizard.

Met behulp van de SMA-rt wizard doorloopt de gebruiker een vragenlijst. De vragen zijn onderverdeeld in een aantal categorieën:

- Identificatie : Gegevens op basis waarvan de gebruiker zijn objecten en locaties en de daarvoor ingevulde vragenlijsten kan terugvinden.
- Product : Gegevens met betrekking tot product, materiaal, merk en type asbest.
- Specificatie : Gegevens met betrekking tot de specifieke toepassing en handelingen.
- Omstandigheden : Gegevens met betrekking tot de omstandigheden (bevestigingsmethode, verwering, beschadiging) en van toepassing zijnde randvoorwaarden.

De SMA-rt wizard bepaalt zelf, op basis van de aanbevelingen uit de TNO publicatie(s), welke vragen relevant zijn. Niet-relevante vragen worden niet gesteld. Bepalend voor de relevantie van een bepaalde vraag is, of het antwoord invloed kan hebben op de risicoclassificering en de van toepassing zijnde beschermingsmaatregelen en werkmethoden.

De SMA-rt bepaalt niet alleen wélke vragen aan de gebruiker worden gesteld, hij bepaalt tevens uit welke antwoordmogelijkheden de gebruiker kan kiezen. Hierdoor wordt het aantal fouten dat de gebruiker kan maken sterk gereduceerd en is de kans op onrealistische uitkomsten gering.

Als de gebruiker terugkomt op in een eerder stadium gegeven antwoorden, dan start de SMA-rt Wizard opnieuw op vanaf dat punt.

Indien de SMA-rt wizard op basis van de gegeven antwoorden een standaard werkmethode (= combinatie risicoclassificering / beschermingsmaatrgelen / werkplanelementen) kan bepalen worden de uitkomsten daarvan getoond in de volgende twee tabs :

- Risicoklassen : Risicoklassen handeling/eindcontrole en beschrijving standaard werkmethode.
- Werkplanelementen : Gegevens met betrekking tot bescherming, werkmethoden, van toepassing zijnde protocollen.

In de volgende paragrafen wordt de functionaliteit op de verschillende tabbladen beschreven.

3.1 Identificatie

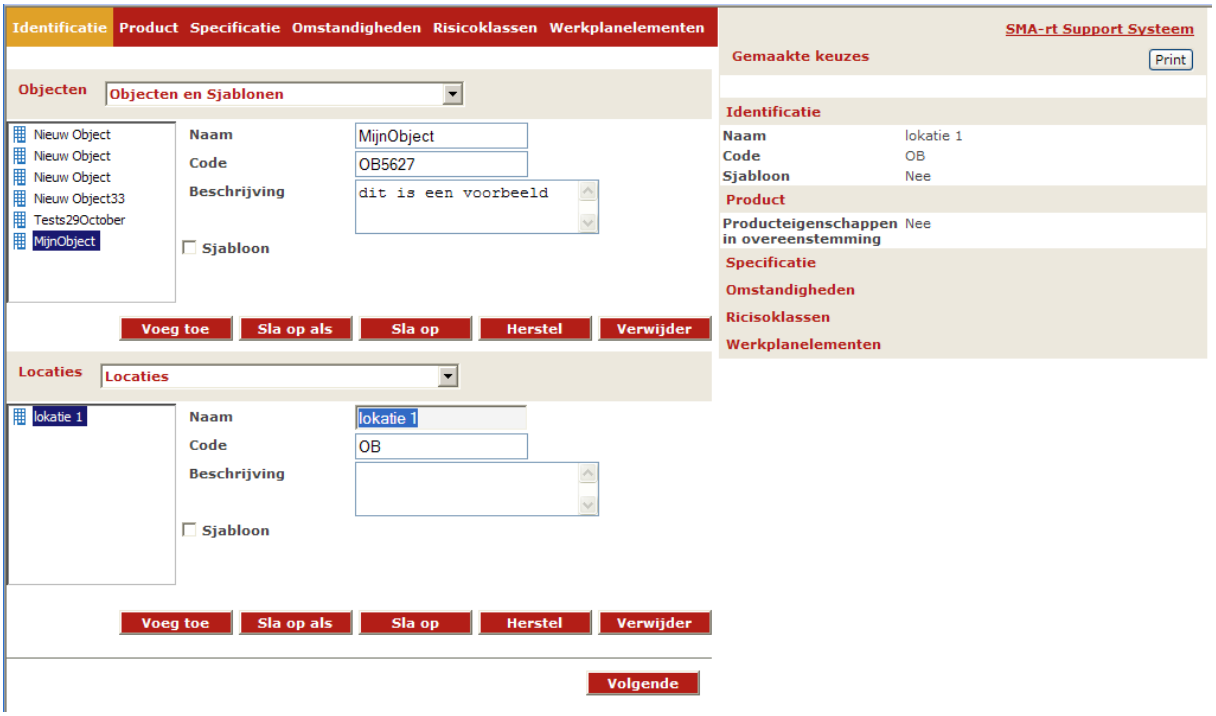

Op de tab Identificatie kan de gebruiker zijn objecten en locaties beheren. Voor de identificatie kan de gebruiker zijn eigen systeem gebruiken, aangezien in dit stadium van de ontwikkeling de gegevens alleen voor de gebruiker zelf toegankelijk zijn, en er geen uitwisseling plaatsvindt met andere systemen.

Binnen een bepaald object kan een gebruiker één of meerdere locaties aangeven waarvoor hij asbestgerelateerde werkzaamheden wil invoeren. Voor de locaties geldt eveneens dat de gebruiker hiervoor zijn eigen identificatiesysteem kan volgen.

De SMA-rt voorziet in de volgende knoppen op de tab Identificatie:

- Toevoegen Object en/of Locatie
- Opslaan als : hierbij wordt een kopie aangemaakt van het geselecteerde object en/of locatie.
- Opslaan
- Herstel : annuleert alle wijzigingen sinds de laatste keer dat is opgeslagen en laadt opnieuw de gegevens uit de database.
- Verwijderen : verwijdert (na bevestiging) de gegevens uit de database.
- Volgende : opent de tab Product. Deze knop is alleen actief als er een lokatie is geselecteerd.
- Print : Afdrukken van alle antwoorden die voor de betreffende locatie zijn ingevuld.
- SMA-rt support systeem : opent het ticketing systeem waar de gebruiker vragen en problemen met het gebruik van de SMA-rt kan melden.

3.1.1 Sjablonen

Middels sjablonen kan de gebruiker veel gebruikte situaties vastleggen als basis voor nieuwe situaties waarvoor hij in de toekomst de SMA-rt wizard wil doorlopen. Om een object of locaties als sjabloon te kenmerken vinkt hij het betreffende veld aan en slaat het object of de locatie op.

De gebruiker kan ervoor kiezen om de sjablonen en objecten/locaties al of niet op te mnemen in de lijsten op de tab Identificatie, door de keuzelijst die getoond worden achter de woorden Objecten resp. Locaties.

Om een nieuwe situatie te creëren op basis van een sjabloon, kiest de gebruiker een sjabloon, en vervolgens op “Opslaan als”. Hierdoor wordt een kopie van het sjabloon aangemaakt, dat de gebruiker vervolgens kan aanpassen.

3.2 Product

Op de tab Product kiest de gebruiker achtereenvolgens:

- Welke situatie van toepassing is. Hij heeft hierbij de keuze uit:
    - Sanering professioneel
    - Onderhoud / reparatie
    - Sanering particulier
    - Water/bodem grond puingranulaat
- Of het een situatie binnen of buiten betreft

Vervolgens kiest de gebruiker een materiaal, een merknaam en een product. Hierbij kan de gebruiker zelf bepalen welke ingang hij kiest. Het systeem zal bij keuze van één van de ingangen de keuzelijsten van de andere aspecten automatisch beperken tot de overgebleven mogelijkheden. Middels de knop “Herstel vragen” kan de gebruiker alle lijsten weer zonder beperking tonen.

Op basis van de gemaakte keuzes bepaalt het systeem de productgroep en vervolgens:

- Welke soorten en percentages asbest voorkomen.
- De hechtgebondenheid

Alvorens op de volgende tab verder te kunnen gaan dient de gebruiker te bevestigen dat de soorten, % en hechgebondenheid van het asbest in overeenstemming zijn met de constateringen die er (bijvoorbeeld door een gecertificeerd laboratorium) zijn gedaan.

De tab “Product” bevat een aantal helpschermen die via een klik op de vraagtekens oproepbaar zijn.

3.3 Specificatie

Op de tab “Specificatie” kiest de gebruiker één van de productspecificaties die volgen uit eerder gemaakte keuzes.

Vervolgens kiest de gebruiker één activiteit.

3.4 Omstandigheden

Op de tab “Omstandigheden” bepaalt een zogenaamde Selectiematrix (zie het betreffende hoofstuk) welke vragen uit onderstaande lijst worden gesteld:

- Welke bevestigingsmethode is gebruikt?
- Wat is de conditie van het materiaal?
    - Verwering
    - Beschadiging
    - Coating
    - Aantasting
    - Plasticiteit
- Aan welke randvoorwaarden wordt voldaan?
    - Het betreft een gecontroleerde verwijdering zonder breuk of incidentele breuk. [RV01]
    - Het product wordt als geheel verwijderd waarbij geen bewerkingen aan het materiaal nodig zijn. [RV02]
    - Bij de geplande activiteiten bestaat er geen kans op beschadiging en/of breuk. [RV03]
    - Het product is buiten toegepast (bijvoorbeeld dak- en gevelbeplating). [RV04]
    - Tijdens het spuiten ontstaat géén visueel waarneembare waternevel. [RV05]

- Het product maakt deel uit van het ondergronds openbaar gas-, water,- en rioolleidingnet (buiten) . [RV06]
- Het product wordt voorafgaand aan de verwijdering in plastic folie verpakt. [RV07]
- De lijm is niet asbesthoudend. [RV08]
- Het product is toegepast in een woning. [RV09]
- Het bedrijf heeft aantoonbare ervaring met het gebruik van een glovebag cq. couveuze zak. [RV10]
- Het betreft een sanering van een verwarmingstoestel of warmteblok met een nominale belasting kleiner dan 130 kWatt, een pakking in een procesinstallatie cq.verwarmingstoestel met een nominaal vermogen kleiner dan 2250 kWatt, of een pakking uit een verbrandingstoestel. [RV11]
- Het betreft kit dat is toegepast in tuinbouwkassen. [RV12]
- Tijdens de sanering worden bronmaatregelen gebruikt om de vezelemissie zo laag mogelijk te houden: afzuiging met P3 filter en/of bevochtigen. [RV13]
- Tijdens de werkzaamheden worden geen agressieve handelingen gebruikt (losbikken, schrapen, schuren, branden, frezen, etc..) waardoor het materiaal wordt aangetast. [RV14]
- Het betreft het reinigen van dakgoten met asbestcement restanten. [RV15]
- Tijdens de sanering blijft de ondervloer intact (geldt alleen voor los zeil en voor zeil gelijmd op houten platen/panelen of gelijmd op asbestvrije vloerbedekking). [RV16]
- Het betreft een sanering van uitsluitend hechtgebonden restanten. [RV17]
- Het product is kleinschalig toegepast (in totaal maximaal enkele meters in dezelfde ruimte) en maakt geen deel uit van een industriele installatie (inclusief schepen), stoomketel of stoomleiding. [RV18]
- Het product is niet toegepast in stallen en ook niet in schuren/constructies met mestopslag. [RV19]
- Het product wordt niet (tijdelijk) verwijderd ten behoeve van de onderhoudshandelingen. [RV20]
- Er worden geen verspanende activiteiten gebruikt en er wordt geen gebruik gemaakt van verspanende werktuigen. [RV21]
- Er worden geen schoorsteenpotten en verlengpijpen buitendaks verwijderd. [RV22]
- Tijdens de sanering worden de asbesthoudende lijmresten niet weggefreesd. [RV23]
- De toepassing is afgeschermd en ligt niet open. [RV24]
- Het betreft geen pakking tussen ketelleden. [RV25]

- Tijdens het onderhoud worden geen trilling opgewekt en wordt geen gebruik gemaakt van perslucht of andere (reinigings)technieken waarbij stof wordt opgewerveld. [RV26]
- Tijdens het onderhoud wordt het asbesthoudend materiaal niet aangeraakt. [RV27]
- Er zijn validatiemetingen uitgevoerd (conform artikel 4.47 van het Arbobesluit). [RV28]
- De werkzaamheden maken geen deel uit van een grootschalig onderhoud. [RV29]
- Het bedrijf heeft aantoonbare ervaring met de betreffende onderhoudswerkzaamheden, daarnaast hebben de medewerkers een specifieke cursus gevolgd in relatie tot het omgaan met asbest. [RV30]
- Het betreft een rookgaskanaal of schoorsteenpijp die los staat of met beugels is vastgeklemd. [RV31]
- Het betreft een harde coating op basis van epoxy, hars en/of kunststof. [RV32]
- Op de lokatie is een decontaminatie-unit aanwezig. [RV33]

- Numerieke waarden
  - Materiaaloppervlak m2
  - Vloeroppervlak m2
  - Vochtgehalte gew %
  - Max asbestconc hechtgebonden mg/kg
  - Max asbestconc niet hechtgebonden mg/kg
  - Max asbestconc totaal mg/kg
  - Gemiddelde vezel concentratie (vezels /cm3 lucht)

3.5 Risicoklassen

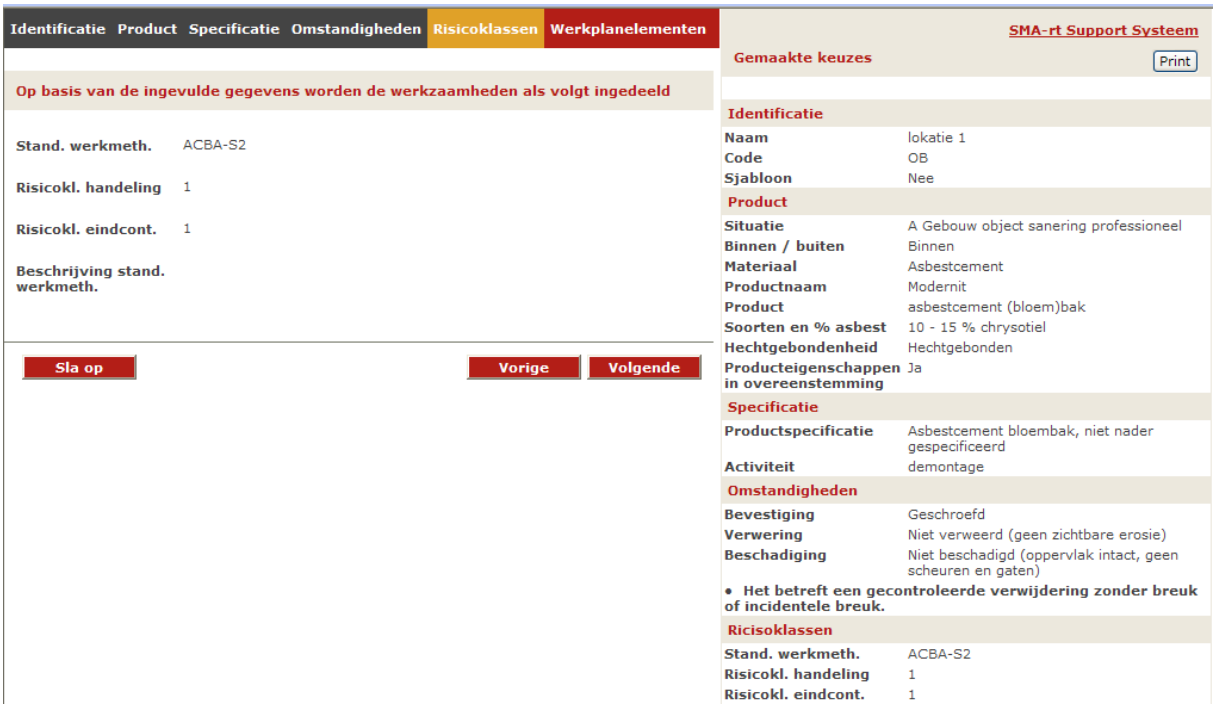

De tab Risicoklassen toont de risicoklassen voor de handeling en de eindcontrole van de van toepassing zijnde standaard werkmethode.

Indien het systeem geen standaard werkmethode kan bepalen, dan wordt de gebruiker gevraagd om voor een andere situatie te kiezen. Dit is met name van toepassing indien de gebruiker kiest voor Sanering particulier terwijl dit in een aantal situaties niet is toegestaan.

3.6 Werkplanelementen

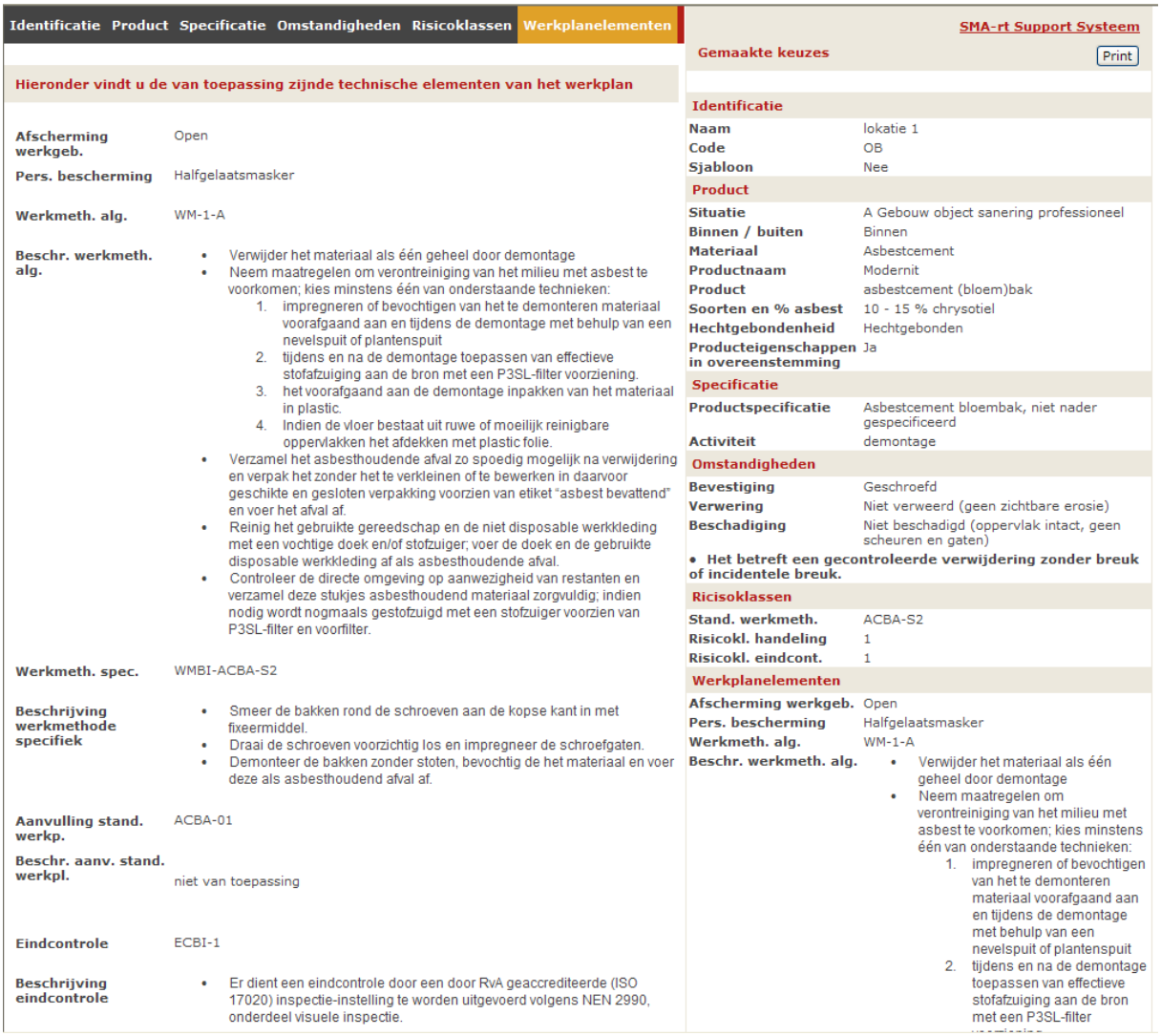

Identificatie | Product | Specificatie | Omstandigheden | Risicoklassen | Werkplanelementen

Hieronder vindt u de van toepassing zijnde technische elementen van het werkplan

Afscherming werkgeb.	Open
Pers. bescherming	Halfgelaatsmasker
Werkmeth. alg.	WM-1-A
Beschr. werkmeth. alg.	• Verwijder het materiaal als één geheel door demontage • Neem maatregelen om verontreiniging van het milieu met asbest te voorkomen; kies minstens één van onderstaande technieken: 1. impregneren of bevochtigen van het te demonteren materiaal voorafgaand aan en tijdens de demontage met behulp van een nevelspuit of plantenspuit 2. tijdens en na de demontage toepassen van effectieve stofafzuiging aan de bron met een P3SL-filter voorziening. 3. het voorafgaand aan de demontage inpakken van het materiaal in plastic. 4. Indien de vloer bestaat uit ruwe of moeilijk reinigbare oppervlakken het afdekken met plastic folie. • Verzamel het asbesthoudende afval zo spoedig mogelijk na verwijdering en verpak het zonder het te verkleinen of te bewerken in daarvoor geschikte en gesloten verpakking voorzien van etiket "asbest bevattend" en voer het afval af. • Reinig het gebruikte gereedschap en de niet disposable werkkleding met een vochtige doek en/of stofzuiger; voer de doek en de gebruikte disposable werkkleding af als asbesthoudende afval. • Controleer de directe omgeving op aanwezigheid van restanten en verzamel deze stukjes asbesthoudend materiaal zorgvuldig; indien nodig wordt nogmaals gestofzuigd met een stofzuiger voorzien van P3SL-filter en voorfilter.
Werkmeth. spec.	WMBI-ACBA-S2
Beschrijving werkmethode specifiek	• Smeer de bakken rond de schroeven aan de kopse kant in met fixeermiddel. • Draai de schroeven voorzichtig los en impregneer de schroefgaten. • Demonteer de bakken zonder stoten, bevochtig de het materiaal en voer deze als asbesthoudend afval af.
Aanvulling stand. werkp.	ACBA-01
Beschr. aanv. stand. werkpl.	niet van toepassing
Eindcontrole	ECBI-1
Beschrijving eindcontrole	• Er dient een eindcontrole door een door RvA geaccrediteerde (ISO 17020) inspectie-instelling te worden uitgevoerd volgens NEN 2990, onderdeel visuele inspectie.

SMA-rt Support Systeem

Gemaakte keuzes Print

Identificatie

Naam	lokatie 1
Code	OB
Sjabloon	Nee

Product

Situatie	A Gebouw object sanering professioneel
Binnen / buiten	Binnen
Materiaal	Asbestcement
Productnaam	Modernit
Product	asbestcement (bloem)bak
Soorten en % asbest	10 - 15 % chrysotiel
Hechtgebondenheid	Hechtgebonden
Producteigenschappen in overeenstemming	Ja

Specificatie

Productspecificatie	Asbestcement bloembak, niet nader gespecificeerd
Activiteit	demontage

Omstandigheden

Bevestiging	Geschroefd
Verwering	Niet verweerd (geen zichtbare erosie)
Beschadiging	Niet beschadigd (oppervlak intact, geen scheuren en gaten)

• **Het betreft een gecontroleerde verwijdering zonder breuk of incidentele breuk.**

Ricisoklassen

Stand. werkmeth.	ACBA-S2
Risicokl. handeling	1
Risicokl. eindcont.	1

Werkplanelementen

Afscherming werkgeb.	Open
Pers. bescherming	Halfgelaatsmasker
Werkmeth. alg.	WM-1-A
Beschr. werkmeth. alg.	• Verwijder het materiaal als één geheel door demontage • Neem maatregelen om verontreiniging van het milieu met asbest te voorkomen; kies minstens één van onderstaande technieken: 1. impregneren of bevochtigen van het te demonteren materiaal voorafgaand aan en tijdens de demontage met behulp van een nevelspuit of plantenspuit 2. tijdens en na de demontage toepassen van effectieve stofafzuiging aan de bron met een P3SL-filter

De tab Werkplan elementen toont de werkplanelementen met betrekking tot de standaard werkmethode.

3.7 Selectiematrix

De selectiematrix bevat voor alle mogelijke standaard werkmethoden (in totaal ongeveer 200), alle mogelijke paden (ruim 600) die tot de keuze van één van deze methoden kan leiden. Hoe deze paden lopen wordt bepaald door in totaal 47 parameters:

Productgroep en activiteit (2 parameters)

Bevestigingmethoden en conditie (6 parameters)

Randvoorwaarden (33 parameters)

Numerieke waarden (7 parameters)

De selectiematrix is samengesteld op basis van de relevante publicaties van TNO en vormt de kern van het beslismodel voor de keuze van de standaardwerkmethoden.

De werking van de selectiematrix kan worden toegelicht aan de hand van het volgende, sterk versimpelde voorbeeld met 4 parameters en 8 mogelijke paden.

Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4	Standaardwerkmethode
A	A	B		Methode 1
A	B	A	D	Methode 2
B	B		A	Methode 3
B	C	C		Methode 4
C		B		Methode 5
C		C	A	Methode 6
C		C	C	Methode 7
C		C	B	Methode 8

Als op vraag 1 antwoord A wordt gegeven, blijven alleen Methoden 1 en 2 als mogelijke einduitkomsten over.

Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4	Standaardwerkmethode
A	A	B		Methode 1
A	B	A	D	Methode 2
B	B		A	Methode 3
B	C	C		Methode 4
C		B		Methode 5
C		C	A	Methode 6
C		C	C	Methode 7
C		C	B	Methode 8

Het systeem bepaalt, binnen de mogelijke einduitkomsten, wat de eerstvolgende vraag is met meer dan één antwoordmogelijkheid. Dit is in dit geval vraag 2. Het systeem stelt vraag 2 met als antwoordmogelijkheden A en B.

Was echter op vraag 1 antwoord C gegeven, dan was de volgende situatie ontstaan:

Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4	Standaardwerkmethode
A	A	B		Methode 1
A	B	A	D	Methode 2
B	B		A	Methode 3
B	C	C		Methode 4
C		B		Methode 5
C		C	A	Methode 6
C		C	C	Methode 7
C		C	B	Methode 8

In dat geval zou het systeem vraag 2 hebben overgelsagen en vraag 3 hebben gesteld, met antwoordmogelijkheden B en C

Als vervolgens op vraag 3 het antwoord B zou zijn gegeven, dan zouden er geen verder vragen meer zijn gesteld, omdat er geen andere einduitkomst mogelijk zou zijn geweest dan Methode 5.

Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4	Standaardwerkmethode
A	A	B		Methode 1
A	B	A	D	Methode 2
B	B		A	Methode 3
B	C	C		Methode 4
C		B		Methode 5
C		C	A	Methode 6
C		C	C	Methode 7
C		C	B	Methode 8

4 Regsitratie en autorisatie

Gebruikers dienen zicht te registreren alvorens ze gebruik kunnen maken van de verschillende applicaties binnen het Asbest InfoPunt (SMA-rt wizard, Kennisbank en Supportsysteem). Het registratieproces kent de volgende stappen.

4.1 Registratie

Vanuit het inlogscherm kan de gebruiker kiezen voor "Registreren". Het systeem presenteert onderstaand scherm.

Naset de gebruiker deze velden heeft ingevuld en op "Regsitreren"heeft geklikt, verschijnt de volgende mededeling, en wordt een email bericht gestuurd.

4.2 Bevestiging registratie

De gebruiker ontvangt een email bericht met daarin een hyperlink die hij aan kan klikken en waarmee de registratie bevestigd wordt.

Registratie www.AsbestInfo.nl
asbestinfo@datheon.com
Aan: tom@datheon.com

Geachte heer/mevrouw deJong

Bevestig uw registratie op Asbest Infopunt via onderstaande link:

http://www.asbestinfo.nl/user/asp/modConfirmByMail.asp?id=175&username=test123

Met vriendelijke groet,
Asbest Infopunt

NB: Dit is een automatisch gegenereerd bericht.
Antwoorden op dit bericht via "Beantwoorden" of "Reply" worden niet gelezen.
Heeft u vragen en/of opmerkingen, gebruik dan het adres asbestinfo@datheon.com

Bij een succesvolle registratie wordt het volgende bericht getoond:

4.3 Autorisaties

Gebruikers die volgens bovenstaande procedure zijn geregeistreerd hebben toegang tot de SMA-rt wizard, de Kennisbank en het Support systeem.

Gegevens die in de SMA-rt wizard worden ingevoerd, evenals tickets die worden aangemaakt in het support-systeem zijn alleen voor de gebruikers zélf inzichtelijk, én voor de beheerders in het kader van de uitoefening van hun ondersteunende en beheer functies.

5 Kennisbank

Gebruikers die zich aanmelden op het Asbest infoPunt komen in eerste instantie terecht in de kennisbank.

5.1 Navigatie

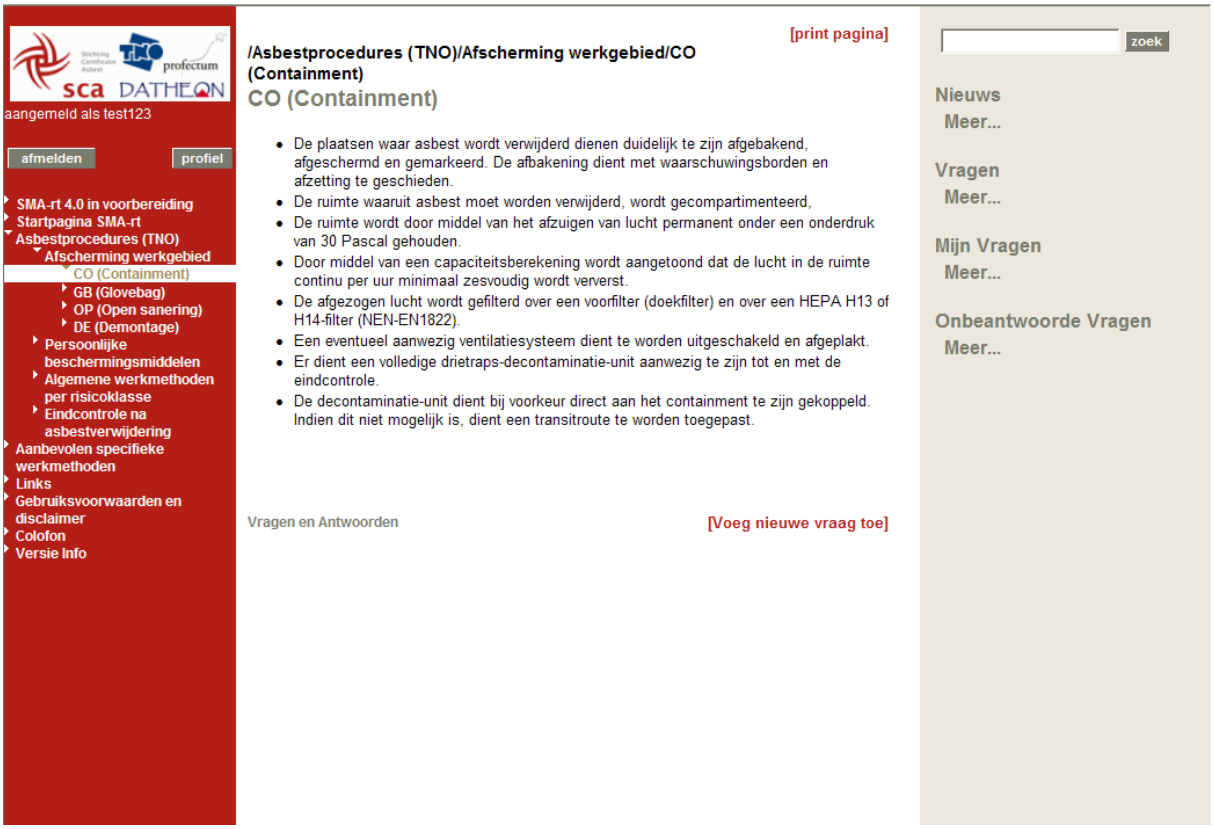

De kennisbank heeft aan de linkerkant een navigatiestructuur. Het middengedeelte bevat inhoudelijke informatie en aan de rechterkant bevinden zich een aantal rubrieken met vragen en nieuwsitems.

Andere navigatiemogelijkeden zijn:

- Via de resultaten van de zoekfunctie rechtsboven
- Via “gerelateerde pagina’s”
- Via hyperlkinks die door de redactie in de teksten zijn opgenomen.

5.2 Beheer profiel en wachtwoord

Via de knop “Profiel” kunnen de gebruikers hun profielinformatie wijzigen en /of hun wachtwoord wijzigen.

5.3 Vragen stellen

Via de link “Voeg nieuwe vraag toe” kunnen gebruikers vragen stellen in de kennisbank. Ze doen dit via een scherm als hieronder afgebeeld.

Vragen die worden gesteld, zijn voor de vragenstellers in eerste instantie zichtbaar in de linker kolom , onder “Mijn onbeantwoorde vragen”. Als de redactie ze heeft beantwoord, zijn ze zichtbaar onder “Mijn vragen”. In principe zijn de vragen alleen zichtbaar voor degene die ze heeft gesteld.

De redactie kan zelf vragen toevoegen die voor iedereen zichtbaar zijn (bijvoorbeeld veel gestelde vragen over een bepaalde pagina). Deze zijn zichtbaar onder het kopje “Vragen” in de rechterkolom.

6 Support systeem

Vanuit de SMA-rt wizard kan de gebruiker doorklikken naar het support systeem. In dit systeem kan de gebruiker issues opvoeren die hij ondervindt bij het gebruik van de SMA-rt.

6.1 Overzicht tickets

Hij komt dan in een scherm terecht met het overzicht van openstaande tickets waar hij toegang tot heeft.

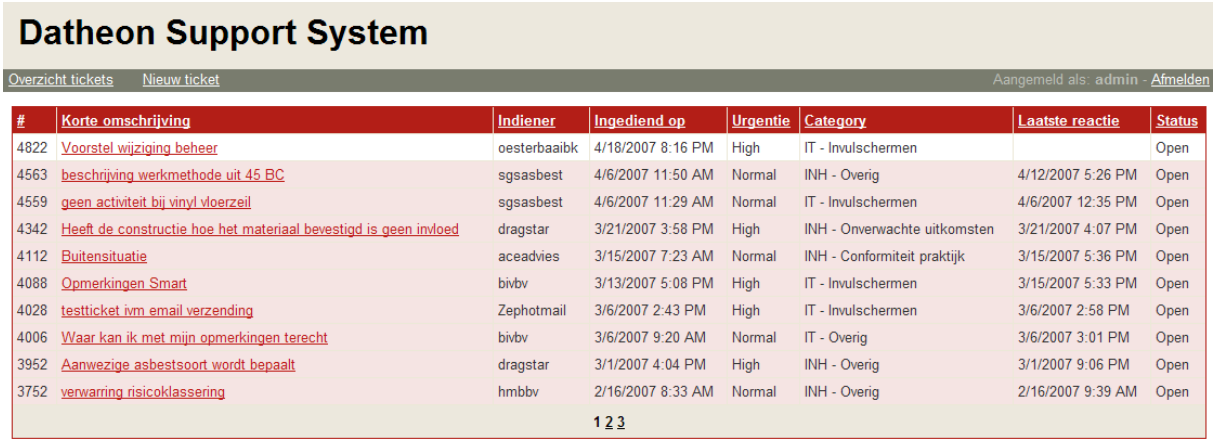

Datheon Support System

Overzicht tickets Nieuw ticket Aangemeld als: admin - Afmelden

#	Korte omschrijving	Indiener	Ingediend op	Urgentie	Category	Laatste reactie	Status
4822	Voorstel wijziging beheer	oesterbaaibk	4/18/2007 8:16 PM	High	IT - Invulschermen		Open
4563	beschrijving werkmethode uit 45 BC	sgsasbest	4/6/2007 11:50 AM	Normal	INH - Overig	4/12/2007 5:26 PM	Open
4559	geen activiteit bij vinyl vloerzeil	sgsasbest	4/6/2007 11:29 AM	Normal	IT - Invulschermen	4/6/2007 12:35 PM	Open
4342	Heeft de constructie hoe het materiaal bevestigd is geen invloed	dragstar	3/21/2007 3:58 PM	High	INH - Onverwachte uitkomsten	3/21/2007 4:07 PM	Open
4112	Buitensituatie	aceadvies	3/15/2007 7:23 AM	Normal	INH - Conformiteit praktijk	3/15/2007 5:36 PM	Open
4088	Opmerkingen Smart	bivbv	3/13/2007 5:08 PM	High	IT - Invulschermen	3/15/2007 5:33 PM	Open
4028	testticket ivm email verzending	Zephotmail	3/6/2007 2:43 PM	High	IT - Invulschermen	3/6/2007 2:58 PM	Open
4006	Waar kan ik met mijn opmerkingen terecht	bivbv	3/6/2007 9:20 AM	Normal	IT - Overig	3/6/2007 3:01 PM	Open
3952	Aanwezige asbestsoort wordt bepaalt	dragstar	3/1/2007 4:04 PM	High	INH - Overig	3/1/2007 9:06 PM	Open
3752	verwarring risicoklassering	hmbbv	2/16/2007 8:33 AM	Normal	INH - Overig	2/16/2007 9:39 AM	Open

1 2 3

De gebruiker kan de details van één van de tickets bekijken door op de korte omschrijving te klikken.

In het overzicht heeft de gebruiker de volgende functionaliteiten tot zijn beschikking :

- Doorklikken naar detail gegevens van een specifiek ticket.
- Doorklikken naar een volgende pagina van de lijst (via de paginanummers onderaan de lijst)
- Sorteren van de lijst (door te klikken op de kolomkoppen)
- Een nieuw ticket aanmaken
- Afmelden

6.2 Detailgegevens ticket

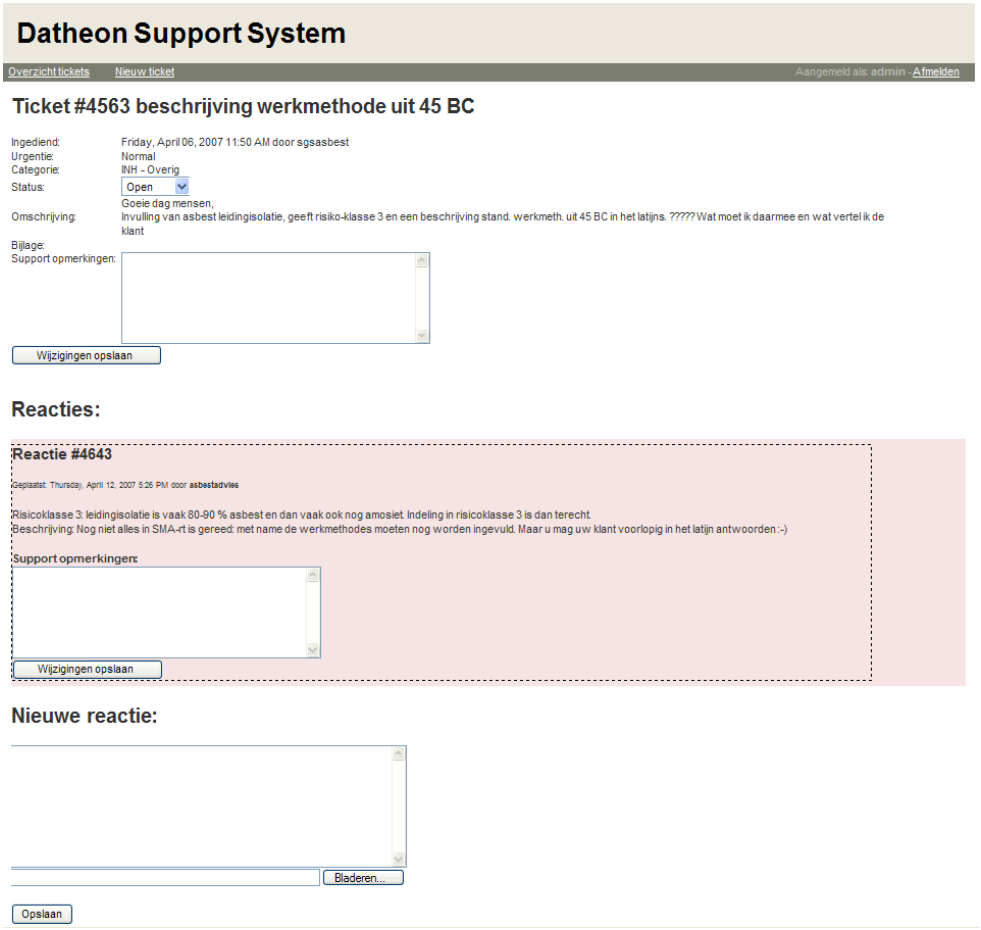

Op het moment dat een gebruiker doorklikt naar een ticket ziet hij de detailgegevens volgens bovenstaand formaat.

Voor de beheerders is er een apart veld beschikbaar om interne, alleen voor het support team bestemde opmerkingen te plaatsen.

6.3 Nieuw ticket

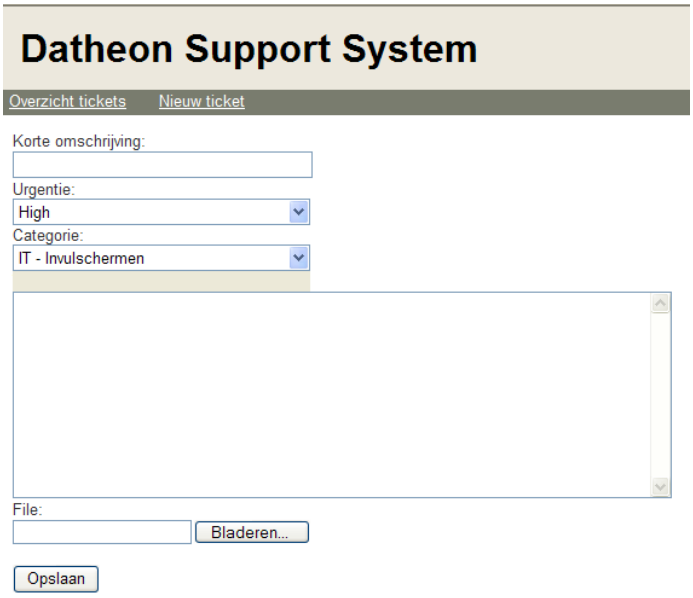

De gebruiker kan de volgende gegevens invoeren met betrekking tot een nieuw ticket:

- Korte omschrijving
- Urgentie (High / Medium / Low)
- Categorie : Er zijn een 10-tal categorieën geïdentificeerd waarvan 5 IT -gerelateerd en 5 inhoudelijk:
    - IT – Invulschermen
    - IT – Aanmelden
    - IT –Afrdukken
    - IT –Vastlopen
    - IT -Overig
    - INH - Consistentie wetgeving
    - INH –Conformiteit praktijk
    - INH – Ontbrekende situaties
    - INH – Onverwachte uitkomsten
    - INH – Overig
- Een volledige, tekstuele beschrijving
- Een bestand (bijvoorbeeld een schermafdruk of een word document)

6.4 Ticket sluiten

Indien geen verder communciatie meer nodig wordt geacht (door de indiener of door de support afdeling) kan het ticket worden gesloten door de status via het detail scherm te veranderen van “Open”naar “Gesloten”.

6.5 Attendering

Het support-systeem is voorzien van een email functionaliteit die de verschillende gebruikers attendeert als er wijzigingen hebben plaatsgevonden. Zo ontvangen de beheerders een melding als er een nieuw ticket is ingediend en ontvangen de indieners van tickets automatisch bericht als een van “hun” tickets is gewijzigd.

6.5.1 Nieuw ticket

Bij een nieuw ticket ontvangt de indiener het volgende bericht ter bevestiging van ontvangst :

SMA-rt support : Ontvangst ticket nr 5074 "voorbeeld ticket 1"

Bevestiging ontvangst support ticket

Hiermee bevestigen wij dat u op Monday, November 05, 2007 11:02 AM een support ticket aangemaakt met als omschrijving "voorbeeld ticket 1".

Wij hebben nummer 5074 aan het ticket toegekend.

De link hieronder leidt u, nadat u bent ingelogd, naar de details van het ticket:
http://www.asbestinfo.nl/support/TicketDetail.aspx?Id=5074

De support afdeling ontvangt het volgende bericht

SMA-rt support : Nieuw ticket nr 5074 "voorbeeld ticket 1"

Nieuw support ticket

Rik Arends heeft op Monday, November 05, 2007 11:02 AM een ticket aangemaakt met als omschrijving "voorbeeld ticket 1".

Wij hebben nummer 5074 aan het ticket toegekend.

Rechtstreekse link:
http://www.asbestinfo.nl/support/TicketDetail.aspx?Id=5074

6.5.2 Reactie op ticket

Als de support afdeling reageert op het ingediende ticket, wordt het volgende bericht naar de indiener gestuurd:

Reactie van support op uw ticket nr 5074 "voorbeeld ticket 1"

Reactie op support ticket

Er is door onze support afdeling op Monday, November 05, 2007 11:08 AM een reactie toegevoegd aan uw ticket 5074 met als omschrijving "voorbeeld ticket 1". Het unieke reactienummer is: 5076.

De link hieronder leidt u, nadat u bent ingelogd, naar de details van het ticket:
http://www.asbestinfo.nl/support/TicketDetail.aspx?Id=5074#5076

mc 3213

6.5.3 Ticket Sluiten

Als de indiener zelf of de support afdeling het ticket sluit (in geval er geen verdere communicatie meer noodzakelijk geacht wordt), worden eveneens automatische berichten naar indiener en support afdeling gestuurd.

Eindrapportage
SMA-rt

Stichting SCA
Postbus 22
6720 AA BENNEKOM
www.ascert.nl

Bijlage: Functionele beschrijving SMA-rt

INHOUD

1. INLEIDING 3

2. DOELSTELLING PROJECT (ONTLEEND AAN PROJECTBESCHRIJVING) 4
2.1. Aanleiding 4
2.2. Doel 4
2.3. Vraagstelling 4
2.4. Doelgroepen 4
2.5. Stoffenmanager Asbest als projectresultaat 5

3. HET UITEINDELIJKE PROJECTRESULTAAT SMA-RT 3.0 6

4. AANVULLENDE PROJECT: SMA-RT 3.0 NAAR SMA-RT 4.0 6
4.1. Aanpassing SMA-rt aan de wetgeving in 2007 6
4.2. Aanpassing SMA-rt van verouderde en niet of onvoldoende gevalideerde branche specifieke reparatie- en onderhoudswerkzaamheden 7
4.3. Aanvullende metingen risicoklasse 3 8

5. BEHEER EN ONDERHOUD SMA-RT 4.0 8
5.1. Wat moet SMA-rt beheer regelen? 8
5.2. Waar bestaat SMA-rt beheer uit? 9

6. HANDBOEK SMA-RT 4.0 9

Eindrapportage

Ontwikkeling en Implementatie Stoffen Manager Asbest (SMA-rt)

Versie oktober 2007

1. INLEIDING

In najaar 2005 is, op uitnodiging van Min. van SZW in het kader van het programma VASt, het project Stoffen Manager Asbest gedefinieerd en op 25-11-2006 voorgelegd voor subsidieverlening.

In de afgelopen periode is het project conform de voorgenomen planning en het beschikbare budget afgehandeld. De volgende tussenrapportages hebben plaatsgevonden:

- eerste periode verslag januari-mei 2006; verzonden d.d. 10 juli 2006; SC/CKe/06-099
- tweede periodeverslag juni-december 2006; verzonden d.d. 20 maart 2007; SC/CKe/07-059
- derde periodeverslag januari-juli 2007; verzonden d.d. 23 augustus 2007; SC/CKe/07-128

In deze eindrapportage wordt aangegeven wat uiteindelijk het project heeft opgeleverd.

Onderstaand wordt aan de hand van de oorspronkelijke planning een indruk gegeven van de voortgang van het project.

Planning	jaar	05	06												07						
	maand	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7
Fase	Omschrijving																				
1	vormgeven van structuur en inhoud van de SM-Asbestmodule	structuur			Inhoud																
2	ontwikkeling ondersteunende ICT processen																				
3	uitvoeren van testen pilot-projecten leidend tot validatie en vrijgave introductie																				
4	brede introductie met voorlichting en instructie												O								
5	Inrichting van beheer en onderhoud																				
6	Structuur voor praktijkondersteuning																				
A	Vergadering Projectteam	7-12	18-01		3-03	7-04	12-05	2-06	7-07	11-08	08-09	06-10	03-11	01-12	05 01	02-02		13-04 +27-04	11-05		
	Asbestinfodagen												13-14-15-16								
	Tussentijdse evaluaties							O						O						O	
B	Vergadering adviescie	17-11			23-03		23-05						24-08 + 28-					24-04		26 - 06	
C	Tussenrapportages						1							2							3

Bij het project betrokken branches waren:

- VVTB (Vereniging voor Verwijdering van Toxische en gevaarlijke Bouwmaterialen)
- VAVB (Vereniging van Asbest Verwijderende Bedrijven)
- VOAM (Vereniging voor Onderzoek naar Asbest en Milieubedreigende stoffen)

2. DOELSTELLING PROJECT (ontleend aan projectbeschrijving)

2.1. Aanleiding

De rijksoverheid wil het komende jaar in Nederland een risicogericht beleid implementeren voor het verwijderen van asbest. Alle toegestane handelingen met asbest zijn in het kader van dit beleid in een 3-klassensysteem in te delen ("Hoog, Midden, Laag Risico"). Op basis van de ingeschatte of bepaalde risico-klasse dient een specifiek beschermingsregime toegepast te worden. De huidige praktijksituatie van "altijd maximale bescherming" bij asbestverwijderen wordt in de nabije toekomst vervangen door "altijd optimale bescherming". In de voorbereiding van deze beleidswijziging zijn door TNO-Bouw & Ondergrond etc. handelingen ingedeeld, alsook het te verwachten risico per handeling op basis van blootstellinggegevens (*TNO-rapport; Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest*). De in het rapport opgenomen database aan gegevens kan, mits beter toegankelijk gemaakt voor nieuwe doelgroepen, een belangrijke hoeksteen zijn voor de implementatie van het nieuwe asbestbeleid.binnen ca 95% van het werkveld asbest .

2.2. Doel

Doel van dit traject is een Stoffenmanager-Asbestmodule (SM-A) te ontwikkelen en implementeren voor alle toepassingen van asbest. Een belangrijk deel van deze toepassingen van asbest zijn in bouwwerken en objecten en worden momenteel door het asbestbedrijfsleven verwijderd uit bouwwerken en objecten. De implementatie van de Stoffenmanager-Asbestmodule (SM-A) zal in eerste instantie beperkt blijven tot die verwijdering van asbest.
Binnen het werkveld asbest zijn in het kader van de Arbowet wettelijk certificatieregelingen verplicht. Asbestinventarisatie-bedrijven, asbestverwijderingsbedrijven en medewerkers zoals de deskundig toezichthouders asbestverwijdering en deskundig asbestverwijderaar dienen in het bezit te zijn van het passenden certificaat . Deze certificatieregelingen zijn onder beheer van de Stichting Certificatie Asbest. Een neven doel is de Stoffenmanager-Asbest zodanig vorm te geven dat deze integraal aansluit bij de genoemde certificatieregelingen. Het blijvend voldoen aan de certificatie-eisen door de bedrijven en medewerkers zou daardoor op een meer efficiënte wijze kunnen worden bewerkstelligd.

2.3. Vraagstelling

Concrete vraagstelling betreft de aard van de te ontwikkelen en implementeren Stoffenmanager-Asbest (SM-A) namelijk:

- Een module die het asbestinventarisatie en asbestverwijderingsbedrijf informatie levert om tot een veilige uitvoering van het werk te komen. Informatie die niet alleen aangeeft hoe (op welke wijze) het inventariseren en verwijderen moet worden uitgevoerd, doch ook onder welke voorwaarden.
- Een module waarmee een werkvoorbereider op basis van het hem aangeleverde asbestinventarisatie rapport als input (opgave van locatie, soort, hoeveelheid en hoedanigheid asbest en dergelijke) via de SM-A kan beschikken over een op de risico-klasse gebaseerd werkplan. Daarin is vermeld de juiste risicoklasse, de benodigde beschermingsmaatregelen en/of instructie voor de uitvoering van de werkzaamheden door de deskundig toezichthouder asbestverwijdering en de deskundige asbestverwijderaars.
- Een algemeen raamwerk waarin in principe alle relevante gegevens met betrekking tot asbest overzichtelijk gerubriceerd ondergebracht en/of naar verwezen kunnen worden.

2.4. Doelgroepen

Eerste doelgroep vormen de werkvoorbereiders/planners en medewerkers van asbestinventarisatie-, asbestverwijderings- en controlebedrijven. Een tweede doelgroep vormen de deskundigen in het kader van handhaving en toezicht op het voldoen aan de wettelijke voorschriften en regels en aan de certificatiegrondslagen als uitwerking van de Arbowet.

De Stoffenmanager zal het asbestverwijderingsbedrijf informatie kunnen gaan leveren om tot een veilige uitvoering van het werk te kunnen komen. Informatie, die aangeeft hoe (op welke wijze) het verwijderen moet worden uitgevoerd en ook onder welke voorwaarden.

De stoffenmanager asbest zal een integraal onderdeel kunnen uitmaken van het SCA-informatiepunt, zoals in onderstaande afbeelding is aangegeven. Naast input en export van gegevens met betrekking tot

opstart en afhandeling van asbestverwijderingswerken zal er ook een dynamische communicatie mogelijk kunnen zijn ten behoeve van handhaving en toezicht. Toegang tot de gegevens zal mede worden bepaald door het onderscheid in de private en publiekelijk verantwoordelijkheden en afspraken

Het betreft de volgende onderdelen:

- Definitie van het asbestverwijderingswerk en aanmelding bij de instanties voor handhaving en toezicht;
- (sloop-) vergunningsaanvraagprocedure en aanmelding;
- asbestinventarisatie met registratie van de rapportage;
- voorbereiding en uitvoering van asbestverwijderingswerk met de inzet van de stoffenmanager als operationeel instrument bij een op risico-klasse gebaseerd werkplan, een en ander na opgave van plaats (binnen/ buiten), soort en hoeveelheid asbest, hoedanigheid (mate van hechtgebondenheid, beschadigingen), bevestigingswijze, bijzondere omstandigheden, etc.;
- controle na verwijdering en verklaring van asbestvrij;
- afmelding van het gerede asbestverwijderingswerk;
- op grond van de gegenereerde gegevens periodieke evaluatie van het asbestverwijderingswerk

In hoeverre dit perspectief gerealiseerd kan worden zal mede afhangen van de resultaten van dit project.

2.5. Stoffenmanager Asbest als projectresultaat

De Stoffenmanager zal het asbestverwijderingsbedrijf informatie kunnen gaan leveren om tot een veilige uitvoering van het werk te kunnen komen. Informatie, die aangeeft hoe (op welke wijze) het verwijderen moet worden uitgevoerd en ook onder welke voorwaarden. Het gaat daarbij om projectspecifieke werkplannen met werkmethoden en veiligheidsmaatregelen.In onderstaande afbeelding is de functie van de stoffenmanager aangegeven.

afbeelding 2.6 Positie van de Stoffenmanager Asbest in het asbestveld

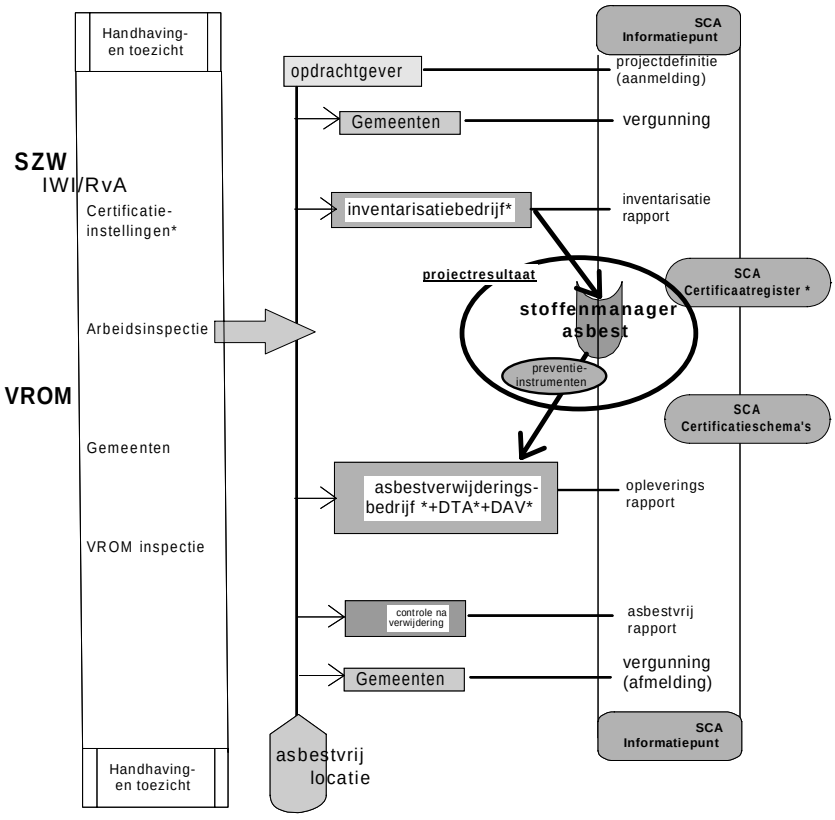

3. HET UITEINDELIJKE PROJECTRESULTAAT SMA-rt 3.0

Tijdens de projectafwikkeling is gekozen voor de naam SMA-rt (Stoffenmanager Manager Asbest Risoc techniek). Deze formulereing doet meer recht aan de functie van het projectresultaat dan de naam SMA (Stoffenmanger Asbest)

Het uiteindelijke projectresultaat is als volgt geformuleerd in de Bijlage: Functionele beschrijving SMA-rt:

> "De hoofdfunctie van de SMA-rt is het ondersteunen van de gebruiker bij de risicoklassificering van de uit te voeren asbestwerkzaamheden en de keuze van de juiste standaardwerkmethode. De gebruiker doorloopt daartoe voor elke locatie een vragentraject (de SMA-rt wizard) dat hem langs de relevante vragen leidt. Op basis van de gegeven antwoorden bepaalt de SMA-rt zelf welke vragen relevant zijn. Daarbij maakt SMA-rt gebruik van gegevens uit het Rapport TNO-MEP R 2004/523 "Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest".

Conform het projectvoorstel met betrekking tot de Stoffenmanager is SMA-rt gebaseerd op het TNO-rapport "Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest" van november 2004. Daarnaast is SMA-rt gerelateerd aan de beschikbare wet- en regelgeving op het moment van formulering van het systeem (eind 2005). Tijdens de ontwikkeling van de SMA-rt is dus geen rekening gehouden met eventuele nieuwe wet- en regelgeving.

Het projectteam heeft dan ook de keuze gemaakt het project af te ronden met SMA-rt versie 3.0. Deze versie is door een beperkte gebruikersgroep benut en heeft een aantal belangrijke opmerkingen opgeleverd, die vervolgens zijn ingebracht in SMA-rt versie 4.0. Dit aanvullende traject is buiten het VASt programma voor financiering voorgelegd aan Min van SZW en gehonoreerd (SZW-Verplichtingen nummer 1128-0001).

4. AANVULLENDE PROJECT: SMA-RT 3.0 NAAR SMA-RT 4.0

4.1. Aanpassing SMA-rt aan de wetgeving in 2007

In het jaar 2006 is door het Ministerie van SZW nieuwe wet- en regelgeving met betrekking tot asbest openbaar gemaakt. Alhoewel het betreffende TNO-rapport wel is gebruikt voor de tot standkoming van deze wetswijzigingen, zijn er op een aantal punten toch verschillen ontstaan tussen SMA-rt 3.0 en de nieuwe wet- en regelgeving.

De volgende nieuwe wet- en regelgeving vanaf 2006 zijn niet in SMA-rt 3.0 verwerkt:

- Besluit van 7 juli 2006 tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit houdende regels met betrekking tot blootstelling van werknemers aan de risico's van asbest, Staatsblad 348, 2006.
- Wijziging beleidsregels arbeidsomstandigheden wetgeving, Staatscourant 252, december 2006.

De volgende inconsistenties met consequenties voor de SMA-rt zijn reeds geïdentificeerd:

- **glovebag methode (couveuze zak)**
  Het TNO-rapport is uitgegaan van alleen gecertificeerde asbestsaneerders. Dat betekent dat de verwijdering van pakkingen, asbestkoord en –doek, leidingisolatie en andere kleinschalige isolatietoepassingen via een specialistische glovebag methode in een lage risicoklasse (klasse 1) kon vallen. Het nieuwe Arbobesluit stelt echter geen speciale eisen aan asbestsaneerders bij risicoklasse 1 saneringen. De glovebag-methode is echter specialistisch werk. Bij verkeerd gebruik ontstaat een risicovolle situatie (asbestvezelconcentratie > grenswaarde).

  Aangezien er zowel voor onderhoudsactiviteiten als in de saneringsbranche veel behoefte is aan een glovebag-methode wordt voorgesteld om aan het gebruik van de glovebag-methode aanvullende eisen te stellen: Uitvoering alleen door een DTA-er en de aanwezigheid van een deco-unit (standby) ter plaatse. Dit voorstel, dat reeds met het Ministerie van SZW is besproken op vrijdag 27 april, houdt in dat er een systeem aanpassing noodzakelijk is (invoeren nieuwe randvoorwaarden, activeren glove-bag methode in 2 risicoklassen "1 en 2"). Daarnaast dienen ook tekstuele aanpassingen uitgevoerd te worden (o.a. aanpassing werkplanelementen en helpteksten)

- **tekstuele verschillen**
  In het SMA-rt systeem worden diverse verplichtingen gesteld met betrekking tot beschermende maatregelen (o.a. halfgelaatsmasker risicoklasse 1 saneringen), kwalificatie, certificatie en accreditatie (o.a. verplichting certificering/accreditatie asbestsaneerders en inspectie-instanties bij risicoklasse 1 saneringen) en conformiteit aan NEN-normen (o.a. verplichtingen NEN 2991 bij risicoklasse 3 saneringen). Deze zaken zijn gebaseerd op aanbevelingen in het TNO-rapport.

  In het nieuwe Arbobesluit is wel gebaseerd op het TNO-rapport, maar sommige door TNO voorgestelde verplichtingen zijn in het Arbobesluit niet overgenomen (o.a NEN 2991, certificatie/accreditatie risicklasse 1, halfgelaatsmasker, vakinhoudelijke beoordeling werkplan) Daarnaast zijn in de nieuwe artikelen van het Arbobesluit soms andere bewoordingen gebruikt ten opzichte van de oude wet- en regelgeving, die gebruikt is in de SMA-rt. Op grond van eenduidigheid zullen de diverse werkplanelementen en helpteksten in de SMA-rt gecontroleerd en aangepast moeten worden, waarbij het Arbobesluit als referentie wordt gehanteerd.

- **verwijzingen naar artikelen en beleidsregels**
  In het SMA-rt systeem worden tijdens het invullen en bij de uiteindelijke uitdraai van de risicoklasse rapportage diverse verwijzingen gemaakt naar artikelen en beleidsregels uit het Arbobesluit en het Asbestverwijderingsbesluit. Met de uitgebrachte wijzigingen in het Arbobesluit zijn artikelen inclusief de nummering gewijzigd waardoor meerdere verwijzingen in het SMA-rt systeem niet meer kloppen.

In onderdeel 1 gaat het om zowel systeem aanpassingen als tekstuele aanpassingen. Voor onderdeel 2 en 3 betreft het alleen tekstuele aanpassingen. De systeemaanpassingen zijn arbeidsintensief aangezien de gehele struktuur van de SMA-rt moet worden doorlopen en daar waar nodig moet worden aangepast. Voor onderdeel 2 en 3 zullen alle verschilende werkplan elementen zoals die nu door SMA-rt wordend uitgeprint moeten worden getoetst aan de nieuwe gewijzigde artikelen en beleidsregels en daar waar inconsistenties optreden moeten worden aangepast.

De aanpassingen zijn noodzakelijk aangezien door SMA-rt op dit moment informatie wordt gegenereerd die niet overeenkomt met de artikelen, richtlijnen en beleidsregels in de nieuwe wet- en regelgeving. Dit zorgt nu al voor verwarring bij de testgebruikers en zal bij de ingebruikname door asbestinventariseerders en –saneerders als dermate hinderlijk worden ondervonden dat het maatschappelijk draagvlak voor het SMA-rt systeem in de huidige vorm minimaal zal zijn.

4.2. Aanpassing SMA-rt van verouderde en niet of onvoldoende gevalideerde branche specifieke reparatie- en onderhoudswerkzaamheden

Bij de ontwikkeling van het SMA-rt systeem is ten behoeve van activiteiten in risicoklasse 1 gebruikt gemaakt van de blootstellingsgegevens in het TNO-rapport en van de veelal branche specifieke activiteiten die in de oude wet- en regelgeving waren vrijgesteld van bepaalde verplichtingen conform het Arbobesluit. Het gaat hierbij vooral om reparatie- en onderhoudswerkzaamheden aan asbesthoudende producten.

Veel van bovengenoemde activiteiten zijn in risicoklasse 1 ingeschaald, aangezien het conform de wetgeving om vrijstellingsactiviteiten ging. Bij het testen van het SMA-rt systeem is echter geconstateerd dat bij een aantal van deze branche specifieke activiteiten het werkprotocol verouderd en/of onvolledig is en niet meer voldoet aan de nieuwe wet- en regelgeving. De protocolen zijn derhalve ontoereikend om te kunnen garanderen dat het blootstellingsniveau onder de 0,01 vezels/cm^3 zal blijven. Daarnaast zijn enkele van deze activiteiten niet of onvoldoende onderbouwd met meetgegevens uit het TNO-rapport, terwijl ook uit andere bronnen geen valide onderbouwing met meetresultaten beschikbaar is. Het gaat onder andere om een aantal werkbeschrijvingen/instructies in de onderstaande stukken:

- het Handboek Asbest, Verantwoord omgaan met en veilig werken aan asbesthoudende installaties opgesteld door V.N.I., Intechnum 2000 (maken van doorvoeringen)
- Leidraad verantwoord werken bij het voorbehandelen en schilderen van asbesthoudende materialen, 2005 (voorbehandelen van asbestcement platen ouder dan 15 jaar)
- Interne Instructie Arbeidsinspectie, 2005 (reinigen en hoge druk reinigen asbestcementpanelen)

Aangezien de door TNO ontwikkelde database als maatgevend wordt beschouwd dient voor alle branche specifieke reparatie- en onderhoudswerkzaamheden gecontroleerd te worden of deze voldoende onderbouwd zijn met meetgegevens. Bij onvoldoende onderbouwing dienen deze activiteiten verplaatst te worden naar risicoklasse 2 en aangegeven te worden dat er onvoldoende onderbouwing is waardoor eigen validatiemetingen noodzakelijk zijn. Het betreft hier zowel systeem aanpassingen (aanpassen risicoklasse) als tekstuele aanpassingen (werkplan elementen en helpteksten).

Daarnaast zijn enkele branche specifieke handelingen wel onderbouwd met meetgegevens, echter dermate specialistisch (o.a. het maken van doorvoeringen) dat bij verkeerd gebruik een risicovolle situatie (asbestvezelconcentratie > grenswaarde) ontstaat. Voorgesteld wordt om aan het gebruik van dergelijke specifieke handelingen aanvullende eisen te stellen: aantoonbare ervaring/expertise en de aanwezigheid van een deco-unit ter plaatse. Dit voorstel, dat reeds met het Ministerie van SZW is besproken op vrijdag 27 april, houdt in dat er een systeem aanpassing noodzakelijk is (invoeren nieuwe randvoorwaarden, activeren onderhoudshandelingen in 2 risicoklassen “1 en 2”). Daarnaast dienen ook tekstuele aanpassingen uitgevoerd te worden (o.a. aanpassing werkplanelementen en helpteksten)

4.3. Aanvullende metingen risicoklasse 3

Met betrekking tot risicoklasse 3 saneringen wordt in het nieuwe Arbobesluit een verzwaarde eindbeoordeling verplichting gesteld, waarbij in aangrenzende ruimten dient te worden gemeten. In het besluit wordt echter niet ingegaan op het tijdstip van meten (voor of na afbreken van het containment), de wijze waarop er dient te worden gemeten (stofmonsters, luchtmonsters, lichtmicroscopie of elektronmicroscopie, aantal metingen, meetduur, meetstrategie) en toetsingscriteria (grenswaarde, VR-niveau, gemiddelde/afzonderlijke meetwaarde(n), bovengrens meetwaarde).

NEN 2939 Werkplekatmosfeer- Bepaling van de concentratie aan respirabele Asbestvezels in de lucht bij het werken met – of in de directe omgeving van asbest of asbesthoudende producten, met behulp van microscopische technieken.

5. BEHEER EN ONDERHOUD SMA-rt 4.0

Het SMA-rt projectteam heeft nagedacht over het beheer en onderhoud van SMa-rt in de operationele fase met onderstaand als resultaat.

5.1. Wat moet SMA-rt beheer regelen?

(Wat moeten we doen om SMA-rt in de lucht te houden?)

Er moet een overlegstructuur zijn waarin betrokkenen het functioneren van de SMA-rt kunnen bespreken/evalueren/bijsturen:
- SCA-TNO-SZW-Banche
- Betrokkenen in de Asbestketen
- Link met het werkveld

Continuïteit moet gewaarborgd zijn:
- Wat gebeurt er als de hosting down is?
- Continuïteit bij personeelswisselingen, het hangt nu nog te veel op personen
  - Kwaliteitssysteem+Handboek en beschrijvingen

Er moeten financiële middelen zijn:
- Lopende kosten moeten betaald
  - SCA ondersteunen, externe financiering mogelijk?
  - Betalen voor oplossing vragen?

Gebruikers moeten getraind kunnen worden:
- Nieuwe gebruikers in bestaande doelgroepen
- Nieuwe doelgroepen van gebruikers

Inhoudelijk met de SMA-rt altijd actueel zijn:
- Aanpassingen aan wet- en regel-geving, volgen van de wtgeving

Groeipotentieel SMA-rt:
- Reikwijdte SMA-rt, bekendheid en mago

Nieuwe gebruikers toelaten, Volumecapaciteit
Nieuwe doelgroepen
Klantvriendelijkheid:
Wat vinden klanten van de SMA-rt belangrijk?
Afhandeling van Tickets, juiste antwoorden, snelle afhandeling
Besef bij gebruikers dat SMA-rt serieus omgaat met vragen van de klant en dienstverlening naar de klant
SMA-rt toegankelijk: duidelijk adres voor contact, vragen mogen niet verdwalen
Feedback van gebruikers verwerken
Fouten in systeem herstellen/oplossen
Aanpassen software
Nieuwe gegevens uit de praktijk toevoegen aan database, “LEREND SYSTEEM) door TNO. Kwaliteit geborgd.

5.2. Waar bestaat SMA-rt beheer uit?

Organisatievorm:
Rol CCvD
Positie Werkveld Asbest (SZW VROM, etc)
Rechtsvorm
Aansprakelijkheid
Eigen personeel?
Volume meting Helpdeskfunctie
Inhoudelijke ondersteuning
Technische ondersteuning
Volume inschatting gebruik SMA-rt
Inventarisatie kosten
Beschrijving:
Kwaliteitshandboek
QMS handboek
Frame ISO 9001
Deelprocessen vastgelegd
Klachtenprocedures vastgelegd
Wijzigingsprocedures

Structuur van verantwoordelijkheden en bevoegdheden
Functies (organogram)
Beschreven taken
Directe operationeel beheerder met ondersteunende werkgroep

Financiën
Financieel beheer: begroting
Financiering op de langere termijn zeker stellen
Financiële verantwoording
Functioneren
Contracten met Leveranciers
SLA TNO
SLA Datheon
SLA Hosting
Bekendheid SMA-rt
Nieuwsbrief over functioneren SMA-rt
Informatievoorziening naar nieuwe gebruikers(groepen)

6. HANDBOEK SMA-rt 4.0

Op 9 november 2007 is het internet instrument SMA-rt 4.0 vrijgegeven ten behoeve van de risicoklasse bepaling bij asbestverwijdering. Het instrument is tot stand gekomen in het kader van het VAst programma van het Min van SZW en door het SMA-rt team onder verantwoordelijkheid van de Stichting Certificatie Asbest (SCA) ontwikkeld.

Het directe beheer en onderhoud is door het bestuur SCA gedelegeerd aan het SMA-rt team.

De taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en werkwijzen bij het gebruik, beheer, onderhoud en doorontwikkeling zijn in dit handboek omschreven.

Van:	10.2.E
Aan:	voorzitter@ascert.nl
Cc:	10.2.E @ascert.nl; 10.2.E 10.2.E
Onderwerp:	RE: kamervragen vensterbanken
Datum:	dinsdag 4 december 2018 15:09:50
Bijlagen:	Outlook-1461153306.png

Dag 10.2.E

Dankjewel. Maar ik zou het toch graag doen zoals ik voorstelde. We stellen de antwoorden op en checken feitelijkheden bij jullie.

11.1

We kunnen hier donderdag wel even bij stil staan.

Groet 10.2.E

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: Voorzitter Stichting Ascert
Verzonden: 3 dec. 2018 14:36
Naar: 10.2.E
Cc: Hoofd Bureau Ascert ; 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp: Re: kamervragen vensterbanken

Dag 10.2.E

Ik ben zo vrij geweest op een aantal vragen een bijdrage te leveren voor de beantwoording daarvan. Ik weet niet hoe snel je deze antwoorden naar de Kamer stuurt, anders stemmen we graag donderdag nog een en ander af.

Gr. 10.2.E

Met vriendelijke groeten,

10.2.E
voorzitter

E voorzitter@ascert.nl
M +31 10.2.E

> Op 27 nov. 2018, om 15:18 heeft 10.2.E @MINSZW.NL> het volgende geschreven:
>
> Dag 10.2.E , 10.2.E
> Waar we al een beetje bang voor waren: Er zijn Kamervragen gesteld over de (niet-) aanpassing van vensterbanken in SMArt. Bijgaand ter info.
> Mogelijk komen we bij jullie om feitelijkheden te checken in de beantwoording.

Daar moeten we ons nu op gaan toeleggen.
Groet [10.2.E]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievel jk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

<2018Z22127 Kamervragen vensterbanken.docx>

Van:	10.2.e
Aan:	"Voorzitter Stichting Ascert"
Cc:	10.2.e
Onderwerp:	RE: pilot
Datum:	donderdag 20 december 2018 08:51:41
Bijlagen:	image001.png

Hartelijk dank 10.2.e We gaan erover denken. Maar dat zal wel na de kerstvakantie worden. Goede dagen alvast en we hebben snel weer contact in januari.
Hartelijke groet 10.2.e

Van: Voorzitter Stichting Ascert
Verzonden: woensdag 19 december 2018 22:44
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: pilot

Beste 10.2.e
Zoals afgesproken zet ik in het kort de punten op de mail zoals we die vanmiddag hebben besproken inzake een eventuele pilot in het kader van risicogericht werken in combinatie met de sanering van vensterbanken. Ascert wil graag met jullie meedenken over de inrichting van die pilot. We hebben de volgende punten met elkaar besproken:

- De (eventuele) pilot vindt plaats in een periode van (bijvoorbeeld) 1 jaar.
- Onderzocht moet worden of het mogelijk is de pilot uit te voeren ook als de werkwijze formeel niet binnen de huidige wetgeving valt. De pilot is immers bedoeld om te experimenteren en op basis van dit experiment (nieuwe) gegevens/data te verzamelen zodat we meer inzicht krijgen in de aanpak en inrichting van risicogestuurd werken.
- Samenwerking tussen Ascert en SZW is van essentieel belang. Enerzijds voor het draagvlak, anderzijds om de uitvoering buiten het bestaande schema en/of de bestaande wetgeving te laten plaatsvinden. Op grond van het uitgevoerde onderzoek van TNO moet worden toegestaan dat zonder containment en ABM gesaneerd kan worden.
- De pilot moet als zodanig worden ondergebracht in SMArt. Binnen SMArt wordt verwezen naar de pilot en naar de voorwaarden waaronder de pilot plaatsvindt.
- Toezicht tijdens de saneringswerkzaamheden is van essentieel belang en dient nader uitgewerkt te worden t.b.v. de pilot.
- Om inzicht te krijgen in de voorwaarden van de borging dienen de data van de tussentijdse- en eindcontroles centraal verzameld te worden. Dit zou een voorwaarde kunnen zijn die onderdeel uitmaakt van de pilot. De verzamelde data worden gebruikt om de uiteindelijke borging vast te stellen.

Ascert wil graag bijdragen aan een snelle verwezenlijking van dit experiment en aan de realisatie van een breed draagvlak om op korte termijn tot uitvoering van de pilot te komen. Het lijkt ons goed op hier op korte termijn verder over te praten.
Met vriendelijke groeten, namens het bestuur van Ascert,

10.2.e
voorzitter

E voorzitter@ascert.nl
M +31 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e @aedes.nl>
Verzonden: donderdag 15 november 2018 17:46
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: ter info: reactie Aedes op uitnodiging Aedes mbt consultatie visiedocument

Beste 10.2.e

Dank voor je reactie. Ik begrijp jullie wens dat wij in gesprek blijven met Ascert. Ons vertrouwen in de onafhankelijkheid van Ascert is echter inmiddels wel geschaad natuurlijk. De ambitie van beheersorganisatie Ascert om niet alleen een schemabeheerder te zijn ('we zien voor Ascert in een breder kader een taak weggelegd"), gaat overigens beduidend verder dan (inderdaad hoog nodig) intern schoon schip maken.
Daarnaast is door beheersorganisatie Ascert deze intentie expliciet verwoord: alle saneringswerkzaamheden moeten onder het certificatiestelsel worden gebracht (p. 6). Aedes heeft niet de illusie dat ditmaal wel rekening wordt gehouden met onze opinie. Wat ook niet meewerkt, is dat we horen dat de directeur van de marktleider in de asbestindustrie een rondje langs asbestverwijderaars maakt om erop aan te dringen niet mee te werken aan sanering van vensterbanken onder risicoklasse 1. De marktpartijen dicteren zelf de regels en uitvoering ervan, en creëren nog meer markt die wordt beschermd met een hoge toetredingsdrempel.

Uiteraard wil Aedes de impasse omtrent de vensterbanken doorbreken. En we voorzien dat we dadelijk met beglazingskit tegen dezelfde barrière van beheersorganisatie Ascert (en asbestindustrie) aanlopen. We hebben daarom juridisch advies gevraagd en willen aandacht laten geven aan deze absurde situatie.

Hopelijk heb ik onze positie hiermee voor jullie, voor zover nog nodig, duidelijk kunnen maken.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e
wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: vrijdag 9 november 2018 18:13
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: ter info: reactie Aedes op uitnodiging Aedes mbt consultatie visiedocument

Dag 10.2.e

Dank voor de informatie.

Nav de beleidsreactie van de Staatssecretaris zou het volgens mij juist heel raar zijn als Ascert niet aan een fundamentele bezinning op het functioneren en met aanpassingen in de organisatie zou gaan werken. Er moeten toch zaken veranderen? Wij zijn dan ook heel blij dat Ascert deze handschoen heeft opgepakt.
Maar het is daarbij dan wel van belang dat opdrachtgevers, lees jullie, goed worden vertegenwoordigd! We zouden het dan ook heel jammer vinden als jullie niet meewerken en de kritiek en het commentaar wat je wel hebt, niet ook echt bij Ascert zou inbrengen.....

Ik zou toch willen vragen om Ascert, en met name de voorzitter , nu op zijn minst het voordeel van de twijfel te geven.
Hoezeer ik me ook kan voorstellen dat dat op dit moment moeilijk is gezien de vensterbanken kwestie. Dat begrijp ik goed; toch zou het jammer zijn als dat broodnodige aanpassingen in de voorstellen in de weg zou staan.

Ik hoop dus toch dat jullie het opnieuw in overweging zouden willen nemen.

Groet, 10.2.e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com) _____
Van: 10.2.e @aedes.nl>
Verzonden: 9 nov. 2018 16:53
Aan: "10.2.e
Onderwerp: ter info: reactie Aedes op uitnodiging Aedes mbt consultatie visiedocument

Beste 10.2.e en 10.2.e

Aedes vindt het niet gewenst dat beheerorganisatie Ascert op de stoel van de staatssecretaris gaat zitten en uitvoering van haar actiepunten voor eigen rekening wil nemen. Zie onderstaand onze weigering om in gesprek te gaan over betreffend visiedocument.

Volgens 10.2.e is er nog overleg lopende met jullie over 'de vensterbanken'. Is daar meer over te melden??

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl<http://www.aedes.nl/>
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e
Goes<https://nl.linkedin.com/in/rogiergoes/aedes.nl/DFS/Home$/r.goes/Documenten/Afbeeldingen>

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 9 november 2018 16:45
Aan: 'Hoofd Bureau Ascert' <secretaris@ascert.nl>
CC: v10.2.e @Mitros.nl
Onderwerp: RE: Uitnodiging consultatie visiedocument

Beste 10.2.e

Van 10.2.e , als lid CCvD, ontvingen wij onderstaande uitnodiging voor een consultatie betreffende een visiedocument van beheerorganisatie Ascert. Daaruit blijkt een ambitie om het takenpakket uit te breiden tot alles wat met asbest heeft te maken. Onze recente ervaringen met de beheerorganisatie Ascert laten zien dat deze taakverbreding ongewenst is. Een organisatie die weigert uitvoering te geven aan de herhaalde opdracht van het ministerie van SZW om de risico indeling van vensterbanken in SMArt aan te passen, komt niet betrouwbaar over. De verwachting van beheerorganisatie Ascert dat "de juiste (?) beelden bij iedereen (weer) op het netvlies" komen te staan, lijkt daarmee een illusie (p. 2 visiedocument).

De staatssecretaris van SZW is kritisch over het functioneren van beheerstichting Ascert en heeft verbeteringen in het stelsel aangekondigd. Aan haar initiatieven om de knelpunten weg te werken, zullen wij graag meewerken. Wij zien geen reden om dan nu met de beheerstichting Ascert in gesprek te gaan over een verbreding van taken.

Tot slot: klopt het inderdaad dat het hier gaat om "het concept-visiedocument Ascert zoals dat door de Raad van Toezicht van Ascert is vastgesteld". Dit document is Aedes namelijk niet eerder onder ogen gekomen?
Zekerheidshalve verwijs ik daarbij ook naar ons verzoek van 3 mei om ondergetekende als (eventueel tijdelijk) opvolger in de RvT te benoemen.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl<http://www.aedes.nl/>
Twitter: @10.2.e <https://twitter.com/10.2.e
LinkedIn: 10.2.e
Goes<https://nl.linkedin.com/in/rogiergoes/aedes.nl/DFS/Home$/r.goes/Documenten/Afbeeldingen>

Van: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl<mailto:secretaris@ascert.nl>>
Verzonden: woensdag 24 oktober 2018 10:39
Aan: 10.2.e

Onderwerp: Uitnodiging consultatie visiedocument

Beste mensen,

Enige tijd geleden hebben we als Ascert binnen de gehele sector gesprekken gevoerd om informatie op te halen met betrekking tot het functioneren van het Certificatiestelsel Asbest. Een en ander heeft geresulteerd in een document waarin we de belangrijkste knelpunten hebben samengevat. Op grond van deze bevindingen hebben wij in de afgelopen periode gewerkt aan de gewenste koers voor Ascert in de komende jaren.

Namens het bestuur van Ascert wil ik jullie namens de opdrachtgevers uit het CCvD (Aedes, VIA, Universiteiten) bij deze uitnodigen voor een consultatie van het visiedocument op maandag 12 november om 10:00. We denken dat dit 1 á 1,5 uur duurt. De locatie kunnen we nog nader vaststellen. Wij vernemen graag of dit mogelijk is en zouden jullie feedback erg op prijs stellen. Gevraagd wordt of jullie intern willen afstemmen wie namens jullie vereniging aanwezig zou kunnen en dit aan ons door te geven.

Bijgaand zenden we jullie het concept-visiedocument Ascert zoals dat door de Raad van Toezicht van Ascert is vastgesteld. Voordat we tot een definitieve vaststelling van deze visie overgaan, horen we graag hoe jullie tegen de voorgestelde richting aan kijken. Daarom nodigen we jullie uit voor de bijeenkomst zoals hierboven vermeld.

Voor de goede orde merken we op dat we dit document geschreven hebben vanuit de huidige situatie, maar ook indachtig de voorstellen die we eerder dit jaar hebben gedaan om het stelsel op onderdelen te vernieuwen en te verbeteren. Bij de uitwerking van deze visie hebben we ons vervolgens gefocust op de 'ideale' situatie voor de toekomst en ons niet laten hinderen door bestaande structuren en wettelijke, juridische dan wel politieke obstakels. Het document is nadrukkelijk een visie: het geeft richting aan en is niet bedoeld als een programma waarin we al onze werkzaamheden en activiteiten concreet en tot in de details op papier hebben gezet. Pas nadat het visiedocument in november 2018 definitief door het bestuur en de RvT is vastgesteld, wordt er een uitvoeringsprogramma gemaakt en een planning opgesteld.

Voorgestelde agenda voor het gesprek.
AGENDA

1. Opening en mededelingen

2. Op hoofdlijnen bespreken van het concept-visiedocument (zie bijlage).

Bespreken van de missie en de vijf pijlers:
- Draagvlak en onafhankelijkheid
- Vakmanschap
- Regelgeving
- Innovatie en onderzoek
- Communicatie

3. Governance

4. Rondvraag en sluiting

NB Separaat is er ook nog een consultatie met werkgevers, CKIs, werknemers en omgevingsdiensten.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Hoofd Bureau

www.ascert.nl<https://emea01.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.ascert.nl%2F&data=02%7C01%7Cvnouwens%40mitros.nl%7C5aed218ecd0f4a71ae5208d6398c2275%7Cbb026ee81913402a912421951ba21a55%7C0%7C0%7C636759671521502785&sdata=KLA755wkVVCQJpjp9X0Q%2BJBbXIDSlccYbW1HDGL0vr4%3D&reserved=0>
M: 06-41 22 85 77

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: vrijdag 19 oktober 2018 17:03
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: uit mail 10.2.e ter info

Hoi 10.2.e
Over de onderhands verkregen validatie rapporten. Graag vragen of 10.2.e die kan toesturen!

Wat betreft de mail van 10.2.e over eindcontrole, die was ook gericht aan mij. Ik hen hem gevraagd maar meer details van de afkeur en vooral gevraagd of hij na kon gaan hoe er gesaneerd was. De conclusie onder de grenswaarde geldt namelijk niet voor alle vensterbanken. Ik kan me voorstellen dat je afkeur kan krijgen wanneer vensterbanken er uit gesloopt zijn. Wanneer ze niet eruit gesloopt zijn, verwachten we geen afkeur op blootstelling. Ik zal kijken of ik die mail nog kan vinden.
Groet,
10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 19 okt. 2018 om 12:56 heeft 10.2.e @MINSZW.NL> het volgende geschreven:

> Hoi 10.2.e
> Zoals besproken. Ik kopieer even uit mailtje van 10.2.e want hij heeft in die mail nog meer staan, niet dat dat heel spannend is en het heeft ook niet met TNO te maken, maar het leek me niet nodig dat door te sturen.
> Het was een mail van 10.2.e aan 10.2.e na het CCvD van afgelopen woensdag. Hij verwijst daarin naar een mail die hij ons (jou ook) stuurde op 15 maart 2018. Laat even weten als je die niet kunt terugvinden. Stuur deze mail maar niet door.
> Groet, 10.2.e
> N.a.v. het CCVD en je verbazing dat er data zou zijn die restproblemen na vensterbanken aangeven. Onderstaande is mijn mail hierover aan SZW, TNO (later ook I-SZW). Resultaat is dat er onder de huidige borging meerdere duizenden situaties zijn waar een vorm van (asbest) restanten achterblijven, zelfs met opgeleide saneerders, CI en eindcontrole en ik probeer al heel lang aandacht hiervoor te krijgen maar het wordt structureel genegeerd en niet in de overweging / rapportages opgenomen. Ik vind dit erg vervelend, want toen 2 jaar geleden mijn data nodig was om de standleidingen uit het 2A regiem te halen wist iedereen niet hoe snel 60 rapportjes in een weekend door mij samengevoegd tot de werkelijkheid moest worden verheven om een forse ingreep te doen.
>
> Mocht je geholpen zijn, heb ik wellicht ook (onderhands gekregen) validatiemetingen van vensterbanken met een onvoldoende afloop (boven grenswaarden) welke niet in de besluitvorming worden meegenomen.
> 10.2.e
>
> Beleidsmedewerker Gezond Werken
> Directie Gezond en Veilig Werken
> Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
> Tel 06 10.2.e
> 10.2.e @minszw.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 6 februari 2019 10:57
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken

Dag 10.2.e

Ik kende het stuk niet, maar lees het als een voorstel om uit de impasse te komen; op zich positief.
Het staat CCvD partijen natuurlijk vrij om met een voorstel tot schemawijziging te komen.
Ascert heeft iets dergelijks al eerder bij ons geschetst. We hebben daar geen oordeel over gegeven, maar hen gewezen op hun rol. Binnen die rol kunnen ze schemawijzigingsvoorstellen doen.

Wij hopen nog steeds dat het mogelijk is afspraken te maken over een pilot/proefperiode. Dat kan ook sneller: Een (dergelijke) schemawijziging zou ook voor toetsen etc langs de instanties moeten: 1 april is dan niet haalbaar.

Groet 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 5 februari 2019 17:09
Aan: 10.2.e
Onderwerp: vensterbanken

Beste 10.2.e en 10.2.e

Onze vertegenwoordiger in de Ascert Werkkamer Proces werd verrast met dit agendapunt dat vanuit de asbestsector is ingebracht. Is vandaag niet behandeld, maar zal dat wel worden op 21 februari.
Wij zijn nogal verbaasd over deze insteek (vensterbanken in een schema?), of kunnen jullie dit wel plaatsen?

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e 10.2.e

Van: 10.2.e
Aan:
Cc:
Onderwerp: RE: vensterbanken
Datum: woensdag 19 juni 2019 11:06:31

Dag 10.2.e
Ik probeerde je te bellen, maar geen gehoor, dan maar even reactie per mail.
Tot nu toe is de risicoklassificatie in SMArt van vensterbanken nog niet aangepast. Je tweede vraag vind ik bijzonder: zoals je weet hebben wij als SZW veel werk gestoken in afspraken over een proefperiode/pilot met I SZW, maar deze kon helaas niet doorgaan omdat Aedes niet mee wilde werken.

We werken conform de beleidsreactie aan afspraken met Ascert voor de toekomst. Daar kan ik nog geen uitsluitsel over geven.
Groet 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 17 juni 2019 13:40

Aan: 10.2.e

Onderwerp: vensterbanken

Beste 10.2.e
Wij vragen ons af of er al beweging zit bij Ascert om vensterbanken als rk-1 in SMART op te nemen, of dat de staatssecretaris daar nog werk van heeft gemaakt?
Kun jij me informeren of we nog iets kunnen verwachten.?
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.e
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 12 december 2018 10:53
Aan: 'Hoofd Bureau Ascert'
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervraag

Dankjewel. Het is niet essentieel voor het antwoord maar mogelijk wel bruikbaar.

Van: Hoofd Bureau Ascert
Verzonden: dinsdag 11 december 2018 19:28
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Re: vensterbanken Kamervraag

Hoi 10.2.e

Die info heb ik nu niet. Ik heb toen die statistieken door de ICT partij laten maken.
Ik heb nu bij de ICT Partij toch even opgevraagd hoeveel smarts er voor product kit gemaakt zijn. Met een beetje mazzel krijg ik morgen antwoord en zal ik dat aan je doorsturen.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Hoofd Bureau

www.ascert.nl
M: 06-10.2.e

Van: 10.2.e @MINSZW.NL>
Datum: dinsdag 11 december 2018 Week(50) om 18:30
Aan: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervraag

Dag 10.2.e

De metingen opvragen bij de ICT partij hoeft nu niet (er wordt niet naar gevraagd in de Kamervragen) .
Wel nog een vraag om het in perspectief te plaatsen. Naast die bijna 1000 terugschalingen van kit, hoeveel zijn er uitgevoerd en niet teruggeschaald, dus in rk 2 uitgevoerd?

Dank alvast weer,

Groet 10.2.e

Van: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Verzonden: maandag 10 december 2018 14:12
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: Re: vensterbanken Kamervraag

Dag 10.2.e

Die metingen heb ik zo niet. Zou ik dan ook bij de ICT partij moeten opvragen.
Van de ACIM groep (waaronder vensterbanken) zijn er 370 aangegeven.

Dat er niets mee gedaan wordt of gedaan kan worden is zeker zonde. Maar zoals ik al aangaf is ten tijde van het opzetten van SCi548 aan SZW voorgesteld om dit verplicht te maken zodat we de metingen database zouden kunnen vullen. Maar dat is destijds niet overgenomen.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Hoofd Bureau

www.ascert.nl
M: 06-10.2.e

Van: 10 @MINSZW.NL>
Datum: maandag 10 december 2018 Week(50) om 13:53
Aan: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
CC: Vakdeskundige Ascert <vakdeskundige@ascert.nl>, 10.2.e @tno.nl>
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervraag

Dag 10.2.e

Dankjewel. Het gaat om een functie van SMArt die ik helemaal niet kende.
Dat zijn dus bijna 1000 terugschalingen? Wat zijn de gemeten waarden gemiddeld die worden aangegeven?

Hoeveel terugschalingen zitten er in van vensterbanken? (Het valt me op dat daar niet naar gevraagd wordt).

Wat een zonde van de gegevens dat er niets mee gedaan wordt.

Groet 10.2.e

Van: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Verzonden: maandag 10 december 2018 13:26
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>
CC: Vakdeskundige Ascert <vakdeskundige@ascert.nl>; 10.2.e @tno.nl>
Onderwerp: Re: vensterbanken Kamervraag

Hoi 10.2.e

Ik heb rond de zomer vanuit VOAM-VKBA de vraag gehad of ik uit SMART kon halen hoevaak voor welk product er een validatie is aangegeven. VOAM-VKBA wilde pro-actief aan de slag om te iets rondom die validaties te doen. Ik heb ze toen een lijst aangeleverd uit Smart. Daarin stonden ook de kitten en die zitten inderdaad iets onder de 1000. Dat zijn de aantal sinds SMART 2.0 live is gegaan. Blijkbaar is die info via dat kanaal gelopen.

Gebruikers kunnen in SMART aangegeven dat ze een validatie hebben uitgevoerd en dienen dan het aantal gemeten vezels/m3 op te geven en het validatierapport op te geven. Of ze ook daadwerkelijk dat rapport uploaden is niet te controleren. We hebben wel eens steekproeven genomen en soms is dat zo en soms is het heel andere info. Er zit op de ingevoerde en geuploade info dus verder geen controle.
Om een lagere RK in Smart te krijgen moet je dus wel iets invoeren/uploaden. Geuploade info mogen we formeel niet gebruiken aangezien hier geen grondslag voor is. Er is eerder vanuit het CCvD wel voorgesteld om validatierapporten als verplichting op te nemen, maar die heeft het nooit gehaald in de wetgeving.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Hoofd Bureau

www.ascert.nl
M: 06-10.2.e

Van: 10.2.e @MINSZW.NL>
Datum: vrijdag 7 december 2018 Week(49) om 14:37
Aan: Vakdeskundige Ascert <vakdeskundige@ascert.nl>, Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervraag

Hoi,

10.2.e wist het ook niet, hij gaf aan:

Dat kunnen wij niet weten. Ik weet ook niet hoe deze vragensteller dat weet.
Ascert zou deze gegevens uit het systeem moeten kunnen halen. Wellicht hebben ze dat ook gedaan en ergens gerapporteerd.
Het systeem geeft namelijk een RK2 en na upload van een validatie kan dat een RK1 worden.

10.2.e weet jij hoe dit zit?

(ja het gaat over beglazingskit in deze vraag)

Groet 10.2.e

Van: Vakdeskundige Ascert <vakdeskundige@ascert.nl>
Verzonden: vrijdag 7 december 2018 14:23
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>; Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervraag

Hallo 10.2.e

Ik kan je niet aan die info helpen. Jij wel 10.2.e
Ik denk dat TNO inzicht heeft in de aantallen metingen bij kit, maar ik vermoed dat die 1000 metingen wel geweest zijn in diverse Sci 548 onderzoeken, maar dat deze niet in SMART zijn terechtgekomen, omdat alleen het resultaat wordt ingegeven, niet het rapport (en daarmee het aantal metingen). TNO kan waarschijnlijk wel zien hoeveel “kit” op basis van metingen in RK1 gezet is. Dat zijn dan het aantal projecten, waar tenminste 3 metingen aan ten grondslag gelegen hebben.
(het onderwerp betreft vensterbanken, maar de vraag gaat over kit, dat klopt toch?)

10.2.e

Van: 10.2.e @MINSZW.NL>
Verzonden: vrijdag 7 december 2018 12:20
Aan: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>; Vakdeskundige Ascert <vakdeskundige@ascert.nl>
Onderwerp: vensterbanken Kamervraag

Dag 10.2.e en/of 10.2.e

Een van de Kamervragen luidt:
Gezien het feit dat in de periode 2014 - 2017 volgens SMA-rt bijna 1000 validatieonderzoeken zijn uitgevoerd voor asbesthoudende beglazingskit (….) en steeds blijkt dat het verwijderen van de kit uiteindelijk onder risicoklasse 1 kan plaatsvinden, (….)

Zouden jullie kunnen aangeven of deze informatie (bijna 1000 validatie onderzoeken, steeds onder rk1) uit SMArt te halen is? Zo ja, klopt het? En hoe komt die info in SMArt?

Groet 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 9 januari 2019 10:12
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervragen

Hoi,

Volgens mij hadden we afgesproken om zsm na 10/1 een opzetje op papier te zetten waar een pilot zich op zou moeten richten/ voorwaarden en daarover half januari contact te hebben. Dus we komen hier snel op terug
Ascert hoeft niet leidend te zijn. (Betrokkenheid zou meer te maken hebben met hun rol als beheerder van SMArt, dan als beheersorganisatie voor certificering)

Groet 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 9 januari 2019 09:59
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervragen

Beste 10.2.e

Dank je voor de toezending, inderdaad had ik ze inmiddels al gelezen.

Voor jouw info nu alvast: onze leden vragen zich af waarom een beheersorganisatie voor certificering een rol zou moeten spelen bij een pilot voor vensterbanken die juist buiten het certificeringsstelsel valt…… Maar laten we die discussie maar niet morgen voeren.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e
wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn:10.2.e

Van: 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: woensdag 9 januari 2019 00:52
Aan: 10.2.e @aedes.nl>
Onderwerp: vensterbanken Kamervragen

Dag 10.2.e

Ik had afgesproken jullie nog voor de Kerst de antwoorden op de vensterbanken Kamervragen te sturen maar zie dat ik daar niet meer aan toe ben gekomen. Excuus. Waarschijnlijk heb je ze nu al gezien, maar als niet: bijgaand.

Hopelijk tot donderdag,

Groet, 10.2.e

10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: vrijdag 2 november 2018 15:20
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Die komt me bekend voor.
Ik ga de archieven in.
Goed wekend,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator | T +31 (0)88 10.2.e | Location
Risk Analysis for Products In | M +31 (0)10.2.e
Development | E 10.2.e @tno.nl

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10.2.e
Sent: vrijdag 2 november 2018 13:51
To: 10.2.e
Subject: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Het is opgesteld door SZW, op basis van het TNO rapport uit 2004 (hierbij, het zit in bijlage 4). Het is inhoudelijk precies hetzelfde, zij het dat TNO in het rapport had voorgesteld (en dus in het schema in het rapport had gezet) dat “risicoklasse 3” de laagste risicoklasse zou zijn, dat vonden we toentertijd wat contra-intuïtief, en hebben er dus op een laat moment in het traject voor gekozen de laagste risicoklasse “1” te noemen, maar toen kon het TNO schema as such dus niet meer gebruikt worden zonder verwarring te veroorzaken….
Groet 10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: vrijdag 2 november 2018 13:11
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Interessant!
Wie heeft het PDF document waar de risico-klasse indelingen staan opgesteld? Ik vermoed TNO maar ik zie geen bron.
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator | T +31 (0)88 10.2.e | Location
Risk Analysis for Products In | M +31 (0)10.2.e
Development | E 10.2.e @tno.nl

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the

manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10.2.e @MINSZW.NL>
Sent: vrijdag 2 november 2018 12:37
To: 'Hoofd Bureau Ascert' <secretaris@ascert.nl>; 10.2.e @tno.nl>
Cc: 'voorzitter@ascert.nl' <voorzitter@ascert.nl>; 'Vakdeskundige Ascert' <vakdeskundige@ascert.nl>
Subject: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Dag 10.2.e en 10.2.e

Nav het overleg wat we hadden over de vensterbanken wil ik toch even aandacht vragen voor een tweetal stukken uit de tijd dat de risicoklasse indeling werd ingevoerd. Ik hoop dat dat helpt om de beeldvorming over “hoe het systeem bedoeld is” wat bij te stellen.

Zoals ik tijdens het gesprek al aangaf, sluit wat nu wordt voorgesteld voor de vensterbanken, aan bij zoals het systeem in 2006 bedacht is . Op dat moment is het systeem van risicoklassen ingevoerd en is bewust gekozen voor een systeem waarbij metingen konden leiden tot een aanpassing van de risicoklasse. Daar is toen ook over gediscussieerd, politiek is het aan de orde geweest, de besluitvorming is netjes afgerond toen. SMArt is altijd zo bedoeld geweest als een “lerend systeem”, dat blijkt ook uit de Toelichting van het besluit van destijds.

Deze “feedbackloop” is nooit gaan lopen – nu gebeurt dat wel, maar de beleidsbeslissing is dus al in 2005/2006 genomen.

(Bijgaand voor geïnteresseerden het besluit met Toelichting. Relevante passages staan in ieder geval in par 1.4 van de Toelichting, maar bijv. ook bij onderdeel H bij art 4.44 en N bij art 4.47a (4.47a staat in rk1).)

Ten tweede stuur ik jullie het schema wat destijds door SZW is opgesteld op basis van TNO rapport. Let wel: destijds was er niet iets als SMARt, er was alleen het besluit waar ik het hierboven over had, en deze publicatie die aangaf welke werkzaamheden in welke risicoklasse vielen. Pas later is SMArt ontwikkeld.

Deze publicatie was dus de invulling van de risicoklasse-indeling.

Het valt mij op dat in deze publicatie al heel duidelijk is dat de vensterbanken (gelijmd, geschroefd, met incidentele breuk) in de laagste risicoklasse staan, tenzij ze ‘niet zonder verspanende bewerking” te verwijderen zijn. Nu weet ik niet – en zou ik graag willen weten - wanneer deze toch in rk2 zijn gezet: bij de eerste versies van SMArt? Of pas ten tijde van de grenswaardeverlaging.? In het laatste geval zou dat te begrijpen zijn, maar dat was wel pas in 2014. Het is dus in dat geval eigenlijk altijd zo geweest dat ze in rk1 vielen “zonder enige borging”(aanhalingstekens omdat ik het zelf niet helemaal eens ben met deze uitspraak, maar voor de duidelijkheid hem wel gebruik nu), en zonder eindmeting behalve visuele inspectie.

Tevens kun je aan deze tabel goed zien dat er veel meer toepassingen in rk1 staan dan alleen de “dingen die je zonder enige demontage weg kunt krijgen en waar je mee kunt doen wat je maar wilt, maar waar het nooit oftenimmer mogelijk zal zijn om boven de grenswaarde uit te komen” (-ik zet dit tussen aanhalingstekens omdat dit de beschrijving is die de laatste tijd telkens terugkeert als het gaat over hoe het systeem bedoeld is)

Ik hoop dat dit bijdraagt aan de discussie en de zorgen in perspectief plaatst.

Ik heb Aedes nog even buiten de loop gehouden omdat ik graag eerst zou willen begrijpen hoe het nu zit met de historie van de vensterbanken in SMArt…..

Groet 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 15 november 2018 09:28
Aan: 10.2.e @tno.nl
Onderwerp: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Hoi

Ik probeer je tussendoor te bellen. Het is wel druk. Wordt sowieso na half 12 en waarschijnlijk smiddags. Als het vandaag niet lukt dan wordt het morgen, dan heb ik een beetje meer tijd.

Groet 10.2.e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: 10.2.e
Verzonden: 14 nov. 2018 3:28 p.m.
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken; en de bedoeling van rk 1

Hoi 10.2.e
Ben je vandaag aan het werk? Ik zou je graag even willen spreken.
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator
Risk Analysis for Products In Development
T +31 (0)88 10.2.e
M +31 (0)10.2.e
E 10.2.e @tno.nl
Location

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10.2.e
Sent: woensdag 14 november 2018 15:24
To: 10.2.e ; 'Hoofd Bureau Ascert'
Subject: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Beste 10.2.e
Ik ben in onze archieven gaan graven.
Blijkbaar stonden de vensterbanken tot 01/07/2014 in RK1 daarna in RK2. Als ik het goed heb is dat de overgang van versie 2 naar versie 2.1 en valt zo uit mijn hoofd samen met de grenswaarde verlaging van chrysotiel. Ik heb zo snel geen documenten kunnen vinden waarin is aangegeven waarom van RK1 naar RK2 is gegaan. Ik kan me voorstellen dat het komt omdat ^{3} was aangetoond en niet ^{3} wat me een prima reden lijkt. Ik heb ook meegestuurd rapport uit 2004 gevonden. Op blz 160 is te lezen dat vensterbanken in RK3 (in dit geval de klasse met de minste blootstelling (huidige RK1) zouden moeten worden ingedeeld.

Geldt overigens ook voor vensterbanken die met incidentele breuk kunnen worden verwijderd. Verder lees ik in tabel 4.4. dat voor werkmethoden die met gedegen onderzoek aantoonbaar onder de grenswaarde blijven deze RK geldt. Bovendien geldt binnen deze klasse het werken met een volledig werkplan.
Kortom, ik kan me voorstellen dat er bij de grenswaarde verlaging in 2014 voor gekozen is om van RK1 naar RK2 te gaan omdat niet aantoonbaar was dat bij het verwijderen van vensterbanken de nieuwe grenswaarde niet werd overschreden (misschien is dat zelfs nog mijn eigen werk geweest). Middels onderzoek anno 2017 is inmiddels wel aangetoond dat vensterbanken via een beschreven werkmethode met blootstellingen onder de grenswaarde kunnen worden verwijderd. Een RK1 indeling nu voor vensterbanken ligt dan in lijn met de oorspronkelijke opzet zoals beschreven in dit rapport uit 2004. Ik heb het dossier niet van voor tot achter uitgezocht en wellicht zijn standpunten veranderd. Het zou dus kunnen dat Tom vanuit de SMA-rt documentatie met andere inzichten komt.
Tom zou jij bovenstaande willen verifiëren?
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator T +31 (0)88 10.2.e Location
Risk Analysis for Products In M +31 (0) 10.2.e
Development E 10.2.e @tno.nl

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10 @MINSZW.NL>
Sent: woensdag 14 november 2018 10:18
To: 'Hoofd Bureau Ascert' <secretaris@ascert.nl>; 10.2.e @tno.nl>
Subject: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Dag 10.2.e 10.2.e
De vraag naar hoe vensterbanken tot nu toe in SMArt zijn opgenomen staat nog open. Voor een goed begrip van de situatie rondom de vensterbanken is het wel nodig dat dit wordt opgehelderd. En aangezien die discussie nu in een versnelling is beland, ligt hier inmiddels enige spoed op.

- Wat stond er over vensterbanken in de eerste versie van SMArt? Was dit conform het schema wat ik meezond?
- Wanneer zijn de vensterbanken als categorie geheel in rk 2 terecht gekomen?

Ik kan dit natuurlijk ook aan Aedes vragen maar het voelt prettiger om dit van jullie te horen.
Groet 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 2 november 2018 12:37
Aan: 'Hoofd Bureau Ascert' <secretaris@ascert.nl>; 10.2.e @tno.nl>
CC: 'voorzitter@ascert.nl' <voorzitter@ascert.nl>; 'Vakdeskundige Ascert' <vakdeskundige@ascert.nl>
Onderwerp: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Dag 10.2.e en 10.2.e
Nav het overleg wat we hadden over de vensterbanken wil ik toch even aandacht vragen voor een tweetal stukken uit de tijd dat de risicoklasse indeling werd ingevoerd. Ik hoop dat dat helpt om de beeldvorming over “hoe het systeem bedoeld is” wat bij te stellen.
Zoals ik tijdens het gesprek al aangaf, sluit wat nu wordt voorgesteld voor de vensterbanken, aan bij zoals het systeem in 2006 bedacht is . Op dat moment is het systeem van risicoklassen ingevoerd en is bewust gekozen voor een systeem waarbij metingen konden leiden tot een aanpassing van de risicoklasse. Daar is toen ook over gediscussieerd, politiek is het aan de orde geweest, de besluitvorming is netjes afgerond toen. SMArt is altijd zo bedoeld geweest als een “lerend systeem”, dat blijkt ook uit de Toelichting van het besluit van destijds.

Deze “feedbackloop” is nooit gaan lopen – nu gebeurt dat wel, maar de beleidsbeslissing is dus al in 2005/2006 genomen.
(Bijgaand voor geïnteresseerden het besluit met Toelichting. Relevante passages staan in ieder geval in par 1.4 van de Toelichting, maar bijv. ook bij onderdeel H bij art 4.44 en N bij art 4.47a (4.47a staat in rk1).)
Ten tweede stuur ik jullie het schema wat destijds door SZW is opgesteld op basis van TNO rapport. Let wel: destijds was er niet iets als SMARt, er was alleen het besluit waar ik het hierboven over had, en deze publicatie die aangaf welke werkzaamheden in welke risicoklasse vielen. Pas later is SMArt ontwikkeld.
Deze publicatie was dus de invulling van de risicoklasse-indeling.
Het valt mij op dat in deze publicatie al heel duidelijk is dat de vensterbanken (gelijmd, geschroefd, met incidentele breuk) in de laagste risicoklasse staan, tenzij ze ‘niet zonder verspanende bewerking” te verwijderen zijn. Nu weet ik niet – en zou ik graag willen weten - wanneer deze toch in rk2 zijn gezet: bij de eerste versies van SMArt? Of pas ten tijde van de grenswaardeverlaging.? In het laatste geval zou dat te begrijpen zijn, maar dat was wel pas in 2014. Het is dus in dat geval eigenlijk altijd zo geweest dat ze in rk1 vielen “zonder enige borging”(aanhalingstekens omdat ik het zelf niet helemaal eens ben met deze uitspraak, maar voor de duidelijkheid hem wel gebruik nu), en zonder eindmeting behalve visuele inspectie.
Tevens kun je aan deze tabel goed zien dat er veel meer toepassingen in rk1 staan dan alleen de “dingen die je zonder enige demontage weg kunt krijgen en waar je mee kunt doen wat je maar wilt, maar waar het nooit oftenimmer mogelijk zal zijn om boven de grenswaarde uit te komen” (-ik zet dit tussen aanhalingstekens omdat dit de beschrijving is die de laatste tijd telkens terugkeert als het gaat over hoe het systeem bedoeld is)
Ik hoop dat dit bijdraagt aan de discussie en de zorgen in perspectief plaatst.
Ik heb Aedes nog even buiten de loop gehouden omdat ik graag eerst zou willen begrijpen hoe het nu zit met de historie van de vensterbanken in SMArt…..
Groet[10.2.e]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: donderdag 15 november 2018 10:14
Aan: Hoofd Bureau Ascert; 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Bijlagen: Unieke_classificatieregels_SMA-rt_v5_voorstel_SMA-rt-21.xlsx; Unieke_classificatieregels_SMA-rt.xlsx

Hoi 10.2.e
Zie hier twee excelsheets. De ene is van mei 2014. Daar zie ik veel RK1 indelingen waaronder de vensterbanken.
De andere excelsheet laat de aanpassingen zien doorgevoerd in versie 2.1. Daar verschuift veel RK1 naar RK2. Als ik kijk naar de redenatie van wijziging van RK1 naar RK2 dan zie ik daar meestal gemeten concentraties tussen 2.000 v/m3 en 10.000 v/m3. Ook dit bevestigd dan mijn conclusie dat het te maken heeft met de grenswaarde verlaging.
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator
Risk Analysis for Products In Development
T +31 (0)88 10.2.e
M +31 (0)10.2.e
E 10.2.e @tno.nl
Location

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: Hoofd Bureau Ascert
Sent: donderdag 15 november 2018 10:00
To: 10.2.e
Subject: Re: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Ik ben ook even gaan graven.

In ben voor het eerste bij Ascert gekomen als projectleider om SMART 1.0 te vervangen door SMART 2.0.
1 van de zaken die toen als randvoorwaarde gold is dat het systeem qua gebruiksgemak en technisch beter moest maar dat de regels mbt tot de risicoklasse indeling niet mocht wijzigen.
SMART 1.0 bestaat niet meer en daar kan ik ook dus niet meer in kijken.

Ik kan wel terug naar de eerste regelsetversie (maart 2014) van SMART 2.0 om te zien wat toen de regels waren. Ik zie bij de Asbestcement Imitatiemarmer groep (ACIM), waar de vensterbanken onder vallen, 2 uitzonderingsregels staan. Standaard stond die groep op RK2 met 2 uitzonderingregels. Indien een product “los” lag en zonder breuk verwijderd kon worden dan werd een RK1 toegekend. Mijn conclusie is dan dat vensterbanken, muv losliggend, dus vanaf versie 1 in RK2 stonden.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Hoofd Bureau

www.ascert.nl
M: 06-10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Datum: woensdag 14 november 2018 Week(46) om 15:24
Aan: 10 @MINSZW.NL>, Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Onderwerp: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Beste 10.2.e
Ik ben in onze archieven gaan graven.
Blijkbaar stonden de vensterbanken tot 01/07/2014 in RK1 daarna in RK2. Als ik het goed heb is dat de overgang van versie 2 naar versie 2.1 en valt zo uit mijn hoofd samen met de grenswaarde verlaging van chrysotiel. Ik heb zo snel geen documenten kunnen vinden waarin is aangegeven waarom van RK1 naar RK2 is gegaan. Ik kan me voorstellen dat het komt omdat ^{3} was aangetoond en niet ^{3} wat me een prima reden lijkt. Ik heb ook meegestuurd rapport uit 2004 gevonden. Op blz 160 is te lezen dat vensterbanken in RK3 (in dit geval de klasse met de minste blootstelling (huidige RK1) zouden moeten worden ingedeeld.
Geldt overigens ook voor vensterbanken die met incidentele breuk kunnen worden verwijderd. Verder lees ik in tabel 4.4. dat voor werkmethoden die met gedegen onderzoek aantoonbaar onder de grenswaarde blijven deze RK geldt. Bovendien geldt binnen deze klasse het werken met een volledig werkplan.

Kortom, ik kan me voorstellen dat er bij de grenswaarde verlaging in 2014 voor gekozen is om van RK1 naar RK2 te gaan omdat niet aantoonbaar was dat bij het verwijderen van vensterbanken de nieuwe grenswaarde niet werd overschreden (misschien is dat zelfs nog mijn eigen werk geweest). Middels onderzoek anno 2017 is inmiddels wel aangetoond dat vensterbanken via een beschreven werkmethode met blootstellingen onder de grenswaarde kunnen worden verwijderd. Een RK1 indeling nu voor vensterbanken ligt dan in lijn met de oorspronkelijke opzet zoals beschreven in dit rapport uit 2004. Ik heb het dossier niet van voor tot achter uitgezocht en wellicht zijn standpunten veranderd. Het zou dus kunnen dat 10.2.e vanuit de SMA-rt documentatie met andere inzichten komt.
Tom zou jij bovenstaande willen verifiëren?
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator 10.2.e Location
Risk Analysis for Products In Development

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10.2.e @MINSZW.NL>
Sent: woensdag 14 november 2018 10:18

To: 'Hoofd Bureau Ascert' <secretaris@ascert.nl>; 10.2.e @tno.nl>
Subject: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Dag 10.2.e 10.2.e

De vraag naar hoe vensterbanken tot nu toe in SMArt zijn opgenomen staat nog open. Voor een goed begrip van de situatie rondom de vensterbanken is het wel nodig dat dit wordt opgehelderd. En aangezien die discussie nu in een versnelling is beland, ligt hier inmiddels enige spoed op.

- Wat stond er over vensterbanken in de eerste versie van SMArt? Was dit conform het schema wat ik meezond?
- Wanneer zijn de vensterbanken als categorie geheel in rk 2 terecht gekomen?

Ik kan dit natuurlijk ook aan Aedes vragen maar het voelt prettiger om dit van jullie te horen.

Groet 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 2 november 2018 12:37
Aan: 'Hoofd Bureau Ascert' <secretaris@ascert.nl>; 10.2.e @tno.nl>
CC: 'voorzitter@ascert.nl' <voorzitter@ascert.nl>; 'Vakdeskundige Ascert' <vakdeskundige@ascert.nl>
Onderwerp: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Dag 10.2.e en 10.2.e

Nav het overleg wat we hadden over de vensterbanken wil ik toch even aandacht vragen voor een tweetal stukken uit de tijd dat de risicoklasse indeling werd ingevoerd. Ik hoop dat dat helpt om de beeldvorming over “hoe het systeem bedoeld is” wat bij te stellen.

Zoals ik tijdens het gesprek al aangaf, sluit wat nu wordt voorgesteld voor de vensterbanken, aan bij zoals het systeem in 2006 bedacht is . Op dat moment is het systeem van risicoklassen ingevoerd en is bewust gekozen voor een systeem waarbij metingen konden leiden tot een aanpassing van de risicoklasse. Daar is toen ook over gediscussieerd, politiek is het aan de orde geweest, de besluitvorming is netjes afgerond toen. SMArt is altijd zo bedoeld geweest als een “lerend systeem”, dat blijkt ook uit de Toelichting van het besluit van destijds.
Deze “feedbackloop” is nooit gaan lopen – nu gebeurt dat wel, maar de beleidsbeslissing is dus al in 2005/2006 genomen.

(Bijgaand voor geïnteresseerden het besluit met Toelichting. Relevante passages staan in ieder geval in par 1.4 van de Toelichting, maar bijv. ook bij onderdeel H bij art 4.44 en N bij art 4.47a (4.47a staat in rk1).)

Ten tweede stuur ik jullie het schema wat destijds door SZW is opgesteld op basis van TNO rapport. Let wel: destijds was er niet iets als SMARt, er was alleen het besluit waar ik het hierboven over had, en deze publicatie die aangaf welke werkzaamheden in welke risicoklasse vielen. Pas later is SMArt ontwikkeld.
Deze publicatie was dus de invulling van de risicoklasse-indeling.

Het valt mij op dat in deze publicatie al heel duidelijk is dat de vensterbanken (gelijmd, geschroefd, met incidentele breuk) in de laagste risicoklasse staan, tenzij ze ‘niet zonder verspanende bewerking” te verwijderen zijn. Nu weet ik niet – en zou ik graag willen weten - wanneer deze toch in rk2 zijn gezet: bij de eerste versies van SMArt? Of pas ten tijde van de grenswaardeverlaging.? In het laatste geval zou dat te begrijpen zijn, maar dat was wel pas in 2014. Het is dus in dat geval eigenlijk altijd zo geweest dat ze in rk1 vielen “zonder enige borging”(aanhalingstekens omdat ik het

zelf niet helemaal eens ben met deze uitspraak, maar voor de duidelijkheid hem wel gebruik nu), en zonder eindmeting behalve visuele inspectie.

Tevens kun je aan deze tabel goed zien dat er veel meer toepassingen in rk1 staan dan alleen de “dingen die je zonder enige demontage weg kunt krijgen en waar je mee kunt doen wat je maar wilt, maar waar het nooit oftenimmer mogelijk zal zijn om boven de grenswaarde uit te komen” (-ik zet dit tussen aanhalingstekens omdat dit de beschrijving is die de laatste tijd telkens terugkeert als het gaat over hoe het systeem bedoeld is)

Ik hoop dat dit bijdraagt aan de discussie en de zorgen in perspectief plaatst.

11.1

Groet 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Regel nr	Classificatieregl_nr	Product groep		Saneringsactiviteiten gebouwen en objecten					Bevestiging							Materiaal oppervlak (m2)	Verwering materiaal		Beschadiging materiaal		Aantasting materiaal	Plasticiteit materiaal	Randvoorwaarden					risicoklasse handelingen	SMA-rt 2.1	Toelichting	
1	ACVL-A1	ACVL	S2	A1					BM7	BM9						< 3							RV2	EN	RV1			1			A
2	ACVL-A2	ACVL	S3	A2					BM1	BM6	BM7	BM9	BM17			< 10	CM1	CM2	CM4	CM5			RV1	EN	RV19			1	2	Het niet optreden van breuk (RV1) is niet voldoende voor het in RK1 blijven. Materiaal is beschadigd en verweerd (CM2 en CM5). De hoeveelheid (< 10m2) zou een reden voor RK1 kunnen zijn. Voor robuust/veilig: RK2	Z
3	ACGE-A2	ACGE		A2					BM1	BM6	BM7	BM9				< 10	CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	2	Het niet optreden van breuk (RV1) is niet voldoende voor het in RK1 blijven. Materiaal is beschadigd en verweerd (CM2 en CM5). De hoeveelheid (< 10m2) zou een reden voor RK1 kunnen zijn. Voor robuust/veilig: RK2	AA
4	ACGE-A17	ACGE	S3	A17												< 3							RV7	EN	RV21			1			DK
5	ACGE-A1	ACGE		A1					BM7	BM9						< 3							RV2	EN	RV1			1			A
6	ACKA-A2	ACKA		A2						BM9	BM6						CM1	CM2	CM4	CM5			RV1	EN	RV31			1	2	RK2: licht beschadigd en verweerd materiaal, geen oppervlakte beperking	AB
7	ACKA-A4	ACKA		A4					BM4	BM11	BM10	BM18	BM15	BM18	BM19								RV2	EN	RV1			1			BH
8	ACBA-A1	ACBA	S1	A1					BM9	BM7													RV2	EN	RV1			1			B
9	ACBA-A2-los	ACBA		A2					BM9	BM7													RV2	EN	RV1			1			AC
10	ACBA-A2-geschroefd	ACBA	S2	A2					BM1								CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	2	RK2 ?: geschroefd, licht beschadigd en verweerd materiaal, oppervlakte beperking (bak)	AD
11	ACGO-A1	ACGO		A1					BM9	BM7						< 3							RV2	EN	RV1			1			A
12	ACGO_A2	ACGO		A2					BM1	BM9	BM6	BM7	BM17			< 10	CM1	CM2	CM4	CM5			RV1	EN	RV19			1	2	Het niet optreden van breuk (RV1) is niet voldoende voor het in RK1 blijven. Materiaal is beschadigd en verweerd (CM2 en CM5). De hoeveelheid (< 10m2) zou een reden voor RK1 kunnen zijn. Voor robuust/veilig: RK2	Z
13	ACBO-A2	ACBO		A2					BM1	BM6	BM7	BM9											RV1					1	2	Gelijk aan ACVL-A2, echter nu zonder oppervlakte beperking	AE
14	ACBO-A1	ACBO1	S3	A1					BM7	BM9						< 3							RV2	EN	RV1			1			A
15	ACLE-A2	ACLE		A2					BM9	BM1	BM6						CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	2	Los en geschroefd, licht beschadigd en verweerd materiaal, geen oppervlakte beperking	AF
16	ACBU-A2-geen-bevestiging	ACBU		A2																			RV6					1	2 ?	RK2 ?: openbaar ondergrondsleidingnet (vrijstellingsregel) _ Aan beveling SZE-rapport: heroverwegen van alle vrijstellingen	AG
17	ACBU-A1	ACBU		A1					BM9								CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1			C
18	ACBU-A2-BM9-BM6	ACBU		A2					BM9	BM6							CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	2	RK2: licht beschadigd en verweerd materiaal, geen oppervlakte beperking	AH
19	ACBU-A4	ACBU		A4					BM4	BM11	BM10	BM18	BM15	BM18	BM19								RV2	EN	RV1			1			BH
20	ACIM-A17	ACIM		A17					BM4	BM10	BM1	BM19	BM6	BM9	BM7								RV7	EN	RV21			1			DL
21	ACIM_A1	ACIM		A1					BM9	BM7													RV2	EN	RV1			1			B
22	ACIM-A2	ACIM		A2					BM1	BM6	BM9	BM7											RV1					1	2	RK2: licht beschadigd en verweerd materiaal, geen oppervlakte beperking	AE
23	ACOV-A1	ACOV		A1					BM9	BM17													RV2	EN	RV1			1			D
24	ACOV-A2	ACOV		A2					BM1	BM6	BM7	BM9	BM17				CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	2	RK2: licht beschadigd en verweerd materiaal, geen oppervlakte beperking	AI
25	TE-A9-RV23	TE		A9					BM9	BM7									CM4	CM5			RV33	EN	RV23			1	2	RK2: op grond van 'gecontroleerd verwijderen" conc_max: 6000 v/m3	CA
26	TE-A1	TE		A1																			RV2	EN	RV33			1			E
27	TE-A6	TE		A6															CM4	CM5			RV8					1	2	RK2: afsteken (kans op breken - conc_Max breken: 5800 v/m3	BP
28	TE-A9-RV8	TE		A9															CM4	CM5			RV8					1	2	RK2: op grond van 'gecontroleerd verwijderen" conc_max: 6000 v/m3	CB
29	TE-A7	TE		A7																								3			BW
30	TE-A11	TE		A11																								3			CG
31	TE-A12	TE		A12																								3			CJ
32	TE-A13	TE		A13																								3			CP
33	ZE-A1	ZE	S2	A1					BM9	BM7													RV16					1			F
34	ZE-A7	ZE	S3	A7																								3			BX
35	ZE-A11	ZE		A11																								3			CH
36	ZE-A12	ZE		A12																								3			CK
37	ZE-A13	ZE		A13																								3			CQ
38	PA-A2-CM9-RV14	PA	S2	A2																	CM9		RV14					1	2	RK2: Als aan RV14 wordt voldaan dan nog steeds op grond van verwijderen /nat verwijderen hogere risicoklasse	AJ
39	PA-A6	PA		A6																	CM9		RV14					1	2	RK2: Als aan RV14 wordt voldaan dan nog steeds op grond van verwijderen /nat verwijderen hogere risicoklasse	BQ
40	PA-A1	PA		A1					BM7	BM9													RV2					1			G
41	PA-A2_RV34	PA	S5	A2																			RV34					1		Aangenomen wordt dat het demonteren van een meszekering neer komt op het in z'n geheel verwijderen.	AK
42	FM-A1	FM		A1																			RV2					1			H
43	FM-A2	FM		A2																			RV13	EN	RV26	EN	RV30	1	2	RK2 ?: de conc_max van gecontroleerd onderhoud/reinigen komt op 9500 v/m - deze conditie lijkt overeen te stemmen met de randvoorwaarden (indien 'ja')	AL
44	BK-A5-CM12-RV14	BK		A5																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	BI
45	BK-A6-CM12-RV14	BK		A6																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	BR
#####	BK-A5-CM12-RV14-RV12	BK		A5																		CM12	RV14	EN	RV12			1	2 ?	RK2: vrijstellingsregeling kassenkit	BJ
47	BK-A6-CM12-RV14-RV12	BK		A6																		CM12	RV14	EN	RV12			1	2 ?	RK2: vrijstellingsregeling kassenkit	BS
48	BK-A1-RV2	BK		A1																			RV2					1			H
49	BL-A9	BL		A9																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	CE
50	BL-A12	BL		A12																								3			CL
51	BL-A13	BL		A13																								3			CR
52	BC-A5	BC		A5																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	BK
53	BC-A6	BC		A6																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	BT
54	BC-A9	BC		A9																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	CF
55	BC-A12	BC		A12																								3			CM
56	BC-A13	BC		A13																								3			CS
57	BA-A5	BA		A5																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	BL
58	BA-A6	BA		A6																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	BU
59	BA-A12	BA		A12																								3			CN
60	BA-A13	BA		A13																								3			CT
61	CO-A2	CO		A2													CM1	CM2	CM4	CM5			RV14	EN	RV32			1		conc_max ligt niet binnen de 2000 - 10000 v/m3-grenzen	AM
62	vervalt - terugvaloptie	KO		A1																								3			I
63	vervalt - terugvaloptie	KO		A2																								3			AN
64	KO-A3-RK3	KO		A3																								3			AZ
65	KO-A5-RK3	KO		A5																								3			BM
66	vervalt - terugvaloptie	KO		A16																								3			CW
67	KO-A1-RK2	KO		A1																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2			J
68	KO-A2-RK2	KO		A2																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2			AO
69	KO-A16-CM9_RV1-RV13-RV18-RK2	KO		A16																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2			CX
70	KO-A16-RV10-RK2	KO		A16																			RV10					2			CY
71	KO-A1-RK1	KO		A1					BM7	BM9													RV2	EN	RV24			1			K
72	vervalt - terugvaloptie	DO		A1																								3			I
73	vervalt - terugvaloptie	DO		A2																								3			AP
74	DO-A3-RK3	DO		A3																								3			BA
75	DO-A5-RK3	DO		A5																								3			BN
76	vervalt - terugvaloptie	DO		A16																								3			CZ
77	DO-A16-RV10-RK2	DO		A16																			RV10					2			DA
78	DO-A1-RK1	DO		A1					BM7	BM9													RV2	EN	RV24			1			K
79	DO-A1-RK2	DO		A1																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2			J
80	DO-A2-RK2	DO		A2																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2			AO
81	DO-A16-CM9_RV1-RV13-RV18-RK2	DO		A16																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2			DB
82	vervalt - terugvaloptie	KA	SS	A1																								3			L
83	vervalt - terugvaloptie	KA		A2																								3			AQ

84	KA-A3-RK3	KA		A3																							3		BB
85	KA-A5-RK3	KA		A5																							3		BO
86	vervalt - terugvaloptie	KA		A16																							3		DC
87	KA-A1-BM9-RK1	KA		A1					BM9							< 0,5			CM4				RV1					1		M
88	KA-A16-RK1	KA		A16					BM9							< 0,5			CM4				RV1					1	conc_max ligt niet binnen de 2000 - 10000 v/m3-grenzen	DD
89	KA-A1-BM7-RK1	KA		A1					BM7														RV2					1		N
90	KA-A1-BM1---BM9-RK2	KA		A1					BM1	BM2	BM3	BM6	BM7	BM9					CM4	CM5			RV1	EN	RV13	EN	RV18	2		O
91	KA-A2-BM1---BM9-RK2	KA		A2					BM1	BM2	BM3	BM6	BM7	BM9					CM4	CM5			RV1	EN	RV13	EN	RV18	2		AR
92	**KA-A16-RK2**	KA		A16					BM1	BM2	BM3	BM6	BM7	BM9					CM4	CM5			RV1	EN	RV13	EN	RV18	2		DE
93	vervalt - terugvaloptie	BO	SS	A1																							3		P
94	vervalt - terugvaloptie	BO		A2																							3		AS
95	BO-A3-RK3	BO		A3																							3		BC
96	vervalt - terugvaloptie	BO		A16																							3		DF
97	BO-A1-RV1-RV13-RK2	BO	S2	A1					BM7	BM6	BM9	BM1							CM4	CM5			RV1	EN	RV13			2		Q
98	BO-A2-RK2	BO		A2					BM7	BM6	BM9	BM1							CM4	CM5			RV1	EN	RV13			2		AT
99	BO-A16-RV1-RV13-RK2	BO		A16					BM7	BM6	BM9	BM1							CM4	CM5			RV1	EN	RV13			2		DG
100	BO-A1-BM9-RK1	BO	S3	A1					BM9							< 0,5			CM4				RV1					1		R
101	BO-A1-BM7-RK2	BO	S5	A1					BM7														RV2					1		S
102	BO-A16-RV10-RK2	BO	S6	A16					BM7	BM6	BM9	BM1				< 0,5							RV10					2		DH
103	SW-A3	SW		A3																							3		BD
104	SW-A6	SW		A6																							3		BV
105	SW-A7	SW		A7																							3		BY
106	vervalt - terugvaloptie	IS	SS	A1																							3		T
107	vervalt - terugvaloptie	IS		A2																							3		AU
108	IS-A3-RK3	IS		A3																							3		BE
109	vervalt - terugvaloptie	IS		A16																							3		DI
110	IS-A16-RV10-RK2	IS	S2	A16																			RV10				2		DJ
111	IS-A1-RK1	IS	S4	A1																			RV2	EN	RV24		1		U
112	IS-A1-RK2	IS		A1					BM16														RV1	EN	RV18		2		V
113	IS-A2-RK2	IS		A2					BM16														RV1	EN	RV18		2		AV
114	SA-A3	SA	SS	A3																							3		BF
115	SA-A7	SA		A7																							3		BZ
116	SA-A11	SA		A11																							3		CI
117	SA-A12	SA		A12																							3		CO
118	SA-A13	SA		A13																							3		CU
119	**overbodig**	OV	SS	A1																							2		W
120	**overbodig**	OV		A2																							2		AW
121	OV-A3	OV		A3																							2		BG
122	OV-A1-RV32	OV	S2	A1																			RV32				1		X
123	OV-A2-RV32	OV		A2																			RV32				1	conc_max ligt niet binnen de 2000 - 10000 v/m3-grenzen	AX
124	OV-A1-RV34	OV	S3	A1																			RV34				1		Y
125	OV-A2-RV34	OV		A2																			RV34				1	conc_max ligt niet binnen de 2000 - 10000 v/m3-grenzen	AY
126	BS-A14	BS	S2	A14																			RV17	EN	RV3		1		CV

Classificat	Product groep		Saneringsactiviteiten gebouwen en objecten					Bevestiging							Materiaal oppervlak (m2)	Verwering materiaal		Beschadiging materiaal		Aantastin g materiaal	Plasticitei t materiaal	Randvoorwaarden					risicoklas se handeling en	
1	ACVL	S2	A1					BM7	BM9						< 3							RV2	EN	RV1			1	A
2	ACVL	S3	A2					BM1	BM6	BM7	BM9	BM17			< 10	CM1	CM2	CM4	CM5			RV1	EN	RV19			1	Z
3	ACGE		A2					BM1	BM6	BM7	BM9				< 10	CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	AA
4	ACGE	S3	A17												< 3							RV7	EN	RV21			1	DK
5	ACGE		A1					BM7	BM9						< 3							RV2	EN	RV1			1	A
6	ACKA		A2						BM9	BM6						CM1	CM2	CM4	CM5			RV1	EN	RV31			1	AB
7	ACKA		A4					BM4	BM11	BM10	BM18	BM15	BM18	BM19								RV2	EN	RV1			1	BH
8	ACBA	S1	A1					BM9	BM7													RV2	EN	RV1			1	B
8a	ACBA		A2					BM9	BM7													RV2	EN	RV1			1	AC
9	ACBA	S2	A2					BM1								CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	AD
10	ACGO		A1					BM9	BM7						< 3							RV2	EN	RV1			1	A
11	ACGO		A2					BM1	BM9	BM6	BM7	BM17			< 10	CM1	CM2	CM4	CM5			RV1	EN	RV19			1	Z
12	ACBO		A2					BM1	BM6	BM7	BM9											RV1					1	AE
13	ACBO1	S3	A1					BM7	BM9						< 3							RV2	EN	RV1			1	A
14	ACLE		A2					BM9	BM1	BM6						CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	AF
15	ACBU		A2																			RV6					1	AG
16	ACBU		A1					BM9								CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	C
17	ACBU		A2					BM9	BM6							CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	AH
18	ACBU		A4					BM4	BM11	BM10	BM18	BM15	BM18	BM19								RV2	EN	RV1			1	BH
19	ACIM		A17					BM4	BM10	BM1	BM19	BM6	BM9	BM7								RV7	EN	RV21			1	DL
20	ACIM		A1					BM9	BM7													RV2	EN	RV1			1	B
21	ACIM		A2					BM1	BM6	BM9	BM7											RV1					1	AE
22	ACOV		A1					BM9	BM17													RV2	EN	RV1			1	D
23	ACOV		A2					BM1	BM6	BM7	BM9	BM17				CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	AI
24	TE		A9					BM9	BM7									CM4	CM5			RV33	EN	RV23			1	CA
25	TE		A1																			RV2	EN	RV33			1	E
26	TE		A6															CM4	CM5			RV8					1	BP
26a	TE		A9															CM4	CM5			RV8					1	CB
27	TE		A7																								3	BW
27a	TE		A11																								3	CG
27b	TE		A12																								3	CJ
27c	TE		A13																								3	CP
28	ZE	S2	A1					BM9	BM7													RV16					1	F
29	ZE	S3	A7																								3	BX
29a	ZE		A11																								3	CH
29b	ZE		A12																								3	CK
29c	ZE		A13																								3	CQ
30	PA	S2	A2																	CM9		RV14					1	AJ
30a	PA		A6																	CM9		RV14					1	BQ
31	PA		A1					BM7	BM9													RV2					1	G
32	PA	S5	A2																			RV34					1	AK
33	FM		A1																			RV2					1	H
34	FM		A2																			RV13	EN	RV26	EN	RV30	1	AL
35	BK		A5																		CM12	RV14					1	BI
35a	BK		A6																		CM12	RV14					1	BR
36	BK		A5																		CM12	RV14	EN	RV12			1	BJ
36a	BK		A6																		CM12	RV14	EN	RV12			1	BS
37	BK		A1																			RV2					1	H
38	BL		A9																		CM12	RV14					1	CE
39	BL		A12																								3	CL
39a	BL		A13																								3	CR
40	BC		A5																		CM12	RV14					1	BK
40a	BC		A6																		CM12	RV14					1	BT
40b	BC		A9																		CM12	RV14					1	CF
41	BC		A12																								3	CM
41a	BC		A13																								3	CS
42	BA		A5																		CM12	RV14					1	BL
42a	BA		A6																		CM12	RV14					1	BU
43	BA		A12																								3	CN
43a	BA		A13																								3	CT
44	CO		A2													CM1	CM2	CM4	CM5			RV14	EN	RV32			1	AM
45	KO		A1																								3	I
45a	KO		A2																								3	AN
45b	KO		A3																								3	AZ
45c	KO		A5																								3	BM
45d	KO		A16																								3	CW
46	KO		A1																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	J
46a	KO		A2																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	AO
46b	KO		A16																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	CX
47	KO		A16																			RV10					2	CY
48	KO		A1					BM7	BM9													RV2	EN	RV24			1	K
49	DO		A1																								3	I

49a	DO		A2																									3	AP
49b	DO		A3																									3	BA
49c	DO		A5																									3	BN
49d	DO		A16																									3	CZ
50	DO		A16																			RV10						2	DA
51	DO		A1					BM7	BM9													RV2	EN	RV24				1	K
52	DO		A1																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	J	
52a	DO		A2																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	AO	
52b	DO		A16																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	DB	
53	KA	SS	A1																									3	L
53a	KA		A2																									3	AQ
53b	KA		A3																									3	BB
53c	KA		A5																									3	BO
53d	KA		A16																									3	DC
54	KA		A1					BM9							< 0,5			CM4				RV1						1	M
54a	KA		A16					BM9							< 0,5			CM4				RV1						1	DD
55	KA		A1					BM7														RV2						1	N
56	KA		A1					BM1	BM2	BM3	BM6	BM7	BM9					CM4	CM5			RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	O	
56a	KA		A2					BM1	BM2	BM3	BM6	BM7	BM9					CM4	CM5			RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	AR	
56b	KA		A16					BM1	BM2	BM3	BM6	BM7	BM9					CM4	CM5			RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	DE	
57	BO	SS	A1																									3	P
57a	BO		A2																									3	AS
57b	BO		A3																									3	BC
57c	BO		A16																									3	DF
58	BO	S2	A1					BM7	BM6	BM9	BM1							CM4	CM5			RV1	EN	RV13				2	Q
58a	BO		A2					BM7	BM6	BM9	BM1							CM4	CM5			RV1	EN	RV13				2	AT
58b	BO		A16					BM7	BM6	BM9	BM1							CM4	CM5			RV1	EN	RV13				2	DG
59	BO	S3	A1					BM9							< 0,5			CM4				RV1						1	R
60	BO	S5	A1					BM7														RV2						1	S
61	BO	S6	A16					BM7	BM6	BM9	BM1				< 0,5							RV10						2	DH
62	SW		A3																									3	BD
62a	SW		A6																									3	BV
62b	SW		A7																									3	BY
63	IS	SS	A1																									3	T
63a	IS		A2																									3	AU
63b	IS		A3																									3	BE
63c	IS		A16																									3	DI
64	IS	S2	A16																			RV10						2	DJ
65	IS	S4	A1																			RV2	EN	RV24				1	U
66	IS		A1					BM16														RV1	EN	RV18				2	V
66a	IS		A2					BM16														RV1	EN	RV18				2	AV
67	SA	SS	A3																									3	BF
67a	SA		A7																									3	BZ
67b	SA		A11																									3	CI
67c	SA		A12																									3	CO
67d	SA		A13																									3	CU
68	OV	SS	A1																									2	W
68a	OV		A2																									2	AW
68b	OV		A3																									2	BG
69	OV	S2	A1																			RV32						1	X
69a	OV		A2																			RV32						1	AX
70	OV	S3	A1																			RV34						1	Y
70a	OV		A2																			RV34						1	AY
71	BS	S2	A14																			RV17	EN	RV3				1	CV

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 16 november 2018 14:54
Aan: 10.2.e '; Hoofd Bureau Ascert
Onderwerp: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Bijlagen: 0100085359 Boeft SMA-rt_en_chrysotiel_grenswaarde_v11-07-2014a.pdf

Bijgaand een notitie van TNO aan Ascert uit die tijd, die kan wellicht ook nog bijdragen?

Hierin staat dat imitatiemarmer AC van rk 1 naar rk2 zou gaan. Dat zijn toch de vensterbanken?

(ik weet overigens nog, en kan dat ook nog terughalen, 11.1

Groet 10.2.e

Earth, Life and Social Sciences
Princetonlaan 6
3584 CB Utrecht
Postbus 80015
3508 TA Utrecht

www.tno.nl

T +31 88 866 42 56

Aan
10.2.e (Ascert)

Van
10.2.e

Kopie aan
10.2.e

Datum
11 juli 2014

Onze referentie
0100085359

E-mail
10.2.e t@tno.nl

Doorkiesnummer
+31 10.2.e

Onderwerp
Asbeststoffenmanager SMA-rt en grenswaarde chrysotiel

In deze notitie worden de 'praktische consequenties' van de aanpassing van de grenswaarde voor chrysotiel (van 10.000 vezels/m^3 naar 2.000 vezels/m^3 - 8-uurs-gemiddelde) voor de asbeststoffenmanager SMA-rt uiteengezet.

Voordat op de praktische consequentie van de grenswaarde-aanpassing voor SMA-rt wordt ingegaan, wordt een antwoord gegeven op de vraag: voor welke combinaties van chrysotiel-houdende materialen en handelingen is de gemeten vezelconcentratie in de TNO-asbestdatabase hoger dan 4.000.000 chrysotiel vezels/m^3 (het product van de grenswaarde (2000 chrysotielvezels/m^3 (8-uur-gemiddelde)) en een adembeschermingsfactor[1] van 2000)?

De TNO-asbestdatabase bevat een aantal combinaties van chrysotiel-houdende materialen en handelingen waarvoor vezelconcentraties (in containment) van meer dan 4.000.000 vezels/m^3 zijn gemeten. Om een aantal redenen zijn deze vezelconcentraties gediskwalificeerd[2] en niet betrokken in rapportages die op de informatie in de TNO-asbestdatabase zijn gebaseerd. Deze vezelconcentraties hebben betrekking op gekitte en geklemde pakkingen met een redelijke tot goede conditie. Het betreft de handelingen ongecontroleerd zagen, ongecontroleerd schrapen met een plamuurmes of een staalborstel of het ongecontroleerd met een slijptol verwijderen van pakkingen.

Voor gecontroleerde verwijdering van pakkingen zijn concentraties (maximum meetwaarde) tot 142.000 vezel/m^3 gemeten. De hoogst gemeten vezelconcentratie voor ongecontroleerde bewerking is een factor 7000 hoger.

[1] TNO concludeert in rapport TNO 2013 R 11850: "Onderzoek naar de blootstelling aan asbest tijdens saneringswerkzaamheden": Met de huidige moderne aangeblazen filtermaskers moet een Simulated Work Place Protection Factor (APF) van 2000 haalbaar zijn mits:
- De maskers conform de voorschriften worden gebruikt en onderhouden
- De dragers zich beter bewust zijn/worden van het belang van het naleven van de voorschriften (b.v. door een asbestsaneringsbranche-breed fit2fit-programma).

[2] Mogelijk redenen voor diskwalificatie zijn o.a.: uitbijters, grote concentratieverschillen tussen ongecontroleerde en gecontroleerde bewerkingen, informatiebron of het beperkt gedocumenteerd zijn van de vezelconcentraties.

Voor een correcte vergelijking is de meet- of middelingsduur van de gemeten vezelconcentratie een belangrijke parameter die niet altijd bekend is. Het ongecontroleerd zagen in pakkingen betreft bijvoorbeeld een activiteitsduur van 6 tot 25 minuten. Voor deze notitie wordt aangenomen (zoals in TNO rapport 2013 R11850) dat 'worst case' de concentraties betrekking hebben op een middelingsduur van 8 uren (de middelingsduur van de grenswaarden).

Figuur 1 heeft betrekking op (gekwalificeerde) vezelconcentraties die het gevolg zijn van handelingen aan chrysotiel-houdende materialen.

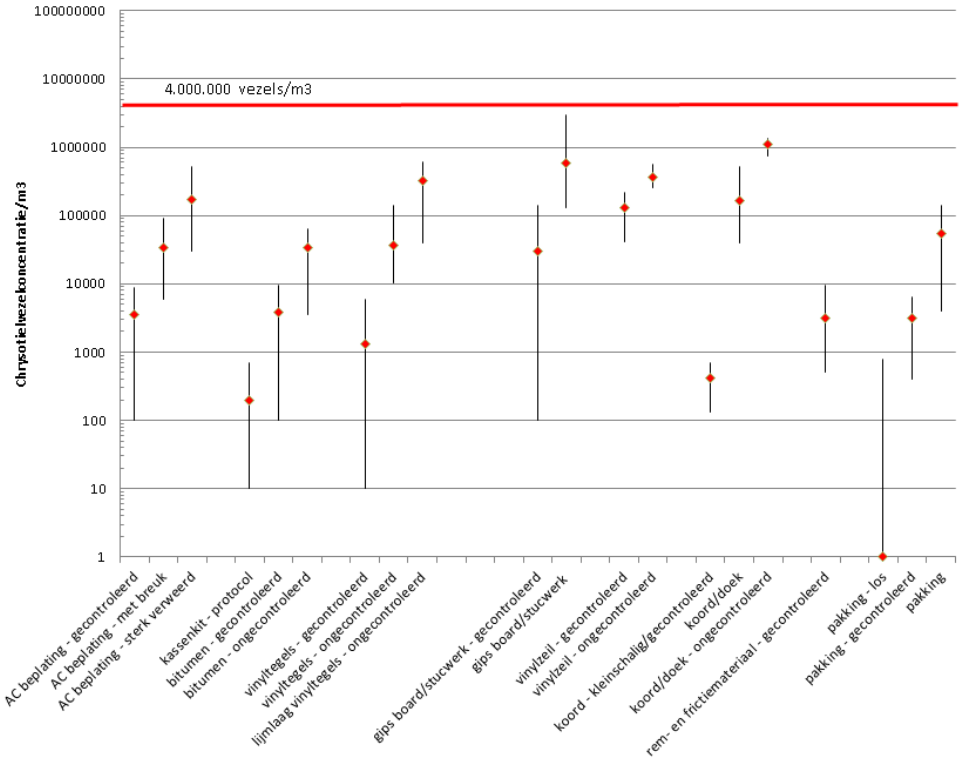

Figuur 1 Vezelconcentraties versus chrysotiel-houdende materiaal-handelingscombinaties.

Uit figuur 1 blijkt dat er in de TNO-asbestdatabase voor combinaties van chrysotiel-houdende materialen en handelingen geen vezelconcentraties (maximum meetwaarde) voorkomen die hoger zijn dan 4.000.000 vezels/m^3. De maximum vezelconcentratie is ca. 3.000.000 chrysotiel vezels/m^3. Die concentratie heeft betrekking op handelingen aan gips board/stucwerk.

In de asbeststoffenmanager SMA-rt is elke combinatie van asbesthoudend materiaal en saneringshandeling voorzien van een standaard risicoklasse. SMA-rt onderscheidt drie risicoklassen. Tot 1 juli 2014 heeft risicoklasse 1 (RK1) betrekking op materiaal-saneringshandeling-combinaties waarvoor de gemeten chrysotiel-vezelconcentraties kleiner zijn dan 10.000 vezels/m^3 (8-uur). Risicoklasse 2 (RK2) heeft betrekking op vezelconcentraties tussen 10.000 en 1.000.000 vezels/m^3 (8-uur) en risicoklasse 3 (RK3) op vezelconcentraties groter dan 1.000.000 vezels/m^3. De voor de risicoclassificatie benodigde concentraties zijn opgeslagen in de TNO-asbestdatabase, die in 2004 ontwikkeld is in het kader van het TNO-onderzoek[3] "Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest".

Per 1 juli 2014 wordt de grenswaarde voor chrysotiel van 10.000 vezels/m^3 verlaagd naar 2.000 vezels/m^3 (8-uur). Dit betekent dat de grens tussen de risicoklassen RK1 en RK2 naar 2.000 vezels/m^3 (8-uur) verschuift[4].

In de TNO-asbestdatabase is gezocht naar materiaal (chrysotiel-houdend)-saneringshandeling-combinaties waarvoor de verlaging van de grenswaarde voor chrysotiel gevolgen heeft voor de risicoklasse-indeling. Het selectiecriterium voor de materiaal-saneringshandeling-combinaties is: de maximum meetwaarde ligt tussen 2.000 vezels/m^3 en 10.000 vezels/m^3. In figuur 2 worden de materiaal-saneringshandeling combinaties die aan het selectiecriterium voldoen, weergegeven.

De standaard risicoklasse voor de selectie van materiaal-saneringshandelingen-combinaties is in de huidige SMA-rt RK2. Op basis van restricties met betrekking tot de aard van de saneringshandeling, de bevestigingsmethode, de grootte van het materiaaloppervlak, de mate van verwering en/of beschadiging, de mate van aantasting of de mate van plasticiteit en één of meerdere randvoorwaarden kan leiden tot indeling in RK1.

[3] TNO rapport 2004/523: Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest-onderzoek naar de onderbouwing van de mogelijkheden tot risicogericht indelen van werkzaamheden met asbest en asbesthoudende materialen, november 2004

[4] Deze notitie is gebaseerd op de aanname dat na 1 juli 2014 voor chrysotiel de grens tussen RK2 en RK3 bij 1.000.000 vezels/m^3 blijft liggen.
In artikel 4.48. Risicoklasse 2 van het "Besluit van 5 juni 2014 tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit in verband met herziening van de grenswaarden voor asbest alsmede enkele technische wijzigingen" (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2014, 217) wordt dit bevestigd.

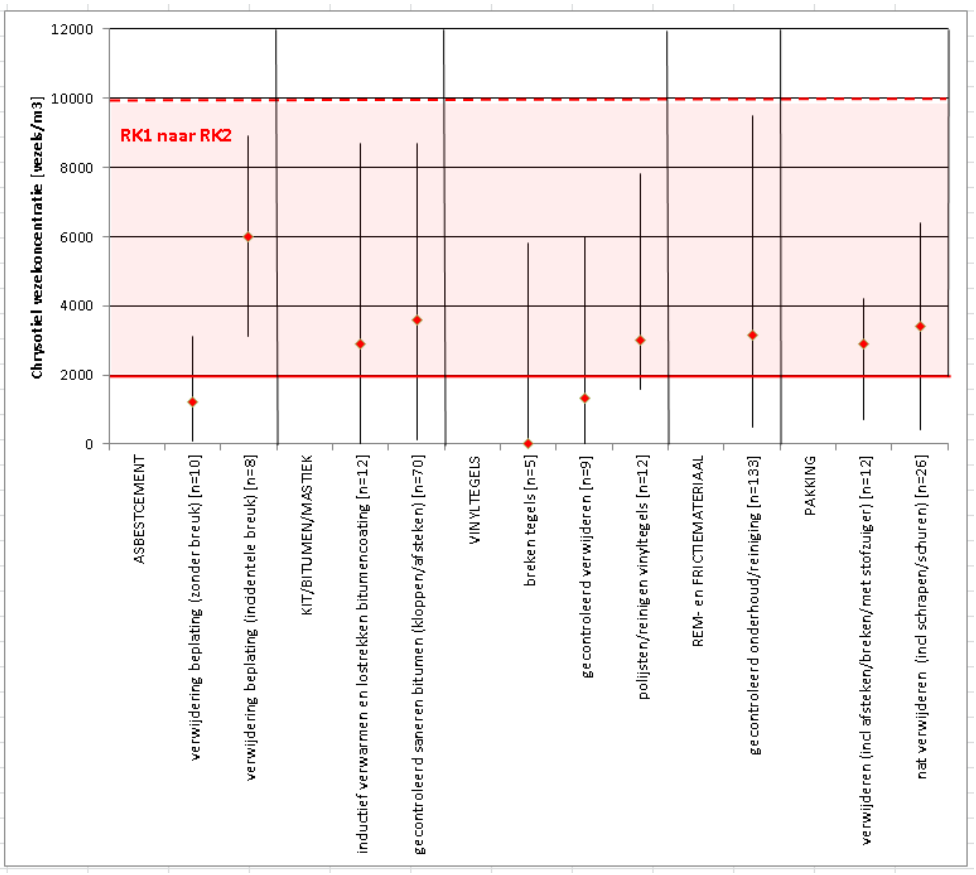

Figuur 2 Materiaal-handeling-combinaties (max. meetwaarde tussen 2.000 en 10.000 chrysotielvezels/m^3.

Door de verlaging van de grenswaarden liggen de aan de restricties en/of randvoorwaarden gekoppelde concentratieniveaus boven de nieuwe grenswaarde. Dit betekent dat de indeling van de materiaal-saneringshandeling-combinaties terugvalt op de standaard risicoklasse RK2.

-Wat betekent de aanscherping van de grenswaarde voor chrysotiel voor SMA-rt?

Uit figuur 2 blijkt dat de RK1-RK2-aanpassing betrekking heeft op de saneringshandelingen aan de volgende materialen:
-Asbestcement;
-Kit/bitumen/mastiek;
-Vinyltegels;
-Rem- en frictiematerialen;
-Pakking(en).

Uit de saneringshandelingen (labels in figuur langs horizontale as) kan de conclusie worden getrokken dat het om '*handelingen*' aan het asbesthoudende materiaal gaat.

Dit betekent dat de handeling 'in z'n geheel verwijderen', oftewel handelingen waarbij de integriteit van het asbesthoudende materiaal niet wordt aangetast, niet wijzigt.

De saneringsh*andelingen* waarvoor een RK1-RK2-aanpassing van toepassing is, zijn:
-demontage (asbestcement)
-snijden/knippen/steken (kit/bitumen/mastiek)
-afsteken (kit, pakking(en), vinyltegels)
-verwarmen/afsteken (kit/bitumen/mastiek, vinyltegels)
-handpicking (asbestcementrestanten)[5]

De SMA-rt-classificatieregelset bestaat uit 126 regels (SMA-rt 2.0 (update medio juni 2014)). Ongeveer 60 van deze regels hebben betrekking op de combinaties van materiaal en saneringshandeling waarvan de standaard risicoklasse RK2 is en met restricties in RK1 kan uitkomen.

TNO stelt voor om op basis van de materiaal-handeling-concentratie-gegevens in figuur 2 afgezet tegen de classificatieregels in SMA-rt 24 RK1-regels te wijzigen in een RK2-regel (terugvallen op de standaard risicoklasse). Dit aantal is gebaseerd op de aanname dat de vrijstellingsregeling[6] voor:
- het verwijderen van buizen van het ondergrondse openbare gas-, water- en rioolleidingnet;
- het verwijderen van geklemde asbesthoudende vloerplaten onder verwarmingstoestellen;
- het verwijderen van asbesthoudend beglazingskit dat verwerkt is in de constructie van kassenkassenkit of
- het verwijderen van asbesthoudende pakkingen uit verbrandingsmotoren/procesinstallaties/verwarmingstoestellen met een nominaal vermogen lager dan 2250 kilowatt

van toepassing blijft. In het SZW-rapport doet TNO de aanbeveling om de vrijstellingen te heroverwegen.

Voor welke combinatie van materiaal en saneringshandeling gaat RK1 over in RK2?

In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de combinatie van materiaal en saneringshandeling waarvoor wordt voorgesteld om de risicoklasse van RK1 in RK2 te wijzigen en dit in classificatieregelset voor SMA-rt 2.1 door te voeren.

Op basis van resultaten van nieuwe validatiemetingen kunnen op termijn wellicht een aantal materiaal-saneringshandeling-combinaties terug naar risicoklasse 1 (RK1).

[5] Qua risicoclassificatie geen wijziging: RK2 (binnen) en RK1 (buiten)
[6] Bron: Asbest in het Bouwbesluit 2012

Tabel 1 Materiaal-saneringshandelingen (van RK1 naar RK2).

Materiaal	Saneringshandeling
Asbestcement:	
-vlakke plaat[7]	demontage
-wand- en gevelplaat	demontage
-kanaal	demontage
-bloembak	demontage
-golfplaat	demontage
-board[6]	demontage
-lei- en dakpan	demontage
-buizen en kanalen[8]	demontage
-Imitatiemarmer/siersteen	demontage
-overige materialen	demontage
Kit/bitumen/mastiek:	
-kit[9]	snijden/knippen/steken
-kit[8]	afsteken
-lijm	verwarmen/afsteken
-bitumen coating	snijden/knippen/steken
-bitumen coating	afsteken
-bitumen coating	verwarmen/afsteken
-bitumen antidreun	snijden/knippen/steken
-bitumen antidreun	afsteken
Vinyltegels:	
-vinyltegels (2 regels)	afsteken
-vinyltegels	verwarmen/afsteken
Rem- en frictiematerialen:	
-frictiemateriaal	demonteren
Pakking(en)	
-pakking[10]	demonteren
-pakking[9]	afsteken

[7] Exclusief geklemde asbesthoudende vloerplaten onder verwarmingstoestellen (vrijstellingsregeling).
[8] Exclusief buizen van het ondergrondse openbare gas-, water- en rioolleidingnet (vrijstellingsregeling).
[9] Exclusief asbesthoudend beglazingskit dat verwerkt is in de constructie van kassen (vrijstellingsregeling).
[10] Exclusief verwijderen van asbesthoudende pakkingen uit verbrandingsmotoren, procesinstallaties of verwarmingstoestellen met een nominaal vermogen lager dan 2250 kilowatt.

10.2.e

Van:
Aan:
Cc:
Onderwerp: RE: VIP
Datum: maandag 17 december 2018 16:32:57

Beste 10.2.e en 10.2.e

Onze zorg betreft de aanscherping van ‘de borging’ in SCi-547 die (partijen binnen) Ascert nastreeft. Die borging voor rk-1 werkzaamheden valt buiten het werkterrein van het certificatiestelsel en Ascert. En is een werkgeversverantwoordelijkheid conform Arbobesluit. Dus als dat aan de orde is, zou het ministerie SZW of het onafhankelijke VIP i.o. zich wat ons betreft daarover moeten uitspreken. De gebeurtenissen rondom 'de vensterbanken' hebben aangetoond dat anders SCi-547 wordt aangegrepen door Ascert om iedere terugschaling te blokkeren.

Ook de voordelen van de aanpassingen in SCi-548 zijn onduidelijk. Wel staat vast dat er nog meer verfijning is, en nog meer eisen en voorwaarden. Overhaast wederom, zonder onderbouwing van wat hiermee opgelost gaat worden. Of is het ontmoedigingsbeleid om nog SCi-548 te benutten?

Bij overheidsregelgeving dient, alvorens wijziging kan plaatsvinden, beoordeeld te worden wat de consequenties zijn voor de administratieve lasten en tot welke kosteneffecten het leidt. Het lijkt Aedes dat dit beginsel ook moet gelden voor deze (pseudo-)regelgeving voor asbestwerkzaamheden.

Conclusie:
-De noodzaak en doelmatigheid van de wijzigingen is onbekend
-Wederom verdere verfijning en hogere eisen die toepassing van SCi-547 en -548 bijna onmogelijk dreigen te maken (de sector creëert zelf een afgebakend en steeds kostbaarder stelsel met hoge toetredingsdrempel)
-Kostenconsequenties zijn niet bepaald
-Administratieve lasten zijn niet bepaald
-De staatssecretaris heeft zelf aanpassingen aangekondigd, Ascert dient hier niet op vooruit te lopen, c.q. dient niet de taak van de staatssecretaris over te nemen
-Overheid en/of VIP dient te oordelen over de borging na terugschaling cf SCi-547, niet (marktpartijen in) Ascert
-etc.

Terzijde; we verbazen ons wederom over de besluit(vorming) in de Werkkamer en bij voorbaat ook al over die door het CCvD.....

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: maandag 17 december 2018 15:04
Aan: 10.2.e @aedes.nl>
CC: 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: RE: VIP

Dag 10.2.e

Ik begreep van 10.2.e dat het morgen op de agenda van het CCvD staat.
Zou je kunnen aangeven waar je zorg zit?

Groet 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 13 december 2018 13:32
Aan: 10.2.e @aedes.nl>
CC: 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: RE: VIP

Hoi 10.2.e

Nav " binnen Ascert een voorstel opgedoken om het protocol voor SCi-547 aan te passen. Met uiteraard zo'n invulling dat terugschaling naar risicoklasse 1 praktisch onmogelijk wordt gemaakt":

: om welk voorstel gaat het precies? (Ik weet dat er naar de protocollen gekeken zou worden maar dat zou inhoudelijk niet veel verschil moeten gaan maken meende ik...)

Groet 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e @aedes.nl>
Verzonden: donderdag 13 december 2018 10:04
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>
CC: 10.2.e

Onderwerp: RE: VIP

Nog even een aanvulling: afgelopen zomer (toen Ascert plots niet meer wilde meewerken aan het doorvoeren van de terugschaling naar risicoklasse 1 voor vensterbanken in SMArt) is 'opeens' binnen Ascert een voorstel opgedoken om het protocol voor SCi-547 aan te passen. Met uiteraard zo'n invulling dat terugschaling naar risicoklasse 1 praktisch onmogelijk wordt gemaakt. Ondanks de voornemens van de staatssecretaris op dit gebied dreigt dit toch doorgedreven te worden tot een 'Ascert-besluit'. Ik hoeft uiteraard niet te zeggen dat wij deze gang van zaken niet steunen. Hopelijk beschouwt het ministerie het ook als ongewenst.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 13 december 2018 09:41
Aan: 10.2.e

Onderwerp: RE: VIP

Beste 10.2.e

Uiteraard willen wij onze ervaringen met de cie Sci-547 delen, dus prima als ze ons benadert.

Marc Prins Consultancy bv heeft het concept-rapport voor beglazingskit gereed en heeft toegezegd dat we volgende week alle benodigde documenten kunnen indienen bij de cie SCi-547. Ik zal dat ook alvast bij de voorzitter aankondigen, zodat tijdig de onafhankelijke deskundige kan worden benaderd.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: donderdag 13 december 2018 09:32
Aan: 10.2.e

Onderwerp: VIP

Dag 10.2.e

Zoals je weet uit de brief over het asbeststelsel wil de Stass een alternatief voor de pilotcommissie Sci 547 instellen : het VIP. RIVM (Jacqueline van Engelen) is begonnen met de voorbereidingen.

Ze zou graag een overleg met jullie hebben over jullie ervaringen met de pilot commissie, jullie leerpunten en evt. aandachtspunten voor het VIP. Ik hoop en denk dat jullie hier aan mee willen werken?

Ze neemt op korte termijn contact op voor een afspraak .

Groet 10.2.e

PS wat is volgens jou de stand van zaken mbt de aanvraag voor beglazingskit?

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com) Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van:
Aan:
Cc:
Onderwerp: RE: voorstel proefperiode
Datum: woensdag 20 februari 2019 15:14:20
Bijlagen: aanpak Pilot Vensterbanken_v20022019.pdf

Beste 10.2.e
Graag houden we de pilot in eigen hand, zonder dat er overigens inhoudelijk veel verschil bestaat met het voorstel dat je ons toezond.
Bijgaand is beschreven hoe we de pilot aanpakken; met actieve betrokkenheid van Aedes en begeleiding bij de voorbereidende werkzaamheden van een corporatie.
De checks van iSZW, zoals in jouw voorstel verwoord, zijn (uiteraard) de verantwoordelijkheid van de Inspectie en heb ik in onze aanpak niet opgenomen. We betrekken iSZW graag bij de projecten en, indien dat op prijs wordt gesteld, kunnen we proberen vroegtijdig (dus eerder dan formele melding) te informeren over een komende verwijdering.
De ervaringen zullen wij goed monitoren zodat er een gedegen evaluatiegesprek kan volgen.
Overigens is er deze week al door een corporatie een project uitgevoerd conform de beschreven aanpak. Het geheel blijkt geheel naar wens te zijn verlopen en er volgt een gedegen rapportage t.b.v. de evaluatie.
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.e
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e

Van: 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: maandag 18 februari 2019 09:48
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: voorstel proefperiode

Dag 10.2.e
Bijgaand zoals besproken het voorstel dat wij hebben voor de proefperiode in SMArt.
Het is wat gewijzigd tov het concept wat je eerder kreeg; dat komt omdat er uitgebreid naar gekeken is door Inspectie SZW. Het huidige voorstel heeft de volledige goedkeuring van I SZW.
Graag horen we of jullie hieraan willen meewerken.
Wij sturen het voorstel vandaag ook naar Ascert. Zij hebben tot dusver nog niet naar de tekst gekeken.
Wat ons betreft is de volgende stap een gezamenlijke bijeenkomst om het voorstel te bespreken.
Groet, 10.2.e
10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 19 februari 2019 12:32
Aan: 'Voorzitter Stichting Ascert'
CC: 10.2.e Hoofd Bureau Ascert; 10.2.e
Onderwerp: RE: voorstel proefperiode Aedes vensterbanken

Dag 10.2.e

Deze dingen zullen in overleg moeten worden besproken.

Alleen is het zeer de vraag of Aedes daar toe bereid is, hebben we al gehoord.

Verder hebben wij voor 6 maart – helaas! - geen tijd voor overleg: er is dan een overleg in de Kamer over het asbeststelsel aangekondigd, dus het is nu alle hens aan dek daarvoor.

Groet, 10.2.e

Van: Voorzitter Stichting Ascert
Verzonden: dinsdag 19 februari 2019 12:12
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: voorstel proefperiode Aedes vensterbanken

Dag 10.2.e

Omdat ik vandaag en morgen moeilijk bereikbaar ben, onderstaand alvast enkele vragen bij de uitwerking van de pilot. We horen graag op korte termijn hoe jullie daar tegenaan kijken.
Daarnaast lijkt het ons goed nog op korte termijn bij elkaar te gaan zitten. Lukt dat bij jullie nog voor volgende week woensdag? Dan gaat Tom namelijk een week weg en ik vind het van belang dat hij er bij kan zijn.

- Hebben we het goed begrepen dat de pilot alleen van toepassing is op woningbouwcorporaties? En zo ja, geldt dit dan alleen voor leden van Aedes of ook voor niet-leden?

- Hoe is in de pilot geregeld dat de (onaangekondigde) controles van de inspectie evenredig plaatsvinden bij zowel gecertificeerde als niet-gecertificeerde bedrijven?

- In hoeverre bieden de uitkomsten van deze pilot nog mogelijkheden om te komen tot andere besluiten dan die nu al geformuleerd zijn? Met andere woorden, is er ruimte om tot een andere uitkomst te komen dan RK1 of 2A en op welke wijze wordt bijvoorbeeld door middel van deze pilot informatie verzameld die gebruikt kan worden voor de invoering van risicogestuurd werken?

Ik hoor graag van je.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e
voorzitter

Stichting Certificatie Asbest
Ascert

E voorzitter@ascert.nl
M +31 10.2.e

Op 18 feb. 2019, om 09:50 heeft 10.2.e @MINSZW.NL> het volgende geschreven:

Dag 10.2.e

(ik ben vandaag vrij, maar wil je deze wel alvast sturen. Ik kan je morgen bellen, of misschien wil je vandaag al wat op de mail zette over je idee over hoe de branche te betrekken).

Bijgaand ons voorstel voor de pilot/proef . Dit voorstel heeft de steun van Inspectie SZW.

Graag horen we jullie reactie.

Groet 10.2.e

10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: donderdag 6 december 2018 17:31
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: vraag nav Kamervragen vensterbanken

Dat kunnen wij niet weten. Ik weet ook niet hoe deze vragensteller dat weet.
Ascert zou deze gegevens uit het systeem moeten kunnen halen. Wellicht hebben ze dat ook gedaan en ergens gerapporteerd.
Het systeem geeft namelijk een RK2 en na upload van een validatie kan dat een RK1 worden.
1000 studies zou mijn niet verbazen trouwens. Niet slim dat dat niet centraal gedaan is.

Dr. ir. 10.2.e 10.2.e
Senior Scientist Integrator
Risk Analysis for Products In Development
Location

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10.2.e
Sent: donderdag 6 december 2018 17:15
To: 10.2.e
Subject: RE: vraag nav Kamervragen vensterbanken

8
VRAAG: Gezien het feit dat in de periode 2014 - 2017 volgens SMA-rt bijna 1000 validatieonderzoeken zijn uitgevoerd voor asbesthoudende beglazingskit, elk onderzoek een opdrachtgever meer dan 10.000 euro kost en steeds blijkt dat het verwijderen van de kit uiteindelijk onder risicoklasse 1 kan plaatsvinden; hoe kan het dat desondanks beglazingskit volgens SMA-rt verwijderd moet worden onder risicoklasse 2?

ANTWOORD: De genoemde aannamen over validatie-onderzoeken in SMA-rt en kosten kan ik niet bevestigen. Beglazingskit verwijderen kan niet altijd onder risicoklasse 1, dit is afhankelijk van de omstandigheden. Door Aedes wordt gewerkt aan het verzamelen van gegevens waaruit blijkt onder welke omstandigheden dit in risicoklasse 1 kan worden verwijderd. Daartoe loopt een aanvraag bij de pilotcommissie “Sci 547” voor beoordeling van nieuwe werkmethoden. Indien dit is aangetoond, zou SMA- rt ook daarop kunnen worden aangepast. Zou je hier ook kunnen noemen dat de gegevens van de 1000 validatieonderzoeken niet gedeeld worden en daarom niet beschikbaar zijn voor SMA-rt?

Hoi even op die vraag: klopt het volgens jou dat “volgens SMArt bijna 1000 validatieonderzoeken zijn uitgevoerd in de periode 2014-2017”?

Groet 10.2.e

PS ja, adhoc, nu het nog kan :)

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: donderdag 6 december 2018 16:16
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: RE: vraag nav Kamervragen vensterbanken

Hoi 10.2.e
Ja heel fijn overleg. Er zijn enorme kansen om goede dingen te doen. Fijn dat de ruimte er nu ook komt.
Goed initiatief van je om ons bij elkaar te zetten! Nu zorgen dat dit volgend jaar ook een paar keer gebeurd.
Onderstaande is dus op ad hoc?? ;o)
Hopelijk helpt het je. Zo niet laat maar weten.
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e 10.2.e
Senior Scientist Integrator Location
Risk Analysis for Products In
Development

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10.2.e @MINSZW.NL>
Sent: donderdag 6 december 2018 15:48
To: 10.2.e @tno.nl>
Subject: vraag nav Kamervragen vensterbanken

Dag 10.2.e

(Nuttig spoedoverleg net…..nu even weer iets anders)

Ik ben bezig met beantwoording van de Kamervragen over de vensterbanken.

IK zou graag je check en aanvulling op bijgaande 2 antwoorden hebben.

Alvast dank, groet, 10.2.e

VRAAG: Constaterende dat SMA-rt voor vensterbanken een veel te conservatieve inschatting blijkt te geven; kunt u aangeven wat de kwaliteit is van de data van andere toepassingen die in SMA-rt zijn te vinden?

ANTWOORD: De kwaliteit van de onderliggende data in SMArt is in 2016 en 2017 sterk verbeterd. Datasets zijn door TNO opnieuw beoordeeld en, indien niet van voldoende kwaliteit, verwijderd. Tegelijkertijd zijn veel recente gegevens

toegevoegd. In totaal zijn er nu 900 metingen opgenomen. Er zijn vele honderden verschillende combinaties van type materiaal, saneringswijze en omstandigheden te bedenken. Daarom komt het voor dat er voor een combinatie van werkzaamheden geen data voorhanden is. In dat geval
~~Als er voor een bepaalde combinatie van werkzaamheden en materialen geen of niet genoeg gegevens voorhanden zijn, dan maakt~~ hanteert het instrument ~~aannamen waarbij~~ een worst case uitgangspunt wort gehanteerd. Door middel van het toevoegen van metingen en het ontwikkelen van mogelijkheden om blootstelling te schatten middels een blootstellingsmodel ~~meer risicogestuurd maken~~ wordt het voor steeds minder werkzaamheden nodig om worstcase schattingen te maken. Dit zal in 2019 leiden tot een nieuwe risicogestuurd instrument.

8
VRAAG: Gezien het feit dat in de periode 2014 - 2017 volgens SMA-rt bijna 1000 validatieonderzoeken zijn uitgevoerd voor asbesthoudende beglazingskit, elk onderzoek een opdrachtgever meer dan 10.000 euro kost en steeds blijkt dat het verwijderen van de kit uiteindelijk onder risicoklasse 1 kan plaatsvinden; hoe kan het dat desondanks beglazingskit volgens SMA-rt verwijderd moet worden onder risicoklasse 2?

ANTWOORD: De genoemde aannamen over validatie-onderzoeken in SMA-rt en kosten kan ik niet bevestigen. Beglazingskit verwijderen kan niet altijd onder risicoklasse 1, dit is afhankelijk van de omstandigheden. Door Aedes wordt gewerkt aan het verzamelen van gegevens waaruit blijkt onder welke omstandigheden dit in risicoklasse 1 kan worden verwijderd. Daartoe loopt een aanvraag bij de pilotcommissie “Sci 547” voor beoordeling van nieuwe werkmethoden. Indien dit is aangetoond, zou SMA- rt ook daarop kunnen worden aangepast. Zou je hier ook kunnen noemen dat de gegevens van de 1000 validatieonderzoeken niet gedeeld worden en daarom niet beschikbaar zijn voor SMA-rt?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 22 november 2018 09:18
Aan: 10.2.e
Onderwerp: TNO vensterbankenstudie

Hoi 10.2.e

Is jullie rapport over de vensterbanken openbaar?

Heb je voor mij misschien de definitieve versie? Misschien hebben wij die eerder gehad maar ik heb het overzicht niet meer en wordt elke dag bevraagd over wat er precies in jullie rapport staat.
Kunnen we het daar vanmiddag nog even over hebben?

Groet 10.2.e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 4 februari 2019 12:50
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: vensterbanken
Bijlagen: Mogelijke opzet proefperiode Aedes-v3.docx

Dag 10.2.e

Helaas iets later dan we voorzien hadden eind december, hierbij dan toch een voorstel voor een pilot/proefperiode over vensterbanken in rk 1.

Dit is een aanpak die wij zouden zien zitten, waar I SZW achter staat, en waarvan wij hopen dat deze voor jullie en voor Ascert acceptabel is.

Graag je reactie!

Groet, 10.2.e

10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

Mogelijke opzet proefperiode Aedes

Uit TNO adviezen blijkt dat de meeste asbestvensterbanken verwijderd kunnen worden in risicoklasse 1, onder de voorwaarden/omstandigheden die in het TNO-advies uit oktober 2017 omschreven staan[1]. Omdat de Inspectie SZW twijfelde over de uitvoerbaarheid in de praktijk onder risicoklasse-1 condities, heeft Aedes een pilot uitgevoerd op verzoek van de Inspectie SZW. Hieruit bleek dat de methode uitvoerbaar is en in de praktijk niet tot een zodanige vezel emissie leidt dat inschaling in risicoklasse 2/2A gerechtvaardigd is[2].
TNO raadde nog wel aan om een borgingsprotocol op te stellen, met randvoorwaarden voor het verwijderen van de vensterbanken in risicoklasse 1. Aedes heeft een dergelijk protocol inmiddels ontwikkeld: "Sanering van vensterbanken onder risicoklasse 1".

Toch zijn er nog zorgen over de borging, met name vanuit sommige CCvD partijen. Ook de Inspectie SZW vindt de zorgvuldigheid van uitvoeren van het protocol en de manier waarop Aedes-leden als opdrachtgever hun verantwoordelijkheid nemen om ervoor te zorgen dat er veilig en gezond wordt gewerkt, belangrijk.
Daarom wordt voorgesteld om gedurende een bepaalde periode te bezien of de uitvoering in de praktijk voldoende vertrouwen biedt om aan te kunnen nemen dat de betrokkenen de saneringen in risicoklasse 1 ook in de toekomst op een juiste en veilige manier zullen blijven uitvoeren. Ook geeft dit de gelegenheid te bezien of er extra aandacht aan borging besteed moet worden.

Voorstel voor aanpak:

a) SMA-rt wordt aangepast conform het advies van TNO.
b) Daarbij komt een vermelding "attentie – proefperiode".
c) De risicoklasse indeling - voor de vensterbanken die voldoen aan de criteria die zijn beschreven in de bovengenoemde TNO-rapporten – wordt aangepast naar risicoklasse 1, met daaraan verbonden de voorwaarde dat gewerkt wordt volgens het Aedes protocol "Sanering van vensterbanken onder risicoklasse 1". Deze maakt dus integraal onderdeel uit van de uitdraai uit SMA-rt . Daarmee is dit een basis voor handhaving door de Inspectie SZW.
d) In de proefperiode (en ook daarna) wordt gewerkt zoals beschreven in de protocollen.
e) Inspectie SZW voert in de proefperiode inspecties uit. Daartoe zal Aedes/ de woningbouwcorporatie in de risicoklasse-1 melding via het iSZW portaal aangeven op welke dagen exact de sanering wordt uitgevoerd, en dat het gaat om de "proefperiode vensterbanken".
f) Als er bij deze inspecties in risicoklasse 1 gewerkt wordt, zal iSZW checken:
   - of deze risicoklasse indeling in het inventarisatierapport staat, en of bij de indeling de juiste criteria zijn gevolgd
   - of daar de juiste werkwijze/ voorwaarden aan verbonden zijn
   - of ook op die wijze gewerkt wordt, en of aan te nemen valt dat dit ook op de locatie routinematig uitvoerbaar is.
g) Bij 20% van de saneringen zal Aedes een eindbeoordeling , bestaande uit een visuele inspectie, laten doen door een geaccrediteerd laboratorium. De selectie

[1] Schinkel, J., 2017, Advies SMA-rt risicoklasse aanpassing voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken (herzien), TNO, 12 oktober 2017.
[2] Spaan, S. & J. Schinkel, 2017, Notitie – Resultaten blootstellingsstudie tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken onder verlicht beheersregime (RK1), TNO, 29 januari 2017.

van de projecten waar een eindbeoordeling wordt uitgevoerd, wordt gedaan door iSZW.

- De proefperiode duurt minimaal 6 maanden, of zolang tot iSZW minimaal 30 inspecties heeft uitgevoerd
- Na afloop van de proefperiode worden de voorwaarden b, e en g opgeheven, tenzij Inspectie SZW constateert dat er regelmatig risicovol gewerkt wordt. Criteria hiervoor zijn b.v.
    - De inventariseerder deelt foutief in (vensterbanken die niet aan de criteria voldoen, toch in RK1 ingeschaald);
    - Bij de visuele eindbeoordeling worden restanten asbesthoudend materiaal aangetroffen;
    - De verwijderaars houden zich niet aan de voorgeschreven beheersmaatregelen (bronafzuiging, zo min mogelijk breken,…etc.).

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 9 januari 2019 00:52
Aan: ¡10.2.e 10.2.e
Onderwerp: vensterbanken Kamervragen
Bijlagen: it_blijkt_dat_asbesthoudende_vensterbanken_veilig_zijn_te_verwijderen_in_de_laagste_risicoklasse.pdf

Dag 10.2.e

Ik had afgesproken jullie nog voor de Kerst de antwoorden op de vensterbanken Kamervragen te sturen maar zie dat ik daar niet meer aan toe ben gekomen. Excuus. Waarschijnlijk heb je ze nu al gezien, maar als niet: bijgaand.

Hopelijk tot donderdag,

Groet, 10.2.e

10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: vrijdag 23 november 2018 09:26
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken notities

Oei dat lijkt me wel ja!

ï»¿Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator
Risk Analysis for Products In Development T +31 (0)88 10.2.e M +31 (0)10.2.e @tno.nl

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

-----Original Message-----
From: 10.2.e @MINSZW.NL>
Sent: vrijdag 23 november 2018 09:24
To: 10.2.e @tno.nl>
Subject: RE: vensterbanken notities

Dag 10.2.e
De datum op de pilot studie klopt niet denk ik he? Er staat januari 2017, maar dat moet 2018 zijn toch?

Groet 10.2.e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com) _____
Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: 23 nov. 2018 07:40
Aan: "10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: vensterbanken notities

Beste 10.2.e
Hierbij de twee notities over vensterbanken. De advies notitie had je al, de pilot-meetstudie wellicht ook. Ik heb niet gecontroleerd of deze openbaar is.
In de advies notitie staat beschreven welke data we beschikbaar hebben en wat daar de beoordeling van is.
Vervolgens heeft Aedes een werkprotocol opgesteld welke in de pilot-meetstudie op verzoek van iSZW is bemeten.
Het kan inderdaad zijn dat er nog wat details aan de werkinstructie zijn aangepast. Dit heeft naar ons idee alleen betrekking op het effectiever uitvoeren van de handelingen (inpakken meen ik) en niet op de blootstelling. Zowel in de onderzochte studies als tijdens de meetstudie zijn de vensterbanken vrijgemaakt en verwijderd.
Mocht je nog vragen hebben laat het me weten.
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator
Risk Analysis for Products In Development
10.2.e

@tno.nl>

Location<http://www.tno.nl/locations/ZT>

[cid:image001.gif@01D482FF.C58DC160]<http://www.tno.nl/>

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Notitie

Earth, Life & Social Sciences
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist
Postbus 360
3700 AJ Zeist

www.tno.nl

T +31 88 866 60 00
F +31 88 866 87 28

Aan
10.2.e

Van
10.2.e

Kopie aan
10.2.e

Datum
12 oktober 2017

Onze referentie
0100308174

E-mail
10.2.e @tno.nl

Doorkiesnummer
+31 88 10.2.e

Doorkiesfax
+31 30 694 40 70

Onderwerp
Advies SMA-rt risicoklasse aanpassing voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken (herzien)

Inleiding

Aangezien asbest een kankerverwekkende stof is, brengt 10. et werken met asbest gezondheidsrisico's met zich mee: bij blootstelling aan asbestvezels kan asbestgerelateerde kanker zich manifesteren. Daarom is het sinds het begin van de jaren '90 verboden om asbest te gebruiken. Omdat tot die tijd asbest echter veelvuldig werd toegepast, bevindt zich nog altijd veel asbest in gebouwen en installaties.

Aan het werken met asbest zijn strenge regels verbonden met als doel werknemers en omgeving te beschermen tegen blootstelling aan asbestvezels. Zo is in 2004 de Stoffenmanager Asbest Risico-indeling Techniek (SMA-rt) ontwikkeld. Met dit systeem wordt voor combinaties van product, activiteit en omstandigheden de risicoklasse (RK)-indeling bepaald. Deze RK-indeling bepaalt vervolgens de mate van te treffen beheersmaatregelen om tijdens een sanering de emissie van asbestvezels, en daarmee het risico, zoveel mogelijk te beheersen.

Het SMA-rt-systeem is gebaseerd op meetgegevens. Op basis van de beschikbare meetgegevens wordt voor een bepaalde toepassing het 90-percentiel van de distributie van de meetgegevens afgeleid en op basis van de hoogte van dit 90-percentiel wordt een scenario ingedeeld in RK1 of RK2(a). RK1 is van toepassing wanneer het 90-percentiel van de distributie van de beschikbare meetgegevens

onder de grenswaarde van 2000 vezels/m^3 voor zowel chrysotiel als amfibool asbest blijft. Een RK2(a) indeling volgt voor de situaties waarbij het 90-percentiel van de distributie van de beschikbare meetgegevens hoger is dan de grenswaarde. Hierbij is sprake van RK2 wanneer het verwijderde materiaal minder dan 5% amfibool bevat. Wanneer het materiaal meer dan 5% amfibool asbest en de (verwachtte) blootstelling hoger is dan de grenswaarde is sprake van RK2a. Wanneer er geen onderbouwing op basis van meetgegevens mogelijk is, wordt automatisch uitgegaan van het hoogste risico ([10.2.e] & [10.2.e] 2017).[1]

Begin 2017 waren er voor de productgroep asbestcement – imitatiemarmer/siersteen (ACIM), waar onder andere vensterbanken toe behoren, 25 metingen beschikbaar, bestaande uit 12 metingen persoonlijke metingen en 13 stationaire metingen ([10.2.e] & [10.2.e] 2017). De gemeten concentraties behorende bij deze 25 metingen variëren sterk (tussen 190 en 61.000 vezels/m^3), en ook de samenstelling van de producten en de toegepaste werkmethoden variëren behoorlijk. Hierdoor is het niet mogelijk om voor een specifieke werkmethode op basis van voldoende meetgegevens een RK-indeling af te leiden, en is de huidige risicoklasse voor asbesthoudende vensterbanken gebaseerd op een worst-case benadering die resulteert in RK2(a).

Als onderdeel van een meerjaren-programma in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is TNO in 2015 begonnen met het opzetten van een nieuwe database-structuur voor het opslaan van blootstellingsgegevens volgens de huidige 'stand der techniek', en zijn de reeds beschikbare meetgegevens geëvalueerd volgens deze maatstaven. Tevens heeft SZW TNO gevraagd partijen te benaderen met de vraag of zij hun meetgegevens beschikbaar willen stellen voor de onderbouwing van SMA-rt. TNO heeft de beschikbare meetgegevens (voor zover mogelijk) beoordeeld en opgeslagen in de blootstellingsdatabase ([10.2.e] et al., 2016).[2]
In het voorjaar van 2017 zijn een groot aantal validatiestudies naar de blootstelling aan asbest tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken beschikbaar gesteld door onder andere woningcorporaties en laboratoria. Door deze grote hoeveelheid aan gegevens is het mogelijk om het risico op blootstelling aan asbestvezels tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken in meer detail te evalueren.

---

1 [10.2.e] Herindeling SMA-rt risicoklasseindeling in het kader van de grenswaardeverlaging voor amfibool asbest per 1 januari 2007. TNO-rapport TNO 2017 R10101, 28 februari 2017.

2 [10.2.e] Beschrijving (verdere) ontwikkeling van de database met blootstellingsgegevens en onderbouwing van het SMA-rt risicoclassificatiesysteem. TNO-rapport TNO 2015 R11737, 11 mei 2016.

Het doel van deze notitie is om aan de hand van beschikbare meetgegevens de blootstelling aan asbestvezels tijdens het door middel van verschillende werkmethoden verwijderen van asbesthoudende vensterbanken vast te stellen en te toetsen aan de grenswaarde voor asbest. Op basis van deze toets wordt een advies gegeven met betrekking tot de toe te kennen risicoklasse in SMA-rt.

Beschikbare gegevens

Stichting Ascert heeft eind 2016 de gegevens beschikbaar gesteld van de SMA-rts die zijn uitgegeven in de periode 2014-2016. Op basis van deze gegevens kan onder andere inzicht worden verkregen in de samenstelling van asbesthoudende vensterbanken. Uit deze gegevens blijkt dat er bijna 20.000 keer een SMA-rt is aangemaakt voor vensterbanken. In 97,2% van de gevallen bleek de vensterbank wel chrystotiel maar geen amfibool asbest te bevatten. Voor de chrysotiel-houdende vensterbanken is een overzicht gemaakt van de onderverdeling naar percentage chrysotiel in het product (zie Tabel 1), waaruit blijkt dat de chrysotiel-houdende vensterbanken over het algemeen voor 10-15% (80%) dan wel 5-10% (17%) chrysotiel bestaan.

Tabel 1: Percentage chrysotiel in chrystotielhoudende vensterbanken

Percentage chrysotiel in materiaal	Aantal	Percentage
0.1-2%	14	<0,01%
2-5%	117	1%
5-10%	3.294	17%
10-15%	15.505	80%
15-30%	440	2%
30-60%	35	<0,01%
Totaal	***19.405***	***100%***

Op dit moment bevat de ‘asbest-database’ in totaal 156 metingen met betrekking tot de productgroep Asbestcement - imitatiemarmer/siersteen (ACIM). Deze gegevens zijn verzameld in 19 verschillende studies, waarbij in totaal in 55 verschillende containments is gemeten (zie Tabel 2). In 18 studies was het asbestcementhoudende imitatiemarmer/siersteen toegepast als vensterbank en in één studie als dorpel. In Tabel 2 wordt een overzicht gegevens van de beschikbare gegevens per studie. Tijdens één van de 156 metingen zorgde de onderdrukmachine (ODM) voor een behoorlijke ventilatievoud, in alle andere gevallen stond de ODM uit of zorgde deze voor een zeer geringe luchtverversing.

Binnen de beschikbare set meetgegevens kunnen drie verschillende werkmethoden worden onderscheiden:

1) de vensterbank wordt indien noodzakelijk vrijgemaakt, losgewrikt met geschikt gereedschap (al dan niet met gereedschap zoals een koevoet, beitel, of schroevendraaier) en in zijn geheel verwijderd; hierbij is het mogelijk dat het oppervlak van de vensterbank licht beschadigd raakt, maar de vensterbank breekt niet in stukken (demonteren);
2) de vensterbank wordt indien noodzakelijk vrijgemaakt, losgewrikt en verwijderd, waarbij de vensterbank in twee of meerdere stukken breekt (breken);
3) de vensterbank wordt indien noodzakelijk vrijgemaakt, al dan niet losgewrikt en verwijderd, waarbij tijdens het verwijderen de vensterbank met een hamer kapot wordt geslagen.

Verder omvatten deze werkmethodes ook het inpakken van de vensterbank en het schoonmaken van de werkomgeving.

Een enkele keer wordt de vensterbank beneveld/bevochtigd tijdens het verwijderen, maar veelal zijn er geen emissiebeperkende maatregelen toegepast bij het verwijderen van vensterbanken. Een overzicht van de beschikbare meetgegevens en bijbehorende beschrijvingen van het onderzochte scenario zijn te vinden in Bijlage A.

Tabel 2: Overzicht van beschikbare meetgegevens per studie en enkele karakteristieken van deze studies

ProjectID	# Containments	# metingen	# Personen	Jaar	Toepassing	Samenstelling materiaal	Bevestiging	Schaal (meter)
20	1	1 stationair		1994	Vensterbank	20-50% CHR		
191	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A, B	2015	Vensterbank	10-15% CHR	Geschroefd	5,4
193	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A, B, C	2014	Vensterbank	15-30% CHR	Gekit + gelijmd	2,4
210	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A, B	2017	vensterbank	10-15% CHR	In specie	2,8-3,6
216	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A, B	2014	vensterbank	10-15% CHR	In specie	2
217	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A, B	2014	dorpel	10-15% CHR	In specie	1.2

ProjectID	# Containments	# metingen	# Personen	Jaar	Toepassing	Samenstelling materiaal	Bevestiging	Schaal (meter)
224	3	3 persoonlijk, 9 stationair	A, B	2014	vensterbank	10-15% CHR	Geschroefd	2
225	3	6 persoonlijk, 6 stationair	A, B	2014	vensterbank	10-15% CHR	In specie	2-4
233	3	6 stationair		2014	vensterbank	10-15% CHR	In specie	2
234	4	4 persoonlijk, 8 stationair	A	2014	vensterbank	10-15% CHR	In specie	2
237	3	3 persoonlijk, 9 stationair	A	2015	vensterbank	10-15% CHR	In specie + geklemd door kozijn	2
239	2	2 persoonlijk, 6 stationair	A	2015	vensterbank	10-15% CHR	In specie	3
244	3	3 persoonlijk, 9 stationair	A	2015	vensterbank	10-15% CHR	In specie	2
245	3	5 persoonlijk, 7 stationair	A, B	2015	vensterbank	10-15% CHR	In specie	3
251	3	6 persoonlijk, 6 stationair	A, B	2015	vensterbank	10-15 CHR, 0.1-2% AMF	Gelijmd / geschroefd / geklemd	1
253	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A	2016	vensterbank	10-15 CHR	In specie	1,8-4,8
289	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A, B	2014	vensterbank	10-15% CHR	Gekit	2.5
290	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A	2012	vensterbank	15-30% CHR	In specie	2
291	3	6 persoonlijk, 3 stationair	A, B	2016	vensterbank	10-15 CHR	In specie	4

Evaluatie beschikbare meetgegevens

De 156 beschikbare metingen zijn verdeeld over 62 persoonlijke metingen en 94 stationaire metingen, waarvan de beschrijvende statistiek is weergegeven in Tabel 3. Deze beschrijvende statistiek is berekend op basis van de bovengrens (upper-limit, 95-percentiel) van de Poissonverdeling van het analyseresultaat van de individuele metingen. Bij een analyseresultaat kleiner dan de bepalingsondergrens (<BOG) is hierbij uitgegaan van de waarde van de BOG.

Slechts één van de 19 beoordeelde studies is uitgevoerd door TNO, alle andere onderzoeken zijn gedaan door andere partijen. Voor een goede interpretatie van de meetgegevens is een goede uitvoering en vastlegging van de meetstudie cruciaal. Wanneer er onduidelijkheden waren omtrent een bepaalde studie is contact opgenomen met de partij die het onderzoek heeft uitgevoerd. Alleen wanneer cruciale informatie niet kon worden achterhaald zijn (een deel van) de resultaten van die bepaalde studie niet meegenomen in deze evaluatie, in alle andere gevallen is de beschikbare informatie gepresenteerd.

Tabel 3: Overzicht asbestvezelconcentraties Asbestcement – imitatiemarmer / siersteen (ACIM)

Asbestcement – imitatiemarmer / siersteen (ACIM)	N	N<BOG	AM	GM	GSD	Min.	p50	p75	p90	Max.
Totaal	156	119 (76%)	1.630	838	2.3	180	970	980	2.196	61.000
ACIM - persoonlijk	62	47 (76%)	868	707	1.9	180	908	980	1.643	2.900
ACIM - stationair	94	72 (77%)	2.139	938	2.5	180	980	990	2.320	61.000

N = aantal beschikbare metingen, N<BOG = aantal metingen waarbij op de filters geen vezels zijn aangetroffen, AM = rekenkundig gemiddelde, GM = geometrisch gemiddelde, GSD = geometrische standaarddeviatie, Min.= minimum, P50 = 50^{e} percentiel (=mediaan), P75 = 75^{e} percentiel van de distributie, P90= 90^{e} percentiel van de distributie, Max. = maximum

De meetgegevens laten zien dat er in de meeste gevallen (76%) geen vezels op de filters zijn aangetroffen. Bovendien ligt in een groot deel van de gevallen de gemeten concentratie onder de grenswaarde van 2.000 vezels/m^3, hoewel het 90-percentiel van de distributie van zowel de totale dataset als van de set stationaire metingen boven de 2.000 vezels/m^3 ligt (respectievelijk 2.196 en 2.320 vezels/m^3). Het 90-percentiel van de distributie van de persoonlijke metingen ligt met 1.643 vezels/m^3 echter onder de grenswaarde. Om statistisch te kunnen toetsen of de grenswaarde daadwerkelijk niet wordt overschreden is het belangrijk om onderscheid te maken in de toegepaste werkmethode, zodat per individuele werkmethode kan worden nagegaan wat de gemeten blootstelling is, of er sprake is van een homogene blootstellingsverdeling, en of de grenswaarde al dan niet wordt overschreden bij het uitvoeren van die werkmethode. Daarbij is het zaak te letten op de samenstelling van het product, de uitgevoerde activiteit(en), de eventueel toegepaste beheersmaatregelen en overige omstandigheden.

Bij het in kaart brengen van de blootstelling van werknemers aan asbestvezels, en dus ook het toetsen aan de grenswaarde, gaat in principe de voorkeur uit naar het alleen meenemen van de resultaten van persoonlijke metingen, omdat door

middel van dit type metingen de variatie in blootstelling en de factoren die van invloed zijn op deze blootstelling (inclusief de gedragscomponent) het beste in beeld wordt gebracht. Hierbij worden indien mogelijk alle persoonlijke metingen (dus uit ieder containment) meegenomen, om de variatie in blootstelling tussen en binnen personen goed in kaart te kunnen brengen.
Omdat stationaire metingen over het algemeen verder van de bron staan opgesteld dan de persoon leiden stationaire metingen over het algemeen tot een onderschatting van de blootstelling en laten ze minder variatie in blootstelling zien. Hierdoor geven ze een minder goed beeld van de werkelijke blootstelling voor de werknemer. Daarom worden binnen een studie de resultaten van de stationaire metingen alleen vergeleken met de resultaten van de persoonlijke metingen, om te zien of deze het geobserveerde resultaat bevestigen dan wel ontkrachten.

Tijdens de evaluatie is er vanuit gegaan dat de gemeten concentratie gelijk is aan een 8-uurs tijdgewogen gemiddelde (TGG) concentratie, en wordt er dus vanuit gegaan dat werknemers de gehele werkdag bezig (kunnen) zijn met het verwijderen van vensterbanken. Onder het huidige regime (RK2(a)) is dit niet realistisch. Wanneer het mogelijk blijkt te zijn om de vensterbanken in een lichter regime te verwijderen behoort een dergelijk scenario wel tot de mogelijkheden.

Omdat een zeer groot deel van de analyseresultaten onder de BOG ligt (geen vezels aangetroffen), is de werkelijke blootstelling slechts in de vorm van een bandbreedte bekend en is het niet goed mogelijk om de werkelijke distributie van de blootstelling aan asbestvezels tijdens het verwijderen van de vensterbanken te schatten. Om toch een evaluatie uit te kunnen voeren op basis van de beschikbare data, is de toetsing daarom uitgevoerd op basis van zowel de 1*BOG als ½*BOG als toegekende waarde bij resultaten <BOG. Bij analyseresultaten >BOG is gerekend met de bovengrens van het 95% BHI van de Poissonverdeling. Dit betekent dat wanneer er wordt getoetst op basis van toegekende waarden van 1*BOG, er sprake is van een worst-case benadering van de daadwerkelijke risico's. Tevens bleek de dataset relatief weinig herhaalde metingen per persoon (meerdere metingen bij dezelfde persoon tijdens het uitvoeren van min of meer dezelfde activiteit) te bevatten, wat het in kaart brengen van de variatie in blootstelling tussen en binnen personen bemoeilijkt. Beide zijn belangrijke componenten in de gehanteerde toetsingsmethodiek, bijvoorbeeld met betrekking tot het bepalen of al dan niet sprake is van een homogene blootstellingsgroep. Daarom is naast de officiële toetsing ook het 90-percentiel van de distributie van de verschillende sets geselecteerde meetgegevens bepaald.

Werkmethode 1: Vensterbanken in zijn geheel verwijderen (demonteren)

Beschrijving werkmethode

Een veel voorkomende werkmethode is het in zijn geheel verwijderen van vensterbanken. Ter voorbereiding op de daadwerkelijke verwijdering wordt de vensterbank veelal vrijgemaakt, wat inhoudt dat met gereedschap zoals hamers, beitels, schroevendraaiers, krabbers en koevoeten het materiaal waarmee / waarin de vensterbanken zijn bevestigd wordt weggehaald. Meer specifiek betekent dit dat de wanden om de vensterbank heen worden verwijderd, stucwerk wordt weggehakt, kit wordt weggesneden, en/of latjes of schroeven worden verwijderd. Bij deze voorbereiding kan de vensterbank worden geraakt door het gereedschap, waardoor de vensterbank licht beschadigd kan raken (bijvoorbeeld het ontstaan van krassen). Hierbij mogen echter geen stukjes van de vensterbank afbreken! Hierbij wordt ondersteunend een stofzuiger (met HEPA-filter) gebruikt om verontreiniging, zoals stuc en ander vuil, op te zuigen. Vervolgens wordt de vensterbank losgewrikt met bijvoorbeeld de hand, een koevoet, beitel of schroevendraaier, en vervolgens in zijn geheel verwijderd. Daarna wordt de vensterbank in zijn geheel verpakt en wordt het werkterrein opgeruimd en door middel van een droge en natte schoonmaak gereinigd.

Beschikbare meetgegevens

De samenstelling van de vensterbanken bestond in de meeste gevallen uit 10-15% chrysotiel, wat overeenkomt met de meest voorkomende samenstelling op basis van de SMA-rt-uitdraaien (zie Tabel 1).

Omdat er voor het toetsen van een werkmethode aan de grenswaarde ten minste negen metingen verzameld op drie verschillende locaties nodig zijn, geldt dat deze validatie alleen toegepast kan worden op vensterbanken bestaande uit 10-15% of minder chrysotiel. Uit Tabel 1 blijkt dat dit in de praktijk het geval is in 95% van de gevallen (0.97*(1-0.02)).

In totaal zijn er vanuit 9 verschillende validatiestudies in 15 verschillende containments 19 persoonlijke metingen beschikbaar die zijn verzameld tijdens het toepassen van de hierboven beschreven werkmethode 1 (zie Tabel 4). Daarnaast is er in 7 containments afkomstig uit 4 studies ook gemeten tijdens demonteren, maar zijn deze metingen niet meegenomen in de analyse, omdat de omstandigheden niet voldeden aan de omschreven werkmethode. In één geval bleven namelijk restanten asbest achter, en is de vensterbank dus niet in z'n geheel

verwijderd. Ook wijkt de samenstelling van het product af en/of zijn er beheersmaatregelen toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen).
Bij twee van de 19 geselecteerde persoonlijke metingen werden vezels aangetroffen op het filter van de persoonlijke monsters, waarbij van één van de twee gevallen de bovengrens van het 95% betrouwbaarheidsinterval (BHI) van de Poissonverdeling van het analyseresultaat boven de 2.000 vezels/m³ lag (respectievelijk 2.800 vezels/m³).

Tabel 4: Beschikbare persoonlijke meetgegevens voor het in zijn geheel verwijderen van asbesthoudende vensterbanken (demonteren)

ProjectID	Samenstelling	Beheersmaat-regelen	Containment	Saneerder	Vezels/m³
216	10-15% CHR	Geen	1	A	<440
216	10-15% CHR	Geen	3	A	880 (320-1.900)
217	10-15% CHR	Geen	1	A	<970
217	10-15% CHR	Geen	2	B	<930
224	10-15% CHR	Geen	1	A	<970
224 *	10-15% CHR	Bevochtigen	2	B	<990
225	10-15% CHR	Geen	1	A B	<980 <980
225	10-15% CHR	Geen	2	A B	<990 <990
234	10-15% CHR	Geen	3	A	970 (200-2.800)
237 **	10-15% CHR	Geen	1	A	990 (200-2.900)
237 **	10-15% CHR	Geen	3	A	<930
239	10-15% CHR	Geen	1	A	<980
244	10-15% CHR	Geen	1	A	<980
244	10-15% CHR	Geen	2	A	<980
245 *	10-15% CHR	Bevochtigen	1	A	<200
245 *	10-15% CHR	Bevochtigen	2	A B	<200 <190
251 ***	10-15% CHR, 0,1-2% AMF	Bevochtigen	2	A B	130 (20-470) 190 (40-570)
251 ***	10-15% CHR, 0,1-2% AMF	Bevochtigen	3	A B	130 (20-470) <190
289	10-15% CHR	Geen	1	A	<1.042
289	10-15% CHR	Geen	2	A	<876
291	10-15% CHR	Geen	2	A B	<844 <844
291	10-15% CHR	Geen	3	A B	<944 <939

* Niet meegenomen in analyse, omdat er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)
** Niet meegenomen in analyse, omdat hierbij de omstandigheden niet voldeden aan de omschreven werkmethode (er bleven namelijk restanten asbest achter, en de vensterbank is dus niet in z'n geheel verwijderd)
*** Niet meegenomen in analyse, omdat de samenstelling van het product afwijkt en er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)

Het toetsen aan de grenswaarde wordt gedaan op basis van de resultaten van de geselecteerde persoonlijke metingen (zie Tabel 4). De uitvoering van de statistische toets is weergegeven in Bijlage B. Op basis van de uitkomsten van deze toetsingsprocedure kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een overeenstemming met de grenswaarde op groepsniveau (homogene blootstellingsgroep)[3], en dat de grenswaarde voor chrysotiel asbest niet wordt overschreden, omdat toetsing op individueel niveau niet noodzakelijk is.[4] Dit geldt zowel voor de analyse op basis van 1*BOG als voor de analyse op basis van ½*BOG. Wanneer echter wel een toetsing op individueel niveau wordt uitgevoerd, zou bij een toetsing op basis van 1*BOG worden geconcludeerd er kans is op grenswaardeoverschrijding, terwijl bij een toetsing op basis van ½*BOG er geen sprake is van grenswaardeoverschrijding.[5] De waarde die wordt toegekend aan de metingen met een gemeten concentratie <BOG beïnvloedt in grote mate de uitkomst van de evaluatie.

Naast de persoonlijke metingen zijn er binnen dezelfde 9 validatiestudies ook 25 stationaire metingen afkomstig uit 14 containments verzameld tijdens het demonteren van vensterbanken (zie Tabel 5). Het beeld dat de persoonlijke metingen laten zien, namelijk dat de grenswaarde minder dan 10% van de gevallen niet wordt overschreden, wordt niet in alle gevallen bevestigd door de resultaten van de stationaire metingen. Bij drie (van de 25) stationaire metingen afkomstig uit twee containments lag de bovengrens van het 95% BHI van het analyseresultaat boven de grenswaarde van 2.000 vezels/m³, waarbij in één van deze drie containments bij de persoonlijke metingen een concentratie hoger dan 2.000

[3] Er is sprake van een homogene blootstellingsgroep indien met 70% betrouwbaarheid kan worden aangetoond dat de kans/waarschijnlijkheid dat een willekeurige blootstelling binnen de blootstellingsgroep hoger is dan de referentiewaarde kleiner is dan 5%.

[4] Toetsing op individueel niveau op overeenstemming met de referentiewaarde is noodzakelijk wanneer de tussenpersoonsvariantie meer dan 20% van de totale variantie bedraagt, omdat dit een aanwijzing is dat verschillen in de blootstellingspatronen van de individuen binnen de blootstellingsgroep van belang zouden kunnen zijn.

[5] Minder dan 20% kans dat van een van de individuen meer dan 5% van de blootstellingen boven de grenswaarde liggen

vezels/m³ is gemeten. Bij 12% van de stationaire metingen en in 14% van de containments werd de grenswaarde dus overschreden.

Tabel 5: Beschikbare stationaire meetgegevens voor het in zijn geheel verwijderen van asbesthoudende vensterbanken (demonteren)

ProjectID	Samenstelling	Beheersmaat-regelen	Containment	Vezels/m³
216	10-15% CHR	Geen	1	590 (160-1.500)
216	10-15% CHR	Geen	3	<440
217	10-15% CHR	Geen	1	<970
217	10-15% CHR	Geen	2	<930
224	10-15% CHR	Geen	1	<960 (3x)
224 *	10-15% CHR	Bevochtigen	2	<970, <990 (2x)
225	10-15% CHR	Geen	1	<980 (2x)
225	10-15% CHR	Geen	2	<990 (2x)
233 **	10-15% CHR	Geen	1	<980 (2x)
233 **	10-15% CHR	Geen	2	<980, <990
234	10-15% CHR	Geen	3	1.300 (350-3.300) 710 (190-4.200)
237 ***	10-15% CHR	Geen	1	<980 (2x) 2.600 (1.100-5.200)
237 ***	10-15% CHR	Geen	3	<930 (2x) 2.200 (880-4.500)
239	10-15% CHR	Geen	1	<980 (3x)
244	10-15% CHR	Geen	1	<980 (3x)
244	10-15% CHR	Geen	2	<980 (3x)
245 *	10-15% CHR	Bevochtigen	1	<200 (3x)
245 *	10-15% CHR	Bevochtigen	2	<200, <190
251 ****	10-15% CHR, 0,1-2% AMF	Bevochtigen	2	380 (140-850) 260 (70-660)
251 ****	10-15% CHR, 0,1-2% AMF	Bevochtigen	3	190 (40-570) 260 (70-660)
289 *****	10-15% CHR	Geen	1	1.362 (371-3.486)
289	10-15% CHR	Geen	2	607 (73-2.193)
291	10-15% CHR	Geen	2	<839
291	10-15% CHR	Geen	3	<944

* Niet meegenomen in analyse, omdat er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)

** Niet meegenomen in analyse, omdat er niet parallel ook persoonlijke metingen zijn verzameld

*** Niet meegenomen in analyse, omdat hierbij de omstandigheden niet voldeden aan de omschreven werkmethode (er bleven namelijk restanten asbest achter, en de vensterbank is dus niet in z'n geheel verwijderd)

**** Niet meegenomen in analyse, omdat de samenstelling van het product afwijkt en er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)
***** Niet meegenomen in analyse, omdat er op het filter amfibole asbestvezels zijn aangetroffen, terwijl het verwijderde materiaal alleen uit chrysotiel bestaat. Herkomst van deze vezels is onbekend

Daarnaast is ook het 90-percentiel van de distributie van de geselecteerde set meetgegevens bepaald (zie Tabel 6). Het 90-percentiel van de distributie van de persoonlijke metingen ligt met 1.814 vezels/m³ onder de grenswaarde. Op basis van deze analyse kan worden geconcludeerd dat bij het demonteren van asbesthoudende vensterbanken (10-15% chrysotiel) de grenswaarde niet wordt overschreden. Deze conclusie op basis van de persoonlijke metingen wordt echter niet ondersteund door de resultaten van de stationaire metingen, waarbij het 90-percentiel van de distributie 2.635 vezels/m³ bedraagt.

Tabel 6: Overzicht van de distributie van de resultaten van de geselecteerde persoonlijke en stationaire metingen m.b.t. het demonteren van vensterbanken

	Persoonlijk (n=19) vezels/m³	Stationair (n=25) vezels/m³
GM *	1.002 / 539	1.096 / 612
GSD *	1,4 / 1,7	1,6 / 2,0
75-percentiel *	990 / 495	985/ 493
90-percentiel *	1.814 / 1.762	2.635 / 2.635
95-percentiel *	2.800 / 2.800	3.930 / 3.930

* Op basis van 1*BOG / ½*BOG

Werkmethode 2: Vensterbanken worden bij het verwijderen gebroken (breken)

Beschrijving werkmethode

Bij werkmethode 1 worden de vensterbanken niet gebroken tijdens het verwijderen. Het kan echter ook voorkomen dat een vensterbank valt of breekt tijdens het loswrikken, wat resulteert in een andere werkmethode. Verder zijn de werkmethoden ‘demonteren’ en ‘breken’ echter erg vergelijkbaar. Ter voorbereiding op de daadwerkelijke verwijdering wordt de vensterbank veelal vrijgemaakt, wat inhoudt dat met gereedschap zoals hamers, beitels, schroevendraaiers, krabbers en koevoeten de materialen waarmee / waarin de vensterbanken zijn bevestigd wordt weggehaald. Meer specifiek betekent dit dat de wanden om de vensterbank heen worden verwijderd, stucwerk wordt weggehakt, kit wordt weggesneden en/of latjes of schroeven worden verwijderd.

Bij deze voorbewerking kan de vensterbank worden geraakt door het gereedschap, waardoor de vensterbank licht beschadigd kan raken (bijvoorbeeld het ontstaan van krassen). Hierbij mogen echter geen stukjes van de vensterbank afbreken! Hierbij wordt ondersteunend een stofzuiger (met HEPA-filter) gebruikt om verontreiniging, zoals stuc en ander vuil, op te zuigen. Vervolgens wordt de vensterbank losgewrikt met bijvoorbeeld de hand, een koevoet, beitel of schroevendraaier, waarbij de vensterbank door midden breekt. Daarna worden de stukken vensterbank verpakt, en wordt het werkterrein opgeruimd en door middel van een droge en natte schoonmaak gereinigd.

Beschikbare meetgegevens

Ook in dit geval bestond de samenstelling van de vensterbanken in de meeste gevallen uit 10-15% chrysotiel, wat overeenkomt met de meest voorkomende samenstelling op basis van de SMA-rt-uitdraaien (zie Tabel 1).

In totaal zijn er vanuit 10 verschillende validatiestudies in 16 verschillende containments 18 persoonlijke metingen beschikbaar die zijn verzameld tijdens het toepassen van de hierboven beschreven werkmethode 2 (zie Tabel 7). Hoewel er in 11 containments afkomstig uit 6 studies ook is gemeten tijdens het breken van vensterbanken, zijn deze metingen niet meegenomen in de analyse, omdat de omstandigheden niet voldeden aan de omschreven werkmethode (er bleven namelijk restanten asbest achter, en de vensterbank is dus niet slechts in een paar stukken is gebroken), de samenstelling van het product afwijkt en/of er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen), of omdat er op het filter amfibole asbestvezels zijn aangetroffen.

Bij drie van de 18 geselecteerde persoonlijke metingen werden vezels aangetroffen op het filter van de persoonlijke monsters, waarbij in geen van de gevallen de bovengrens van het 95% BHI van de Poissonverdeling van het analyseresultaat boven de 2.000 vezels/m³ uitkomt.

Het toetsen aan de grenswaarde wordt gedaan op basis van de resultaten van de geselecteerde persoonlijke metingen (zie Tabel 7). De uitvoering van de statistische toets is weergegeven in Bijlage C. Op basis van de uitkomsten van deze toetsingsprocedure kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een overeenstemming met de grenswaarde op groepsniveau, en dat de grenswaarde voor chrysotiel asbest niet wordt overschreden. Dit geldt zowel voor de analyse op basis van 1*BOG als voor de analyse op basis van ½*BOG.

Tabel 7: Beschikbare persoonlijke meetgegevens voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken waarbij de vensterbank breekt (breken)

ProjectID	Samenstelling	Beheers-maatregel	Contain-ment	Saneerder	Vezels/m^3
191	10-15% CHR	Geen	1	A	<450
191	10-15% CHR	Geen	2	A	<440
191	10-15% CHR	Geen	3	B	<440
193 *	15-30% CHR	Benevelen	1	A	<460
193 *	15-30% CHR	Benevelen	2	B	<590
193 *	15-30% CHR	Benevelen	3	C	<560
210 **	10-15% CHR	Geen	1	A	540 (250-1.000)
210	10-15% CHR	Geen	2	B	<190
210	10-15% CHR	Geen	3	A	120 (15-440)
216	10-15% CHR	Geen	3	B	<440
217	10-15% CHR	Geen	3	A	<930
224 *	10-15% CHR	Bevochtigen	3	A	<980
225	10-15% CHR	Geen	3	A B	<990 <990
234	10-15% CHR	Geen	1	A	<930
234	10-15% CHR	Geen	4	A	<970
237 ***	10-15% CHR	Geen	2	A	610 (70-2.200)
239	10-15% CHR	Geen	2	A	<990
244	10-15% CHR	Geen	3	A	<980
251 ****	10-15 CHR 0.1-2% AMF	Bevochtigen	1	A B	450 (180-930) 190 (40-570)
253	10-15% CHR	Geen	1	A	120 (14-430)
253	10-15% CHR	Geen	2	A	180 (40-530)
253	10-15% CHR	Geen	3	A	<180
290 *****	15-30% CHR	Geen	1	A	<886
290 *****	15-30% CHR	Geen	2	A	<880
290 *****	15-30% CHR	Geen	3	A	<623
291	10-15% CHR	Geen	1	A B	<629 <626

* Niet meegenomen in analyse, omdat er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)

** Niet meegenomen in analyse, omdat er op het filter amfibole asbestvezels zijn aangetroffen, terwijl het verwijderde materiaal alleen uit chrysotiel bestaat. Herkomst van deze vezels is onbekend

*** Niet meegenomen in analyse, omdat hierbij de omstandigheden niet voldeden aan de omschreven werkmethode (er bleven namelijk restanten asbest achter, en de vensterbank is dus niet in z'n geheel verwijderd)

**** Niet meegenomen in analyse, omdat de samenstelling van het product afwijkt en er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)

***** Niet meegenomen in analyse, omdat de samenstelling van het product afwijkt

Naast de persoonlijke metingen zijn er binnen 9 van de 10 geselecteerde validatiestudies ook 21 geschikte stationaire metingen afkomstig uit 14

containments verzameld tijdens het breken van vensterbanken (zie Tabel 8). De resultaten van deze stationaire metingen bevestigen het beeld met betrekking tot blootstelling aan asbestvezels tijdens het breken van vensterbanken, zoals naar voren is gekomen op basis van de resultaten van de beschikbare persoonlijke metingen. Slechts op twee van de 21 filters zijn vezels aangetroffen tijdens de analyse, en van geen van deze metingen ligt de bovengrens van het 95% BHI van het analyseresultaat boven de grenswaarde van 2.000 vezels/m³.

Tabel 8: Beschikbare stationaire meetgegevens voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken waarbij de vensterbank breekt (breken)

ProjectID	Samenstelling	Beheers-maatregel	Containment	Vezels/m³
20 *	20-50% CHR	Geen	1	61.000
191	10-15% CHR	Geen	1	<450
191	10-15% CHR	Geen	2	<440
191	10-15% CHR	Geen	3	<440
193 **	15-30% CHR	Benevelen	1	<460
193 **	15-30% CHR	Benevelen	2	<590
193 **	15-30% CHR	Benevelen	3	<560
210 ***	10-15% CHR	Geen	1	120 (15-440)
210 ***	10-15% CHR	Geen	2	490 (210-970)
210 ***	10-15% CHR	Geen	3	overbeladen
216	10-15% CHR	Geen	3	<440
217	10-15% CHR	Geen	3	<930
224 **	10-15% CHR	Bevochtigen	3	<980 (3x)
225	10-15% CHR	Geen	3	<990 (2x)
233 ****	10-15% CHR	Geen	3	<980, <990
234	10-15% CHR	Geen	1	<930 (2x)
234	10-15% CHR	Geen	4	<970 (2x)
237 *****	10-15% CHR	Geen	2	<980 (3x)
239	10-15% CHR	Geen	2	<990 (3x)
244	10-15% CHR	Geen	3	<980 (3x)
251 ******	10-15 CHR 0.1-2% AMF	Bevochtigen	1	320 (110-760) 1500 (940-2.200)
253	10-15% CHR	Geen	1	<180
253	10-15% CHR	Geen	2	100 (2-340)
253	10-15% CHR	Geen	3	180 (40-530)
290 *******	15-30% CHR	Geen	1	<886
290 *******	15-30% CHR	Geen	2	<880
290 *******	15-30% CHR	Geen	3	<623
291	10-15% CHR	Geen	1	<626

* Niet meegenomen in analyse, omdat er niet parallel ook persoonlijke metingen zijn verzameld en de samenstelling van het product afwijkt

** Niet meegenomen in analyse, omdat er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)

*** Niet meegenomen in analyse, omdat er op het filter amfibole asbestvezels zijn aangetroffen, terwijl het verwijderde materiaal alleen uit chrysotiel bestaat. Herkomst van deze vezels is onbekend / Niet meegenomen in analyse, omdat het filter overbeladen was en dus niet is geanalyseerd
**** Niet meegenomen in analyse, omdat er niet parallel ook persoonlijke metingen zijn verzameld
***** Niet meegenomen in analyse, omdat hierbij de omstandigheden niet voldeden aan de omschreven werkmethode (er bleven namelijk restanten asbest achter, en de vensterbank is dus niet in z'n geheel verwijderd)
****** Niet meegenomen in analyse, omdat de samenstelling van het product afwijkt en er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)
******* Niet meegenomen in analyse, omdat de samenstelling van het product afwijkt

Daarnaast is ook het 90-percentiel van de distributie van de geselecteerde set meetgegevens bepaald (zie Tabel 9). Het 90-percentiel van de distributie van de persoonlijke metingen ligt met 990 vezels/m³ ruim onder de grenswaarde. Deze conclusie wordt bevestigd door de uitkomsten van de stationaire metingen.

Tabel 9: Overzicht van de distributie van de resultaten van de geselecteerde persoonlijke en stationaire metingen m.b.t. het breken van vensterbanken

	Persoonlijk (n=18) vezels/m³	Stationair (n=21) vezels/m³
GM *	571 / 308	698 / 373
GSD *	1,7 / 1,8	1,6 / 1,6
75-percentiel *	973 / 491	983 / 495
90-percentiel *	990 / 498	990 / 495
95-percentiel *	990 / 530	990 / 527

* Op basis van 1*BOG / ½*BOG

Overige meetgegevens m.b.t. 'demonteren' en 'breken'

Naast de data die voldoen aan de eisen om te kunnen worden meegenomen in de evaluatie voor de werkmethode 'demonteren' en de werkmethode 'breken', zijn er nog meer meetgegevens met betrekking tot het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken aanwezig.

Zo zijn er gegevens van twee validatiestudies beschikbaar, waarbij vensterbanken met 10-15% chrysotiel werden gedemonteerd en/of gebroken, waarbij tijdens het verwijderen van de vensterbanken werd beneveld/bevochtigd. Hierbij werden geen vezels op de filters aangetroffen.

Twee andere validatiestudies beschrijven de meetresultaten tijdens het verwijderen van 15-30% chrysotielhoudende vensterbanken. In beide studies werden de vensterbanken gebroken, waarbij in de ene studie geen gebruik werd gemaakt van emissiebeperkende maatregelen, terwijl in de andere studie de vensterbanken werden beneveld tijdens de werkzaamheden. In alle zes de containments zijn geen vezels op de persoonlijke en stationaire filters aangetroffen. Daarnaast zijn in één validatiestudie uit 1994 vensterbanken met 20-50% chrysotiel verwijderd. Hierbij is slechts één stationaire meting beschikbaar, maar is wel een concentratie van 61.000 vezels/m³ gemeten. Dit meetresultaat laat een totaal ander beeld zien dan de resultaten van de andere metingen, en het is onduidelijke waardoor deze hoge concentratie is veroorzaakt.

In een andere validatiestudie zijn vensterbanken waarin naast 10-15% chrysotiel ook 0.1-2% amfibool asbest is aangetroffen verwijderd. Op 11 van de 12 filters die verdeeld over drie containments zijn verzameld werd asbest aangetroffen, maar slechts van één van deze 11 metingen (een stationaire meting) lag de bovengrens van het 95% BHI van het analyseresultaat boven de 2.000 vezels/m³ (namelijk 2.200 vezels/m³). In alle andere gevallen bleef de gemeten concentratie asbestvezels in de lucht onder de 1.000 vezels/m^3.

In twee validatiestudies zijn in totaal op vier filters (afkomstig van één persoonlijke en drie stationaire metingen) tijdens de analyse amfibole asbestvezels aangetroffen op het filters, waarbij de bovengrens van het 95% BHI van het analyseresultaat van één van deze 4 metingen boven de 2.000 vezels/m³ (namelijk 3.486 vezels/m³) lag. Omdat het te verwijderen materiaal in beide studies chrysotielhoudende vensterbanken betrof, en de herkomst van deze vezels dus onbekend is, zijn deze metingen niet meegenomen in de evaluatie. De verwachting is dat de aanwezigheid van deze amfibole asbestvezels is veroorzaakt door de aanwezigheid van een besmetting, bijvoorbeeld op het materiaal dat is gebruikt tijdens de validatiemeting.

In één van de validatiestudies bleven tijdens het verwijderen van 10-15% chrysotielhoudende vensterbanken door middel van demonteren dan wel breken restanten van de vensterbank achter in de specie, waardoor het containment op basis van de visuele inspectie werd afgekeurd. In alle drie de containments van deze studie overschreed de gemeten concentratie van tijdens minimaal één van de vier metingen de grenswaarde.

Overige meetgegevens m.b.t. 'stuk slaan'

In twee validatiestudies is in één van de containments de vensterbank (met opzet) tijdens het verwijderen stuk geslagen met een hamer (zie Tabel 10). Hoewel er te weinig meetgegevens beschikbaar zijn om een formele toetsing uit te kunnen voeren, kan uit deze beschikbare dataset wel worden opgemaakt dat de blootstelling aan asbestvezels bij het verwijderen van vensterbaken waarbij deze vensterbanken stuk worden geslagen zeer waarschijnlijk hoger ligt dan 2.000 vezels/m³.

Tabel 10: Beschikbare meetgegevens voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken waarbij de vensterbank stuk wordt geslagen

ProjectID	Samen-stelling	Beheers-maatregel	Contain-ment	Meting	Vezels/m³
234	10-15% CHR	Geen	2	Persoon A Stationair Stationair	660 (80-2.400) 660 (80-2.400) 12.000 (8.000-16.000)
289	10-15% CHR	Geen	3	Persoon B Stationair	611 (74-2.208) 22.551 (17.768-28.226)

Conclusie

De aan TNO beschikbaar gestelde meetgegevens zijn beoordeeld met betrekking tot onder andere toegepaste meetmethode, meetstrategie en compleetheid van gegevens, aan de hand van de handvaten zoals weergegevens in de SCi-548. De meetgegevens afkomstig van de studies die voldoen aan deze criteria zijn meegenomen in de evaluatie zoals beschreven in deze notitie. Omdat deze evaluatie zich richt op het toetsen van de blootstelling van de verschillende werkmethoden op landelijk niveau, is de toetsingsmethodiek zoals beschreven in de SCi-547 gehanteerd.

Voor een landelijke validatie zijn er tenminste negen metingen verzameld tijdens drie verschillende bewerkingen op drie verschillende locaties nodig om een werkmethode te kunnen toetsen aan de grenswaarde. Daarom is de uitgevoerde evaluatie voor zowel 'demonteren' als 'breken' alleen van toepassing op vensterbanken bestaande uit 10-15% chrysotiel of minder. De evaluatie van de geselecteerde meetgegevens voor werkmethoden 'demonteren' en 'breken' is gebaseerd op een (relatieve) worst-case benadering van de daadwerkelijke risico's, aangezien er vanuit is gegaan dat de gemeten concentratie gelijk is aan een 8-uurs TGG concentratie (er wordt vanuit gegaan dat werknemers de gehele werkdag bezig (kunnen) zijn met het verwijderen van vensterbanken) en omdat bij

concentraties <BOG waarden zijn toegekend van 1*BOG of ½*BOG. Verder zijn in de evaluatie alleen metingen meegenomen waarbij geen emissiebeperkende meetregelen (in de vorm van benevelen/bevochtigen) zijn toegepast. Er wordt echter vanuit gegaan dat de blootstelling aan asbestvezels lager zal zijn wanneer tijdens het verwijderen van de vensterbanken wordt beneveld/bevochtigd. En hoewel er niet voldoende meetgegevens zijn om deze aanname statistisch te onderbouwen, wordt deze aanname wel bevestigd door de resultaten van de metingen waarbij is beneveld/bevochtigd.

De BOGen die zijn gehanteerd in de beschikbare studies zijn relatief hoog in vergelijking met de huidige grenswaarde. Daarnaast zijn bij een aanzienlijk deel van de metingen (76%) geen vezels aangetroffen op het filter, waardoor de daadwerkelijke concentratie slechts als bandbreedte op basis van de Poisson-verdeling kan worden geschat. Door de combinatie van hoge BOGen en een groot aantal metingen met een concentratie <BOG is het moeilijk om de daadwerkelijke blootstellingsdistributie te schatten. En door het ontbreken van deze blootstellingsdistributie kan bijvoorbeeld geen gebruik gemaakt worden van imputatietechnieken om voor waarden <BOG een concentratie toe te kennen die meer in de lijn ligt van de vermoedelijke blootstelling. Hierdoor wordt het toetsen van de distributie aan de grenswaarde lastiger en minder betrouwbaar. Deze beperkingen hangen samen met de meet- en analysemethoden zoals toegepast in de verschillende studies. Daarom zijn er naast de voorgeschreven toetsingsmethodiek ook andere methoden ingezet om te beoordelen hoe robuust de conclusie is.

Op basis van de beschikbare persoonlijke meetgegevens kan worden geconcludeerd dat zowel tijdens het demonteren van de vensterbanken (volgens de hierboven beschreven werkmethode) als tijdens het verwijderen van vensterbanken waarbij deze breken (volgens de hierboven beschreven werkmethode) de grenswaarde voor chrysotiel asbest niet wordt overschreden. De conclusie dat er geen sprake is van grenswaardeoverschrijding tijdens het demonteren van vensterbanken wordt echter (net) niet ondersteund door de resultaten van de stationaire metingen, terwijl de resultaten van de stationaire metingen deze conclusie wel bevestigen voor de werkmethode waarbij de vensterbanken breken. De niet geheel eenduidige uitkomsten van de toetsen worden grotendeels veroorzaakt door de hierboven besproken beperkingen van de toegepaste meet- en analysemethode. Op basis van kennis over het ontstaan van blootstelling is ligt het niet in de lijn der verwachtingen dat bij het toepassen van een werkmethode waarbij vensterbanken breken (en de kans op emissie van vezels uit de matrix theoretisch hoger is) resulteert in een lagere blootstelling dan

het toepassen van een werkmethode waarbij vensterbanken intact blijven. Daarom wordt op basis van deze redenatie aangenomen dat hoewel het 90-percentiel van de resultaten van de stationaire boven de grenswaarde ligt ook bij het demonteren van vensterbanken bestaand uit maximaal 15% chrysotiel de grenswaarde voor chrysotiel niet wordt overschreden.

Bij het werken met kankerverwekkende stoffen, zoals asbest, moet ten alle tijden worden gestreefd naar een zo laag mogelijke blootstelling en zo zorgvuldig mogelijk werken. Dat een zorgvuldige werkwijze noodzakelijk is wordt bevestigd door de resultaten die niet zijn meegenomen in de evaluatie, waarbij het stuk slaan van de vensterbanken met een hamer resulteert in hogere gemeten concentraties. In een studie, waar bij het verwijderen van de vensterbanken een deel van de vensterbanken in de specie achterbleef en de vensterbanken dus over een relatief groot oppervlak werden beschadigd, werden gemeten concentraties >2.000 vezels/m³ gerapporteerd. Daarom adviseren wij om het breken van de vensterbanken indien mogelijk te voorkomen, en bij het vrijmaken van de vensterbanken gebruik te maken van stofzuigers (met HEPA-filter) of gebruik te maken van benevelings/bevochtigingstechnieken om te zorgen dat eventueel vrijkomende vezels zo min mogelijk in de ademzone van werknemers terechtkomen. Daarnaast moet worden voorzien in de juiste afvoer van de asbesthoudende vensterbanken en een goede schoonmaakprocedure. Verder is het belangrijk dat voorafgaand aan de verwijderingswerkzaamheden (door een expert) wordt nagegaan of de omstandigheden zodanig zijn dat de vensterbank(en) in kwestie ook daadwerkelijk in z'n geheel (of als het niet anders kan met een enkele breuk) kan/kunnen worden verwijderd. Daarnaast is het van belang dat de werknemers die deze werkzaamheden gaan uitvoeren goed worden geïnformeerd over de risico's, de werkmethode en wat er van hun wordt verwacht, om te zorgen dat deze werkzaamheden op een veilige manier worden uitgevoerd. Omdat een onjuiste uitvoer van deze werkzaamheden kan leiden tot risicovolle situaties waarbij de blootstelling de grenswaarde kan overschrijden, wordt geadviseerd op toe te zien op een juiste uitvoering hiervan in de praktijk (borging). Daarnaast wordt geadviseerd om periodiek controlemetingen uit te voeren om te bevestigen dat de toegepaste werkmethode inderdaad veilig is en veilig blijft. Geadviseerd wordt om de intensiteit van deze controlemetingen in het begin hoog te laten zijn, en deze terug te brengen wanneer de resultaten van deze metingen (blijven) bevestigen dat de grenswaarde niet wordt overschreden. Wanneer de resultaten van controlemetingen uitwijzen dat tijdens het uitvoeren van deze werkmethode de grenswaarde wel wordt overschreden, dient de werkmethode niet meer te worden toegepast en opnieuw te worden geëvalueerd.

Op basis van deze evaluatie kan worden geconcludeerd dat, als wordt voldaan aan de randvoorwaarden zoals hierboven beschreven voor de werkmethoden, de blootstelling aan asbestvezels tijdens zowel het demonteren van vensterbanken (qua samenstelling bestaand uit maximaal 15% chrystotiel en geen amfibool asbest) als het verwijderen van vensterbanken met eenzelfde samenstelling waarbij de vensterbank in enkele stukken breekt de grenswaarde van 2.000 vezels/m^3 niet wordt overschreden. Om te zorgen dat het uitvoeren van deze werkzaamheden onder RK1-condities veilig is en blijft wordt wel geadviseerd om de uitvoering van deze werkzaamheden in de praktijk ook te borgen.

BIJLAGE A: Overzicht beschikbare rapporten en meetgegevens

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
20	1994	20-50% CHR	Vensterbanken van 1.5 meter hoogte twee keer laten vallen	Breken	Geen	20 (20)	1	Stationair	61.000
191	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en op de grond breken met een hamer	Breken	Geen	30 (20)	1	Persoonlijk A Stationair	<450 <450
191	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en op de grond breken met een hamer	Breken	Geen	31 (15)	2	Persoonlijk A Stationair	<440 <440
191	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en op de grond breken met een hamer	Breken	Geen	31 (16)	3	Persoonlijk B Stationair	<440 <440
193	2014	15-30% CHR	Vensterbanken loswrikken en verwijderen. Daarna breken met een hamer	Breken	Benevelen	39 (17)	1	Persoonlijk A Stationair	<460 <460
193	2014	15-30% CHR	Vensterbanken loswrikken en verwijderen. Daarna breken met een hamer.	Breken	Benevelen	30 (10)	2	Persoonlijk B Stationair	<590 <590
193	2014	15-30% CHR	Vensterbanken loswrikken en verwijderen. Daarna breken met een hamer	Breken	Benevelen	32 (14)	3	Persoonlijk C Stationair	<560 <560
210	2017	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en op de grond breken met een hamer	Breken	Geen	61 (44)	1	Persoonlijk A Stationair	540 (250-1000) [d] 120 (15-440) [d]
210	2017	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en op de grond breken met een hamer	Breken	Geen	60 (41)	2	Persoonlijk B Stationair	<190 490 (210-970) [d]
210	2017	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en op de grond breken met een hamer	Breken	Geen	101 (48)	3	Persoonlijk A Stationair	120 (15-440) overbeladen

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
216	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	60 (40)	1	Persoonlijk A Stationair	<440 590 (160-1.500)
216	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en 1x breken	Breken	Geen	60 (40)	2	Persoonlijk B Stationair	<440 <440
216	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	60 (50)	3	Persoonlijk A Stationair	880 (320-1.900) <440
217	2014	10-15% CHR	Dorpel loswrikken met een beitel en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	15 (7)	1	Persoonlijk A Stationair	<970 <970
217	2014	10-15% CHR	Dorpel loswrikken met een beitel en min. 2x breken met een hamer	Demonteren	Geen	15 (7)	2	Persoonlijk B Stationair	<930 <930
217	2014	10-15% CHR	Dorpel loswrikken met een beitel en min. 2x breken door de dorpel te laten vallen	Breken	Geen	20 (12)	3	Persoonlijk A Stationair	<930 <930
224	2014	10-15% CHR	Vensterbank loswrikken met breekijzer van de muur en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	20 (10)	1	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<970 <960 <960 <960
224	2014	10-15% CHR	Natmaken vensterbank, losschroeven vensterbank, in geheel verwijderen vensterbank m.b.v. breekijzer	Demonteren	Bevochtigen	22 (12)	2	Persoonlijk B Stationair Stationair Stationair	<990 <970 <990 <990
224	2014	10-15% CHR	Natmaken vensterbank, 2 breuken gemaakt m.b.v. vuisthamer, stofzuigen, natmaken vensterbank; verwijderen vensterbank m.b.v. breekijzer	Breken	Bevochtigen	16 (8)	3	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<980 <990 <980 <980

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
225	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met schroevendraaier en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	18 (8)	1	Persoonlijk A Stationair Persoonlijk B Stationair	<980 <980 <980 <980
225	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een schroevendraaier en in zijn geheel verwijderen. Er worden krassen op de vensterbank gemaakt	Demonteren	Geen	15 (5)	2	Persoonlijk A Stationair Persoonlijk B Stationair	<990 <990 <990 <990
225	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een koevoet, 1x breken met de koevoet en verwijderen	Breken	Geen	22 (9)	3	Persoonlijk A Stationair Persoonlijk B Stationair	<990 <990 <990 <990
233	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met hamer, beitel en breekijzer en in zijn geheel verwijderen.	Demonteren	Geen	25 (20)	1	Stationair Stationair	<980 <980
233	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met hamer, beitel en breekijzer. Krassen maken op de vensterbank en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	20 (15)	2	Stationair Stationair	<980 <990
233	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een koevoet, 3x breken met de koevoet en verwijderen	Breken	Geen	30 (22)	3	Stationair Stationair	<980 <990
234	2014	10-15% CHR	Vensterbank vrijmaken, loswrikken met een koevoet, 1x breken met de koevoet en verwijderen	Breken	Geen	50 (40)	1	Persoonlijk A Stationair Stationair	<930 <930 <930
234	2014	10-15% CHR	Vensterbank vrijmaken, kapot slaan met een hamer en	Stuk slaan	Geen	35 (25)	2	Persoonlijk A Stationair Stationair	660 (80-2.400) 660 (80-2.400) 12.000 (8.000-16.000)

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
			stukken vensterbank vervolgens verwijderen						
234	2014	10-15% CHR	Vensterbank vrijmaken, loswrikken met een koevoet, in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	25 (20)	3	Stationair Stationair Persoonlijk A	1300 (350–3300) 710 (190-4200) 970 (200-2800)
234	2014	10-15% CHR	Vensterbank vrijmaken, loswrikken met een koevoet, 1x breken met de koevoet en verwijderen	Breken	Geen	45 (35)	4	Persoonlijk A Stationair Stationair	<970 <970 <970
237 [e]	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	18 (13)	1	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	990 (200-2900) <980 2600 (1100-5200) <980
237 [e]	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken, 1x breken en verwijderen	Breken	Geen	23 (19)	2	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	610 (70-2200) <980 <980 <980
237 [e]	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	35 (29)	3	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<930 <930 <930 2200 (880-4500)
239	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met hamer en platte koevoet en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	30 (20)	1	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<980 <980 <980 <980
239	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met hamer en platte koevoet. Daarna 1x breken door de vensterbank op de grond te laten vallen	Breken	Geen	30 (20)	2	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<990 <990 <990 <990
244	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met beitel en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	30 (20)	1	Persoonlijk A Stationair Stationair	<980 <980 <980

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
								Stationair	<980
244	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met beitel en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	30 (20)	2	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<980 <980 <980 <980
244	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met beitel en in zijn geheel verwijderen. En daarna in 3 stukken breken	Breken	Geen	30 (20)	3	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<980 <980 <980 <980
245	2015	10-15% CHR	Bevestigingsmaterialen verwijderen en vensterbank loswrikken. Daarna vensterbank in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Bevochtigen	64 (61)	1	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<200 <200 <200 <200
245	2015	10-15% CHR	Bevestigingsmaterialen verwijderen en vensterbank loswrikken. Daarna vensterbank in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Bevochtigen	35 (29)	2	Persoonlijk A Persoonlijk B Stationair Stationair	<200 <190 <200 <190
245	2015	10-15% CHR	Bevestigingsmaterialen verwijderen en vensterbank loswrikken Daarna vensterbank in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Bevochtigen	30 (14)	3	Persoonlijk A Persoonlijk B Stationair Stationair	<220 <220 <210 <210
251	2015	10-15 CHR 0.1-2% AMF	Vensterbank losmaken door het verwijderen van kozijnlatjes, schroeven en PUR. Bij het verwijderen breekt een hoek van de vensterbank af	Breken	Bevochtigen	45 (20)	1	Stationair Stationair Persoonlijk A Persoonlijk B	320 (110-760) 1500 (940-2200) 450 (180-930) 190 (40-570)
251	2015	10-15 CHR 0.1-2% AMF	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Bevochtigen	45 (18)	2	Stationair Stationair Persoonlijk A	380 (140-850) 260 (70-660) 130 (20-470)

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
								Persoonlijk B	190 (40-570)
251	2015	10-15 CHR 0.1-2% AMF	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Bevochtigen	45 (25)	3	Stationair Stationair Persoonlijk A Persoonlijk B	190 (40-570) 260 (70-660) 130 (20-470) <190
253	2016	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen. Daarna op de vloer 1x breken	Breken	Geen	64 (48)	1	Persoonlijk A Stationair	120 (14-430) <180
253	2016	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen. Daarna op de vloer 1x breken	Breken	Geen	63 (38)	2	Persoonlijk A Stationair	180 (40-530) 100 (2-340)
253	2016	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen Daarna op de vloer 1x breken.	Breken	Geen	64 (53)	3	Persoonlijk A Stationair	<180 180 (40-530)
289	2014	10-15% CHR	Kit rondom vensterbank lossnijden, loswrikken m.b.v. koevoet, inpakken en schoonmaken	Demonteren	Geen	39 (14)	1	Persoonlijk A Stationair	<1.042 1.362 (371-3.486) [d]
289	2014	10-15% CHR	Kit rondom vensterbank lossnijden, loswrikken m.b.v. koevoet, waarbij schade aan vensterbank ontstaat, inpakken en schoonmaken	Demonteren	Geen	34 (16)	2	Persoonlijk A Stationair	<876 607 (73-2.193)
289	2014	10-15% CHR	Kit rondom vensterbank lossnijden, loswrikken m.b.v. koevoet, aanbrengen van breuk m.b.v. vuisthamer	Stuk slaan	Geen	44 (17)	3	Persoonlijk B Stationair	611 (74-2.208) 22.551 (17.768-28.226)
290	2012	15-30% CHR	Vensterbanken loswrikken, een aantal keer breken en verwijderen	Breken	Geen	24 (20)	1	Persoonlijk A Stationair	<886 <886
290	2012	15-30% CHR	Vensterbanken loswrikken, een aantal keer breken en verwijderen	Breken	Geen	28 (14)	2	Persoonlijk A Stationair	<880 <880

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
290	2012	15-30% CHR	Vensterbanken loswrikken, een aantal keer breken en verwijderen	Breken	Geen	64 (31)	3	Persoonlijk A Stationair	<623 <623
291	2016	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen. Daarna met een hamer een stukje afslaan	Breken	Geen	60 (40)	1	Persoonlijk A Persoonlijk B Stationair	<629 <626 <626
291	2016	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	45 (30)	2	Persoonlijk A Persoonlijk B Stationair	<844 <844 <839
291	2016	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	40 (30)	3	Persoonlijk A Persoonlijk B Stationair	<944 <939 <944

[a] Hoewel niet specifiek weergegeven in de tabel, omvatten de werkmethodes ook altijd het inpakken van de vensterbank en het schoonmaken van de werkomgeving

[b] Activiteit met asbesthoudend materiaal (vrijmaken, verwijderen, inpakken)

[c] Vezelconcentratie is weergegeven als nominale waarde met tussen haakjes de onder- en bovengrens van het 95% betrouwbaarheidsinterval rond deze nominale waarde op basis van de Poissonstatistiek. Indien < zijn er geen vezels aangetroffen op het filter tijdens de analyse, en ligt het analyseresultaat onder de bepalingsondergrens (BOG).

[d] Ook amfibool asbest gevonden op filter

[e] Afkeur op basis van visuele inspectie. Er bleven nog restanten aan het cement achter

BIJLAGE B: Toetsing voor werkmethode ‘demonteren’

Uitgaande van BOG

STAP 1: Invoer meetgegevens (BOG als uitgangspunt)													
	Blootstelling aan asbestvezels (in v/m³)												
	Studie	**216**	**217**	**217**	**224**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**289**	**291**	**291**
	Containment \ Persoon	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**
	1	440	970	930	970	980	980	2800	980	980	1042	844	844
	2	1900				990	990			980	876	944	939
	3												
	4												
	Oranje = <BOG												
STAP 2: Lognormaal transformeren meetgegevens													
	Lognormaal getransformeerde meetresultaten												
	Studie	**216**	**217**	**217**	**224**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**289**	**291**	**291**
	Containment \ Persoon	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**
	1	6.09	6.88	6.84	6.88	6.89	6.89	7.94	6.89	6.89	6.95	6.74	6.74
	2	7.55				6.90	6.90			6.89	6.78	6.85	6.84
	3												
	4												
STAP 3: Berekenen GM en GSD													
	log GM	6.91		GM	1002.36	vezels/m³							
	log GSD	0.35		GSD	1.42								
STAP 4: Toetsen op groepsniveau													
	Grenswaarde	2000.00	vezels/m³										
	parameter U	1.96		Limietwaarde U bij 19 metingen is 1.878 --> Overeenstemming met grenswaarde op groepsniveau									
STAP 5: ANOVA													
	Anova: Single Factor												
	SUMMARY												
	Groups	*Count*	*Sum*	*Average*	*Variance*								
	Column 1	2	13.63638	6.818192	1.069942								
	Column 2	1	6.877296	6.877296									
	Column 3	1	6.835185	6.835185									
	Column 4	1	6.877296	6.877296									
	Column 5	2	13.78526	6.892629	5.15E-05								
	Column 6	2	13.78526	6.892629	5.15E-05								
	Column 7	1	7.937375	7.937375									
	Column 8	1	6.887553	6.887553									
	Column 9	2	13.77511	6.887553	0								
	Column 10	2	13.72426	6.862132	0.015057								
	Column 11	2	13.58828	6.794139	0.006269								
	Column 12	2	13.58297	6.791484	0.005688								
	ANOVA												
	Source of Variation	*SS*	*df*	*MS*	*F*	*P-value*	*F crit*						
	Between Groups	1.142333323	11	0.103848	0.662625	0.740019	3.603037						
	Within Groups	1.097059442	7	0.156723									
	Total	2.239392765	18										
STAP 6: Binnenpersoons-variantie													
	S_W^2	0.1567											
	S_W	0.3959											
STAP 7: Tussenpersoons-variantie													
	MS_B	0.1038											
	N	19											
	n1	2											
	n2	1											
	n3	1											

64	n4	1				
65	n5	2				
66	n6	2				
67	n7	1				
68	n8	1				
69	n9	2				
70	n10	2				
71	n11	2				
72	n12	2				
73	k	12				
74	n_0	1.5694				
75	S_B^2	-0.0337		Berekende tussenpersoonsvariantie <0 (dus kleiner dan de binnenpersoonsvariantie)		
76	S_B^2	0.0001		Toekennen waarde 0.0001		
77	S_B	0.01				
78						
79	STAP 8: Vergelijking op individueel niveau noodzakelijk?					
80	S_W^2	0.1567				
81	S_B^2	0.0001		0.06 %	--> toetsen op individueel niveau niet noodzakelijk	
82	S^2	0.1568				
83						
84	STAP 9: Toetsen op individueel niveau					
85	log Mean	6.9461				
86	Grenswaarde	2000.00	vezels/m³			
87	S_W	0.3959				
88	S_B	0.01				
89	parameter H	0.3554				
90	ind. overschrijding	0.3611	36.11 %	--> Grenswaardeoverschrijding		
91				Meer dan 20% kans dat van een van de individuen binnen de HEG meer dan		
92				5% van de blootstellingen boven de referentiewaarde liggen		
93						

Uitgaande van ½*BOG

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	STAP 1: Invoer meetgegevens (1/2*BOG als uitgangspunt)														
2		Blootstelling aan asbestvezels (in v/m³)													
3		**Studie**	**216**	**217**	**217**	**224**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**289**	**291**	**291**	
4		**Containment \ Persoon**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**	
5		**1**	220	485	465	485	490	490	2800	490	490	521	422	422	
6		**2**	1900				495	495			490	438	472	470	
7		**3**													
8		**4**													
9		Oranje = <BOG													
10															
11	STAP 2: Lognormaal transformeren meetgegevens														
12		Lognormaal getransformeerde meetresultaten													
13		**Studie**	**216**	**217**	**217**	**224**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**289**	**291**	**291**	
14		**Containment \ Persoon**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**	
15		**1**	5.39	6.18	6.14	6.18	6.19	6.19	7.94	6.19	6.19	6.26	6.05	6.05	
16		**2**	7.55				6.20	6.20			6.19	6.08	6.16	6.15	
17		**3**													
18		**4**													
19															
20	STAP 3: Berekenen GM en GSD														
21		log GM	6.29		GM	539.12	vezels/m³								
22		log GSD	0.55		GSD	1.73									
23															
24	STAP 4: Toetsen op groepsniveau														
25		Grenswaarde	2000.00	vezels/m³											
26		parameter U	2.39		Limietwaarde U bij 19 metingen is 1.878 --> overeenstemming met grenswaarde op groepsniveau										

STAP 5: ANOVA								
	Anova: Single Factor							
	SUMMARY							
	Groups	*Count*	*Sum*	*Average*	*Variance*			
	Column 1	2	12.94324	6.471618	2.324128			
	Column 2	1	6.184149	6.184149				
	Column 3	1	6.142037	6.142037				
	Column 4	1	6.184149	6.184149				
	Column 5	2	12.39896	6.199482	5.15E-05			
	Column 6	2	12.39896	6.199482	5.15E-05			
	Column 7	1	7.937375	7.937375				
	Column 8	1	6.194405	6.194405				
	Column 9	2	12.38881	6.194405	0			
	Column 10	2	12.33797	6.168984	0.015057			
	Column 11	2	12.20198	6.100992	0.006269			
	Column 12	2	12.19667	6.098337	0.005688			
	ANOVA							
	Source of Variation	*SS*	*df*	*MS*	*F*	*P-value*	*F crit*	
	Between Groups	3.058511937	11	0.278047	0.827785	0.626185	3.603037269	
	Within Groups	2.351245515	7	0.335892				
	Total	5.409757452	18					
STAP 6: Binnenpersoons-variantie								
	S_w^2	0.3359						
	S_w	0.5796						
STAP 7: Tussenpersoons-variantie								
	MS_B	0.2780						
	N	19						
	n1	2						
	n2	1						
	n3	1						
	n4	1						
	n5	2						
	n6	2						
	n7	1						
	n8	1						
	n9	2						
	n10	2						
	n11	2						
	n12	2						
	k	12						
	n_0	1.5694						
	S_B^2	-0.0369		Berekende tussenpersoonsvariantie <0 (dus kleiner dan de binnenpersoonsvariantie)				
	S_B^2	0.0001		Toekennen waarde 0.0001				
	S_B	0.0100						
STAP 8: Vergelijking op individueel niveau noodzakelijk?								
	S_w^2	0.3359						
	S_B^2	0.0001		0.03	%	--> toetsen op individueel niveau niet noodzakelijk		
	S^2	0.3360						
STAP 9: Toetsen op individueel niveau								
	log Mean	6.3396						
	Grenswaarde	2000.00	vezels/m³					
	S_w	0.5796						
	S_B	0.0100						
	parameter H	30.7905						
	ind. overschrijding	0.0000	0.0000	%	--> Geen grenswaardeoverschrijding			
					Minder dan 20% kans dat van een van de individuen binnen de HEG meer dan			
					5% van de blootstellingen boven de referentiewaarde liggen			

BIJLAGE C: Toetsing van de werkmethode ‘breken’

Uitgaande van BOG

STAP 1: Invoer meetgegevens (BOG als uitgangspunt)																
	Blootstelling aan asbestvezels (in v/m³)															
	Studie	**191**	**191**	**210**	**210**	**216**	**217**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**253**	**291**	**291**	
	Containment \ Persoon	**A**	**B**	**A**	**B**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**	
	1	450	440	440	190	440	930	990	990	930	990	980	430	629	626	
	2	440								970			530			
	3												180			
	4															
	Oranje = <BOG															
STAP 2: Lognormaal transformeren meetgegevens																
	Lognormaal getransformeerde meetresultaten															
	Studie	**191**	**191**	**210**	**210**	**216**	**217**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**253**	**291**	**291**	
	Containment \ Persoon	**A**	**B**	**A**	**B**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**	
	1	6.11	6.09	6.09	5.25	6.09	6.84	6.90	6.90	6.84	6.90	6.89	6.06	6.44	6.44	
	2	6.09								6.88			6.27			
	3												5.19			
	4															
STAP 3: Berekenen GM en GSD																
	log GM	6.35		GM	570.74	vezels/m³										
	log GSD	0.54		GSD	1.71											
STAP 4: Toetsen op groepsniveau																
	Grenswaarde	2000.00	vezels/m³													
	parameter U	2.33		Limietwaarde U bij 18 metingen is 1,886 --> overeenstemming met grenswaarde op groepsniveau												
STAP 5: ANOVA																
	Anova: Single Factor															
	SUMMARY															
	Groups	*Count*	*Sum*	*Average*	*Variance*											
	Column 1	2	12.19602	6.098011	0.000253											
	Column 2	1	6.086775	6.086775												
	Column 3	1	6.086775	6.086775												
	Column 4	1	5.247024	5.247024												
	Column 5	1	6.086775	6.086775												
	Column 6	1	6.835185	6.835185												
	Column 7	1	6.897705	6.897705												
	Column 8	1	6.897705	6.897705												
	Column 9	2	13.71248	6.85624	0.000887											
	Column 10	1	6.897705	6.897705												
	Column 11	1	6.887553	6.887553												
	Column 12	3	17.52962	5.843206	0.328048											
	Column 13	1	6.444131	6.444131												
	Column 14	1	6.43935	6.43935												
	ANOVA															
	Source of Variation	*SS*	*df*	*MS*	*F*	*P-value*	*F crit*									
	Between Groups	4.275477113	13	0.328883	2.001613	0.263339	5.891144									
	Within Groups	0.65723552	4	0.164309												
	Total	4.932712633	17													
STAP 6: Binnenpersoons-variantie																
	S_W^2	0.1643														
	S_W	0.4054														
STAP 7: Tussenpersoons-variantie																
	MS_B	0.3289														
	N	18														

n2	1					
n3	1					
n4	1					
n5	1					
n6	1					
n7	1					
n8	1					
n9	2					
n10	1					
n11	1					
n12	3					
n13	1					
n14	1					
k	14					
n_0	1.2650					
S_B^2	0.1301					
S_B	0.3607					
STAP 8: Vergelijking op individueel niveau noodzakelijk?						
S_W^2	0.1643					
S_B^2	0.1301		44.19	%	--> toetsen op individueel niveau noodzakelijk	
S^2	0.2944					
STAP 9: Toetsen op individueel niveau						
log Mean	6.4003					
Grenswaarde	2000	vezels/m³				
S_W	0.40535					
S_B	0.36070					
parameter H	1.47993					
ind. overschrijding	0.06945	6.94	%	--> Geen grenswaardeoverschrijding		
				Minder dan 20% kans dat van een van de individuen binnen de HEG meer dan		
				5% van de blootstellingen boven de referentiewaarde liggen		

Uitgaande van ½*BOG

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
1	STAP 1: Invoer meetgegevens (1/2*BOG als uitgangspunt)																
2		Blootstelling aan asbestvezels (in v/m³)															
3		**Studie**	**191**	**191**	**210**	**210**	**216**	**217**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**253**	**291**	**291**	
4		**Containment \ Persoon**	**A**	**B**	**A**	**B**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**	
5		**1**	225	220	220	95	220	465	495	495	465	495	490	430	315	313	
6		**2**	220								485			530			
7		**3**												90			
8		**4**															
9		Oranje = <BOG															
10																	
11	STAP 2: Lognormaal transformeren meetgegevens																
12		Lognormaal getransformeerde meetresultaten															
13		**Studie**	**191**	**191**	**210**	**210**	**216**	**217**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**253**	**291**	**291**	
14		**Containment \ Persoon**	**A**	**B**	**A**	**B**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**	
15		**1**	5.42	5.39	5.39	4.55	5.39	6.14	6.20	6.20	6.14	6.20	6.19	6.06	5.75	5.75	
16		**2**	5.39								6.18			6.27			
17		**3**												4.50			
18		**4**															
19																	
20	STAP 3: Berekenen GM en GSD																
21		log GM	5.73		GM	308.22	vezels/m³										
22		log GSD	0.56		GSD	1.75											
23																	
24	STAP 4: Toetsen op groepsniveau																
25		Grenswaarde	2000.00	vezels/m³													
26		parameter U	3.35		Limietwaarde U bij 22 metingen is 1,857 --> overeenstemming met grenswaarde op groepsniveau												
27																	

STAP 5: ANOVA

Anova: Single Factor

SUMMARY

Groups	*Count*	*Sum*	*Average*	*Variance*
Column 1	2	10.80973	5.404864	0.000253
Column 2	1	5.393628	5.393628	
Column 3	1	5.393628	5.393628	
Column 4	1	4.553877	4.553877	
Column 5	1	5.393628	5.393628	
Column 6	1	6.142037	6.142037	
Column 7	1	6.204558	6.204558	
Column 8	1	6.204558	6.204558	
Column 9	2	12.32619	6.163093	0.000887
Column 10	1	6.204558	6.204558	
Column 11	1	6.194405	6.194405	
Column 12	3	16.83647	5.612157	0.938918
Column 13	1	5.750984	5.750984	
Column 14	1	5.746203	5.746203	

ANOVA

Source of Variation	*SS*	*df*	*MS*	*F*	*P-value*	*F crit*
Between Groups	3.412685456	13	0.262514	0.558846	0.808862	5.891144
Within Groups	1.878974751	4	0.469744			
Total	5.291660207	17				

STAP 6: Binnenpersoons-variantie

S_W^2	0.4697
S_W	0.6854

STAP 7: Tussenpersoons-variantie

MS_B	0.2625	
N	18	
n2	1	
n3	1	
n4	1	
n5	1	
n6	1	
n7	1	
n8	1	
n9	2	
n10	1	
n11	1	
n12	3	
n13	1	
n14	1	
k	14	
n_0	1.2650	
S_B^2	-0.1638	Berekende tussenpersoonsvariantie <0 (dus kleiner dan de binnenpersoonsvariantie)
S_B^2	0.0001	Toekennen waarde 0.0001
S_B	0.0100	

STAP 8: Vergelijking op individueel niveau noodzakelijk?

S_W^2	0.4697		
S_B^2	0.0001	0.02 %	--> toetsen op individueel niveau niet noodzakelijk
S^2	0.4698		

STAP 9: Toetsen op individueel niveau

log Mean	5.7402		
Grenswaarde	2000	vezels/m³	
S_W	0.6854		
S_B	0.0100		
parameter H	73.3299		
ind. overschrijding	0.0000	0.00 %	--> Geen grenswaardeoverschrijding
			Minder dan 20% kans dat van een van de individuen binnen de HEG meer dan
			5% van de blootstellingen boven de referentiewaarde liggen

Notitie

Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist
Postbus 360
3700 AJ Zeist

www.tno.nl

T +31 88 866 60 00
F +31 88 866 87 28

Aan
10.2.e (Rijksvastgoedbedrijf)

Van
10.2.e

Kopie aan
10.2.e

Datum
11 januari 2017

Onze referentie
0100311118

E-mail
10.2.e @tno.nl

Doorkiesnummer
+3188 10.2.e

Onderwerp
Notitie - Resultaten blootstellingsstudie tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken onder verlicht beheersregime (RK1)

Aanleiding

Aangezien asbest een kankerverwekkende stof is, brengt het werken met asbest gezondheidsrisico's met zich mee: bij blootstelling aan asbestvezels kan asbestgerelateerde kanker zich manifesteren. Daarom is het sinds het begin van de jaren '90 verboden om asbest te gebruiken. Omdat tot die tijd asbest echter veelvuldig werd toegepast, bevindt zich nog altijd veel asbest in gebouwen en installaties. Daarom zijn aan het werken met asbest strenge regels verbonden met als doel werknemers en omgeving te beschermen tegen blootstelling aan asbestvezels en de daaraan gerelateerde gezondheidsrisico's.

In 2017 zijn een groot aantal validatiestudies naar de blootstelling aan asbest tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie, die is beschreven in een TNO-notitie,[1] kan worden geconcludeerd dat de blootstelling aan asbestvezels tijdens zowel het demonteren van vensterbanken (qua samenstelling bestaand uit maximaal 15% chrystotiel en geen amfibool asbest) als het verwijderen van vensterbanken met eenzelfde samenstelling waarbij de vensterbank in enkele stukken breekt de grenswaarde van 2.000 vezels/m^3 niet wordt overschreden. Op basis hiervan is geadviseerd om SMA-rt aan te passen (verlaging van de RK-indeling van RK2(A) naar RK1). Hierbij wordt echter ook aangegeven dat het van belang is om de uitvoering van deze werkzaamheden in de praktijk te borgen en om periodiek controlemetingen uit te voeren, om te zorgen dat het uitvoeren van deze werkzaamheden verlicht

1 10.2.e Advies SMA-rt risicoklasse aanpassing voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken (herzien). TNO notitie, referentie 0100308174, 12 oktober 2017.

beheersregime veilig is en blijft. Daarnaast wordt geadviseerd om 1) het breken van de vensterbanken indien mogelijk te voorkomen, 2) bij het vrijmaken van de vensterbanken gebruik te maken van geschikte stofzuigers (met o.a. HEPA-filter) of gebruik te maken van benevelings-/bevochtigingstechnieken, 3) te voorzien in de juiste afvoer van de asbesthoudende vensterbanken en een goede schoonmaakprocedure, 4) voorafgaand aan de verwijderingswerkzaamheden na te gaan of de vensterbank(en) in kwestie ook daadwerkelijk in z'n geheel (of als het niet anders kan met een enkele breuk) kan/kunnen worden verwijderd, en 5) de werknemers die de werkzaamheden gaan uitvoeren goed te informeren over de risico's, de werkmethode en wat er van hun wordt verwacht, om te zorgen dat deze werkzaamheden op een veilige manier worden uitgevoerd.

Doel

Inspectie SZW (iSZW) heeft aangegeven dat zij het van groot belang acht dat er een praktijktoets wordt uitgevoerd, waarbij de blootstelling aan asbestvezels tijdens uitvoering van de werkmethode onder reële omstandigheden (zoals de werkzaamheden in RK1 uitgevoerd gaan worden en dus niet in een containment) wordt gemonitord. Dit omdat naar verwachting onder deze omstandigheden onder andere aanzienlijk meer vensterbanken per tijdseenheid zullen worden verwijderd dan het geval was tijdens de geëvalueerde blootstellingsstudies waar het eerder genoemde advies op is gebaseerd. In dit kader is deze blootstellingsstudie uitgevoerd, als extra controle of de werkmethode in de praktijk werkt / toepasbaar is, en om in kaart te brengen of de blootstelling tijdens het verwijderen van vensterbanken onder een verlicht beheersregime ook daadwerkelijk onder de grenswaarde blijft.

De resultaten van deze blootstellingsstudie kunnen door het Rijksvastgoedbedrijf / Aedes worden gebruikt om een 'borgingsplan' op te stellen.

Methode

Het Rijksvastgoedbedrijf heeft, in samenwerking met Aedes, TNO gevraagd om een blootstellingsstudie te uit te voeren tijdens het verwijderen van vensterbanken onder verlicht regime. Om dit proces te borgen is hier ook een onafhankelijk adviseur bij betrokken, in de persoon van dhr. M. Prins van Prins Milieu Consultancy b.v., om te zorgen dat de proefsanering in combinatie met blootstellingsstudie op de juiste manier verloopt. Voorafgaand aan de proefsanering heeft i-SZW dispensatie verleend, om de proefsanering zonder validatierapport conform SCi-548 uit te mogen voeren als een RK1-sanering.

In 2016 is een asbestinventarisatie uitgevoerd voor het kantoorgebouw aan de Tesselschadestraat 4 in Leeuwarden.[2] Tijdens deze inventarisatie (type A) is (onder andere) circa 1.750 m^1 aan vensterbanken (10-15% chrysotiel) aangetroffen. Deze vensterbanken zijn bevestigd met behulp van tegellijm, zitten geklemd onder een aluminium condensgootje en kunnen op diverse plaatsen onder de stuclaag van de naastgelegen wanden/steunmuren zijn geklemd (zie Figuur 1). Het kantoorgebouw bestaat onder andere uit relatief grote ruimten waarin aan weerszijden vensterbanken zijn aangebracht, waardoor per ruimte ± 20 m^1 aan vensterbanken beschikbaar is.

Figuur 1: Bevestiging vensterbanken Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden

Op 7 december heeft een asbestsaneringsbedrijf in opdracht van het Rijsvastgoedbedrijf een proefsanering uitgevoerd in het kantoorpand op de Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden, waarbij vensterbanken onder RK1-omstandigheden zijn verwijderd. Voorafgaand aan de proefsanering is de werkmethode door de opdrachtgever afgestemd met de uitvoerende partij. Er zijn een vijftal relatief grote ruimten met aan weerszijden vensterbanken (± 20 m^1 per ruimte) beschikbaar voor het uitvoeren van het blootstellingsonderzoek. Vooraf is door het asbestsaneringsbedrijf langs de gevels van de te saneren ruimten stucloper op de vloer gelegd en er zijn (waar nodig) kabelgoten etc. weggehaald om te zorgen dat tijdens de metingen aan één stuk door kan worden gewerkt. Er is geen containment met onderdruk gebouwd, maar tijdens de daadwerkelijke sanering is er wel voor gezorgd dat de doorgangen naar de rest van het gebouw (klapdeuren e.d.) zoveel mogelijk gesloten waren. De medewerkers van het asbestsaneringsbedrijf droegen tijdens de saneringswerkzaamheden de volgende persoonlijke beschermingsmiddelen: Tyvek wegwerpoverall (nieuw per shift), halfgelaatstmasker met P3 filters (zelfde tijdens 3 shifts), handschoenen (zelfde tijdens 3 shifts), werklaarzen (niet nieuw, zelfde tijdens 3 shifts), wegwerphoesjes voor onderkant laarzen (nieuw per shift). Hierbij waren de uiteinden van de armen en benen van de overall niet afgeplakt.

[2] Asbestinventarisatie Type A, Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden (kantoorpand, gebouwnr. 100269G01), Documentcode 16F366.RAP001.AZ.01, 8 september 2016.

Dhr. 10.2.e van Prins Milieu Consultancy b.v. heeft in overleg met dhr. 10.2.e van TNO een werkprotocol opgesteld (zie bijlage A), waarin de volgende werkmethode wordt beschreven:

a. Bij het saneren van elke vensterbank zijn twee medewerkers betrokken (saneerder A en B);
b. Saneerder A hakt (indien nodig) de vensterbank vrij in de wand;
c. saneerder B bevochtigt/benevelt (met water) de onder- en bovenzijde van de vensterbank waar deze in aanraking komt met de zijwanden en legt asbestzakken klaar;
d. Saneerder A tikt de vensterbank met behulp van beitel en hamer rustig los of (indien mogelijk) wrikt deze handmatig los (dit zal op de locatie nader moeten worden bepaald);
e. Saneerder B gebruikt tijdens het lostikken of -wrikken een stofzuiger (met HEPA-filter) als emissiebeperkende maatregel;
f. Saneerder A beweegt de vensterbank van het raam af, zodat ook de rand van de vensterbank onder het raamkozijn vrij komt;
g. Saneerder B zuigt na het verwijderen van de vensterbank de voormalige locatie van de vensterbank schoon met de stofzuiger (met HEPA-filter);
h. Saneerders A en B plaatsen de vensterbank in een asbestzak, waarna de lucht uit de asbestzak wordt gezogen en de asbestzak dicht wordt geplakt;
i. Nadat de vensterbanken zijn verwijderd, worden de met stucloper beplakte vloeren in het saneringsgebied met natte doeken en/of een stofzuiger schoongemaakt.

Daarnaast heeft TNO een meetprotocol opgesteld voor de blootstellingsstudie. De blootstellingsstudie is uitgevoerd tijdens het uitvoeren van hierboven beschreven werkzaamheden. Gedurende drie shifts van minimaal een uur zijn blootstellingsmetingen uitgevoerd, waarbij per shift twee saneerders zijn bemeten. Hierbij is er op gelet dat deze saneerders gedurende het uur dezelfde werkzaamheden hebben uitgevoerd: tijdens de eerste en derde shift maakt saneerder A de vensterbank vrij en past saneerder B de emissiebeperkende maatregelen toe en tijdens de tweede shift zijn de werkzaamheden omgedraaid (zie Tabel 1).

Tabel 1: Overzicht uitgevoerde metingen en verdeling van de werkzaamheden

	Saneerder A (PAS)	**Saneerder B (PAS)**	**STAT**
Shift 1 (± 1 uur)	Vensterbank vrijmaken	Emissiebeperkende maatregelen	1
Shift 2 (± 1 uur)	Emissiebeperkende maatregelen	Vensterbank vrijmaken	1
Shift 3 (± 1 uur)	Vensterbank vrijmaken	Emissiebeperkende maatregelen	1

Totaal	**3**	**3**	**3**

Voor de persoonlijke metingen (PAS) bij de saneerders zijn de saneerders uitgerust met een draagbare pomp die met behulp van een slang is verbonden met een wegwerpfiltercassette met daarin een goudgecoat filter. Deze draagbare pompen zijn ingesteld op een debiet van ± 8 liter/minuut. Tijdens elke shift is ook een stationair meetpunt (STAT) opgesteld (zie Tabel 1), welke werd verplaatst tijdens de shift zodat deze zich steeds ter hoogte van het werkgebied van de saneerders op 3-4 meter afstand bevond. Elke shift is in een aparte ruimte uitgevoerd, om te zorgen dat de resultaten van die shift niet eventueel zouden kunnen worden beïnvloed door de voorafgaande sanering en om te zorgen dat er bij aanvang van de shift voldoende vensterbanken in de ruimte aanwezig waren om tijdens de shift te saneren zonder uit te hoeven wijken naar een andere ruimte. Omdat er door de saneerders aantoonbaar (factuur, ter plekke uit verpakking gehaald) met nieuw materiaal (stofzuigers, handspuiten voor benevelen, hamer, beitel, overkleding, hoesjes voor schoeisel, filters voor halfgelaatsmasker, e.d.) is gewerkt, zijn voor aanvang van de metingen verder geen kleefmonsters genomen van het materiaal van de saneerder. Wel zijn er tijdens elke shift, voor de 'grote 'schoonmaak' van het werkgebied, ter verificatie kleefmonsters genomen van een aantal oppervlakken (namelijk van de vensterbank, de kabelgoot, de radiator en de vloer). De metingen zijn uitgevoerd door een geaccrediteerd laboratorium, AFRS, onder begeleiding van TNO, waarbij aandacht is besteed aan een juiste uitvoering van de werkmethode en de registratie van de omstandigheden tijdens de sanering.

Op locatie zijn voor de start van de eerste shift de beschikbare ruimten bekeken, en is tijdens een toolbox-overleg het werkprotocol en het meetprotocol doorgenomen met de aanwezigen. Tijdens dit overleg en de daaropvolgende voorbereiding van de saneringswerkzaamheden en de blootstellingstudie is besloten om, met name op basis van de praktijkervaring van de saneerders, een aantal onderdelen van de werkmethode ligt aan te passen, namelijk:

- Voorafgaand aan de sanering is de radiator onder de vensterbank afgedekt met plastic om eventuele besmetting te voorkomen en het schoonmaken achteraf te vergemakkelijken (toegepast tijdens 2^{e} en 3^{e} shift);
- In plaats van het verpakken van de vensterbank in een zak is voorafgaand aan de sanering een plastic zak op de vensterbank geplakt, zodat deze hier nadat deze was verwijderd direct in het plastic kon worden gerold, waarna de uiteinden en de zijkant werden dichtgeplakt met tape;
- Omdat ook tijdens het saneren onder verlicht regime het schoon achterlaten van het werkgebied van groot belang is, de saneerders aangaven dat zij normaliter hun werkgebied ook tussendoor schoonmaken (met stofzuiger en natte doek) om te zorgen dat er zo min mogelijk versleping optreedt, en er tijdens schoonmaakwerkzaamheden eventueel vrijgekomen asbestvezels weer

in de lucht zouden kunnen komen, is het schoonmaken van het werkgebied als geheel ook (deels) meegenomen als activiteit tijdens de blootstellingsmetingen.

Resultaten

De verzamelde monsters zijn door een geaccrediteerd laboratorium, AFRS, geanalyseerd conform NEN-ISO 14966 in geval van de luchtmonsters en conform NEN-ISO 16000-27 in geval van de kleefmonsters. In geval van de luchtmonsters is uitgegaan van een bepalingsondergrens van <200 vezels/m³. Daarnaast is op 33% van de luchtmonsters een contra-analyse uitgevoerd door TNO. De analysecertificaten zijn opgenomen in Bijlage 2.

Tijdens de proefsanering zijn metingen verzameld:

- Drie metingen bij twee verschillende personen tijdens het losmaken van de vensterbank (2xA en 1xB);
- Drie metingen bij twee verschillende personen tijdens het toepassen van de emissiebeperkende maatregelen (1xA en 2xB);
- Drie stationaire metingen om de achtergrondconcentratie in de ruimte in kaart te brengen.

Omdat tijdens het verwijderen van elke vensterbank min of meer dezelfde serie van werkzaamheden is uitgevoerd door de twee saneerders volgt hieronder een algemene beschrijving van de (verdeling van de) werkzaamheden:

1. Saneerder 1 bevochtigt (met een handspuit met water) de bovenzijde van de vensterbank waar deze in aanraking komt met de zijwanden. Saneerder 2 hakt met een hamer en beitel de vensterbank vrij in de wand, terwijl saneerder 1 de stofzuiger bij het werkoppervlak houdt en extra bevochtigd indien nodig;
2. Saneerder 2 wrikt de vensterbank voorzichtig handmatig los van de tegellijm. Indien de vensterbank niet loskomt hakt saneerder 2 meer van de vensterbank los uit het stucwerk, eventueel ook aan de onderkant van de vensterbank, terwijl saneerder 1 de stofzuiger bij het werkoppervlak houdt en extra bevochtigd indien nodig;
3. Saneerder 2 beweegt de vensterbank van het raam af met een beitel, beginnend bij de hoek, zodat ook de rand van de vensterbank onder het raamkozijn / het condensgootje vrijkomt, terwijl saneerder 1 de stofzuiger bij het werkoppervlak houdt;
4. Saneerders 1 en 2 tillen de vensterbank op, waarna saneerder 2 deze in het plastic rolt, afplakt, en weglegt. Tegelijkertijd maakt saneerder 1 de voormalige locatie van de vensterbank schoon met de stofzuiger, waarbij grote stukken afval direct in een afvalzak worden gestopt. Als saneerder 2 dan nog bezig is, maakt saneerder 1 ook de rest van het werkgebied (met name de radiator en de vloer) schoon met de stofzuiger en eventueel een natte doek;

5. Nadat de vensterbanken aan één zijde van de ruimte zijn verwijderd, maken saneerders 1 en 2 de met stucloper beplakte vloeren in het saneringsgebied en de radiator met de stofzuiger en daarna met natte doeken schoon.

In Bijlage 3 zijn de plattegronden van de 2 verdiepingen waar de metingen zijn uitgevoerd opgenomen. Daarbij is steeds de betreffende ruimte blauw gekleurd, en zijn de vensterbanken die zijn verwijderd oranje gekleurd (steeds 2 vensterbanken tussen twee 'pilaren'). Per ruimte was de verdeling van de verwijderde vensterbanken als volgt:

- Ruimte 1 tijdens shift 1: 1e verdieping, links van lift:
  - 8/8 vensterbanken aan linkerkant (rug naar klapdeur)
  - 2/10 vensterbanken aan rechterkant
- Ruimte 2 tijdens shift 2: 1e verdieping, rechts van de lift:
  - 6/10 vensterbanken aan rechterkant (rug naar klapdeur)
  - 4/10 vensterbanken aan linkerkant
- Ruimte 3 tijdens shift 3: 2e verdieping, rechts van de lift:
  - 11/12 vensterbanken aan linkerkant (rug naar klapdeur)
  - 0/10 vensterbanken aan linkerkant

In Tabel 2 (voor shift 1), Tabel 3 (voor shift 2) en Tabel 4 (voor shift 3) staan de observaties weergegeven van de omstandigheden tijdens de metingen, waarbij met name de benodigde tijd voor het verwijderen van elke vensterbank en aanvullingen op de algemene beschrijving van de werkzaamheden, zoals hierboven is weergegeven, zijn genoteerd. In Bijlage 4 zijn verschillende foto's opgenomen, om een idee te geven van de omstandigheden tijdens de metingen.

Tabel 2: Overzicht observaties tijdens shift 1

Meting		**Activiteit**		**Starttijd**	**Eindtijd**
Saneerder A (PAS)		Vensterbank vrijmaken		10:01	11:20
Saneerder B (PAS)		Emissiebeperkende maatregelen		10:02	11:22
Stationair (STAT)		-		10:03	11:21
Starttijd	**Eindtijd**	**Vensterbank**	**Opmerkingen**		
10:03	10:07	1	Inpakken duurt ± 1 minuut, schoonmaken originele locatie vensterbank met stofzuiger duurt ook ± 1 minuut		
10:08	10:16	2	Langer bezig met loswrikken dan bij 1e vensterbank		
10:17	10:18		Pomp saneerder A vastgeplakt met tape tegen verschuiven		
10:18	10:23	3	-		

Meting		Activiteit		Starttijd	Eindtijd
Saneerder A (PAS)		Vensterbank vrijmaken		10:01	11:20
Saneerder B (PAS)		Emissiebeperkende maatregelen		10:02	11:22
Stationair (STAT)		-		10:03	11:21
Starttijd	**Eindtijd**	**Vensterbank**	**Opmerkingen**		
10:24	10:30	4	Vensterbank gebroken aan linkerkant (kant waar wordt begonnen met het naar voren bewegen van de vensterbank); afgebroken stukje wordt apart verpakt; daarna extra aandacht voor schoonmaken werkgebied		
10:30	10:34	5	-		
10:35	10:38	6	-		
10:39	10:43	7	-		
10:44	10:51	8	Vensterbank aan uiteinde van de ruimte, aan de zijkant, zit dieper in de muur dus het loshakken kost relatief meer tijd; foto van achterkant verwijderde vensterbank gemaakt		
10:52	11:03		Na verwijderen vensterbanken aan één zijde van de ruimte het werkgebied schoonmaken met stofzuiger en natte doeken. Daarna verplaatsen naar de andere kant van de ruimte		
11:04	11:06		Afdekken radiator onder te verwijderen vensterbanken		
11:07	11:10	9	-		
11:11	11:20	10	Vensterbank gebroken aan linkerkant/muurkant (kant waar wordt begonnen met het naar voren bewegen van de vensterbank); afgebroken stukje wordt apart verpakt; daarna extra aandacht voor schoonmaken werkgebied. Saneerder A geeft aan dat hij in dit geval is vergeten om de vensterbank eerst los te wrikken (zie 2 hierboven), en dit is waarschijnlijk de oorzaak van de breuk		

Tabel 3: Overzicht blootstellingsmetingen tijdens shift 2

Meting		**Activiteit**		**Starttijd**	**Eindtijd**
Saneerder A (PAS)		Emissiebeperkende maatregelen		12:14	13:30
Saneerder B (PAS)		Vensterbank vrijmaken		12:15	13:28
Stationair (STAT)		-		12:15	13:27
Starttijd	**Eindtijd**	**Vensterbank**	**Opmerkingen**		
12:15	12:20	1	-		
12:20	12:25		Materiaal muur asbestverdacht, besloten om deze niet mee te nemen. Gemaakt gat is afgeplakt		
12:25	12:30	2	Vensterbank moet ook aan de onderkant worden losgehakt voordat deze kan worden losgewrikt		
12:31	12:35	3	Vensterbank moet ook aan de onderkant worden losgehakt voordat deze kan worden losgewrikt. Tussendoor werkgebied afgenomen met natte doek		
12:36	12:41	4	-		
12:42	12:47	5	Vensterbank moet ook aan de onderkant worden losgehakt voordat deze kan worden losgewrikt. Voorzichtig gewerkt omdat er een scheurtje in de vensterbank zat (is niet gebroken). Tussendoor de kabelgoot bevochtigd en afgenomen met een natte doek		
12:48	12:52	6	-		
12:52	15:53		Materiaal muur asbestverdacht, besloten om deze niet mee te nemen. Gemaakt gat is afgeplakt		
12:54	12:59		Werkgebied deels schoongemaakt met stofzuiger en natte doeken		
12:59	13:01		Wisselen van kant, nieuwe stofzuiger omdat de zak van de 1^{e} vol zat		
13:02	13:07	7	-		
13:07	13:13	8	Vensterbank moet ook aan de onderkant worden losgehakt voordat deze kan worden losgewrikt		
13:13	13:20	9	Vensterbank moet ook aan de onderkant worden losgehakt voordat deze kan		

Meting		Activiteit		Starttijd	Eindtijd
Saneerder A (PAS)		Emissiebeperkende maatregelen		12:14	13:30
Saneerder B (PAS)		Vensterbank vrijmaken		12:15	13:28
Stationair (STAT)		-		12:15	13:27
Starttijd	**Eindtijd**	**Vensterbank**	**Opmerkingen**		
			worden losgewrikt; deze vensterbank zit nog vaster dan de rest		
13:20	13:27	10	-		

Tabel 4: Overzicht blootstellingsmetingen tijdens shift 3

Meting		Activiteit		Starttijd	Eindtijd
Saneerder A (PAS)		Vensterbank vrijmaken		14:29	15:31
Saneerder B (PAS)		Emissiebeperkende maatregelen		14:30	15:34
Stationair (STAT)		-		14:31	15:32
Starttijd	**Eindtijd**	**Vensterbank**	**Opmerkingen**		
14:30	14:33	1	-		
14:34	14:38	2	-		
14:39	14:43	3	-		
14:43	14:47	4	-		
14:48	14:52	5	-		
14:53	14:58	6	-		
14:58	15:06	7	-		
15:07	15:14	8	-		
15:15	15:20	9	-		
15:21	15:25	10	-		
15:26	15:31	11	-		

Tijdens de eerste shift trad er bij twee van de 10 verwijderde vensterbanken een breuk op tijdens het saneren. Dit betrof in beide gevallen het smalle en daardoor zwakste deel van de vensterbank Na het verwijderen van de tweede vensterbank waarbij breuk optrad gaf de saneerder aan dat hij was vergeten om deze eerst los te wrikken, wat waarschijnlijk de breuk heeft veroorzaakt. Hoewel in metingen in hetzelfde gebouw zijn uitgevoerd, bleek dat er per ruimte nog vrij veel verschil was in het gemak waarmee de vensterbanken loskwamen van het oppervlak. De vensterbanken in de ruimte waar de tweede shift is uitgevoerd zaten bijvoorbeeld ten opzichte van de andere shifts erg vast, waardoor er relatief veel tijd werd besteed aan het loshakken, en er ook regelmatig onder de vensterbank moest worden gehakt om deze los te krijgen. Verder werd het materiaal van de muren in deze ruimte als asbestverdacht aangemerkt door de laborant, waardoor is besloten om uit voorzorg de vensterbanken aan de uiteinden (deels in de muur)

niet te verwijderen tijdens deze shift, zodat de resultaten van de metingen niet worden beïnvloed door andere bronnen. Daarnaast bleken 2 van de 10 vensterbanken aan de ene kant niet-asbesthoudend te zijn, en deze zijn dan ook niet verwijderd tijdens de shift. Tijdens de 3e shift kwamen de vensterbanken erg makkelijk los, en verliepen de werkzaamheden dus erg soepel. De saneerders konden daardoor relatief meer tijd besteden aan het schoonmaken van het werkgebied, hoewel de eindschoonmaak niet is meegenomen in de metingen. Uit voorzorg is de vensterbank aan het linker uiteinde van de ruimte niet meegenomen, maar is uiteindelijk de vensterbank aan het recht uiteinde wel meegenomen in verband met de meetduur. Omdat de andere zijde van de ruimte niet was voorbereid (beplakken vensterbanken voor inpakken, afdekken radiatoren) en het meenemen van de andere zijde van de ruimte ook weer meer werk zou betekenen voor de saneerders met betrekking tot het opleveren van de ruimte, is besloten om nadat de vensterbanken aan de ene kant van de ruimte waren verwijderd, de meting te stoppen.

Tabel 5: Gemeten concentraties respirabele asbestvezels tijdens verwijderen van vensterbanken onder RK-1 condities

Shift	Ruimte	# venster-banken [1]	Monster-nummer	Meting	Duur (min) / volume (m³)	# velden [2] / # vezels [3]	Concentratie (vezels/m³) [4]
1	1	10	P1	saneerder 1	79 / 0,67	500 / 0	<140 (0-140)
					contra-analyse	700 [5] / 1 CHR	65 (2-360)
			P2	saneerder 2	80 / 0,68	500 / 0	<140 (0-140)
			S1	stationair	88 / 0,66	500 / 0	<140 (0-140)
2	2	10	P3	saneerder 1	76 / 0,65	500 / 0	<140 (0-140)
			P4	saneerder 2	73 / 0,62	500 / 0	<150 (0-150)
					contra-analyse	750 [5] / 1 CHR	66 (2-370)
			S2	stationair	72 / 0,61	500 / 0	<150 (0-150)
3	3	11	P5	saneerder 1	62 / 0,53	500 / 0	<170 (0-170)
			P6	saneerder 2	64 / 0,54	500 / 1 CHR	60 (1-310)
					contra-analyse	850 [5] / 3 CHR	200 (41-590)
			S3	stationair	61 / 0,52	500 / 0	<180 (0-180)

[1] Aantal vensterbanken dat is verwijderd tijdens de shift

[2] Aantal geanalyseerde beeldvelden; vergroting 2000x, oppervlak beeldveld 0,02494 mm²

[3] Aantal gevonden vezels op het geanalyseerde deel van het filter; CHR = chrysotiel

[4] Nominale concentratie met 95% betrouwbaarheidsinterval Poisson-verdeling (ondergrens – bovengrens)

[5] Vergroting 2000x, oppervlak beeldveld 0,0124 mm²

De gemeten asbestvezelconcentraties tijdens het verwijderen van vensterbanken onder RK-1 condities zijn weergegeven in Tabel 5. Op één van de zes persoonlijke

luchtmonsters één vezel (chrysotiel) aangetroffen, wat onder de gegeven omstandigheden (meetduur, debiet, aantal getelde beeldvelden) resulteert in een nominale concentratie van 60 vezels/m³ (95% betrouwbaarheidsinterval van Poissonverdeling rond de nominale waarde is 1-310 vezels/m³). Op de andere vijf persoonlijke luchtmonsters en de drie stationaire luchtmonsters zijn geen vezels aangetroffen. Het monster waar een asbestvezel op is aangetroffen betreft de saneerder die tijdens de 3e shift de emissiebeperkende maatregelen heeft toegepast. Tijdens de 3e shift verliep het verwijderen van de vensterbanken zeer soepel en is er geen vensterbank gebroken. Hoewel er bij de contra-analyse van de geselecteerde monsters op alle drie de filters chrysotielvezels zijn aangetroffen (respectievelijk één, één en drie chrysotielvezels; zie Tabel 5), zijn de resultaten van de contra-analyse wel in lijn met de initiële resultaten, aangezien de nominale concentraties van de ene analyse liggen binnen het 95%-betrouwbaarheidsinterval van de andere analyse, en vice versa.

In Tabel 6 worden de resultaten van de kleefmonsters weergegeven. Op geen van de kleefmonsters die van de verschillende oppervlakken (de vensterbank, de kabelgoot, de radiator en de vloer) zijn genomen nadat de vensterbanken waren verwijderd en voordat is schoongemaakt is asbest aangetroffen.

Tabel 6: Resultaten kleefmonsters

Shift	Ruimte	# venster-banken	Monster-nummer	Soort monster	Resultaat
1	1	10	KM1	Vensterbank	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM2	Kabelgoot	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM3	Radiator	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM4	Vloer	0 (Geen asbest aantoonbaar)
2	2	10	KM1	Vensterbank	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM2	Kabelgoot	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM3	Radiator	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM4	Vloer	0 (Geen asbest aantoonbaar)
3	3	11	KM1	Vensterbank	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM2	Kabelgoot	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM3	Radiator	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM4	Vloer	0 (Geen asbest aantoonbaar)

Conclusie

De resultaten van deze blootstellingsstudie bevestigen de resultaten van de evaluatie van beschikbare meetgegevens, zoals beschreven in notitie met kenmerk 0100308174.[1] De opgestelde werkmethode is toepasbaar in de praktijk, en tijdens de uitvoering van de werkmethode voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken onder reële RK1-omstandigheden en dus een verlicht

beheersregime blijft de blootstelling ook daadwerkelijk (ver) onder de grenswaarde.

Tijdens de blootstellingsstudie is op een normaal tempo volgende de opgestelde werkmethode gewerkt, en zijn per shift (van iets meer dan 1 uur) 10 of 11 vensterbanken verwijderd. Alleen tijdens de eerste shift is er twee keer een stukje van de vensterbank afgebroken. En hoewel de drie shifts in hetzelfde gebouw zijn uitgevoerd, bleek er tussen de ruimtes redelijk wat verschil te zitten in hoe eenvoudig de vensterbanken te verwijderen waren. Ook in de praktijk zal dit het geval zijn. De manier waarop de vensterbanken waren bevestigd op de locatie was relatief complex. Zo waren de vensterbanken bevestigd met behulp van tegellijm. De aanwezige ervaringsdeskundigen gaven aan dat vensterbanken die zijn gelegd in tegellijm over het algemeen lastiger te verwijderen dan zijn vensterbanken die zijn gelegd in specie, met ook een grotere kans op breuk omdat deze vaster zitten. Daarnaast zaten de vensterbanken geklemd onder een aluminium condensgootje, en had elke vensterbank een smaller stukje aan een eind (dat makkelijker af kan breken, wat ook twee keer gebeurde tijdens de eerste shift). Desondanks was er sprake van een redelijke productietijd (circa 5 minuten per vensterbank), en bleef de blootstelling (ruim) onder de grenswaarde. Op basis van bovenstaande wordt deze meetstudie als representatief voor een normale praktijksituatie gezien.

Hoewel de blootstelling aan asbestvezels tijdens het verwijderen van vensterbanken waarbij incidenteel een breuk optreedt (zeer) laag is, wordt aanbevolen om naast het met beleid uitvoeren van de werkzaamheden en het gebruik maken van de emissiebeperkende maatregelen zoals toegepast tijdens de studie (namelijk het gebruik van een handpomp met water om het werkoppervlak te bevochtigen en een stofzuiger met HEPA-filter als puntafzuiging op het werkoppervlak) niet-gladde oppervlakken onder te verwijderen vensterbank(en), zoals een radiator of vloerbedekking, van te voren af te dekken met bijvoorbeeld plastic of stucloop, zodat deze oppervlakken na de sanering makkelijk zijn schoon te maken.

Wij adviseren om op basis van de resultaten van deze blootstellingsstudie een ‘borgingsplan’ op te stellen, waarin onder andere wordt beschreven hoe de medewerkers zullen worden geïnstrueerd met betrekking tot de uitvoering van de werkmethode en hoe het toezicht met betrekking tot de juiste uitvoering van de werkmethode zal worden geregeld.

Bijlage 1: Werkinstructie

Prins
Milieu Consultancy b.v.

Werkomschrijving voor de proefsanering van vensterbanken onder risicoklasse 1

Locatie:	Kantoorgebouw aan de ‘Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden’
Uitvoeringsdatum:	7 december 2017
Ons kenmerk:	17052-2.n03, versie 3
Opgesteld door:	Prins Milieu Consultancy b.v. (de heer M.Prins) in overleg met TNO (de heer J. Schinkel)

Afschaling van de sanering van vensterbanken in SMA-rt

Op 12 september 2017 heeft TNO de notitie met als onderwerp ‘Advies SMA-rt risicoklasse aanpassing voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken’ afgerond. In deze notitie is de analyse van de blootstellingsdata tijdens het saneren van asbesthoudende vensterbanken uitgewerkt. Uit deze analyse volgt het advies dat deze vensterbanken heel goed onder risicoklasse 1 kunnen worden gesaneerd. Deze notitie is al gedeeld met Ascert en medewerkers van (i-)SZW. Er is ingestemd met de resultaten en verzocht om een nadere uitwerking van de aanbevelingen uit de notitie, waaronder het uitvoeren van een proefsanering.

Resultaten asbestinventarisatie

LievenseCSO heeft op 8 september 2016 een asbestinventarisatie opgesteld voor het kantoorgebouw aan de Tesselschadestraat 4 in Leeuwarden. Tijdens deze inventarisatie (type A) is (onder andere) circa 1.750 m³ aan vensterbanken aangetroffen.

Voorzijde kantoorgebouw

Prins
Milieu Consultancy b.v.

De vensterbanken zijn ‘in specie gelegd’ en kunnen op diverse plaatsen onder de stuclaag van de naastgelegen wanden/steunmuren zijn geklemd. Tijdens de proefsanering kunnen in één werkgang meerdere vensterbanken achter elkaar worden verwijderd.

In het kantoorgebouw zijn relatief grote ruimten aanwezig met lengtes van circa 10 meter. In deze ruimten zijn aan weerszijden vensterbanken aangebracht. In elke ruimte is daardoor 20 m1 aan vensterbanken beschikbaar. Tenminste vier van deze ruimten zijn beschikbaar voor het uitvoeren van de proefsanering. Indien gewenst is het mogelijk om een 5e ruimte klaar te maken om bij deze proefsanering te betrekken.

Omschrijving werkmethode tijdens de proefsanering

Materieel en personele bezetting

Het is van belang dat er tijdens de saneringswerkzaamheden geen ongewenste verontreiniging ontstaat. Daarom zal het gebruikte gereedschap met zekerheid schoon moeten zijn. De medewerker van het meetbureau (TNO), die belast is met het uitvoeren van de PAS-metingen zal daarop toezien.

Om zeker te weten dat de asbeststofzuiger niet verontreinigd is door het gebruik bij een andere asbestsanering wordt verlangd dat de stofzuiger (aantoonbaar met factuur) nieuw is en er geen gebruikssporen aanwezig zijn. Dit wordt gecontroleerd.

Het asbestsaneringsbedrijf [redacted] is op de hoogte van de achtergronden van de proefsanering. De saneringsmedewerkers moeten Nederlands kunnen lezen en goed kunnen verstaan. Er moet vanuit worden gegaan dat er tijdens de proefsanering veel ‘niet sanerend’ bezoek aanwezig zal zijn.

Dispensatie

De onderliggende documenten voor deze proefsanering worden aan het asbestsaneringsbedrijf beschikbaar gesteld. Daarnaast gaan we er vanuit dat i-SZW een dispensatie op de huidige SMA-rt-risicoklasse-indeling zal afgeven om (indien van toepassing) aan de certificerende instantie beschikbaar te kunnen stellen.

Risicoklasse 1-omstandigheden

De proefsanering wordt geheel uitgevoerd als een risicoklasse 1-sanering. Vooraf is er langs de gevels van de te saneren kantoorvleugel stucloper op de vloer gelegd en er zijn (waar nodig) kabelgoten, etc. weggehaald. Er wordt dus geen containment met onderdruk gebouwd.

Het staat het asbestsaneringsbedrijf vrij om zijn medewerkers persoonlijke beschermingsmiddelen (overall en/of adembescherming) te laten dragen.

Prins
Milieu Consultancy b.v.

Werkmethodiek

De proefsanering wordt volgens de onderstaande werkmethodiek uitgevoerd.

De te volgen werkmethodiek is als volgt:

1. De onderstaande materialen zijn nodig:
   a. handgereedschap (hamer en beitel(s)
   b. asbest-zakken en duct-tape;
   c. stofzuiger (zie paragraaf hierboven 'Materieel en personele bezetting');
   d. vernevelpompje met water (als fixeermiddel).
2. Start sanering
   a. elke vensterbank wordt door twee medewerkers (1 – in blauwe tekst en 2 – in zwarte tekst) gesaneerd;
   b. medewerker 1 hakt (indien nodig) de vensterbank vrij in de wand;
   c. medewerker 2 bevochtigt/benevelt (met water) de onder- en bovenzijde van de vensterbank ter plaatse van de zijwanden en legt asbestzakken klaar;
   d. medewerker 1 tikt de vensterbank met beitel en hamer rustig uit de specie los of (indien mogelijk) wrikt deze handmatig uit de specie los (dit zal op locatie moeten worden bepaald);
   e. medewerker 2 gebruikt tijdens het lostikken of – wrikken de stofzuiger als emissiebeperkende maatregel;
   f. medewerker 1 beweegt de vensterbank van het raam af zodat ook de rand van de vensterbank onder het raamkozijn vrij komt;
   g. medewerker 2 zuigt na het verwijderen van de vensterbank de voormalige locatie van de vensterbank schoon;
   h. medewerkers 1 en 2 plaatsen de vensterbank in een asbestzak, waarna de lucht uit de asbestzak wordt gezogen en wordt dichtgeplakt;
3. Einde metingen na circa 1 uur. De inschatting is dat 20 á 30 m³ in circa één uur kan worden gesaneerd;
4. Nadat alle vensterbanken zijn verwijderd, worden de met stucloper beplakte vloeren in het saneringsgebied schoongemaakt;
5. De gehele risicoklasse 1-locatie wordt tot slot door LievenseCSO visueel beoordeeld en vrijgegeven.

Er zal drie keer een uur worden gemeten volgens het onderstaande schema:

Meetuur	Losmaken vensterbanken (sanering)	Emissiebeperkende maatregelen bedienen
1	Medewerker 1	Medewerker 2
2	Medewerker 2	Medewerker 1
3	Medewerker 1	Medewerker 2

Meetplan

Tijdens de proefsanering is TNO (of een door hen aangestuurt meetbureau) verantwoordelijk voor het uitvoeren van de PAS-metingen. De PAS-metingen bepalen de concentratie aan respirabele asbestvezels in de ademzone van de medewerkers tijdens de saneringswerkzaamheden. De saneerders dragen de filters van de PAS-metingen op een schouder. Het debiet van deze luchtmeting (met een goudbedampte filter met het ideale oppervlakte van 3,14 cm²) bedraagt 8 á 9 liter lucht per minuut.

Afhankelijk van de gemeten tijdsperiode wordt bepaald hoeveel velden op de goudbedampte filters zullen worden geteld. Dit is van belang om de juiste betrouwbaarheid te verkrijgen.

Voor het meten stelt TNO nog een meetplan op (voor het meetbureau).

Bijlage 2: Analysecertificaten

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 1

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	1 monsteromschrijving: P1

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,67
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	136 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<137	0 - 137
Amosiet	0	<137	0 - 137
Crocidoliet	0	<137	0 - 137
Overig amfibool	0	<137	0 - 137

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<140	0 - 140

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 2

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	2 monsteromschrijving: P2

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,68
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	135 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<135	0 - 135
Amosiet	0	<135	0 - 135
Crocidoliet	0	<135	0 - 135
Overig amfibool	0	<135	0 - 135

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<140	0 - 140

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 3

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	3 monsteromschrijving S1

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,66
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	138 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<139	0 - 139
Amosiet	0	<139	0 - 139
Crocidoliet	0	<139	0 - 139
Overig amfibool	0	<139	0 - 139

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<140	0 - 140

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 4

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	4 monsteromschrijving P3

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,64
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	142 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<142	0 - 142
Amosiet	0	<142	0 - 142
Crocidoliet	0	<142	0 - 142
Overig amfibool	0	<142	0 - 142

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheids- interval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<140	0 - 140

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 5

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	5 monsteromschrijving P4

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,62
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	148 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<148	0 - 148
Amosiet	0	<148	0 - 148
Crocidoliet	0	<148	0 - 148
Overig amfibool	0	<148	0 - 148

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<150	0 - 150

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 6

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	6 monsteromschrijving S2

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,61
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	150 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<150	0 - 150
Amosiet	0	<150	0 - 150
Crocidoliet	0	<150	0 - 150
Overig amfibool	0	<150	0 - 150

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheids-interval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<150	0 - 150

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 7

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	7 monsteromschrijving P5

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,53
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	173 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<150	0 - 150
Amosiet	0	<173	0 - 173
Crocidoliet	0	<173	0 - 173
Overig amfibool	0	<173	0 - 173

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<170	0 - 170

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 8

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	8 monsteromschrijving P6

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,54
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	167 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	1	56	1 - 312
Amosiet	0	<168	0 - 168
Crocidoliet	0	<168	0 - 168
Overig amfibool	0	<168	0 - 168

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling
In vezels per m^3	60	1 - 310

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 9

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	9 monsteromschrijving S3

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,52
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	175 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<176	0 - 176
Amosiet	0	<176	0 - 176
Crocidoliet	0	<176	0 - 176
Overig amfibool	0	<176	0 - 176

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheids interval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<180	0 - 180

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
IBAN: NL93RABO0184877180
www.afrs.nl
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO16000-27

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw / ons kenmerk:	- / 4.17.1130
Utrecht:	12 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	Bepaling van de concentratie asbest in stofmonsters: scanning elektronenmicroscoop methode conform ISO16000-27

Onderzoek

Datum monsterontvangst:	8 december 2017
Datum onderzoek:	11 december 2017
Monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
gehanteerde norm:	ISO16000-27

Analyse parameters

Vergroting (telling):	Resp. 300 en 1000x
vergroting (identificatie):	2000x tot 20000x
Oppervlakte grootte van één beeldveld:	Resp. 1,22 en 0,11 mm^2
Aantal onderzochte beeldvelden:	Resp. 25 en 25 velden

Resultaat uitgevoerde analyse

	Monsternummer	Beschrijving	Materiaal type	Categorie ISO16000-27	Asbestsoort aangetroffen
1	situatie 1 km1 vensterbank	kleefmonster	stof	0	-
2	situatie 1 km2 radiator	kleefmonster	stof	0	-
3	situatie 1 km3 vloer	kleefmonster	stof	0	-
4	situatie 1 km4 kabelgoot	kleefmonster	stof	0	-
5	situatie 2 km1 vensterbank	kleefmonster	stof	0	-
6	situatie 2 km2 radiator	kleefmonster	stof	0	-
7	situatie 2 km3 vloer	kleefmonster	stof	0	-
8	situatie 2 km4 kabelgoot	kleefmonster	stof	0	-
9	situatie 3 km1 vensterbank	kleefmonster	stof	0	-
10	situatie 3 km2 radiator	kleefmonster	stof	0	-
11	situatie 3 km3 vloer	kleefmonster	stof	0	-
12	situatie 3 km4 kabelgoot	kleefmonster	stof	0	-
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

Concentratieklassen	Toelichting
3	Zeer veel asbest aanwezig > 500 v/cm^2 (classificatie NEN2991:2015 : ++)
2	Duidelijk asbest aanwezig 101-500 v/cm^2 (classificatie NEN2991:2015 : +)
1	Sporen asbest aantoonbaar 1-100 v/cm^2 (classificatie NEN2991:2015 : +/-)
0	Geen asbest aantoonbaar (classificatie NEN2991:2015 : -)

Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist 10.2.e

Interne autorisatie 10.2.e

TNO innovation for life

Analysecertificaat
Bepaling concentratie asbest in lucht
met scanning elektronenmicroscopie conform ISO 14966

TNO RAPID
10.2.e

Utrechtseweg 48
7304 HE ZEIST

TNO
Applied Environmental Chemistry
Princetonlaan 6
Postbus 80015
3508 TA Utrecht

www.tno.nl

T +31 88 866 22 78
Info: asbest@tno.nl

Datum
5 januari 2018

Monstergegevens

Omschrijving monster	Shift 1, P1, saneerder 1
Ordernummer opdrachtgever	
Bemonstering door	Derden
Bemonsterde hoeveelheid lucht	0,670 m^3
Datum ontvangst	19 december 2017
Dossiernummer TNO	92018001
Monstercode TNO	92018001-001
Projectnummer TNO	060.90112/01.05.01

Apparatuur en analysecondities
Scanning elektronenmicroscoop met röntgenmicroanalyse

Vergroting (telling)	2000	x
Oppervlak van één beeldveld	0,0124	mm^2
Effectief filteroppervlak	380	mm^2
Aantal onderzochte beeldvelden	700	velden

Analyseresultaat

Type vezel	lengte	Aantal vezels
Chrysotiel	> 5 µm	1
Amosiet	> 5 µm	0
Crocidoliet	> 5 µm	0
Overig amfibool	> 5 µm	0

Berekende asbestconcentraties

Concentratie asbest in lucht		Nominaal vezels per m^3	95% betrouwbaar-heids interval Poissoverdeling
Chrysotiel	> 5 µm	65	2 - 360
Amfibool asbest	> 5 µm	< 200	-
Totaal asbest	> 5 µm	65	2 - 360

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaand toestemming van TNO.

Indien dit certificaat in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en oprachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst. Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan. © 2018 TNO

10.2.e

Uitvoerder:

10.2.e

Akkoord
10.2.e

5 januari 2018

RvA TESTEN RvA I 076

TNO innovation for life

Analysecertificaat
Bepaling concentratie asbest in lucht
met scanning elektronenmicroscopie conform ISO 14966

TNO
Applied Environmental Chemistry
Princetonlaan 6
Postbus 80015
3508 TA Utrecht

www.tno.nl

T +31 88 866 22 78
Info: asbest@tno.nl

TNO RAPID
10.2.e

Utrechtseweg 48
7304 HE ZEIST

Datum
5 januari 2018

Monstergegevens

Omschrijving monster	Shift 2, P4, saneerder 2
Ordernummer opdrachtgever	
Bemonstering door	Derden
Bemonsterde hoeveelheid lucht	0,620 m^3
Datum ontvangst	19 december 2017
Dossiernummer TNO	92018001
Monstercode TNO	92018001-002
Projectnummer TNO	060.90112/01.05.01

Apparatuur en analysecondities
Scanning elektronenmicroscoop met röntgenmicroanalyse

Vergroting (telling)	2000	x
Oppervlak van één beeldveld	0,0124	mm^2
Effectief filteroppervlak	380	mm^2
Aantal onderzochte beeldvelden	750	velden

Analyseresultaat

Type vezel	lengte	Aantal vezels
Chrysotiel	> 5 µm	1
Amosiet	> 5 µm	0
Crocidoliet	> 5 µm	0
Overig amfibool	> 5 µm	0

Berekende asbestconcentraties

Concentratie asbest in lucht		Nominaal vezels per m^3	95% betrouwbaar-heids interval Poissoverdeling		
Chrysotiel	> 5 µm	66	2	-	370
Amfibool asbest	> 5 µm	< 200		-	
Totaal asbest	> 5 µm	66	2	-	370

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaand toestemming van TNO.

Indien dit certificaat in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst. Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan. © 2018 TNO

10.2.e
Uitvoerder:

10.2.e
10.2.e Akkoord

5 januari 2018

RvA TESTEN RvA I 076

TNO innovation for life

Analysecertificaat
Bepaling concentratie asbest in lucht
met scanning elektronenmicroscopie conform ISO 14966

TNO
Applied Environmental Chemistry
Princetonlaan 6
Postbus 80015
3508 TA Utrecht

www.tno.nl

T +31 88 866 22 78
Info: asbest@tno.nl

TNO RAPID
10.2.e
Utrechtseweg 48
7304 HE ZEIST

Datum
5 januari 2018

Monstergegevens

Omschrijving monster	Shift 3, P6, saneerder 2
Ordernummer opdrachtgever	
Bemonstering door	Derden
Bemonsterde hoeveelheid lucht	0,540 m^3
Datum ontvangst	19 december 2017
Dossiernummer TNO	92018001
Monstercode TNO	92018001-003
Projectnummer TNO	060.90112/01.05.01

Apparatuur en analysecondities
Scanning elektronenmicroscoop met röntgenmicroanalyse

Vergroting (telling)	2000	x
Oppervlak van één beeldveld	0,0124	mm^2
Effectief filteroppervlak	380	mm^2
Aantal onderzochte beeldvelden	850	velden

Analyseresultaat

Type vezel	lengte	Aantal vezels
Chrysotiel	> 5 µm	3
Amosiet	> 5 µm	0
Crocidoliet	> 5 µm	0
Overig amfibool	> 5 µm	0

Berekende asbestconcentraties

Concentratie asbest in lucht		Nominaal vezels per m^3	95% betrouwbaar-heids interval Poissoverdeling
Chrysotiel	> 5 µm	200	41 - 590
Amfibool asbest	> 5 µm	< 200	-
Totaal asbest	> 5 µm	200	41 - 590

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaand toestemming van TNO.

Indien dit certificaat in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst. Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan. © 2018 TNO

Uitvoerder: 10.2.e

10.2.e

Akkoord
10.2.e

5 januari 2018

TESTEN
RvA T 076

Bijlage 3: Plattegronden

Ruimte 1 (1e verdieping)

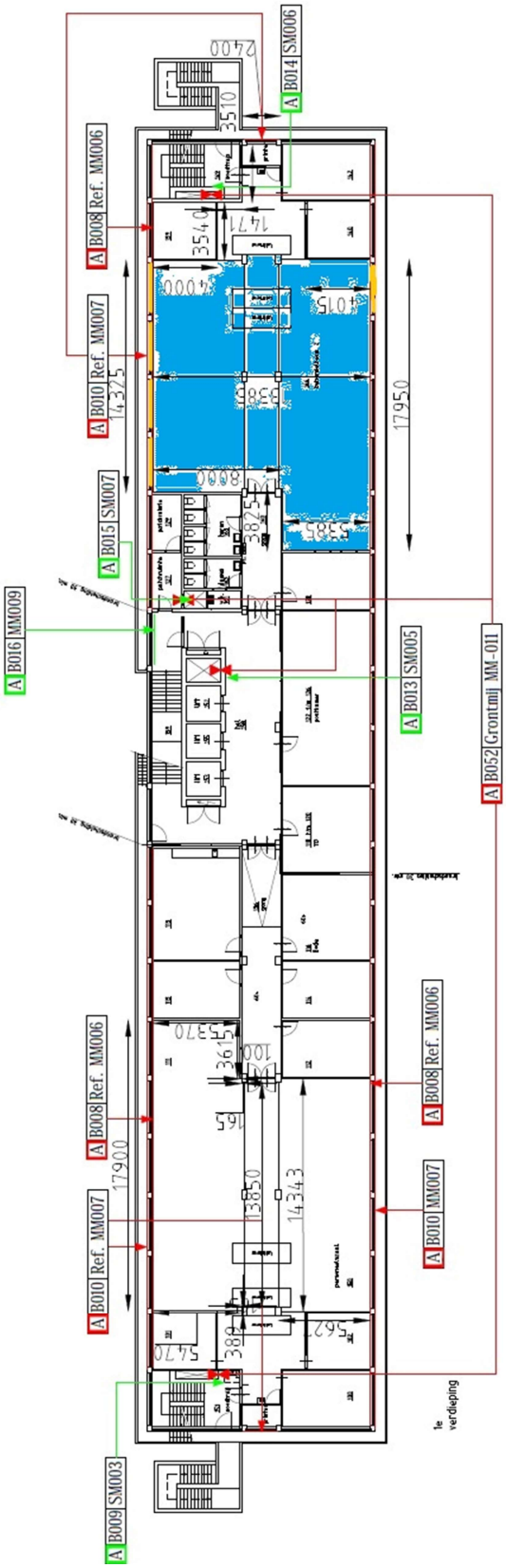

Ruimte 2 (1e verdieping)

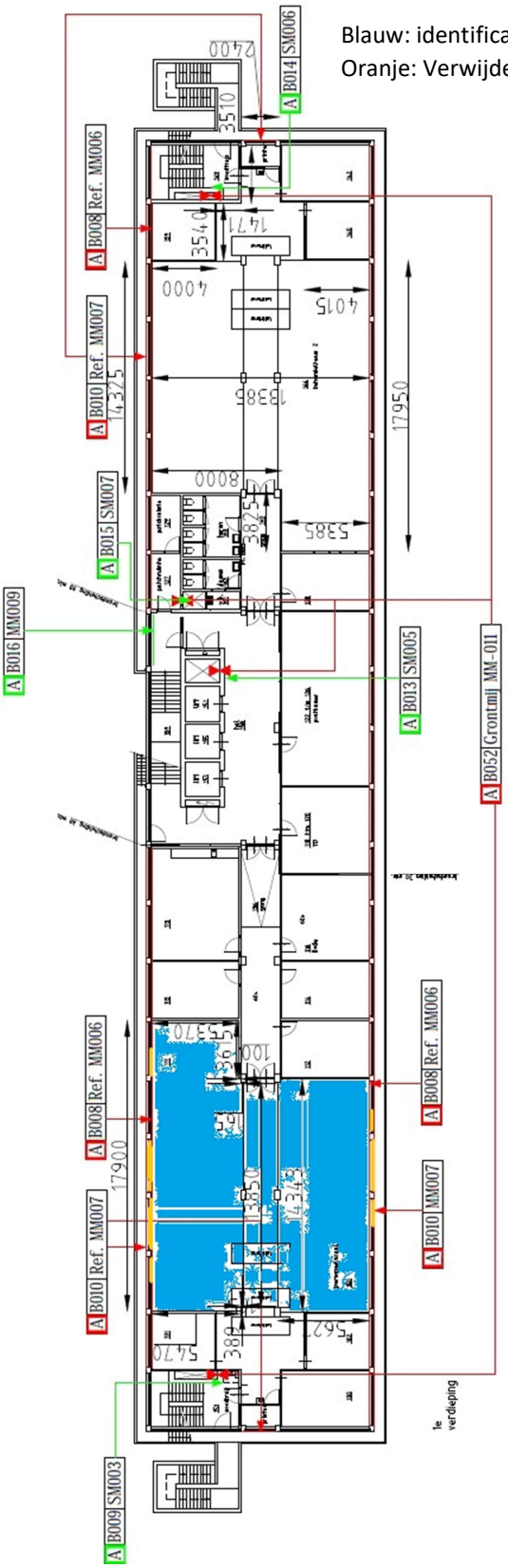

Blauw: identificatie ruimte
Oranje: Verwijderde vensterbanken

Ruimte 3 (2e verdieping)

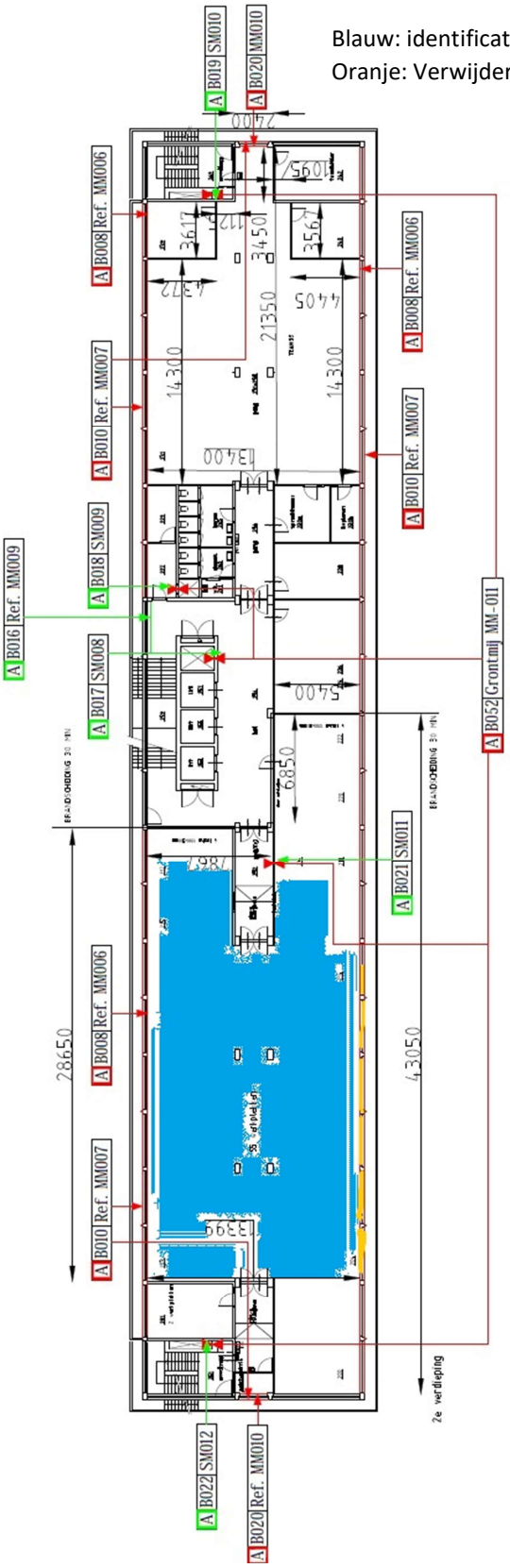

Blauw: identificatie ruimte
Oranje: Verwijderde vensterbanken

Bijlage 4: Beeldmateriaal

Gebruikt gereedschap en materiaal voor saneren

Overzicht opstelling ruimte 2, inclusief stationair meetpunt

Verwijderen vensterbank aan zijkant ruimte 2

Toepassen emissiebeperkende maatregelen tijdens losbikken vensterbank

Toepassen emissiebeperkende maatregelen tijdens losbikken vensterbank

Toepassen emissiebeperkende maatregelen tijdens losbikken vensterbank

Begin maken met loswrikken vensterbank, aan de zijkant

Gezamenlijk vensterbank naar voren trekken om deze in z’n geheel te kunnen verwijderen

Samen vensterbank in plastic rollen nadat deze is losgemaakt

De ene saneerder gaat verder met inpakken terwijl de andere saneerder het werkgebied schoonmaakt

Inpakken vensterbank, intapen uiteinden vensterbank

Schoonmaken werkgebied

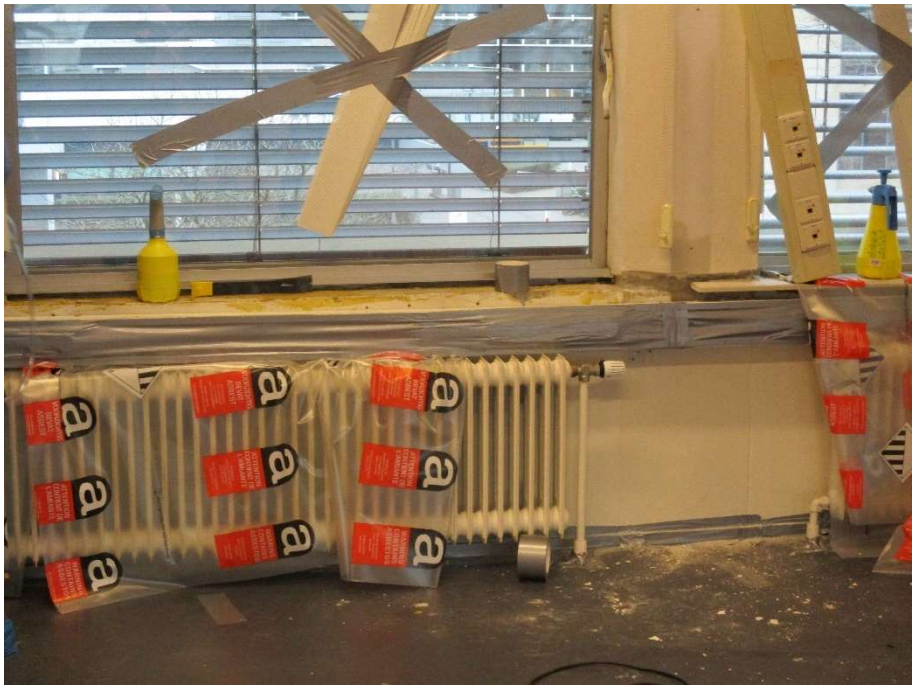

Na verwijderen vensterbank

Na verwijderen vensterbank

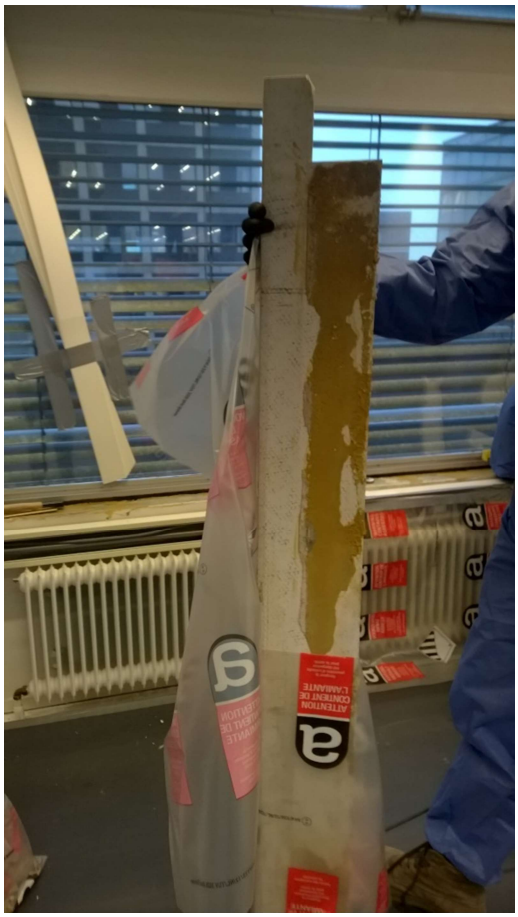

Onderkant van verwijderde vensterbank

Stukje afgebroken vensterbank (tijdens 1e shift)

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 2 november 2018 12:37
Aan: 'Hoofd Bureau Ascert'; 10.2.e
CC: 'voorzitter@ascert.nl'; 'Vakdeskundige Ascert'
Onderwerp: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Bijlagen: stb-2006-348.pdf; schema asbest in risicoklassen.pdf

Dag 10.2.e en 10.2.e

Nav het overleg wat we hadden over de vensterbanken wil ik toch even aandacht vragen voor een tweetal stukken uit de tijd dat de risicoklasse indeling werd ingevoerd. Ik hoop dat dat helpt om de beeldvorming over “hoe het systeem bedoeld is” wat bij te stellen.

Zoals ik tijdens het gesprek al aangaf, sluit wat nu wordt voorgesteld voor de vensterbanken, aan bij zoals het systeem in 2006 bedacht is . Op dat moment is het systeem van risicoklassen ingevoerd en is bewust gekozen voor een systeem waarbij metingen konden leiden tot een aanpassing van de risicoklasse. Daar is toen ook over gediscussieerd, politiek is het aan de orde geweest, de besluitvorming is netjes afgerond toen. SMArt is altijd zo bedoeld geweest als een “lerend systeem”, dat blijkt ook uit de Toelichting van het besluit van destijds.
Deze “feedbackloop” is nooit gaan lopen – nu gebeurt dat wel, maar de beleidsbeslissing is dus al in 2005/2006 genomen.

(Bijgaand voor geïnteresseerden het besluit met Toelichting. Relevante passages staan in ieder geval in par 1.4 van de Toelichting, maar bijv. ook bij onderdeel H bij art 4.44 en N bij art 4.47a (4.47a staat in rk1).)

Ten tweede stuur ik jullie het schema wat destijds door SZW is opgesteld op basis van TNO rapport. Let wel: destijds was er niet iets als SMARt, er was alleen het besluit waar ik het hierboven over had, en deze publicatie die aangaf welke werkzaamheden in welke risicoklasse vielen. Pas later is SMArt ontwikkeld.
Deze publicatie was dus de invulling van de risicoklasse-indeling.

Het valt mij op dat in deze publicatie al heel duidelijk is dat de vensterbanken (gelijmd, geschroefd, met incidentele breuk) in de laagste risicoklasse staan, tenzij ze ‘niet zonder verspanende bewerking” te verwijderen zijn. Nu weet ik niet – en zou ik graag willen weten - wanneer deze toch in rk2 zijn gezet: bij de eerste versies van SMArt? Of pas ten tijde van de grenswaardeverlaging.? In het laatste geval zou dat te begrijpen zijn, maar dat was wel pas in 2014. Het is dus in dat geval eigenlijk altijd zo geweest dat ze in rk1 vielen “zonder enige borging”(aanhalingstekens omdat ik het zelf niet helemaal eens ben met deze uitspraak, maar voor de duidelijkheid hem wel gebruik nu), en zonder eindmeting behalve visuele inspectie.

Tevens kun je aan deze tabel goed zien dat er veel meer toepassingen in rk1 staan dan alleen de “dingen die je zonder enige demontage weg kunt krijgen en waar je mee kunt doen wat je maar wilt, maar waar het nooit oftenimmer mogelijk zal zijn om boven de grenswaarde uit te komen” (-ik zet dit tussen aanhalingstekens omdat dit de beschrijving is die de laatste tijd telkens terugkeert als het gaat over hoe het systeem bedoeld is)

Ik hoop dat dit bijdraagt aan de discussie en de zorgen in perspectief plaatst.

11.1

Groet 10.2.e

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbestcement, vlakke plaat losse voorwerpen en producten	grijze vlakke plaat in diverse diktes, vaak aan één kant een wafelstructuur en soms aan één kant een geëmailleerde of gespoten ‘coating’ in diverse kleuren	10 % — 15 % chrysotiel bij dikke platen soms 2 % — 5 % crocidoliet	Verwijderen van niet verweerde en/of gecoate platen die d.m.v. schroeven, glaslatten of ander framewerk zijn bevestigd en die met niet meer dan incidentele breuk te verwijderen zijn	1
	Voorbeelden: *- gecoate asbestcement gevelpanelen die in een frame zijn bevestigd en zonder breuk te demonteren zijn*		Verwijdering van losse asbestcement voorwerpen en producten < 3 m^2 zonder bewerking (bloembakken, inspectieluiken)	1
			Verwijderen van sterk verweerde platen of platen die niet zonder verspanende bewerking en het maken van breukvlakken te verwijderen zijn (b.v. gespijkerd of geniet)	2

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
Vervolg asbestcement, **vlakke plaat** 	*- inspectieluik naar kruipkelder met asbestcementplaat. Wordt zonder bewerking als geheel verwijderd en verpakt en vervangen door een asbestvrij inspectieluik*		Inspectie, onderzoek en bemonstering van met asbestcementproducten verontreinigde grond of puin(granulaat)	1
			Onderhoud en voorbewerking van gecoate asbestcement-platen conform Leidraad	1
			Alle overige handelingen of bewerkingen waarbij de integriteit van het materiaal wordt aangetast.	2

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbestcement, golfplaat	grijze golfplaat in diverse diktes, vaak aan één kant een wafelstructuur en soms aan één kant een geëmailleerde of gespoten ‘coating’	10 % — 15 % chrysotiel bij dikke platen soms 2 % — 5 % crocidoliet		
Voorbeeld van een sterk verweerd dak van asbestcement golfplaten. Bij verwijdering kan gemakkelijk breuk optreden. Bij verwijdering van platen vanaf stallen (zowel vee als pluimvee) en schuren/constructies voor mestopslag moet worden uitgegaan van sterke aantasting, waarbij de cementmatrix zodanig is aangetast dat asbestvezels vrij aan het oppervlak liggen en bij verwijdering meer dan incidentele breuk zal optreden. 			Verwijdering van licht tot matig verweerde golfplaten die met schroeven zijn bevestigd en met niet meer dan incidentele breuk te verwijderen zijn. Niet over elkaar schuren.	1
			Verwijdering van sterk verweerde golfplaten die niet zonder breuk te verwijderen zijn (veestallen, mestopslag etc.)	2
			Inspectie, onderzoek en bemonstering van met asbestcementproducten verontreinigde grond of puin(granulaat)	1
			Actieve saneringswerkzaamheden (zeven etc.) aan asbestverontreinigde grond of partijen puin (> 100 mg asbest/kg) Geldt ook bij verontreiniging met andere hechtgebonden asbesthoudende producten	2

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbestcement daklei	dunne vlakke plaat, 3 mm — 6 mm dik, aan één zijde gecoat	10 % — 15 % chrysotiel	Verwijdering dakleien: hierbij is meer dan incidentele breuk vrijwel niet uit te sluiten Plus gruis/ stof in goten	2
	Voorbeeld van gecoate licht verweerde asbestcement dakleien. De dakleien zijn gespijkerd waardoor breuk niet valt uit te sluiten.		Inspectie na sanering, onderzoek en bemonstering van met dit product verontreinigde grond of puin(granulaat)	1

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbestcement leidingen (bijvoorbeeld buizen,pijpen, kanalen)	dikke grijze plaat, 10 mm – 20 mm dik, rond	15 % — 30 % chrysotiel soms 2 % — 5 % of 5 % — 10 % crocidoliet	Standaardbewerkingen en reparaties aan asbestcement leidingen	1
Afwerken kopse kant op breukvlak van een asbestcement waterleidingbuis conform de Werkwijzer van Vewin/Kiwa			Storten van conform de voorschriften in big bags verpakte buizen op een stortplaats	1
			Verwijdering standleidingen, zuurkastkanalen etc. Verwijdering van andere buizen/kanalen met verspanende bewerkingen	2
			Inwendig reinigen van rioolbuizen	2
Storten van in Big bags verpakte waterleidingbuizen op een daartoe aangewezen stortplaats			*Ingemetselde leiding die niet zonder verspanende bewerking te verwijderen is*	

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbesthoudend imitatiemarmer (Massal)	als marmer, 10 mm – 20 mm dik, in breukvlak zijn dunne witte vezels zichtbaar	30 % — 60 % chrysotiel	Verwijdering gelijmde producten (vensterbanken) tevoren in folie verpakt en daarna zonder breuk (tenzij incidenteel) door lostikken gedemonteerd	1
Vensterbank, met beugels bevestigd. Vaak ook gelijmd..Asbesthoudend kunstmarmer wordt ook veel in toiletgebouwen aangetroffen (“schaamschotten”).			Verwijdering van geschroefd of geklemd product zonder verspanende bewerkingen en zonder breuk (tenzij incidenteel)	1
			Overige bewerkingen ter verwijdering van product dat niet zonder verspanende bewerking te verwijderen is.	2

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbesthoudende vinyltegels	harde tegel met meestal een gevlamd motief	2 % — 5 % chrysotiel (homogeen verdeeld) soms asbest in bitumineuze lijm	Verwijdering van met bitumineuze lijm bevestigde tegels uit woningen. **NB deze klassering geldt niet voor het wegfrezen van lijmresten die asbest bevatten**	1
			Verwijdering van asbestbevattende lijmresten d.m.v. frezen van de toplaag.	2
vinylzeil met asbesthoudende onderlaag (o.a. Novilon)	zeil met een grijze kartonachtige onderlaag	30 % — 60 % chrysotiel (onderlaag)	Verwijdering van vinylzeil	2
asbestcement met cellulose-vezels (type Internit) (bijvoorbeeld dakbeschot)	geelbruine, dunne plaat, 3 mm – 6 mm dik, lijkt op hardboard. Altijd inpandig gebruikt.	2 % — 5 % chrysotiel soms spoor (0,1 % — 2 %) crocidoliet	Verwijderen platen die d.m.v. schroeven, glaslatten of ander framewerk zijn bevestigd en die met niet meer dan incidentele breuk te verwijderen zijn	1
			Verwijderen van platen die niet zonder verspanende bewerking en het maken van breukvlakken te verwijderen zijn (b.v. gespijkerd of geniet)	2

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbesthoudend bitumen of kit	Gebruikt als voegkit (o.a. bij kassenbouw). Zware bitumen als anti-dreun in treinen	5-30% chrysotiel en soms ook anthofylliet (anti-dreun onder treinstellen)	Werkzaamheden waarbij de plastische structuur van het materiaal niet wordt aangetast (zoals lossnijden)	1
			Werkzaamheden waarbij de plastische structuur van het materiaal wel wordt aangetast (zoals afbranden of frezen)	2
asbest-textiel zoals afdichtkoord, asbestdekens, asbest handschoenen enz.	wit tot vuilgrijs pluizig koord of als textiel geweven product	> 60 % chrysotiel	Inpakken van losliggende producten zonder enige vorm van bewerking	2
			Sanering , sloop of verwijdering waarbij de materialen op enigerlei wijze bewerkt moeten worden	3
pakking-materiaal Asbesthoudend	geperste ronde plaatjes van asbest in kunsthars matrix, gebruikt als afdichting tussen leidingen, flenzen enz.	> 60 % chrysotiel of crocidoliet (chemische industrie)	Inpakken van losliggende niet aangetaste pakkingen zonder enige vorm van bewerking	1
			Losbikken van aangetast pakkingmateriaal	2
isolatiemateriaal (van leidingen, en ketels)	losse vezelmassa, soms vermengd met gips of kalk	> 60 % chrysotiel, amosiet of crocidoliet	Alle handelingen en bewerkingen	3
			Inspectie/eindcontrole van containments waaruit deze producten zijn verwijderd	2

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
brandwerend board (type Nobranda, Pical)	vlakke plaat, 4 mm — 10 mm dik, lichtbruin tot geel, zachtboardachtig	30 % — 60 % amosiet soms tevens chrysotiel	Verwijdering van het board vanaf plafonds, wanden, deurbetimmering, trapbeschot en ander bouwdelen	3
			Inspectie/eindcontrole van containments waaruit deze producten zijn verwijderd	2
			Verwijdering losliggende plaatjes b.v. onder verwarmingstoestel	2

Deurbetimmering van brandwerend board. Bij verwijdering hiervan ontstaat een hoge vezelemissie waardoor dit type sanering onder risicoklasse 3 valt.

Betimmering van brandwerend board in een ketelhuis, ook hier valt het verwijderen onder risicoklasse 3

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbestkarton, -papier	lichtgrijs, kartonachtig	30 % — 60 % chrysotiel	Alle saneringshandelingen en bewerkingen	3
spuitasbest	grijze (of blauwe) vezelmassa	meestal > 60% amosiet, soms > 60 % crocidoliet	Alle saneringshandelingen en bewerkingen. Dit geldt ook voor met ruimten die met restanten spuitasbest zijn verontreinigd.	3

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 18 februari 2019 09:48
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: voorstel proefperiode
Bijlagen: Mogelijke opzet proefperiode Aedes-v4.docx

Dag 10.2.e

Bijgaand zoals besproken het voorstel dat wij hebben voor de proefperiode in SMArt.
Het is wat gewijzigd tov het concept wat je eerder kreeg; dat komt omdat er uitgebreid naar gekeken is door Inspectie SZW. Het huidige voorstel heeft de volledige goedkeuring van I SZW.
Graag horen we of jullie hieraan willen meewerken.
Wij sturen het voorstel vandaag ook naar Ascert. Zij hebben tot dusver nog niet naar de tekst gekeken.

Wat ons betreft is de volgende stap een gezamenlijke bijeenkomst om het voorstel te bespreken.

Groet, 10.2.e

10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

Mogelijke opzet proefperiode Aedes

Uit TNO adviezen blijkt dat de meeste asbestvensterbanken verwijderd kunnen worden in risicoklasse 1, onder de voorwaarden/omstandigheden die in het TNO-advies uit oktober 2017 omschreven staan[1]. Omdat de Inspectie SZW twijfelde over de uitvoerbaarheid in de praktijk onder risicoklasse-1 condities, heeft Aedes een pilot uitgevoerd op verzoek van de Inspectie SZW. Hieruit bleek dat de methode uitvoerbaar is en in de praktijk niet tot een zodanige vezel emissie leidt dat inschaling in risicoklasse 2/2A gerechtvaardigd is[2].
TNO raadde nog wel aan om een borgingsprotocol op te stellen, met randvoorwaarden voor het verwijderen van de vensterbanken in risicoklasse 1. Aedes heeft een dergelijk protocol inmiddels ontwikkeld: "Sanering van vensterbanken onder risicoklasse 1".

Toch zijn er nog zorgen over de borging, met name vanuit sommige CCvD partijen. Ook de Inspectie SZW vindt de zorgvuldigheid van uitvoeren van het protocol en de manier waarop Aedes-leden als opdrachtgever hun verantwoordelijkheid nemen om ervoor te zorgen dat er veilig en gezond wordt gewerkt, belangrijk.
Daarom wordt voorgesteld om gedurende een bepaalde periode te bezien of de uitvoering in de praktijk voldoende vertrouwen biedt om aan te kunnen nemen dat de betrokkenen de saneringen in risicoklasse 1 ook in de toekomst op een juiste en veilige manier zullen blijven uitvoeren. Ook geeft dit de gelegenheid te bezien of er extra aandacht aan borging besteed moet worden.

Voorstel voor aanpak:

a) SMA-rt wordt aangepast conform het advies van TNO.
b) Daarbij komt een vermelding "attentie – proefperiode".
c) De risicoklasse indeling - voor de vensterbanken die voldoen aan de criteria die zijn beschreven in de bovengenoemde TNO-rapporten – wordt aangepast naar risicoklasse 1, met daaraan verbonden de voorwaarde dat gewerkt wordt volgens het Aedes protocol "Sanering van vensterbanken onder risicoklasse 1". Deze maakt dus integraal onderdeel uit van de uitdraai uit SMA-rt . Daarmee is dit een basis voor handhaving door de Inspectie SZW.
d) In de proefperiode (en ook daarna) wordt gewerkt zoals beschreven in de protocollen.
e) Inspectie SZW voert in de proefperiode inspecties uit. Daartoe zal Aedes/ de woningbouwcorporatie in de risicoklasse-1 melding via het iSZW portaal aangeven op welke dagen exact de sanering wordt uitgevoerd, en dat het gaat om de "proefperiode vensterbanken".
f) Als er bij deze inspecties in risicoklasse 1 gewerkt wordt, zal iSZW checken:
   - of deze risicoklasse indeling in het inventarisatierapport staat, en of bij de indeling de juiste criteria zijn gevolgd
   - of daar de juiste werkwijze/ voorwaarden aan verbonden zijn
   - of ook op die wijze gewerkt wordt, en of aan te nemen valt dat dit ook op de locatie routinematig uitvoerbaar is.
g) Bij 20% van de saneringen zal Aedes een eindbeoordeling , bestaande uit een visuele inspectie, laten doen door een geaccrediteerd laboratorium. De selectie

[1] Schinkel, J., 2017, Advies SMA-rt risicoklasse aanpassing voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken (herzien), TNO, 12 oktober 2017.
[2] Spaan, S. & J. Schinkel, 2017, Notitie – Resultaten blootstellingsstudie tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken onder verlicht beheersregime (RK1), TNO, 29 januari 2017.

van de projecten waar een eindbeoordeling wordt uitgevoerd, wordt gedaan door iSZW.

- De proefperiode duurt minimaal 6 maanden, of zolang tot iSZW minimaal 30 inspecties heeft uitgevoerd
- Na afloop van de proefperiode worden de resultaten met Aedes, I SZW, SZW besproken en worden de voorwaarden b, e en g opgeheven, tenzij Inspectie SZW constateert dat er regelmatig risicovol gewerkt wordt. Criteria hiervoor zijn b.v.
    - De inventariseerder deelt foutief in (vensterbanken die niet aan de criteria voldoen, toch in RK1 ingeschaald);
    - Bij de visuele eindbeoordeling worden restanten asbesthoudend materiaal aangetroffen;
    - De verwijderaars houden zich niet aan de voorgeschreven beheersmaatregelen (bronafzuiging, zo min mogelijk breken,…etc.).
- Na afloop van de proefperiode op basis van de resultaten bepaalt I SZW eigenstandig hoe verder met het toezicht op sanering van vensterbanken wordt omgegaan.
- Meldingen en klachten blijft de Inspectie oppakken.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 18 februari 2019 09:51
Aan: 'Voorzitter Stichting Ascert'
CC: 10.2.e 'Hoofd Bureau Ascert'
Onderwerp: voorstel proefperiode Aedes vensterbanken
Bijlagen: Mogelijke opzet proefperiode Aedes-v4.docx

Dag 10.2.e ,

(ik ben vandaag vrij, maar wil je deze wel alvast sturen. Ik kan je morgen bellen, of misschien wil je vandaag al wat op de mail zette over je idee over hoe de branche te betrekken).

Bijgaand ons voorstel voor de pilot/proef . Dit voorstel heeft de steun van Inspectie SZW.

Graag horen we jullie reactie.

Groet 10.2.e

10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

10.2.e

Van: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Verzonden: maandag 18 maart 2019 15:13
Aan: 10.2.e
CC: Voorzitter Stichting Ascert; 10.2.e
Onderwerp: Voorstel schemawijziging vensterbanken
Bijlagen: Agendapunt 4f Voorstel voor specifieke werkmethode verwijdering asbesthoudende venster....pdf

Beste 10.2.e

In de afgelopen maanden is er binnen de sector en in het overleg met SZW veelvuldig gesproken over een oplossing rondom de sanering van vensterbanken. Mede in het licht van de evaluatie van het stelsel, het door Ascert vastgestelde visiedocument en de kamerbrief van de staatsecretaris heeft een aantal brancheverenigingen op het departement gesprekken gevoerd en is het voorstel besproken om door middel van een schemawijziging een tijdelijke oplossing te realiseren. Dit ter overbrugging van de periode totdat het risicogestuurde werken nader is uitgewerkt en kan worden doorgevoerd. Vanuit het departement is aan brancheverenigingen medegedeeld dat “Het jullie uiteraard vrij staat om samen met de schemabeheerder het voorstel via het CCvD formeel bij SZW als schemawijziging in te dienen. Dit kan eventueel meelopen in een tussentijdse wijziging.”

Deze partijen hebben vervolgens in de Werkkamer Proces van 21 februari een wijzigingsvoorstel ingebracht en dat voorstel is vervolgens op 13 maart in het Centraal College van Deskundigen (CCvD) behandeld. Dit voorstel is met meerderheid van stemmen aangenomen. Het bestuur van Ascert verzoekt daarom SZW de bijgevoegde schemawijziging door te voeren.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Hoofd Bureau

www.ascert.nl
M: 06-10.2.e

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Stichting Ascert
T.a.v. 10.2.e , voorzitter
Postbus 24
5066 ZG MOERGESTEL

Directie Gezond en Veilig Werken

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
10.2. 10.2.e 10.2.e

Onze referentie
2019-0000053208

Uw referentie
Voorstel schemawijziging vensterbanken d.d. 18/03

Datum 21 juni 2019
Betreft Verzoek aanpassing certificatieschema inzake vensterbanken

Geachte mevrouw 10.2.e

Op 18 maart ontving ik het verzoek van het bestuur van Ascert om een schema-wijziging door te voeren waarmee vensterbanken onder een meer eenvoudig regime verwijderd zouden kunnen worden.

U heeft SZW verzocht het schema per 1 april 2019 aan te passen en een werkwijze voor vensterbanken op te nemen. Allereerst is een wijziging op zo'n korte termijn, zelfs indien verder geen aandachtspunten zouden zijn, niet aan de orde. Een schemawijziging neemt in alle gevallen de nodige tijd in beslag. De doorlooptijd is minimaal drie maanden en kan afhankelijk van de complexiteit oplopen tot twaalf maanden. Zo zou het voorstel door de Inspectie SZW moeten worden getoetst, onder meer op uitvoerbaarheid, omdat het een substantiële wijziging van de regels betreft.

Er zijn in dit geval meer aandachtspunten. Het voorstel verhoudt zich niet tot de huidige regelgeving. Indien sanering van vensterbanken in risicoklasse 2 zou vallen, dan brengt dat met zich mee dat aan bepaalde eisen moet worden voldaan. Dat in containment zou moeten worden gewerkt in risicoklasse 2 is in het certificatieschema geregeld en daar kan in het schema zoals u voorstelt een uitzondering op worden aangebracht. Dit geldt echter niet voor de eindbeoordeling en voor het gebruik van adembescherming; dit zijn verplichtingen vanuit het Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbobesluit) en hier kan in het certificatieschema niet van worden afgeweken.

Het systeem werkt zodanig dat met de stand van de wetenschap de geldende risicoklasse kan worden aangetoond. De betreffende saneringen kunnen daarmee in risicoklasse 1 vallen. Voor Inspectie SZW vormen de voorwaarden waaronder gesaneerd kan worden die zijn opgenomen in de landelijke validatiestudie, het uitgangspunt voor de handhaving. U stelt voor om op dit type sanering extra voorwaarden van toepassing te verklaren (t.o.v. de in het Arbobesluit voor risicoklasse 1 geldende voorwaarden). Dat zou betekenen dat alleen gecertificeerde bedrijven aan deze extra voorwaarden gebonden zijn.

Het betekent verder dat in principe alleen de Certificerende Instellingen zouden kunnen handhaven wanneer certificaathouders afwijken van de uitgangspunten die u in het schema voorstelt. Tenslotte, een meer principieel punt: het voorstel wijkt af van de lijn die SZW met de beleidsreactie heeft ingezet, namelijk dat technische voorschriften over veilig werken met asbest en werkwijzen op het gebied van asbestverwijdering zoveel mogelijk uit de schema's worden gehaald. Hierdoor zullen de schema's zich meer toespitsen op deskundigheid, proces en kwaliteitsborging.

Directie Gezond en Veilig Werken

Datum
21 juni 2019

Onze referentie
2019-0000053208

Vanwege de genoemde redenen zal ik het voorstel om het schema aan te passen dan ook niet overnemen.

In het CCvD-overleg van 5 juni jl. is de vraag gesteld of de werkwijze van vensterbankverwijdering nu wettelijk is goedgekeurd door SZW. Zoals gezegd, werkt het systeem niet met wettelijke goed- of afkeuring, maar met de stand van de wetenschap. De door Aedes gevolgde werkwijze past daarmee in die hoedanigheid binnen de kaders van het Arbobesluit.

In uw voorstel om het schema aan te passen, wordt tevens verwezen naar een document getiteld: "De systematiek van risicoklasse-indeling moet zo snel mogelijk worden verduidelijkt en aangepast!" van de asbestsector. Daarin worden zorgen geuit over de borging van gezond en veilig werken inzake ontwikkelingen waar partijen werk uitvoeren in een lagere risicoklasse, zonder dat duidelijk is of deze werkwijze getoetst (gevalideerd) is om landelijk te kunnen worden toegepast. Bij de genoemde ontwikkeling waarbij partijen in een lagere risicoklasse werken, is geen sprake van een aantoonbare landelijke validatie. Het betreft daarmee een andere situatie dan met de vensterbanken. Graag maak ik van deze gelegenheid dan ook gebruik om aan te geven dat dit de aandacht van SZW heeft.

De Inspectie SZW houdt risicogericht toezicht op het gezond en veilig werken. In haar toezichtsactiviteiten kan Inspectie SZW, indien zij twijfels heeft over de borging van de voorgeschreven (gevalideerde) werkwijze, extra aandacht besteden aan werkzaamheden waarbij de risicoklasse is verlaagd (teruggeschaald) van een hoge risicoklasse naar een lagere risicoklasse. En indien een sanering naar de mening van de Inspectie ten onrechte wordt uitgevoerd in een lagere risicoklasse, kan het voorkomen dat er de nodige handhavingsinzet op wordt gepleegd.

Ik hoop binnenkort verder met u in gesprek te kunnen over de op korte termijn vast te leggen afspraken over de rol en verantwoordelijkheden van Ascert t.a.v. het beheer van het instrument SMA-rt. Daarmee zouden situaties als de nu ontstane situatie rondom de verwijdering van vensterbanken moeten kunnen worden voorkomen.

Ik hoop dat u met bovenstaande voldoende bent geïnformeerd.

Hoogachtend,

10.2.e

drs. H.L.M. Boussen
Directeur Gezond en Veilig Werken

Directie Gezond en Veilig Werken

Datum
21 juni 2019

Onze referentie
2019-0000053208

Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp: brief van Aedes
Datum: donderdag 4 oktober 2018 16:12:48

Beste 10.2.E en 10.2.E
Zoals eerder aangegeven, is Aedes positief gestemd over de verbetervoorstellen van de staatssecretaris. We begrijpen echter niet welke krachten ervoor zorgen dat SMArt na een half jaar nog steeds niet is aangepast voor de vensterbanken. Het geduld van onze leden is op, de onnodig hoge kosten blijven zij nu noodgedwongen maken. Aedes verstuurt daarom vandaag een brief aan het ministerie SZW met de dringende oproep 'de SMArt-knop' om te (laten) zetten.
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Van: 10.2.E @sloopaannemers.nl>
Verzonden: zaterdag 3 november 2018 09:09
Aan: 10.2.E @minszw.nl>
CC: 10.2.E @voam-vkba.nl>; 10.2.E @koenders-partners.nl>; 10.2.E @sakezittema.nl; 10.2.E @asb-bv.nl>; 10.2.E @schijf.nl>; 10.2.E @sgs.com>; 10.2.E @rps.nl>; 10.2.E @fenelab.nl>
Onderwerp: DRINGEND verzoek om overleg
Urgentie: Hoog

Geachte mevrouw 10.2.E ,
Er is nog geen gelegenheid geweest om persoonlijk kennis te maken, maar via deze weg vraag ik namens vertegenwoordigers van VOAM-VKBA, VVTB, VERAS en Fenelab (zie cc. hierboven) met klem uw aandacht voor het volgende. Onze rol en positie in het werkveld zal u inmiddels bekend zijn, dus die introductie laat ik voor nu rusten.
De discussie over de risicoklasse-indeling van vensterbanken loopt kennelijk hoog op. De achterliggende tijd is daarover met diverse partijen en in diverse samenstelling met u en met uw medewerkers gesproken. Via de lijn van Ascert hebben wij gepoogd om betrokken te worden bij dit overleg, om onze visie en de vele vragen die er zijn te kunnen toelichten. Zie inhoudelijk daarvoor de bijgaande notitie, waarvan een concept als ik het goed begrijp ondershands door Ascert al aan u is voorgelegd. Ten opzichte van die versie is de notitie op enkele punten aangevuld.
Overleg met de asbestverwijderingsbranche wordt, als wij het goed begrijpen, stelselmatig afgehouden. Het Ministerie spreekt kennelijk wel met Aedes als vertegenwoordiger van bepaalde opdrachtgevers en niet met werkgevers en andere partijen zoals werknemers. Dat is erg vreemd en voor ons onaanvaardbaar. De gang van zaken spijt ons zeer. Dat geldt temeer gezien onze constructieve opstelling in de vele lopende dossiers. Ook staat dat haaks op de afspraken die vorig jaar gemaakt zijn in een gezamenlijke gedachtewisseling op ‘directieniveau’ (Scheveningen overleg) en de toezeggingen die zijn gedaan in vervolg op de discussie in het straalgritdossier. Dit valt ook niet te verklaren in het licht van de recente rondetafelbijeenkomst op 24 september jl. met de Staatssecretaris waarin zij juist opriep om samen te (blijven) werken en in gesprek te blijven. Dat juichen wij ook zeer toe.
Wij kunnen niet anders dan nu via deze weg zeer dringend verzoeken om een overleg met u op zeer korte termijn. Gezien de situatie zien wij uw reactie op dit verzoek graag **uiterlijk dinsdag a.s.** tegemoet.
Tot nu toe hebben wij vanuit wederzijds respect altijd de lijn verkozen om rechtstreeks met uw ministerie in contact te treden en te blijven. Anders dan andere partijen die stelselmatig via de pers en politiek ageren. Wij willen dit graag zo houden, maar zonder overleg wordt ons dat onmogelijk gemaakt en zullen wij anders moeten overwegen. In dat verband speelt ook onze verantwoordelijkheid naar onze achterban, waarin het vertrouwen in en het draagvlak voor het ‘certificatiestelsel asbest’ merkbaar afneemt.
Ik vertrouw er graag op dat wij elkaar spoedig kunnen treffen.
Met vriendelijk groet,
drs. ing. 10.2.E

mobiel 06 10.2.E

Postadres
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres

Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact
Telefoon 0345-10.2.e
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl
10.2.E @sloopaannemers.nl

Steunt u al de Sloopcode? Zie www.sloopcode.nl!

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

VERAS, VVTB, VOAM-VKBA, Fenelab
T.a.v. dhr. drs. ing. 10.2.E
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
dhr. drs. ing. 10.2.E

Onze referentie
2018-0000818323

Uw referentie
Mailbericht 3 november 2018, Verzoek om overleg

Datum 21 januari 2019
Betreft Uw brief met bezwaren en vragen over vensterbanken

Geachte heer 10.2.E

Op 3 november stuurden VERAS, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab een gezamenlijke notitie in reactie op een verzoek van SZW inzake vensterbanken aan Ascert. Met deze brief ga ik hierop in.

Allereerst wil ik van de gelegenheid gebruik maken om te onderstrepen dat net als u ook SZW een voorstander is van duidelijkheid en een deugdelijke borging bij het uitvoeren van gezond en veilig werken met asbest. Dat streven ligt ook ten grondslag aan de in september uitgebrachte beleidsreactie. Uit uw brief spreekt een grote betrokkenheid bij de opgaven op het terrein van asbest. Om deze opgaven gezamenlijk het hoofd te kunnen bieden, acht ik naast betrokkenheid ook wederzijds begrip en respectvolle omgang van belang. Ik hoop dat we met die uitgangspunten in de hand goede stappen kunnen zetten naar meer duidelijkheid en verbeteringen kunnen realiseren.

Naar aanleiding van uw bericht en notitie is op 29 november met u overleg gevoerd, waarin u uw wensen, vragen en visie heeft kunnen toelichten. In het overleg heeft u verder aangegeven graag nog een reactie op uw mail en meegezonden notitie te ontvangen. Deze vindt u als bijlage bij deze brief. De punten uit uw brief krijgen uiteraard de aandacht die ze verdienen.

Verder heeft u het gevoel dat overleg met de asbestverwijderingsbranche stelselmatig wordt afgehouden. Dit beeld herken ik evenwel niet. De asbestsector is een van de branches die zich goed vertegenwoordigd mag noemen. Uiteraard hechten we aan goed overleg met alle belanghebbenden.

Dit is dan ook de reden dat we regelmatig overleg voeren en bijeenkomsten organiseren met alle belanghebbenden over bijvoorbeeld de uitwerking van de beleidsreactie asbest. Daarvoor is de branche zoals u weet van harte uitgenodigd.

Hoogachtend,

10.2.E

drs. H.L.M. Boussen
Directeur

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Bijlage Vragen & Antwoorden

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Vragen bij Beleidsreactie Certificatiestelsel Asbest

Hoe valt te verklaren dat het Ministerie van SZW twee weken na de Beleidsreactie SZW een voorschot neemt op de behandeling en implementatie daarvan, door per brief aan Ascert zonder enige consultatie van partijen alvast te concluderen dat de verwijdering van vensterbanken als niet 'complexe werkzaamheden' dienen te worden beschouwd?
Antwoord: Dit kon worden geconcludeerd omdat de achtergrond en het doel van deze verbeteractie in de beleidsreactie bekend is bij de Directie G&VW en uit TNO-onderzoek daartoe aan leiding. Omdat het bestuur van Ascert duidelijkheid vroeg over de relatie tot de verbeteractie in de beleidsreactie is deze conclusie toegevoegd. G&VW ziet de gevraagde aanpassing ook als onderdeel van en voortvloeiend uit het systeem waar door de toenmalige bewindspersoon bewust voor gekozen is in 2006.

Hoe valt te verklaren dat in deze brief aan de Beleidsreactie SZW een belangrijk criterium wordt toegevoegd aan het begrip 'complexe werkzaamheden', namelijk dat het moet gaan om werkzaamheden waarvoor "uitzonderlijke deskundigheid" nodig is?
Antwoord: Er wordt geen criterium toegevoegd. In de beleidsreactie staat al dat het gaat om werkzaamheden waarvoor veel "expertise" dan wel "deskundigheid" nodig is.

Wat verstaat het Ministerie van SZW nu precies onder het begrip 'complexe werkzaamheden waarvoor uitzonderlijke deskundigheid vereist is'? Geef voorbeelden en voorziet het Ministerie dat ook werkzaamheden die qua blootstelling onder RK2 vallen (op termijn) ook buiten het 'certificatiestelsel' gaan vallen omdat hiervoor kennelijk geen uitzonderlijke deskundigheid nodig is?
Antwoord: SZW neemt hierin het voortouw en een voorstel zal in de loop van dit jaar ter consultatie aan vertegenwoordigers van belanghebbenden worden voorgelegd.

Vragen over risicogericht asbestbeleid en Europeesrechtelijke aspecten

Heeft SZW haar opdracht aan Ascert (en gegeven de eerdere inbreng uit de branche) getoetst aan de uitgangspunten van het risicogerichte asbestbeleid, zoals onder andere neergelegd in de nota van toelichting op de implementatie risicogericht asbestbeleid in 2006 (Staatsblad 2006, 348) en TNO-rapport R2004?
Antwoord: Zeker. Dat leidt juist tot het verzoek om aanpassing. Overigens hebben de vensterbanken tot 2014 in risicoklasse 1 gestaan, behalve in die gevallen waarbij "verspanende" werkzaamheden plaatsvonden. Dit is een indicatie dat wel breuk kon/mocht optreden bij het verwijderen in die risicoklasse.

Is de opdracht om de verwijdering van asbesthoudende vensterbanken onder risicoklasse 1 (in het huidige stelsel) te brengen in overeenstemming met de Europeesrechtelijke uitgangspunten, zowel inhoudelijk als gezien de wijze van totstandkoming van het Aedes Protocol?
***Antwoord*:** Inhoudelijk wel. De EU laat lidstaten deze ruimte. Vergelijking met omringende landen op het punt vensterbanken hebben we momenteel niet, maar bekend is wel dat er lidstaten zijn die bijvoorbeeld alle werk met asbestcement onder de laagste risicoklasse hebben geschaard. Wat er bedoeld wordt met "……als gezien de wijze van totstandkoming van het Aedes protocol" is niet duidelijk.

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Vragen over taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en procedures

Wat is de juridische grondslag van de 'opdracht' van SZW aan het bestuur van Ascert?
***Antwoord**: Hiervoor is onzes inziens geen juridische grondslag nodig. Het gaat om een verzoek tot aanpassing op basis van de gegroeide werkverhoudingen, en naar aanleiding van een verzoek van de beheersstichting om duidelijk te maken dat de beslissing conform het door SZW ingestelde systeem was en niet door Ascert genomen werd.*

Is er voor deze 'opdracht' een juridische grondslag in het Arbobesluit, het Certificatieschema, het Convenant tussen SZW en Ascert en/of een ander document?
***Antwoord**: Het betreft een verzoek, dat overigens op verzoek van Ascert is gestuurd. Hiervoor is geen juridische grondslag nodig. Het is wel zo dat het verzoek conform het systeem in het Arbobesluit is.*

Betreft het een 'opdracht' namens de Minister van SZW en hoe blijkt dat uit de ondertekening van de brieven van SZW aan Ascert? Deze vraag speelt temeer nu aan Ascert wordt verzocht om af te wijken van geldende procedures en reglementen.
***Antwoord**:* Het is een "verzoek" van de Directeur G&VW. Zij verzoekt om aanpassing van SMArt aan de daadwerkelijke situatie volgens de regelgeving. Er wordt niet aan Ascert verzocht af te wijken van geldende procedures.

Op grond van welke juridische regeling is het bestuur van Ascert bevoegd en in staat om de risicoklasse-indeling aan te passen?
Antwoord: Het bestuur kan de risicoklasse niet aanpassen; zij kunnen wel de SMArt aanpassen aan de gegevens over de risicoklasse.

In de brief van SZW aan Ascert d.d. 9 juli 2018 staat dat de procedure om te komen tot aanpassing van SMArt niet eenduidig is. Op welke concrete punten is er naar het oordeel van SZW dan onduidelijkheid?
Antwoord: De constatering volgt uit de aanloop naar die brief, waarin het verzoek is gedaan om SMArt aan te passen. Ook de door de branche gestelde vragen lijken te wijzen op de genoemde onduidelijkheid om te komen tot een SMArt-aanpassing in voorkomende situaties.

Waarom is de procedure SC-547 niet gevolgd?
Antwoord: Dit is een vraag die in beginsel gesteld kan worden aan Aedes. Maar het indienen bij de commissie is niet verplicht, in die zin dat het betoog is geweest dat het geen innovatie betrof, maar een aanpassing op basis van metingen uit de praktijk.

Is er een herleidbare en gemotiveerde (belangen)afweging gemaakt door SZW van het volgen van de bestaande procedures binnen Ascert versus de route die nu gevolgd is waarin SZW rechtstreeks een verzoek doet aan het bestuur van Ascert zonder (toe te staan) dit (eerst) te agenderen binnen de bestaande organen van Ascert?
Antwoord: SZW heeft de conclusie van Aedes dat het in de stukken gaat om een commissie die is ingesteld voor "nieuwe/innovatieve werkwijzen" bekeken en geconcludeerd dat dit inderdaad in de relevante stukken staat. Ons zijn verder geen afspraken bekend dat aanpassingen aan SMArt goedgekeurd moeten worden door het CCvD. Het beheer van SMArt staat los van het voorbereiden van de certificatieschema's, waarvoor het CCvD in het leven is geroepen.

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Hoe kijkt het Ministerie van SZW aan tegen de onafhankelijkheid van het TNO onderzoek en haar verzoek / opdracht aan Ascert in het licht van bovenstaande?
Antwoord: Wij hebben geen twijfels aan de onafhankelijkheid van TNO.

Vragen over inbreng vanuit de branche en Ascert

Wat heeft het Ministerie van SZW gedaan met de informatie en vragen uit de notitie over de risicoklasse-indeling?
Antwoord: Deze zijn betrokken bij het vormgeven van de beleidsreactie. Enkele aspecten uit de notitie zijn ook daarin terug te vinden.

Zijn de voorstellen uit deze notitie in overweging genomen en betrokken bij het verzoek c.q. de opdracht aan Ascert?
Antwoord: Niet expliciet. Er staan overigens maar twee voorstellen in: de risicoklasseindeling in het Besluit moet aangepast en Ascert zou een project (moeten) starten om te bezien of een specifieke werkmethode haalbaar is.

Waarom heeft SZW en waarom heeft Aedes niet deelgenomen aan het ingelaste overleg van het CCvD Asbest hierover?
Antwoord: In het CCvD-overleg dat voorafgegaan is aan het ingelaste overleg is door SZW aangegeven dat zij niet zou deelnemen. Dat past ook niet bij de rol van SZW in het CCvD; SZW is immers toehoorder. Deelname van Aedes aan het ingelaste overleg is aan Aedes.

Hoe ziet het Ministerie van SZW haar rol en de rol van Aedes in deze kwestie, in het licht van het gegeven dat waar het gaat om arbeidsomstandigheden er in de eerste plaats vooral sprake is van afstemming met en tussen de sociale partners, namelijk werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers?
Antwoord: De aanpassing is conform het bestaande systeem. Dit systeem is afgestemd met werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers. Dus hoeft niet elke aanpassing in een instrument (nb niet in het systeem zelf) ook weer met werkgevers en werknemers te worden afgestemd.

Waarom hebben Ministerie en Inspectie van SZW sinds de zomer niet inhoudelijk gereageerd op de zorgen van Ascert en de asbestverwijderingsbranche en wordt juist wel druk uitgeoefend op Ascert om de kwestie vensterbanken te regelen?
Antwoord: Er is wel actie ondernomen. Dit wordt om handhavingstechnische redenen niet gedeeld. Verder is het zo dat juist door aanpassingen als de gevraagde aanpassing van vensterbanken, conform het bestaande systeem, het ontstaan van alternatieve routes buiten het bestaande systeem en regelgeving om, zou tegengaan omdat er geen draagvlak en geen verdienmodel meer voor is.

Wat is de reactie van SZW inzake de bovengenoemde ontwikkeling en wat zijn de acties die worden genomen?
Antwoord: zie voorgaand.

Vragen over de status van het Aedes protocol en borgingsdocument

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Kan Ascert, althans kunnen de verschillende organen binnen Ascert, voorwaarden of regels verbinden aan het werken in risicoklasse 1? Wat is de rechtsgrondslag hiervoor?
Antwoord: Voorwaarden voor de risicoklasse-indeling dienen zo helder mogelijk opgenomen te worden in SMArt. Bij niet voldoen aan de voorwaarden geldt dan ook niet de RK1 indeling. Zo is het ook met een eerder initiatief gegaan waarvoor SMArt wel is aangepast.

Hoe moet naar het oordeel van het Ministerie van SZW de borging concreet worden verankerd?
Antwoord: zie voorgaand

Wat is de status van het Aedes Protocol en de positie van Aedes daarin?
Antwoord: Er is een protocol voor de (veilige) werkwijze en een protocol voor borging. Aedes is opsteller van deze protocollen.

Is Aedes bevoegd om eigen werkmethoden uit te werken die specifiek gelden voor haar leden als opdrachtgever? Wat is dan de betrokkenheid van andere stakeholders, in het bijzonder van de werkgevers en werknemers (sociale partners) die het werk feitelijk moeten uitvoeren?
Antwoord: Deze vraag kan het beste worden gesteld aan Aedes.

Mogen alleen woningcoöperaties (die lid zijn van Aedes) asbesthoudende vensterbanken in risicoklasse 1 laten verwijderen? Hoe zit het dan met vensterbanken in gebouwen van andere gebouweigenaren?
Antwoord: De voorwaarden zouden dan ook voor saneringen in opdracht van andere gebouweigenaren gelden, onder voorwaarde van het houden aan de voorgeschreven werkwijze en borging.

Is het feit dat de opdrachtgever lid is van Aedes dan een vorm van borging? Overigens, hoe is goed opdrachtgeverschap bij coöperaties geregeld, want ook daar zijn grote verschillen waarneembaar? Heeft SZW inzicht en dat meegewogen?
Antwoord*:* Lidmaatschap kan dit ondersteunen. Maar lidmaatschap van een brancheorganisatie biedt geen garantie op zich. Verdere detailvragen aan Aedes.

Wat is trouwens de (rechts)verhouding tussen Aedes en haar leden? Is Aedes een toezichthoudende organisatie geworden, nu controlemetingen en "certificaten van uitgevoerde luchtmetingen" volgens het Protocol aan Aedes moeten worden verstrekt? Wat is de sanctie als daaraan niet wordt voldaan?
Antwoord: Deze vraag kan het beste aan Aedes worden gesteld.

Onder kopje 4 van het borgingsdocument staat dat de coöperatie vooraf de ervaring van het saneringsbedrijf toetst en dat tijdens de uitvoering ook vormen van (extern) toezicht plaatsvinden. Er wordt in het Protocol een soort van een 'eigen' controlestelsel ingericht door en binnen Aedes, buiten het certificatiestelsel en zonder betrokkenheid van stakeholders zoals werkgevers en werknemers die de werkzaamheden uitvoeren. Hoe kijkt SZW daar tegen aan?

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Antwoord: Wanneer asbestbronnen vallen binnen RK1, dan is terzake deskundigheid ook een vereiste. In principe is het toe te juichen dat door de opdrachtgever/werkgever aanvullende controle en toetsing plaatsvindt. Dit kan worden gezien als extra goed opdrachtgever- en/of werkgeverschap.

Als Ascert via SMArt *moet verwijzen naar het Protocol, voor wiens verantwoordelijkheid komt dan de inhoud daarvan nu het Protocol niet is behandeld in en vastgesteld door het CCvD Asbest?*
Antwoord: Hierin ligt kennelijk een onduidelijkheid, want het CCvD heeft deze rol niet. Verder is het punt van verantwoordelijkheid inderdaad een aandachtpunt, daarom moet dit in de toekomst beter worden vastgelegd.

Hoe zit het met aansprakelijkheden als het Protocol niet afdoende blijkt te werken?
Antwoord: Als uitgangspunt wordt genomen dat dergelijke protocollen op hun werking worden getoetst in de praktijk. De aard of omvang van aansprakelijkheid betreft een juridische vraag waar als het nodig is een rechter zich over zal moeten buigen.

Hoe zit het met de precedentwerking? Komen er straks ook protocollen voor andere bedrijfstakken en sectoren, tot stand gekomen buiten het certificatiestelsel om en moet het Ascert bestuur dat bij decreet van SZW dan regelen in SMArt*?*
Antwoord: Het is niet ondenkbaar dat er dergelijke protocollen totstandkomen.

Bij de brief van SZW aan Ascert zit een bijlage van TNO. Daarin staat onder andere "(...) SMArt faciliteert op dit moment niet in het aangeven van emissiebeperkende maatregelen. Dit zal toegevoegd moeten worden".
Wat is met deze conclusie en aanbeveling gedaan?
Antwoord: Daar is tot zover voor zover ons bekend, niets mee gedaan door Ascert.

Op welke wijze moet het Protocol dan aan SMA-rt worden gekoppeld?
Antwoord: Zie eerder antwoord, ook inzake doorontwikkeling SMArt.

Deelt SZW de stelling dat het hier niet alleen gaat om de technische vraag, maar juist ook om de formele juridische inbedding? Meer concreet: dat SMA-rt formeel alleen de risicoklasse weergeeft en voor werken in risicoklasse 2(A) alleen eisen weergeeft die in het CCvD Asbest als zodanig zijn vastgesteld en zijn opgenomen in het Certificatieschema Asbest. Met andere woorden; SMA-rt vestigt zelf geen nieuwe regels en borgt het naleven daarvan evenmin.
Antwoord: Nee. Het betreft nu een technische aanpassing. SZW streeft er juist naar dat de SMArt veel meer gaat doen dan alleen de risicoklasse aangeven zoals nu het geval is. Het zou de stand van de wetenschap moeten gaan weergeven, zoals ooit bedoeld. Zie ook de beleidsreactie over doorontwikkeling van SMArt of van een nieuw instrument.

Waaruit bestaat de beoordeling van het Aedes Protocol door Inspectie SZW, hoe is de uitkomst daarvan vastgelegd en wat is de status daarvan?
Antwoord: Inspectie SZW was betrokken bij de uitvoeringstoets. Zie het tweede rapport van TNO, Resultaten blootstellingsstudie tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken onder verlicht beheersregime (RK1)

Is deze beoordeling een HUF-toets, zoals ook voor Certificatieschema en SCi

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

documenten van toepassing is?
Antwoord: Nee.

Voor welke (versies van) documenten geldt deze beoordeling en op welke wijze is dit vastgelegd en kenbaar (denk aan de statische verwijzing voor documenten zoals binnen het certificatiestelsel als voorwaarde geldt)? Ter nadere illustratie: Aedes heeft verschillende versies van het Protocol ondertussen al gecommuniceerd, zonder vermelding van de status en wekt daarmee de indruk dat dit al is geregeld en geïmplementeerd. Dat geeft veel verwarring en staat in schril contrast met de wijze waarop binnen Ascert documenten tot stand moeten komen.
Antwoord: Dit zou afhankelijk zijn van de versie die in SMArt wordt opgenomen, dan wel waarnaar wordt verwezen.

Vragen over de inhoud van het Aedes protocol borgingsdocument

In het TNO-rapport staat dat voorafgaand aan de verwijderingswerkzaamheden door een expert moet worden nagegaan of de omstandigheden zodanig zijn dat de vensterbanken in zijn geheel of alleen met incidentele breuk kunnen worden verwijderd. In het borgingsdocument [8] staat dat vooraf door een deskundige medewerker van een inventarisatie of verwijderingsbedrijf wordt beoordeeld of de vensterbanken zonder breuk of alleen met incidentele breuk kunnen worden verwijderd. Hoe moet dat in de praktijk worden uitgelegd? Is dit toetsbaar en afdwingbaar? Kan dit binnen de kaders van de wettelijke inventarisatieplicht, waaruit volgt dat de risicoklasse vooraf in de asbestinventarisatie wordt vastgesteld en gerapporteerd?
Antwoord: Het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken valt onder de werkzaamheden van artikel 4.54a Arbobesluit. Het is verplicht om door een inventarisatiebedrijf te laten bepalen in welke risicoklasse de vensterbank verwijderd moet worden. Een volgtijdelijke toetsing over de verwijderingsmethode achten we redelijk. Zodoende past de aanpak immers bij de risico's. Het is op zich positief dat Aedes hier aandacht aan besteed.

Er zijn veel bevestigingsmethoden van vensterbanken en veel combinaties daarvan. In de praktijk blijkt dat vooraf in de asbestinventarisatie de bevestigingswijze niet altijd goed is te beoordelen. Hoe is dat voorzien, nu het Protocol daarover niets zegt?
Antwoord: Het inventarisatierapport kan voor verschillende bevestigingsmethoden aangeven wat de RK-indeling is. Mocht er vastgesteld worden dat een bevestigingsmethode anders is dan van tevoren gedacht, dan is daarmee dus ook bekend of er een RK opschaling moet plaatsvinden. Het schijnt trouwens in de praktijk / bij de pilot niet tot nauwelijks voor te komen dat een risicoklasse aanpassing wordt gedaan. Als in het geheel niet vastgesteld kan worden dat het verwijderen van vensterbanken volgens het protocol van Aedes kan, zal het verwijderen in risicoklasse 2(A) worden ingedeeld.

Voor welke producttypen en welke bevestigingswijzen en combinaties is de RK1 indeling nu precies bedoeld? Hoe verhoudt zich dat tot de scope van het TNO-onderzoek?

Antwoord: Zie de rapporten
Het Protocol gaat uit van drie bevestigingswijzen. Is het TNO-onderzoek representatief voor alle drie deze bevestigingswijzen, ook voor combinaties?

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Antwoord: Zie TNO-onderzoek

In het borgingsdocument staat onder kopje 3 dat het werk ook kan worden gedaan door niet gecertificeerde bedrijven, terwijl onder kopje 4 staat dat een gecertificeerd saneringsbedrijf wordt ingeschakeld. Het Protocol wekt ook de indruk dat gecertificeerde saneringsbedrijven worden ingeschakeld. Wat is precies de bedoeling van Aedes en hoe is dat geborgd?
Antwoord: In principe kunnen reguliere aannemers (met terzake kennis van asbest) relatief eenvoudige werkzaamheden uitvoeren. Op de vraag waarom Aedes er evenwel voor kiest om toch met gecertifieerde partijen te werken, kan Aedes zelf het beste antwoorden.

Onder kopje 4 van het borgingsdocument staat dat de coöperatie vooraf de ervaring van het saneringsbedrijf toetst en dat tijdens de uitvoering ook externe bedrijven worden ingeschakeld voor toezicht. Is dat toetsbaar en afdwingbaar als voorwaarde voor het werken in risicoklasse 1?
Antwoord: Dit lijkt ons wel toetsbaar. De vraag is of het als voorwaarde voor RK1 zou moeten gelden.

Er moeten volgens het Aedes protocol emissiebeperkende maatregelen worden toegepast, waaronder stofzuigers. SZW stelt dat stofzuigers na gebruik worden weggegooid en dat nieuwe stofzuigers worden aangeschaft. Hoe komt het Ministerie van SZW aan deze informatie?
Antwoord: Dat stelt SZW niet.

Hoe schat het Ministerie van SZW de risico's in van het gebruik van bouwstofzuigers voor zowel algemeen gebruik als voor verwijdering van asbesthoudende vensterbanken, en de risico's van het wisselen van filters bij verwijdering van vensterbanken door niet gecertificeerde bedrijven?
Antwoord: Zijn er gegevens waaruit blijkt dat er zich hierbij grote risico's voordoen? Deze zijn bij ons niet bekend.

Volgens het Protocol moeten de resultaten van de eigen visuele beoordeling worden geüpload in LAVS. Is bekend of dit formeel en technisch mogelijk is? Kunnen ook niet gecertificeerde aannemers LAVS hiervoor gebruiken? Kan deze eis overigens worden afgedwongen en op welke juridische grondslag dan?
Antwoord: Deze vraag is op zich niet relevant voor de vraag naar de risicoklasse, maar zal worden opgenomen met de beheerder van LAVS indien zich op dit punt knelpunten voordoen.

Vragen over de eindbeoordeling / vrijgave

Is door SZW een herleidbare en gemotiveerde afweging gemaakt van de gevolgen van het wegvallen van de onafhankelijke eindcontrole bij verwijdering van asbesthoudende vensterbanken in risicoklasse 1?
Antwoord: Ja, deze afweging heeft in 2006 plaatsgevonden.

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Wat is er gedaan met data van de resultaten van de eindbeoordeling van de verwijdering van vensterbanken die door de eindbeoordelingsinstellingen is aangeleverd, waaruit blijkt dat reeds binnen de bestaande borgingmechanismen er met grote regelmaat restanten asbesthoudende toepassingen achterblijven?
Antwoord: Deze is voorgelegd aan TNO en TNO heeft laten weten dat dat de conclusie van het rapport niet beïnvloedde. In het TNO-rapport zijn ook data weergegeven waaruit blijkt dat bij het ernstig beschadigen van de vensterbanken grenswaarde overschrijding kan plaatsvinden. Daarom geldt de RK1-indeling ook niet wanneer de vensterbank ernstig beschadigd wordt. Doordat bij de aangeleverde gegevens geen informatie beschikbaar was over de manier waarop de sanering en schoonmaak zijn uitgevoerd waren deze gegevens niet te koppelen aan de werkmethode waarvoor de RK1-indeling geldig is. In de meetstudies die gebruikt zijn ter onderbouwing is wel gecontroleerd of ook de eindbeoordeling voldeed.

Is overwogen en afgestemd met vertegenwoordigers van gebruikers/bewoners/ huurders van ruimten waar straks buiten het stelsel asbestvensterbanken worden gesaneerd? Is er nagedacht over de gevolgen daarvan in de beeldvorming, publieke opinie en het risico van (maatschappelijke) onrust als er bijvoorbeeld asbestrestanten achterblijven of er onzekerheid bestaat of wordt gecreëerd over verontreinigingen?
Antwoord: Vensterbanken zouden teruggaan naar de risicoklasse waar ze 8 jaar in gezeten hebben en die risicoklasse leidde destijds ook niet tot ongerustheid. Er blijven in de huidige praktijk soms restanten achter waarvan vermoed wordt dat het restanten van (asbesthoudende) vensterbanken zou kunnen betreffen. Dit leidt inderdaad af en toe wel tot ongerustheid. Daarom is het goed afspraken te maken over oplevering van het werk inclusief visuele eindbeoordeling. Dit is ook in het voordeel van de eigenaren van het asbest.

Hoe wordt de preventieve werking van de onafhankelijke eindbeoordeling ingeschat en is overwogen wat de gevolgen (kunnen) zijn van het loslaten daarvan?
Antwoord: De beoordeling is bedoeld als objectieve meting om te toetsen of de werklocatie schoon is. Er is in de sector een APK-mode geopperd. Dit kan eenzelfde preventieve werking hebben.

De Beleidsreactie SZW benadrukt het belang van de onafhankelijkheid van de eindbeoordeling binnen RK2(A). Hoe wordt dat dan bezien in dit verband, waarin juist de onafhankelijke eindbeoordeling wordt losgelaten?
Antwoord: Dit gaat om RK1. Dat is een consequentie van de beleidskeuzes in 2006.

In de systematiek van het 'stelsel' geldt dat er voor RK1 geen onafhankelijke eindbeoordeling verplicht is, omdat de veronderstelling is dat er in deze risicoklasse (sporadische blootstelling van geringe intensiteit) geen noemenswaardig risico is op vezelemissie. In het Protocol is het slagen van de werkmethode juist afhankelijk van de juiste en zorgvuldige toepassing daarvan. Is dit meegewogen bij de 'besluitvorming' over het indelen van vensterbanken in risicoklasse 1?
Antwoord: Ja, dit is een consequentie van de beleidskeuzes in 2006.

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Vragen over het TNO-onderzoek

Hoe kijkt het Ministerie van SZW aan tegen de onafhankelijkheid van het TNO-onderzoek en haar verzoek / opdracht aan Ascert, gegeven het feit dat het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Aedes, er geen externe toetsing heeft plaatsgevonden en de resultaten niet zijn ingebracht in Ascert? Beschouw daarbij ook de Beleidsreactie SZW waarin staat dat er officiële afspraken moeten worden gemaakt over de rol van TNO om de onafhankelijkheid en transparantie te waarborgen?
Antwoord: Zie eerder antwoord. De onafhankelijkheid staat niet ter discussie.

Welke gegevens zijn beschikbaar c.q. geïnventariseerd door TNO en SZW om de resultaten van andere validatieonderzoeken en de ervaringen uit de dagelijkse praktijk te relateren aan de representativiteit en uitkomsten van het TNO onderzoek in opdracht van Aedes?
Antwoord: Zie hiervoor het TNO-rapport

Zijn SZW en TNO op de hoogte van validatieonderzoeken waarin (uitgevoerd volgens Sc-548) uiteindelijk geen terugschaling kon plaatsvinden? Is dat in het werkveld nagegaan / uitgevraagd?
Antwoord: Dit is in principe een vraag voor TNO. In beginsel is het voorstelbaar dat validatieonderzoeken in uitkomst kunnen verschillen. Dit kan verschillende oorzaken hebben, waaronder de getoetste werkwijze.

Wat is de representativiteit van het TNO-onderzoek, nu de werkmethode is getoetst in één project uitgevoerd door een gecertificeerd saneringsbedrijf met gecertificeerde personen (DAV/DTA)?
Antwoord: Dit pleit voor uitproberen in de praktijk. Tot nu toe gaf SMArt aan dat het werk door een gecertificeerde verwijderaar gedaan moet worden en.

Is rekening gehouden met, en is overwogen hoe de uitkomsten moeten worden bezien in het licht van het hoog repeterende karakter van het verwijderen van vensterbanken door niet gespecialiseerde bedrijven buiten het stelsel van certificatietoezicht en onafhankelijke eindbeoordeling?
Antwoord: Met een "hoog repeterende karakter" wordt gesteld dat er bedrijven zijn die zich exclusief toeleggen op het weghalen van vensterbanken? Op zich geldt de grenswaarde voor blootstelling gedurende 8 uur per dag. Dit leidt bij een blootstelling van 40 uur per week, 40 jaar lang tot acceptabele gezondheidsrisico's. Kortere blootstellingsduur leidt tot nóg minder risico's.

Vragen over wat met het voorstel van VERAS, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab is gedaan

Wat is met dit voorstel gedaan?
Is er bereidheid om dit voorstel alsnog samen met de betrokkenen ter hand te nemen, als alternatief op de voostellen van Aedes?
Antwoord: Het wordt gewaardeerd dat de branches meedenken en zien dat er aanpassingen nodig en mogelijk zijn. Maar het voorstel was nog weinig concreet en ook vonden wij niet aannemelijk gemaakt dat het nodig was.

Vragen over financiële onderbouwing van de stellingen van Aedes en het beleid van SZW

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
21 januari 2019

Onze referentie
2018-0000818323

Heeft SZW een kostenanalyse gedaan c.q. aan Aedes een onderbouwing gevraagd (een totale kostenanalyse en toerekening van de verschillende kostencomponenten bij verwijdering van vensterbanken in scenario's)?
Antwoord: Nee. Dat is ook onze rol niet.

Deelt SZW dat allereerst onderscheid moet worden gemaakt tussen het arbeidshygiënische regime en het beheersregime (zie notitie [1])? Als uit onderzoek blijkt dat het arbeidshygiënische regime voor het saneren van vensterbanken kan worden bijgesteld, dan kunnen de kosten worden gereduceerd, maar dat heeft niets met het certificatiestelsel te maken. Deze differentiatie in het arbeidshygiënische regime kan juist worden geregeld in het Certificatieschema Asbest.
Antwoord: SZW begrijpt wat bedoeld wordt met het verschil tussen het arbeidshygiënisch regime en beheersregime, maar gaat uit van de bestaande regels. Het heeft ook niet zozeer met het certificatiestelsel te maken, als wel met het Arbobesluit.

Van:	10.2.E
Aan:	10.2.E 10.2.E @diaventie.nl"
Onderwerp:	brief van de branches over de omzetting van vensterbanken naar rk 1 in SMArt
Datum:	vrijdag 7 december 2018 14:53:07
Bijlagen:	RK-indeling-vensterbanken.vragenversie.VOAM-VKBA.VVTB.VERAS.FENELAB.02-11-2018 (004).pdf

---

Dag 10.2.E 10.2.E
Bijgaand nog de beloofde brief. Niet schrikken hoor.
Groet 10.2.E

Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp: de brief
Datum: donderdag 4 oktober 2018 16:58:56
Bijlagen: 18-156 brief Aedes inzake niet aanpassen SMArt voor vensterbanken.pdf

---

Hallo 10.2.E en 10.2.E
Dank 10.2.E voor je telefoontje! Ter info bijgaand de brief die is gestuurd aan 10.2.E . We hopen dat Ascert de knop nu echt snel omzet….
Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Datum
4 oktober 2018

Behandeld door
10.2.E

Kenmerk
10.2.E /18-156

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. drs. 10.2.E , directeur Gezond en Veilig Werken
10.2.E @minszw.nl

Koningin Julianaplein 10
2595 AA Den Haag
Postbus 93121
2509 AC Den Haag

088 233 37 00
aedes@aedes.nl
www.aedes.nl

KvK 40478218

Onderwerp
Aanpassing SMArt

Geachte mevrouw 10.2.E

Al meer dan een half jaar wacht onze sector op aanpassing van de risico-indeling voor asbesthoudende vensterbanken in het instrument SMArt. Doordat in deze databank nog steeds niet is vermeld dat vensterbanken in risicoklasse 1 vallen, maken corporaties dagelijks 10x te hoge kosten bij het saneren. Wij dringen er bij u op aan erop toe te zien dat SMArt met spoed wordt aangepast.

Asbesthoudende vensterbanken kunnen met eenvoudige handelingen worden verwijderd. Nog steeds zijn corporaties daaraan veel geld kwijt, omdat hiervoor een veiligheidsregime geldt dat is gekoppeld aan risicoklasse 2. Aedes heeft najaar 2017 wetenschappelijk aangetoond dat vensterbanken onder risicoklasse-1 kunnen worden verwijderd. Nadat blootstellingsonderzoek die inzichten bevestigde, konden wij eind januari van dit jaar aan uw Ministerie, Ascert en TNO de benodigde onderbouwing verstrekken om vensterbanken in risicoklasse 1 in te schalen.

Aedes heeft ten behoeve van SMArt een Protocol voor de betreffende werkmethode ingediend, alsmede een borgingsdocument. Sindsdien worden wij echter van het kastje naar de muur gestuurd en is, ondanks toezeggingen vanuit uw ministerie en van Ascert, SMArt nog steeds niet aangepast. Nog bij uw werkbezoek aan Woonbron op 31 augustus is ons verteld dat deze aanpassing aanstaande was.

Onze leden zijn nu al maanden gedwongen om te kiezen voor het uitstellen van hun saneringsprojecten of het noodgedwongen uitvoeren daarvan onder een te zwaar regime en tegen te hoge kosten. Wij doen een dringende oproep aan u om aan deze situatie een eind te maken en ervoor te zorgen dat Ascert de aanpassing in SMArt doorvoert.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

Algemeen directeur Aedes

Van:	Stichting Ascert
Aan:	10.2.E @aedes.nl
Cc:	10.2.E ; 10.2.E @gmail.com; 10.2.E ; 10.2.E @sitech.nl; 10.2.E ; 10.2.E @rps.nl; 10.2.E ; 10.2.E ; 10.2.E @sloopaannemers.nl; Hoofd Bureau Ascert; 10.2.E ; Voorzitter Stichting Ascert
Onderwerp:	2018-076; reactie op brief Aedes d.d. 21 november 2018
Datum:	maandag 26 november 2018 13:56:48
Bijlagen:	Outlook-1461153306.png 2018-076 Reactie op brief Aedes.pdf

---

Geachte meneer 10.2.E

Naar aanleiding van uw brief d.d. 21 november 2018, ontvangt u hierbij namens het bestuur en de Raad van Toezicht, bijgevoegde reactie.

Met vriendelijke groet namens Stichting Ascert,

10.2.E

Secretariaat Ascert

Onze telefonistes zijn bereikbaar op werkdagen van 9:00 tot 13:00 uur en zijn enkel in de gelegenheid uw vraag te noteren. Wij verzoeken u dan ook uw vraag bij voorkeur per e-mail of via het contactformulier op onze website zo specifiek mogelijk aan ons kenbaar te maken.

info@ascert.nl
www.ascert.nl
085 - 047 11 80

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is onrechtmatig. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan.
Ascert sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit elektronische verzending.
Ontvangt u deze e-mail, terwijl deze niet voor u bedoeld is, dan verzoeken wij u ons hierover per omgaande te berichten.

Stichting
Certificatie
Asbest
Ascert

Postbus 24
5066 ZG Moergestel

Tel: 085 – 047 11 80
info@ascert.nl

Rabobank NL79RABO0397031564
KvK Arnhem 09112654
BTW NL808450153B01

Aedes
T.a.v. De heer 10.2.E
Postbus 93121
2509 AC Den Haag

Per e-mail: aedes@aedes.nl

Datum : 26 november 2018
Kenmerk : Ascert/2018-076
Betreft : Reactie op uw brief d.d. 21 november 2019

Geachte heer 10.2.E

Op 21 november 2018 stuurde u een brief inzake de aanpassing van SMA-rt en de samenstelling van de Raad van Toezicht van de stichting Ascert. Onderstaand een reactie namens het bestuur en de Raad van Toezicht van de Stichting Ascert.

In uw brief gaat u in op het feit dat Ascert *'ondanks verzoeken daartoe van Aedes en van het ministerie van SZW weigert de risico-indeling voor asbesthoudende vensterbanken in het instrument SMA-rt aan te passen'*. Hoewel er inderdaad onderzoeksgegevens bekend zijn op basis waarvan het arbeidshygiëne regime zou kunnen worden aangepast, zijn daarmee nog niet alle risico's van de sanering van vensterbanken binnen het regime van risicoklasse 1 gewaarborgd. Hierover vindt nog overleg plaats met het Ministerie van SZW evenals de Inspectie SZW. Pas als dit overleg is afgerond, kan er een definitief besluit plaatsvinden en zal op basis daarvan al dan niet tot aanpassing van SMA-rt worden overgegaan.

Daarnaast stelt u dat Aedes niet welkom zou zijn in de vergaderingen van de Raad van Toezicht en dat u dit als een *'weigering beschouwt om met de belangen van opdrachtgevers rekening te houden'*. Ook zou bij de vergadering van de Raad van Toezicht waar *'o.a. visie-documenten worden besproken de stem van corporaties niet kunnen en mogen ontbreken'.*
Vooropgesteld merken wij op dat vertegenwoordigers van Aedes al sinds jaar en dag zitting hebben in organen van Ascert en in die hoedanigheid een rol hebben in en een bijdrage leveren aan het aanpassen en wijzigen van schema's en het uitbrengen van advies ten aanzien van beleidsvraagstukken.
In dat kader heeft het bestuur in de afgelopen maanden ook veel gesprekken gevoerd met stakeholders en belanghebbenden, zowel ten aanzien van het functioneren van het certificatiestelsel asbest als ook de opstelling van het visiedocument. Net als andere opdrachtgevers is Aedes in de achterliggende

periode uitgenodigd met het bestuur van gedachten te wisselen over het concept-visiedocument en het bestuur van feedback te voorzien. In tegenstelling tot andere opdrachtgevers heeft Aedes geen gehoor gegeven aan deze uitnodiging en heeft het bestuur volstaan met de feedback vanuit de andere opdrachtgevers.

Tot slot merken wij op dat gezien de in het visiedocument voorgestelde wijzigingen ten aanzien van de governance de Raad van Toezicht eerder heeft besloten pas weer nieuwe leden te benoemen zodra de nieuwe governance concreet vorm krijgt. Om die reden is eerder ook de afgetreden vertegenwoordiger van BRBS Recycling niet vervangen.
Met betrekking tot de rol en de taak van de Raad van Toezicht verwijzen wij u ook naar artikel 11 van de statuten van de stichting Ascert. Hierin is het volgende opgenomen: *'De Raad van Toezicht houdt toezicht op de algemene gang van zaken in de stichting en het beleid van het bestuur.....Bij de uitoefening van hun taak richten de leden van de Raad van Toezicht zich naar het belang van de stichting. De leden van de Raad van Toezicht oefenen hun functie onafhankelijk uit en zullen daarbij geen deelbelangen laten prevaleren.'* De taak en rol van de Raad van Toezicht verhouden zich dus niet met enige vorm van belangenbehartiging, voor welke partij dan ook.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Namens het bestuur;

10.2.E

voorzitter

10.2.E

Namens de Raad van Toezicht;

voorzitter

Van:	10.2.E
Aan:	10.2.E .; 10.2.E
Onderwerp:	FW: 8VERAS-ASB: RK indeling
Datum:	dinsdag 9 oktober 2018 11:10:15
Bijlagen:	image003.png image005.jpg image006.png image004.png image007.png Risicoklasse-indeling-asbest-moet-op-de-schop.juni2018(VOAM-VKBA.VVTB.VE....pdf
Prioriteit:	Hoog

Beste 10.2.E en 10.2.E

Naar aanleiding van onderstaande mail hebben wij op twee momenten met jullie beiden gesproken over deze kwestie.

Er is toen door jullie allebei aangegeven dat de vraag of er een alternatieve systematiek van RK indeling mag worden toegepast (anders dan SMART) onderwerp is van onderzoek. Wij hebben benadrukt dat de ontwikkelingen in het werkveld hieromtrent veel onduidelijkheid en onrust veroorzaakt. Wij hebben ook informatie uit de praktijk gegeven. Deze ontwikkeling zet zich momenteel verder door.

Graag het verzoek of jullie kunnen aangegeven wat de status is van acties die vanuit SZW en Inspectie SZW hieromtrent lopen. Ik heb later deze week een overleg met onze achterban gepland staan en door betrokkenen is gevraagd om concreet terug te koppelen hoe het ermee staat.

De notitie met een situatieschets en analyse van onze kant zoals eerder ingediend is volledigheidshalve bijgevoegd.

Dank alvast voor jullie reactie,

Groeten 10.2.E

Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E
Cc: 10.2.E 10.2.E 10.2.E 10.2.E '10.2.E ;10.2.E "Voorzitter VOAM-VKBA ; 10.2 @schijf.nl; 10.2.E ; Hoofd Bureau Ascert
Onderwerp: 9VERAS-ASB: asbesthoudende vensterbanken
Datum: maandag 11 februari 2019 09:14:32
Bijlagen: image001.jpg
image006.png
image007.png
9VERAS-ASB.12628.B.br.SZW.vensterbanken definitief.pdf
Voorstel voor specifieke werkmethode verwijdering asbesthoudende vensterbanken in het Certificatieschema Asbest.pdf

---

Geachte mevrouw 10.2.E / beste 10.2.E
Dank voor de schriftelijke reactie op onze vragen inzake de kwestie RK indeling vensterbanken. Bijgaand onze afsluitende reactie daarop.
Voor het vervolg vragen wij in het bijzonder aandacht voor ons voorstel om in het Certificatieschema een specifieke regeling op te nemen voor het verwijderen van vensterbanken. Wij vinden het zeer van belang dat dit voorstel wordt meegenomen in de tussentijdse wijziging van het Certificatieschema, zodat de differentiatie van het arbeidshygiënische regime bij de verwijdering van asbesthoudende vensterbanken per 1 april 2019 kan worden ingevoerd. Graag verzoeken wij u om dit vanuit uw Directie mede te bewaken.
Uiteraard zijn wij bereid tot een nadere toelichting.
Een cc. van deze mail is gezonden aan de betrokken personen binnen SZW, de bestuursleden van de branches namens wie deze brief is gezonden en Ascert.
Met vriendelijk groet,
drs. ing 10.2.E
mobiel 06-10.2.E

Postadres
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres
Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact
Telefoon 0345-471390
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl
10.2.E @sloopaannemers.nl

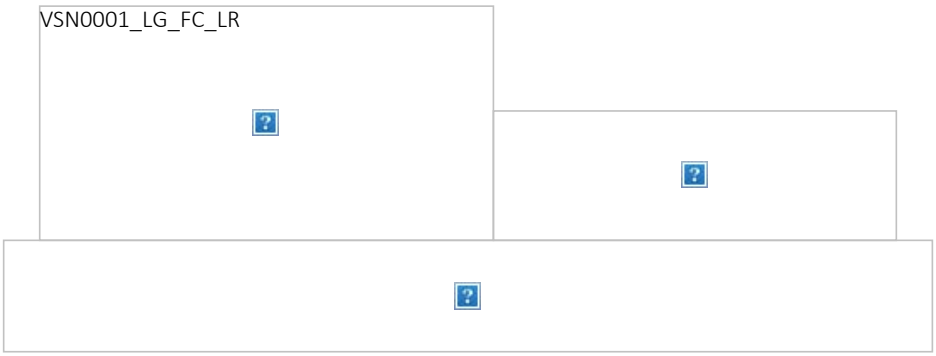

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Directie Gezond en Veilig Werken
t.a.v. mevrouw drs. 10.2.E
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Behandeld door: branches

Onze referentie: 9VERAS-ASB.12628.B Meteren, 11 februari 2019

Betreft: verwijdering asbesthoudende vensterbanken

Geachte mevrouw 10.2.E

Dank voor uw reactie (ongedateerd, kenmerk 2018-0000818323) op onze vragen naar aanleiding van uw verzoek aan Ascert om de risicoklasse-indeling voor asbesthoudende vensterbanken aan te passen onder verwijzing naar een Aedes Protocol.

Uw reactie is deels verhelderend, maar deels ook onbevredigend. Voor ons staat nog steeds vast dat uw verzoek aan Ascert in de zomer van 2018 om de risicoklasse-indeling voor vensterbanken aan te passen, onder verwijzing naar het Aedes protocol, onvoldoende doordacht is geweest. Het doorvoeren daarvan zou, naast veel onduidelijkheid, grote risico's voor de borging van veilig en gezond werken in de asbestverwijdering met zich hebben meegebracht. In de bijlage stippen wij –bij wijze van slotreactie- nog enkele kernpunten uit uw reactie op onze vragen aan.

Het is nu tijd om vooruit te kijken. Graag denken wij met u mee over de vraag of het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken effectiever en efficiënter kan, met behoud van de borging van veilig en gezond werken. Daarvoor hebben wij eerder een concreet voorstellen gedaan (separaat bijgevoegd). In de mail van uw Afdelingshoofd mevrouw 10.2.E d.d. 14 december jl. staat daarover het volgende.

> (….).Je doet onder andere een voorstel om een gewijzigde werkmethode op te nemen in het certificatieschema. Het staat jullie uiteraard vrij om samen met de schemabeheerder het voorstel via het CCvD formeel bij SZW als schemawijziging in te dienen. Dit kan eventueel meelopen in een tussentijdse wijziging. (…).

Bovengenoemd voorstel hebben wij ingediend bij Ascert en staat geagendeerd voor eerst de Werkkamer Proces. Wij vinden het zeer van belang dat dit voorstel wordt meegenomen in de tussentijdse wijziging van het Certificatieschema, zodat de differentiatie van het arbeidshygiënische regime bij de verwijdering van asbesthoudende vensterbanken per 1 april 2019 kan worden ingevoerd. Graag verzoeken wij u om dit vanuit uw Directie mede te bewaken.

Zoals wij meermaals hebben aangegeven zijn er diverse aspecten die spelen bij het differentiëren van het arbeidshygiënische regime bij het verwijderen van bepaalde typen asbestbronnen. In ons voorstel noemen wij de volgende zaken:

- ✓ de gevolgen voor het risicobewustzijn op de werkvloer, in de situatie dat voor een specifieke asbestbron in bepaalde gevallen wel en bepaalde gevallen geen adembescherming hoeft te worden gedragen;
- ✓ de juridische aspecten (in de verhouding werkgever-werknemer, opdrachtgever-opdrachtnemer en bewoners / gebruikers);
- ✓ toekomstige ontwikkelingen rondom de asbestgrenswaarden.

Wij beschouwen de door ons voorgestelde wijziging van het Certificatieschema daarom als een pilot, met name ook vanuit de vraag of dit breder toepasbaar is in de toekomst. Het is daarom goed om de toepassing daarvan en de ervaringen hiermee systematisch te evalueren gedurende de periode van bijvoorbeeld een jaar. Hiervoor zullen wij gerichte voorstellen doen aan Ascert.

Deze kwestie hangt nauw samen met de evaluatie van het certificatiestelsel asbest, de in dat kader geconstateerde knel- en verbeterpunten en de beleidsvoornemens zoals neergelegd in de Kamerbrief hierover. Wij zijn er blij mee dat uw Directie ervoor kiest om de implementatie hiervan op te pakken in nauwe samenwerking met alle belanghebbenden. Wij zijn uiteraard onverminderd bereid om daaraan een actieve bijdrage te leveren.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wij zien uit naar de verdere samenwerking met uw Ministerie en de andere belanghebbende partijen de komende tijd om de beleidsvoornemens zoals neergelegd in de Kamerbrief concreet handen en voeten te geven.

Met vriendelijke groet,

VOAM-VKBA, VVTB, VERAS en Fenelab

cc. Ascert

BIJLAGE: reactie op enkele kernpunten op de bijlage bij uw brief met kenmerk 2018-0000818323

- Wij vragen in onze brief uw aandacht voor de procedure van totstandkoming van het Aedes Protocol. Werkgevers en werknemers zijn daarbij niet betrokken geweest. Hierover stellen wij diverse vragen, waaronder ook de vraag of de gang van zaken in overeenstemming is met het uitgangspunt en de staande praktijk dat het uitwerken van concrete werkmethoden rondom veilig en gezond werken primair het domein is van sociale partners. Deze zijn immers niet betrokken geweest bij het opstellen van het Aedes protocol. Wij hebben daarbij ook gewezen op de Europeesrechtelijke aspecten. Aldus uw reactie is de relevantie u daarvan niet duidelijk. Het gaat er ons om dat in de Europese asbestrichtlijnen onder andere het volgende is bepaald: *"Na overleg met de sociale partners, overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk, worden door de lidstaten praktische richtsnoeren opgesteld voor de omschrijving van sporadische blootstelling met een geringe intensiteit"*. Zoals gezegd, de sociale partners zijn niet betrokken geweest.

- Over de status en de gevolgde procedure van het verzoek van SZW aan Ascert en de daarmee samenhangende juridische aspecten blijft veel onduidelijkheid bestaan. Uw reactie op onze vragen maakt dat niet anders. Dat over de voorwaarden en procedures voor risicoklasse-indeling onduidelijkheden bestaan, wordt in de Kamerbrief over het certificatiestelsel onderkend. In de stakeholdersbijeenkomst op 10 januari jl. is dat ook aan de orde geweest en zijn acties op korte termijn toegezegd. Graag wijzen wij u nogmaals op het belang daarvan, ook gegeven de onduidelijkheid en 'wildgroei' die optreedt door alternatieve routes buiten het bestaande systeem en regelgeving om. Wij delen overigens niet uw suggestie dat dit een reden is om asbestbronnen maar in te delen in risicoklasse 1, zodat er voor deze routes "geen draagvlak en geen verdienmodel meer is". Dat kan toch niet een motief zijn? Het gaat immers over de borging van veilig en gezond werken, niet om (het wegnemen) van verdienmodellen.

- Aan de orde is of het verwijderen van vensterbanken valt aan te merken als 'complexe' werkzaamheid, zoals bedoeld in de Kamerbrief met de beleidsreactie. U geeft aan het voortouw te zullen nemen voor de uitwerking van dit begrip en dat deze ter consultatie zal worden voorgelegd. Eerst moeten er echter goede criteria worden geformuleerd. Zoals aangegeven in onze brief, vinden wij het criterium 'complexe werkzaamheden' niet duidelijk genoeg. Dat geldt zeker voor de term "uitzonderlijke deskundigheid", zoals door u in de kwestie vensterbanken is toegevoegd. Graag worden wij daarom vroegtijdig betrokken bij het oppakken van deze actie uit de beleidsreactie.

- Wij stellen in onze brief diverse inhoudelijke vragen over het Aedes protocol. Meermaals stelt u in reactie daarop dat we die vragen aan Aedes moeten stellen. Deze stelling is onnavolgbaar. Het Aedes protocol is eenzijdig opgesteld door Aedes en aan u voorgelegd. Vervolgens verzoekt u aan het Ascert bestuur om op basis daarvan de risicoklasse-indeling aan te passen, zonder bespreking van het protocol in één van de inhoudelijke overlegorganen van Ascert. Daarmee neemt u de inhoud van het protocol voor uw rekening en verantwoordelijkheid. Terechte inhoudelijke vragen daarover moeten dan ook door u beantwoord (kunnen) worden.

- In reactie op onze vraag over de precedentwerking, geeft u als antwoord dat het “niet ondenkbaar is dat er (meer van) dergelijke protocollen totstandkomen”. Deze reactie baart ons zorgen. Het is onwenselijk dat er een lappendeken komt van protocollen voor verschillende werkzaamheden en branches, op voorstel van bepaalde (groepen van) opdrachtgevers en zonder dat daarvoor een vaste procedure is gevolgd waarbij alle partijen en ook in ieder geval vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers betrokken zijn.

- Op onze vraag of u heeft getoetst of de stelling van Aedes klopt dat het saneren van vensterbanken binnen het certificatiestelsel factoren (Aedes zegt wisselen een factor 6 tot 10) duurder is dan buiten het stelsel, geeft u aan dat dit niet uw rol is. Deze stelling valt niet te volgen. Ook als onderdeel van uw beleidsevaluatie van het certificatiestelsel is het immers van belang om zowel de maatschappelijke kosten en baten van het certificatiestelsel te overzien en te begrijpen. Indien een vertegenwoordiger van een groep opdrachtgevers voorstellen doet met als motivatie dat daarmee de sanering substantieel goedkoper wordt, ligt er ook voor het Ministerie van SZW een verantwoordelijkheid om de juistheid van die stelling na te gaan. Indien een vertegenwoordiger van een groep opdrachtgevers voorstellen doet met als motivatie dat daarmee de sanering substantieel goedkoper wordt, ligt er ook voor het Ministerie van SZW een verantwoordelijkheid om de juistheid van die stelling na te gaan. Dat geldt temeer nu deze stellingname door Aedes bewust in de media wordt uitvergroot om het certificatiestelsel asbest in brede zin in diskrediet te brengen.

Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E
Onderwerp: RE: bijpraten
Datum: vrijdag 29 maart 2019 12:16:18
Bijlagen: image001.jpg
image002.png
image003.png

Beste 10.2.E je ontvangt op korte termijn antwoord op jullie brief. De stas heeft op de site een bericht laten opnemen zie https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asbest/nieuws/2019/03/27/reactie-staatssecretaris-op-extern-rapport
Ik kan je bij de koffie iets zeggen over hoe het rond de pilot vensterbanken is gelopen. Het wijzigingsvoorstel is in behandeling bij ons en daar kan ik niet op vooruitlopen.
Dus een koffieafspraak kan wat mij betreft, maar het is dan echt informeel bijpraten. Laat maar weten of dat je vraag ook was.
Groet 10.2.E

Van: 10.2.E
Verzonden: dinsdag 26 maart 2019 07:36
Aan: 10.2.E
Onderwerp: RE: bijpraten

Beste 10.2.E
Ik zond mijn mail daags na het Kamerdebat. Het Kamerdebat was niet zozeer aanleiding voor mijn mail, maar wel:
- de zorgen over het TNO rapport en de berichtgeving daarover in de media (hierover hebben wij inderdaad een brief gezonden);
- de eerdere afspraken / toezeggingen (zie mailwisselingen) over vensterbanken en hoe dat nu loopt betreffende de pilot (inmiddels is ook w jzigingsvoorstel CS ingediend).

Of gezien de ontwikkelingen een informeel overlegje nu nog passend is laat ik graag aan jou over.
Kun je berichten wanneer er een reactie komt op onze brief en de verzoeken daarin? Zie voor het belang daarvan onze brief, maar dat is ook van belang gezien het stakeholders overleg dat nu gepland wordt en het overleg over VIP.
Groeten 10.2.E

Van: 10.2.E @minszw.nl]
Verzonden: dinsdag 19 maart 2019 09:27
Aan: 10.2.E @misa-advies.nl>
Onderwerp: RE: bijpraten

Beste 10.2.E
Het klopt dat we het hier erg druk hebben gehad met het kamerdebat. Waar ik overigens ook aanzienlijk positieve kanten uithaal. Ik vind het prima koffie te drinken. Ik zie dat jullie intussen ook een brief hebben gestuurd en een voorstel voor vensterbanken is ingezonden dus zal wel kijken waar we het aan de koffie dan precies over kunnen hebben aangezien we zaken nu ook formeel in behandeling hebben (en in deze mail ga ik op beide zaken daarom nu niet inhoudelijk in).
Deze week gaat me niet meer lukken, volgende week woensdag zou mij bijvoorbeeld uitkomen.
Met vriendelijke groet, 10.2.E

Van: 10.2.E @sloopaannemers.nl>
Verzonden: maandag 11 maart 2019 21:13
Aan: 10.2.E @minszw.nl>
Onderwerp: bijpraten

Beste 10.2.E
Vorige week was ongetw jfeld hectisch vanwege Kamerdebat en de voorafgaande commotie over TNO rapport.
Ook voor de praktijk is dit niet onopgemerkt gebleven, integendeel de impact is groot. Er is een breed gevoel van zorg en zelfs boosheid over hoe zaken z jn en worden neergezet. Ook zijn gevolgen direct waarneembaar. Bedrijven kr jgen veel vragen van opdrachtgevers en werknemers en er worden opdrachten voor saneringswerkzaamheden opgeschort / afgezegd onder de opmerking dat de regels snel zullen veranderen. Er wordt met besturen nagedacht over hoe verder te reageren vanuit het werkveld. Dat zal inhoudelijk zijn, maar ook op de rol van TNO en de vraag hoe van R jkswege wordt omgegaan met en gereageerd op deze situatie.
Waar k je verder sowieso al over wilde berichten is de kwestie vensterbanken. Wij hebben onlangs nog een brief gezonden over ons voorstel ter zake het opnemen in het Certificatieschema en het belang dat dit snel beslag kr jgt. Dat ligt nu ook voor binnen Ascert. Tweede punt is de pilot, waarover je na ons gesprek ook per mail hebt bericht. Ik begrijp nu via Ascert dat de pilot niet wordt opgepakt via SZW, omdat Aedes dat niet wil. Ondertussen is Aedes kennelijk zelf met de pilot aan de slag. Daarmee zijn we in het gesprek helaas weer terug b j af.
Kortom, er is reden tot zorg. De vorige keer toen één en ander behoorlijk opspeelde, hebben we eerst samen een keer 'koffie gedronken'. Wat m j betreft is dat nu ook een optie. Hoe zie j j dat?
Dank alvast voor je reactie.
Met vriendelijk groet,
drs. ing. 10.2.E
mobiel 06-10.2.E

Postadres
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres
Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact

VSN0001_LG_FC_LR

Telefoon 0345-471390
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl
10.2.E @sloopaannemers.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.E

Van: 10.2.E @minszw.nl>
Verzonden: vrijdag 14 december 2018 14:19
Aan: 10.2.E ; 10.2.E 10.2.E ; 10.2.E
CC: 'Hoofd Bureau Ascert'; 10.2.E ; '10.2.E '; '10.2.E '
Onderwerp: RE: 8VERAS-ASB: vervolg op overleg inzake vensterbanken

Beste 10.2.E

Ook wij hebben het gesprek als open ervaren. Met dit bericht ga ik in op je e-mailbericht van 5 december. Op de eerder verstuurde notitie mede namens Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab van 2 november ontvang je separaat een reactie.

In je mail stel je dat jullie vragen terecht zijn en dat de borging van veilig en gezond werken rondom de vensterbanken niet is belegd. Die conclusie kan op basis van het gesprek niet worden getrokken. Wel is duidelijk dat ook SZW belang hecht aan een goede borging bij de verwijdering van vensterbanken. Aedes heeft naast het werkprotocol ook voorzien in een borgingsprotocol Wel is het zo dat rondom de status van het protocol (voor wat betreft toetsing en reikwijdte) en de koppeling met SMArt nog vraagtekens gesteld zouden kunnen worden. Hiervoor willen we een pilot inrichten.
Verder geef je aan de situatie en ontstane druk te begrijpen die is ontstaan nadat TNO onderzoek inzichtelijk maakte wat de blootstelling is bij verwijdering van vensterbanken. Dat waarderen wij. We achten het enorm van belang dat innovatie los komt (en op de werkplek landt) en daarbij is een rol weggelegd voor de sector. Het is dan ook goed te horen dat e.e.a. nu wordt onderkend. Wel wil ik meegeven dat wetenschappelijk inzichten een belangrijke pijler zijn voor beleidsvorming, ook omdat de sector daar juist op hamert.

In dat licht bezien is het ook goed om te horen dat jullie open staan voor (invoering/toepassing van) nieuwe werkmethoden in overeenstemming met daadwerkelijke risico's. Een dergelijke constructieve houding van een ieder is van belang om in de komende jaren gezamenlijk stappen vooruit te zetten. Je doet onder andere een voorstel om een gewijzigde werkmethode op te nemen in het certificatieschema. Het staat jullie uiteraard vrij om samen met de schemabeheerder het voorstel via het CCvD formeel bij SZW als schemawijziging in te dienen. Dit kan eventueel meelopen in een tussentijdse wijziging. Maar dat sluit onzes inziens de weg niet af voor validaties en –indien goed geborgd- aanpassing van SMArt.

Je voorgestelde aanpak kan op den duur niet meer passen bij de richting in de beleidsreactie dat inzet op schema's als kwaliteitsborgingsysteem en het proces. Zoals je weet, hebben we in de beleidsreactie aangekondigd dat de aard van de inhoud van de schema's volgens SZW anders kan en zou moeten. Uitgangspunt is om te kijken welke eisen (over het asbestverwijderingswerk, emissiebeheersing) naar arboregelgeving e.a. verplaatst kunnen worden. We zijn het overigens eens met het goed en robuust inregelen. Daarom is naast een werkwijze ook de borging van belang.

Je hebt mogelijk kennis kunnen nemen van de recente Kamervragen. Zoals in het gesprek aan de orde is geweest denken ook wij nu aan een pilotvorm waarin de ervaringen met de toepassing van de werkmethode wordt bekeken en wij blijven graag in gesprek over hoe jullie dat zien en de diverse rollen. Het lijkt ons namelijk het verstandigste wanneer daar een belangrijke rol is weggelegd voor de kennisinstituten en het toezicht (inclusief beleid SZW). Wij zullen dit initiatief dus op gang brengen en waar nodig partijen betrekken. Je geeft aan dat het voor Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab onaanvaardbaar is dat vensterbanken worden aangepast in Smart, omdat er volgens jullie veel vragen en onduidelijkheden zijn. Daar verschillen we van inzicht. Rondom de verwijdering van vensterbanken is juist veel duidelijk en zijn veel vragen al beantwoord. Die duidelijkheid maakte ook dat de aanpassing in SMArt voorstelbaar werd geacht. Wij willen wel een tussenstap maken ten behoeve van een goede koppeling aan veilige werkwijzen. Zoals besproken zouden wij nu graag eerst een pilot uitvoeren. Je geeft verder aan dat Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab het onaanvaardbaar vinden dat Aedes alleen

opdrachtgever zou zijn van een pilot. Voor de duidelijkheid: wanneer een pilot wordt uitgevoerd, dan is SZW de opdrachtgever. Wanneer Aedes de eigenaar is van het bouwwerk, dan is zij de opdrachtgever van de sanering.

Het punt over de toetsbaarheid en het voldoen aan formele eisen is correct. Dit geldt niet alleen op basis van het certificatieschema, maar gaat op voor alle aspecten van gezond en veilig werken waarover Arbowet, Arbobesluit en Arboregeling zich strekken. Dit neemt niet weg dat SZW op basis van nieuwe inzichten veranderingen kan doorvoeren. De inbreng van en overleg met de sector is daarin waardevol, maar niet altijd leidend. Ook de gedachte dat met de wijziging ten aanzien van vensterbanken een andere route is gevolgd, dan het indienden via de innovatiecommissie ligt onzes inziens anders: bij de verwijdering van vensterbanken is immers geen sprake van innovatie, maar van zorgvuldig werken. In dat licht bezien wordt geen voorschot genomen op de beleidsreactie. De stelling dat het vinden van een passende oplossing binnen de structuur van Ascert had moeten plaatsvinden, onderschrijven we niet. De structuur van Ascert, met daarin het CCvD, is bedoeld voor beheer en aanpassingen van het certificatieschema. En in het verlengde van het beheer van SMA-rt kan Ascert een rol hebben.

Het is goed dat het contact gezocht wordt met Aedes. In overleg kan duidelijk worden waar partijen staan en hoe overeenstemming bereikt kan worden. Ook de beleidsreactie stipt dit punt aan: dat er sprake is van een gevoel van disbalans in de vertegenwoordiging van belangen. Dat kan er toe leiden dat partijen (die zich ondergesneeuwd kunnen voelen) het overleg daardoor mijden en andere wegen bewandelen. Dat hebben we uiteraard liever niet en komt het stelsel als geheel niet ten goede:

Voor wat betreft onze reactie op de vragen in de notitie van 2 november die namens Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab zijn gestuurd, ontvang je op korte termijn een antwoord. We streven daarbij naar beantwoording voor eind december 2018.

Goed dat we elkaar weer spreken op de bijeenkomst voor alle belanghebbenden op 10 januari. Het is nog wat vroeg maar ik wens jullie alvast goede kerstdagen.

Groeten, 10.2.E

Van: 10.2.E @sloopaannemers.nl>
Verzonden: donderdag 13 december 2018 21:53
Aan: 10.2.E @minszw.nl>; 10.2.E @MINSZW.NL>; 10.2.E @MINSZW.NL>
CC: 'Hoofd Bureau Ascert' 10.2.E @ascert.nl>; 10.2.E @ascert.nl>; '10.2.E @sgs.com>; '10.2.E @voam-vkba.nl>
Onderwerp: RE: 8VERAS-ASB: vervolg op overleg inzake vensterbanken

Beste 10.2.E en anderen,

Het is inmiddels twee weken geleden dat we elkaar gesproken hebben over het dossier vensterbanken. Kunnen jullie berichten wat nu vanuit het Ministerie het verdere vervolg is. Graag verwijs ik daarbij naar ons onderstaande voorstel.

Groeten en dank,
10.2.E

Van: 10.2.E @sloopaannemers.nl]
Verzonden: woensdag 5 december 2018 10:54
Aan: 10.2.E @minszw.nl>; '10.2.E @MINSZW.NL>; '10.2.E @minszw.nl>
CC: 'Hoofd Bureau Ascert' 10.2.E @ascert.nl>; 10.2.E @ascert.nl) <10.2.E @ascert.nl>; 10.2.E @sgs.com>; 10.2.E @voam-vkba.nl>
Onderwerp: 8VERAS-ASB: vervolg op overleg inzake vensterbanken

Beste 10.2.E en anderen,

Dank voor het open en constructieve overleg afgelopen donderdag inzake vensterbanken.

Voor ons staat vast dat de vele vragen die wij gesteld hebben terecht zijn. De borging van veilig en gezond werken is niet belegd en de voorstellen van Aedes passen niet in de formele kaders die er zijn binnen de onderscheiden risicoklassen.

Wij begrijpen daarentegen als geen ander dat er behoefte is aan en druk wordt uitgeoefend om wat te doen met de resultaten van het TNO onderzoek waarin blootstellingen zijn bepaald bij verwijdering van vensterbanken.

Belangrijk is om nogmaals te vermelden dat ook wij open staan voor nieuwe werkmethoden in overeenstemming met daadwerkelijke risico's. Graag wijzen wij daarbij opnieuw op ons voorstel om de gewijzigde werkmethode op te nemen in het Certificatieschema Asbest. Ook op andere punten is het certificatieschema gedetailleerd voor wat betreft de werkmethode, denk aan asbestrestanten onder daken en de eisen inzake emissiebeheersing in het algemeen. Dus dat kan geen probleem zijn. Mogelijk is het een optie om (vooruitlopend op opname in het Certificatieschema) de werkmethode te zien als invulling van de eisen in het Certificatieschema (check ruimte hiervoor in artikel 43 inzake containment en 34 inzake ABM) en de werkmethode op te nemen in een SCi of een ander document vastgesteld binnen Ascert. Belangrijk is wel dat dit robuust en duidelijk wordt geregeld. Er zou ook nog kunnen worden nagedacht over eerst een pilotvorm, waarin de ervaringen met de toepassing van de werkmethode van gecertificeerde bedrijven en eindbeoordeling centraal worden gedeeld. Wij zullen dit ook bij Ascert agenderen.

Voor ons onaanvaardbaar is de aanpassing van SMart onder verwijzing naar de Aedes werkmethode, terwijl er zoveel vragen en onduidelijkheden zijn. Ook is onaanvaardbaar een pilot via alleen Aedes als opdrachtgever. Alles wat binnen het certificatiestelsel wordt geregeld moet voldoen aan formele eisen en algemeen toepasbaar zijn en dat geldt ook hier. Ook hebben wij er moeite mee dat voor deze specifieke toepassing al een voorschot wordt genomen op de uitwerking van de beleidsreactie, die volgens toezegging in overleg met betrokken partijen nog moet worden vorm gegeven.

Het spreken over en vinden van een passende oplossing had binnen de structuur van Ascert moeten plaatsvinden. Wat ons betreft is dat nog steeds de juiste route. Wij leveren daar graag een constructieve bijdrage aan en zijn onverminderd bereid tot overleg met Aedes daarover.

Graag vernemen wij concreet hoe jullie het vervolg zien en op welke wijze er wat jullie betreft een antwoord komt op onze vragen. Vanwege de op 26 november j.l. ingediende Kamervragen zullen wij ons verhaal ook delen met enkele Kamerleden.

Een cc. is gezonden aan Ascert (secretaris en voorzitter).

Met vriendelijk groet,
drs. ing. 10.2.E

mobiel 06-10.2.E

Postadres
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres
Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact
Telefoon 0345-471390
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl
10.2.E l@sloopaannemers.nl

sloopcode.nl
opdrachtgevers
opdrachtnemers

VERAS
bouwt aan
slopen

Steunt u al de Sloopcode? Zie www.sloopcode.nl!

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Bijlagen: 18-156 brief Aedes inzake niet aanpassen SMArt voor vensterbanken.pdf

---

Van: 10.2.E @aedes.nl>
Verzonden: donderdag 4 oktober 2018 16:34
Aan: 10.2.E @minszw.nl>
Onderwerp: brief Aedes

Geachte mw. 10.2.E
Via bijgevoegde brief doet Aedes een dringend beroep op u om ervoor te zorgen dat Ascert per omgaande de verlaagde risico-indeling voor asbesthoudende vensterbanken doorvoert in SMArt. Uw spoedige reactie zien wij graag tegemoet.
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Van: 10.2.E @aedes.nl>
Verzonden: vrijdag 23 november 2018 11:13
Aan: 10.2.E @minszw.nl>
CC: 10.2.E @aedes.nl>
Onderwerp: gesprek SZW en Aedes

Geachte mevrouw 10.2.E
Ik zou graag een afspraak inplannen met 10.2.E (algemeen directeur van Aedes) en 10.2.E .
De onderwerpen die we graag willen bespreken zijn:

- Actuele ontwikkelingen binnen Ascert die strijdig zijn met de koers die de staatssecretaris heeft uitgezet voor het vernieuwde asbeststelsel;
    - Weigering van Ascert om uitvoering te geven aan verzoeken van het min SZW, TNO en Aedes om asbesthoudende vensterbanken in SMArt terug te schalen naar risicoklasse 1;
    - Komende onderzoeken die Aedes zal voordragen en eveneens een weigering van Ascert tegemoet kunnen zien;
    - Weigering van Ascert om de zetel van Aedes in de RvT van Ascert te laten bezetten;
    - Visiedocument 2018-2022 van Ascert dat niet de visie van opdrachtgevers weerspiegelt;

Aedes wenst positie Ascert te bespreken alsmede alternatieve borgingmethoden te verkennen voor asbestverwijderingsactiviteiten
Ik ben zo vrij wat optie data te noteren die 10.2.E en 10.2.E beschikbaar hebben in de agenda's:

- Donderdag 20 december tussen 10.00 en 13.00 uur
- Dinsdag 8 januari van 12.30 tot 13.30 uur
- Vrijdah 11 janauri hele dag nog beschikbaar

Ik hoor graag of 1 van deze opties ook in uw agenda past. Bedankt alvast voor uw reactie!
Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

Directiesecretaresse
Staf verenigingszaken
M 06 10.2.E
T 088 233 37 20
www.aedes.nl

Buiten reikwijdte

Van: 10.2.E
Verzonden: 7 nov. 2018 06:56
Aan: 10.2.E
Onderwerp: overleg

Beste 10.2.E
Ik ben zelf vandaag ook veel in overleg en jij gaf aan ook een drukke agenda te hebben, daarom alvast reactie per mail.
Dank voor ons telefoongesprek gisterenmiddag waarin je hebt aangegeven dat er een overleg gepland kan worden. We hebben het ook kort gehad over de wederzijdse beelden van hoe één en ander zover heeft kunnen komen. Daar zullen we het ook over moeten hebben.
Ik heb gisterenavond nog afstemming gehad met betrokkenen aan mijn kant en zelf nagedacht welke vorm van overleg het meest passend is.
Tijdens ons telefoongesprek gaf je aan dat er overleg georganiseerd wordt over het vervolg van de beleidsreactie. De uitnodiging daarvoor wachten we af. Dat geldt ook voor het eerder toegezegde vervolg op het zogenoemde 'Scheveningen' overleg.
Over de kwestie die nu voorligt (vensterbanken / ontwikkelingen RK indeling) is het verzoek om op korte termijn een overleg te plannen met vertegenwoordigers van de betrokken brancheorganisaties (kleine afvaardiging van in verwacht 4 personen). We bespreken dan zowel de gang van zaken als de inhoudelijke vragen die er zijn, zoals neergelegd in de notitie.
Mocht je er behoefte aan hebben om voorafgaand daaraan eerst even bilateraal met mij bij te praten dan is dat mogelijk, maar dat kan het bredere overleg met de (andere) vertegenwoordigers van de betrokken brancheorganisaties niet vervangen. Indien je dat wenst, alvast enkele opties op korte termijn kan ik: vrijdagmiddag a.s. tussen 13.00 uur en 14.30 uur, maandagochtend of dinsdagochtend.
Dank alvast voor je reactie.
Met vriendelijk groet,
drs. ing. 10.2.E

mobiel 06-10.2.E

Postadres
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres
Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact
Telefoon 0345-471390
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl
10.2.E @sloopaannemers.nl

Steunt u al de Sloopcode? Zie www.sloopcode.nl!

Van:	Voorzitter VOAM-VKBA
Aan:	10.2.E
Cc:	10.2.E
Onderwerp:	Pilot Aedes
Datum:	vrijdag 26 april 2019 10:49:04
Bijlagen:	Protocol Sanering van asbesthoudende vensterbanken 1 Versie 1.1 01-02-20....pdf

Beste 10.2.E

Graag even ruggenspraak op het volgende:

Binnen de pilot van Aedes (vensterbanken) worden enkele van onze leden geconfronteerd met het verzoek om 'een risicoklasse-indeling 1 via SMA-rt uit te draaien' (zie kader onder aan pagina 3 in bijgevoegd protocol).

In ons beeld is dit binnen de regelgeving niet toegestaan en lopen inventarisatiebedrijven in het geval van handhaving of beoordeling door de CKI een risico. Door één van onze leden is deze casus vooraf voorgelegd aan hun CKI waarbij door betreffende CKI is aangegeven dat dit inderdaad tot een afwijking leidt.

Kan het Ministerie SZW, als betrokkene bij deze pilot, aangeven of over dit verzoek naar inventarisatiebedrijven overleg is geweest en of het Ministerie hiermee instemt?

Hoe dient een inventarisatiebedrijf naar oordeel van het Ministerie met een dergelijk verzoek om te gaan? Zijn de CKI's hierover geïnformeerd zodat zij in voorkomende gevallen geen afwijking uitschrijven?

Met groet,

10.2.E

Voorzitter VOAM-VKBA

Van:	10.2.E
Aan:	"Voorzitter VOAM-VKBA"
Onderwerp:	RE: Pilot Aedes
Datum:	woensdag 1 mei 2019 13:13:05

Beste 10.2.E
In verband met vakanties reageer ik volgende week. Ik wil wel alvast aangeven dat het niet juist is (zoals in jouw mail staat) dat het ministerie SZW betrokkene is bij de Aedes-pilot: dit is niet het geval!
Groet 10.2.E

Van: Voorzitter VOAM-VKBA
Verzonden: vrijdag 26 april 2019 10:49
Aan: 10.2.E
CC: 10.2.e
Onderwerp: Pilot Aedes

Beste 10.2.E
Graag even ruggenspraak op het volgende:
Binnen de pilot van Aedes (vensterbanken) worden enkele van onze leden geconfronteerd met het verzoek om 'een risicoklasse-indeling 1 via SMA-rt uit te draaien' (zie kader onder aan pagina 3 in bijgevoegd protocol).
In ons beeld is dit binnen de regelgeving niet toegestaan en lopen inventarisatiebedrijven in het geval van handhaving of beoordeling door de CKI een risico. Door één van onze leden is deze casus vooraf voorgelegd aan hun CKI waarbij door betreffende CKI is aangegeven dat dit inderdaad tot een afwijking leidt.
Kan het Ministerie SZW, als betrokkene bij deze pilot, aangeven of over dit verzoek naar inventarisatiebedrijven overleg is geweest en of het Ministerie hiermee instemt?
Hoe dient een inventarisatiebedrijf naar oordeel van het Ministerie met een dergelijk verzoek om te gaan? Zijn de CKI's hierover geïnformeerd zodat zij in voorkomende gevallen geen afwijking uitschrijven?
Met groet,
10.2.E

Voorzitter VOAM-VKBA

Van: 10.2.E
Aan: "Voorzitter VOAM-VKBA"
Onderwerp: RE: Pilot Aedes
Datum: vrijdag 17 mei 2019 16:27:12

Jij ook!

Van: Voorzitter VOAM-VKBA
Verzonden: vrijdag 17 mei 2019 16:24
Aan: 10.2.E
Onderwerp: RE: Pilot Aedes

☺
Goed weekend
10.2.E

Van: 10.2.E @minszw.nl]
Verzonden: vrijdag 17 mei 2019 16:18
Aan: 'Voorzitter VOAM-VKBA'
Onderwerp: RE: Pilot Aedes

Beste 10.2.E
Helaas duurt het langer dan ik had gehoopt je te antwoorden omdat ik eea moet nagaan. Ik ben het niet vergeten en zal je binnenkort antwoorden!
Groet 10.2.E

Van: Voorzitter VOAM-VKBA 10.2.E @voam-vkba.nl>
Verzonden: vrijdag 26 april 2019 10:49
Aan: 10.2.E @minszw.nl>
CC: 10.2.E @minszw.nl>
Onderwerp: Pilot Aedes

Beste 10.2.E
Graag even ruggenspraak op het volgende:
Binnen de pilot van Aedes (vensterbanken) worden enkele van onze leden geconfronteerd met het verzoek om ‘een risicoklasse-indeling 1 via SMA-rt uit te draaien’ (zie kader onder aan pagina 3 in bijgevoegd protocol).
In ons beeld is dit binnen de regelgeving niet toegestaan en lopen inventarisatiebedrijven in het geval van handhaving of beoordeling door de CKI een risico. Door één van onze leden is deze casus vooraf voorgelegd aan hun CKI waarbij door betreffende CKI is aangegeven dat dit inderdaad tot een afwijking leidt.
Kan het Ministerie SZW, als betrokkene bij deze pilot, aangeven of over dit verzoek naar inventarisatiebedrijven overleg is geweest en of het Ministerie hiermee instemt?
Hoe dient een inventarisatiebedrijf naar oordeel van het Ministerie met een dergelijk verzoek om te gaan? Zijn de CKI’s hierover geïnformeerd zodat zij in voorkomende gevallen geen afwijking uitschrijven?
Met groet,
10.2.E

Voorzitter VOAM-VKBA

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: Voorzitter VOAM-VKBA
Aan: 10.2.E
Cc: 10.2.E
Onderwerp: RE: Pilot Aedes
Datum: vrijdag 24 mei 2019 22:04:13

Dag 10.2.E
Dank voor je uitgebreide antwoord. We zullen dit intern binnen onze leden doorzetten.
Goed weekend!
10.2.E

Van: 10.2.E @minszw.nl]
Verzonden: vrijdag 24 mei 2019 16:29
Aan: 'Voorzitter VOAM-VKBA'
CC: 10.2.E
Onderwerp: RE: Pilot Aedes

Beste 10.2.E
Hier dan (na mijn mailtje van vorige week dat mijn antwoord wat langer duurde omdat ik eea na moest gaan) mijn inhoudelijke antwoord op je mail. Ik heb de Inspectie SZW gevraagd naar hun standpunt en zij geven het volgende aan:

Voor de handhaving vanuit I SZW is van belang hoe er in de praktijk gewerkt wordt. Inspectie SZW gaat niet handhaven ook niet bij inventarisatiebureaus zolang er veilig gewerkt wordt.
Als er onveilig wordt gewerkt, zal I SZW zeker handhaven. De Arbowet gaat uit van de stand der wetenschap en dat vormt de basis voor het toezicht. I SZW gaat niet sec handhaven op werken in rk1, als het zo is dat er verder geen aanwijzingen zijn dat er op de werkplek de grenswaarde overschreden wordt, en er ook verder veilig gewerkt wordt. Dit betekent in de praktijk dat zal worden gecontroleerd of de werkzaamheden voldoen aan het protocol dat Aedes heeft opgesteld; voldoen de vensterbanken aan de criteria van het protocol en wordt de voorgeschreven werkwijze gehanteerd? Immers heeft Aedes de werkmethode met metingen onderbouwd en daarmee aangetoond dat op die manier de grenswaarde niet wordt overschreden. In met name die eerste vraag ligt de verantwoordelijkheid bij de inventariseerder; om vensterbanken volgens de criteria te beoordelen. Als de inventariseerder ten onrechte het saneren van vensterbanken in klasse 1 heeft ingedeeld (omdat de situatie niet voldoet aan de criteria in het Aedesprotocol), zal de ISZW de inventariseerder aanspreken en waar opportuun, een melding aan de CI sturen.
Het lijkt ons verstandig als de CI dit zou weten. Zou je de inventariseerder het advies willen geven om deze informatie door te geven aan de CI? De CI kan dan desgewenst contact op nemen met Inspectie SZW.
Goed weekend!
Groet 10.2.E

Van: Voorzitter VOAM-VKBA
Verzonden: vrijdag 26 april 2019 10:49
Aan: 10.2.E
CC: 10.2.E
Onderwerp: Pilot Aedes

Beste 10.2.E
Graag even ruggenspraak op het volgende:
Binnen de pilot van Aedes (vensterbanken) worden enkele van onze leden geconfronteerd met het verzoek om ‘een risicoklasse-indeling 1 via SMA-rt uit te draaien’ (zie kader onder aan pagina 3 in bijgevoegd protocol).
In ons beeld is dit binnen de regelgeving niet toegestaan en lopen inventarisatiebedrijven in het geval van handhaving of beoordeling door de CKI een risico. Door één van onze leden is deze casus vooraf voorgelegd aan hun CKI waarbij door betreffende CKI is aangegeven dat dit inderdaad tot een afwijking leidt.
Kan het Ministerie SZW, als betrokkene bij deze pilot, aangeven of over dit verzoek naar inventarisatiebedrijven overleg is geweest en of het Ministerie hiermee instemt?
Hoe dient een inventarisatiebedrijf naar oordeel van het Ministerie met een dergelijk verzoek

om te gaan? Zijn de CKI’s hierover geïnformeerd zodat zij in voorkomende gevallen geen afwijking uitschrijven?
Met groet,
10.2.E

Voorzitter VOAM-VKBA

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Buiten reikwijdte

Bijlagen: Borging van asbestsaneringen Versie 1.1 01-02-2019.pdf
Protocol Sanering van asbesthoudende vensterbanken 1 Versie 1.1 01-02-2019 .pdf
Pilot Vensterbanken 5 stappen voor succesvolle sanering.pdf

Buiten reikwijdte

Van: 10.2.E
Verzonden: 25 feb. 2019 15:40
Aan: 10.2.E
Onderwerp: pilot vensterbanken

Hoi 10.2.E
Om ervoor te zorgen dat de pilot zorgvuldig verloopt, is er de volle aandacht voor te volgen procedures en is er begeleiding via Aedes.
Vroegtijdig informeren, zo mogelijk, van Inspectie en Omgevingsdienst is ook handig, was leerpunt bij het eerste project. Bijgaand ter informatie de relevante documenten ten behoeve van zorgvuldig werken van corporaties bij risicoklasse 1-activiteiten.
N.B.: van 1 t/m 22 maart ben ik met vakantie. Voor eventuele beleidsmatige vraagstukken kun je dan het beste met 10.2.E contact opnemen, en met inhoudelijke/ operationele vragen met 10.2.E . Maar als je niet per omgaande een reactie nodig hebt, dan even wachten tot ik 's avonds (met Wifi) zo af en toe mijn mailbox screen op mailtjes die om antwoord vragen….
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

BORGING VAN ASBESTSANERINGEN ONDER RISICOKLASSE 1

WERKEN MET HET AEDES-PROTOCOL

VERSIE 1.1 01-02-2019

vereniging van
woningcorporaties

aedes

BORGING VAN ASBESTSANERINGEN ONDER RISICOKLASSE 1
WERKEN MET HET AEDES-PROTOCOL

In de asbestwet- en regelgeving zijn saneringshandelingen omschreven die onder het laagste veiligheidsregime van risicoklasse 1 mogen worden uitgevoerd. Aedes heeft het initiatief genomen om meer saneringshandelingen voor asbesthoudende toepassingen terug te schalen van risicoklasse 2 naar risicoklasse 1. Deze notitie beschrijft hoe corporaties met risicoklasse 1-saneringen kunnen omgaan.

1. RISICO GESTUURD SANEREN

Aedes maakt zich sterk voor het risico gestuurd saneren van asbest. De veiligheidsvoorzieningen moeten daarbij in verhouding staan tot de risico's. Indien asbesthoudende materialen zonder breuk of beschadiging kunnen worden verwijderd, levert dit eenvoudiger saneringshandelingen op met een kortere doorlooptijd. Ook voorkomt dit dat medewerkers zwaar werk met adembescherming moeten verrichten. Onderstaand volgen de uitgangspunten voor een verantwoorde procesgang overeenkomstig de Arbeidsomstandighedenwet en het Arbeidsomstandighedenbesluit.

2. KENMERKEN RISICOKLASSE 1-SANERING

Voor risicoklasse 1-saneringen zijn minder veiligheidsvoorzieningen van toepassing dan bij risicoklasse 2 of 2A. Tijdens een risicoklasse 1-sanering mag de grenswaarde van 2.000 vezels per m^3 gedurende een achturige werkdag niet worden overschreden. Het volledig en zonder breuk of beschadiging kunnen verwijderen is daardoor van belang. Incidentele breuk(en) of beschadiging wil overigens niet zeggen dat direct de grenswaarde wordt overschreden.

De verwijdering van asbest onder risicoklasse 1 valt buiten het certificatiestelsel voor het verwijderen van asbest. Wel zijn hiervoor specifiek eisen in het Arbeidsomstandighedenbesluit opgenomen[1]. Een risicoklasse 1-sanering moet worden gemeld bij de toezichthouder(s) en er zijn eisen aan het onderricht van de werknemers die asbest onder risicoklasse 1 verwijderen. Zoals kennis over risico's van asbest, materialen met asbest, noodzaak voor preventie, veilige werkwijzen en het veilig afvoeren van afvalstoffen. Het uitvoerend bedrijf moet zijn deskundigheid kunnen aantonen.

3. UITGANGSPUNTEN CORPORATIE VOOR EEN VERANTWOORDE PROCESGANG

Keuze opdrachtnemer

- De werkzaamheden kunnen ook door niet gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijven worden uitgevoerd, maar voor de saneringswerkzaamheden blijven de eisen gelden die onderstaand zijn uitgewerkt.

Voorafgaand

- een deskundige medewerker van een gecertificeerd inventarisatie- of saneringsbedrijf beoordeelt, voorafgaand aan de verwijdering, of de asbesthoudende toepassing(en) volledig - of nagenoeg volledig (enkele en/of incidentele breuk of beschadiging) - kan worden gesaneerd;
- de opdrachtnemer legt vast in een risico-inventarisatie en -evaluatie (RIE) welke risico's de arbeid voor de werknemers met zich brengt[2];
- De saneringswerkzaamheden worden uiterlijk twee werkdagen van te voren gemeld bij een daartoe aangewezen toezichthouder[3];

1 Artikel 4.44 tot en met 4.47b Arbeidsomstandighedenbesluit
2 Artikel 5 Arbeidsomstandighedenwet
3 Artikel 4.47c Arbeidsomstandighedenbesluit; melding

Beheersing van de werkmethodiek

- bij de verwijdering worden, conform het Aedes-protocol, de beschreven emissiebeperkende handelingen verricht om de concentratie asbestvezels in de lucht zo laag mogelijk onder de grenswaarde te houden[4];
- voor alle werknemers die werkzaamheden aan asbesthoudende materialen verrichten en dus aan asbestvezels (kunnen) worden blootgesteld, wordt met regelmatige tussenpozen een passende opleiding verzorgd die is toegespitst op het kennisniveau en de ervaring van de werknemers[5];
- maatregelen zijn beschreven voor het geval dat sprake zou zijn van een overschrijding van de grenswaarde, zoals bijv. wanneer telkens meerdere breuken optreden bij de demontage van één vensterbank[6];
- bij overschrijding van de grenswaarde worden de oorzaken voor de overschrijding opgespoord en worden zo spoedig mogelijk doeltreffende maatregelen (zie het vorige uitgangspunt) genomen om de concentratie terug te brengen tot onder de grenswaarde.

Controlemetingen tijdens demontage

- Ter controle worden PAS-metingen uitgevoerd (overeenkomstig de tabel in het Aedes-werkprotocol). Het aantal metingen is gerelateerd aan het aantal te verwijderen asbesttoepassingen (bijv. vensterbanken) op een projectlocatie[7].

Na de werkzaamheden

- na de werkzaamheden met asbest wordt, voordat met andere werkzaamheden een aanvang wordt gemaakt, op de betreffende arbeidsplaats een eindbeoordeling uitgevoerd in de vorm van een visuele inspectie[8]
- de verwijderde materialen worden afgevoerd als asbesthoudend materiaal[9].

4. TOEZICHT EN CONTROLE

De werkmethodiek in het Aedes-protocol is concreet en biedt voldoende houvast voor controle door het bevoegd gezag. De saneringswerkzaamheden zijn uiterlijk twee werkdagen van te voren gemeld bij een daartoe aangewezen toezichthouder. De opdrachtnemer heeft opdracht gekregen om te werken overeenkomstig de voorwaarden die in het Aedes-Protocol en bovenstaand zijn beschreven. De corporatie ziet er op toe dat de opdrachtnemer de saneringswerkzaamheden veilig en met zo min mogelijk (asbest)vezelemissie uitvoert.
De corporatie beschikt daarbij over de volgende mogelijkheden:

- de corporatie kiest ervoor om de saneringswerkzaamheden door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf te laten uitvoeren;
- een deskundige medewerker van een gecertificeerd inventarisatie- of saneringsbedrijf beoordeelt, voorafgaand aan de verwijdering, of de asbesthoudende toepassing(en) volledig - of nagenoeg volledig (enkele en/of incidentele breuk) - kan worden gedemonteerd;
- controleren van de risico-inventarisatie en – evaluatie (RIE), die door de opdrachtnemer is opgesteld;
- de corporatie toetst bij de voorbereiding of de medewerkers, die de saneringswerkzaamheden gaan verrichten, 'aantoonbaar' met regelmatige tussenpozen een passende opleiding gericht op asbest hebben gevolgd[10];
- tijdens de uitvoering wordt, afhankelijk van de omvang van de risicoklasse 1-saneringen, (externe) deskundigheid ingeschakeld:
  - » deskundig toezichthouder (DTA-er) en/ of
  - » deskundig inventariseerder (DIA) en/of
  - » overige specialisten, zoals veiligheidskundige of asbestdeskundige (ADK)
- de corporatie met 'aantoonbare' ervaring op het gebied van asbest voert asbestgerichte audits uit tijdens de sanering;
- de corporatie beoordeelt de tussentijdse controle/toetsing op de meetgegevens, die tijdens de risicoklasse 1-sanering (conform tabel van het Aedes-Protocol) zijn verkregen;

4 Artikel 4.45 van het Arbeidsomstandighedenbesluit; preventieve maatregelen
5 Artikel 4.45a en b Arbeidsomstandighedenbesluit; voorlichting en onderricht
6 Artikel 4.47a ; maatregelen bij overschrijding van grenswaarde
7 Artikel 4.47 Arbeidsomstandighedenbesluit; op gezette tijden meting/controle op de concentratie asbestvezels in de lucht tijdens de sanering
8 Artikel 4.47b Arbeidsomstandighedenbesluit; visuele inspecti
9 Artikel 4.45 lid 2c Arbeidsomstandighedenbesluit
10 Artikel 4.45a en b Arbeidsomstandighedenbesluit

- als onderdeel van het 'totale' bouwtoezicht vindt een oplevering (eventueel in delen) van de saneringslocaties plaats, waarbij ook de visuele eindinspecties van de eigen deskundige, het verwijderingsbedrijf of geaccrediteerd laboratorium worden meegewogen.

5. VERZAMELEN VAN MEETGEGEVENS

Aedes zal haar leden infomeren over de Aedes-werkmethodieken voor risicoklasse-1-saneringen en de uitgangspunten die in het voorgaande zijn beschreven. De ervaringen van corporaties en meetgegevens na terugschaling die Aedes verkrijgt (gedurende zes maanden of maximaal 10 projecten) worden gedeeld met TNO, het Ministerie SZW, en de Inspectie SZW. Daarmee blijft er zicht op de werking van de werkmethodieken.

reageren: 10.2.E 10.2.E @aedes.nl)

© Den Haag, februari 2019

Vormgeving: Aedes vereniging van woningcorporaties

vereniging van
woningcorporaties

aedes

Van: Voorzitter Stichting Ascert
Aan: 10.2.E
Onderwerp: Re: zoals besproken
Datum: vrijdag 5 oktober 2018 12:56:10
Bijlagen: Outlook-1461153306.png

Het is niet mijn bedoeling nu iets in de weg te staan. Ik bedoel te zeggen dat de definiëring van wat complex is en wat niet in de toekomst nader omschreven/uitgewerkt moet worden om daar niet telkens discussies over te krijgen.

Met vriendelijke groeten,

10.2.E
voorzitter

E 10.2.E @ascert.nl
M +31 10.2.E

Op 5 okt. 2018, om 12:53 heeft 10.2.E @minszw.nl> het volgende geschreven:

10.2.E wat de complexiteit vd werkzaamheden betreft, prima om daarover door te spreken, 11.1
Het oordeel van TNO hierover is duidelijk. Ook in het nieuwe stelsel valt dit dus niet onder certificering.
De brief doe ik op de post.
Groet
10.2.E

Van: Voorzitter Stichting Ascert 10.2.E @ascert.nl>
Verzonden: vrijdag 5 oktober 2018 12:15
Aan: 10.2.E @minszw.nl>
Onderwerp: Re: zoals besproken

Beste 10.2.E
Dank voor deze concept-reactie. Ik denk dat het verschil in opvatting vooral gelegen is in de terminologie van 'complexiteit' van werkzaamheden. Het lijkt me goed dat we daar in de komende tijd goed over verder praten en dit begrip nader definiëren.
Wij achten het niet uitgesloten dat de verwijdering van vensterbanken in het 'nieuwe stelsel' alsnog onder certificering gaat vallen, maar dat zal dan wel blijken. Het protocol zoals dat nu voorligt, schrijft immers ook voor dat bij een verwijdering van meer dan 5 vensterbanken (waar bij woningbouwcorporaties meestal sprake van is) er volgens een bepaalde methode moet worden gewerkt en deze methode valt binnen het huidige certificeringsstelsel.
Wat ons betreft richten we ons in de komende tijd op de uitwerking van de voorstellen voor een optimalisering van het stelsel en nemen we dit onderwerp daar dan in mee.
Met vriendelijke groeten,
10.2.E
voorzitter

E 10.2.E @ascert.nl
M +31 10.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievel jk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van:	Hoofd Bureau Ascert
Aan:	10.2.E ; 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp:	Gesprek vensterbanken
Datum:	vrijdag 19 oktober 2018 12:29:52

Beste mensen,

De agenda's zijn naast elkaar gelegd en daar komt uit naar voren dat komende vrijdag de 26ste van 10-12 in Utrecht de enige mogelijkheid is. Aedes heeft aangeboden om bij een van haar leden voor ruimte te willen zorgen. Ik hoor dan nog waar we terecht kunnen en laat jullie dat weten. Maar zet die svp alvast in je agenda.
NB Blijkbaar was er tussen 10.2.E en 10.2.E al een wat specifiekere afspraak gemaakt waarbij er geen sprake was van deelname vanuit de branches. Die zullen er dan niet bij aanwezig zijn.
Met vriendelijke groet,
10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

11481 ICK

Stas heeft getekend 10.2.e 19/12

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Staatssecretaris

Akkoord 10.2.e 19/12

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Contactpersoon
10.2.e

T 070 333 10.2.e
10.2.e @minszw.nl

Datum
10 december 2018

Onze referentie
2018-0000816169

nota

Beantwoording Kamervragen verwijdering van asbesthoudende vensterbanken

Akkoord SG/DG

1 Status nota
Ter beslissing
Brief ondertekenen

2 Aanleiding
De leden Ziengs en Aartsen (VVD) hebben Kamervragen gesteld over het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken. Bijgaand de concept antwoorden.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn
- U wordt geadviseerd de Kamervragen te beantwoorden als bijgaand.
- Beslistermijn: 18 december 2018 ivm afhandelingstermijn Kamervragen

4 Kernpunten
- Er is een verschil van inzicht over een aanpassing van het in de asbestwereld gebruikte instrument SMArt, waarmee de risicoklasse-indeling wordt bepaald.
- Aan de ene kant staat Aedes (de koepel van woningcorporaties, als zodanig "probleemhouder" en opdrachtgever van de verwijdering van asbest), aan de andere kant de aan asbestverwijdering verdienende partijen samen met Ascert (beheersstichting van de asbestcertificaten).
- SMArt is gebaseerd op data van TNO. Het instrument wordt beheerd door Ascert.
- In 2014 is de risicoklasse-indeling van vensterbanken van risicoklasse 1 naar de zwaardere risicoklasse 2 gegaan. Dit was omdat de grenswaarde voor blootstelling op dat moment verlaagd (en dus strenger) werd en er data ontbraken om te bepalen of de blootstelling nog onder de nieuwe grenswaarde bleef. In deze gevallen geldt het "worst-case uitgangspunt" en wordt risicoklasse 2 aangehouden. Daarbij gaf TNO aan dat de risicoklasse mogelijk weer naar 1 zou kunnen als er data beschikbaar zouden komen.

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
10 december 2018

Onze referentie
2018-0000816169

- Aedes heeft afgelopen jaren geïnvesteerd in het doen van metingen. Op basis van deze metingen heeft TNO in opdracht van Aedes aangetoond dat verwijdering van asbesthoudende vensterbanken niet leidt tot blootstelling boven de nieuwe grenswaarde en dus in klasse 1 kan. Dit blijkt uit 2 TNO-notities waar in de Kamervragen aan gerefereerd wordt. Er is tevens een praktijktoets uitgevoerd op verzoek van Inspectie SZW, en er is door Aedes een borgingsprotocol opgesteld.
- Volgens de regelgeving over de risicoklasse-indeling zou nu een verlaging van de risicoklasse op zijn plaats zijn.

- Er is echter veel verzet hiertegen vanuit de georganiseerde asbestbranches: gecertificeerde bedrijven en asbestlaboratoria. Zij zeggen zich zorgen te maken, met name over de borging. Daarmee wordt bedoeld: hoe is gegarandeerd dat de werkwijze veilig is, iedereen zich aan de werkwijze houdt, en hoe is hier controle op uit te oefenen.
- Voor een dergelijke "borging" is in risicoklasse 2 verwijdering door een gecertificeerd bedrijf, en eindmeting door een asbestlaboratorium, verplicht. Bij invoering van het risicoklassensysteem in 2006 is de expliciete keuze gemaakt om werk in risicoklasse 1 niet verplicht door gecertificeerde bedrijven te laten doen; en om ook geen eindmeting te doen. Risicoklasse 1 stelt wel andere strenge eisen aan veilig werken.
- Asbestlaboratoria geven aan dat zij regelmatig nog restjes asbest vinden na een sanering van vensterbanken (in het huidige systeem en na sanering door gecertificeerde verwijderaars).
- Het verzet en de zorgen van de georganiseerde asbestbranches leiden ertoe dat Ascert de SMArt aanpassing nog niet gedaan heeft en ook terughoudend / niet bereid is om dit te gaan doen.
- De woningcorporaties benadrukken dat zij nu voldoende duidelijk hebben gemaakt dat het regime voor de verwijdering van vensterbanken onnodig is en zij daardoor onnodig hoge kosten maken. Op 20 december is ambtelijk overleg met Aedes hierover.

<u>Zeggenschap over SMArt</u>

- In overleg met WBJA is vastgesteld dat geen uitspraak gedaan kan worden over het eigenaarschap op basis van de beschikbare documenten. Zowel Ascert, SZW als TNO hebben en rol gespeeld in de totstandkoming ervan.
- Ook is niet duidelijk geregeld wie uiteindelijk zeggenschap heeft over aanpassingen aan SMArt. SMArt wordt geacht een weergave te zijn van data van TNO, maar TNO adviseert alleen.
- Normaal gesproken worden deze adviezen door Ascert opgevolgd door SMArt aan te passen. Tot nu toe ging dat echter om aanpassingen die de markt voor gecertificeerde bedrijven vergrootte of in ieder geval niet verkleinde.
- In uw beleidsreactie op het functioneren van het asbeststelsel hebt u deze situatie ook als knelpunt geduid en aangegeven dat een herpositionering van SMArt nodig is, waarbij taken en bevoegdheden duidelijk belegd worden, en waarbij Ascert en de brancheverenigingen geen directe invloed meer hebben op aanpassingen aan SMArt. Dat zou situaties als deze in de toekomst moeten voorkomen.

Directie Gezond en Veilig Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum
10 december 2018

Onze referentie
2018-0000816169

- Ascert gaf aanvankelijk als bezwaar voor de aanpassing aan dat zij geen beslissing wilden nemen. Zij vroegen daarbij om een brief met de positie van SZW, en een duidelijke opdracht. Dit heeft ertoe geleid dat een tweetal brieven zijn gestuurd namens en door de Directeur G&VW, met het verzoek de aanpassing in SMArt door te voeren (zie bijlagen). Formeel is niet geregeld dat SZW de positie heeft een opdracht te kunnen verstrekken aan Ascert. Dit willen we op korte termijn wel gaan regelen.

De Kamervragen

- In de antwoorden op de Kamervragen gaat u zoveel mogelijk uit van feiten. Conclusies uit TNO-notities neemt u bijna letterlijk over en u citeert uit uw beleidsreactie op het asbeststelsel. U stelt ook vast dat er discussie is.
- U geeft aan dat een pilot gericht op het uitproberen van een aanpak en borging een goede optie zou zijn.

Hoe nu verder met de vensterbanken?

- Momenteel voert G&VW een aantal bilaterale gespreken om te bezien of een pilot afgesproken kan worden, waarmee de zorgen geadresseerd kunnen worden. In de pilot kan de werking met risicoklasse 1 in de praktijk worden uitgeprobeerd en kan het protocol getoetst worden. Inspectie SZW steunt het idee van een pilot.
- Mocht hier steun voor bestaan, dan kan, bij positief resultaat van de pilot, SMArt worden aangepast en de werkwijze in SMArt voorgeschreven, zodat er ook op gehandhaafd kan worden (borging).
- Mocht dit niet lukken (als partijen bijvoorbeeld heel andere eisen stellen aan een pilot) dan is het waarschijnlijk dat het systeem eerst anders zal moeten ingeregeld, zoals u voornemens bent te doen als onderdeel van uw beleidsreactie. Dat zou betekenen dat in de verwijdering van vensterbanken geen aanpassing in SMArt plaatsvindt tot die tijd (midden/eind 2019).

Ter info: Communicatie i.r.t. uw beleidsreactie op het asbeststelsel

- Uw beleidsreactie met een verbeteraanpak voor het asbeststelsel is overwegend positief ontvangen. Het valt wel op dat veel partijen zich stil houden, of positief reageren maar zich intussen stevig verzetten tegen bepaalde onderdelen die minder welgevallig zijn. Men interpreteert bepaalde zaken ook niet altijd zoals het bedoeld is.
- In 2019 worden enkele stakeholderbijeenkomsten georganiseerd om met alle partijen in contact te blijven over de uitwerking van de beleidsreactie en de communicatie erover open te houden, juist nu er zoveel tegengestelde belangen zijn. De eerste bijeenkomst is inmiddels gepland op 10 januari. Er worden ruim 30 organisaties uitgenodigd.

Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E 10.2.E 10.2.E 10.2.E
Cc: "Hoofd Bureau Ascert"; 10.2.E ; 10.2.E 10.2.E "
Onderwerp: RE: 8VERAS-ASB: vervolg op overleg inzake vensterbanken
Datum: vrijdag 14 december 2018 14:19:14
Bijlagen: image001.png
image004.png
image005.jpg

Beste 10.2.E

Ook wij hebben het gesprek als open ervaren. Met dit bericht ga ik in op je e-mailbericht van 5 december. Op de eerder verstuurde notitie mede namens Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab van 2 november ontvang je separaat een reactie.

In je mail stel je dat jullie vragen terecht zijn en dat de borging van veilig en gezond werken rondom de vensterbanken niet is belegd. Die conclusie kan op basis van het gesprek niet worden getrokken. Wel is duidelijk dat ook SZW belang hecht aan een goede borging bij de verwijdering van vensterbanken. Aedes heeft naast het werkprotocol ook voorzien in een borgingsprotocol Wel is het zo dat rondom de status van het protocol (voor wat betreft toetsing en reikwijdte) en de koppeling met SMArt nog vraagtekens gesteld zouden kunnen worden. Hiervoor willen we een pilot inrichten.

Verder geef je aan de situatie en ontstane druk te begrijpen die is ontstaan nadat TNO onderzoek inzichtelijk maakte wat de blootstelling is bij verwijdering van vensterbanken. Dat waarderen wij. We achten het enorm van belang dat innovatie los komt (en op de werkplek landt) en daarbij is een rol weggelegd voor de sector. Het is dan ook goed te horen dat e.e.a. nu wordt onderkend. Wel wil ik meegeven dat wetenschappelijk inzichten een belangrijke pijler zijn voor beleidsvorming, ook omdat de sector daar juist op hamert.

In dat licht bezien is het ook goed om te horen dat jullie open staan voor (invoering/toepassing van) nieuwe werkmethoden in overeenstemming met daadwerkelijke risico's. Een dergelijke constructieve houding van een ieder is van belang om in de komende jaren gezamenlijk stappen vooruit te zetten. Je doet onder andere een voorstel om een gewijzigde werkmethode op te nemen in het certificatieschema. Het staat jullie uiteraard vrij om samen met de schemabeheerder het voorstel via het CCvD formeel bij SZW als schemawijziging in te dienen. Dit kan eventueel meelopen in een tussentijdse wijziging. Maar dat sluit onzes inziens de weg niet af voor validaties en –indien goed geborgd- aanpassing van SMArt.

Je voorgestelde aanpak kan op den duur niet meer passen bij de richting in de beleidsreactie dat inzet op schema's als kwaliteitsborgingsysteem en het proces. Zoals je weet, hebben we in de beleidsreactie aangekondigd dat de aard van de inhoud van de schema's volgens SZW anders kan en zou moeten. Uitgangspunt is om te kijken welke eisen (over het asbestverwijderingswerk, emissiebeheersing) naar arboregelgeving e.a. verplaatst kunnen worden. We zijn het overigens eens met het goed en robuust inregelen. Daarom is naast een werkwijze ook de borging van belang.

Je hebt mogelijk kennis kunnen nemen van de recente Kamervragen. Zoals in het gesprek aan de orde is geweest denken ook wij nu aan een pilotvorm waarin de ervaringen met de toepassing van de werkmethode wordt bekeken en wij blijven graag in gesprek over hoe jullie dat zien en de diverse rollen. Het lijkt ons namelijk het verstandigste wanneer daar een belangrijke rol is weggelegd voor de kennisinstituten en het toezicht (inclusief beleid SZW). Wij zullen dit initiatief dus op gang brengen en waar nodig partijen betrekken. Je geeft aan dat het voor Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab onaanvaardbaar is dat vensterbanken worden aangepast in Smart, omdat er volgens jullie veel vragen en onduidelijkheden zijn. Daar verschillen we van inzicht. Rondom de verwijdering van vensterbanken is juist veel duidelijk en zijn veel vragen al beantwoord. Die duidelijkheid maakte ook dat de aanpassing in SMArt voorstelbaar werd geacht. Wij willen wel een tussenstap maken ten behoeve van een goede koppeling aan veilige werkwijzen. Zoals besproken zouden wij nu graag eerst een pilot uitvoeren. Je geeft verder aan dat Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab het onaanvaardbaar vinden dat Aedes alleen opdrachtgever zou zijn van een pilot. Voor de duidelijkheid: wanneer

een pilot wordt uitgevoerd, dan is SZW de opdrachtgever. Wanneer Aedes de eigenaar is van het bouwwerk, dan is zij de opdrachtgever van de sanering.
Het punt over de toetsbaarheid en het voldoen aan formele eisen is correct. Dit geldt niet alleen op basis van het certificatieschema, maar gaat op voor alle aspecten van gezond en veilig werken waarover Arbowet, Arbobesluit en Arboregeling zich strekken. Dit neemt niet weg dat SZW op basis van nieuwe inzichten veranderingen kan doorvoeren. De inbreng van en overleg met de sector is daarin waardevol, maar niet altijd leidend. Ook de gedachte dat met de wijziging ten aanzien van vensterbanken een andere route is gevolgd, dan het indienden via de innovatiecommissie ligt onzes inziens anders: bij de verwijdering van vensterbanken is immers geen sprake van innovatie, maar van zorgvuldig werken. In dat licht bezien wordt geen voorschot genomen op de beleidsreactie. De stelling dat het vinden van een passende oplossing binnen de structuur van Ascert had moeten plaatsvinden, onderschrijven we niet. De structuur van Ascert, met daarin het CCvD, is bedoeld voor beheer en aanpassingen van het certificatieschema. En in het verlengde van het beheer van SMA-rt kan Ascert een rol hebben.
Het is goed dat het contact gezocht wordt met Aedes. In overleg kan duidelijk worden waar partijen staan en hoe overeenstemming bereikt kan worden. Ook de beleidsreactie stipt dit punt aan: dat er sprake is van een gevoel van disbalans in de vertegenwoordiging van belangen. Dat kan er toe leiden dat partijen (die zich ondergesneeuwd kunnen voelen) het overleg daardoor mijden en andere wegen bewandelen. Dat hebben we uiteraard liever niet en komt het stelsel als geheel niet ten goede:
Voor wat betreft onze reactie op de vragen in de notitie van 2 november die namens Veras, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab zijn gestuurd, ontvang je op korte termijn een antwoord. We streven daarbij naar beantwoording voor eind december 2018.
Goed dat we elkaar weer spreken op de bijeenkomst voor alle belanghebbenden op 10 januari. Het is nog wat vroeg maar ik wens jullie alvast goede kerstdagen.
Groeten, 10.2.E

Van: 10.2.E
Verzonden: donderdag 13 december 2018 21:53
Aan: 10.2.E ; 10.2.E ; 10.2.E
CC: 'Hoofd Bureau Ascert' ; 10.2.E ; 10.2.E ; 10.2.E '
Onderwerp: RE: 8VERAS-ASB: vervolg op overleg inzake vensterbanken
Beste 10.2.E en anderen,
Het is inmiddels twee weken geleden dat we elkaar gesproken hebben over het dossier vensterbanken. Kunnen jullie berichten wat nu vanuit het Ministerie het verdere vervolg is. Graag verwijs ik daarbij naar ons onderstaande voorstel.
Groeten en dank,
10.2.E

Van: 10.2.E @sloopaannemers.nl]
Verzonden: woensdag 5 december 2018 10:54
Aan: 10.2.E @minszw.nl>; 10.2.E @MINSZW.NL>; 10.2.E @minszw.nl>
CC: 'Hoofd Bureau Ascert' 10.2.E @ascert.nl>; 10.2.E @ascert.nl) 10.2.E @ascert.nl>; 10.2.E @sgs.com>; 10.2.E @voam-vkba.nl>
Onderwerp: 8VERAS-ASB: vervolg op overleg inzake vensterbanken
Beste 10.2.E en anderen,
Dank voor het open en constructieve overleg afgelopen donderdag inzake vensterbanken.
Voor ons staat vast dat de vele vragen die wij gesteld hebben terecht zijn. De borging van veilig en gezond werken is niet belegd en de voorstellen van Aedes passen niet in de formele kaders die er zijn binnen de onderscheiden risicoklassen.
Wij begrijpen daarentegen als geen ander dat er behoefte is aan en druk wordt uitgeoefend om wat te doen met de resultaten van het TNO onderzoek waarin blootstellingen zijn bepaald bij verwijdering van vensterbanken.
Belangrijk is om nogmaals te vermelden dat ook wij open staan voor nieuwe werkmethoden in overeenstemming met daadwerkelijke risico's. Graag wijzen wij daarbij opnieuw op ons voorstel om

de gewijzigde werkmethode op te nemen in het Certificatieschema Asbest. Ook op andere punten is het certificatieschema gedetailleerd voor wat betreft de werkmethode, denk aan asbestrestanten onder daken en de eisen inzake emissiebeheersing in het algemeen. Dus dat kan geen probleem zijn. Mogelijk is het een optie om (vooruitlopend op opname in het Certificatieschema) de werkmethode te zien als invulling van de eisen in het Certificatieschema (check ruimte hiervoor in artikel 43 inzake containment en 34 inzake ABM) en de werkmethode op te nemen in een SCi of een ander document vastgesteld binnen Ascert. Belangrijk is wel dat dit robuust en duidelijk wordt geregeld. Er zou ook nog kunnen worden nagedacht over eerst een pilotvorm, waarin de ervaringen met de toepassing van de werkmethode van gecertificeerde bedrijven en eindbeoordeling centraal worden gedeeld. Wij zullen dit ook bij Ascert agenderen.
Voor ons onaanvaardbaar is de aanpassing van SMart onder verwijzing naar de Aedes werkmethode, terwijl er zoveel vragen en onduidelijkheden zijn. Ook is onaanvaardbaar een pilot via alleen Aedes als opdrachtgever. Alles wat binnen het certificatiestelsel wordt geregeld moet voldoen aan formele eisen en algemeen toepasbaar zijn en dat geldt ook hier. Ook hebben wij er moeite mee dat voor deze specifieke toepassing al een voorschot wordt genomen op de uitwerking van de beleidsreactie, die volgens toezegging in overleg met betrokken partijen nog moet worden vorm gegeven.
Het spreken over en vinden van een passende oplossing had binnen de structuur van Ascert moeten plaatsvinden. Wat ons betreft is dat nog steeds de juiste route. Wij leveren daar graag een constructieve bijdrage aan en zijn onverminderd bereid tot overleg met Aedes daarover.
Graag vernemen wij concreet hoe jullie het vervolg zien en op welke wijze er wat jullie betreft een antwoord komt op onze vragen. Vanwege de op 26 november j.l. ingediende Kamervragen zullen wij ons verhaal ook delen met enkele Kamerleden.
Een cc. is gezonden aan Ascert (secretaris en voorzitter).

Met vriendelijk groet,

drs. ing. 10.2.E

mobiel 06-10.2.E

Postadres
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres
Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact
Telefoon 0345-471390
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl
10.2.E @sloopaannemers.nl

Steunt u al de Sloopcode? Zie www.sloopcode.nl!

Van:	10.2.E
Aan:	"Hoofd Bureau Ascert"
Cc:	Voorzitter Stichting Ascert; 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp:	RE: Agendapunten
Datum:	maandag 11 februari 2019 17:47:00

Beste 10.2.E
Prima. We willen het graag ook hebben over Smart.
En als er nog voldoende tijd is
Als mogelijke (aanvulling) op de onderwerpen:

- Innovatie Commissie (547) en Aedes beglazingskit: mogelijk fout in het beoordelingsproces. De beoordeling van de resultaten moet opnieuw worden bekeken door een deskundige. Cie zou blijven voortbestaan totdat het VIP in werking is.
- Bij de pilot: vensterbanken (ook) in het certificatieschema (voor 1 april). De saneerders 10.2.E) hebben inmiddels 10.2.E een mail gestuurd om te zorgen dat die schemawijziging nog wordt meegenomen met de komende schemawijziging (11.1).
- Bij het visiedocument: Het CCvD wil van Ascert uitleg hoe het visiedocument tot stand is gekomen: men wil elkaars inbreng kennen. Op 26 februari vindt dit plaats (SZW wordt ook geacht te komen (SZW is toehoorder in het CCvD) om de link met de beleidsreactie toe kunnen geven indien nodig)…

Groet 10.2.E

Van: Hoofd Bureau Ascert
Verzonden: maandag 11 februari 2019 08:10
Aan: 10.2.E
CC: Voorzitter Stichting Ascert
Onderwerp: Agendapunten

Dag 10.2.E
Morgen staat weer een regulier overleg gepland. Wij zouden graag de volgende agendapunten willen bespreken:

- Terugblik symposium
- Pilot vensterbanken
- Versnelling daken en certificaat
- Aanpak uitvoering beleidsbrief/visiedocument Ascert

Tot morgen.
Met vriendelijke groet,

10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp: RE: beleidsreactie asbeststelsel
Datum: dinsdag 2 oktober 2018 10:56:38

Beste 10.2.E en 10.2.E
Toch maar weer de vraag: is dan nu ook eindelijk in SMArt de rk-1 van vensterbanken doorgevoerd (volgens Ascert hebben ze een antwoord van jullie nodig)?
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.e 10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Van: 10.2.E
Verzonden: zondag 30 september 2018 22:36
Aan: 10.2.E
CC: 10.2.E ; 10.2.E @mitros.nl'
Onderwerp: RE: beleidsreactie asbeststelsel
Beste 10.2.E
Dank voor jullie terugkoppeling én voor de voortvarende beleidsreactie van jullie staatssecretaris. Wij zien hier volop aanknopingspunten voor een stelsel waarin ook wij als opdrachtgevers, maar ook onze medewerkers, toezichthouders en huurders vertrouwen kunnen hebben. Graag werken we ook aan de realisatie daarvan mee.
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Van: 10.2.E @MINSZW.NL]
Verzonden: vrijdag 28 september 2018 11:37
Aan: 10.2.E @aedes.nl>; 10.2.E @mitros.nl>
CC: 10.2.E @MINSZW.NL>
Onderwerp: beleidsreactie asbeststelsel
Dag 10.2.E 10.2.E
Jullie hebben ons oa in een gesprek, maar ook schriftelijk, input gegeven bij onze verzameling van standpunten, informatie en beelden over de werking van het asbeststelsel ter voorbereiding op de beleidsreactie die Staatssecretaris van Ark naar de Kamer zou sturen. Daarvoor willen we jullie nog van harte bedanken.
Bijgaand ter informatie de beleidsreactie over het asbeststelsel, die de Staatssecretaris gisteravond naar de Kamer heeft gestuurd.
https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2018Z17113&did=2018D46461
groet, 10.2.E
10.2.E

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.E
Aan: Hoofd Bureau Ascert
Cc: 10.2.E ; 10.2.E 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp: Re: data voor gesprek
Datum: vrijdag 19 oktober 2018 08:21:17

Hoi allen,
Ik kan volgende week vrijdag de 26-ste ook.
Groet,
10.2.E

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 18 okt. 2018 om 16:05 heeft Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert nl> het volgende geschreven:

Beste mensen,
Ik heb inmiddels van de meesten antwoord en onderstaand de resultaten. Als we iedereen erbij willen hebben dan gaat het niet lukken.
Optie die het beste in de buurt komt is de vrijdag, alleen dan kan 10.2.E niet. Graag even jullie feedback nog wat wijsheid is.
NB 10.2.E heeft nog niet gereageerd, maar ik gezien de urgentie wilde ik dit al wel vast delen.

Optie	10.2.E	10.2.E	10.2.E	10.2.E
Vrijdag 19e middag				
Maandag 22 ochtend (Utrecht)				
Dinsdag 23 vanaf 10:00 Utrecht				tot 15:00
Donderdag 25 va 10:00 Utrecht	Tussen 13 en 15:30 Den Haag		Ochtend	
Vrijdag 26 van 10:00 Utrecht	Ochtend in Utrecht			

Met vriendelijke groet,
10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06 10.2.E

Van: Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl>
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 15:10
Aan: 10.2.E @tno.nl>, 10.2.E @MINSZW.NL>, 10.2.E @qresults.nl>
Onderwerp: FW: data voor gesprek
Beste mensen,
Op korte termijn willen we in gesprek om een oplossing te vinden rondom de vensterbanken. Daar zit een urgentie op en onderstaand is vanuit Aedes een aantal opties gegeven. Kunnen jullie bij me aangeven welke opties absoluut niet kunnen. Ga er daarbij vanuit dat het een urgentie heeft en hiermee rekening te houden bij de opgave. Vanuit het werkveld wil ik ook nog een persoon laten aanschuiven en hiervoor heb ik momenteel 10.2.e benaderd. Ik hoor nog van hem of hij namens dat veld kan aanschuiven.
Graag zsm jullie reactie svp.
Voorafgaand aan de meeting zal ik nog input leveren op welke punten de huidige opzet op bezwaren stuit. Dan hebben we een duidelijk kader in de bespreking waar we binnen kunnen werken.
Met vriendelijke groet,
10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06 10.2.E

Van: 10.2.E @aedes.nl>
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 10:19
Aan: 10.2.E @ascert.nl>, 10.2.E @ascert.nl>
CC: 10.2.E @aedes.nl>
Onderwerp: data voor gesprek
Beste 10.2.E en 10.2.E
Graag gaan wij in op de suggestie om met spoed rond tafel te gaan. Gezien de betrokkenheid van 10.2.E bij het protocol vensterbanken zal ik graag samen met hem aanschuiven. Omdat 10.2.E het betreffende onderzoek heeft uitgevoerd, lijkt het me handig dat TNO zorgt dat hij ook aanwezig is om e.e.a. te verduidelijken.
Datumsuggesties:
19/10 's middags (geen voorkeur voor locatie, kan bijv. in Utrecht of Den Haag zijn)

22/10 ochtend (Utrecht)
23/10 v.a. 10.00 uur (ochtend of middag, liever niet westelijker dan Utrecht)
25 en 26 oktober (na ca. 10.00 uur): Utrecht
NB: In Utrecht kan Aedes voor vergaderruimte bij een lid-organisatie zorgen
Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E
wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E s
LinkedIn: 10.2.E

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.E
Aan: "Hoofd Bureau Ascert"
Cc: 10.2.E ; "Voorzitter Stichting Ascert"
Onderwerp: RE: data voor gesprek
Datum: vrijdag 19 oktober 2018 10:58:23
Prioriteit: Hoog

Beste 10.2.E

Dit is niet wat ik gisteren met 10.2.E heb afgesproken. Er zou een spoed-bespreking plaatsvinden met SZW 10.2.E of 10.2.E , TNO 10.2.E en evt. collega) en Ascert (jij en 10.2.E). Maar niet dat ook Misa-advies en SGS Search aanschuiven.

Gelieve de gemaakte afspraak na te komen.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.e
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Van: Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl]
Verzonden: vrijdag 19 oktober 2018 08:12
Aan: 10.2.E
Onderwerp: FW: data voor gesprek

Dag 10.2.E

Even een update. Ik heb van 10.2.E nog geen reactie, wel van anderen. Onderstaand de eerste stand van zaken. Vandaag gaat hem in elk geval niet worden. Dat weten jullie dat alvast voor jullie eigen agenda's. Ik ga even verder puzzelen met de groep. Komende week is herfstvakantie en maakt het er niet makkelijker op.

Met vriendelijke groet,

10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

Van: Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl>
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 16:05
Aan: 10.2.E @tno.nl>, 10.2.E @MINSZW.NL>, 10.2.E @qresults.nl>, 10.2.E @sgs.com>, 10.2.E @misa-advies.nl>
Onderwerp: Re: data voor gesprek

Beste mensen,

Ik heb inmiddels van de meesten antwoord en onderstaand de resultaten. Als we iedereen erbij willen hebben dan gaat het niet lukken.

Optie die het beste in de buurt komt is de vrijdag, alleen dan kan 10.2.E niet. Graag even jullie feedback nog wat wijsheid is.

NB 10.2.e heeft nog niet gereageerd, maar ik gezien de urgentie wilde ik dit al wel vast delen.

Optie	10.2.E	10.2.E	10.2.E	10.2.E
Vrijdag 19e middag				
Maandag 22 ochtend (Utrecht)				
Dinsdag 23 vanaf 10:00 Utrecht				tot 15:00
Donderdag 25 va 10:00 Utrecht	Tussen 13 en 15:30 Den Haag		Ochtend	
Vrijdag 26 van 10:00 Utrecht	Ochtend in Utrecht			

Met vriendelijke groet,

10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

Van: Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl>
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 15:10
Aan: 10.2.E @tno.nl>, 10.2.E @MINSZW.NL>, 10.2.E @qresults.nl>
Onderwerp: FW: data voor gesprek

Beste mensen,
Op korte termijn willen we in gesprek om een oplossing te vinden rondom de vensterbanken. Daar zit een urgentie op en onderstaand is vanuit Aedes een aantal opties gegeven. Kunnen jullie bij me aangeven welke opties absoluut niet kunnen. Ga er daarbij vanuit dat het een urgentie heeft en hiermee rekening te houden bij de opgave. Vanuit het werkveld wil ik ook nog een persoon laten aanschuiven en hiervoor heb ik momenteel 10.2.E benaderd. Ik hoor nog van hem of hij namens dat veld kan aanschuiven.
Graag zsm jullie reactie svp.
Voorafgaand aan de meeting zal ik nog input leveren op welke punten de huidige opzet op bezwaren stuit. Dan hebben we een duidelijk kader in de bespreking waar we binnen kunnen werken.
Met vriendelijke groet,
10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

Van 10 @aedes.nl>
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 10:19
Aan: 10.2.E @ascert.nl>, Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl>
CC: 10.2.E @aedes.nl>
Onderwerp: data voor gesprek

Beste 10.2.E en 10.2.E
Graag gaan wij in op de suggestie om met spoed rond tafel te gaan. Gezien de betrokkenheid van 10.2.e bij het protocol vensterbanken zal ik graag samen met hem aanschuiven. Omdat 10.2.E het betreffende onderzoek heeft uitgevoerd, lijkt het me handig dat TNO zorgt dat hij ook aanwezig is om e.e.a. te verduidelijken.
Datumsuggesties:
19/10 's middags (geen voorkeur voor locatie, kan bijv. in Utrecht of Den Haag zijn)
22/10 ochtend (Utrecht)
23/10 v.a. 10.00 uur (ochtend of middag, liever niet westelijker dan Utrecht)
25 en 26 oktober (na ca. 10.00 uur): Utrecht
NB: In Utrecht kan Aedes voor vergaderruimte bij een lid-organisatie zorgen
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 10
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Van: 10.2.E
Aan: Hoofd Bureau Ascert
Onderwerp: RE: data voor gesprek
Datum: donderdag 25 oktober 2018 10:00:22

Ok

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl>
Datum: woensdag 24 okt. 2018 8:27 AM
Aan: 10.2.E @MINSZW.NL>, 10.2.E @tno.nl>, 10.2.E @qresults.nl>
Onderwerp: Re: data voor gesprek

Beste mensen,
Na wat op en neer mailen e.d. is de keuze gevallen op komende vrijdag ochtend van 10-12 uur.
We zijn dan te gast bij Mitros in Utrecht (Kon. Wilhelminalaan 9, 3527 LA Utrecht
)
Vanuit Aedes is dan 10.2.E aanwezig en 10.2.E die de metingen heeft gedaan.
Graag tot vrijdag.
NB In de eerdere mailwisseling had ik ook 10.2.e en 10.2.e betrokken, maar na overleg met Aedes zullen die er niet bij aanwezig zijn.
Met vriendelijke groet,
10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

Van: 10.2.E
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 15:32
Aan: Hoofd Bureau Ascert , 10.2.e , 10.2.e
Onderwerp: RE: data voor gesprek

Dag,
Volgende week is het herfstvakantie.
Desalniettemin kan ik toch op donderdag 25/10 , maar alleen voor 10:30 of tussen 13 en 15:30, als het in Den Haag is.
En ONDER VOORBEHOUD op vrijdag 26/10, maar alleen aan het begin van de dag, en alleen als het in Utrecht is.
Groet 10.2 E

Van: Hoofd Bureau Ascert
Verzonden: donderdag 18 oktober 2018 15:10
Aan: 10.2.E ; 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp: FW: data voor gesprek

Beste mensen,
Op korte termijn willen we in gesprek om een oplossing te vinden rondom de vensterbanken. Daar zit een urgentie op en onderstaand is vanuit Aedes een aantal opties gegeven. Kunnen jullie bij me aangeven welke opties absoluut niet kunnen. Ga er daarbij vanuit dat het een urgentie heeft en hiermee rekening te houden bij de opgave. Vanuit het werkveld wil ik ook nog een persoon laten aanschuiven en hiervoor heb ik momenteel 10.2.E benaderd. Ik hoor nog van hem of hij namens dat veld kan aanschuiven.

Graag zsm jullie reactie svp.
Voorafgaand aan de meeting zal ik nog input leveren op welke punten de huidige opzet op bezwaren stuit. Dan hebben we een duidelijk kader in de bespreking waar we binnen kunnen werken.
Met vriendelijke groet,
10.2.E

Hoofd Bureau
www.ascert.nl
M: 06-10.2.E

Van: 10.2.E @aedes.nl>
Datum: donderdag 18 oktober 2018 Week(42) om 10:19
Aan: 10.2.E @ascert.nl>, Hoofd Bureau Ascert 10.2.E @ascert.nl>
CC: 10.2.E @aedes.nl>
Onderwerp: data voor gesprek

Beste 10.2.E en 10.2.E
Graag gaan wij in op de suggestie om met spoed rond tafel te gaan. Gezien de betrokkenheid van 10.2.E bij het protocol vensterbanken zal ik graag samen met hem aanschuiven. Omdat 10.2.E het betreffende onderzoek heeft uitgevoerd, lijkt het me handig dat TNO zorgt dat hij ook aanwezig is om e.e.a. te verduidelijken.
Datumsuggesties:
19/10 's middags (geen voorkeur voor locatie, kan bijv. in Utrecht of Den Haag zijn)
22/10 ochtend (Utrecht)
23/10 v.a. 10.00 uur (ochtend of middag, liever niet westelijker dan Utrecht)
25 en 26 oktober (na ca. 10.00 uur): Utrecht
NB: In Utrecht kan Aedes voor vergaderruimte bij een lid-organisatie zorgen
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.E

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.E
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.E
LinkedIn: 10.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.E
Aan: 10.2.E
Cc: 10.2.E 10.2.E
Onderwerp: RE: Kamervraag vensterbanken
Datum: maandag 10 december 2018 12:01:07
Bijlagen: image001.gif
N18062_notitieSZW_transitie_20181205.pdf
Eindrapportage%20VASt%20Asbest.pdf
Bijlage 1 rapportage VAst Asbest.pdf

Beste 10.2.E

In reactie op je vragen over eigenaarschap van SMA-rt het volgende.

1. Informatie t.a.v. eigenaarschap van SMA-rt

In de notitie die 10.2.e recent al deelde is onze voornaamste bron (3) opgenomen. Bijgaand de eindrapportage en de bijlage 1 daarbij.

Stichting SCA Ascert (oktober 2007). Eindrapportage SMA-rt en bijlage SMA-rt 4.0 functionele beschrijving (november 2007). Rapportage in verband met VASt subsidie ARBO/P&G/05 90205. (file 'eindrapportage Vast .')

2. Beschrijving TNO rol / aandeel in eigenaarschap

SMA-rt is een softwaretool die weergeeft wat volgens een regelset de risicoklasseindeling van diverse typen asbestwerkzaamheden zijn. De regelset maakt gebruik van een database die eigendom is van TNO. TNO adviseerde over de indeling van werkzaamheden in de regelset aan Ascert, en Ascert zet deze adviezen normaliter om in opdrachten aan een IT bedrijf.

Meer details staan in de notitie onder kopje 'opzet van het systeem (p3)'

Met vriendelijke groet,
Best regards
Drs. 10.2.E T +31 (0)88 10.2.e Location
Senior Business Developer M +31 (0 10.2.E Leiden, Zeist
Prevention, Work & Health E 10.2.e @tno.nl

This message may contain information that is not intended for you If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages

From: 10.2.E
Sent: vrijdag 7 december 2018 17:54
To: 10.2.E
Cc: 10.2.E ; 10.2.E
Subject: Kamervraag vensterbanken

Dag 10.2.E

Wij hebben Kamervragen over de Vensterbanken.

Een van de vragen is:

Hoe is het eigenaarschap, de verantwoordelijkheid en het beheer van SMA-rt geregeld?

2 vragen:

1.

Het gaat nu even over het eigenaarschap. Bij een overleg laatst gaf jij aan hier informatie over te hebben gezocht en gevonden binnen de burelen van TNO. Zou je die met mij willen delen?

Wij hebben in ieder geval gevonden dat aan de subsidieverlening destijds waarmee SMArt is ontwikkeld de voorwaarde zijn verbonden:

- Dat SCA/Ascert de code en het product aan SZW ter beschikking zou stellen
- Dat dezelfde voorwaarden golden als bij gebruik en verdere ontwikkeling van Stoffenmanager 2.0.

Bij die voorwaarden van Stoffenmanager 2.0 hebben we in ieder geval heel duidelijk kunnen terugvinden dat SZW de eigenaar werd. (Maar dat was een opdracht aan TNO vanuit SZW.)

De beantwoording moet volgende week al, dus we hebben er haast mee. Het zou fijn zijn als je snel zou kunnen reageren.
Waarvoor hartelijk dank!

2. Ik heb jullie rol nu in concept omschreven. Check je even of dit klopt, ook juridisch gezien? Zijn jullie inderdaad eigenaar van de database? Etc.

SMA-rt is een softwaretool die weergeeft wat volgens een database die eigendom is van TNO, de risicoklasseindeling van diverse typen asbestwerkzaamheden zijn. TNO adviseert over de indeling van werkzaamheden aan Ascert, en Ascert zet deze adviezen normaliter om in opdrachten aan een IT bedrijf.

10.2
.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

SMA-rt 4.0

Functionele beschrijving

November 2007

Ir. 10.2.e
Datheon Database Solutions bv
Pascalstraat 18
3771 RT Barneveld

1 Inleiding 4
2 Functies 5
2.1 Hoofdfunctie 5
2.2 Ondersteunende functies 5
2.2.1 Registratie 5
2.2.2 Kennisbank 5
2.2.3 Support systeem 5
3 SMA-rt Wizard 6
3.1 Identificatie 7
3.1.1 Sjablonen 8
3.2 Product 9
3.3 Specificatie 10
3.4 Omstandigheden 11
3.5 Risicoklassen 14
3.6 Werkplanelementen 15
3.7 Selectiematrix 16
4 Regsitratie en autorisatie 18
4.1 Registratie 18
4.2 Bevestiging registratie 18
4.3 Autorisaties 19
5 Kennisbank 20
5.1 Navigatie 20
5.2 Beheer profiel en wachtwoord 20
5.3 Vragen stellen 21
6 Support systeem 22
6.1 Overzicht tickets 22
6.2 Detailgegevens ticket 23

6.3 Nieuw ticket 24
6.4 Ticket sluiten 25
6.5 Attendering 25
6.5.1 Nieuw ticket 25
6.5.2 Reactie op ticket 26
6.5.3 Ticket Sluiten 26

1 Inleiding

Gesubsidieerd door Min. van SZW, is het Rapport TNO-MEP R 2004/523 “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” ingezet in het kader van het VASt –programma “Stoffen manager Asbest” resulterende in het instrument SMA-rt.

In de afrondende fase heeft er een afstemming plaatsgevonden met de actuele asbestwet- en regelgeving. Met SMA-rt kunnen nu op eenduidige en uniforme wijze de risicoklassen worden bepaald

Dit document bevat de functionele beschrijving van de IT – instrumenten zoals die zijn ingezet:

- Registratiemodule
- Kennisbank
- SMA-rt wizard
- Support systeem

Het betreft hier een drietal reeds bestaande modules, die in het kader van het SMA-rt programma met elkaar zijn verbonden en voor deze specifieke situatie zijn geconfigureerd.

De SMA-rt wizard is de enige module die specifieke “asbest-functionaliteit” bevat en als zodanig speciaal in het kader van dit programma is ontwikkeld. Desalniettemin is de functionaliteit van de overige drie modules ook in dit document beschreven.

Aangezien er gedurende de looptijd van het project een aantal wijzigingen heeft plaatsgevonden qua functionaliteit, deels ingegeven door voortschrijdend inzicht, deels door de beperkingen in tijd cq. budget, is gekozen voor de vorm van een functionele beschrijving in plaats van een functioneel ontwerp, aangezien dit een beter inzicht verschaft in de daadwerkelijk opgeleverde instrumenten.

2 Functies

2.1 Hoofdfunctie

De hoofdfunctie van de SMA-rt is het ondersteunen van de gebruiker bij de risicoklassificering van de uit te voeren asbestwerkzaamheden en de keuze van de juiste standaardwerkmethode. De gebruiker doorloopt daartoe voor elke lokatie een vragentraject (de SMA-rt wizard) dat hem langs de relevante vragen leidt. Op basis van de gegeven antwoorden bepaalt de SMA-rt zelf welke vragen relevant zijn. Daarbij maakt SMA-rt gebruik van gegevens van TNO.

De gebruiker kan alle doorlopen vragentraject opslaan en beheren (verwijderen, kopiëren, van toelichting voorzien, afdrukken).

De functionaliteit van de SMA-rt wizard is beschreven in het hoofdstuk “SMA-rt wizard”.

2.2 Ondersteunende functies

2.2.1 Registratie

De SMA-rt bevat functionaliteiten waarmee gebruikers zelf accounts aan kunnen maken en waarmee zij vervolgens hun profiel en wachtwoord kunnen beheren.

2.2.2 Kennisbank

De SMA-rt bevat een kennisbank (het Asbest Infopunt) waar de gebruiker algemene informatie met betrekking tot asbest en asbestwerkzaamheden kan vinden. Deze kennisbank biedt de gebruiker mogelijkheid om inhoudelijke vragen te stellen.

2.2.3 Support systeem

De SMA-rt bevat een support systeem dat specifiek gericht is op de gebruiker van de SMA-rt wizard.

3 SMA-rt Wizard

De SMA-rt wizard is toegankelijk via de kennisbank, waar zich een duidelijke hyperlink bevindt naar de wizard.

Met behulp van de SMA-rt wizard doorloopt de gebruiker een vragenlijst. De vragen zijn onderverdeeld in een aantal categorieën:

- Identificatie : Gegevens op basis waarvan de gebruiker zijn objecten en locaties en de daarvoor ingevulde vragenlijsten kan terugvinden.
- Product : Gegevens met betrekking tot product, materiaal, merk en type asbest.
- Specificatie : Gegevens met betrekking tot de specifieke toepassing en handelingen.
- Omstandigheden : Gegevens met betrekking tot de omstandigheden (bevestigingsmethode, verwering, beschadiging) en van toepassing zijnde randvoorwaarden.

De SMA-rt wizard bepaalt zelf, op basis van de aanbevelingen uit de TNO publicatie(s), welke vragen relevant zijn. Niet-relevante vragen worden niet gesteld. Bepalend voor de relevantie van een bepaalde vraag is, of het antwoord invloed kan hebben op de risicoclassificering en de van toepassing zijnde beschermingsmaatregelen en werkmethoden.

De SMA-rt bepaalt niet alleen wélke vragen aan de gebruiker worden gesteld, hij bepaalt tevens uit welke antwoordmogelijkheden de gebruiker kan kiezen. Hierdoor wordt het aantal fouten dat de gebruiker kan maken sterk gereduceerd en is de kans op onrealistische uitkomsten gering.

Als de gebruiker terugkomt op in een eerder stadium gegeven antwoorden, dan start de SMA-rt Wizard opnieuw op vanaf dat punt.

Indien de SMA-rt wizard op basis van de gegeven antwoorden een standaard werkmethode (= combinatie risicoclassificering / beschermingsmaatrgelen / werkplanelementen) kan bepalen worden de uitkomsten daarvan getoond in de volgende twee tabs :

- Risicoklassen : Risicoklassen handeling/eindcontrole en beschrijving standaard werkmethode.
- Werkplanelementen : Gegevens met betrekking tot bescherming, werkmethoden, van toepassing zijnde protocollen.

In de volgende paragrafen wordt de functionaliteit op de verschillende tabbladen beschreven.

3.1 Identificatie

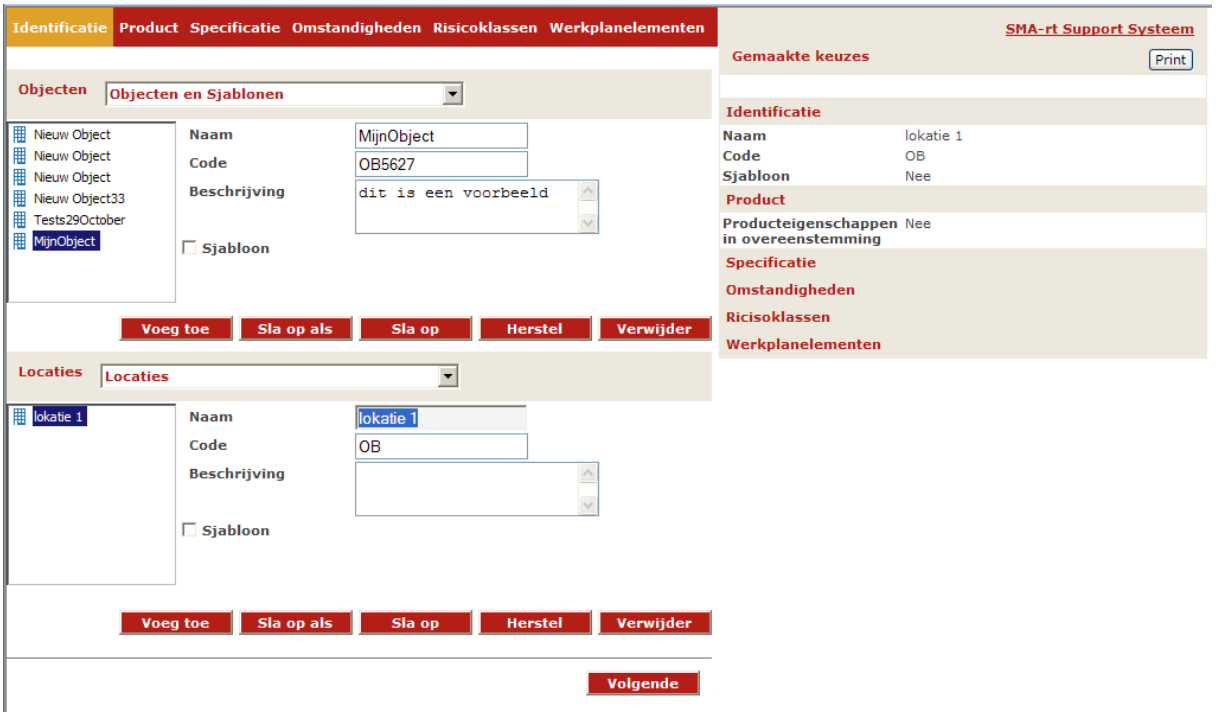

Op de tab Identificatie kan de gebruiker zijn objecten en locaties beheren. Voor de identificatie kan de gebruiker zijn eigen systeem gebruiken, aangezien in dit stadium van de ontwikkeling de gegevens alleen voor de gebruiker zelf toegankelijk zijn, en er geen uitwisseling plaatsvindt met andere systemen.

Binnen een bepaald object kan een gebruiker één of meerdere locaties aangeven waarvoor hij asbestgerelateerde werkzaamheden wil invoeren. Voor de locaties geldt eveneens dat de gebruiker hiervoor zijn eigen identificatiesysteem kan volgen.

De SMA-rt voorziet in de volgende knoppen op de tab Identificatie:

- Toevoegen Object en/of Locatie
- Opslaan als : hierbij wordt een kopie aangemaakt van het geselecteerde object en/of locatie.
- Opslaan
- Herstel : annuleert alle wijzigingen sinds de laatste keer dat is opgeslagen en laadt opnieuw de gegevens uit de database.
- Verwijderen : verwijdert (na bevestiging) de gegevens uit de database.
- Volgende : opent de tab Product. Deze knop is alleen actief als er een lokatie is geselecteerd.
- Print : Afdrukken van alle antwoorden die voor de betreffende locatie zijn ingevuld.
- SMA-rt support systeem : opent het ticketing systeem waar de gebruiker vragen en problemen met het gebruik van de SMA-rt kan melden.

3.1.1 Sjablonen

Middels sjablonen kan de gebruiker veel gebruikte situaties vastleggen als basis voor nieuwe situaties waarvoor hij in de toekomst de SMA-rt wizard wil doorlopen. Om een object of locaties als sjabloon te kenmerken vinkt hij het betreffende veld aan en slaat het object of de locatie op.

De gebruiker kan ervoor kiezen om de sjablonen en objecten/locaties al of niet op te mnemen in de lijsten op de tab Identificatie, door de keuzelijst die getoond worden achter de woorden Objecten resp. Locaties.

Om een nieuwe situatie te creëren op basis van een sjabloon, kiest de gebruiker een sjabloon, en vervolgens op “Opslaan als”. Hierdoor wordt een kopie van het sjabloon aangemaakt, dat de gebruiker vervolgens kan aanpassen.

3.2 Product

Op de tab Product kiest de gebruiker achtereenvolgens:

- Welke situatie van toepassing is. Hij heeft hierbij de keuze uit:
    - Sanering professioneel
    - Onderhoud / reparatie
    - Sanering particulier
    - Water/bodem grond puingranulaat
- Of het een situatie binnen of buiten betreft

Vervolgens kiest de gebruiker een materiaal, een merknaam en een product. Hierbij kan de gebruiker zelf bepalen welke ingang hij kiest. Het systeem zal bij keuze van één van de ingangen de keuzelijsten van de andere aspecten automatisch beperken tot de overgebleven mogelijkheden. Middels de knop “Herstel vragen” kan de gebruiker alle lijsten weer zonder beperking tonen.

Op basis van de gemaakte keuzes bepaalt het systeem de productgroep en vervolgens:

- Welke soorten en percentages asbest voorkomen.
- De hechtgebondenheid

Alvorens op de volgende tab verder te kunnen gaan dient de gebruiker te bevestigen dat de soorten, % en hechgebondenheid van het asbest in overeenstemming zijn met de constateringen die er (bijvoorbeeld door een gecertificeerd laboratorium) zijn gedaan.

De tab “Product” bevat een aantal helpschermen die via een klik op de vraagtekens oproepbaar zijn.

3.3 Specificatie

Op de tab “Specificatie” kiest de gebruiker één van de productspecificaties die volgen uit eerder gemaakte keuzes.

Vervolgens kiest de gebruiker één activiteit.

3.4 Omstandigheden

Op de tab “Omstandigheden” bepaalt een zogenaamde Selectiematrix (zie het betreffende hoofstuk) welke vragen uit onderstaande lijst worden gesteld:

- Welke bevestigingsmethode is gebruikt?
- Wat is de conditie van het materiaal?
    - Verwering
    - Beschadiging
    - Coating
    - Aantasting
    - Plasticiteit
- Aan welke randvoorwaarden wordt voldaan?
    - Het betreft een gecontroleerde verwijdering zonder breuk of incidentele breuk. [RV01]
    - Het product wordt als geheel verwijderd waarbij geen bewerkingen aan het materiaal nodig zijn. [RV02]
    - Bij de geplande activiteiten bestaat er geen kans op beschadiging en/of breuk. [RV03]
    - Het product is buiten toegepast (bijvoorbeeld dak- en gevelbeplating). [RV04]
    - Tijdens het spuiten ontstaat géén visueel waarneembare waternevel. [RV05]

- Het product maakt deel uit van het ondergronds openbaar gas-, water,- en rioolleidingnet (buiten) . [RV06]
- Het product wordt voorafgaand aan de verwijdering in plastic folie verpakt. [RV07]
- De lijm is niet asbesthoudend. [RV08]
- Het product is toegepast in een woning. [RV09]
- Het bedrijf heeft aantoonbare ervaring met het gebruik van een glovebag cq. couveuze zak. [RV10]
- Het betreft een sanering van een verwarmingstoestel of warmteblok met een nominale belasting kleiner dan 130 kWatt, een pakking in een procesinstallatie cq.verwarmingstoestel met een nominaal vermogen kleiner dan 2250 kWatt, of een pakking uit een verbrandingstoestel. [RV11]
- Het betreft kit dat is toegepast in tuinbouwkassen. [RV12]
- Tijdens de sanering worden bronmaatregelen gebruikt om de vezelemissie zo laag mogelijk te houden: afzuiging met P3 filter en/of bevochtigen. [RV13]
- Tijdens de werkzaamheden worden geen agressieve handelingen gebruikt (losbikken, schrapen, schuren, branden, frezen, etc..) waardoor het materiaal wordt aangetast. [RV14]
- Het betreft het reinigen van dakgoten met asbestcement restanten. [RV15]
- Tijdens de sanering blijft de ondervloer intact (geldt alleen voor los zeil en voor zeil gelijmd op houten platen/panelen of gelijmd op asbestvrije vloerbedekking). [RV16]
- Het betreft een sanering van uitsluitend hechtgebonden restanten. [RV17]
- Het product is kleinschalig toegepast (in totaal maximaal enkele meters in dezelfde ruimte) en maakt geen deel uit van een industriele installatie (inclusief schepen), stoomketel of stoomleiding. [RV18]
- Het product is niet toegepast in stallen en ook niet in schuren/constructies met mestopslag. [RV19]
- Het product wordt niet (tijdelijk) verwijderd ten behoeve van de onderhoudshandelingen. [RV20]
- Er worden geen verspanende activiteiten gebruikt en er wordt geen gebruik gemaakt van verspanende werktuigen. [RV21]
- Er worden geen schoorsteenpotten en verlengpijpen buitendaks verwijderd. [RV22]
- Tijdens de sanering worden de asbesthoudende lijmresten niet weggefreesd. [RV23]
- De toepassing is afgeschermd en ligt niet open. [RV24]
- Het betreft geen pakking tussen ketelleden. [RV25]

- Tijdens het onderhoud worden geen trilling opgewekt en wordt geen gebruik gemaakt van perslucht of andere (reinigings)technieken waarbij stof wordt opgewerveld. [RV26]
- Tijdens het onderhoud wordt het asbesthoudend materiaal niet aangeraakt. [RV27]
- Er zijn validatiemetingen uitgevoerd (conform artikel 4.47 van het Arbobesluit). [RV28]
- De werkzaamheden maken geen deel uit van een grootschalig onderhoud. [RV29]
- Het bedrijf heeft aantoonbare ervaring met de betreffende onderhoudswerkzaamheden, daarnaast hebben de medewerkers een specifieke cursus gevolgd in relatie tot het omgaan met asbest. [RV30]
- Het betreft een rookgaskanaal of schoorsteenpijp die los staat of met beugels is vastgeklemd. [RV31]
- Het betreft een harde coating op basis van epoxy, hars en/of kunststof. [RV32]
- Op de lokatie is een decontaminatie-unit aanwezig. [RV33]

- Numerieke waarden
  - Materiaaloppervlak m2
  - Vloeroppervlak m2
  - Vochtgehalte gew %
  - Max asbestconc hechtgebonden mg/kg
  - Max asbestconc niet hechtgebonden mg/kg
  - Max asbestconc totaal mg/kg
  - Gemiddelde vezel concentratie (vezels /cm3 lucht)

3.5 Risicoklassen

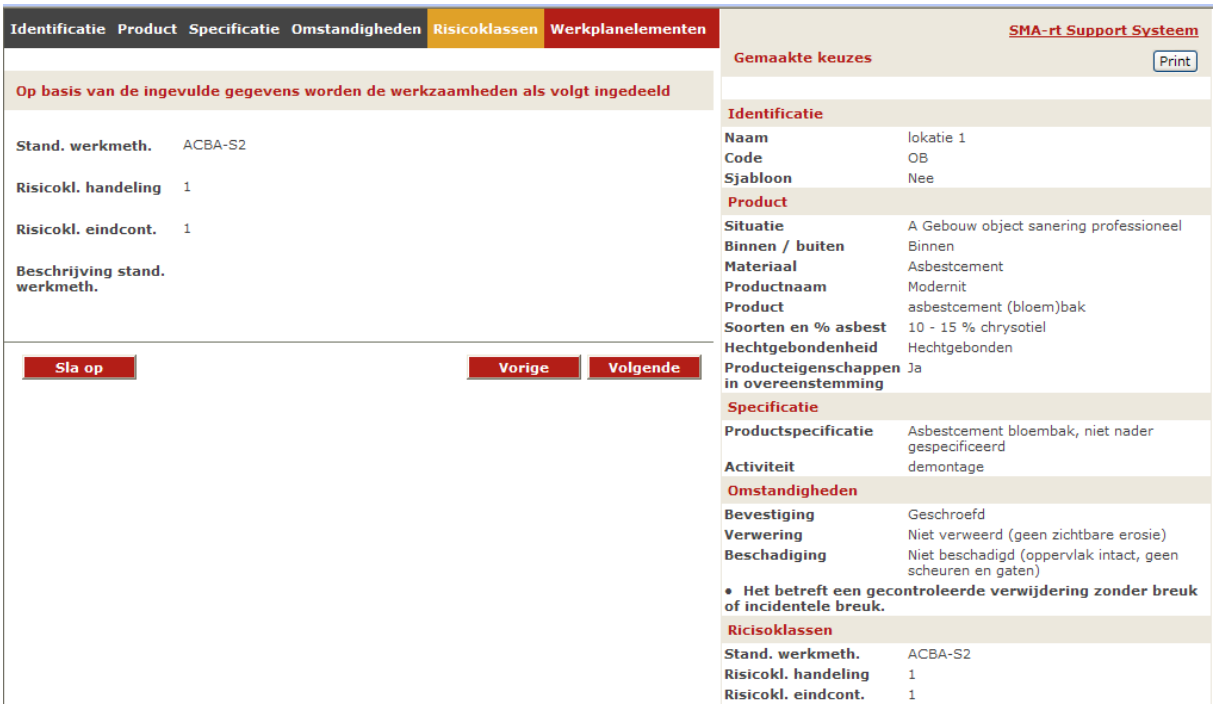

De tab Risicoklassen toont de risicoklassen voor de handeling en de eindcontrole van de van toepassing zijnde standaard werkmethode.

Indien het systeem geen standaard werkmethode kan bepalen, dan wordt de gebruiker gevraagd om voor een andere situatie te kiezen. Dit is met name van toepassing indien de gebruiker kiest voor Sanering particulier terwijl dit in een aantal situaties niet is toegestaan.

3.6 Werkplanelementen

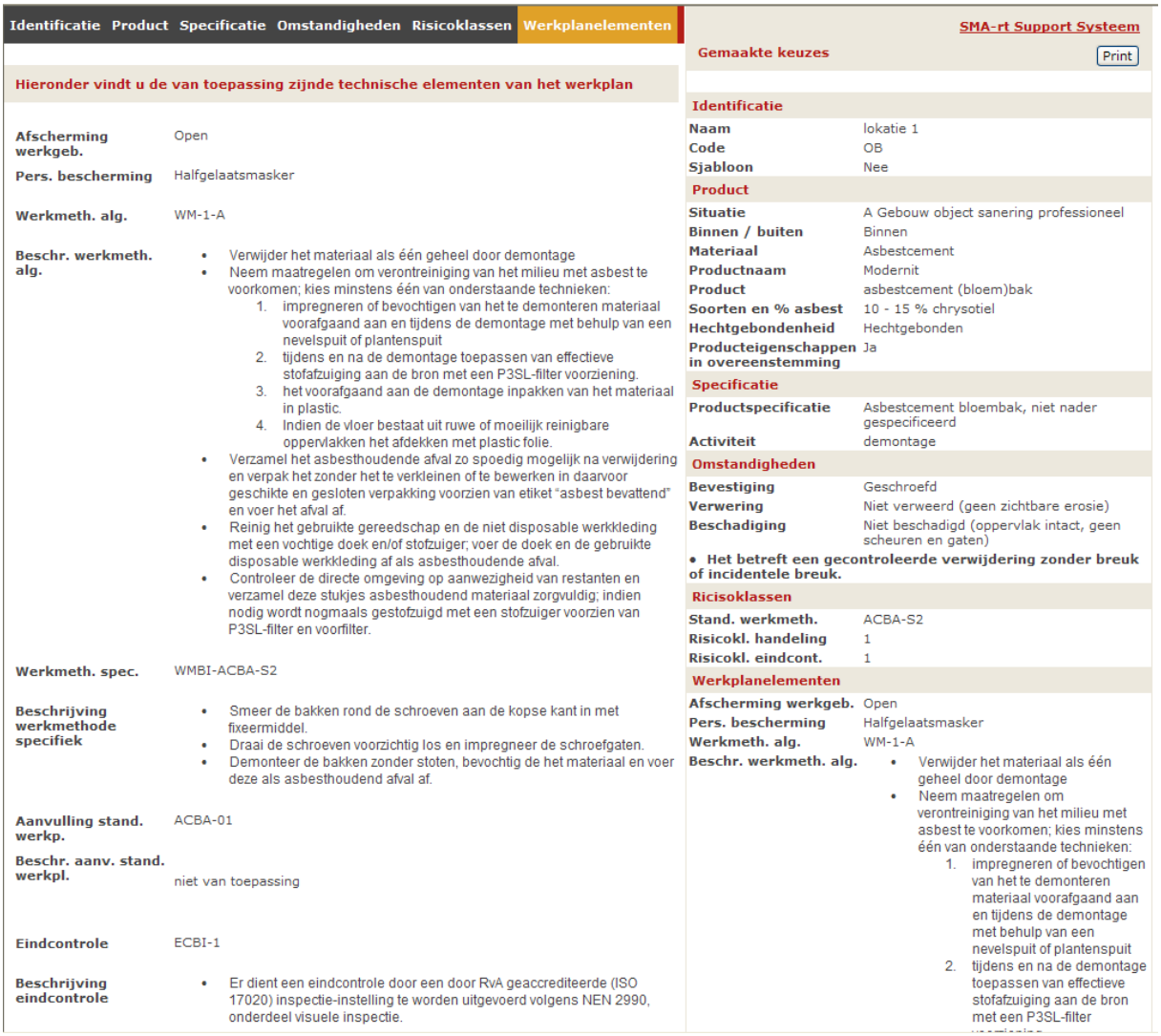

Identificatie | Product | Specificatie | Omstandigheden | Risicoklassen | Werkplanelementen

Hieronder vindt u de van toepassing zijnde technische elementen van het werkplan

Afscherming werkgeb.	Open
Pers. bescherming	Halfgelaatsmasker
Werkmeth. alg.	WM-1-A
Beschr. werkmeth. alg.	• Verwijder het materiaal als één geheel door demontage • Neem maatregelen om verontreiniging van het milieu met asbest te voorkomen; kies minstens één van onderstaande technieken: 1. impregneren of bevochtigen van het te demonteren materiaal voorafgaand aan en tijdens de demontage met behulp van een nevelspuit of plantenspuit 2. tijdens en na de demontage toepassen van effectieve stofafzuiging aan de bron met een P3SL-filter voorziening. 3. het voorafgaand aan de demontage inpakken van het materiaal in plastic. 4. Indien de vloer bestaat uit ruwe of moeilijk reinigbare oppervlakken het afdekken met plastic folie. • Verzamel het asbesthoudende afval zo spoedig mogelijk na verwijdering en verpak het zonder het te verkleinen of te bewerken in daarvoor geschikte en gesloten verpakking voorzien van etiket "asbest bevattend" en voer het afval af. • Reinig het gebruikte gereedschap en de niet disposable werkkleding met een vochtige doek en/of stofzuiger; voer de doek en de gebruikte disposable werkkleding af als asbesthoudende afval. • Controleer de directe omgeving op aanwezigheid van restanten en verzamel deze stukjes asbesthoudend materiaal zorgvuldig; indien nodig wordt nogmaals gestofzuigd met een stofzuiger voorzien van P3SL-filter en voorfilter.
Werkmeth. spec.	WMBI-ACBA-S2
Beschrijving werkmethode specifiek	• Smeer de bakken rond de schroeven aan de kopse kant in met fixeermiddel. • Draai de schroeven voorzichtig los en impregneer de schroefgaten. • Demonteer de bakken zonder stoten, bevochtig de het materiaal en voer deze als asbesthoudend afval af.
Aanvulling stand. werkp.	ACBA-01
Beschr. aanv. stand. werkpl.	niet van toepassing
Eindcontrole	ECBI-1
Beschrijving eindcontrole	• Er dient een eindcontrole door een door RvA geaccrediteerde (ISO 17020) inspectie-instelling te worden uitgevoerd volgens NEN 2990, onderdeel visuele inspectie.

SMA-rt Support Systeem

Gemaakte keuzes Print

Identificatie

Naam	lokatie 1
Code	OB
Sjabloon	Nee

Product

Situatie	A Gebouw object sanering professioneel
Binnen / buiten	Binnen
Materiaal	Asbestcement
Productnaam	Modernit
Product	asbestcement (bloem)bak
Soorten en % asbest	10 - 15 % chrysotiel
Hechtgebondenheid	Hechtgebonden
Producteigenschappen in overeenstemming	Ja

Specificatie

Productspecificatie	Asbestcement bloembak, niet nader gespecificeerd
Activiteit	demontage

Omstandigheden

Bevestiging	Geschroefd
Verwering	Niet verweerd (geen zichtbare erosie)
Beschadiging	Niet beschadigd (oppervlak intact, geen scheuren en gaten)

• **Het betreft een gecontroleerde verwijdering zonder breuk of incidentele breuk.**

Ricisoklassen

Stand. werkmeth.	ACBA-S2
Risicokl. handeling	1
Risicokl. eindcont.	1

Werkplanelementen

Afscherming werkgeb.	Open
Pers. bescherming	Halfgelaatsmasker
Werkmeth. alg.	WM-1-A
Beschr. werkmeth. alg.	• Verwijder het materiaal als één geheel door demontage • Neem maatregelen om verontreiniging van het milieu met asbest te voorkomen; kies minstens één van onderstaande technieken: 1. impregneren of bevochtigen van het te demonteren materiaal voorafgaand aan en tijdens de demontage met behulp van een nevelspuit of plantenspuit 2. tijdens en na de demontage toepassen van effectieve stofafzuiging aan de bron met een P3SL-filter

De tab Werkplan elementen toont de werkplanelementen met betrekking tot de standaard werkmethode.

3.7 Selectiematrix

De selectiematrix bevat voor alle mogelijke standaard werkmethoden (in totaal ongeveer 200), alle mogelijke paden (ruim 600) die tot de keuze van één van deze methoden kan leiden. Hoe deze paden lopen wordt bepaald door in totaal 47 parameters:

Productgroep en activiteit (2 parameters)

Bevestigingmethoden en conditie (6 parameters)

Randvoorwaarden (33 parameters)

Numerieke waarden (7 parameters)

De selectiematrix is samengesteld op basis van de relevante publicaties van TNO en vormt de kern van het beslismodel voor de keuze van de standaardwerkmethoden.

De werking van de selectiematrix kan worden toegelicht aan de hand van het volgende, sterk versimpelde voorbeeld met 4 parameters en 8 mogelijke paden.

Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4	Standaardwerkmethode
A	A	B		Methode 1
A	B	A	D	Methode 2
B	B		A	Methode 3
B	C	C		Methode 4
C		B		Methode 5
C		C	A	Methode 6
C		C	C	Methode 7
C		C	B	Methode 8

Als op vraag 1 antwoord A wordt gegeven, blijven alleen Methoden 1 en 2 als mogelijke einduitkomsten over.

Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4	Standaardwerkmethode
A	A	B		Methode 1
A	B	A	D	Methode 2
B	B		A	Methode 3
B	C	C		Methode 4
C		B		Methode 5
C		C	A	Methode 6
C		C	C	Methode 7
C		C	B	Methode 8

Het systeem bepaalt, binnen de mogelijke einduitkomsten, wat de eerstvolgende vraag is met meer dan één antwoordmogelijkheid. Dit is in dit geval vraag 2. Het systeem stelt vraag 2 met als antwoordmogelijkheden A en B.

Was echter op vraag 1 antwoord C gegeven, dan was de volgende situatie ontstaan:

Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4	Standaardwerkmethode
A	A	B		Methode 1
A	B	A	D	Methode 2
B	B		A	Methode 3
B	C	C		Methode 4
C		B		Methode 5
C		C	A	Methode 6
C		C	C	Methode 7
C		C	B	Methode 8

In dat geval zou het systeem vraag 2 hebben overgelsagen en vraag 3 hebben gesteld, met antwoordmogelijkheden B en C

Als vervolgens op vraag 3 het antwoord B zou zijn gegeven, dan zouden er geen verder vragen meer zijn gesteld, omdat er geen andere einduitkomst mogelijk zou zijn geweest dan Methode 5.

Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4	Standaardwerkmethode
A	A	B		Methode 1
A	B	A	D	Methode 2
B	B		A	Methode 3
B	C	C		Methode 4
C		B		Methode 5
C		C	A	Methode 6
C		C	C	Methode 7
C		C	B	Methode 8

4 Regsitratie en autorisatie

Gebruikers dienen zicht te registreren alvorens ze gebruik kunnen maken van de verschillende applicaties binnen het Asbest InfoPunt (SMA-rt wizard, Kennisbank en Supportsysteem). Het registratieproces kent de volgende stappen.

4.1 Registratie

Vanuit het inlogscherm kan de gebruiker kiezen voor "Registreren". Het systeem presenteert onderstaand scherm.

Naset de gebruiker deze velden heeft ingevuld en op "Regsitreren"heeft geklikt, verschijnt de volgende mededeling, en wordt een email bericht gestuurd.

4.2 Bevestiging registratie

De gebruiker ontvangt een email bericht met daarin een hyperlink die hij aan kan klikken en waarmee de registratie bevestigd wordt.

Registratie www.AsbestInfo.nl
asbestinfo@datheon.com
Aan: tom@datheon.com

Geachte heer/mevrouw deJong

Bevestig uw registratie op Asbest Infopunt via onderstaande link:

http://www.asbestinfo.nl/user/asp/modConfirmByMail.asp?id=175&username=test123

Met vriendelijke groet,
Asbest Infopunt

NB: Dit is een automatisch gegenereerd bericht.
Antwoorden op dit bericht via "Beantwoorden" of "Reply" worden niet gelezen.
Heeft u vragen en/of opmerkingen, gebruik dan het adres asbestinfo@datheon.com

Bij een succesvolle registratie wordt het volgende bericht getoond:

4.3 Autorisaties

Gebruikers die volgens bovenstaande procedure zijn geregeistreerd hebben toegang tot de SMA-rt wizard, de Kennisbank en het Support systeem.

Gegevens die in de SMA-rt wizard worden ingevoerd, evenals tickets die worden aangemaakt in het support-systeem zijn alleen voor de gebruikers zélf inzichtelijk, én voor de beheerders in het kader van de uitoefening van hun ondersteunende en beheer functies.

5 Kennisbank

Gebruikers die zich aanmelden op het Asbest infoPunt komen in eerste instantie terecht in de kennisbank.

5.1 Navigatie

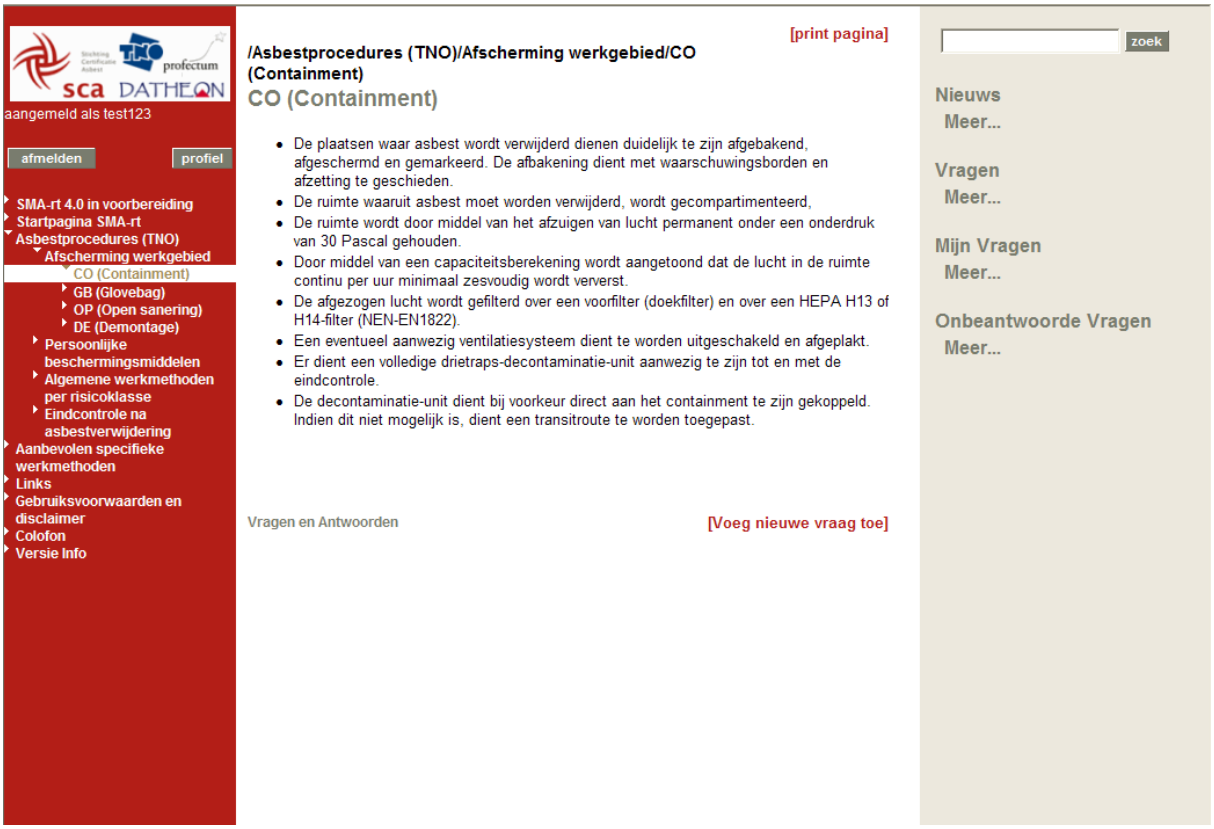

De kennisbank heeft aan de linkerkant een navigatiestructuur. Het middengedeelte bevat inhoudelijke informatie en aan de rechterkant bevinden zich een aantal rubrieken met vragen en nieuwsitems.

Andere navigatiemogelijkeden zijn:

- Via de resultaten van de zoekfunctie rechtsboven
- Via “gerelateerde pagina’s”
- Via hyperlkinks die door de redactie in de teksten zijn opgenomen.

5.2 Beheer profiel en wachtwoord

Via de knop “Profiel” kunnen de gebruikers hun profielinformatie wijzigen en /of hun wachtwoord wijzigen.

5.3 Vragen stellen

Via de link “Voeg nieuwe vraag toe” kunnen gebruikers vragen stellen in de kennisbank. Ze doen dit via een scherm als hieronder afgebeeld.

Vragen die worden gesteld, zijn voor de vragenstellers in eerste instantie zichtbaar in de linker kolom , onder “Mijn onbeantwoorde vragen”. Als de redactie ze heeft beantwoord, zijn ze zichtbaar onder “Mijn vragen”. In principe zijn de vragen alleen zichtbaar voor degene die ze heeft gesteld.

De redactie kan zelf vragen toevoegen die voor iedereen zichtbaar zijn (bijvoorbeeld veel gestelde vragen over een bepaalde pagina). Deze zijn zichtbaar onder het kopje “Vragen” in de rechterkolom.

6 Support systeem

Vanuit de SMA-rt wizard kan de gebruiker doorklikken naar het support systeem. In dit systeem kan de gebruiker issues opvoeren die hij ondervindt bij het gebruik van de SMA-rt.

6.1 Overzicht tickets

Hij komt dan in een scherm terecht met het overzicht van openstaande tickets waar hij toegang tot heeft.

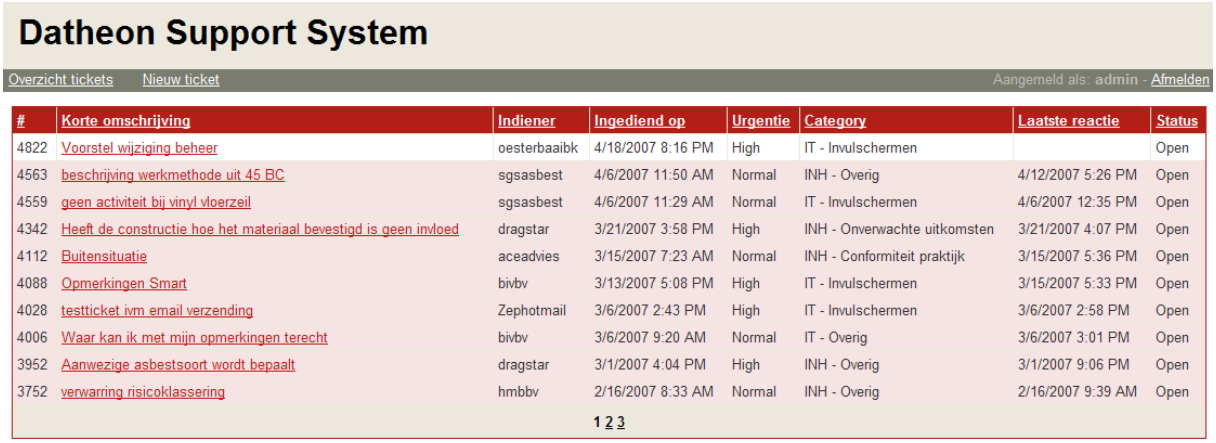

Datheon Support System

Overzicht tickets Nieuw ticket Aangemeld als: admin - Afmelden

#	Korte omschrijving	Indiener	Ingediend op	Urgentie	Category	Laatste reactie	Status
4822	Voorstel wijziging beheer	oesterbaaibk	4/18/2007 8:16 PM	High	IT - Invulschermen		Open
4563	beschrijving werkmethode uit 45 BC	sgsasbest	4/6/2007 11:50 AM	Normal	INH - Overig	4/12/2007 5:26 PM	Open
4559	geen activiteit bij vinyl vloerzeil	sgsasbest	4/6/2007 11:29 AM	Normal	IT - Invulschermen	4/6/2007 12:35 PM	Open
4342	Heeft de constructie hoe het materiaal bevestigd is geen invloed	dragstar	3/21/2007 3:58 PM	High	INH - Onverwachte uitkomsten	3/21/2007 4:07 PM	Open
4112	Buitensituatie	aceadvies	3/15/2007 7:23 AM	Normal	INH - Conformiteit praktijk	3/15/2007 5:36 PM	Open
4088	Opmerkingen Smart	bivbv	3/13/2007 5:08 PM	High	IT - Invulschermen	3/15/2007 5:33 PM	Open
4028	testticket ivm email verzending	Zephotmail	3/6/2007 2:43 PM	High	IT - Invulschermen	3/6/2007 2:58 PM	Open
4006	Waar kan ik met mijn opmerkingen terecht	bivbv	3/6/2007 9:20 AM	Normal	IT - Overig	3/6/2007 3:01 PM	Open
3952	Aanwezige asbestsoort wordt bepaalt	dragstar	3/1/2007 4:04 PM	High	INH - Overig	3/1/2007 9:06 PM	Open
3752	verwarring risicoklassering	hmbbv	2/16/2007 8:33 AM	Normal	INH - Overig	2/16/2007 9:39 AM	Open

1 2 3

De gebruiker kan de details van één van de tickets bekijken door op de korte omschrijving te klikken.

In het overzicht heeft de gebruiker de volgende functionaliteiten tot zijn beschikking :

- Doorklikken naar detail gegevens van een specifiek ticket.
- Doorklikken naar een volgende pagina van de lijst (via de paginanummers onderaan de lijst)
- Sorteren van de lijst (door te klikken op de kolomkoppen)
- Een nieuw ticket aanmaken
- Afmelden

6.2 Detailgegevens ticket

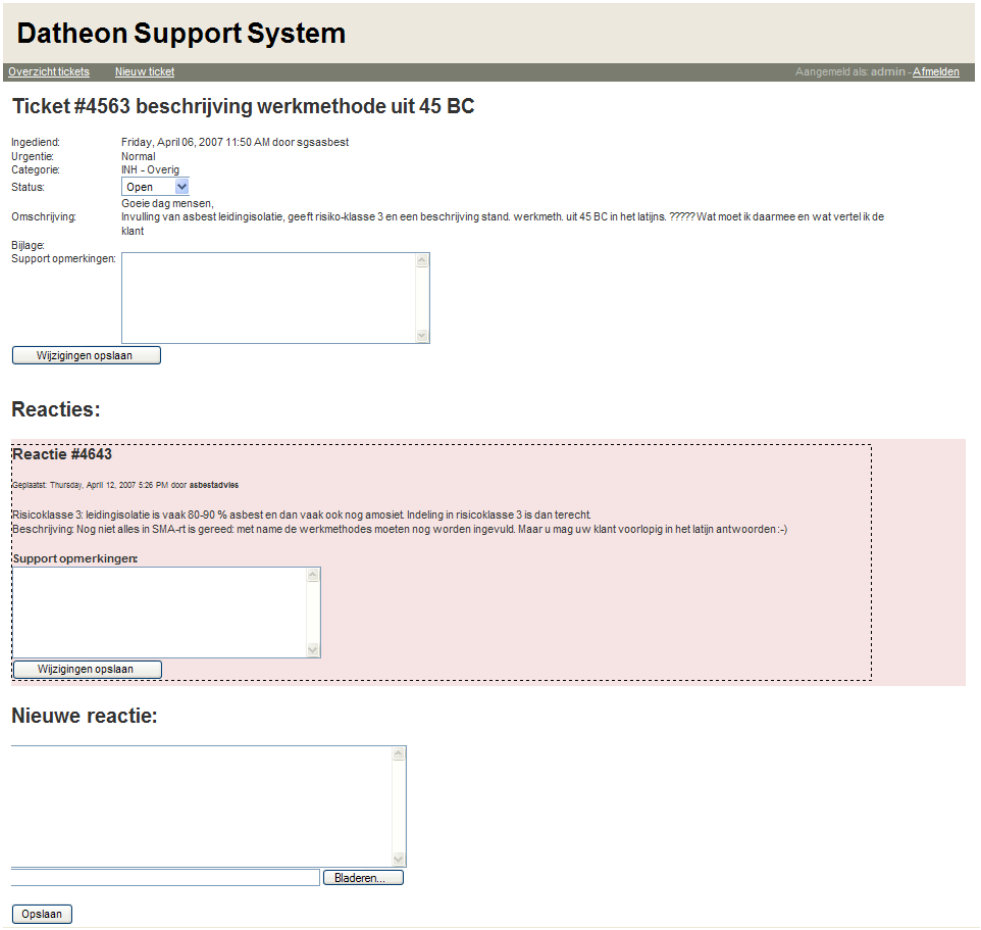

Op het moment dat een gebruiker doorklikt naar een ticket ziet hij de detailgegevens volgens bovenstaand formaat.

Voor de beheerders is er een apart veld beschikbaar om interne, alleen voor het support team bestemde opmerkingen te plaatsen.

6.3 Nieuw ticket

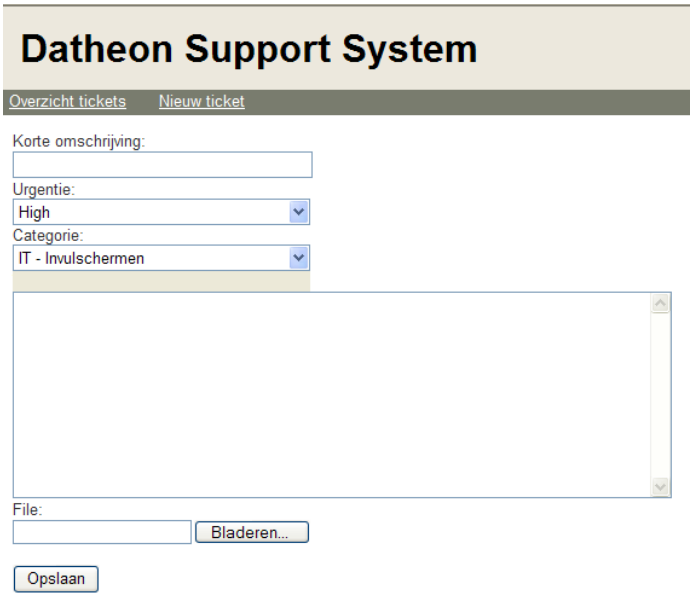

De gebruiker kan de volgende gegevens invoeren met betrekking tot een nieuw ticket:

- Korte omschrijving
- Urgentie (High / Medium / Low)
- Categorie : Er zijn een 10-tal categorieën geïdentificeerd waarvan 5 IT -gerelateerd en 5 inhoudelijk:
    - IT – Invulschermen
    - IT – Aanmelden
    - IT –Afrdukken
    - IT –Vastlopen
    - IT -Overig
    - INH - Consistentie wetgeving
    - INH –Conformiteit praktijk
    - INH – Ontbrekende situaties
    - INH – Onverwachte uitkomsten
    - INH – Overig
- Een volledige, tekstuele beschrijving
- Een bestand (bijvoorbeeld een schermafdruk of een word document)

6.4 Ticket sluiten

Indien geen verder communciatie meer nodig wordt geacht (door de indiener of door de support afdeling) kan het ticket worden gesloten door de status via het detail scherm te veranderen van “Open”naar “Gesloten”.

6.5 Attendering

Het support-systeem is voorzien van een email functionaliteit die de verschillende gebruikers attendeert als er wijzigingen hebben plaatsgevonden. Zo ontvangen de beheerders een melding als er een nieuw ticket is ingediend en ontvangen de indieners van tickets automatisch bericht als een van “hun” tickets is gewijzigd.

6.5.1 Nieuw ticket

Bij een nieuw ticket ontvangt de indiener het volgende bericht ter bevestiging van ontvangst :

SMA-rt support : Ontvangst ticket nr 5074 "voorbeeld ticket 1"

Bevestiging ontvangst support ticket

Hiermee bevestigen wij dat u op Monday, November 05, 2007 11:02 AM een support ticket aangemaakt met als omschrijving "voorbeeld ticket 1".

Wij hebben nummer 5074 aan het ticket toegekend.

De link hieronder leidt u, nadat u bent ingelogd, naar de details van het ticket:
http://www.asbestinfo.nl/support/TicketDetail.aspx?Id=5074

De support afdeling ontvangt het volgende bericht

SMA-rt support : Nieuw ticket nr 5074 "voorbeeld ticket 1"

Nieuw support ticket

Rik Arends heeft op Monday, November 05, 2007 11:02 AM een ticket aangemaakt met als omschrijving "voorbeeld ticket 1".

Wij hebben nummer 5074 aan het ticket toegekend.

Rechtstreekse link:
http://www.asbestinfo.nl/support/TicketDetail.aspx?Id=5074

6.5.2 Reactie op ticket

Als de support afdeling reageert op het ingediende ticket, wordt het volgende bericht naar de indiener gestuurd:

Reactie van support op uw ticket nr 5074 "voorbeeld ticket 1"

Reactie op support ticket

Er is door onze support afdeling op Monday, November 05, 2007 11:08 AM een reactie toegevoegd aan uw ticket 5074 met als omschrijving "voorbeeld ticket 1". Het unieke reactienummer is: 5076.

De link hieronder leidt u, nadat u bent ingelogd, naar de details van het ticket:
http://www.asbestinfo.nl/support/TicketDetail.aspx?Id=5074#5076

mc 3213

6.5.3 Ticket Sluiten

Als de indiener zelf of de support afdeling het ticket sluit (in geval er geen verdere communicatie meer noodzakelijk geacht wordt), worden eveneens automatische berichten naar indiener en support afdeling gestuurd.

Eindrapportage
SMA-rt

Stichting SCA
Postbus 22
6720 AA BENNEKOM
www.ascert.nl

Bijlage: Functionele beschrijving SMA-rt

INHOUD

1. INLEIDING 3

2. DOELSTELLING PROJECT (ONTLEEND AAN PROJECTBESCHRIJVING) 4
2.1. Aanleiding 4
2.2. Doel 4
2.3. Vraagstelling 4
2.4. Doelgroepen 4
2.5. Stoffenmanager Asbest als projectresultaat 5

3. HET UITEINDELIJKE PROJECTRESULTAAT SMA-RT 3.0 6

4. AANVULLENDE PROJECT: SMA-RT 3.0 NAAR SMA-RT 4.0 6
4.1. Aanpassing SMA-rt aan de wetgeving in 2007 6
4.2. Aanpassing SMA-rt van verouderde en niet of onvoldoende gevalideerde branche specifieke reparatie- en onderhoudswerkzaamheden 7
4.3. Aanvullende metingen risicoklasse 3 8

5. BEHEER EN ONDERHOUD SMA-RT 4.0 8
5.1. Wat moet SMA-rt beheer regelen? 8
5.2. Waar bestaat SMA-rt beheer uit? 9

6. HANDBOEK SMA-RT 4.0 9

Eindrapportage

Ontwikkeling en Implementatie Stoffen Manager Asbest (SMA-rt)

Versie oktober 2007

1. INLEIDING

In najaar 2005 is, op uitnodiging van Min. van SZW in het kader van het programma VASt, het project Stoffen Manager Asbest gedefinieerd en op 25-11-2006 voorgelegd voor subsidieverlening.

In de afgelopen periode is het project conform de voorgenomen planning en het beschikbare budget afgehandeld. De volgende tussenrapportages hebben plaatsgevonden:

- eerste periode verslag januari-mei 2006; verzonden d.d. 10 juli 2006; SC/CKe/06-099
- tweede periodeverslag juni-december 2006; verzonden d.d. 20 maart 2007; SC/CKe/07-059
- derde periodeverslag januari-juli 2007; verzonden d.d. 23 augustus 2007; SC/CKe/07-128

In deze eindrapportage wordt aangegeven wat uiteindelijk het project heeft opgeleverd.

Onderstaand wordt aan de hand van de oorspronkelijke planning een indruk gegeven van de voortgang van het project.

Planning	jaar	05	06												07						
	maand	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7
Fase	Omschrijving																				
1	vormgeven van structuur en inhoud van de SM-Asbestmodule	structuur			Inhoud																
2	ontwikkeling ondersteunende ICT processen																				
3	uitvoeren van testen pilot-projecten leidend tot validatie en vrijgave introductie																				
4	brede introductie met voorlichting en instructie												O								
5	Inrichting van beheer en onderhoud																				
6	Structuur voor praktijkondersteuning																				
A	Vergadering Projectteam	7-12	18-01		3-03	7-04	12-05	2-06	7-07	11-08	08-09	06-10	03-11	01-12	05 01	02-02		13-04 +27-04	11-05		
	Asbestinfodagen												13-14-15-16								
	Tussentijdse evaluaties							O						O						O	
B	Vergadering adviescie	17-11			23-03		23-05						24-08 + 28-					24-04		26 - 06	
C	Tussenrapportages						1							2							3

Bij het project betrokken branches waren:

- VVTB (Vereniging voor Verwijdering van Toxische en gevaarlijke Bouwmaterialen)
- VAVB (Vereniging van Asbest Verwijderende Bedrijven)
- VOAM (Vereniging voor Onderzoek naar Asbest en Milieubedreigende stoffen)

2. DOELSTELLING PROJECT (ontleend aan projectbeschrijving)

2.1. Aanleiding

De rijksoverheid wil het komende jaar in Nederland een risicogericht beleid implementeren voor het verwijderen van asbest. Alle toegestane handelingen met asbest zijn in het kader van dit beleid in een 3-klassensysteem in te delen ("Hoog, Midden, Laag Risico"). Op basis van de ingeschatte of bepaalde risico-klasse dient een specifiek beschermingsregime toegepast te worden. De huidige praktijksituatie van "altijd maximale bescherming" bij asbestverwijderen wordt in de nabije toekomst vervangen door "altijd optimale bescherming". In de voorbereiding van deze beleidswijziging zijn door TNO-Bouw & Ondergrond etc. handelingen ingedeeld, alsook het te verwachten risico per handeling op basis van blootstellinggegevens (*TNO-rapport; Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest*). De in het rapport opgenomen database aan gegevens kan, mits beter toegankelijk gemaakt voor nieuwe doelgroepen, een belangrijke hoeksteen zijn voor de implementatie van het nieuwe asbestbeleid.binnen ca 95% van het werkveld asbest .

2.2. Doel

Doel van dit traject is een Stoffenmanager-Asbestmodule (SM-A) te ontwikkelen en implementeren voor alle toepassingen van asbest. Een belangrijk deel van deze toepassingen van asbest zijn in bouwwerken en objecten en worden momenteel door het asbestbedrijfsleven verwijderd uit bouwwerken en objecten. De implementatie van de Stoffenmanager-Asbestmodule (SM-A) zal in eerste instantie beperkt blijven tot die verwijdering van asbest.
Binnen het werkveld asbest zijn in het kader van de Arbowet wettelijk certificatieregelingen verplicht. Asbestinventarisatie-bedrijven, asbestverwijderingsbedrijven en medewerkers zoals de deskundig toezichthouders asbestverwijdering en deskundig asbestverwijderaar dienen in het bezit te zijn van het passenden certificaat . Deze certificatieregelingen zijn onder beheer van de Stichting Certificatie Asbest. Een neven doel is de Stoffenmanager-Asbest zodanig vorm te geven dat deze integraal aansluit bij de genoemde certificatieregelingen. Het blijvend voldoen aan de certificatie-eisen door de bedrijven en medewerkers zou daardoor op een meer efficiënte wijze kunnen worden bewerkstelligd.

2.3. Vraagstelling

Concrete vraagstelling betreft de aard van de te ontwikkelen en implementeren Stoffenmanager-Asbest (SM-A) namelijk:

- Een module die het asbestinventarisatie en asbestverwijderingsbedrijf informatie levert om tot een veilige uitvoering van het werk te komen. Informatie die niet alleen aangeeft hoe (op welke wijze) het inventariseren en verwijderen moet worden uitgevoerd, doch ook onder welke voorwaarden.
- Een module waarmee een werkvoorbereider op basis van het hem aangeleverde asbestinventarisatie rapport als input (opgave van locatie, soort, hoeveelheid en hoedanigheid asbest en dergelijke) via de SM-A kan beschikken over een op de risico-klasse gebaseerd werkplan. Daarin is vermeld de juiste risicoklasse, de benodigde beschermingsmaatregelen en/of instructie voor de uitvoering van de werkzaamheden door de deskundig toezichthouder asbestverwijdering en de deskundige asbestverwijderaars.
- Een algemeen raamwerk waarin in principe alle relevante gegevens met betrekking tot asbest overzichtelijk gerubriceerd ondergebracht en/of naar verwezen kunnen worden.

2.4. Doelgroepen

Eerste doelgroep vormen de werkvoorbereiders/planners en medewerkers van asbestinventarisatie-, asbestverwijderings- en controlebedrijven. Een tweede doelgroep vormen de deskundigen in het kader van handhaving en toezicht op het voldoen aan de wettelijke voorschriften en regels en aan de certificatiegrondslagen als uitwerking van de Arbowet.

De Stoffenmanager zal het asbestverwijderingsbedrijf informatie kunnen gaan leveren om tot een veilige uitvoering van het werk te kunnen komen. Informatie, die aangeeft hoe (op welke wijze) het verwijderen moet worden uitgevoerd en ook onder welke voorwaarden.

De stoffenmanager asbest zal een integraal onderdeel kunnen uitmaken van het SCA-informatiepunt, zoals in onderstaande afbeelding is aangegeven. Naast input en export van gegevens met betrekking tot

opstart en afhandeling van asbestverwijderingswerken zal er ook een dynamische communicatie mogelijk kunnen zijn ten behoeve van handhaving en toezicht. Toegang tot de gegevens zal mede worden bepaald door het onderscheid in de private en publiekelijk verantwoordelijkheden en afspraken

Het betreft de volgende onderdelen:

- Definitie van het asbestverwijderingswerk en aanmelding bij de instanties voor handhaving en toezicht;
- (sloop-) vergunningsaanvraagprocedure en aanmelding;
- asbestinventarisatie met registratie van de rapportage;
- voorbereiding en uitvoering van asbestverwijderingswerk met de inzet van de stoffenmanager als operationeel instrument bij een op risico-klasse gebaseerd werkplan, een en ander na opgave van plaats (binnen/ buiten), soort en hoeveelheid asbest, hoedanigheid (mate van hechtgebondenheid, beschadigingen), bevestigingswijze, bijzondere omstandigheden, etc.;
- controle na verwijdering en verklaring van asbestvrij;
- afmelding van het gerede asbestverwijderingswerk;
- op grond van de gegenereerde gegevens periodieke evaluatie van het asbestverwijderingswerk

In hoeverre dit perspectief gerealiseerd kan worden zal mede afhangen van de resultaten van dit project.

2.5. Stoffenmanager Asbest als projectresultaat

De Stoffenmanager zal het asbestverwijderingsbedrijf informatie kunnen gaan leveren om tot een veilige uitvoering van het werk te kunnen komen. Informatie, die aangeeft hoe (op welke wijze) het verwijderen moet worden uitgevoerd en ook onder welke voorwaarden. Het gaat daarbij om projectspecifieke werkplannen met werkmethoden en veiligheidsmaatregelen.In onderstaande afbeelding is de functie van de stoffenmanager aangegeven.

afbeelding 2.6 Positie van de Stoffenmanager Asbest in het asbestveld

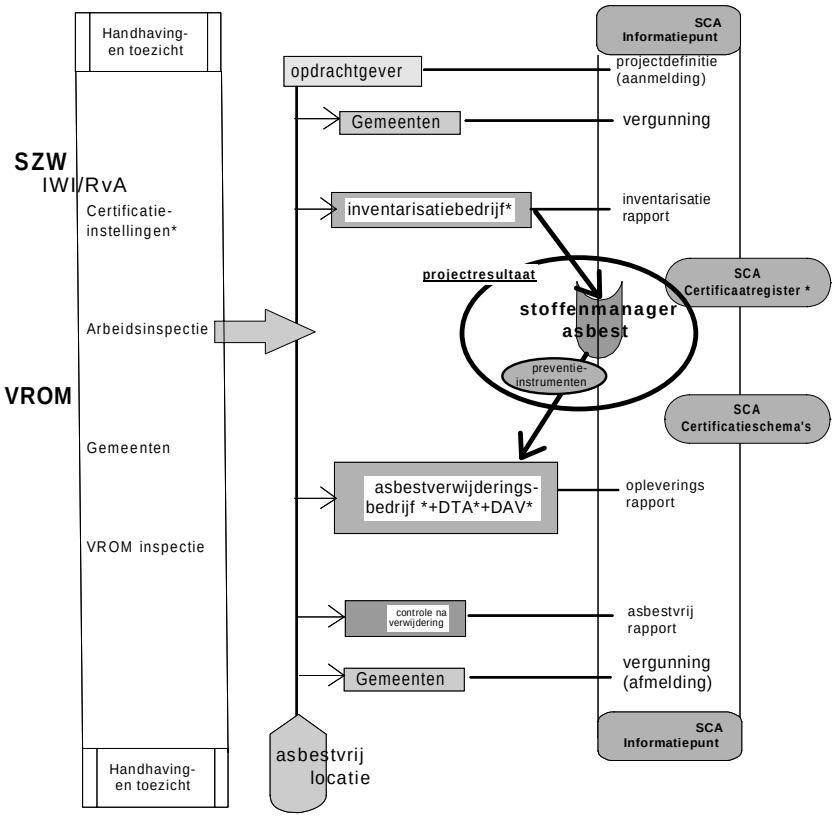

3. HET UITEINDELIJKE PROJECTRESULTAAT SMA-rt 3.0

Tijdens de projectafwikkeling is gekozen voor de naam SMA-rt (Stoffenmanager Manager Asbest Risoc techniek). Deze formulereing doet meer recht aan de functie van het projectresultaat dan de naam SMA (Stoffenmanger Asbest)

Het uiteindelijke projectresultaat is als volgt geformuleerd in de Bijlage: Functionele beschrijving SMA-rt:

> "De hoofdfunctie van de SMA-rt is het ondersteunen van de gebruiker bij de risicoklassificering van de uit te voeren asbestwerkzaamheden en de keuze van de juiste standaardwerkmethode. De gebruiker doorloopt daartoe voor elke locatie een vragentraject (de SMA-rt wizard) dat hem langs de relevante vragen leidt. Op basis van de gegeven antwoorden bepaalt de SMA-rt zelf welke vragen relevant zijn. Daarbij maakt SMA-rt gebruik van gegevens uit het Rapport TNO-MEP R 2004/523 "Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest".

Conform het projectvoorstel met betrekking tot de Stoffenmanager is SMA-rt gebaseerd op het TNO-rapport "Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest" van november 2004. Daarnaast is SMA-rt gerelateerd aan de beschikbare wet- en regelgeving op het moment van formulering van het systeem (eind 2005). Tijdens de ontwikkeling van de SMA-rt is dus geen rekening gehouden met eventuele nieuwe wet- en regelgeving.

Het projectteam heeft dan ook de keuze gemaakt het project af te ronden met SMA-rt versie 3.0. Deze versie is door een beperkte gebruikersgroep benut en heeft een aantal belangrijke opmerkingen opgeleverd, die vervolgens zijn ingebracht in SMA-rt versie 4.0. Dit aanvullende traject is buiten het VASt programma voor financiering voorgelegd aan Min van SZW en gehonoreerd (SZW-Verplichtingen nummer 1128-0001).

4. AANVULLENDE PROJECT: SMA-RT 3.0 NAAR SMA-RT 4.0

4.1. Aanpassing SMA-rt aan de wetgeving in 2007

In het jaar 2006 is door het Ministerie van SZW nieuwe wet- en regelgeving met betrekking tot asbest openbaar gemaakt. Alhoewel het betreffende TNO-rapport wel is gebruikt voor de tot standkoming van deze wetswijzigingen, zijn er op een aantal punten toch verschillen ontstaan tussen SMA-rt 3.0 en de nieuwe wet- en regelgeving.

De volgende nieuwe wet- en regelgeving vanaf 2006 zijn niet in SMA-rt 3.0 verwerkt:

- Besluit van 7 juli 2006 tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit houdende regels met betrekking tot blootstelling van werknemers aan de risico's van asbest, Staatsblad 348, 2006.
- Wijziging beleidsregels arbeidsomstandigheden wetgeving, Staatscourant 252, december 2006.

De volgende inconsistenties met consequenties voor de SMA-rt zijn reeds geïdentificeerd:

- **glovebag methode (couveuze zak)**
  Het TNO-rapport is uitgegaan van alleen gecertificeerde asbestsaneerders. Dat betekent dat de verwijdering van pakkingen, asbestkoord en –doek, leidingisolatie en andere kleinschalige isolatietoepassingen via een specialistische glovebag methode in een lage risicoklasse (klasse 1) kon vallen. Het nieuwe Arbobesluit stelt echter geen speciale eisen aan asbestsaneerders bij risicoklasse 1 saneringen. De glovebag-methode is echter specialistisch werk. Bij verkeerd gebruik ontstaat een risicovolle situatie (asbestvezelconcentratie > grenswaarde).

  Aangezien er zowel voor onderhoudsactiviteiten als in de saneringsbranche veel behoefte is aan een glovebag-methode wordt voorgesteld om aan het gebruik van de glovebag-methode aanvullende eisen te stellen: Uitvoering alleen door een DTA-er en de aanwezigheid van een deco-unit (standby) ter plaatse. Dit voorstel, dat reeds met het Ministerie van SZW is besproken op vrijdag 27 april, houdt in dat er een systeem aanpassing noodzakelijk is (invoeren nieuwe randvoorwaarden, activeren glove-bag methode in 2 risicoklassen "1 en 2"). Daarnaast dienen ook tekstuele aanpassingen uitgevoerd te worden (o.a. aanpassing werkplanelementen en helpteksten)

- **tekstuele verschillen**
  In het SMA-rt systeem worden diverse verplichtingen gesteld met betrekking tot beschermende maatregelen (o.a. halfgelaatsmasker risicoklasse 1 saneringen), kwalificatie, certificatie en accreditatie (o.a. verplichting certificering/accreditatie asbestsaneerders en inspectie-instanties bij risicoklasse 1 saneringen) en conformiteit aan NEN-normen (o.a. verplichtingen NEN 2991 bij risicoklasse 3 saneringen). Deze zaken zijn gebaseerd op aanbevelingen in het TNO-rapport.

  In het nieuwe Arbobesluit is wel gebaseerd op het TNO-rapport, maar sommige door TNO voorgestelde verplichtingen zijn in het Arbobesluit niet overgenomen (o.a NEN 2991, certificatie/accreditatie risicklasse 1, halfgelaatsmasker, vakinhoudelijke beoordeling werkplan) Daarnaast zijn in de nieuwe artikelen van het Arbobesluit soms andere bewoordingen gebruikt ten opzichte van de oude wet- en regelgeving, die gebruikt is in de SMA-rt. Op grond van eenduidigheid zullen de diverse werkplanelementen en helpteksten in de SMA-rt gecontroleerd en aangepast moeten worden, waarbij het Arbobesluit als referentie wordt gehanteerd.

- **verwijzingen naar artikelen en beleidsregels**
  In het SMA-rt systeem worden tijdens het invullen en bij de uiteindelijke uitdraai van de risicoklasse rapportage diverse verwijzingen gemaakt naar artikelen en beleidsregels uit het Arbobesluit en het Asbestverwijderingsbesluit. Met de uitgebrachte wijzigingen in het Arbobesluit zijn artikelen inclusief de nummering gewijzigd waardoor meerdere verwijzingen in het SMA-rt systeem niet meer kloppen.

In onderdeel 1 gaat het om zowel systeem aanpassingen als tekstuele aanpassingen. Voor onderdeel 2 en 3 betreft het alleen tekstuele aanpassingen. De systeemaanpassingen zijn arbeidsintensief aangezien de gehele struktuur van de SMA-rt moet worden doorlopen en daar waar nodig moet worden aangepast. Voor onderdeel 2 en 3 zullen alle verschilende werkplan elementen zoals die nu door SMA-rt wordend uitgeprint moeten worden getoetst aan de nieuwe gewijzigde artikelen en beleidsregels en daar waar inconsistenties optreden moeten worden aangepast.

De aanpassingen zijn noodzakelijk aangezien door SMA-rt op dit moment informatie wordt gegenereerd die niet overeenkomt met de artikelen, richtlijnen en beleidsregels in de nieuwe wet- en regelgeving. Dit zorgt nu al voor verwarring bij de testgebruikers en zal bij de ingebruikname door asbestinventariseerders en –saneerders als dermate hinderlijk worden ondervonden dat het maatschappelijk draagvlak voor het SMA-rt systeem in de huidige vorm minimaal zal zijn.

4.2. Aanpassing SMA-rt van verouderde en niet of onvoldoende gevalideerde branche specifieke reparatie- en onderhoudswerkzaamheden

Bij de ontwikkeling van het SMA-rt systeem is ten behoeve van activiteiten in risicoklasse 1 gebruikt gemaakt van de blootstellingsgegevens in het TNO-rapport en van de veelal branche specifieke activiteiten die in de oude wet- en regelgeving waren vrijgesteld van bepaalde verplichtingen conform het Arbobesluit. Het gaat hierbij vooral om reparatie- en onderhoudswerkzaamheden aan asbesthoudende producten.

Veel van bovengenoemde activiteiten zijn in risicoklasse 1 ingeschaald, aangezien het conform de wetgeving om vrijstellingsactiviteiten ging. Bij het testen van het SMA-rt systeem is echter geconstateerd dat bij een aantal van deze branche specifieke activiteiten het werkprotocol verouderd en/of onvolledig is en niet meer voldoet aan de nieuwe wet- en regelgeving. De protocolen zijn derhalve ontoereikend om te kunnen garanderen dat het blootstellingsniveau onder de 0,01 vezels/cm^3 zal blijven. Daarnaast zijn enkele van deze activiteiten niet of onvoldoende onderbouwd met meetgegevens uit het TNO-rapport, terwijl ook uit andere bronnen geen valide onderbouwing met meetresultaten beschikbaar is. Het gaat onder andere om een aantal werkbeschrijvingen/instructies in de onderstaande stukken:

- het Handboek Asbest, Verantwoord omgaan met en veilig werken aan asbesthoudende installaties opgesteld door V.N.I., Intechnum 2000 (maken van doorvoeringen)
- Leidraad verantwoord werken bij het voorbehandelen en schilderen van asbesthoudende materialen, 2005 (voorbehandelen van asbestcement platen ouder dan 15 jaar)
- Interne Instructie Arbeidsinspectie, 2005 (reinigen en hoge druk reinigen asbestcementpanelen)

Aangezien de door TNO ontwikkelde database als maatgevend wordt beschouwd dient voor alle branche specifieke reparatie- en onderhoudswerkzaamheden gecontroleerd te worden of deze voldoende onderbouwd zijn met meetgegevens. Bij onvoldoende onderbouwing dienen deze activiteiten verplaatst te worden naar risicoklasse 2 en aangegeven te worden dat er onvoldoende onderbouwing is waardoor eigen validatiemetingen noodzakelijk zijn. Het betreft hier zowel systeem aanpassingen (aanpassen risicoklasse) als tekstuele aanpassingen (werkplan elementen en helpteksten).

Daarnaast zijn enkele branche specifieke handelingen wel onderbouwd met meetgegevens, echter dermate specialistisch (o.a. het maken van doorvoeringen) dat bij verkeerd gebruik een risicovolle situatie (asbestvezelconcentratie > grenswaarde) ontstaat. Voorgesteld wordt om aan het gebruik van dergelijke specifieke handelingen aanvullende eisen te stellen: aantoonbare ervaring/expertise en de aanwezigheid van een deco-unit ter plaatse. Dit voorstel, dat reeds met het Ministerie van SZW is besproken op vrijdag 27 april, houdt in dat er een systeem aanpassing noodzakelijk is (invoeren nieuwe randvoorwaarden, activeren onderhoudshandelingen in 2 risicoklassen “1 en 2”). Daarnaast dienen ook tekstuele aanpassingen uitgevoerd te worden (o.a. aanpassing werkplanelementen en helpteksten)

4.3. Aanvullende metingen risicoklasse 3

Met betrekking tot risicoklasse 3 saneringen wordt in het nieuwe Arbobesluit een verzwaarde eindbeoordeling verplichting gesteld, waarbij in aangrenzende ruimten dient te worden gemeten. In het besluit wordt echter niet ingegaan op het tijdstip van meten (voor of na afbreken van het containment), de wijze waarop er dient te worden gemeten (stofmonsters, luchtmonsters, lichtmicroscopie of elektronmicroscopie, aantal metingen, meetduur, meetstrategie) en toetsingscriteria (grenswaarde, VR-niveau, gemiddelde/afzonderlijke meetwaarde(n), bovengrens meetwaarde).

NEN 2939 Werkplekatmosfeer- Bepaling van de concentratie aan respirabele Asbestvezels in de lucht bij het werken met – of in de directe omgeving van asbest of asbesthoudende producten, met behulp van microscopische technieken.

5. BEHEER EN ONDERHOUD SMA-rt 4.0

Het SMA-rt projectteam heeft nagedacht over het beheer en onderhoud van SMa-rt in de operationele fase met onderstaand als resultaat.

5.1. Wat moet SMA-rt beheer regelen?

(Wat moeten we doen om SMA-rt in de lucht te houden?)

Er moet een overlegstructuur zijn waarin betrokkenen het functioneren van de SMA-rt kunnen bespreken/evalueren/bijsturen:
- SCA-TNO-SZW-Banche
- Betrokkenen in de Asbestketen
- Link met het werkveld

Continuïteit moet gewaarborgd zijn:
- Wat gebeurt er als de hosting down is?
- Continuïteit bij personeelswisselingen, het hangt nu nog te veel op personen
  - Kwaliteitssysteem+Handboek en beschrijvingen

Er moeten financiële middelen zijn:
- Lopende kosten moeten betaald
  - SCA ondersteunen, externe financiering mogelijk?
  - Betalen voor oplossing vragen?

Gebruikers moeten getraind kunnen worden:
- Nieuwe gebruikers in bestaande doelgroepen
- Nieuwe doelgroepen van gebruikers

Inhoudelijk met de SMA-rt altijd actueel zijn:
- Aanpassingen aan wet- en regel-geving, volgen van de wtgeving

Groeipotentieel SMA-rt:
- Reikwijdte SMA-rt, bekendheid en mago

Nieuwe gebruikers toelaten, Volumecapaciteit
Nieuwe doelgroepen
Klantvriendelijkheid:
Wat vinden klanten van de SMA-rt belangrijk?
Afhandeling van Tickets, juiste antwoorden, snelle afhandeling
Besef bij gebruikers dat SMA-rt serieus omgaat met vragen van de klant en dienstverlening naar de klant
SMA-rt toegankelijk: duidelijk adres voor contact, vragen mogen niet verdwalen
Feedback van gebruikers verwerken
Fouten in systeem herstellen/oplossen
Aanpassen software
Nieuwe gegevens uit de praktijk toevoegen aan database, “LEREND SYSTEEM) door TNO. Kwaliteit geborgd.

5.2. Waar bestaat SMA-rt beheer uit?

Organisatievorm:
Rol CCvD
Positie Werkveld Asbest (SZW VROM, etc)
Rechtsvorm
Aansprakelijkheid
Eigen personeel?
Volume meting Helpdeskfunctie
Inhoudelijke ondersteuning
Technische ondersteuning
Volume inschatting gebruik SMA-rt
Inventarisatie kosten
Beschrijving:
Kwaliteitshandboek
QMS handboek
Frame ISO 9001
Deelprocessen vastgelegd
Klachtenprocedures vastgelegd
Wijzigingsprocedures

Structuur van verantwoordelijkheden en bevoegdheden
Functies (organogram)
Beschreven taken
Directe operationeel beheerder met ondersteunende werkgroep

Financiën
Financieel beheer: begroting
Financiering op de langere termijn zeker stellen
Financiële verantwoording
Functioneren
Contracten met Leveranciers
SLA TNO
SLA Datheon
SLA Hosting
Bekendheid SMA-rt
Nieuwsbrief over functioneren SMA-rt
Informatievoorziening naar nieuwe gebruikers(groepen)

6. HANDBOEK SMA-rt 4.0

Op 9 november 2007 is het internet instrument SMA-rt 4.0 vrijgegeven ten behoeve van de risicoklasse bepaling bij asbestverwijdering. Het instrument is tot stand gekomen in het kader van het VAst programma van het Min van SZW en door het SMA-rt team onder verantwoordelijkheid van de Stichting Certificatie Asbest (SCA) ontwikkeld.

Het directe beheer en onderhoud is door het bestuur SCA gedelegeerd aan het SMA-rt team.

De taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en werkwijzen bij het gebruik, beheer, onderhoud en doorontwikkeling zijn in dit handboek omschreven.

Van:	10.2.E
Aan:	voorzitter@ascert.nl
Cc:	10.2.E @ascert.nl; 10.2.E 10.2.E
Onderwerp:	RE: kamervragen vensterbanken
Datum:	dinsdag 4 december 2018 15:09:50
Bijlagen:	Outlook-1461153306.png

Dag 10.2.E

Dankjewel. Maar ik zou het toch graag doen zoals ik voorstelde. We stellen de antwoorden op en checken feitelijkheden bij jullie.

11.1

We kunnen hier donderdag wel even bij stil staan.

Groet 10.2.E

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: Voorzitter Stichting Ascert
Verzonden: 3 dec. 2018 14:36
Naar: 10.2.E
Cc: Hoofd Bureau Ascert ; 10.2.E ; 10.2.E
Onderwerp: Re: kamervragen vensterbanken

Dag 10.2.E

Ik ben zo vrij geweest op een aantal vragen een bijdrage te leveren voor de beantwoording daarvan. Ik weet niet hoe snel je deze antwoorden naar de Kamer stuurt, anders stemmen we graag donderdag nog een en ander af.

Gr. 10.2.E

Met vriendelijke groeten,

10.2.E
voorzitter

E voorzitter@ascert.nl
M +31 10.2.E

> Op 27 nov. 2018, om 15:18 heeft 10.2.E @MINSZW.NL> het volgende geschreven:
>
> Dag 10.2.E , 10.2.E
> Waar we al een beetje bang voor waren: Er zijn Kamervragen gesteld over de (niet-) aanpassing van vensterbanken in SMArt. Bijgaand ter info.
> Mogelijk komen we bij jullie om feitelijkheden te checken in de beantwoording.

Daar moeten we ons nu op gaan toeleggen.
Groet [10.2.E]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievel jk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

<2018Z22127 Kamervragen vensterbanken.docx>

Van:	10.2.e
Aan:	"Voorzitter Stichting Ascert"
Cc:	10.2.e
Onderwerp:	RE: pilot
Datum:	donderdag 20 december 2018 08:51:41
Bijlagen:	image001.png

Hartelijk dank 10.2.e We gaan erover denken. Maar dat zal wel na de kerstvakantie worden. Goede dagen alvast en we hebben snel weer contact in januari.
Hartelijke groet 10.2.e

Van: Voorzitter Stichting Ascert
Verzonden: woensdag 19 december 2018 22:44
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: pilot

Beste 10.2.e
Zoals afgesproken zet ik in het kort de punten op de mail zoals we die vanmiddag hebben besproken inzake een eventuele pilot in het kader van risicogericht werken in combinatie met de sanering van vensterbanken. Ascert wil graag met jullie meedenken over de inrichting van die pilot. We hebben de volgende punten met elkaar besproken:

- De (eventuele) pilot vindt plaats in een periode van (bijvoorbeeld) 1 jaar.
- Onderzocht moet worden of het mogelijk is de pilot uit te voeren ook als de werkwijze formeel niet binnen de huidige wetgeving valt. De pilot is immers bedoeld om te experimenteren en op basis van dit experiment (nieuwe) gegevens/data te verzamelen zodat we meer inzicht krijgen in de aanpak en inrichting van risicogestuurd werken.
- Samenwerking tussen Ascert en SZW is van essentieel belang. Enerzijds voor het draagvlak, anderzijds om de uitvoering buiten het bestaande schema en/of de bestaande wetgeving te laten plaatsvinden. Op grond van het uitgevoerde onderzoek van TNO moet worden toegestaan dat zonder containment en ABM gesaneerd kan worden.
- De pilot moet als zodanig worden ondergebracht in SMArt. Binnen SMArt wordt verwezen naar de pilot en naar de voorwaarden waaronder de pilot plaatsvindt.
- Toezicht tijdens de saneringswerkzaamheden is van essentieel belang en dient nader uitgewerkt te worden t.b.v. de pilot.
- Om inzicht te krijgen in de voorwaarden van de borging dienen de data van de tussentijdse- en eindcontroles centraal verzameld te worden. Dit zou een voorwaarde kunnen zijn die onderdeel uitmaakt van de pilot. De verzamelde data worden gebruikt om de uiteindelijke borging vast te stellen.

Ascert wil graag bijdragen aan een snelle verwezenlijking van dit experiment en aan de realisatie van een breed draagvlak om op korte termijn tot uitvoering van de pilot te komen. Het lijkt ons goed op hier op korte termijn verder over te praten.
Met vriendelijke groeten, namens het bestuur van Ascert,

10.2.e
voorzitter

E voorzitter@ascert.nl
M +31 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e @aedes.nl>
Verzonden: donderdag 15 november 2018 17:46
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: ter info: reactie Aedes op uitnodiging Aedes mbt consultatie visiedocument

Beste 10.2.e

Dank voor je reactie. Ik begrijp jullie wens dat wij in gesprek blijven met Ascert. Ons vertrouwen in de onafhankelijkheid van Ascert is echter inmiddels wel geschaad natuurlijk. De ambitie van beheersorganisatie Ascert om niet alleen een schemabeheerder te zijn ('we zien voor Ascert in een breder kader een taak weggelegd"), gaat overigens beduidend verder dan (inderdaad hoog nodig) intern schoon schip maken.
Daarnaast is door beheersorganisatie Ascert deze intentie expliciet verwoord: alle saneringswerkzaamheden moeten onder het certificatiestelsel worden gebracht (p. 6). Aedes heeft niet de illusie dat ditmaal wel rekening wordt gehouden met onze opinie. Wat ook niet meewerkt, is dat we horen dat de directeur van de marktleider in de asbestindustrie een rondje langs asbestverwijderaars maakt om erop aan te dringen niet mee te werken aan sanering van vensterbanken onder risicoklasse 1. De marktpartijen dicteren zelf de regels en uitvoering ervan, en creëren nog meer markt die wordt beschermd met een hoge toetredingsdrempel.

Uiteraard wil Aedes de impasse omtrent de vensterbanken doorbreken. En we voorzien dat we dadelijk met beglazingskit tegen dezelfde barrière van beheersorganisatie Ascert (en asbestindustrie) aanlopen. We hebben daarom juridisch advies gevraagd en willen aandacht laten geven aan deze absurde situatie.

Hopelijk heb ik onze positie hiermee voor jullie, voor zover nog nodig, duidelijk kunnen maken.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e
wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: vrijdag 9 november 2018 18:13
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: ter info: reactie Aedes op uitnodiging Aedes mbt consultatie visiedocument

Dag 10.2.e

Dank voor de informatie.

Nav de beleidsreactie van de Staatssecretaris zou het volgens mij juist heel raar zijn als Ascert niet aan een fundamentele bezinning op het functioneren en met aanpassingen in de organisatie zou gaan werken. Er moeten toch zaken veranderen? Wij zijn dan ook heel blij dat Ascert deze handschoen heeft opgepakt.
Maar het is daarbij dan wel van belang dat opdrachtgevers, lees jullie, goed worden vertegenwoordigd! We zouden het dan ook heel jammer vinden als jullie niet meewerken en de kritiek en het commentaar wat je wel hebt, niet ook echt bij Ascert zou inbrengen.....

Ik zou toch willen vragen om Ascert, en met name de voorzitter , nu op zijn minst het voordeel van de twijfel te geven.
Hoezeer ik me ook kan voorstellen dat dat op dit moment moeilijk is gezien de vensterbanken kwestie. Dat begrijp ik goed; toch zou het jammer zijn als dat broodnodige aanpassingen in de voorstellen in de weg zou staan.

Ik hoop dus toch dat jullie het opnieuw in overweging zouden willen nemen.

Groet, 10.2.e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com) _____
Van: 10.2.e @aedes.nl>
Verzonden: 9 nov. 2018 16:53
Aan: "10.2.e
Onderwerp: ter info: reactie Aedes op uitnodiging Aedes mbt consultatie visiedocument

Beste 10.2.e en 10.2.e

Aedes vindt het niet gewenst dat beheerorganisatie Ascert op de stoel van de staatssecretaris gaat zitten en uitvoering van haar actiepunten voor eigen rekening wil nemen. Zie onderstaand onze weigering om in gesprek te gaan over betreffend visiedocument.

Volgens 10.2.e is er nog overleg lopende met jullie over 'de vensterbanken'. Is daar meer over te melden??

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl<http://www.aedes.nl/>
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e
Goes<https://nl.linkedin.com/in/rogiergoes/aedes.nl/DFS/Home$/r.goes/Documenten/Afbeeldingen>

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 9 november 2018 16:45
Aan: 'Hoofd Bureau Ascert' <secretaris@ascert.nl>
CC: v10.2.e @Mitros.nl
Onderwerp: RE: Uitnodiging consultatie visiedocument

Beste 10.2.e

Van 10.2.e , als lid CCvD, ontvingen wij onderstaande uitnodiging voor een consultatie betreffende een visiedocument van beheerorganisatie Ascert. Daaruit blijkt een ambitie om het takenpakket uit te breiden tot alles wat met asbest heeft te maken. Onze recente ervaringen met de beheerorganisatie Ascert laten zien dat deze taakverbreding ongewenst is. Een organisatie die weigert uitvoering te geven aan de herhaalde opdracht van het ministerie van SZW om de risico indeling van vensterbanken in SMArt aan te passen, komt niet betrouwbaar over. De verwachting van beheerorganisatie Ascert dat "de juiste (?) beelden bij iedereen (weer) op het netvlies" komen te staan, lijkt daarmee een illusie (p. 2 visiedocument).

De staatssecretaris van SZW is kritisch over het functioneren van beheerstichting Ascert en heeft verbeteringen in het stelsel aangekondigd. Aan haar initiatieven om de knelpunten weg te werken, zullen wij graag meewerken. Wij zien geen reden om dan nu met de beheerstichting Ascert in gesprek te gaan over een verbreding van taken.

Tot slot: klopt het inderdaad dat het hier gaat om "het concept-visiedocument Ascert zoals dat door de Raad van Toezicht van Ascert is vastgesteld". Dit document is Aedes namelijk niet eerder onder ogen gekomen?
Zekerheidshalve verwijs ik daarbij ook naar ons verzoek van 3 mei om ondergetekende als (eventueel tijdelijk) opvolger in de RvT te benoemen.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl<http://www.aedes.nl/>
Twitter: @10.2.e <https://twitter.com/10.2.e
LinkedIn: 10.2.e
Goes<https://nl.linkedin.com/in/rogiergoes/aedes.nl/DFS/Home$/r.goes/Documenten/Afbeeldingen>

Van: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl<mailto:secretaris@ascert.nl>>
Verzonden: woensdag 24 oktober 2018 10:39
Aan: 10.2.e

Onderwerp: Uitnodiging consultatie visiedocument

Beste mensen,

Enige tijd geleden hebben we als Ascert binnen de gehele sector gesprekken gevoerd om informatie op te halen met betrekking tot het functioneren van het Certificatiestelsel Asbest. Een en ander heeft geresulteerd in een document waarin we de belangrijkste knelpunten hebben samengevat. Op grond van deze bevindingen hebben wij in de afgelopen periode gewerkt aan de gewenste koers voor Ascert in de komende jaren.

Namens het bestuur van Ascert wil ik jullie namens de opdrachtgevers uit het CCvD (Aedes, VIA, Universiteiten) bij deze uitnodigen voor een consultatie van het visiedocument op maandag 12 november om 10:00. We denken dat dit 1 á 1,5 uur duurt. De locatie kunnen we nog nader vaststellen. Wij vernemen graag of dit mogelijk is en zouden jullie feedback erg op prijs stellen. Gevraagd wordt of jullie intern willen afstemmen wie namens jullie vereniging aanwezig zou kunnen en dit aan ons door te geven.

Bijgaand zenden we jullie het concept-visiedocument Ascert zoals dat door de Raad van Toezicht van Ascert is vastgesteld. Voordat we tot een definitieve vaststelling van deze visie overgaan, horen we graag hoe jullie tegen de voorgestelde richting aan kijken. Daarom nodigen we jullie uit voor de bijeenkomst zoals hierboven vermeld.

Voor de goede orde merken we op dat we dit document geschreven hebben vanuit de huidige situatie, maar ook indachtig de voorstellen die we eerder dit jaar hebben gedaan om het stelsel op onderdelen te vernieuwen en te verbeteren. Bij de uitwerking van deze visie hebben we ons vervolgens gefocust op de 'ideale' situatie voor de toekomst en ons niet laten hinderen door bestaande structuren en wettelijke, juridische dan wel politieke obstakels. Het document is nadrukkelijk een visie: het geeft richting aan en is niet bedoeld als een programma waarin we al onze werkzaamheden en activiteiten concreet en tot in de details op papier hebben gezet. Pas nadat het visiedocument in november 2018 definitief door het bestuur en de RvT is vastgesteld, wordt er een uitvoeringsprogramma gemaakt en een planning opgesteld.

Voorgestelde agenda voor het gesprek.
AGENDA

1. Opening en mededelingen

2. Op hoofdlijnen bespreken van het concept-visiedocument (zie bijlage).

Bespreken van de missie en de vijf pijlers:
- Draagvlak en onafhankelijkheid
- Vakmanschap
- Regelgeving
- Innovatie en onderzoek
- Communicatie

3. Governance

4. Rondvraag en sluiting

NB Separaat is er ook nog een consultatie met werkgevers, CKIs, werknemers en omgevingsdiensten.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Hoofd Bureau

www.ascert.nl<https://emea01.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.ascert.nl%2F&data=02%7C01%7Cvnouwens%40mitros.nl%7C5aed218ecd0f4a71ae5208d6398c2275%7Cbb026ee81913402a912421951ba21a55%7C0%7C0%7C636759671521502785&sdata=KLA755wkVVCQJpjp9X0Q%2BJBbXIDSlccYbW1HDGL0vr4%3D&reserved=0>
M: 06-41 22 85 77

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: vrijdag 19 oktober 2018 17:03
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: uit mail 10.2.e ter info

Hoi 10.2.e
Over de onderhands verkregen validatie rapporten. Graag vragen of 10.2.e die kan toesturen!

Wat betreft de mail van 10.2.e over eindcontrole, die was ook gericht aan mij. Ik hen hem gevraagd maar meer details van de afkeur en vooral gevraagd of hij na kon gaan hoe er gesaneerd was. De conclusie onder de grenswaarde geldt namelijk niet voor alle vensterbanken. Ik kan me voorstellen dat je afkeur kan krijgen wanneer vensterbanken er uit gesloopt zijn. Wanneer ze niet eruit gesloopt zijn, verwachten we geen afkeur op blootstelling. Ik zal kijken of ik die mail nog kan vinden.
Groet,
10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 19 okt. 2018 om 12:56 heeft 10.2.e @MINSZW.NL> het volgende geschreven:

> Hoi 10.2.e
> Zoals besproken. Ik kopieer even uit mailtje van 10.2.e want hij heeft in die mail nog meer staan, niet dat dat heel spannend is en het heeft ook niet met TNO te maken, maar het leek me niet nodig dat door te sturen.
> Het was een mail van 10.2.e aan 10.2.e na het CCvD van afgelopen woensdag. Hij verwijst daarin naar een mail die hij ons (jou ook) stuurde op 15 maart 2018. Laat even weten als je die niet kunt terugvinden. Stuur deze mail maar niet door.
> Groet, 10.2.e
> N.a.v. het CCVD en je verbazing dat er data zou zijn die restproblemen na vensterbanken aangeven. Onderstaande is mijn mail hierover aan SZW, TNO (later ook I-SZW). Resultaat is dat er onder de huidige borging meerdere duizenden situaties zijn waar een vorm van (asbest) restanten achterblijven, zelfs met opgeleide saneerders, CI en eindcontrole en ik probeer al heel lang aandacht hiervoor te krijgen maar het wordt structureel genegeerd en niet in de overweging / rapportages opgenomen. Ik vind dit erg vervelend, want toen 2 jaar geleden mijn data nodig was om de standleidingen uit het 2A regiem te halen wist iedereen niet hoe snel 60 rapportjes in een weekend door mij samengevoegd tot de werkelijkheid moest worden verheven om een forse ingreep te doen.
>
> Mocht je geholpen zijn, heb ik wellicht ook (onderhands gekregen) validatiemetingen van vensterbanken met een onvoldoende afloop (boven grenswaarden) welke niet in de besluitvorming worden meegenomen.
> 10.2.e
>
> Beleidsmedewerker Gezond Werken
> Directie Gezond en Veilig Werken
> Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
> Tel 06 10.2.e
> 10.2.e @minszw.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 6 februari 2019 10:57
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken

Dag 10.2.e

Ik kende het stuk niet, maar lees het als een voorstel om uit de impasse te komen; op zich positief.
Het staat CCvD partijen natuurlijk vrij om met een voorstel tot schemawijziging te komen.
Ascert heeft iets dergelijks al eerder bij ons geschetst. We hebben daar geen oordeel over gegeven, maar hen gewezen op hun rol. Binnen die rol kunnen ze schemawijzigingsvoorstellen doen.

Wij hopen nog steeds dat het mogelijk is afspraken te maken over een pilot/proefperiode. Dat kan ook sneller: Een (dergelijke) schemawijziging zou ook voor toetsen etc langs de instanties moeten: 1 april is dan niet haalbaar.

Groet 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 5 februari 2019 17:09
Aan: 10.2.e
Onderwerp: vensterbanken

Beste 10.2.e en 10.2.e

Onze vertegenwoordiger in de Ascert Werkkamer Proces werd verrast met dit agendapunt dat vanuit de asbestsector is ingebracht. Is vandaag niet behandeld, maar zal dat wel worden op 21 februari.
Wij zijn nogal verbaasd over deze insteek (vensterbanken in een schema?), of kunnen jullie dit wel plaatsen?

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e 10.2.e

Van: 10.2.e
Aan:
Cc:
Onderwerp: RE: vensterbanken
Datum: woensdag 19 juni 2019 11:06:31

Dag 10.2.e
Ik probeerde je te bellen, maar geen gehoor, dan maar even reactie per mail.
Tot nu toe is de risicoklassificatie in SMArt van vensterbanken nog niet aangepast. Je tweede vraag vind ik bijzonder: zoals je weet hebben wij als SZW veel werk gestoken in afspraken over een proefperiode/pilot met I SZW, maar deze kon helaas niet doorgaan omdat Aedes niet mee wilde werken.

We werken conform de beleidsreactie aan afspraken met Ascert voor de toekomst. Daar kan ik nog geen uitsluitsel over geven.
Groet 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 17 juni 2019 13:40

Aan: 10.2.e

Onderwerp: vensterbanken

Beste 10.2.e
Wij vragen ons af of er al beweging zit bij Ascert om vensterbanken als rk-1 in SMART op te nemen, of dat de staatssecretaris daar nog werk van heeft gemaakt?
Kun jij me informeren of we nog iets kunnen verwachten.?
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.e
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 12 december 2018 10:53
Aan: 'Hoofd Bureau Ascert'
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervraag

Dankjewel. Het is niet essentieel voor het antwoord maar mogelijk wel bruikbaar.

Van: Hoofd Bureau Ascert
Verzonden: dinsdag 11 december 2018 19:28
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Re: vensterbanken Kamervraag

Hoi 10.2.e

Die info heb ik nu niet. Ik heb toen die statistieken door de ICT partij laten maken.
Ik heb nu bij de ICT Partij toch even opgevraagd hoeveel smarts er voor product kit gemaakt zijn. Met een beetje mazzel krijg ik morgen antwoord en zal ik dat aan je doorsturen.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Hoofd Bureau

www.ascert.nl
M: 06-10.2.e

Van: 10.2.e @MINSZW.NL>
Datum: dinsdag 11 december 2018 Week(50) om 18:30
Aan: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervraag

Dag 10.2.e

De metingen opvragen bij de ICT partij hoeft nu niet (er wordt niet naar gevraagd in de Kamervragen) .
Wel nog een vraag om het in perspectief te plaatsen. Naast die bijna 1000 terugschalingen van kit, hoeveel zijn er uitgevoerd en niet teruggeschaald, dus in rk 2 uitgevoerd?

Dank alvast weer,

Groet 10.2.e

Van: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Verzonden: maandag 10 december 2018 14:12
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: Re: vensterbanken Kamervraag

Dag 10.2.e

Die metingen heb ik zo niet. Zou ik dan ook bij de ICT partij moeten opvragen.
Van de ACIM groep (waaronder vensterbanken) zijn er 370 aangegeven.

Dat er niets mee gedaan wordt of gedaan kan worden is zeker zonde. Maar zoals ik al aangaf is ten tijde van het opzetten van SCi548 aan SZW voorgesteld om dit verplicht te maken zodat we de metingen database zouden kunnen vullen. Maar dat is destijds niet overgenomen.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Hoofd Bureau

www.ascert.nl
M: 06-10.2.e

Van: 10 @MINSZW.NL>
Datum: maandag 10 december 2018 Week(50) om 13:53
Aan: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
CC: Vakdeskundige Ascert <vakdeskundige@ascert.nl>, 10.2.e @tno.nl>
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervraag

Dag 10.2.e

Dankjewel. Het gaat om een functie van SMArt die ik helemaal niet kende.
Dat zijn dus bijna 1000 terugschalingen? Wat zijn de gemeten waarden gemiddeld die worden aangegeven?

Hoeveel terugschalingen zitten er in van vensterbanken? (Het valt me op dat daar niet naar gevraagd wordt).

Wat een zonde van de gegevens dat er niets mee gedaan wordt.

Groet 10.2.e

Van: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Verzonden: maandag 10 december 2018 13:26
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>
CC: Vakdeskundige Ascert <vakdeskundige@ascert.nl>; 10.2.e @tno.nl>
Onderwerp: Re: vensterbanken Kamervraag

Hoi 10.2.e

Ik heb rond de zomer vanuit VOAM-VKBA de vraag gehad of ik uit SMART kon halen hoevaak voor welk product er een validatie is aangegeven. VOAM-VKBA wilde pro-actief aan de slag om te iets rondom die validaties te doen. Ik heb ze toen een lijst aangeleverd uit Smart. Daarin stonden ook de kitten en die zitten inderdaad iets onder de 1000. Dat zijn de aantal sinds SMART 2.0 live is gegaan. Blijkbaar is die info via dat kanaal gelopen.

Gebruikers kunnen in SMART aangegeven dat ze een validatie hebben uitgevoerd en dienen dan het aantal gemeten vezels/m3 op te geven en het validatierapport op te geven. Of ze ook daadwerkelijk dat rapport uploaden is niet te controleren. We hebben wel eens steekproeven genomen en soms is dat zo en soms is het heel andere info. Er zit op de ingevoerde en geuploade info dus verder geen controle.
Om een lagere RK in Smart te krijgen moet je dus wel iets invoeren/uploaden. Geuploade info mogen we formeel niet gebruiken aangezien hier geen grondslag voor is. Er is eerder vanuit het CCvD wel voorgesteld om validatierapporten als verplichting op te nemen, maar die heeft het nooit gehaald in de wetgeving.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Hoofd Bureau

www.ascert.nl
M: 06-10.2.e

Van: 10.2.e @MINSZW.NL>
Datum: vrijdag 7 december 2018 Week(49) om 14:37
Aan: Vakdeskundige Ascert <vakdeskundige@ascert.nl>, Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervraag

Hoi,

10.2.e wist het ook niet, hij gaf aan:

Dat kunnen wij niet weten. Ik weet ook niet hoe deze vragensteller dat weet.
Ascert zou deze gegevens uit het systeem moeten kunnen halen. Wellicht hebben ze dat ook gedaan en ergens gerapporteerd.
Het systeem geeft namelijk een RK2 en na upload van een validatie kan dat een RK1 worden.

10.2.e weet jij hoe dit zit?

(ja het gaat over beglazingskit in deze vraag)

Groet 10.2.e

Van: Vakdeskundige Ascert <vakdeskundige@ascert.nl>
Verzonden: vrijdag 7 december 2018 14:23
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>; Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervraag

Hallo 10.2.e

Ik kan je niet aan die info helpen. Jij wel 10.2.e
Ik denk dat TNO inzicht heeft in de aantallen metingen bij kit, maar ik vermoed dat die 1000 metingen wel geweest zijn in diverse Sci 548 onderzoeken, maar dat deze niet in SMART zijn terechtgekomen, omdat alleen het resultaat wordt ingegeven, niet het rapport (en daarmee het aantal metingen). TNO kan waarschijnlijk wel zien hoeveel “kit” op basis van metingen in RK1 gezet is. Dat zijn dan het aantal projecten, waar tenminste 3 metingen aan ten grondslag gelegen hebben.
(het onderwerp betreft vensterbanken, maar de vraag gaat over kit, dat klopt toch?)

10.2.e

Van: 10.2.e @MINSZW.NL>
Verzonden: vrijdag 7 december 2018 12:20
Aan: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>; Vakdeskundige Ascert <vakdeskundige@ascert.nl>
Onderwerp: vensterbanken Kamervraag

Dag 10.2.e en/of 10.2.e

Een van de Kamervragen luidt:
Gezien het feit dat in de periode 2014 - 2017 volgens SMA-rt bijna 1000 validatieonderzoeken zijn uitgevoerd voor asbesthoudende beglazingskit (….) en steeds blijkt dat het verwijderen van de kit uiteindelijk onder risicoklasse 1 kan plaatsvinden, (….)

Zouden jullie kunnen aangeven of deze informatie (bijna 1000 validatie onderzoeken, steeds onder rk1) uit SMArt te halen is? Zo ja, klopt het? En hoe komt die info in SMArt?

Groet 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 9 januari 2019 10:12
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervragen

Hoi,

Volgens mij hadden we afgesproken om zsm na 10/1 een opzetje op papier te zetten waar een pilot zich op zou moeten richten/ voorwaarden en daarover half januari contact te hebben. Dus we komen hier snel op terug
Ascert hoeft niet leidend te zijn. (Betrokkenheid zou meer te maken hebben met hun rol als beheerder van SMArt, dan als beheersorganisatie voor certificering)

Groet 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 9 januari 2019 09:59
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken Kamervragen

Beste 10.2.e

Dank je voor de toezending, inderdaad had ik ze inmiddels al gelezen.

Voor jouw info nu alvast: onze leden vragen zich af waarom een beheersorganisatie voor certificering een rol zou moeten spelen bij een pilot voor vensterbanken die juist buiten het certificeringsstelsel valt…… Maar laten we die discussie maar niet morgen voeren.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e
wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn:10.2.e

Van: 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: woensdag 9 januari 2019 00:52
Aan: 10.2.e @aedes.nl>
Onderwerp: vensterbanken Kamervragen

Dag 10.2.e

Ik had afgesproken jullie nog voor de Kerst de antwoorden op de vensterbanken Kamervragen te sturen maar zie dat ik daar niet meer aan toe ben gekomen. Excuus. Waarschijnlijk heb je ze nu al gezien, maar als niet: bijgaand.

Hopelijk tot donderdag,

Groet, 10.2.e

10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: vrijdag 2 november 2018 15:20
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Die komt me bekend voor.
Ik ga de archieven in.
Goed wekend,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator | T +31 (0)88 10.2.e | Location
Risk Analysis for Products In | M +31 (0)10.2.e
Development | E 10.2.e @tno.nl

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10.2.e
Sent: vrijdag 2 november 2018 13:51
To: 10.2.e
Subject: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Het is opgesteld door SZW, op basis van het TNO rapport uit 2004 (hierbij, het zit in bijlage 4). Het is inhoudelijk precies hetzelfde, zij het dat TNO in het rapport had voorgesteld (en dus in het schema in het rapport had gezet) dat “risicoklasse 3” de laagste risicoklasse zou zijn, dat vonden we toentertijd wat contra-intuïtief, en hebben er dus op een laat moment in het traject voor gekozen de laagste risicoklasse “1” te noemen, maar toen kon het TNO schema as such dus niet meer gebruikt worden zonder verwarring te veroorzaken….
Groet 10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: vrijdag 2 november 2018 13:11
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Interessant!
Wie heeft het PDF document waar de risico-klasse indelingen staan opgesteld? Ik vermoed TNO maar ik zie geen bron.
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator | T +31 (0)88 10.2.e | Location
Risk Analysis for Products In | M +31 (0)10.2.e
Development | E 10.2.e @tno.nl

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the

manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10.2.e @MINSZW.NL>
Sent: vrijdag 2 november 2018 12:37
To: 'Hoofd Bureau Ascert' <secretaris@ascert.nl>; 10.2.e @tno.nl>
Cc: 'voorzitter@ascert.nl' <voorzitter@ascert.nl>; 'Vakdeskundige Ascert' <vakdeskundige@ascert.nl>
Subject: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Dag 10.2.e en 10.2.e

Nav het overleg wat we hadden over de vensterbanken wil ik toch even aandacht vragen voor een tweetal stukken uit de tijd dat de risicoklasse indeling werd ingevoerd. Ik hoop dat dat helpt om de beeldvorming over “hoe het systeem bedoeld is” wat bij te stellen.

Zoals ik tijdens het gesprek al aangaf, sluit wat nu wordt voorgesteld voor de vensterbanken, aan bij zoals het systeem in 2006 bedacht is . Op dat moment is het systeem van risicoklassen ingevoerd en is bewust gekozen voor een systeem waarbij metingen konden leiden tot een aanpassing van de risicoklasse. Daar is toen ook over gediscussieerd, politiek is het aan de orde geweest, de besluitvorming is netjes afgerond toen. SMArt is altijd zo bedoeld geweest als een “lerend systeem”, dat blijkt ook uit de Toelichting van het besluit van destijds.

Deze “feedbackloop” is nooit gaan lopen – nu gebeurt dat wel, maar de beleidsbeslissing is dus al in 2005/2006 genomen.

(Bijgaand voor geïnteresseerden het besluit met Toelichting. Relevante passages staan in ieder geval in par 1.4 van de Toelichting, maar bijv. ook bij onderdeel H bij art 4.44 en N bij art 4.47a (4.47a staat in rk1).)

Ten tweede stuur ik jullie het schema wat destijds door SZW is opgesteld op basis van TNO rapport. Let wel: destijds was er niet iets als SMARt, er was alleen het besluit waar ik het hierboven over had, en deze publicatie die aangaf welke werkzaamheden in welke risicoklasse vielen. Pas later is SMArt ontwikkeld.

Deze publicatie was dus de invulling van de risicoklasse-indeling.

Het valt mij op dat in deze publicatie al heel duidelijk is dat de vensterbanken (gelijmd, geschroefd, met incidentele breuk) in de laagste risicoklasse staan, tenzij ze ‘niet zonder verspanende bewerking” te verwijderen zijn. Nu weet ik niet – en zou ik graag willen weten - wanneer deze toch in rk2 zijn gezet: bij de eerste versies van SMArt? Of pas ten tijde van de grenswaardeverlaging.? In het laatste geval zou dat te begrijpen zijn, maar dat was wel pas in 2014. Het is dus in dat geval eigenlijk altijd zo geweest dat ze in rk1 vielen “zonder enige borging”(aanhalingstekens omdat ik het zelf niet helemaal eens ben met deze uitspraak, maar voor de duidelijkheid hem wel gebruik nu), en zonder eindmeting behalve visuele inspectie.

Tevens kun je aan deze tabel goed zien dat er veel meer toepassingen in rk1 staan dan alleen de “dingen die je zonder enige demontage weg kunt krijgen en waar je mee kunt doen wat je maar wilt, maar waar het nooit oftenimmer mogelijk zal zijn om boven de grenswaarde uit te komen” (-ik zet dit tussen aanhalingstekens omdat dit de beschrijving is die de laatste tijd telkens terugkeert als het gaat over hoe het systeem bedoeld is)

Ik hoop dat dit bijdraagt aan de discussie en de zorgen in perspectief plaatst.

Ik heb Aedes nog even buiten de loop gehouden omdat ik graag eerst zou willen begrijpen hoe het nu zit met de historie van de vensterbanken in SMArt…..

Groet 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 15 november 2018 09:28
Aan: 10.2.e @tno.nl
Onderwerp: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Hoi

Ik probeer je tussendoor te bellen. Het is wel druk. Wordt sowieso na half 12 en waarschijnlijk smiddags. Als het vandaag niet lukt dan wordt het morgen, dan heb ik een beetje meer tijd.

Groet 10.2.e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: 10.2.e
Verzonden: 14 nov. 2018 3:28 p.m.
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken; en de bedoeling van rk 1

Hoi 10.2.e
Ben je vandaag aan het werk? Ik zou je graag even willen spreken.
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator
Risk Analysis for Products In Development
T +31 (0)88 10.2.e
M +31 (0)10.2.e
E 10.2.e @tno.nl
Location

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10.2.e
Sent: woensdag 14 november 2018 15:24
To: 10.2.e ; 'Hoofd Bureau Ascert'
Subject: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Beste 10.2.e
Ik ben in onze archieven gaan graven.
Blijkbaar stonden de vensterbanken tot 01/07/2014 in RK1 daarna in RK2. Als ik het goed heb is dat de overgang van versie 2 naar versie 2.1 en valt zo uit mijn hoofd samen met de grenswaarde verlaging van chrysotiel. Ik heb zo snel geen documenten kunnen vinden waarin is aangegeven waarom van RK1 naar RK2 is gegaan. Ik kan me voorstellen dat het komt omdat ^{3} was aangetoond en niet ^{3} wat me een prima reden lijkt. Ik heb ook meegestuurd rapport uit 2004 gevonden. Op blz 160 is te lezen dat vensterbanken in RK3 (in dit geval de klasse met de minste blootstelling (huidige RK1) zouden moeten worden ingedeeld.

Geldt overigens ook voor vensterbanken die met incidentele breuk kunnen worden verwijderd. Verder lees ik in tabel 4.4. dat voor werkmethoden die met gedegen onderzoek aantoonbaar onder de grenswaarde blijven deze RK geldt. Bovendien geldt binnen deze klasse het werken met een volledig werkplan.
Kortom, ik kan me voorstellen dat er bij de grenswaarde verlaging in 2014 voor gekozen is om van RK1 naar RK2 te gaan omdat niet aantoonbaar was dat bij het verwijderen van vensterbanken de nieuwe grenswaarde niet werd overschreden (misschien is dat zelfs nog mijn eigen werk geweest). Middels onderzoek anno 2017 is inmiddels wel aangetoond dat vensterbanken via een beschreven werkmethode met blootstellingen onder de grenswaarde kunnen worden verwijderd. Een RK1 indeling nu voor vensterbanken ligt dan in lijn met de oorspronkelijke opzet zoals beschreven in dit rapport uit 2004. Ik heb het dossier niet van voor tot achter uitgezocht en wellicht zijn standpunten veranderd. Het zou dus kunnen dat Tom vanuit de SMA-rt documentatie met andere inzichten komt.
Tom zou jij bovenstaande willen verifiëren?
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator T +31 (0)88 10.2.e Location
Risk Analysis for Products In M +31 (0) 10.2.e
Development E 10.2.e @tno.nl

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10 @MINSZW.NL>
Sent: woensdag 14 november 2018 10:18
To: 'Hoofd Bureau Ascert' <secretaris@ascert.nl>; 10.2.e @tno.nl>
Subject: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Dag 10.2.e 10.2.e
De vraag naar hoe vensterbanken tot nu toe in SMArt zijn opgenomen staat nog open. Voor een goed begrip van de situatie rondom de vensterbanken is het wel nodig dat dit wordt opgehelderd. En aangezien die discussie nu in een versnelling is beland, ligt hier inmiddels enige spoed op.

- Wat stond er over vensterbanken in de eerste versie van SMArt? Was dit conform het schema wat ik meezond?
- Wanneer zijn de vensterbanken als categorie geheel in rk 2 terecht gekomen?

Ik kan dit natuurlijk ook aan Aedes vragen maar het voelt prettiger om dit van jullie te horen.
Groet 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 2 november 2018 12:37
Aan: 'Hoofd Bureau Ascert' <secretaris@ascert.nl>; 10.2.e @tno.nl>
CC: 'voorzitter@ascert.nl' <voorzitter@ascert.nl>; 'Vakdeskundige Ascert' <vakdeskundige@ascert.nl>
Onderwerp: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Dag 10.2.e en 10.2.e
Nav het overleg wat we hadden over de vensterbanken wil ik toch even aandacht vragen voor een tweetal stukken uit de tijd dat de risicoklasse indeling werd ingevoerd. Ik hoop dat dat helpt om de beeldvorming over “hoe het systeem bedoeld is” wat bij te stellen.
Zoals ik tijdens het gesprek al aangaf, sluit wat nu wordt voorgesteld voor de vensterbanken, aan bij zoals het systeem in 2006 bedacht is . Op dat moment is het systeem van risicoklassen ingevoerd en is bewust gekozen voor een systeem waarbij metingen konden leiden tot een aanpassing van de risicoklasse. Daar is toen ook over gediscussieerd, politiek is het aan de orde geweest, de besluitvorming is netjes afgerond toen. SMArt is altijd zo bedoeld geweest als een “lerend systeem”, dat blijkt ook uit de Toelichting van het besluit van destijds.

Deze “feedbackloop” is nooit gaan lopen – nu gebeurt dat wel, maar de beleidsbeslissing is dus al in 2005/2006 genomen.
(Bijgaand voor geïnteresseerden het besluit met Toelichting. Relevante passages staan in ieder geval in par 1.4 van de Toelichting, maar bijv. ook bij onderdeel H bij art 4.44 en N bij art 4.47a (4.47a staat in rk1).)
Ten tweede stuur ik jullie het schema wat destijds door SZW is opgesteld op basis van TNO rapport. Let wel: destijds was er niet iets als SMARt, er was alleen het besluit waar ik het hierboven over had, en deze publicatie die aangaf welke werkzaamheden in welke risicoklasse vielen. Pas later is SMArt ontwikkeld.
Deze publicatie was dus de invulling van de risicoklasse-indeling.
Het valt mij op dat in deze publicatie al heel duidelijk is dat de vensterbanken (gelijmd, geschroefd, met incidentele breuk) in de laagste risicoklasse staan, tenzij ze ‘niet zonder verspanende bewerking” te verwijderen zijn. Nu weet ik niet – en zou ik graag willen weten - wanneer deze toch in rk2 zijn gezet: bij de eerste versies van SMArt? Of pas ten tijde van de grenswaardeverlaging.? In het laatste geval zou dat te begrijpen zijn, maar dat was wel pas in 2014. Het is dus in dat geval eigenlijk altijd zo geweest dat ze in rk1 vielen “zonder enige borging”(aanhalingstekens omdat ik het zelf niet helemaal eens ben met deze uitspraak, maar voor de duidelijkheid hem wel gebruik nu), en zonder eindmeting behalve visuele inspectie.
Tevens kun je aan deze tabel goed zien dat er veel meer toepassingen in rk1 staan dan alleen de “dingen die je zonder enige demontage weg kunt krijgen en waar je mee kunt doen wat je maar wilt, maar waar het nooit oftenimmer mogelijk zal zijn om boven de grenswaarde uit te komen” (-ik zet dit tussen aanhalingstekens omdat dit de beschrijving is die de laatste tijd telkens terugkeert als het gaat over hoe het systeem bedoeld is)
Ik hoop dat dit bijdraagt aan de discussie en de zorgen in perspectief plaatst.
Ik heb Aedes nog even buiten de loop gehouden omdat ik graag eerst zou willen begrijpen hoe het nu zit met de historie van de vensterbanken in SMArt…..
Groet[10.2.e]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: donderdag 15 november 2018 10:14
Aan: Hoofd Bureau Ascert; 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Bijlagen: Unieke_classificatieregels_SMA-rt_v5_voorstel_SMA-rt-21.xlsx; Unieke_classificatieregels_SMA-rt.xlsx

Hoi 10.2.e
Zie hier twee excelsheets. De ene is van mei 2014. Daar zie ik veel RK1 indelingen waaronder de vensterbanken.
De andere excelsheet laat de aanpassingen zien doorgevoerd in versie 2.1. Daar verschuift veel RK1 naar RK2. Als ik kijk naar de redenatie van wijziging van RK1 naar RK2 dan zie ik daar meestal gemeten concentraties tussen 2.000 v/m3 en 10.000 v/m3. Ook dit bevestigd dan mijn conclusie dat het te maken heeft met de grenswaarde verlaging.
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator
Risk Analysis for Products In Development
T +31 (0)88 10.2.e
M +31 (0)10.2.e
E 10.2.e @tno.nl
Location

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: Hoofd Bureau Ascert
Sent: donderdag 15 november 2018 10:00
To: 10.2.e
Subject: Re: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Ik ben ook even gaan graven.

In ben voor het eerste bij Ascert gekomen als projectleider om SMART 1.0 te vervangen door SMART 2.0.
1 van de zaken die toen als randvoorwaarde gold is dat het systeem qua gebruiksgemak en technisch beter moest maar dat de regels mbt tot de risicoklasse indeling niet mocht wijzigen.
SMART 1.0 bestaat niet meer en daar kan ik ook dus niet meer in kijken.

Ik kan wel terug naar de eerste regelsetversie (maart 2014) van SMART 2.0 om te zien wat toen de regels waren. Ik zie bij de Asbestcement Imitatiemarmer groep (ACIM), waar de vensterbanken onder vallen, 2 uitzonderingsregels staan. Standaard stond die groep op RK2 met 2 uitzonderingregels. Indien een product “los” lag en zonder breuk verwijderd kon worden dan werd een RK1 toegekend. Mijn conclusie is dan dat vensterbanken, muv losliggend, dus vanaf versie 1 in RK2 stonden.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Hoofd Bureau

www.ascert.nl
M: 06-10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Datum: woensdag 14 november 2018 Week(46) om 15:24
Aan: 10 @MINSZW.NL>, Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Onderwerp: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Beste 10.2.e
Ik ben in onze archieven gaan graven.
Blijkbaar stonden de vensterbanken tot 01/07/2014 in RK1 daarna in RK2. Als ik het goed heb is dat de overgang van versie 2 naar versie 2.1 en valt zo uit mijn hoofd samen met de grenswaarde verlaging van chrysotiel. Ik heb zo snel geen documenten kunnen vinden waarin is aangegeven waarom van RK1 naar RK2 is gegaan. Ik kan me voorstellen dat het komt omdat ^{3} was aangetoond en niet ^{3} wat me een prima reden lijkt. Ik heb ook meegestuurd rapport uit 2004 gevonden. Op blz 160 is te lezen dat vensterbanken in RK3 (in dit geval de klasse met de minste blootstelling (huidige RK1) zouden moeten worden ingedeeld.
Geldt overigens ook voor vensterbanken die met incidentele breuk kunnen worden verwijderd. Verder lees ik in tabel 4.4. dat voor werkmethoden die met gedegen onderzoek aantoonbaar onder de grenswaarde blijven deze RK geldt. Bovendien geldt binnen deze klasse het werken met een volledig werkplan.

Kortom, ik kan me voorstellen dat er bij de grenswaarde verlaging in 2014 voor gekozen is om van RK1 naar RK2 te gaan omdat niet aantoonbaar was dat bij het verwijderen van vensterbanken de nieuwe grenswaarde niet werd overschreden (misschien is dat zelfs nog mijn eigen werk geweest). Middels onderzoek anno 2017 is inmiddels wel aangetoond dat vensterbanken via een beschreven werkmethode met blootstellingen onder de grenswaarde kunnen worden verwijderd. Een RK1 indeling nu voor vensterbanken ligt dan in lijn met de oorspronkelijke opzet zoals beschreven in dit rapport uit 2004. Ik heb het dossier niet van voor tot achter uitgezocht en wellicht zijn standpunten veranderd. Het zou dus kunnen dat 10.2.e vanuit de SMA-rt documentatie met andere inzichten komt.
Tom zou jij bovenstaande willen verifiëren?
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator 10.2.e Location
Risk Analysis for Products In Development

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10.2.e @MINSZW.NL>
Sent: woensdag 14 november 2018 10:18

To: 'Hoofd Bureau Ascert' <secretaris@ascert.nl>; 10.2.e @tno.nl>
Subject: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Dag 10.2.e 10.2.e

De vraag naar hoe vensterbanken tot nu toe in SMArt zijn opgenomen staat nog open. Voor een goed begrip van de situatie rondom de vensterbanken is het wel nodig dat dit wordt opgehelderd. En aangezien die discussie nu in een versnelling is beland, ligt hier inmiddels enige spoed op.

- Wat stond er over vensterbanken in de eerste versie van SMArt? Was dit conform het schema wat ik meezond?
- Wanneer zijn de vensterbanken als categorie geheel in rk 2 terecht gekomen?

Ik kan dit natuurlijk ook aan Aedes vragen maar het voelt prettiger om dit van jullie te horen.

Groet 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 2 november 2018 12:37
Aan: 'Hoofd Bureau Ascert' <secretaris@ascert.nl>; 10.2.e @tno.nl>
CC: 'voorzitter@ascert.nl' <voorzitter@ascert.nl>; 'Vakdeskundige Ascert' <vakdeskundige@ascert.nl>
Onderwerp: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1

Dag 10.2.e en 10.2.e

Nav het overleg wat we hadden over de vensterbanken wil ik toch even aandacht vragen voor een tweetal stukken uit de tijd dat de risicoklasse indeling werd ingevoerd. Ik hoop dat dat helpt om de beeldvorming over “hoe het systeem bedoeld is” wat bij te stellen.

Zoals ik tijdens het gesprek al aangaf, sluit wat nu wordt voorgesteld voor de vensterbanken, aan bij zoals het systeem in 2006 bedacht is . Op dat moment is het systeem van risicoklassen ingevoerd en is bewust gekozen voor een systeem waarbij metingen konden leiden tot een aanpassing van de risicoklasse. Daar is toen ook over gediscussieerd, politiek is het aan de orde geweest, de besluitvorming is netjes afgerond toen. SMArt is altijd zo bedoeld geweest als een “lerend systeem”, dat blijkt ook uit de Toelichting van het besluit van destijds.
Deze “feedbackloop” is nooit gaan lopen – nu gebeurt dat wel, maar de beleidsbeslissing is dus al in 2005/2006 genomen.

(Bijgaand voor geïnteresseerden het besluit met Toelichting. Relevante passages staan in ieder geval in par 1.4 van de Toelichting, maar bijv. ook bij onderdeel H bij art 4.44 en N bij art 4.47a (4.47a staat in rk1).)

Ten tweede stuur ik jullie het schema wat destijds door SZW is opgesteld op basis van TNO rapport. Let wel: destijds was er niet iets als SMARt, er was alleen het besluit waar ik het hierboven over had, en deze publicatie die aangaf welke werkzaamheden in welke risicoklasse vielen. Pas later is SMArt ontwikkeld.
Deze publicatie was dus de invulling van de risicoklasse-indeling.

Het valt mij op dat in deze publicatie al heel duidelijk is dat de vensterbanken (gelijmd, geschroefd, met incidentele breuk) in de laagste risicoklasse staan, tenzij ze ‘niet zonder verspanende bewerking” te verwijderen zijn. Nu weet ik niet – en zou ik graag willen weten - wanneer deze toch in rk2 zijn gezet: bij de eerste versies van SMArt? Of pas ten tijde van de grenswaardeverlaging.? In het laatste geval zou dat te begrijpen zijn, maar dat was wel pas in 2014. Het is dus in dat geval eigenlijk altijd zo geweest dat ze in rk1 vielen “zonder enige borging”(aanhalingstekens omdat ik het

zelf niet helemaal eens ben met deze uitspraak, maar voor de duidelijkheid hem wel gebruik nu), en zonder eindmeting behalve visuele inspectie.

Tevens kun je aan deze tabel goed zien dat er veel meer toepassingen in rk1 staan dan alleen de “dingen die je zonder enige demontage weg kunt krijgen en waar je mee kunt doen wat je maar wilt, maar waar het nooit oftenimmer mogelijk zal zijn om boven de grenswaarde uit te komen” (-ik zet dit tussen aanhalingstekens omdat dit de beschrijving is die de laatste tijd telkens terugkeert als het gaat over hoe het systeem bedoeld is)

Ik hoop dat dit bijdraagt aan de discussie en de zorgen in perspectief plaatst.

11.1

Groet 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Regel nr	Classificatieregl_nr	Product groep		Saneringsactiviteiten gebouwen en objecten					Bevestiging							Materiaal oppervlak (m2)	Verwering materiaal		Beschadiging materiaal		Aantasting materiaal	Plasticiteit materiaal	Randvoorwaarden					risicoklasse handelingen	SMA-rt 2.1	Toelichting	
1	ACVL-A1	ACVL	S2	A1					BM7	BM9						< 3							RV2	EN	RV1			1			A
2	ACVL-A2	ACVL	S3	A2					BM1	BM6	BM7	BM9	BM17			< 10	CM1	CM2	CM4	CM5			RV1	EN	RV19			1	2	Het niet optreden van breuk (RV1) is niet voldoende voor het in RK1 blijven. Materiaal is beschadigd en verweerd (CM2 en CM5). De hoeveelheid (< 10m2) zou een reden voor RK1 kunnen zijn. Voor robuust/veilig: RK2	Z
3	ACGE-A2	ACGE		A2					BM1	BM6	BM7	BM9				< 10	CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	2	Het niet optreden van breuk (RV1) is niet voldoende voor het in RK1 blijven. Materiaal is beschadigd en verweerd (CM2 en CM5). De hoeveelheid (< 10m2) zou een reden voor RK1 kunnen zijn. Voor robuust/veilig: RK2	AA
4	ACGE-A17	ACGE	S3	A17												< 3							RV7	EN	RV21			1			DK
5	ACGE-A1	ACGE		A1					BM7	BM9						< 3							RV2	EN	RV1			1			A
6	ACKA-A2	ACKA		A2						BM9	BM6						CM1	CM2	CM4	CM5			RV1	EN	RV31			1	2	RK2: licht beschadigd en verweerd materiaal, geen oppervlakte beperking	AB
7	ACKA-A4	ACKA		A4					BM4	BM11	BM10	BM18	BM15	BM18	BM19								RV2	EN	RV1			1			BH
8	ACBA-A1	ACBA	S1	A1					BM9	BM7													RV2	EN	RV1			1			B
9	ACBA-A2-los	ACBA		A2					BM9	BM7													RV2	EN	RV1			1			AC
10	ACBA-A2-geschroefd	ACBA	S2	A2					BM1								CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	2	RK2 ?: geschroefd, licht beschadigd en verweerd materiaal, oppervlakte beperking (bak)	AD
11	ACGO-A1	ACGO		A1					BM9	BM7						< 3							RV2	EN	RV1			1			A
12	ACGO_A2	ACGO		A2					BM1	BM9	BM6	BM7	BM17			< 10	CM1	CM2	CM4	CM5			RV1	EN	RV19			1	2	Het niet optreden van breuk (RV1) is niet voldoende voor het in RK1 blijven. Materiaal is beschadigd en verweerd (CM2 en CM5). De hoeveelheid (< 10m2) zou een reden voor RK1 kunnen zijn. Voor robuust/veilig: RK2	Z
13	ACBO-A2	ACBO		A2					BM1	BM6	BM7	BM9											RV1					1	2	Gelijk aan ACVL-A2, echter nu zonder oppervlakte beperking	AE
14	ACBO-A1	ACBO1	S3	A1					BM7	BM9						< 3							RV2	EN	RV1			1			A
15	ACLE-A2	ACLE		A2					BM9	BM1	BM6						CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	2	Los en geschroefd, licht beschadigd en verweerd materiaal, geen oppervlakte beperking	AF
16	ACBU-A2-geen-bevestiging	ACBU		A2																			RV6					1	2 ?	RK2 ?: openbaar ondergrondsleidingnet (vrijstellingsregel) _ Aan beveling SZE-rapport: heroverwegen van alle vrijstellingen	AG
17	ACBU-A1	ACBU		A1					BM9								CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1			C
18	ACBU-A2-BM9-BM6	ACBU		A2					BM9	BM6							CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	2	RK2: licht beschadigd en verweerd materiaal, geen oppervlakte beperking	AH
19	ACBU-A4	ACBU		A4					BM4	BM11	BM10	BM18	BM15	BM18	BM19								RV2	EN	RV1			1			BH
20	ACIM-A17	ACIM		A17					BM4	BM10	BM1	BM19	BM6	BM9	BM7								RV7	EN	RV21			1			DL
21	ACIM_A1	ACIM		A1					BM9	BM7													RV2	EN	RV1			1			B
22	ACIM-A2	ACIM		A2					BM1	BM6	BM9	BM7											RV1					1	2	RK2: licht beschadigd en verweerd materiaal, geen oppervlakte beperking	AE
23	ACOV-A1	ACOV		A1					BM9	BM17													RV2	EN	RV1			1			D
24	ACOV-A2	ACOV		A2					BM1	BM6	BM7	BM9	BM17				CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	2	RK2: licht beschadigd en verweerd materiaal, geen oppervlakte beperking	AI
25	TE-A9-RV23	TE		A9					BM9	BM7									CM4	CM5			RV33	EN	RV23			1	2	RK2: op grond van 'gecontroleerd verwijderen" conc_max: 6000 v/m3	CA
26	TE-A1	TE		A1																			RV2	EN	RV33			1			E
27	TE-A6	TE		A6															CM4	CM5			RV8					1	2	RK2: afsteken (kans op breken - conc_Max breken: 5800 v/m3	BP
28	TE-A9-RV8	TE		A9															CM4	CM5			RV8					1	2	RK2: op grond van 'gecontroleerd verwijderen" conc_max: 6000 v/m3	CB
29	TE-A7	TE		A7																								3			BW
30	TE-A11	TE		A11																								3			CG
31	TE-A12	TE		A12																								3			CJ
32	TE-A13	TE		A13																								3			CP
33	ZE-A1	ZE	S2	A1					BM9	BM7													RV16					1			F
34	ZE-A7	ZE	S3	A7																								3			BX
35	ZE-A11	ZE		A11																								3			CH
36	ZE-A12	ZE		A12																								3			CK
37	ZE-A13	ZE		A13																								3			CQ
38	PA-A2-CM9-RV14	PA	S2	A2																	CM9		RV14					1	2	RK2: Als aan RV14 wordt voldaan dan nog steeds op grond van verwijderen /nat verwijderen hogere risicoklasse	AJ
39	PA-A6	PA		A6																	CM9		RV14					1	2	RK2: Als aan RV14 wordt voldaan dan nog steeds op grond van verwijderen /nat verwijderen hogere risicoklasse	BQ
40	PA-A1	PA		A1					BM7	BM9													RV2					1			G
41	PA-A2_RV34	PA	S5	A2																			RV34					1		Aangenomen wordt dat het demonteren van een meszekering neer komt op het in z'n geheel verwijderen.	AK
42	FM-A1	FM		A1																			RV2					1			H
43	FM-A2	FM		A2																			RV13	EN	RV26	EN	RV30	1	2	RK2 ?: de conc_max van gecontroleerd onderhoud/reinigen komt op 9500 v/m - deze conditie lijkt overeen te stemmen met de randvoorwaarden (indien 'ja')	AL
44	BK-A5-CM12-RV14	BK		A5																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	BI
45	BK-A6-CM12-RV14	BK		A6																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	BR
#####	BK-A5-CM12-RV14-RV12	BK		A5																		CM12	RV14	EN	RV12			1	2 ?	RK2: vrijstellingsregeling kassenkit	BJ
47	BK-A6-CM12-RV14-RV12	BK		A6																		CM12	RV14	EN	RV12			1	2 ?	RK2: vrijstellingsregeling kassenkit	BS
48	BK-A1-RV2	BK		A1																			RV2					1			H
49	BL-A9	BL		A9																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	CE
50	BL-A12	BL		A12																								3			CL
51	BL-A13	BL		A13																								3			CR
52	BC-A5	BC		A5																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	BK
53	BC-A6	BC		A6																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	BT
54	BC-A9	BC		A9																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	CF
55	BC-A12	BC		A12																								3			CM
56	BC-A13	BC		A13																								3			CS
57	BA-A5	BA		A5																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	BL
58	BA-A6	BA		A6																		CM12	RV14					1	2	RK2: gecontroleerd saneren bitumen (kloppen/asteken) - conc_max: 8700 v/m3	BU
59	BA-A12	BA		A12																								3			CN
60	BA-A13	BA		A13																								3			CT
61	CO-A2	CO		A2													CM1	CM2	CM4	CM5			RV14	EN	RV32			1		conc_max ligt niet binnen de 2000 - 10000 v/m3-grenzen	AM
62	vervalt - terugvaloptie	KO		A1																								3			I
63	vervalt - terugvaloptie	KO		A2																								3			AN
64	KO-A3-RK3	KO		A3																								3			AZ
65	KO-A5-RK3	KO		A5																								3			BM
66	vervalt - terugvaloptie	KO		A16																								3			CW
67	KO-A1-RK2	KO		A1																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2			J
68	KO-A2-RK2	KO		A2																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2			AO
69	KO-A16-CM9_RV1-RV13-RV18-RK2	KO		A16																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2			CX
70	KO-A16-RV10-RK2	KO		A16																			RV10					2			CY
71	KO-A1-RK1	KO		A1					BM7	BM9													RV2	EN	RV24			1			K
72	vervalt - terugvaloptie	DO		A1																								3			I
73	vervalt - terugvaloptie	DO		A2																								3			AP
74	DO-A3-RK3	DO		A3																								3			BA
75	DO-A5-RK3	DO		A5																								3			BN
76	vervalt - terugvaloptie	DO		A16																								3			CZ
77	DO-A16-RV10-RK2	DO		A16																			RV10					2			DA
78	DO-A1-RK1	DO		A1					BM7	BM9													RV2	EN	RV24			1			K
79	DO-A1-RK2	DO		A1																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2			J
80	DO-A2-RK2	DO		A2																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2			AO
81	DO-A16-CM9_RV1-RV13-RV18-RK2	DO		A16																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2			DB
82	vervalt - terugvaloptie	KA	SS	A1																								3			L
83	vervalt - terugvaloptie	KA		A2																								3			AQ

84	KA-A3-RK3	KA		A3																							3		BB
85	KA-A5-RK3	KA		A5																							3		BO
86	vervalt - terugvaloptie	KA		A16																							3		DC
87	KA-A1-BM9-RK1	KA		A1					BM9							< 0,5			CM4				RV1					1		M
88	KA-A16-RK1	KA		A16					BM9							< 0,5			CM4				RV1					1	conc_max ligt niet binnen de 2000 - 10000 v/m3-grenzen	DD
89	KA-A1-BM7-RK1	KA		A1					BM7														RV2					1		N
90	KA-A1-BM1---BM9-RK2	KA		A1					BM1	BM2	BM3	BM6	BM7	BM9					CM4	CM5			RV1	EN	RV13	EN	RV18	2		O
91	KA-A2-BM1---BM9-RK2	KA		A2					BM1	BM2	BM3	BM6	BM7	BM9					CM4	CM5			RV1	EN	RV13	EN	RV18	2		AR
92	**KA-A16-RK2**	KA		A16					BM1	BM2	BM3	BM6	BM7	BM9					CM4	CM5			RV1	EN	RV13	EN	RV18	2		DE
93	vervalt - terugvaloptie	BO	SS	A1																							3		P
94	vervalt - terugvaloptie	BO		A2																							3		AS
95	BO-A3-RK3	BO		A3																							3		BC
96	vervalt - terugvaloptie	BO		A16																							3		DF
97	BO-A1-RV1-RV13-RK2	BO	S2	A1					BM7	BM6	BM9	BM1							CM4	CM5			RV1	EN	RV13			2		Q
98	BO-A2-RK2	BO		A2					BM7	BM6	BM9	BM1							CM4	CM5			RV1	EN	RV13			2		AT
99	BO-A16-RV1-RV13-RK2	BO		A16					BM7	BM6	BM9	BM1							CM4	CM5			RV1	EN	RV13			2		DG
100	BO-A1-BM9-RK1	BO	S3	A1					BM9							< 0,5			CM4				RV1					1		R
101	BO-A1-BM7-RK2	BO	S5	A1					BM7														RV2					1		S
102	BO-A16-RV10-RK2	BO	S6	A16					BM7	BM6	BM9	BM1				< 0,5							RV10					2		DH
103	SW-A3	SW		A3																							3		BD
104	SW-A6	SW		A6																							3		BV
105	SW-A7	SW		A7																							3		BY
106	vervalt - terugvaloptie	IS	SS	A1																							3		T
107	vervalt - terugvaloptie	IS		A2																							3		AU
108	IS-A3-RK3	IS		A3																							3		BE
109	vervalt - terugvaloptie	IS		A16																							3		DI
110	IS-A16-RV10-RK2	IS	S2	A16																			RV10				2		DJ
111	IS-A1-RK1	IS	S4	A1																			RV2	EN	RV24		1		U
112	IS-A1-RK2	IS		A1					BM16														RV1	EN	RV18		2		V
113	IS-A2-RK2	IS		A2					BM16														RV1	EN	RV18		2		AV
114	SA-A3	SA	SS	A3																							3		BF
115	SA-A7	SA		A7																							3		BZ
116	SA-A11	SA		A11																							3		CI
117	SA-A12	SA		A12																							3		CO
118	SA-A13	SA		A13																							3		CU
119	**overbodig**	OV	SS	A1																							2		W
120	**overbodig**	OV		A2																							2		AW
121	OV-A3	OV		A3																							2		BG
122	OV-A1-RV32	OV	S2	A1																			RV32				1		X
123	OV-A2-RV32	OV		A2																			RV32				1	conc_max ligt niet binnen de 2000 - 10000 v/m3-grenzen	AX
124	OV-A1-RV34	OV	S3	A1																			RV34				1		Y
125	OV-A2-RV34	OV		A2																			RV34				1	conc_max ligt niet binnen de 2000 - 10000 v/m3-grenzen	AY
126	BS-A14	BS	S2	A14																			RV17	EN	RV3		1		CV

Classificat	Product groep		Saneringsactiviteiten gebouwen en objecten					Bevestiging							Materiaal oppervlak (m2)	Verwering materiaal		Beschadiging materiaal		Aantastin g materiaal	Plasticitei t materiaal	Randvoorwaarden					risicoklas se handeling en	
1	ACVL	S2	A1					BM7	BM9						< 3							RV2	EN	RV1			1	A
2	ACVL	S3	A2					BM1	BM6	BM7	BM9	BM17			< 10	CM1	CM2	CM4	CM5			RV1	EN	RV19			1	Z
3	ACGE		A2					BM1	BM6	BM7	BM9				< 10	CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	AA
4	ACGE	S3	A17												< 3							RV7	EN	RV21			1	DK
5	ACGE		A1					BM7	BM9						< 3							RV2	EN	RV1			1	A
6	ACKA		A2						BM9	BM6						CM1	CM2	CM4	CM5			RV1	EN	RV31			1	AB
7	ACKA		A4					BM4	BM11	BM10	BM18	BM15	BM18	BM19								RV2	EN	RV1			1	BH
8	ACBA	S1	A1					BM9	BM7													RV2	EN	RV1			1	B
8a	ACBA		A2					BM9	BM7													RV2	EN	RV1			1	AC
9	ACBA	S2	A2					BM1								CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	AD
10	ACGO		A1					BM9	BM7						< 3							RV2	EN	RV1			1	A
11	ACGO		A2					BM1	BM9	BM6	BM7	BM17			< 10	CM1	CM2	CM4	CM5			RV1	EN	RV19			1	Z
12	ACBO		A2					BM1	BM6	BM7	BM9											RV1					1	AE
13	ACBO1	S3	A1					BM7	BM9						< 3							RV2	EN	RV1			1	A
14	ACLE		A2					BM9	BM1	BM6						CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	AF
15	ACBU		A2																			RV6					1	AG
16	ACBU		A1					BM9								CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	C
17	ACBU		A2					BM9	BM6							CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	AH
18	ACBU		A4					BM4	BM11	BM10	BM18	BM15	BM18	BM19								RV2	EN	RV1			1	BH
19	ACIM		A17					BM4	BM10	BM1	BM19	BM6	BM9	BM7								RV7	EN	RV21			1	DL
20	ACIM		A1					BM9	BM7													RV2	EN	RV1			1	B
21	ACIM		A2					BM1	BM6	BM9	BM7											RV1					1	AE
22	ACOV		A1					BM9	BM17													RV2	EN	RV1			1	D
23	ACOV		A2					BM1	BM6	BM7	BM9	BM17				CM1	CM2	CM4	CM5			RV1					1	AI
24	TE		A9					BM9	BM7									CM4	CM5			RV33	EN	RV23			1	CA
25	TE		A1																			RV2	EN	RV33			1	E
26	TE		A6															CM4	CM5			RV8					1	BP
26a	TE		A9															CM4	CM5			RV8					1	CB
27	TE		A7																								3	BW
27a	TE		A11																								3	CG
27b	TE		A12																								3	CJ
27c	TE		A13																								3	CP
28	ZE	S2	A1					BM9	BM7													RV16					1	F
29	ZE	S3	A7																								3	BX
29a	ZE		A11																								3	CH
29b	ZE		A12																								3	CK
29c	ZE		A13																								3	CQ
30	PA	S2	A2																	CM9		RV14					1	AJ
30a	PA		A6																	CM9		RV14					1	BQ
31	PA		A1					BM7	BM9													RV2					1	G
32	PA	S5	A2																			RV34					1	AK
33	FM		A1																			RV2					1	H
34	FM		A2																			RV13	EN	RV26	EN	RV30	1	AL
35	BK		A5																		CM12	RV14					1	BI
35a	BK		A6																		CM12	RV14					1	BR
36	BK		A5																		CM12	RV14	EN	RV12			1	BJ
36a	BK		A6																		CM12	RV14	EN	RV12			1	BS
37	BK		A1																			RV2					1	H
38	BL		A9																		CM12	RV14					1	CE
39	BL		A12																								3	CL
39a	BL		A13																								3	CR
40	BC		A5																		CM12	RV14					1	BK
40a	BC		A6																		CM12	RV14					1	BT
40b	BC		A9																		CM12	RV14					1	CF
41	BC		A12																								3	CM
41a	BC		A13																								3	CS
42	BA		A5																		CM12	RV14					1	BL
42a	BA		A6																		CM12	RV14					1	BU
43	BA		A12																								3	CN
43a	BA		A13																								3	CT
44	CO		A2													CM1	CM2	CM4	CM5			RV14	EN	RV32			1	AM
45	KO		A1																								3	I
45a	KO		A2																								3	AN
45b	KO		A3																								3	AZ
45c	KO		A5																								3	BM
45d	KO		A16																								3	CW
46	KO		A1																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	J
46a	KO		A2																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	AO
46b	KO		A16																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	CX
47	KO		A16																			RV10					2	CY
48	KO		A1					BM7	BM9													RV2	EN	RV24			1	K
49	DO		A1																								3	I

49a	DO		A2																									3	AP
49b	DO		A3																									3	BA
49c	DO		A5																									3	BN
49d	DO		A16																									3	CZ
50	DO		A16																			RV10						2	DA
51	DO		A1					BM7	BM9													RV2	EN	RV24				1	K
52	DO		A1																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	J	
52a	DO		A2																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	AO	
52b	DO		A16																	CM9		RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	DB	
53	KA	SS	A1																									3	L
53a	KA		A2																									3	AQ
53b	KA		A3																									3	BB
53c	KA		A5																									3	BO
53d	KA		A16																									3	DC
54	KA		A1					BM9							< 0,5			CM4				RV1						1	M
54a	KA		A16					BM9							< 0,5			CM4				RV1						1	DD
55	KA		A1					BM7														RV2						1	N
56	KA		A1					BM1	BM2	BM3	BM6	BM7	BM9					CM4	CM5			RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	O	
56a	KA		A2					BM1	BM2	BM3	BM6	BM7	BM9					CM4	CM5			RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	AR	
56b	KA		A16					BM1	BM2	BM3	BM6	BM7	BM9					CM4	CM5			RV1	EN	RV13	EN	RV18	2	DE	
57	BO	SS	A1																									3	P
57a	BO		A2																									3	AS
57b	BO		A3																									3	BC
57c	BO		A16																									3	DF
58	BO	S2	A1					BM7	BM6	BM9	BM1							CM4	CM5			RV1	EN	RV13				2	Q
58a	BO		A2					BM7	BM6	BM9	BM1							CM4	CM5			RV1	EN	RV13				2	AT
58b	BO		A16					BM7	BM6	BM9	BM1							CM4	CM5			RV1	EN	RV13				2	DG
59	BO	S3	A1					BM9							< 0,5			CM4				RV1						1	R
60	BO	S5	A1					BM7														RV2						1	S
61	BO	S6	A16					BM7	BM6	BM9	BM1				< 0,5							RV10						2	DH
62	SW		A3																									3	BD
62a	SW		A6																									3	BV
62b	SW		A7																									3	BY
63	IS	SS	A1																									3	T
63a	IS		A2																									3	AU
63b	IS		A3																									3	BE
63c	IS		A16																									3	DI
64	IS	S2	A16																			RV10						2	DJ
65	IS	S4	A1																			RV2	EN	RV24				1	U
66	IS		A1					BM16														RV1	EN	RV18				2	V
66a	IS		A2					BM16														RV1	EN	RV18				2	AV
67	SA	SS	A3																									3	BF
67a	SA		A7																									3	BZ
67b	SA		A11																									3	CI
67c	SA		A12																									3	CO
67d	SA		A13																									3	CU
68	OV	SS	A1																									2	W
68a	OV		A2																									2	AW
68b	OV		A3																									2	BG
69	OV	S2	A1																			RV32						1	X
69a	OV		A2																			RV32						1	AX
70	OV	S3	A1																			RV34						1	Y
70a	OV		A2																			RV34						1	AY
71	BS	S2	A14																			RV17	EN	RV3				1	CV

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 16 november 2018 14:54
Aan: 10.2.e '; Hoofd Bureau Ascert
Onderwerp: RE: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Bijlagen: 0100085359 Boeft SMA-rt_en_chrysotiel_grenswaarde_v11-07-2014a.pdf

Bijgaand een notitie van TNO aan Ascert uit die tijd, die kan wellicht ook nog bijdragen?

Hierin staat dat imitatiemarmer AC van rk 1 naar rk2 zou gaan. Dat zijn toch de vensterbanken?

(ik weet overigens nog, en kan dat ook nog terughalen, 11.1

Groet 10.2.e

Earth, Life and Social Sciences
Princetonlaan 6
3584 CB Utrecht
Postbus 80015
3508 TA Utrecht

www.tno.nl

T +31 88 866 42 56

Aan
10.2.e (Ascert)

Van
10.2.e

Kopie aan
10.2.e

Datum
11 juli 2014

Onze referentie
0100085359

E-mail
10.2.e t@tno.nl

Doorkiesnummer
+31 10.2.e

Onderwerp
Asbeststoffenmanager SMA-rt en grenswaarde chrysotiel

In deze notitie worden de 'praktische consequenties' van de aanpassing van de grenswaarde voor chrysotiel (van 10.000 vezels/m^3 naar 2.000 vezels/m^3 - 8-uurs-gemiddelde) voor de asbeststoffenmanager SMA-rt uiteengezet.

Voordat op de praktische consequentie van de grenswaarde-aanpassing voor SMA-rt wordt ingegaan, wordt een antwoord gegeven op de vraag: voor welke combinaties van chrysotiel-houdende materialen en handelingen is de gemeten vezelconcentratie in de TNO-asbestdatabase hoger dan 4.000.000 chrysotiel vezels/m^3 (het product van de grenswaarde (2000 chrysotielvezels/m^3 (8-uur-gemiddelde)) en een adembeschermingsfactor[1] van 2000)?

De TNO-asbestdatabase bevat een aantal combinaties van chrysotiel-houdende materialen en handelingen waarvoor vezelconcentraties (in containment) van meer dan 4.000.000 vezels/m^3 zijn gemeten. Om een aantal redenen zijn deze vezelconcentraties gediskwalificeerd[2] en niet betrokken in rapportages die op de informatie in de TNO-asbestdatabase zijn gebaseerd. Deze vezelconcentraties hebben betrekking op gekitte en geklemde pakkingen met een redelijke tot goede conditie. Het betreft de handelingen ongecontroleerd zagen, ongecontroleerd schrapen met een plamuurmes of een staalborstel of het ongecontroleerd met een slijptol verwijderen van pakkingen.

Voor gecontroleerde verwijdering van pakkingen zijn concentraties (maximum meetwaarde) tot 142.000 vezel/m^3 gemeten. De hoogst gemeten vezelconcentratie voor ongecontroleerde bewerking is een factor 7000 hoger.

[1] TNO concludeert in rapport TNO 2013 R 11850: "Onderzoek naar de blootstelling aan asbest tijdens saneringswerkzaamheden": Met de huidige moderne aangeblazen filtermaskers moet een Simulated Work Place Protection Factor (APF) van 2000 haalbaar zijn mits:
- De maskers conform de voorschriften worden gebruikt en onderhouden
- De dragers zich beter bewust zijn/worden van het belang van het naleven van de voorschriften (b.v. door een asbestsaneringsbranche-breed fit2fit-programma).

[2] Mogelijk redenen voor diskwalificatie zijn o.a.: uitbijters, grote concentratieverschillen tussen ongecontroleerde en gecontroleerde bewerkingen, informatiebron of het beperkt gedocumenteerd zijn van de vezelconcentraties.

Voor een correcte vergelijking is de meet- of middelingsduur van de gemeten vezelconcentratie een belangrijke parameter die niet altijd bekend is. Het ongecontroleerd zagen in pakkingen betreft bijvoorbeeld een activiteitsduur van 6 tot 25 minuten. Voor deze notitie wordt aangenomen (zoals in TNO rapport 2013 R11850) dat 'worst case' de concentraties betrekking hebben op een middelingsduur van 8 uren (de middelingsduur van de grenswaarden).

Figuur 1 heeft betrekking op (gekwalificeerde) vezelconcentraties die het gevolg zijn van handelingen aan chrysotiel-houdende materialen.

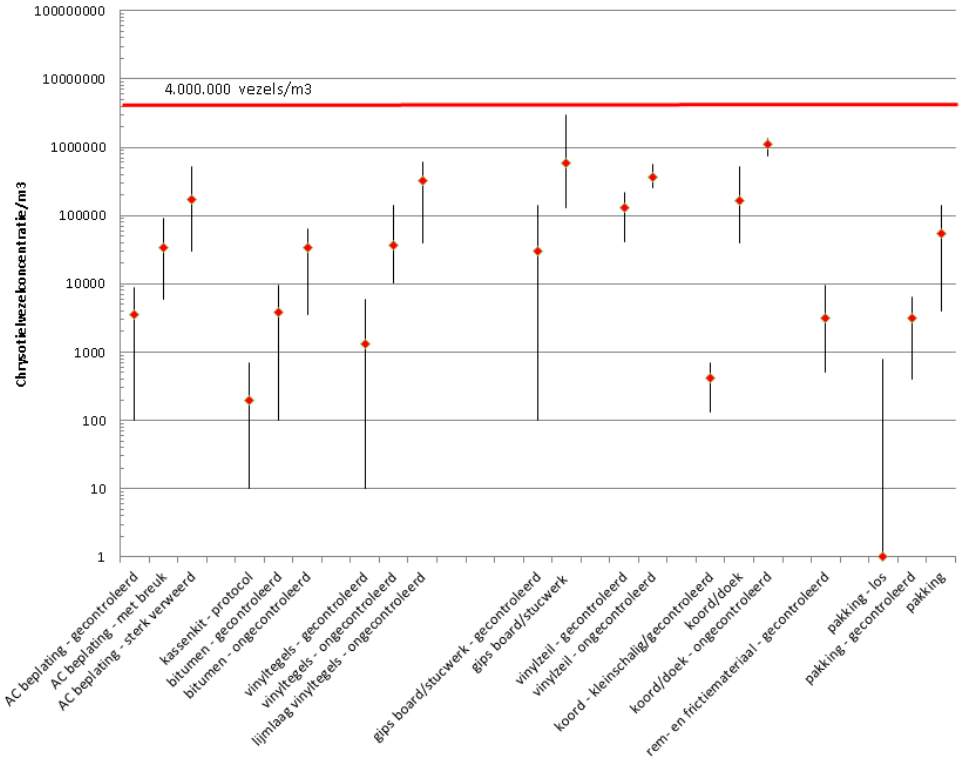

Figuur 1 Vezelconcentraties versus chrysotiel-houdende materiaal-handelingscombinaties.

Uit figuur 1 blijkt dat er in de TNO-asbestdatabase voor combinaties van chrysotiel-houdende materialen en handelingen geen vezelconcentraties (maximum meetwaarde) voorkomen die hoger zijn dan 4.000.000 vezels/m^3. De maximum vezelconcentratie is ca. 3.000.000 chrysotiel vezels/m^3. Die concentratie heeft betrekking op handelingen aan gips board/stucwerk.

In de asbeststoffenmanager SMA-rt is elke combinatie van asbesthoudend materiaal en saneringshandeling voorzien van een standaard risicoklasse. SMA-rt onderscheidt drie risicoklassen. Tot 1 juli 2014 heeft risicoklasse 1 (RK1) betrekking op materiaal-saneringshandeling-combinaties waarvoor de gemeten chrysotiel-vezelconcentraties kleiner zijn dan 10.000 vezels/m^3 (8-uur). Risicoklasse 2 (RK2) heeft betrekking op vezelconcentraties tussen 10.000 en 1.000.000 vezels/m^3 (8-uur) en risicoklasse 3 (RK3) op vezelconcentraties groter dan 1.000.000 vezels/m^3. De voor de risicoclassificatie benodigde concentraties zijn opgeslagen in de TNO-asbestdatabase, die in 2004 ontwikkeld is in het kader van het TNO-onderzoek[3] "Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest".

Per 1 juli 2014 wordt de grenswaarde voor chrysotiel van 10.000 vezels/m^3 verlaagd naar 2.000 vezels/m^3 (8-uur). Dit betekent dat de grens tussen de risicoklassen RK1 en RK2 naar 2.000 vezels/m^3 (8-uur) verschuift[4].

In de TNO-asbestdatabase is gezocht naar materiaal (chrysotiel-houdend)-saneringshandeling-combinaties waarvoor de verlaging van de grenswaarde voor chrysotiel gevolgen heeft voor de risicoklasse-indeling. Het selectiecriterium voor de materiaal-saneringshandeling-combinaties is: de maximum meetwaarde ligt tussen 2.000 vezels/m^3 en 10.000 vezels/m^3. In figuur 2 worden de materiaal-saneringshandeling combinaties die aan het selectiecriterium voldoen, weergegeven.

De standaard risicoklasse voor de selectie van materiaal-saneringshandelingen-combinaties is in de huidige SMA-rt RK2. Op basis van restricties met betrekking tot de aard van de saneringshandeling, de bevestigingsmethode, de grootte van het materiaaloppervlak, de mate van verwering en/of beschadiging, de mate van aantasting of de mate van plasticiteit en één of meerdere randvoorwaarden kan leiden tot indeling in RK1.

[3] TNO rapport 2004/523: Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest-onderzoek naar de onderbouwing van de mogelijkheden tot risicogericht indelen van werkzaamheden met asbest en asbesthoudende materialen, november 2004

[4] Deze notitie is gebaseerd op de aanname dat na 1 juli 2014 voor chrysotiel de grens tussen RK2 en RK3 bij 1.000.000 vezels/m^3 blijft liggen.
In artikel 4.48. Risicoklasse 2 van het "Besluit van 5 juni 2014 tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit in verband met herziening van de grenswaarden voor asbest alsmede enkele technische wijzigingen" (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2014, 217) wordt dit bevestigd.

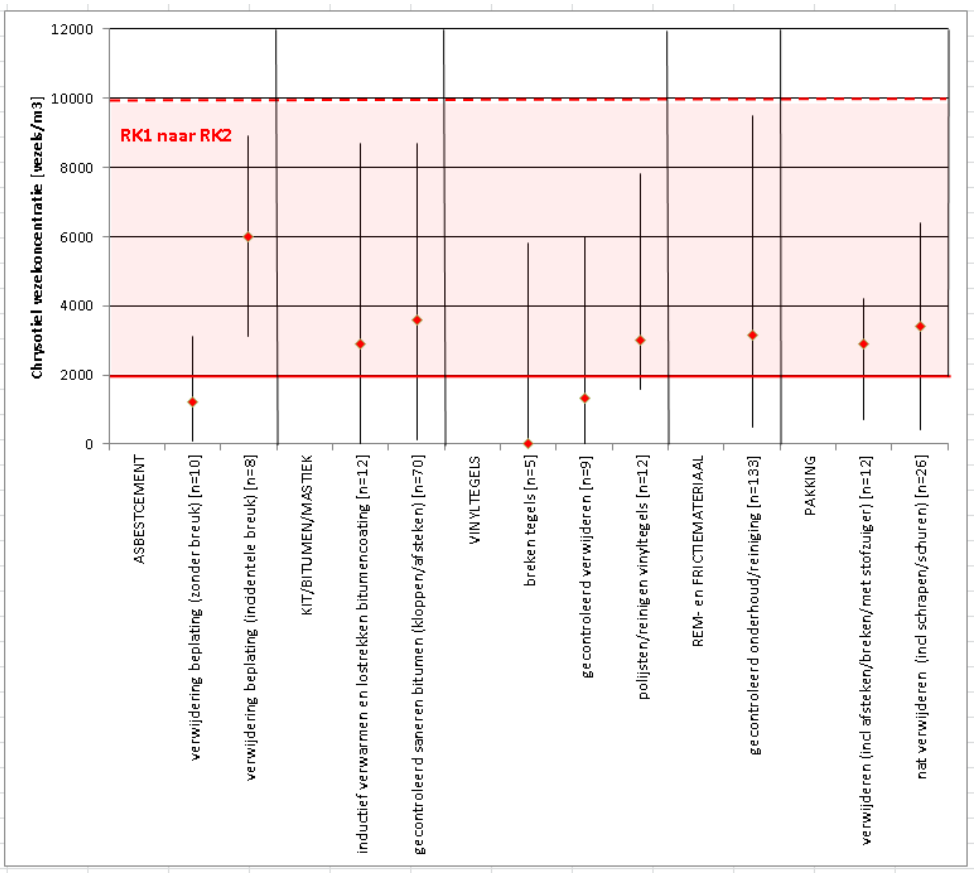

Figuur 2 Materiaal-handeling-combinaties (max. meetwaarde tussen 2.000 en 10.000 chrysotielvezels/m^3.

Door de verlaging van de grenswaarden liggen de aan de restricties en/of randvoorwaarden gekoppelde concentratieniveaus boven de nieuwe grenswaarde. Dit betekent dat de indeling van de materiaal-saneringshandeling-combinaties terugvalt op de standaard risicoklasse RK2.

-Wat betekent de aanscherping van de grenswaarde voor chrysotiel voor SMA-rt?

Uit figuur 2 blijkt dat de RK1-RK2-aanpassing betrekking heeft op de saneringshandelingen aan de volgende materialen:
-Asbestcement;
-Kit/bitumen/mastiek;
-Vinyltegels;
-Rem- en frictiematerialen;
-Pakking(en).

Uit de saneringshandelingen (labels in figuur langs horizontale as) kan de conclusie worden getrokken dat het om '*handelingen*' aan het asbesthoudende materiaal gaat.

Dit betekent dat de handeling 'in z'n geheel verwijderen', oftewel handelingen waarbij de integriteit van het asbesthoudende materiaal niet wordt aangetast, niet wijzigt.

De saneringsh*andelingen* waarvoor een RK1-RK2-aanpassing van toepassing is, zijn:
-demontage (asbestcement)
-snijden/knippen/steken (kit/bitumen/mastiek)
-afsteken (kit, pakking(en), vinyltegels)
-verwarmen/afsteken (kit/bitumen/mastiek, vinyltegels)
-handpicking (asbestcementrestanten)[5]

De SMA-rt-classificatieregelset bestaat uit 126 regels (SMA-rt 2.0 (update medio juni 2014)). Ongeveer 60 van deze regels hebben betrekking op de combinaties van materiaal en saneringshandeling waarvan de standaard risicoklasse RK2 is en met restricties in RK1 kan uitkomen.

TNO stelt voor om op basis van de materiaal-handeling-concentratie-gegevens in figuur 2 afgezet tegen de classificatieregels in SMA-rt 24 RK1-regels te wijzigen in een RK2-regel (terugvallen op de standaard risicoklasse). Dit aantal is gebaseerd op de aanname dat de vrijstellingsregeling[6] voor:
- het verwijderen van buizen van het ondergrondse openbare gas-, water- en rioolleidingnet;
- het verwijderen van geklemde asbesthoudende vloerplaten onder verwarmingstoestellen;
- het verwijderen van asbesthoudend beglazingskit dat verwerkt is in de constructie van kassenkassenkit of
- het verwijderen van asbesthoudende pakkingen uit verbrandingsmotoren/procesinstallaties/verwarmingstoestellen met een nominaal vermogen lager dan 2250 kilowatt

van toepassing blijft. In het SZW-rapport doet TNO de aanbeveling om de vrijstellingen te heroverwegen.

Voor welke combinatie van materiaal en saneringshandeling gaat RK1 over in RK2?

In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de combinatie van materiaal en saneringshandeling waarvoor wordt voorgesteld om de risicoklasse van RK1 in RK2 te wijzigen en dit in classificatieregelset voor SMA-rt 2.1 door te voeren.

Op basis van resultaten van nieuwe validatiemetingen kunnen op termijn wellicht een aantal materiaal-saneringshandeling-combinaties terug naar risicoklasse 1 (RK1).

[5] Qua risicoclassificatie geen wijziging: RK2 (binnen) en RK1 (buiten)
[6] Bron: Asbest in het Bouwbesluit 2012

Tabel 1 Materiaal-saneringshandelingen (van RK1 naar RK2).

Materiaal	Saneringshandeling
Asbestcement:	
-vlakke plaat[7]	demontage
-wand- en gevelplaat	demontage
-kanaal	demontage
-bloembak	demontage
-golfplaat	demontage
-board[6]	demontage
-lei- en dakpan	demontage
-buizen en kanalen[8]	demontage
-Imitatiemarmer/siersteen	demontage
-overige materialen	demontage
Kit/bitumen/mastiek:	
-kit[9]	snijden/knippen/steken
-kit[8]	afsteken
-lijm	verwarmen/afsteken
-bitumen coating	snijden/knippen/steken
-bitumen coating	afsteken
-bitumen coating	verwarmen/afsteken
-bitumen antidreun	snijden/knippen/steken
-bitumen antidreun	afsteken
Vinyltegels:	
-vinyltegels (2 regels)	afsteken
-vinyltegels	verwarmen/afsteken
Rem- en frictiematerialen:	
-frictiemateriaal	demonteren
Pakking(en)	
-pakking[10]	demonteren
-pakking[9]	afsteken

[7] Exclusief geklemde asbesthoudende vloerplaten onder verwarmingstoestellen (vrijstellingsregeling).
[8] Exclusief buizen van het ondergrondse openbare gas-, water- en rioolleidingnet (vrijstellingsregeling).
[9] Exclusief asbesthoudend beglazingskit dat verwerkt is in de constructie van kassen (vrijstellingsregeling).
[10] Exclusief verwijderen van asbesthoudende pakkingen uit verbrandingsmotoren, procesinstallaties of verwarmingstoestellen met een nominaal vermogen lager dan 2250 kilowatt.

10.2.e

Van:
Aan:
Cc:
Onderwerp: RE: VIP
Datum: maandag 17 december 2018 16:32:57

Beste 10.2.e en 10.2.e

Onze zorg betreft de aanscherping van ‘de borging’ in SCi-547 die (partijen binnen) Ascert nastreeft. Die borging voor rk-1 werkzaamheden valt buiten het werkterrein van het certificatiestelsel en Ascert. En is een werkgeversverantwoordelijkheid conform Arbobesluit. Dus als dat aan de orde is, zou het ministerie SZW of het onafhankelijke VIP i.o. zich wat ons betreft daarover moeten uitspreken. De gebeurtenissen rondom 'de vensterbanken' hebben aangetoond dat anders SCi-547 wordt aangegrepen door Ascert om iedere terugschaling te blokkeren.

Ook de voordelen van de aanpassingen in SCi-548 zijn onduidelijk. Wel staat vast dat er nog meer verfijning is, en nog meer eisen en voorwaarden. Overhaast wederom, zonder onderbouwing van wat hiermee opgelost gaat worden. Of is het ontmoedigingsbeleid om nog SCi-548 te benutten?

Bij overheidsregelgeving dient, alvorens wijziging kan plaatsvinden, beoordeeld te worden wat de consequenties zijn voor de administratieve lasten en tot welke kosteneffecten het leidt. Het lijkt Aedes dat dit beginsel ook moet gelden voor deze (pseudo-)regelgeving voor asbestwerkzaamheden.

Conclusie:
-De noodzaak en doelmatigheid van de wijzigingen is onbekend
-Wederom verdere verfijning en hogere eisen die toepassing van SCi-547 en -548 bijna onmogelijk dreigen te maken (de sector creëert zelf een afgebakend en steeds kostbaarder stelsel met hoge toetredingsdrempel)
-Kostenconsequenties zijn niet bepaald
-Administratieve lasten zijn niet bepaald
-De staatssecretaris heeft zelf aanpassingen aangekondigd, Ascert dient hier niet op vooruit te lopen, c.q. dient niet de taak van de staatssecretaris over te nemen
-Overheid en/of VIP dient te oordelen over de borging na terugschaling cf SCi-547, niet (marktpartijen in) Ascert
-etc.

Terzijde; we verbazen ons wederom over de besluit(vorming) in de Werkkamer en bij voorbaat ook al over die door het CCvD.....

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: maandag 17 december 2018 15:04
Aan: 10.2.e @aedes.nl>
CC: 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: RE: VIP

Dag 10.2.e

Ik begreep van 10.2.e dat het morgen op de agenda van het CCvD staat.
Zou je kunnen aangeven waar je zorg zit?

Groet 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 13 december 2018 13:32
Aan: 10.2.e @aedes.nl>
CC: 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: RE: VIP

Hoi 10.2.e

Nav " binnen Ascert een voorstel opgedoken om het protocol voor SCi-547 aan te passen. Met uiteraard zo'n invulling dat terugschaling naar risicoklasse 1 praktisch onmogelijk wordt gemaakt":

: om welk voorstel gaat het precies? (Ik weet dat er naar de protocollen gekeken zou worden maar dat zou inhoudelijk niet veel verschil moeten gaan maken meende ik...)

Groet 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e @aedes.nl>
Verzonden: donderdag 13 december 2018 10:04
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>
CC: 10.2.e

Onderwerp: RE: VIP

Nog even een aanvulling: afgelopen zomer (toen Ascert plots niet meer wilde meewerken aan het doorvoeren van de terugschaling naar risicoklasse 1 voor vensterbanken in SMArt) is 'opeens' binnen Ascert een voorstel opgedoken om het protocol voor SCi-547 aan te passen. Met uiteraard zo'n invulling dat terugschaling naar risicoklasse 1 praktisch onmogelijk wordt gemaakt. Ondanks de voornemens van de staatssecretaris op dit gebied dreigt dit toch doorgedreven te worden tot een 'Ascert-besluit'. Ik hoeft uiteraard niet te zeggen dat wij deze gang van zaken niet steunen. Hopelijk beschouwt het ministerie het ook als ongewenst.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 13 december 2018 09:41
Aan: 10.2.e

Onderwerp: RE: VIP

Beste 10.2.e

Uiteraard willen wij onze ervaringen met de cie Sci-547 delen, dus prima als ze ons benadert.

Marc Prins Consultancy bv heeft het concept-rapport voor beglazingskit gereed en heeft toegezegd dat we volgende week alle benodigde documenten kunnen indienen bij de cie SCi-547. Ik zal dat ook alvast bij de voorzitter aankondigen, zodat tijdig de onafhankelijke deskundige kan worden benaderd.

Met vriendelijke groet,

Aedes vereniging van woningcorporaties

10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen

M 06 10.2.e

www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: donderdag 13 december 2018 09:32
Aan: 10.2.e

Onderwerp: VIP

Dag 10.2.e

Zoals je weet uit de brief over het asbeststelsel wil de Stass een alternatief voor de pilotcommissie Sci 547 instellen : het VIP. RIVM (Jacqueline van Engelen) is begonnen met de voorbereidingen.

Ze zou graag een overleg met jullie hebben over jullie ervaringen met de pilot commissie, jullie leerpunten en evt. aandachtspunten voor het VIP. Ik hoop en denk dat jullie hier aan mee willen werken?

Ze neemt op korte termijn contact op voor een afspraak .

Groet 10.2.e

PS wat is volgens jou de stand van zaken mbt de aanvraag voor beglazingskit?

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com) Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van:
Aan:
Cc:
Onderwerp: RE: voorstel proefperiode
Datum: woensdag 20 februari 2019 15:14:20
Bijlagen: aanpak Pilot Vensterbanken_v20022019.pdf

Beste 10.2.e
Graag houden we de pilot in eigen hand, zonder dat er overigens inhoudelijk veel verschil bestaat met het voorstel dat je ons toezond.
Bijgaand is beschreven hoe we de pilot aanpakken; met actieve betrokkenheid van Aedes en begeleiding bij de voorbereidende werkzaamheden van een corporatie.
De checks van iSZW, zoals in jouw voorstel verwoord, zijn (uiteraard) de verantwoordelijkheid van de Inspectie en heb ik in onze aanpak niet opgenomen. We betrekken iSZW graag bij de projecten en, indien dat op prijs wordt gesteld, kunnen we proberen vroegtijdig (dus eerder dan formele melding) te informeren over een komende verwijdering.
De ervaringen zullen wij goed monitoren zodat er een gedegen evaluatiegesprek kan volgen.
Overigens is er deze week al door een corporatie een project uitgevoerd conform de beschreven aanpak. Het geheel blijkt geheel naar wens te zijn verlopen en er volgt een gedegen rapportage t.b.v. de evaluatie.
Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties
10.2.e

wonen&zorg - gezond&veilig wonen
M 06 10.2.e
www.aedes.nl
Twitter: @10.2.e
LinkedIn: 10.2.e

Van: 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: maandag 18 februari 2019 09:48
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: voorstel proefperiode

Dag 10.2.e
Bijgaand zoals besproken het voorstel dat wij hebben voor de proefperiode in SMArt.
Het is wat gewijzigd tov het concept wat je eerder kreeg; dat komt omdat er uitgebreid naar gekeken is door Inspectie SZW. Het huidige voorstel heeft de volledige goedkeuring van I SZW.
Graag horen we of jullie hieraan willen meewerken.
Wij sturen het voorstel vandaag ook naar Ascert. Zij hebben tot dusver nog niet naar de tekst gekeken.
Wat ons betreft is de volgende stap een gezamenlijke bijeenkomst om het voorstel te bespreken.
Groet, 10.2.e
10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 19 februari 2019 12:32
Aan: 'Voorzitter Stichting Ascert'
CC: 10.2.e Hoofd Bureau Ascert; 10.2.e
Onderwerp: RE: voorstel proefperiode Aedes vensterbanken

Dag 10.2.e

Deze dingen zullen in overleg moeten worden besproken.

Alleen is het zeer de vraag of Aedes daar toe bereid is, hebben we al gehoord.

Verder hebben wij voor 6 maart – helaas! - geen tijd voor overleg: er is dan een overleg in de Kamer over het asbeststelsel aangekondigd, dus het is nu alle hens aan dek daarvoor.

Groet, 10.2.e

Van: Voorzitter Stichting Ascert
Verzonden: dinsdag 19 februari 2019 12:12
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: voorstel proefperiode Aedes vensterbanken

Dag 10.2.e

Omdat ik vandaag en morgen moeilijk bereikbaar ben, onderstaand alvast enkele vragen bij de uitwerking van de pilot. We horen graag op korte termijn hoe jullie daar tegenaan kijken.
Daarnaast lijkt het ons goed nog op korte termijn bij elkaar te gaan zitten. Lukt dat bij jullie nog voor volgende week woensdag? Dan gaat Tom namelijk een week weg en ik vind het van belang dat hij er bij kan zijn.

- Hebben we het goed begrepen dat de pilot alleen van toepassing is op woningbouwcorporaties? En zo ja, geldt dit dan alleen voor leden van Aedes of ook voor niet-leden?

- Hoe is in de pilot geregeld dat de (onaangekondigde) controles van de inspectie evenredig plaatsvinden bij zowel gecertificeerde als niet-gecertificeerde bedrijven?

- In hoeverre bieden de uitkomsten van deze pilot nog mogelijkheden om te komen tot andere besluiten dan die nu al geformuleerd zijn? Met andere woorden, is er ruimte om tot een andere uitkomst te komen dan RK1 of 2A en op welke wijze wordt bijvoorbeeld door middel van deze pilot informatie verzameld die gebruikt kan worden voor de invoering van risicogestuurd werken?

Ik hoor graag van je.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e
voorzitter

Stichting Certificatie Asbest
Ascert

E voorzitter@ascert.nl
M +31 10.2.e

Op 18 feb. 2019, om 09:50 heeft 10.2.e @MINSZW.NL> het volgende geschreven:

Dag 10.2.e

(ik ben vandaag vrij, maar wil je deze wel alvast sturen. Ik kan je morgen bellen, of misschien wil je vandaag al wat op de mail zette over je idee over hoe de branche te betrekken).

Bijgaand ons voorstel voor de pilot/proef . Dit voorstel heeft de steun van Inspectie SZW.

Graag horen we jullie reactie.

Groet 10.2.e

10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: donderdag 6 december 2018 17:31
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: vraag nav Kamervragen vensterbanken

Dat kunnen wij niet weten. Ik weet ook niet hoe deze vragensteller dat weet.
Ascert zou deze gegevens uit het systeem moeten kunnen halen. Wellicht hebben ze dat ook gedaan en ergens gerapporteerd.
Het systeem geeft namelijk een RK2 en na upload van een validatie kan dat een RK1 worden.
1000 studies zou mijn niet verbazen trouwens. Niet slim dat dat niet centraal gedaan is.

Dr. ir. 10.2.e 10.2.e
Senior Scientist Integrator
Risk Analysis for Products In Development
Location

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10.2.e
Sent: donderdag 6 december 2018 17:15
To: 10.2.e
Subject: RE: vraag nav Kamervragen vensterbanken

8
VRAAG: Gezien het feit dat in de periode 2014 - 2017 volgens SMA-rt bijna 1000 validatieonderzoeken zijn uitgevoerd voor asbesthoudende beglazingskit, elk onderzoek een opdrachtgever meer dan 10.000 euro kost en steeds blijkt dat het verwijderen van de kit uiteindelijk onder risicoklasse 1 kan plaatsvinden; hoe kan het dat desondanks beglazingskit volgens SMA-rt verwijderd moet worden onder risicoklasse 2?

ANTWOORD: De genoemde aannamen over validatie-onderzoeken in SMA-rt en kosten kan ik niet bevestigen. Beglazingskit verwijderen kan niet altijd onder risicoklasse 1, dit is afhankelijk van de omstandigheden. Door Aedes wordt gewerkt aan het verzamelen van gegevens waaruit blijkt onder welke omstandigheden dit in risicoklasse 1 kan worden verwijderd. Daartoe loopt een aanvraag bij de pilotcommissie “Sci 547” voor beoordeling van nieuwe werkmethoden. Indien dit is aangetoond, zou SMA- rt ook daarop kunnen worden aangepast. Zou je hier ook kunnen noemen dat de gegevens van de 1000 validatieonderzoeken niet gedeeld worden en daarom niet beschikbaar zijn voor SMA-rt?

Hoi even op die vraag: klopt het volgens jou dat “volgens SMArt bijna 1000 validatieonderzoeken zijn uitgevoerd in de periode 2014-2017”?

Groet 10.2.e

PS ja, adhoc, nu het nog kan :)

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: donderdag 6 december 2018 16:16
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: RE: vraag nav Kamervragen vensterbanken

Hoi 10.2.e
Ja heel fijn overleg. Er zijn enorme kansen om goede dingen te doen. Fijn dat de ruimte er nu ook komt.
Goed initiatief van je om ons bij elkaar te zetten! Nu zorgen dat dit volgend jaar ook een paar keer gebeurd.
Onderstaande is dus op ad hoc?? ;o)
Hopelijk helpt het je. Zo niet laat maar weten.
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e 10.2.e
Senior Scientist Integrator Location
Risk Analysis for Products In
Development

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

From: 10.2.e @MINSZW.NL>
Sent: donderdag 6 december 2018 15:48
To: 10.2.e @tno.nl>
Subject: vraag nav Kamervragen vensterbanken

Dag 10.2.e

(Nuttig spoedoverleg net…..nu even weer iets anders)

Ik ben bezig met beantwoording van de Kamervragen over de vensterbanken.

IK zou graag je check en aanvulling op bijgaande 2 antwoorden hebben.

Alvast dank, groet, 10.2.e

VRAAG: Constaterende dat SMA-rt voor vensterbanken een veel te conservatieve inschatting blijkt te geven; kunt u aangeven wat de kwaliteit is van de data van andere toepassingen die in SMA-rt zijn te vinden?

ANTWOORD: De kwaliteit van de onderliggende data in SMArt is in 2016 en 2017 sterk verbeterd. Datasets zijn door TNO opnieuw beoordeeld en, indien niet van voldoende kwaliteit, verwijderd. Tegelijkertijd zijn veel recente gegevens

toegevoegd. In totaal zijn er nu 900 metingen opgenomen. Er zijn vele honderden verschillende combinaties van type materiaal, saneringswijze en omstandigheden te bedenken. Daarom komt het voor dat er voor een combinatie van werkzaamheden geen data voorhanden is. In dat geval
~~Als er voor een bepaalde combinatie van werkzaamheden en materialen geen of niet genoeg gegevens voorhanden zijn, dan maakt~~ hanteert het instrument ~~aannamen waarbij~~ een worst case uitgangspunt wort gehanteerd. Door middel van het toevoegen van metingen en het ontwikkelen van mogelijkheden om blootstelling te schatten middels een blootstellingsmodel ~~meer risicogestuurd maken~~ wordt het voor steeds minder werkzaamheden nodig om worstcase schattingen te maken. Dit zal in 2019 leiden tot een nieuwe risicogestuurd instrument.

8
VRAAG: Gezien het feit dat in de periode 2014 - 2017 volgens SMA-rt bijna 1000 validatieonderzoeken zijn uitgevoerd voor asbesthoudende beglazingskit, elk onderzoek een opdrachtgever meer dan 10.000 euro kost en steeds blijkt dat het verwijderen van de kit uiteindelijk onder risicoklasse 1 kan plaatsvinden; hoe kan het dat desondanks beglazingskit volgens SMA-rt verwijderd moet worden onder risicoklasse 2?

ANTWOORD: De genoemde aannamen over validatie-onderzoeken in SMA-rt en kosten kan ik niet bevestigen. Beglazingskit verwijderen kan niet altijd onder risicoklasse 1, dit is afhankelijk van de omstandigheden. Door Aedes wordt gewerkt aan het verzamelen van gegevens waaruit blijkt onder welke omstandigheden dit in risicoklasse 1 kan worden verwijderd. Daartoe loopt een aanvraag bij de pilotcommissie “Sci 547” voor beoordeling van nieuwe werkmethoden. Indien dit is aangetoond, zou SMA- rt ook daarop kunnen worden aangepast. Zou je hier ook kunnen noemen dat de gegevens van de 1000 validatieonderzoeken niet gedeeld worden en daarom niet beschikbaar zijn voor SMA-rt?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 22 november 2018 09:18
Aan: 10.2.e
Onderwerp: TNO vensterbankenstudie

Hoi 10.2.e

Is jullie rapport over de vensterbanken openbaar?

Heb je voor mij misschien de definitieve versie? Misschien hebben wij die eerder gehad maar ik heb het overzicht niet meer en wordt elke dag bevraagd over wat er precies in jullie rapport staat.
Kunnen we het daar vanmiddag nog even over hebben?

Groet 10.2.e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 4 februari 2019 12:50
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: vensterbanken
Bijlagen: Mogelijke opzet proefperiode Aedes-v3.docx

Dag 10.2.e

Helaas iets later dan we voorzien hadden eind december, hierbij dan toch een voorstel voor een pilot/proefperiode over vensterbanken in rk 1.

Dit is een aanpak die wij zouden zien zitten, waar I SZW achter staat, en waarvan wij hopen dat deze voor jullie en voor Ascert acceptabel is.

Graag je reactie!

Groet, 10.2.e

10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

Mogelijke opzet proefperiode Aedes

Uit TNO adviezen blijkt dat de meeste asbestvensterbanken verwijderd kunnen worden in risicoklasse 1, onder de voorwaarden/omstandigheden die in het TNO-advies uit oktober 2017 omschreven staan[1]. Omdat de Inspectie SZW twijfelde over de uitvoerbaarheid in de praktijk onder risicoklasse-1 condities, heeft Aedes een pilot uitgevoerd op verzoek van de Inspectie SZW. Hieruit bleek dat de methode uitvoerbaar is en in de praktijk niet tot een zodanige vezel emissie leidt dat inschaling in risicoklasse 2/2A gerechtvaardigd is[2].
TNO raadde nog wel aan om een borgingsprotocol op te stellen, met randvoorwaarden voor het verwijderen van de vensterbanken in risicoklasse 1. Aedes heeft een dergelijk protocol inmiddels ontwikkeld: "Sanering van vensterbanken onder risicoklasse 1".

Toch zijn er nog zorgen over de borging, met name vanuit sommige CCvD partijen. Ook de Inspectie SZW vindt de zorgvuldigheid van uitvoeren van het protocol en de manier waarop Aedes-leden als opdrachtgever hun verantwoordelijkheid nemen om ervoor te zorgen dat er veilig en gezond wordt gewerkt, belangrijk.
Daarom wordt voorgesteld om gedurende een bepaalde periode te bezien of de uitvoering in de praktijk voldoende vertrouwen biedt om aan te kunnen nemen dat de betrokkenen de saneringen in risicoklasse 1 ook in de toekomst op een juiste en veilige manier zullen blijven uitvoeren. Ook geeft dit de gelegenheid te bezien of er extra aandacht aan borging besteed moet worden.

Voorstel voor aanpak:

a) SMA-rt wordt aangepast conform het advies van TNO.
b) Daarbij komt een vermelding "attentie – proefperiode".
c) De risicoklasse indeling - voor de vensterbanken die voldoen aan de criteria die zijn beschreven in de bovengenoemde TNO-rapporten – wordt aangepast naar risicoklasse 1, met daaraan verbonden de voorwaarde dat gewerkt wordt volgens het Aedes protocol "Sanering van vensterbanken onder risicoklasse 1". Deze maakt dus integraal onderdeel uit van de uitdraai uit SMA-rt . Daarmee is dit een basis voor handhaving door de Inspectie SZW.
d) In de proefperiode (en ook daarna) wordt gewerkt zoals beschreven in de protocollen.
e) Inspectie SZW voert in de proefperiode inspecties uit. Daartoe zal Aedes/ de woningbouwcorporatie in de risicoklasse-1 melding via het iSZW portaal aangeven op welke dagen exact de sanering wordt uitgevoerd, en dat het gaat om de "proefperiode vensterbanken".
f) Als er bij deze inspecties in risicoklasse 1 gewerkt wordt, zal iSZW checken:
   - of deze risicoklasse indeling in het inventarisatierapport staat, en of bij de indeling de juiste criteria zijn gevolgd
   - of daar de juiste werkwijze/ voorwaarden aan verbonden zijn
   - of ook op die wijze gewerkt wordt, en of aan te nemen valt dat dit ook op de locatie routinematig uitvoerbaar is.
g) Bij 20% van de saneringen zal Aedes een eindbeoordeling , bestaande uit een visuele inspectie, laten doen door een geaccrediteerd laboratorium. De selectie

[1] Schinkel, J., 2017, Advies SMA-rt risicoklasse aanpassing voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken (herzien), TNO, 12 oktober 2017.
[2] Spaan, S. & J. Schinkel, 2017, Notitie – Resultaten blootstellingsstudie tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken onder verlicht beheersregime (RK1), TNO, 29 januari 2017.

van de projecten waar een eindbeoordeling wordt uitgevoerd, wordt gedaan door iSZW.

- De proefperiode duurt minimaal 6 maanden, of zolang tot iSZW minimaal 30 inspecties heeft uitgevoerd
- Na afloop van de proefperiode worden de voorwaarden b, e en g opgeheven, tenzij Inspectie SZW constateert dat er regelmatig risicovol gewerkt wordt. Criteria hiervoor zijn b.v.
    - De inventariseerder deelt foutief in (vensterbanken die niet aan de criteria voldoen, toch in RK1 ingeschaald);
    - Bij de visuele eindbeoordeling worden restanten asbesthoudend materiaal aangetroffen;
    - De verwijderaars houden zich niet aan de voorgeschreven beheersmaatregelen (bronafzuiging, zo min mogelijk breken,…etc.).

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 9 januari 2019 00:52
Aan: ¡10.2.e 10.2.e
Onderwerp: vensterbanken Kamervragen
Bijlagen: it_blijkt_dat_asbesthoudende_vensterbanken_veilig_zijn_te_verwijderen_in_de_laagste_risicoklasse.pdf

Dag 10.2.e

Ik had afgesproken jullie nog voor de Kerst de antwoorden op de vensterbanken Kamervragen te sturen maar zie dat ik daar niet meer aan toe ben gekomen. Excuus. Waarschijnlijk heb je ze nu al gezien, maar als niet: bijgaand.

Hopelijk tot donderdag,

Groet, 10.2.e

10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: vrijdag 23 november 2018 09:26
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: vensterbanken notities

Oei dat lijkt me wel ja!

ï»¿Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator
Risk Analysis for Products In Development T +31 (0)88 10.2.e M +31 (0)10.2.e @tno.nl

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

-----Original Message-----
From: 10.2.e @MINSZW.NL>
Sent: vrijdag 23 november 2018 09:24
To: 10.2.e @tno.nl>
Subject: RE: vensterbanken notities

Dag 10.2.e
De datum op de pilot studie klopt niet denk ik he? Er staat januari 2017, maar dat moet 2018 zijn toch?

Groet 10.2.e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com) _____
Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: 23 nov. 2018 07:40
Aan: "10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: vensterbanken notities

Beste 10.2.e
Hierbij de twee notities over vensterbanken. De advies notitie had je al, de pilot-meetstudie wellicht ook. Ik heb niet gecontroleerd of deze openbaar is.
In de advies notitie staat beschreven welke data we beschikbaar hebben en wat daar de beoordeling van is.
Vervolgens heeft Aedes een werkprotocol opgesteld welke in de pilot-meetstudie op verzoek van iSZW is bemeten.
Het kan inderdaad zijn dat er nog wat details aan de werkinstructie zijn aangepast. Dit heeft naar ons idee alleen betrekking op het effectiever uitvoeren van de handelingen (inpakken meen ik) en niet op de blootstelling. Zowel in de onderzochte studies als tijdens de meetstudie zijn de vensterbanken vrijgemaakt en verwijderd.
Mocht je nog vragen hebben laat het me weten.
Groet,
10.2.e

Dr. ir. 10.2.e
Senior Scientist Integrator
Risk Analysis for Products In Development
10.2.e

@tno.nl>

Location<http://www.tno.nl/locations/ZT>

[cid:image001.gif@01D482FF.C58DC160]<http://www.tno.nl/>

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Notitie

Earth, Life & Social Sciences
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist
Postbus 360
3700 AJ Zeist

www.tno.nl

T +31 88 866 60 00
F +31 88 866 87 28

Aan
10.2.e

Van
10.2.e

Kopie aan
10.2.e

Datum
12 oktober 2017

Onze referentie
0100308174

E-mail
10.2.e @tno.nl

Doorkiesnummer
+31 88 10.2.e

Doorkiesfax
+31 30 694 40 70

Onderwerp
Advies SMA-rt risicoklasse aanpassing voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken (herzien)

Inleiding

Aangezien asbest een kankerverwekkende stof is, brengt 10. et werken met asbest gezondheidsrisico's met zich mee: bij blootstelling aan asbestvezels kan asbestgerelateerde kanker zich manifesteren. Daarom is het sinds het begin van de jaren '90 verboden om asbest te gebruiken. Omdat tot die tijd asbest echter veelvuldig werd toegepast, bevindt zich nog altijd veel asbest in gebouwen en installaties.

Aan het werken met asbest zijn strenge regels verbonden met als doel werknemers en omgeving te beschermen tegen blootstelling aan asbestvezels. Zo is in 2004 de Stoffenmanager Asbest Risico-indeling Techniek (SMA-rt) ontwikkeld. Met dit systeem wordt voor combinaties van product, activiteit en omstandigheden de risicoklasse (RK)-indeling bepaald. Deze RK-indeling bepaalt vervolgens de mate van te treffen beheersmaatregelen om tijdens een sanering de emissie van asbestvezels, en daarmee het risico, zoveel mogelijk te beheersen.

Het SMA-rt-systeem is gebaseerd op meetgegevens. Op basis van de beschikbare meetgegevens wordt voor een bepaalde toepassing het 90-percentiel van de distributie van de meetgegevens afgeleid en op basis van de hoogte van dit 90-percentiel wordt een scenario ingedeeld in RK1 of RK2(a). RK1 is van toepassing wanneer het 90-percentiel van de distributie van de beschikbare meetgegevens

onder de grenswaarde van 2000 vezels/m^3 voor zowel chrysotiel als amfibool asbest blijft. Een RK2(a) indeling volgt voor de situaties waarbij het 90-percentiel van de distributie van de beschikbare meetgegevens hoger is dan de grenswaarde. Hierbij is sprake van RK2 wanneer het verwijderde materiaal minder dan 5% amfibool bevat. Wanneer het materiaal meer dan 5% amfibool asbest en de (verwachtte) blootstelling hoger is dan de grenswaarde is sprake van RK2a. Wanneer er geen onderbouwing op basis van meetgegevens mogelijk is, wordt automatisch uitgegaan van het hoogste risico ([10.2.e] & [10.2.e] 2017).[1]

Begin 2017 waren er voor de productgroep asbestcement – imitatiemarmer/siersteen (ACIM), waar onder andere vensterbanken toe behoren, 25 metingen beschikbaar, bestaande uit 12 metingen persoonlijke metingen en 13 stationaire metingen ([10.2.e] & [10.2.e] 2017). De gemeten concentraties behorende bij deze 25 metingen variëren sterk (tussen 190 en 61.000 vezels/m^3), en ook de samenstelling van de producten en de toegepaste werkmethoden variëren behoorlijk. Hierdoor is het niet mogelijk om voor een specifieke werkmethode op basis van voldoende meetgegevens een RK-indeling af te leiden, en is de huidige risicoklasse voor asbesthoudende vensterbanken gebaseerd op een worst-case benadering die resulteert in RK2(a).

Als onderdeel van een meerjaren-programma in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is TNO in 2015 begonnen met het opzetten van een nieuwe database-structuur voor het opslaan van blootstellingsgegevens volgens de huidige 'stand der techniek', en zijn de reeds beschikbare meetgegevens geëvalueerd volgens deze maatstaven. Tevens heeft SZW TNO gevraagd partijen te benaderen met de vraag of zij hun meetgegevens beschikbaar willen stellen voor de onderbouwing van SMA-rt. TNO heeft de beschikbare meetgegevens (voor zover mogelijk) beoordeeld en opgeslagen in de blootstellingsdatabase ([10.2.e] et al., 2016).[2]
In het voorjaar van 2017 zijn een groot aantal validatiestudies naar de blootstelling aan asbest tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken beschikbaar gesteld door onder andere woningcorporaties en laboratoria. Door deze grote hoeveelheid aan gegevens is het mogelijk om het risico op blootstelling aan asbestvezels tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken in meer detail te evalueren.

---

1 [10.2.e] Herindeling SMA-rt risicoklasseindeling in het kader van de grenswaardeverlaging voor amfibool asbest per 1 januari 2007. TNO-rapport TNO 2017 R10101, 28 februari 2017.

2 [10.2.e] Beschrijving (verdere) ontwikkeling van de database met blootstellingsgegevens en onderbouwing van het SMA-rt risicoclassificatiesysteem. TNO-rapport TNO 2015 R11737, 11 mei 2016.

Het doel van deze notitie is om aan de hand van beschikbare meetgegevens de blootstelling aan asbestvezels tijdens het door middel van verschillende werkmethoden verwijderen van asbesthoudende vensterbanken vast te stellen en te toetsen aan de grenswaarde voor asbest. Op basis van deze toets wordt een advies gegeven met betrekking tot de toe te kennen risicoklasse in SMA-rt.

Beschikbare gegevens

Stichting Ascert heeft eind 2016 de gegevens beschikbaar gesteld van de SMA-rts die zijn uitgegeven in de periode 2014-2016. Op basis van deze gegevens kan onder andere inzicht worden verkregen in de samenstelling van asbesthoudende vensterbanken. Uit deze gegevens blijkt dat er bijna 20.000 keer een SMA-rt is aangemaakt voor vensterbanken. In 97,2% van de gevallen bleek de vensterbank wel chrystotiel maar geen amfibool asbest te bevatten. Voor de chrysotiel-houdende vensterbanken is een overzicht gemaakt van de onderverdeling naar percentage chrysotiel in het product (zie Tabel 1), waaruit blijkt dat de chrysotiel-houdende vensterbanken over het algemeen voor 10-15% (80%) dan wel 5-10% (17%) chrysotiel bestaan.

Tabel 1: Percentage chrysotiel in chrystotielhoudende vensterbanken

Percentage chrysotiel in materiaal	Aantal	Percentage
0.1-2%	14	<0,01%
2-5%	117	1%
5-10%	3.294	17%
10-15%	15.505	80%
15-30%	440	2%
30-60%	35	<0,01%
Totaal	***19.405***	***100%***

Op dit moment bevat de ‘asbest-database’ in totaal 156 metingen met betrekking tot de productgroep Asbestcement - imitatiemarmer/siersteen (ACIM). Deze gegevens zijn verzameld in 19 verschillende studies, waarbij in totaal in 55 verschillende containments is gemeten (zie Tabel 2). In 18 studies was het asbestcementhoudende imitatiemarmer/siersteen toegepast als vensterbank en in één studie als dorpel. In Tabel 2 wordt een overzicht gegevens van de beschikbare gegevens per studie. Tijdens één van de 156 metingen zorgde de onderdrukmachine (ODM) voor een behoorlijke ventilatievoud, in alle andere gevallen stond de ODM uit of zorgde deze voor een zeer geringe luchtverversing.

Binnen de beschikbare set meetgegevens kunnen drie verschillende werkmethoden worden onderscheiden:

1) de vensterbank wordt indien noodzakelijk vrijgemaakt, losgewrikt met geschikt gereedschap (al dan niet met gereedschap zoals een koevoet, beitel, of schroevendraaier) en in zijn geheel verwijderd; hierbij is het mogelijk dat het oppervlak van de vensterbank licht beschadigd raakt, maar de vensterbank breekt niet in stukken (demonteren);
2) de vensterbank wordt indien noodzakelijk vrijgemaakt, losgewrikt en verwijderd, waarbij de vensterbank in twee of meerdere stukken breekt (breken);
3) de vensterbank wordt indien noodzakelijk vrijgemaakt, al dan niet losgewrikt en verwijderd, waarbij tijdens het verwijderen de vensterbank met een hamer kapot wordt geslagen.

Verder omvatten deze werkmethodes ook het inpakken van de vensterbank en het schoonmaken van de werkomgeving.

Een enkele keer wordt de vensterbank beneveld/bevochtigd tijdens het verwijderen, maar veelal zijn er geen emissiebeperkende maatregelen toegepast bij het verwijderen van vensterbanken. Een overzicht van de beschikbare meetgegevens en bijbehorende beschrijvingen van het onderzochte scenario zijn te vinden in Bijlage A.

Tabel 2: Overzicht van beschikbare meetgegevens per studie en enkele karakteristieken van deze studies

ProjectID	# Containments	# metingen	# Personen	Jaar	Toepassing	Samenstelling materiaal	Bevestiging	Schaal (meter)
20	1	1 stationair		1994	Vensterbank	20-50% CHR		
191	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A, B	2015	Vensterbank	10-15% CHR	Geschroefd	5,4
193	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A, B, C	2014	Vensterbank	15-30% CHR	Gekit + gelijmd	2,4
210	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A, B	2017	vensterbank	10-15% CHR	In specie	2,8-3,6
216	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A, B	2014	vensterbank	10-15% CHR	In specie	2
217	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A, B	2014	dorpel	10-15% CHR	In specie	1.2

ProjectID	# Containments	# metingen	# Personen	Jaar	Toepassing	Samenstelling materiaal	Bevestiging	Schaal (meter)
224	3	3 persoonlijk, 9 stationair	A, B	2014	vensterbank	10-15% CHR	Geschroefd	2
225	3	6 persoonlijk, 6 stationair	A, B	2014	vensterbank	10-15% CHR	In specie	2-4
233	3	6 stationair		2014	vensterbank	10-15% CHR	In specie	2
234	4	4 persoonlijk, 8 stationair	A	2014	vensterbank	10-15% CHR	In specie	2
237	3	3 persoonlijk, 9 stationair	A	2015	vensterbank	10-15% CHR	In specie + geklemd door kozijn	2
239	2	2 persoonlijk, 6 stationair	A	2015	vensterbank	10-15% CHR	In specie	3
244	3	3 persoonlijk, 9 stationair	A	2015	vensterbank	10-15% CHR	In specie	2
245	3	5 persoonlijk, 7 stationair	A, B	2015	vensterbank	10-15% CHR	In specie	3
251	3	6 persoonlijk, 6 stationair	A, B	2015	vensterbank	10-15 CHR, 0.1-2% AMF	Gelijmd / geschroefd / geklemd	1
253	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A	2016	vensterbank	10-15 CHR	In specie	1,8-4,8
289	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A, B	2014	vensterbank	10-15% CHR	Gekit	2.5
290	3	3 persoonlijk, 3 stationair	A	2012	vensterbank	15-30% CHR	In specie	2
291	3	6 persoonlijk, 3 stationair	A, B	2016	vensterbank	10-15 CHR	In specie	4

Evaluatie beschikbare meetgegevens

De 156 beschikbare metingen zijn verdeeld over 62 persoonlijke metingen en 94 stationaire metingen, waarvan de beschrijvende statistiek is weergegeven in Tabel 3. Deze beschrijvende statistiek is berekend op basis van de bovengrens (upper-limit, 95-percentiel) van de Poissonverdeling van het analyseresultaat van de individuele metingen. Bij een analyseresultaat kleiner dan de bepalingsondergrens (<BOG) is hierbij uitgegaan van de waarde van de BOG.

Slechts één van de 19 beoordeelde studies is uitgevoerd door TNO, alle andere onderzoeken zijn gedaan door andere partijen. Voor een goede interpretatie van de meetgegevens is een goede uitvoering en vastlegging van de meetstudie cruciaal. Wanneer er onduidelijkheden waren omtrent een bepaalde studie is contact opgenomen met de partij die het onderzoek heeft uitgevoerd. Alleen wanneer cruciale informatie niet kon worden achterhaald zijn (een deel van) de resultaten van die bepaalde studie niet meegenomen in deze evaluatie, in alle andere gevallen is de beschikbare informatie gepresenteerd.

Tabel 3: Overzicht asbestvezelconcentraties Asbestcement – imitatiemarmer / siersteen (ACIM)

Asbestcement – imitatiemarmer / siersteen (ACIM)	N	N<BOG	AM	GM	GSD	Min.	p50	p75	p90	Max.
Totaal	156	119 (76%)	1.630	838	2.3	180	970	980	2.196	61.000
ACIM - persoonlijk	62	47 (76%)	868	707	1.9	180	908	980	1.643	2.900
ACIM - stationair	94	72 (77%)	2.139	938	2.5	180	980	990	2.320	61.000

N = aantal beschikbare metingen, N<BOG = aantal metingen waarbij op de filters geen vezels zijn aangetroffen, AM = rekenkundig gemiddelde, GM = geometrisch gemiddelde, GSD = geometrische standaarddeviatie, Min.= minimum, P50 = 50^{e} percentiel (=mediaan), P75 = 75^{e} percentiel van de distributie, P90= 90^{e} percentiel van de distributie, Max. = maximum

De meetgegevens laten zien dat er in de meeste gevallen (76%) geen vezels op de filters zijn aangetroffen. Bovendien ligt in een groot deel van de gevallen de gemeten concentratie onder de grenswaarde van 2.000 vezels/m^3, hoewel het 90-percentiel van de distributie van zowel de totale dataset als van de set stationaire metingen boven de 2.000 vezels/m^3 ligt (respectievelijk 2.196 en 2.320 vezels/m^3). Het 90-percentiel van de distributie van de persoonlijke metingen ligt met 1.643 vezels/m^3 echter onder de grenswaarde. Om statistisch te kunnen toetsen of de grenswaarde daadwerkelijk niet wordt overschreden is het belangrijk om onderscheid te maken in de toegepaste werkmethode, zodat per individuele werkmethode kan worden nagegaan wat de gemeten blootstelling is, of er sprake is van een homogene blootstellingsverdeling, en of de grenswaarde al dan niet wordt overschreden bij het uitvoeren van die werkmethode. Daarbij is het zaak te letten op de samenstelling van het product, de uitgevoerde activiteit(en), de eventueel toegepaste beheersmaatregelen en overige omstandigheden.

Bij het in kaart brengen van de blootstelling van werknemers aan asbestvezels, en dus ook het toetsen aan de grenswaarde, gaat in principe de voorkeur uit naar het alleen meenemen van de resultaten van persoonlijke metingen, omdat door

middel van dit type metingen de variatie in blootstelling en de factoren die van invloed zijn op deze blootstelling (inclusief de gedragscomponent) het beste in beeld wordt gebracht. Hierbij worden indien mogelijk alle persoonlijke metingen (dus uit ieder containment) meegenomen, om de variatie in blootstelling tussen en binnen personen goed in kaart te kunnen brengen.
Omdat stationaire metingen over het algemeen verder van de bron staan opgesteld dan de persoon leiden stationaire metingen over het algemeen tot een onderschatting van de blootstelling en laten ze minder variatie in blootstelling zien. Hierdoor geven ze een minder goed beeld van de werkelijke blootstelling voor de werknemer. Daarom worden binnen een studie de resultaten van de stationaire metingen alleen vergeleken met de resultaten van de persoonlijke metingen, om te zien of deze het geobserveerde resultaat bevestigen dan wel ontkrachten.

Tijdens de evaluatie is er vanuit gegaan dat de gemeten concentratie gelijk is aan een 8-uurs tijdgewogen gemiddelde (TGG) concentratie, en wordt er dus vanuit gegaan dat werknemers de gehele werkdag bezig (kunnen) zijn met het verwijderen van vensterbanken. Onder het huidige regime (RK2(a)) is dit niet realistisch. Wanneer het mogelijk blijkt te zijn om de vensterbanken in een lichter regime te verwijderen behoort een dergelijk scenario wel tot de mogelijkheden.

Omdat een zeer groot deel van de analyseresultaten onder de BOG ligt (geen vezels aangetroffen), is de werkelijke blootstelling slechts in de vorm van een bandbreedte bekend en is het niet goed mogelijk om de werkelijke distributie van de blootstelling aan asbestvezels tijdens het verwijderen van de vensterbanken te schatten. Om toch een evaluatie uit te kunnen voeren op basis van de beschikbare data, is de toetsing daarom uitgevoerd op basis van zowel de 1*BOG als ½*BOG als toegekende waarde bij resultaten <BOG. Bij analyseresultaten >BOG is gerekend met de bovengrens van het 95% BHI van de Poissonverdeling. Dit betekent dat wanneer er wordt getoetst op basis van toegekende waarden van 1*BOG, er sprake is van een worst-case benadering van de daadwerkelijke risico's. Tevens bleek de dataset relatief weinig herhaalde metingen per persoon (meerdere metingen bij dezelfde persoon tijdens het uitvoeren van min of meer dezelfde activiteit) te bevatten, wat het in kaart brengen van de variatie in blootstelling tussen en binnen personen bemoeilijkt. Beide zijn belangrijke componenten in de gehanteerde toetsingsmethodiek, bijvoorbeeld met betrekking tot het bepalen of al dan niet sprake is van een homogene blootstellingsgroep. Daarom is naast de officiële toetsing ook het 90-percentiel van de distributie van de verschillende sets geselecteerde meetgegevens bepaald.

Werkmethode 1: Vensterbanken in zijn geheel verwijderen (demonteren)

Beschrijving werkmethode

Een veel voorkomende werkmethode is het in zijn geheel verwijderen van vensterbanken. Ter voorbereiding op de daadwerkelijke verwijdering wordt de vensterbank veelal vrijgemaakt, wat inhoudt dat met gereedschap zoals hamers, beitels, schroevendraaiers, krabbers en koevoeten het materiaal waarmee / waarin de vensterbanken zijn bevestigd wordt weggehaald. Meer specifiek betekent dit dat de wanden om de vensterbank heen worden verwijderd, stucwerk wordt weggehakt, kit wordt weggesneden, en/of latjes of schroeven worden verwijderd. Bij deze voorbereiding kan de vensterbank worden geraakt door het gereedschap, waardoor de vensterbank licht beschadigd kan raken (bijvoorbeeld het ontstaan van krassen). Hierbij mogen echter geen stukjes van de vensterbank afbreken! Hierbij wordt ondersteunend een stofzuiger (met HEPA-filter) gebruikt om verontreiniging, zoals stuc en ander vuil, op te zuigen. Vervolgens wordt de vensterbank losgewrikt met bijvoorbeeld de hand, een koevoet, beitel of schroevendraaier, en vervolgens in zijn geheel verwijderd. Daarna wordt de vensterbank in zijn geheel verpakt en wordt het werkterrein opgeruimd en door middel van een droge en natte schoonmaak gereinigd.

Beschikbare meetgegevens

De samenstelling van de vensterbanken bestond in de meeste gevallen uit 10-15% chrysotiel, wat overeenkomt met de meest voorkomende samenstelling op basis van de SMA-rt-uitdraaien (zie Tabel 1).

Omdat er voor het toetsen van een werkmethode aan de grenswaarde ten minste negen metingen verzameld op drie verschillende locaties nodig zijn, geldt dat deze validatie alleen toegepast kan worden op vensterbanken bestaande uit 10-15% of minder chrysotiel. Uit Tabel 1 blijkt dat dit in de praktijk het geval is in 95% van de gevallen (0.97*(1-0.02)).

In totaal zijn er vanuit 9 verschillende validatiestudies in 15 verschillende containments 19 persoonlijke metingen beschikbaar die zijn verzameld tijdens het toepassen van de hierboven beschreven werkmethode 1 (zie Tabel 4). Daarnaast is er in 7 containments afkomstig uit 4 studies ook gemeten tijdens demonteren, maar zijn deze metingen niet meegenomen in de analyse, omdat de omstandigheden niet voldeden aan de omschreven werkmethode. In één geval bleven namelijk restanten asbest achter, en is de vensterbank dus niet in z'n geheel

verwijderd. Ook wijkt de samenstelling van het product af en/of zijn er beheersmaatregelen toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen).
Bij twee van de 19 geselecteerde persoonlijke metingen werden vezels aangetroffen op het filter van de persoonlijke monsters, waarbij van één van de twee gevallen de bovengrens van het 95% betrouwbaarheidsinterval (BHI) van de Poissonverdeling van het analyseresultaat boven de 2.000 vezels/m³ lag (respectievelijk 2.800 vezels/m³).

Tabel 4: Beschikbare persoonlijke meetgegevens voor het in zijn geheel verwijderen van asbesthoudende vensterbanken (demonteren)

ProjectID	Samenstelling	Beheersmaat-regelen	Containment	Saneerder	Vezels/m³
216	10-15% CHR	Geen	1	A	<440
216	10-15% CHR	Geen	3	A	880 (320-1.900)
217	10-15% CHR	Geen	1	A	<970
217	10-15% CHR	Geen	2	B	<930
224	10-15% CHR	Geen	1	A	<970
224 *	10-15% CHR	Bevochtigen	2	B	<990
225	10-15% CHR	Geen	1	A B	<980 <980
225	10-15% CHR	Geen	2	A B	<990 <990
234	10-15% CHR	Geen	3	A	970 (200-2.800)
237 **	10-15% CHR	Geen	1	A	990 (200-2.900)
237 **	10-15% CHR	Geen	3	A	<930
239	10-15% CHR	Geen	1	A	<980
244	10-15% CHR	Geen	1	A	<980
244	10-15% CHR	Geen	2	A	<980
245 *	10-15% CHR	Bevochtigen	1	A	<200
245 *	10-15% CHR	Bevochtigen	2	A B	<200 <190
251 ***	10-15% CHR, 0,1-2% AMF	Bevochtigen	2	A B	130 (20-470) 190 (40-570)
251 ***	10-15% CHR, 0,1-2% AMF	Bevochtigen	3	A B	130 (20-470) <190
289	10-15% CHR	Geen	1	A	<1.042
289	10-15% CHR	Geen	2	A	<876
291	10-15% CHR	Geen	2	A B	<844 <844
291	10-15% CHR	Geen	3	A B	<944 <939

* Niet meegenomen in analyse, omdat er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)
** Niet meegenomen in analyse, omdat hierbij de omstandigheden niet voldeden aan de omschreven werkmethode (er bleven namelijk restanten asbest achter, en de vensterbank is dus niet in z'n geheel verwijderd)
*** Niet meegenomen in analyse, omdat de samenstelling van het product afwijkt en er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)

Het toetsen aan de grenswaarde wordt gedaan op basis van de resultaten van de geselecteerde persoonlijke metingen (zie Tabel 4). De uitvoering van de statistische toets is weergegeven in Bijlage B. Op basis van de uitkomsten van deze toetsingsprocedure kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een overeenstemming met de grenswaarde op groepsniveau (homogene blootstellingsgroep)[3], en dat de grenswaarde voor chrysotiel asbest niet wordt overschreden, omdat toetsing op individueel niveau niet noodzakelijk is.[4] Dit geldt zowel voor de analyse op basis van 1*BOG als voor de analyse op basis van ½*BOG. Wanneer echter wel een toetsing op individueel niveau wordt uitgevoerd, zou bij een toetsing op basis van 1*BOG worden geconcludeerd er kans is op grenswaardeoverschrijding, terwijl bij een toetsing op basis van ½*BOG er geen sprake is van grenswaardeoverschrijding.[5] De waarde die wordt toegekend aan de metingen met een gemeten concentratie <BOG beïnvloedt in grote mate de uitkomst van de evaluatie.

Naast de persoonlijke metingen zijn er binnen dezelfde 9 validatiestudies ook 25 stationaire metingen afkomstig uit 14 containments verzameld tijdens het demonteren van vensterbanken (zie Tabel 5). Het beeld dat de persoonlijke metingen laten zien, namelijk dat de grenswaarde minder dan 10% van de gevallen niet wordt overschreden, wordt niet in alle gevallen bevestigd door de resultaten van de stationaire metingen. Bij drie (van de 25) stationaire metingen afkomstig uit twee containments lag de bovengrens van het 95% BHI van het analyseresultaat boven de grenswaarde van 2.000 vezels/m³, waarbij in één van deze drie containments bij de persoonlijke metingen een concentratie hoger dan 2.000

[3] Er is sprake van een homogene blootstellingsgroep indien met 70% betrouwbaarheid kan worden aangetoond dat de kans/waarschijnlijkheid dat een willekeurige blootstelling binnen de blootstellingsgroep hoger is dan de referentiewaarde kleiner is dan 5%.

[4] Toetsing op individueel niveau op overeenstemming met de referentiewaarde is noodzakelijk wanneer de tussenpersoonsvariantie meer dan 20% van de totale variantie bedraagt, omdat dit een aanwijzing is dat verschillen in de blootstellingspatronen van de individuen binnen de blootstellingsgroep van belang zouden kunnen zijn.

[5] Minder dan 20% kans dat van een van de individuen meer dan 5% van de blootstellingen boven de grenswaarde liggen

vezels/m³ is gemeten. Bij 12% van de stationaire metingen en in 14% van de containments werd de grenswaarde dus overschreden.

Tabel 5: Beschikbare stationaire meetgegevens voor het in zijn geheel verwijderen van asbesthoudende vensterbanken (demonteren)

ProjectID	Samenstelling	Beheersmaat-regelen	Containment	Vezels/m³
216	10-15% CHR	Geen	1	590 (160-1.500)
216	10-15% CHR	Geen	3	<440
217	10-15% CHR	Geen	1	<970
217	10-15% CHR	Geen	2	<930
224	10-15% CHR	Geen	1	<960 (3x)
224 *	10-15% CHR	Bevochtigen	2	<970, <990 (2x)
225	10-15% CHR	Geen	1	<980 (2x)
225	10-15% CHR	Geen	2	<990 (2x)
233 **	10-15% CHR	Geen	1	<980 (2x)
233 **	10-15% CHR	Geen	2	<980, <990
234	10-15% CHR	Geen	3	1.300 (350-3.300) 710 (190-4.200)
237 ***	10-15% CHR	Geen	1	<980 (2x) 2.600 (1.100-5.200)
237 ***	10-15% CHR	Geen	3	<930 (2x) 2.200 (880-4.500)
239	10-15% CHR	Geen	1	<980 (3x)
244	10-15% CHR	Geen	1	<980 (3x)
244	10-15% CHR	Geen	2	<980 (3x)
245 *	10-15% CHR	Bevochtigen	1	<200 (3x)
245 *	10-15% CHR	Bevochtigen	2	<200, <190
251 ****	10-15% CHR, 0,1-2% AMF	Bevochtigen	2	380 (140-850) 260 (70-660)
251 ****	10-15% CHR, 0,1-2% AMF	Bevochtigen	3	190 (40-570) 260 (70-660)
289 *****	10-15% CHR	Geen	1	1.362 (371-3.486)
289	10-15% CHR	Geen	2	607 (73-2.193)
291	10-15% CHR	Geen	2	<839
291	10-15% CHR	Geen	3	<944

* Niet meegenomen in analyse, omdat er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)

** Niet meegenomen in analyse, omdat er niet parallel ook persoonlijke metingen zijn verzameld

*** Niet meegenomen in analyse, omdat hierbij de omstandigheden niet voldeden aan de omschreven werkmethode (er bleven namelijk restanten asbest achter, en de vensterbank is dus niet in z'n geheel verwijderd)

**** Niet meegenomen in analyse, omdat de samenstelling van het product afwijkt en er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)
***** Niet meegenomen in analyse, omdat er op het filter amfibole asbestvezels zijn aangetroffen, terwijl het verwijderde materiaal alleen uit chrysotiel bestaat. Herkomst van deze vezels is onbekend

Daarnaast is ook het 90-percentiel van de distributie van de geselecteerde set meetgegevens bepaald (zie Tabel 6). Het 90-percentiel van de distributie van de persoonlijke metingen ligt met 1.814 vezels/m³ onder de grenswaarde. Op basis van deze analyse kan worden geconcludeerd dat bij het demonteren van asbesthoudende vensterbanken (10-15% chrysotiel) de grenswaarde niet wordt overschreden. Deze conclusie op basis van de persoonlijke metingen wordt echter niet ondersteund door de resultaten van de stationaire metingen, waarbij het 90-percentiel van de distributie 2.635 vezels/m³ bedraagt.

Tabel 6: Overzicht van de distributie van de resultaten van de geselecteerde persoonlijke en stationaire metingen m.b.t. het demonteren van vensterbanken

	Persoonlijk (n=19) vezels/m³	Stationair (n=25) vezels/m³
GM *	1.002 / 539	1.096 / 612
GSD *	1,4 / 1,7	1,6 / 2,0
75-percentiel *	990 / 495	985/ 493
90-percentiel *	1.814 / 1.762	2.635 / 2.635
95-percentiel *	2.800 / 2.800	3.930 / 3.930

* Op basis van 1*BOG / ½*BOG

Werkmethode 2: Vensterbanken worden bij het verwijderen gebroken (breken)

Beschrijving werkmethode

Bij werkmethode 1 worden de vensterbanken niet gebroken tijdens het verwijderen. Het kan echter ook voorkomen dat een vensterbank valt of breekt tijdens het loswrikken, wat resulteert in een andere werkmethode. Verder zijn de werkmethoden ‘demonteren’ en ‘breken’ echter erg vergelijkbaar. Ter voorbereiding op de daadwerkelijke verwijdering wordt de vensterbank veelal vrijgemaakt, wat inhoudt dat met gereedschap zoals hamers, beitels, schroevendraaiers, krabbers en koevoeten de materialen waarmee / waarin de vensterbanken zijn bevestigd wordt weggehaald. Meer specifiek betekent dit dat de wanden om de vensterbank heen worden verwijderd, stucwerk wordt weggehakt, kit wordt weggesneden en/of latjes of schroeven worden verwijderd.

Bij deze voorbewerking kan de vensterbank worden geraakt door het gereedschap, waardoor de vensterbank licht beschadigd kan raken (bijvoorbeeld het ontstaan van krassen). Hierbij mogen echter geen stukjes van de vensterbank afbreken! Hierbij wordt ondersteunend een stofzuiger (met HEPA-filter) gebruikt om verontreiniging, zoals stuc en ander vuil, op te zuigen. Vervolgens wordt de vensterbank losgewrikt met bijvoorbeeld de hand, een koevoet, beitel of schroevendraaier, waarbij de vensterbank door midden breekt. Daarna worden de stukken vensterbank verpakt, en wordt het werkterrein opgeruimd en door middel van een droge en natte schoonmaak gereinigd.

Beschikbare meetgegevens

Ook in dit geval bestond de samenstelling van de vensterbanken in de meeste gevallen uit 10-15% chrysotiel, wat overeenkomt met de meest voorkomende samenstelling op basis van de SMA-rt-uitdraaien (zie Tabel 1).

In totaal zijn er vanuit 10 verschillende validatiestudies in 16 verschillende containments 18 persoonlijke metingen beschikbaar die zijn verzameld tijdens het toepassen van de hierboven beschreven werkmethode 2 (zie Tabel 7). Hoewel er in 11 containments afkomstig uit 6 studies ook is gemeten tijdens het breken van vensterbanken, zijn deze metingen niet meegenomen in de analyse, omdat de omstandigheden niet voldeden aan de omschreven werkmethode (er bleven namelijk restanten asbest achter, en de vensterbank is dus niet slechts in een paar stukken is gebroken), de samenstelling van het product afwijkt en/of er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen), of omdat er op het filter amfibole asbestvezels zijn aangetroffen.

Bij drie van de 18 geselecteerde persoonlijke metingen werden vezels aangetroffen op het filter van de persoonlijke monsters, waarbij in geen van de gevallen de bovengrens van het 95% BHI van de Poissonverdeling van het analyseresultaat boven de 2.000 vezels/m³ uitkomt.

Het toetsen aan de grenswaarde wordt gedaan op basis van de resultaten van de geselecteerde persoonlijke metingen (zie Tabel 7). De uitvoering van de statistische toets is weergegeven in Bijlage C. Op basis van de uitkomsten van deze toetsingsprocedure kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een overeenstemming met de grenswaarde op groepsniveau, en dat de grenswaarde voor chrysotiel asbest niet wordt overschreden. Dit geldt zowel voor de analyse op basis van 1*BOG als voor de analyse op basis van ½*BOG.

Tabel 7: Beschikbare persoonlijke meetgegevens voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken waarbij de vensterbank breekt (breken)

ProjectID	Samenstelling	Beheers-maatregel	Contain-ment	Saneerder	Vezels/m^3
191	10-15% CHR	Geen	1	A	<450
191	10-15% CHR	Geen	2	A	<440
191	10-15% CHR	Geen	3	B	<440
193 *	15-30% CHR	Benevelen	1	A	<460
193 *	15-30% CHR	Benevelen	2	B	<590
193 *	15-30% CHR	Benevelen	3	C	<560
210 **	10-15% CHR	Geen	1	A	540 (250-1.000)
210	10-15% CHR	Geen	2	B	<190
210	10-15% CHR	Geen	3	A	120 (15-440)
216	10-15% CHR	Geen	3	B	<440
217	10-15% CHR	Geen	3	A	<930
224 *	10-15% CHR	Bevochtigen	3	A	<980
225	10-15% CHR	Geen	3	A B	<990 <990
234	10-15% CHR	Geen	1	A	<930
234	10-15% CHR	Geen	4	A	<970
237 ***	10-15% CHR	Geen	2	A	610 (70-2.200)
239	10-15% CHR	Geen	2	A	<990
244	10-15% CHR	Geen	3	A	<980
251 ****	10-15 CHR 0.1-2% AMF	Bevochtigen	1	A B	450 (180-930) 190 (40-570)
253	10-15% CHR	Geen	1	A	120 (14-430)
253	10-15% CHR	Geen	2	A	180 (40-530)
253	10-15% CHR	Geen	3	A	<180
290 *****	15-30% CHR	Geen	1	A	<886
290 *****	15-30% CHR	Geen	2	A	<880
290 *****	15-30% CHR	Geen	3	A	<623
291	10-15% CHR	Geen	1	A B	<629 <626

* Niet meegenomen in analyse, omdat er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)

** Niet meegenomen in analyse, omdat er op het filter amfibole asbestvezels zijn aangetroffen, terwijl het verwijderde materiaal alleen uit chrysotiel bestaat. Herkomst van deze vezels is onbekend

*** Niet meegenomen in analyse, omdat hierbij de omstandigheden niet voldeden aan de omschreven werkmethode (er bleven namelijk restanten asbest achter, en de vensterbank is dus niet in z'n geheel verwijderd)

**** Niet meegenomen in analyse, omdat de samenstelling van het product afwijkt en er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)

***** Niet meegenomen in analyse, omdat de samenstelling van het product afwijkt

Naast de persoonlijke metingen zijn er binnen 9 van de 10 geselecteerde validatiestudies ook 21 geschikte stationaire metingen afkomstig uit 14

containments verzameld tijdens het breken van vensterbanken (zie Tabel 8). De resultaten van deze stationaire metingen bevestigen het beeld met betrekking tot blootstelling aan asbestvezels tijdens het breken van vensterbanken, zoals naar voren is gekomen op basis van de resultaten van de beschikbare persoonlijke metingen. Slechts op twee van de 21 filters zijn vezels aangetroffen tijdens de analyse, en van geen van deze metingen ligt de bovengrens van het 95% BHI van het analyseresultaat boven de grenswaarde van 2.000 vezels/m³.

Tabel 8: Beschikbare stationaire meetgegevens voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken waarbij de vensterbank breekt (breken)

ProjectID	Samenstelling	Beheers-maatregel	Containment	Vezels/m³
20 *	20-50% CHR	Geen	1	61.000
191	10-15% CHR	Geen	1	<450
191	10-15% CHR	Geen	2	<440
191	10-15% CHR	Geen	3	<440
193 **	15-30% CHR	Benevelen	1	<460
193 **	15-30% CHR	Benevelen	2	<590
193 **	15-30% CHR	Benevelen	3	<560
210 ***	10-15% CHR	Geen	1	120 (15-440)
210 ***	10-15% CHR	Geen	2	490 (210-970)
210 ***	10-15% CHR	Geen	3	overbeladen
216	10-15% CHR	Geen	3	<440
217	10-15% CHR	Geen	3	<930
224 **	10-15% CHR	Bevochtigen	3	<980 (3x)
225	10-15% CHR	Geen	3	<990 (2x)
233 ****	10-15% CHR	Geen	3	<980, <990
234	10-15% CHR	Geen	1	<930 (2x)
234	10-15% CHR	Geen	4	<970 (2x)
237 *****	10-15% CHR	Geen	2	<980 (3x)
239	10-15% CHR	Geen	2	<990 (3x)
244	10-15% CHR	Geen	3	<980 (3x)
251 ******	10-15 CHR 0.1-2% AMF	Bevochtigen	1	320 (110-760) 1500 (940-2.200)
253	10-15% CHR	Geen	1	<180
253	10-15% CHR	Geen	2	100 (2-340)
253	10-15% CHR	Geen	3	180 (40-530)
290 *******	15-30% CHR	Geen	1	<886
290 *******	15-30% CHR	Geen	2	<880
290 *******	15-30% CHR	Geen	3	<623
291	10-15% CHR	Geen	1	<626

* Niet meegenomen in analyse, omdat er niet parallel ook persoonlijke metingen zijn verzameld en de samenstelling van het product afwijkt

** Niet meegenomen in analyse, omdat er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)

*** Niet meegenomen in analyse, omdat er op het filter amfibole asbestvezels zijn aangetroffen, terwijl het verwijderde materiaal alleen uit chrysotiel bestaat. Herkomst van deze vezels is onbekend / Niet meegenomen in analyse, omdat het filter overbeladen was en dus niet is geanalyseerd
**** Niet meegenomen in analyse, omdat er niet parallel ook persoonlijke metingen zijn verzameld
***** Niet meegenomen in analyse, omdat hierbij de omstandigheden niet voldeden aan de omschreven werkmethode (er bleven namelijk restanten asbest achter, en de vensterbank is dus niet in z'n geheel verwijderd)
****** Niet meegenomen in analyse, omdat de samenstelling van het product afwijkt en er beheersmaatregelen zijn toegepast tijdens de sanering (namelijk bevochtigen)
******* Niet meegenomen in analyse, omdat de samenstelling van het product afwijkt

Daarnaast is ook het 90-percentiel van de distributie van de geselecteerde set meetgegevens bepaald (zie Tabel 9). Het 90-percentiel van de distributie van de persoonlijke metingen ligt met 990 vezels/m³ ruim onder de grenswaarde. Deze conclusie wordt bevestigd door de uitkomsten van de stationaire metingen.

Tabel 9: Overzicht van de distributie van de resultaten van de geselecteerde persoonlijke en stationaire metingen m.b.t. het breken van vensterbanken

	Persoonlijk (n=18) vezels/m³	Stationair (n=21) vezels/m³
GM *	571 / 308	698 / 373
GSD *	1,7 / 1,8	1,6 / 1,6
75-percentiel *	973 / 491	983 / 495
90-percentiel *	990 / 498	990 / 495
95-percentiel *	990 / 530	990 / 527

* Op basis van 1*BOG / ½*BOG

Overige meetgegevens m.b.t. 'demonteren' en 'breken'

Naast de data die voldoen aan de eisen om te kunnen worden meegenomen in de evaluatie voor de werkmethode 'demonteren' en de werkmethode 'breken', zijn er nog meer meetgegevens met betrekking tot het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken aanwezig.

Zo zijn er gegevens van twee validatiestudies beschikbaar, waarbij vensterbanken met 10-15% chrysotiel werden gedemonteerd en/of gebroken, waarbij tijdens het verwijderen van de vensterbanken werd beneveld/bevochtigd. Hierbij werden geen vezels op de filters aangetroffen.

Twee andere validatiestudies beschrijven de meetresultaten tijdens het verwijderen van 15-30% chrysotielhoudende vensterbanken. In beide studies werden de vensterbanken gebroken, waarbij in de ene studie geen gebruik werd gemaakt van emissiebeperkende maatregelen, terwijl in de andere studie de vensterbanken werden beneveld tijdens de werkzaamheden. In alle zes de containments zijn geen vezels op de persoonlijke en stationaire filters aangetroffen. Daarnaast zijn in één validatiestudie uit 1994 vensterbanken met 20-50% chrysotiel verwijderd. Hierbij is slechts één stationaire meting beschikbaar, maar is wel een concentratie van 61.000 vezels/m³ gemeten. Dit meetresultaat laat een totaal ander beeld zien dan de resultaten van de andere metingen, en het is onduidelijke waardoor deze hoge concentratie is veroorzaakt.

In een andere validatiestudie zijn vensterbanken waarin naast 10-15% chrysotiel ook 0.1-2% amfibool asbest is aangetroffen verwijderd. Op 11 van de 12 filters die verdeeld over drie containments zijn verzameld werd asbest aangetroffen, maar slechts van één van deze 11 metingen (een stationaire meting) lag de bovengrens van het 95% BHI van het analyseresultaat boven de 2.000 vezels/m³ (namelijk 2.200 vezels/m³). In alle andere gevallen bleef de gemeten concentratie asbestvezels in de lucht onder de 1.000 vezels/m^3.

In twee validatiestudies zijn in totaal op vier filters (afkomstig van één persoonlijke en drie stationaire metingen) tijdens de analyse amfibole asbestvezels aangetroffen op het filters, waarbij de bovengrens van het 95% BHI van het analyseresultaat van één van deze 4 metingen boven de 2.000 vezels/m³ (namelijk 3.486 vezels/m³) lag. Omdat het te verwijderen materiaal in beide studies chrysotielhoudende vensterbanken betrof, en de herkomst van deze vezels dus onbekend is, zijn deze metingen niet meegenomen in de evaluatie. De verwachting is dat de aanwezigheid van deze amfibole asbestvezels is veroorzaakt door de aanwezigheid van een besmetting, bijvoorbeeld op het materiaal dat is gebruikt tijdens de validatiemeting.

In één van de validatiestudies bleven tijdens het verwijderen van 10-15% chrysotielhoudende vensterbanken door middel van demonteren dan wel breken restanten van de vensterbank achter in de specie, waardoor het containment op basis van de visuele inspectie werd afgekeurd. In alle drie de containments van deze studie overschreed de gemeten concentratie van tijdens minimaal één van de vier metingen de grenswaarde.

Overige meetgegevens m.b.t. 'stuk slaan'

In twee validatiestudies is in één van de containments de vensterbank (met opzet) tijdens het verwijderen stuk geslagen met een hamer (zie Tabel 10). Hoewel er te weinig meetgegevens beschikbaar zijn om een formele toetsing uit te kunnen voeren, kan uit deze beschikbare dataset wel worden opgemaakt dat de blootstelling aan asbestvezels bij het verwijderen van vensterbaken waarbij deze vensterbanken stuk worden geslagen zeer waarschijnlijk hoger ligt dan 2.000 vezels/m³.

Tabel 10: Beschikbare meetgegevens voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken waarbij de vensterbank stuk wordt geslagen

ProjectID	Samen-stelling	Beheers-maatregel	Contain-ment	Meting	Vezels/m³
234	10-15% CHR	Geen	2	Persoon A Stationair Stationair	660 (80-2.400) 660 (80-2.400) 12.000 (8.000-16.000)
289	10-15% CHR	Geen	3	Persoon B Stationair	611 (74-2.208) 22.551 (17.768-28.226)

Conclusie

De aan TNO beschikbaar gestelde meetgegevens zijn beoordeeld met betrekking tot onder andere toegepaste meetmethode, meetstrategie en compleetheid van gegevens, aan de hand van de handvaten zoals weergegevens in de SCi-548. De meetgegevens afkomstig van de studies die voldoen aan deze criteria zijn meegenomen in de evaluatie zoals beschreven in deze notitie. Omdat deze evaluatie zich richt op het toetsen van de blootstelling van de verschillende werkmethoden op landelijk niveau, is de toetsingsmethodiek zoals beschreven in de SCi-547 gehanteerd.

Voor een landelijke validatie zijn er tenminste negen metingen verzameld tijdens drie verschillende bewerkingen op drie verschillende locaties nodig om een werkmethode te kunnen toetsen aan de grenswaarde. Daarom is de uitgevoerde evaluatie voor zowel 'demonteren' als 'breken' alleen van toepassing op vensterbanken bestaande uit 10-15% chrysotiel of minder. De evaluatie van de geselecteerde meetgegevens voor werkmethoden 'demonteren' en 'breken' is gebaseerd op een (relatieve) worst-case benadering van de daadwerkelijke risico's, aangezien er vanuit is gegaan dat de gemeten concentratie gelijk is aan een 8-uurs TGG concentratie (er wordt vanuit gegaan dat werknemers de gehele werkdag bezig (kunnen) zijn met het verwijderen van vensterbanken) en omdat bij

concentraties <BOG waarden zijn toegekend van 1*BOG of ½*BOG. Verder zijn in de evaluatie alleen metingen meegenomen waarbij geen emissiebeperkende meetregelen (in de vorm van benevelen/bevochtigen) zijn toegepast. Er wordt echter vanuit gegaan dat de blootstelling aan asbestvezels lager zal zijn wanneer tijdens het verwijderen van de vensterbanken wordt beneveld/bevochtigd. En hoewel er niet voldoende meetgegevens zijn om deze aanname statistisch te onderbouwen, wordt deze aanname wel bevestigd door de resultaten van de metingen waarbij is beneveld/bevochtigd.

De BOGen die zijn gehanteerd in de beschikbare studies zijn relatief hoog in vergelijking met de huidige grenswaarde. Daarnaast zijn bij een aanzienlijk deel van de metingen (76%) geen vezels aangetroffen op het filter, waardoor de daadwerkelijke concentratie slechts als bandbreedte op basis van de Poisson-verdeling kan worden geschat. Door de combinatie van hoge BOGen en een groot aantal metingen met een concentratie <BOG is het moeilijk om de daadwerkelijke blootstellingsdistributie te schatten. En door het ontbreken van deze blootstellingsdistributie kan bijvoorbeeld geen gebruik gemaakt worden van imputatietechnieken om voor waarden <BOG een concentratie toe te kennen die meer in de lijn ligt van de vermoedelijke blootstelling. Hierdoor wordt het toetsen van de distributie aan de grenswaarde lastiger en minder betrouwbaar. Deze beperkingen hangen samen met de meet- en analysemethoden zoals toegepast in de verschillende studies. Daarom zijn er naast de voorgeschreven toetsingsmethodiek ook andere methoden ingezet om te beoordelen hoe robuust de conclusie is.

Op basis van de beschikbare persoonlijke meetgegevens kan worden geconcludeerd dat zowel tijdens het demonteren van de vensterbanken (volgens de hierboven beschreven werkmethode) als tijdens het verwijderen van vensterbanken waarbij deze breken (volgens de hierboven beschreven werkmethode) de grenswaarde voor chrysotiel asbest niet wordt overschreden. De conclusie dat er geen sprake is van grenswaardeoverschrijding tijdens het demonteren van vensterbanken wordt echter (net) niet ondersteund door de resultaten van de stationaire metingen, terwijl de resultaten van de stationaire metingen deze conclusie wel bevestigen voor de werkmethode waarbij de vensterbanken breken. De niet geheel eenduidige uitkomsten van de toetsen worden grotendeels veroorzaakt door de hierboven besproken beperkingen van de toegepaste meet- en analysemethode. Op basis van kennis over het ontstaan van blootstelling is ligt het niet in de lijn der verwachtingen dat bij het toepassen van een werkmethode waarbij vensterbanken breken (en de kans op emissie van vezels uit de matrix theoretisch hoger is) resulteert in een lagere blootstelling dan

het toepassen van een werkmethode waarbij vensterbanken intact blijven. Daarom wordt op basis van deze redenatie aangenomen dat hoewel het 90-percentiel van de resultaten van de stationaire boven de grenswaarde ligt ook bij het demonteren van vensterbanken bestaand uit maximaal 15% chrysotiel de grenswaarde voor chrysotiel niet wordt overschreden.

Bij het werken met kankerverwekkende stoffen, zoals asbest, moet ten alle tijden worden gestreefd naar een zo laag mogelijke blootstelling en zo zorgvuldig mogelijk werken. Dat een zorgvuldige werkwijze noodzakelijk is wordt bevestigd door de resultaten die niet zijn meegenomen in de evaluatie, waarbij het stuk slaan van de vensterbanken met een hamer resulteert in hogere gemeten concentraties. In een studie, waar bij het verwijderen van de vensterbanken een deel van de vensterbanken in de specie achterbleef en de vensterbanken dus over een relatief groot oppervlak werden beschadigd, werden gemeten concentraties >2.000 vezels/m³ gerapporteerd. Daarom adviseren wij om het breken van de vensterbanken indien mogelijk te voorkomen, en bij het vrijmaken van de vensterbanken gebruik te maken van stofzuigers (met HEPA-filter) of gebruik te maken van benevelings/bevochtigingstechnieken om te zorgen dat eventueel vrijkomende vezels zo min mogelijk in de ademzone van werknemers terechtkomen. Daarnaast moet worden voorzien in de juiste afvoer van de asbesthoudende vensterbanken en een goede schoonmaakprocedure. Verder is het belangrijk dat voorafgaand aan de verwijderingswerkzaamheden (door een expert) wordt nagegaan of de omstandigheden zodanig zijn dat de vensterbank(en) in kwestie ook daadwerkelijk in z'n geheel (of als het niet anders kan met een enkele breuk) kan/kunnen worden verwijderd. Daarnaast is het van belang dat de werknemers die deze werkzaamheden gaan uitvoeren goed worden geïnformeerd over de risico's, de werkmethode en wat er van hun wordt verwacht, om te zorgen dat deze werkzaamheden op een veilige manier worden uitgevoerd. Omdat een onjuiste uitvoer van deze werkzaamheden kan leiden tot risicovolle situaties waarbij de blootstelling de grenswaarde kan overschrijden, wordt geadviseerd op toe te zien op een juiste uitvoering hiervan in de praktijk (borging). Daarnaast wordt geadviseerd om periodiek controlemetingen uit te voeren om te bevestigen dat de toegepaste werkmethode inderdaad veilig is en veilig blijft. Geadviseerd wordt om de intensiteit van deze controlemetingen in het begin hoog te laten zijn, en deze terug te brengen wanneer de resultaten van deze metingen (blijven) bevestigen dat de grenswaarde niet wordt overschreden. Wanneer de resultaten van controlemetingen uitwijzen dat tijdens het uitvoeren van deze werkmethode de grenswaarde wel wordt overschreden, dient de werkmethode niet meer te worden toegepast en opnieuw te worden geëvalueerd.

Op basis van deze evaluatie kan worden geconcludeerd dat, als wordt voldaan aan de randvoorwaarden zoals hierboven beschreven voor de werkmethoden, de blootstelling aan asbestvezels tijdens zowel het demonteren van vensterbanken (qua samenstelling bestaand uit maximaal 15% chrystotiel en geen amfibool asbest) als het verwijderen van vensterbanken met eenzelfde samenstelling waarbij de vensterbank in enkele stukken breekt de grenswaarde van 2.000 vezels/m^3 niet wordt overschreden. Om te zorgen dat het uitvoeren van deze werkzaamheden onder RK1-condities veilig is en blijft wordt wel geadviseerd om de uitvoering van deze werkzaamheden in de praktijk ook te borgen.

BIJLAGE A: Overzicht beschikbare rapporten en meetgegevens

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
20	1994	20-50% CHR	Vensterbanken van 1.5 meter hoogte twee keer laten vallen	Breken	Geen	20 (20)	1	Stationair	61.000
191	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en op de grond breken met een hamer	Breken	Geen	30 (20)	1	Persoonlijk A Stationair	<450 <450
191	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en op de grond breken met een hamer	Breken	Geen	31 (15)	2	Persoonlijk A Stationair	<440 <440
191	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en op de grond breken met een hamer	Breken	Geen	31 (16)	3	Persoonlijk B Stationair	<440 <440
193	2014	15-30% CHR	Vensterbanken loswrikken en verwijderen. Daarna breken met een hamer	Breken	Benevelen	39 (17)	1	Persoonlijk A Stationair	<460 <460
193	2014	15-30% CHR	Vensterbanken loswrikken en verwijderen. Daarna breken met een hamer.	Breken	Benevelen	30 (10)	2	Persoonlijk B Stationair	<590 <590
193	2014	15-30% CHR	Vensterbanken loswrikken en verwijderen. Daarna breken met een hamer	Breken	Benevelen	32 (14)	3	Persoonlijk C Stationair	<560 <560
210	2017	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en op de grond breken met een hamer	Breken	Geen	61 (44)	1	Persoonlijk A Stationair	540 (250-1000) [d] 120 (15-440) [d]
210	2017	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en op de grond breken met een hamer	Breken	Geen	60 (41)	2	Persoonlijk B Stationair	<190 490 (210-970) [d]
210	2017	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en op de grond breken met een hamer	Breken	Geen	101 (48)	3	Persoonlijk A Stationair	120 (15-440) overbeladen

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
216	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	60 (40)	1	Persoonlijk A Stationair	<440 590 (160-1.500)
216	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en 1x breken	Breken	Geen	60 (40)	2	Persoonlijk B Stationair	<440 <440
216	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een beitel en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	60 (50)	3	Persoonlijk A Stationair	880 (320-1.900) <440
217	2014	10-15% CHR	Dorpel loswrikken met een beitel en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	15 (7)	1	Persoonlijk A Stationair	<970 <970
217	2014	10-15% CHR	Dorpel loswrikken met een beitel en min. 2x breken met een hamer	Demonteren	Geen	15 (7)	2	Persoonlijk B Stationair	<930 <930
217	2014	10-15% CHR	Dorpel loswrikken met een beitel en min. 2x breken door de dorpel te laten vallen	Breken	Geen	20 (12)	3	Persoonlijk A Stationair	<930 <930
224	2014	10-15% CHR	Vensterbank loswrikken met breekijzer van de muur en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	20 (10)	1	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<970 <960 <960 <960
224	2014	10-15% CHR	Natmaken vensterbank, losschroeven vensterbank, in geheel verwijderen vensterbank m.b.v. breekijzer	Demonteren	Bevochtigen	22 (12)	2	Persoonlijk B Stationair Stationair Stationair	<990 <970 <990 <990
224	2014	10-15% CHR	Natmaken vensterbank, 2 breuken gemaakt m.b.v. vuisthamer, stofzuigen, natmaken vensterbank; verwijderen vensterbank m.b.v. breekijzer	Breken	Bevochtigen	16 (8)	3	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<980 <990 <980 <980

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
225	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met schroevendraaier en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	18 (8)	1	Persoonlijk A Stationair Persoonlijk B Stationair	<980 <980 <980 <980
225	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een schroevendraaier en in zijn geheel verwijderen. Er worden krassen op de vensterbank gemaakt	Demonteren	Geen	15 (5)	2	Persoonlijk A Stationair Persoonlijk B Stationair	<990 <990 <990 <990
225	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een koevoet, 1x breken met de koevoet en verwijderen	Breken	Geen	22 (9)	3	Persoonlijk A Stationair Persoonlijk B Stationair	<990 <990 <990 <990
233	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met hamer, beitel en breekijzer en in zijn geheel verwijderen.	Demonteren	Geen	25 (20)	1	Stationair Stationair	<980 <980
233	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met hamer, beitel en breekijzer. Krassen maken op de vensterbank en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	20 (15)	2	Stationair Stationair	<980 <990
233	2014	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met een koevoet, 3x breken met de koevoet en verwijderen	Breken	Geen	30 (22)	3	Stationair Stationair	<980 <990
234	2014	10-15% CHR	Vensterbank vrijmaken, loswrikken met een koevoet, 1x breken met de koevoet en verwijderen	Breken	Geen	50 (40)	1	Persoonlijk A Stationair Stationair	<930 <930 <930
234	2014	10-15% CHR	Vensterbank vrijmaken, kapot slaan met een hamer en	Stuk slaan	Geen	35 (25)	2	Persoonlijk A Stationair Stationair	660 (80-2.400) 660 (80-2.400) 12.000 (8.000-16.000)

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
			stukken vensterbank vervolgens verwijderen						
234	2014	10-15% CHR	Vensterbank vrijmaken, loswrikken met een koevoet, in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	25 (20)	3	Stationair Stationair Persoonlijk A	1300 (350–3300) 710 (190-4200) 970 (200-2800)
234	2014	10-15% CHR	Vensterbank vrijmaken, loswrikken met een koevoet, 1x breken met de koevoet en verwijderen	Breken	Geen	45 (35)	4	Persoonlijk A Stationair Stationair	<970 <970 <970
237 [e]	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	18 (13)	1	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	990 (200-2900) <980 2600 (1100-5200) <980
237 [e]	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken, 1x breken en verwijderen	Breken	Geen	23 (19)	2	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	610 (70-2200) <980 <980 <980
237 [e]	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	35 (29)	3	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<930 <930 <930 2200 (880-4500)
239	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met hamer en platte koevoet en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	30 (20)	1	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<980 <980 <980 <980
239	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met hamer en platte koevoet. Daarna 1x breken door de vensterbank op de grond te laten vallen	Breken	Geen	30 (20)	2	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<990 <990 <990 <990
244	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met beitel en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	30 (20)	1	Persoonlijk A Stationair Stationair	<980 <980 <980

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
								Stationair	<980
244	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met beitel en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	30 (20)	2	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<980 <980 <980 <980
244	2015	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken met beitel en in zijn geheel verwijderen. En daarna in 3 stukken breken	Breken	Geen	30 (20)	3	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<980 <980 <980 <980
245	2015	10-15% CHR	Bevestigingsmaterialen verwijderen en vensterbank loswrikken. Daarna vensterbank in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Bevochtigen	64 (61)	1	Persoonlijk A Stationair Stationair Stationair	<200 <200 <200 <200
245	2015	10-15% CHR	Bevestigingsmaterialen verwijderen en vensterbank loswrikken. Daarna vensterbank in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Bevochtigen	35 (29)	2	Persoonlijk A Persoonlijk B Stationair Stationair	<200 <190 <200 <190
245	2015	10-15% CHR	Bevestigingsmaterialen verwijderen en vensterbank loswrikken Daarna vensterbank in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Bevochtigen	30 (14)	3	Persoonlijk A Persoonlijk B Stationair Stationair	<220 <220 <210 <210
251	2015	10-15 CHR 0.1-2% AMF	Vensterbank losmaken door het verwijderen van kozijnlatjes, schroeven en PUR. Bij het verwijderen breekt een hoek van de vensterbank af	Breken	Bevochtigen	45 (20)	1	Stationair Stationair Persoonlijk A Persoonlijk B	320 (110-760) 1500 (940-2200) 450 (180-930) 190 (40-570)
251	2015	10-15 CHR 0.1-2% AMF	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Bevochtigen	45 (18)	2	Stationair Stationair Persoonlijk A	380 (140-850) 260 (70-660) 130 (20-470)

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
								Persoonlijk B	190 (40-570)
251	2015	10-15 CHR 0.1-2% AMF	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Bevochtigen	45 (25)	3	Stationair Stationair Persoonlijk A Persoonlijk B	190 (40-570) 260 (70-660) 130 (20-470) <190
253	2016	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen. Daarna op de vloer 1x breken	Breken	Geen	64 (48)	1	Persoonlijk A Stationair	120 (14-430) <180
253	2016	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen. Daarna op de vloer 1x breken	Breken	Geen	63 (38)	2	Persoonlijk A Stationair	180 (40-530) 100 (2-340)
253	2016	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen Daarna op de vloer 1x breken.	Breken	Geen	64 (53)	3	Persoonlijk A Stationair	<180 180 (40-530)
289	2014	10-15% CHR	Kit rondom vensterbank lossnijden, loswrikken m.b.v. koevoet, inpakken en schoonmaken	Demonteren	Geen	39 (14)	1	Persoonlijk A Stationair	<1.042 1.362 (371-3.486) [d]
289	2014	10-15% CHR	Kit rondom vensterbank lossnijden, loswrikken m.b.v. koevoet, waarbij schade aan vensterbank ontstaat, inpakken en schoonmaken	Demonteren	Geen	34 (16)	2	Persoonlijk A Stationair	<876 607 (73-2.193)
289	2014	10-15% CHR	Kit rondom vensterbank lossnijden, loswrikken m.b.v. koevoet, aanbrengen van breuk m.b.v. vuisthamer	Stuk slaan	Geen	44 (17)	3	Persoonlijk B Stationair	611 (74-2.208) 22.551 (17.768-28.226)
290	2012	15-30% CHR	Vensterbanken loswrikken, een aantal keer breken en verwijderen	Breken	Geen	24 (20)	1	Persoonlijk A Stationair	<886 <886
290	2012	15-30% CHR	Vensterbanken loswrikken, een aantal keer breken en verwijderen	Breken	Geen	28 (14)	2	Persoonlijk A Stationair	<880 <880

ProjectID	Jaar	Samen-stelling	Werkmethode [a]	Scenario	Beheers-maatregel	Meetduur (activiteit duur) [b]	Contain-ment	Type meting	Resultaten (vezels/m^3) [c]
290	2012	15-30% CHR	Vensterbanken loswrikken, een aantal keer breken en verwijderen	Breken	Geen	64 (31)	3	Persoonlijk A Stationair	<623 <623
291	2016	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen. Daarna met een hamer een stukje afslaan	Breken	Geen	60 (40)	1	Persoonlijk A Persoonlijk B Stationair	<629 <626 <626
291	2016	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	45 (30)	2	Persoonlijk A Persoonlijk B Stationair	<844 <844 <839
291	2016	10-15% CHR	Vensterbanken loswrikken en in zijn geheel verwijderen	Demonteren	Geen	40 (30)	3	Persoonlijk A Persoonlijk B Stationair	<944 <939 <944

[a] Hoewel niet specifiek weergegeven in de tabel, omvatten de werkmethodes ook altijd het inpakken van de vensterbank en het schoonmaken van de werkomgeving

[b] Activiteit met asbesthoudend materiaal (vrijmaken, verwijderen, inpakken)

[c] Vezelconcentratie is weergegeven als nominale waarde met tussen haakjes de onder- en bovengrens van het 95% betrouwbaarheidsinterval rond deze nominale waarde op basis van de Poissonstatistiek. Indien < zijn er geen vezels aangetroffen op het filter tijdens de analyse, en ligt het analyseresultaat onder de bepalingsondergrens (BOG).

[d] Ook amfibool asbest gevonden op filter

[e] Afkeur op basis van visuele inspectie. Er bleven nog restanten aan het cement achter

BIJLAGE B: Toetsing voor werkmethode ‘demonteren’

Uitgaande van BOG

STAP 1: Invoer meetgegevens (BOG als uitgangspunt)													
	Blootstelling aan asbestvezels (in v/m³)												
	Studie	**216**	**217**	**217**	**224**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**289**	**291**	**291**
	Containment \ Persoon	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**
	1	440	970	930	970	980	980	2800	980	980	1042	844	844
	2	1900				990	990			980	876	944	939
	3												
	4												
	Oranje = <BOG												
STAP 2: Lognormaal transformeren meetgegevens													
	Lognormaal getransformeerde meetresultaten												
	Studie	**216**	**217**	**217**	**224**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**289**	**291**	**291**
	Containment \ Persoon	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**
	1	6.09	6.88	6.84	6.88	6.89	6.89	7.94	6.89	6.89	6.95	6.74	6.74
	2	7.55				6.90	6.90			6.89	6.78	6.85	6.84
	3												
	4												
STAP 3: Berekenen GM en GSD													
	log GM	6.91		GM	1002.36	vezels/m³							
	log GSD	0.35		GSD	1.42								
STAP 4: Toetsen op groepsniveau													
	Grenswaarde	2000.00	vezels/m³										
	parameter U	1.96		Limietwaarde U bij 19 metingen is 1.878 --> Overeenstemming met grenswaarde op groepsniveau									
STAP 5: ANOVA													
	Anova: Single Factor												
	SUMMARY												
	Groups	*Count*	*Sum*	*Average*	*Variance*								
	Column 1	2	13.63638	6.818192	1.069942								
	Column 2	1	6.877296	6.877296									
	Column 3	1	6.835185	6.835185									
	Column 4	1	6.877296	6.877296									
	Column 5	2	13.78526	6.892629	5.15E-05								
	Column 6	2	13.78526	6.892629	5.15E-05								
	Column 7	1	7.937375	7.937375									
	Column 8	1	6.887553	6.887553									
	Column 9	2	13.77511	6.887553	0								
	Column 10	2	13.72426	6.862132	0.015057								
	Column 11	2	13.58828	6.794139	0.006269								
	Column 12	2	13.58297	6.791484	0.005688								
	ANOVA												
	Source of Variation	*SS*	*df*	*MS*	*F*	*P-value*	*F crit*						
	Between Groups	1.142333323	11	0.103848	0.662625	0.740019	3.603037						
	Within Groups	1.097059442	7	0.156723									
	Total	2.239392765	18										
STAP 6: Binnenpersoons-variantie													
	S_W^2	0.1567											
	S_W	0.3959											
STAP 7: Tussenpersoons-variantie													
	MS_B	0.1038											
	N	19											
	n1	2											
	n2	1											
	n3	1											

64	n4	1				
65	n5	2				
66	n6	2				
67	n7	1				
68	n8	1				
69	n9	2				
70	n10	2				
71	n11	2				
72	n12	2				
73	k	12				
74	n_0	1.5694				
75	S_B^2	-0.0337		Berekende tussenpersoonsvariantie <0 (dus kleiner dan de binnenpersoonsvariantie)		
76	S_B^2	0.0001		Toekennen waarde 0.0001		
77	S_B	0.01				
78						
79	STAP 8: Vergelijking op individueel niveau noodzakelijk?					
80	S_W^2	0.1567				
81	S_B^2	0.0001		0.06 %	--> toetsen op individueel niveau niet noodzakelijk	
82	S^2	0.1568				
83						
84	STAP 9: Toetsen op individueel niveau					
85	log Mean	6.9461				
86	Grenswaarde	2000.00	vezels/m³			
87	S_W	0.3959				
88	S_B	0.01				
89	parameter H	0.3554				
90	ind. overschrijding	0.3611	36.11 %	--> Grenswaardeoverschrijding		
91				Meer dan 20% kans dat van een van de individuen binnen de HEG meer dan		
92				5% van de blootstellingen boven de referentiewaarde liggen		
93						

Uitgaande van ½*BOG

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	STAP 1: Invoer meetgegevens (1/2*BOG als uitgangspunt)														
2		Blootstelling aan asbestvezels (in v/m³)													
3		**Studie**	**216**	**217**	**217**	**224**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**289**	**291**	**291**	
4		**Containment \ Persoon**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**	
5		**1**	220	485	465	485	490	490	2800	490	490	521	422	422	
6		**2**	1900				495	495			490	438	472	470	
7		**3**													
8		**4**													
9		Oranje = <BOG													
10															
11	STAP 2: Lognormaal transformeren meetgegevens														
12		Lognormaal getransformeerde meetresultaten													
13		**Studie**	**216**	**217**	**217**	**224**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**289**	**291**	**291**	
14		**Containment \ Persoon**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**	
15		**1**	5.39	6.18	6.14	6.18	6.19	6.19	7.94	6.19	6.19	6.26	6.05	6.05	
16		**2**	7.55				6.20	6.20			6.19	6.08	6.16	6.15	
17		**3**													
18		**4**													
19															
20	STAP 3: Berekenen GM en GSD														
21		log GM	6.29		GM	539.12	vezels/m³								
22		log GSD	0.55		GSD	1.73									
23															
24	STAP 4: Toetsen op groepsniveau														
25		Grenswaarde	2000.00	vezels/m³											
26		parameter U	2.39		Limietwaarde U bij 19 metingen is 1.878 --> overeenstemming met grenswaarde op groepsniveau										

STAP 5: ANOVA								
	Anova: Single Factor							
	SUMMARY							
	Groups	*Count*	*Sum*	*Average*	*Variance*			
	Column 1	2	12.94324	6.471618	2.324128			
	Column 2	1	6.184149	6.184149				
	Column 3	1	6.142037	6.142037				
	Column 4	1	6.184149	6.184149				
	Column 5	2	12.39896	6.199482	5.15E-05			
	Column 6	2	12.39896	6.199482	5.15E-05			
	Column 7	1	7.937375	7.937375				
	Column 8	1	6.194405	6.194405				
	Column 9	2	12.38881	6.194405	0			
	Column 10	2	12.33797	6.168984	0.015057			
	Column 11	2	12.20198	6.100992	0.006269			
	Column 12	2	12.19667	6.098337	0.005688			
	ANOVA							
	Source of Variation	*SS*	*df*	*MS*	*F*	*P-value*	*F crit*	
	Between Groups	3.058511937	11	0.278047	0.827785	0.626185	3.603037269	
	Within Groups	2.351245515	7	0.335892				
	Total	5.409757452	18					
STAP 6: Binnenpersoons-variantie								
	S_w^2	0.3359						
	S_w	0.5796						
STAP 7: Tussenpersoons-variantie								
	MS_B	0.2780						
	N	19						
	n1	2						
	n2	1						
	n3	1						
	n4	1						
	n5	2						
	n6	2						
	n7	1						
	n8	1						
	n9	2						
	n10	2						
	n11	2						
	n12	2						
	k	12						
	n_0	1.5694						
	S_B^2	-0.0369		Berekende tussenpersoonsvariantie <0 (dus kleiner dan de binnenpersoonsvariantie)				
	S_B^2	0.0001		Toekennen waarde 0.0001				
	S_B	0.0100						
STAP 8: Vergelijking op individueel niveau noodzakelijk?								
	S_w^2	0.3359						
	S_B^2	0.0001		0.03	%	--> toetsen op individueel niveau niet noodzakelijk		
	S^2	0.3360						
STAP 9: Toetsen op individueel niveau								
	log Mean	6.3396						
	Grenswaarde	2000.00	vezels/m³					
	S_w	0.5796						
	S_B	0.0100						
	parameter H	30.7905						
	ind. overschrijding	0.0000	0.0000	%	--> Geen grenswaardeoverschrijding			
					Minder dan 20% kans dat van een van de individuen binnen de HEG meer dan			
					5% van de blootstellingen boven de referentiewaarde liggen			

BIJLAGE C: Toetsing van de werkmethode ‘breken’

Uitgaande van BOG

STAP 1: Invoer meetgegevens (BOG als uitgangspunt)																
	Blootstelling aan asbestvezels (in v/m³)															
	Studie	**191**	**191**	**210**	**210**	**216**	**217**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**253**	**291**	**291**	
	Containment \ Persoon	**A**	**B**	**A**	**B**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**	
	1	450	440	440	190	440	930	990	990	930	990	980	430	629	626	
	2	440								970			530			
	3												180			
	4															
	Oranje = <BOG															
STAP 2: Lognormaal transformeren meetgegevens																
	Lognormaal getransformeerde meetresultaten															
	Studie	**191**	**191**	**210**	**210**	**216**	**217**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**253**	**291**	**291**	
	Containment \ Persoon	**A**	**B**	**A**	**B**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**	
	1	6.11	6.09	6.09	5.25	6.09	6.84	6.90	6.90	6.84	6.90	6.89	6.06	6.44	6.44	
	2	6.09								6.88			6.27			
	3												5.19			
	4															
STAP 3: Berekenen GM en GSD																
	log GM	6.35		GM	570.74	vezels/m³										
	log GSD	0.54		GSD	1.71											
STAP 4: Toetsen op groepsniveau																
	Grenswaarde	2000.00	vezels/m³													
	parameter U	2.33		Limietwaarde U bij 18 metingen is 1,886 --> overeenstemming met grenswaarde op groepsniveau												
STAP 5: ANOVA																
	Anova: Single Factor															
	SUMMARY															
	Groups	*Count*	*Sum*	*Average*	*Variance*											
	Column 1	2	12.19602	6.098011	0.000253											
	Column 2	1	6.086775	6.086775												
	Column 3	1	6.086775	6.086775												
	Column 4	1	5.247024	5.247024												
	Column 5	1	6.086775	6.086775												
	Column 6	1	6.835185	6.835185												
	Column 7	1	6.897705	6.897705												
	Column 8	1	6.897705	6.897705												
	Column 9	2	13.71248	6.85624	0.000887											
	Column 10	1	6.897705	6.897705												
	Column 11	1	6.887553	6.887553												
	Column 12	3	17.52962	5.843206	0.328048											
	Column 13	1	6.444131	6.444131												
	Column 14	1	6.43935	6.43935												
	ANOVA															
	Source of Variation	*SS*	*df*	*MS*	*F*	*P-value*	*F crit*									
	Between Groups	4.275477113	13	0.328883	2.001613	0.263339	5.891144									
	Within Groups	0.65723552	4	0.164309												
	Total	4.932712633	17													
STAP 6: Binnenpersoons-variantie																
	S_W^2	0.1643														
	S_W	0.4054														
STAP 7: Tussenpersoons-variantie																
	MS_B	0.3289														
	N	18														

n2	1					
n3	1					
n4	1					
n5	1					
n6	1					
n7	1					
n8	1					
n9	2					
n10	1					
n11	1					
n12	3					
n13	1					
n14	1					
k	14					
n_0	1.2650					
S_B^2	0.1301					
S_B	0.3607					
STAP 8: Vergelijking op individueel niveau noodzakelijk?						
S_W^2	0.1643					
S_B^2	0.1301		44.19	%	--> toetsen op individueel niveau noodzakelijk	
S^2	0.2944					
STAP 9: Toetsen op individueel niveau						
log Mean	6.4003					
Grenswaarde	2000	vezels/m³				
S_W	0.40535					
S_B	0.36070					
parameter H	1.47993					
ind. overschrijding	0.06945	6.94	%	--> Geen grenswaardeoverschrijding		
				Minder dan 20% kans dat van een van de individuen binnen de HEG meer dan		
				5% van de blootstellingen boven de referentiewaarde liggen		

Uitgaande van ½*BOG

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
1	STAP 1: Invoer meetgegevens (1/2*BOG als uitgangspunt)																
2		Blootstelling aan asbestvezels (in v/m³)															
3		**Studie**	**191**	**191**	**210**	**210**	**216**	**217**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**253**	**291**	**291**	
4		**Containment \ Persoon**	**A**	**B**	**A**	**B**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**	
5		**1**	225	220	220	95	220	465	495	495	465	495	490	430	315	313	
6		**2**	220								485			530			
7		**3**												90			
8		**4**															
9		Oranje = <BOG															
10																	
11	STAP 2: Lognormaal transformeren meetgegevens																
12		Lognormaal getransformeerde meetresultaten															
13		**Studie**	**191**	**191**	**210**	**210**	**216**	**217**	**225**	**225**	**234**	**239**	**244**	**253**	**291**	**291**	
14		**Containment \ Persoon**	**A**	**B**	**A**	**B**	**B**	**A**	**A**	**B**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**B**	
15		**1**	5.42	5.39	5.39	4.55	5.39	6.14	6.20	6.20	6.14	6.20	6.19	6.06	5.75	5.75	
16		**2**	5.39								6.18			6.27			
17		**3**												4.50			
18		**4**															
19																	
20	STAP 3: Berekenen GM en GSD																
21		log GM	5.73		GM	308.22	vezels/m³										
22		log GSD	0.56		GSD	1.75											
23																	
24	STAP 4: Toetsen op groepsniveau																
25		Grenswaarde	2000.00	vezels/m³													
26		parameter U	3.35		Limietwaarde U bij 22 metingen is 1,857 --> overeenstemming met grenswaarde op groepsniveau												
27																	

STAP 5: ANOVA

Anova: Single Factor

SUMMARY

Groups	*Count*	*Sum*	*Average*	*Variance*
Column 1	2	10.80973	5.404864	0.000253
Column 2	1	5.393628	5.393628	
Column 3	1	5.393628	5.393628	
Column 4	1	4.553877	4.553877	
Column 5	1	5.393628	5.393628	
Column 6	1	6.142037	6.142037	
Column 7	1	6.204558	6.204558	
Column 8	1	6.204558	6.204558	
Column 9	2	12.32619	6.163093	0.000887
Column 10	1	6.204558	6.204558	
Column 11	1	6.194405	6.194405	
Column 12	3	16.83647	5.612157	0.938918
Column 13	1	5.750984	5.750984	
Column 14	1	5.746203	5.746203	

ANOVA

Source of Variation	*SS*	*df*	*MS*	*F*	*P-value*	*F crit*
Between Groups	3.412685456	13	0.262514	0.558846	0.808862	5.891144
Within Groups	1.878974751	4	0.469744			
Total	5.291660207	17				

STAP 6: Binnenpersoons-variantie

S_W^2	0.4697
S_W	0.6854

STAP 7: Tussenpersoons-variantie

MS_B	0.2625	
N	18	
n2	1	
n3	1	
n4	1	
n5	1	
n6	1	
n7	1	
n8	1	
n9	2	
n10	1	
n11	1	
n12	3	
n13	1	
n14	1	
k	14	
n_0	1.2650	
S_B^2	-0.1638	Berekende tussenpersoonsvariantie <0 (dus kleiner dan de binnenpersoonsvariantie)
S_B^2	0.0001	Toekennen waarde 0.0001
S_B	0.0100	

STAP 8: Vergelijking op individueel niveau noodzakelijk?

S_W^2	0.4697		
S_B^2	0.0001	0.02 %	--> toetsen op individueel niveau niet noodzakelijk
S^2	0.4698		

STAP 9: Toetsen op individueel niveau

log Mean	5.7402		
Grenswaarde	2000	vezels/m³	
S_W	0.6854		
S_B	0.0100		
parameter H	73.3299		
ind. overschrijding	0.0000	0.00 %	--> Geen grenswaardeoverschrijding
			Minder dan 20% kans dat van een van de individuen binnen de HEG meer dan
			5% van de blootstellingen boven de referentiewaarde liggen

Notitie

Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist
Postbus 360
3700 AJ Zeist

www.tno.nl

T +31 88 866 60 00
F +31 88 866 87 28

Aan
10.2.e (Rijksvastgoedbedrijf)

Van
10.2.e

Kopie aan
10.2.e

Datum
11 januari 2017

Onze referentie
0100311118

E-mail
10.2.e @tno.nl

Doorkiesnummer
+3188 10.2.e

Onderwerp
Notitie - Resultaten blootstellingsstudie tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken onder verlicht beheersregime (RK1)

Aanleiding

Aangezien asbest een kankerverwekkende stof is, brengt het werken met asbest gezondheidsrisico's met zich mee: bij blootstelling aan asbestvezels kan asbestgerelateerde kanker zich manifesteren. Daarom is het sinds het begin van de jaren '90 verboden om asbest te gebruiken. Omdat tot die tijd asbest echter veelvuldig werd toegepast, bevindt zich nog altijd veel asbest in gebouwen en installaties. Daarom zijn aan het werken met asbest strenge regels verbonden met als doel werknemers en omgeving te beschermen tegen blootstelling aan asbestvezels en de daaraan gerelateerde gezondheidsrisico's.

In 2017 zijn een groot aantal validatiestudies naar de blootstelling aan asbest tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie, die is beschreven in een TNO-notitie,[1] kan worden geconcludeerd dat de blootstelling aan asbestvezels tijdens zowel het demonteren van vensterbanken (qua samenstelling bestaand uit maximaal 15% chrystotiel en geen amfibool asbest) als het verwijderen van vensterbanken met eenzelfde samenstelling waarbij de vensterbank in enkele stukken breekt de grenswaarde van 2.000 vezels/m^3 niet wordt overschreden. Op basis hiervan is geadviseerd om SMA-rt aan te passen (verlaging van de RK-indeling van RK2(A) naar RK1). Hierbij wordt echter ook aangegeven dat het van belang is om de uitvoering van deze werkzaamheden in de praktijk te borgen en om periodiek controlemetingen uit te voeren, om te zorgen dat het uitvoeren van deze werkzaamheden verlicht

1 10.2.e Advies SMA-rt risicoklasse aanpassing voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken (herzien). TNO notitie, referentie 0100308174, 12 oktober 2017.

beheersregime veilig is en blijft. Daarnaast wordt geadviseerd om 1) het breken van de vensterbanken indien mogelijk te voorkomen, 2) bij het vrijmaken van de vensterbanken gebruik te maken van geschikte stofzuigers (met o.a. HEPA-filter) of gebruik te maken van benevelings-/bevochtigingstechnieken, 3) te voorzien in de juiste afvoer van de asbesthoudende vensterbanken en een goede schoonmaakprocedure, 4) voorafgaand aan de verwijderingswerkzaamheden na te gaan of de vensterbank(en) in kwestie ook daadwerkelijk in z'n geheel (of als het niet anders kan met een enkele breuk) kan/kunnen worden verwijderd, en 5) de werknemers die de werkzaamheden gaan uitvoeren goed te informeren over de risico's, de werkmethode en wat er van hun wordt verwacht, om te zorgen dat deze werkzaamheden op een veilige manier worden uitgevoerd.

Doel

Inspectie SZW (iSZW) heeft aangegeven dat zij het van groot belang acht dat er een praktijktoets wordt uitgevoerd, waarbij de blootstelling aan asbestvezels tijdens uitvoering van de werkmethode onder reële omstandigheden (zoals de werkzaamheden in RK1 uitgevoerd gaan worden en dus niet in een containment) wordt gemonitord. Dit omdat naar verwachting onder deze omstandigheden onder andere aanzienlijk meer vensterbanken per tijdseenheid zullen worden verwijderd dan het geval was tijdens de geëvalueerde blootstellingsstudies waar het eerder genoemde advies op is gebaseerd. In dit kader is deze blootstellingsstudie uitgevoerd, als extra controle of de werkmethode in de praktijk werkt / toepasbaar is, en om in kaart te brengen of de blootstelling tijdens het verwijderen van vensterbanken onder een verlicht beheersregime ook daadwerkelijk onder de grenswaarde blijft.

De resultaten van deze blootstellingsstudie kunnen door het Rijksvastgoedbedrijf / Aedes worden gebruikt om een 'borgingsplan' op te stellen.

Methode

Het Rijksvastgoedbedrijf heeft, in samenwerking met Aedes, TNO gevraagd om een blootstellingsstudie te uit te voeren tijdens het verwijderen van vensterbanken onder verlicht regime. Om dit proces te borgen is hier ook een onafhankelijk adviseur bij betrokken, in de persoon van dhr. M. Prins van Prins Milieu Consultancy b.v., om te zorgen dat de proefsanering in combinatie met blootstellingsstudie op de juiste manier verloopt. Voorafgaand aan de proefsanering heeft i-SZW dispensatie verleend, om de proefsanering zonder validatierapport conform SCi-548 uit te mogen voeren als een RK1-sanering.

In 2016 is een asbestinventarisatie uitgevoerd voor het kantoorgebouw aan de Tesselschadestraat 4 in Leeuwarden.[2] Tijdens deze inventarisatie (type A) is (onder andere) circa 1.750 m^1 aan vensterbanken (10-15% chrysotiel) aangetroffen. Deze vensterbanken zijn bevestigd met behulp van tegellijm, zitten geklemd onder een aluminium condensgootje en kunnen op diverse plaatsen onder de stuclaag van de naastgelegen wanden/steunmuren zijn geklemd (zie Figuur 1). Het kantoorgebouw bestaat onder andere uit relatief grote ruimten waarin aan weerszijden vensterbanken zijn aangebracht, waardoor per ruimte ± 20 m^1 aan vensterbanken beschikbaar is.

Figuur 1: Bevestiging vensterbanken Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden

Op 7 december heeft een asbestsaneringsbedrijf in opdracht van het Rijsvastgoedbedrijf een proefsanering uitgevoerd in het kantoorpand op de Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden, waarbij vensterbanken onder RK1-omstandigheden zijn verwijderd. Voorafgaand aan de proefsanering is de werkmethode door de opdrachtgever afgestemd met de uitvoerende partij. Er zijn een vijftal relatief grote ruimten met aan weerszijden vensterbanken (± 20 m^1 per ruimte) beschikbaar voor het uitvoeren van het blootstellingsonderzoek. Vooraf is door het asbestsaneringsbedrijf langs de gevels van de te saneren ruimten stucloper op de vloer gelegd en er zijn (waar nodig) kabelgoten etc. weggehaald om te zorgen dat tijdens de metingen aan één stuk door kan worden gewerkt. Er is geen containment met onderdruk gebouwd, maar tijdens de daadwerkelijke sanering is er wel voor gezorgd dat de doorgangen naar de rest van het gebouw (klapdeuren e.d.) zoveel mogelijk gesloten waren. De medewerkers van het asbestsaneringsbedrijf droegen tijdens de saneringswerkzaamheden de volgende persoonlijke beschermingsmiddelen: Tyvek wegwerpoverall (nieuw per shift), halfgelaatstmasker met P3 filters (zelfde tijdens 3 shifts), handschoenen (zelfde tijdens 3 shifts), werklaarzen (niet nieuw, zelfde tijdens 3 shifts), wegwerphoesjes voor onderkant laarzen (nieuw per shift). Hierbij waren de uiteinden van de armen en benen van de overall niet afgeplakt.

[2] Asbestinventarisatie Type A, Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden (kantoorpand, gebouwnr. 100269G01), Documentcode 16F366.RAP001.AZ.01, 8 september 2016.

Dhr. 10.2.e van Prins Milieu Consultancy b.v. heeft in overleg met dhr. 10.2.e van TNO een werkprotocol opgesteld (zie bijlage A), waarin de volgende werkmethode wordt beschreven:

a. Bij het saneren van elke vensterbank zijn twee medewerkers betrokken (saneerder A en B);
b. Saneerder A hakt (indien nodig) de vensterbank vrij in de wand;
c. saneerder B bevochtigt/benevelt (met water) de onder- en bovenzijde van de vensterbank waar deze in aanraking komt met de zijwanden en legt asbestzakken klaar;
d. Saneerder A tikt de vensterbank met behulp van beitel en hamer rustig los of (indien mogelijk) wrikt deze handmatig los (dit zal op de locatie nader moeten worden bepaald);
e. Saneerder B gebruikt tijdens het lostikken of -wrikken een stofzuiger (met HEPA-filter) als emissiebeperkende maatregel;
f. Saneerder A beweegt de vensterbank van het raam af, zodat ook de rand van de vensterbank onder het raamkozijn vrij komt;
g. Saneerder B zuigt na het verwijderen van de vensterbank de voormalige locatie van de vensterbank schoon met de stofzuiger (met HEPA-filter);
h. Saneerders A en B plaatsen de vensterbank in een asbestzak, waarna de lucht uit de asbestzak wordt gezogen en de asbestzak dicht wordt geplakt;
i. Nadat de vensterbanken zijn verwijderd, worden de met stucloper beplakte vloeren in het saneringsgebied met natte doeken en/of een stofzuiger schoongemaakt.

Daarnaast heeft TNO een meetprotocol opgesteld voor de blootstellingsstudie. De blootstellingsstudie is uitgevoerd tijdens het uitvoeren van hierboven beschreven werkzaamheden. Gedurende drie shifts van minimaal een uur zijn blootstellingsmetingen uitgevoerd, waarbij per shift twee saneerders zijn bemeten. Hierbij is er op gelet dat deze saneerders gedurende het uur dezelfde werkzaamheden hebben uitgevoerd: tijdens de eerste en derde shift maakt saneerder A de vensterbank vrij en past saneerder B de emissiebeperkende maatregelen toe en tijdens de tweede shift zijn de werkzaamheden omgedraaid (zie Tabel 1).

Tabel 1: Overzicht uitgevoerde metingen en verdeling van de werkzaamheden

	Saneerder A (PAS)	**Saneerder B (PAS)**	**STAT**
Shift 1 (± 1 uur)	Vensterbank vrijmaken	Emissiebeperkende maatregelen	1
Shift 2 (± 1 uur)	Emissiebeperkende maatregelen	Vensterbank vrijmaken	1
Shift 3 (± 1 uur)	Vensterbank vrijmaken	Emissiebeperkende maatregelen	1

Totaal	**3**	**3**	**3**

Voor de persoonlijke metingen (PAS) bij de saneerders zijn de saneerders uitgerust met een draagbare pomp die met behulp van een slang is verbonden met een wegwerpfiltercassette met daarin een goudgecoat filter. Deze draagbare pompen zijn ingesteld op een debiet van ± 8 liter/minuut. Tijdens elke shift is ook een stationair meetpunt (STAT) opgesteld (zie Tabel 1), welke werd verplaatst tijdens de shift zodat deze zich steeds ter hoogte van het werkgebied van de saneerders op 3-4 meter afstand bevond. Elke shift is in een aparte ruimte uitgevoerd, om te zorgen dat de resultaten van die shift niet eventueel zouden kunnen worden beïnvloed door de voorafgaande sanering en om te zorgen dat er bij aanvang van de shift voldoende vensterbanken in de ruimte aanwezig waren om tijdens de shift te saneren zonder uit te hoeven wijken naar een andere ruimte. Omdat er door de saneerders aantoonbaar (factuur, ter plekke uit verpakking gehaald) met nieuw materiaal (stofzuigers, handspuiten voor benevelen, hamer, beitel, overkleding, hoesjes voor schoeisel, filters voor halfgelaatsmasker, e.d.) is gewerkt, zijn voor aanvang van de metingen verder geen kleefmonsters genomen van het materiaal van de saneerder. Wel zijn er tijdens elke shift, voor de 'grote 'schoonmaak' van het werkgebied, ter verificatie kleefmonsters genomen van een aantal oppervlakken (namelijk van de vensterbank, de kabelgoot, de radiator en de vloer). De metingen zijn uitgevoerd door een geaccrediteerd laboratorium, AFRS, onder begeleiding van TNO, waarbij aandacht is besteed aan een juiste uitvoering van de werkmethode en de registratie van de omstandigheden tijdens de sanering.

Op locatie zijn voor de start van de eerste shift de beschikbare ruimten bekeken, en is tijdens een toolbox-overleg het werkprotocol en het meetprotocol doorgenomen met de aanwezigen. Tijdens dit overleg en de daaropvolgende voorbereiding van de saneringswerkzaamheden en de blootstellingstudie is besloten om, met name op basis van de praktijkervaring van de saneerders, een aantal onderdelen van de werkmethode ligt aan te passen, namelijk:

- Voorafgaand aan de sanering is de radiator onder de vensterbank afgedekt met plastic om eventuele besmetting te voorkomen en het schoonmaken achteraf te vergemakkelijken (toegepast tijdens 2^{e} en 3^{e} shift);
- In plaats van het verpakken van de vensterbank in een zak is voorafgaand aan de sanering een plastic zak op de vensterbank geplakt, zodat deze hier nadat deze was verwijderd direct in het plastic kon worden gerold, waarna de uiteinden en de zijkant werden dichtgeplakt met tape;
- Omdat ook tijdens het saneren onder verlicht regime het schoon achterlaten van het werkgebied van groot belang is, de saneerders aangaven dat zij normaliter hun werkgebied ook tussendoor schoonmaken (met stofzuiger en natte doek) om te zorgen dat er zo min mogelijk versleping optreedt, en er tijdens schoonmaakwerkzaamheden eventueel vrijgekomen asbestvezels weer

in de lucht zouden kunnen komen, is het schoonmaken van het werkgebied als geheel ook (deels) meegenomen als activiteit tijdens de blootstellingsmetingen.

Resultaten

De verzamelde monsters zijn door een geaccrediteerd laboratorium, AFRS, geanalyseerd conform NEN-ISO 14966 in geval van de luchtmonsters en conform NEN-ISO 16000-27 in geval van de kleefmonsters. In geval van de luchtmonsters is uitgegaan van een bepalingsondergrens van <200 vezels/m³. Daarnaast is op 33% van de luchtmonsters een contra-analyse uitgevoerd door TNO. De analysecertificaten zijn opgenomen in Bijlage 2.

Tijdens de proefsanering zijn metingen verzameld:

- Drie metingen bij twee verschillende personen tijdens het losmaken van de vensterbank (2xA en 1xB);
- Drie metingen bij twee verschillende personen tijdens het toepassen van de emissiebeperkende maatregelen (1xA en 2xB);
- Drie stationaire metingen om de achtergrondconcentratie in de ruimte in kaart te brengen.

Omdat tijdens het verwijderen van elke vensterbank min of meer dezelfde serie van werkzaamheden is uitgevoerd door de twee saneerders volgt hieronder een algemene beschrijving van de (verdeling van de) werkzaamheden:

1. Saneerder 1 bevochtigt (met een handspuit met water) de bovenzijde van de vensterbank waar deze in aanraking komt met de zijwanden. Saneerder 2 hakt met een hamer en beitel de vensterbank vrij in de wand, terwijl saneerder 1 de stofzuiger bij het werkoppervlak houdt en extra bevochtigd indien nodig;
2. Saneerder 2 wrikt de vensterbank voorzichtig handmatig los van de tegellijm. Indien de vensterbank niet loskomt hakt saneerder 2 meer van de vensterbank los uit het stucwerk, eventueel ook aan de onderkant van de vensterbank, terwijl saneerder 1 de stofzuiger bij het werkoppervlak houdt en extra bevochtigd indien nodig;
3. Saneerder 2 beweegt de vensterbank van het raam af met een beitel, beginnend bij de hoek, zodat ook de rand van de vensterbank onder het raamkozijn / het condensgootje vrijkomt, terwijl saneerder 1 de stofzuiger bij het werkoppervlak houdt;
4. Saneerders 1 en 2 tillen de vensterbank op, waarna saneerder 2 deze in het plastic rolt, afplakt, en weglegt. Tegelijkertijd maakt saneerder 1 de voormalige locatie van de vensterbank schoon met de stofzuiger, waarbij grote stukken afval direct in een afvalzak worden gestopt. Als saneerder 2 dan nog bezig is, maakt saneerder 1 ook de rest van het werkgebied (met name de radiator en de vloer) schoon met de stofzuiger en eventueel een natte doek;

5. Nadat de vensterbanken aan één zijde van de ruimte zijn verwijderd, maken saneerders 1 en 2 de met stucloper beplakte vloeren in het saneringsgebied en de radiator met de stofzuiger en daarna met natte doeken schoon.

In Bijlage 3 zijn de plattegronden van de 2 verdiepingen waar de metingen zijn uitgevoerd opgenomen. Daarbij is steeds de betreffende ruimte blauw gekleurd, en zijn de vensterbanken die zijn verwijderd oranje gekleurd (steeds 2 vensterbanken tussen twee 'pilaren'). Per ruimte was de verdeling van de verwijderde vensterbanken als volgt:

- Ruimte 1 tijdens shift 1: 1e verdieping, links van lift:
  - 8/8 vensterbanken aan linkerkant (rug naar klapdeur)
  - 2/10 vensterbanken aan rechterkant
- Ruimte 2 tijdens shift 2: 1e verdieping, rechts van de lift:
  - 6/10 vensterbanken aan rechterkant (rug naar klapdeur)
  - 4/10 vensterbanken aan linkerkant
- Ruimte 3 tijdens shift 3: 2e verdieping, rechts van de lift:
  - 11/12 vensterbanken aan linkerkant (rug naar klapdeur)
  - 0/10 vensterbanken aan linkerkant

In Tabel 2 (voor shift 1), Tabel 3 (voor shift 2) en Tabel 4 (voor shift 3) staan de observaties weergegeven van de omstandigheden tijdens de metingen, waarbij met name de benodigde tijd voor het verwijderen van elke vensterbank en aanvullingen op de algemene beschrijving van de werkzaamheden, zoals hierboven is weergegeven, zijn genoteerd. In Bijlage 4 zijn verschillende foto's opgenomen, om een idee te geven van de omstandigheden tijdens de metingen.

Tabel 2: Overzicht observaties tijdens shift 1

Meting		**Activiteit**		**Starttijd**	**Eindtijd**
Saneerder A (PAS)		Vensterbank vrijmaken		10:01	11:20
Saneerder B (PAS)		Emissiebeperkende maatregelen		10:02	11:22
Stationair (STAT)		-		10:03	11:21
Starttijd	**Eindtijd**	**Vensterbank**	**Opmerkingen**		
10:03	10:07	1	Inpakken duurt ± 1 minuut, schoonmaken originele locatie vensterbank met stofzuiger duurt ook ± 1 minuut		
10:08	10:16	2	Langer bezig met loswrikken dan bij 1e vensterbank		
10:17	10:18		Pomp saneerder A vastgeplakt met tape tegen verschuiven		
10:18	10:23	3	-		

Meting		Activiteit		Starttijd	Eindtijd
Saneerder A (PAS)		Vensterbank vrijmaken		10:01	11:20
Saneerder B (PAS)		Emissiebeperkende maatregelen		10:02	11:22
Stationair (STAT)		-		10:03	11:21
Starttijd	**Eindtijd**	**Vensterbank**	**Opmerkingen**		
10:24	10:30	4	Vensterbank gebroken aan linkerkant (kant waar wordt begonnen met het naar voren bewegen van de vensterbank); afgebroken stukje wordt apart verpakt; daarna extra aandacht voor schoonmaken werkgebied		
10:30	10:34	5	-		
10:35	10:38	6	-		
10:39	10:43	7	-		
10:44	10:51	8	Vensterbank aan uiteinde van de ruimte, aan de zijkant, zit dieper in de muur dus het loshakken kost relatief meer tijd; foto van achterkant verwijderde vensterbank gemaakt		
10:52	11:03		Na verwijderen vensterbanken aan één zijde van de ruimte het werkgebied schoonmaken met stofzuiger en natte doeken. Daarna verplaatsen naar de andere kant van de ruimte		
11:04	11:06		Afdekken radiator onder te verwijderen vensterbanken		
11:07	11:10	9	-		
11:11	11:20	10	Vensterbank gebroken aan linkerkant/muurkant (kant waar wordt begonnen met het naar voren bewegen van de vensterbank); afgebroken stukje wordt apart verpakt; daarna extra aandacht voor schoonmaken werkgebied. Saneerder A geeft aan dat hij in dit geval is vergeten om de vensterbank eerst los te wrikken (zie 2 hierboven), en dit is waarschijnlijk de oorzaak van de breuk		

Tabel 3: Overzicht blootstellingsmetingen tijdens shift 2

Meting		**Activiteit**		**Starttijd**	**Eindtijd**
Saneerder A (PAS)		Emissiebeperkende maatregelen		12:14	13:30
Saneerder B (PAS)		Vensterbank vrijmaken		12:15	13:28
Stationair (STAT)		-		12:15	13:27
Starttijd	**Eindtijd**	**Vensterbank**	**Opmerkingen**		
12:15	12:20	1	-		
12:20	12:25		Materiaal muur asbestverdacht, besloten om deze niet mee te nemen. Gemaakt gat is afgeplakt		
12:25	12:30	2	Vensterbank moet ook aan de onderkant worden losgehakt voordat deze kan worden losgewrikt		
12:31	12:35	3	Vensterbank moet ook aan de onderkant worden losgehakt voordat deze kan worden losgewrikt. Tussendoor werkgebied afgenomen met natte doek		
12:36	12:41	4	-		
12:42	12:47	5	Vensterbank moet ook aan de onderkant worden losgehakt voordat deze kan worden losgewrikt. Voorzichtig gewerkt omdat er een scheurtje in de vensterbank zat (is niet gebroken). Tussendoor de kabelgoot bevochtigd en afgenomen met een natte doek		
12:48	12:52	6	-		
12:52	15:53		Materiaal muur asbestverdacht, besloten om deze niet mee te nemen. Gemaakt gat is afgeplakt		
12:54	12:59		Werkgebied deels schoongemaakt met stofzuiger en natte doeken		
12:59	13:01		Wisselen van kant, nieuwe stofzuiger omdat de zak van de 1^{e} vol zat		
13:02	13:07	7	-		
13:07	13:13	8	Vensterbank moet ook aan de onderkant worden losgehakt voordat deze kan worden losgewrikt		
13:13	13:20	9	Vensterbank moet ook aan de onderkant worden losgehakt voordat deze kan		

Meting		Activiteit		Starttijd	Eindtijd
Saneerder A (PAS)		Emissiebeperkende maatregelen		12:14	13:30
Saneerder B (PAS)		Vensterbank vrijmaken		12:15	13:28
Stationair (STAT)		-		12:15	13:27
Starttijd	**Eindtijd**	**Vensterbank**	**Opmerkingen**		
			worden losgewrikt; deze vensterbank zit nog vaster dan de rest		
13:20	13:27	10	-		

Tabel 4: Overzicht blootstellingsmetingen tijdens shift 3

Meting		Activiteit		Starttijd	Eindtijd
Saneerder A (PAS)		Vensterbank vrijmaken		14:29	15:31
Saneerder B (PAS)		Emissiebeperkende maatregelen		14:30	15:34
Stationair (STAT)		-		14:31	15:32
Starttijd	**Eindtijd**	**Vensterbank**	**Opmerkingen**		
14:30	14:33	1	-		
14:34	14:38	2	-		
14:39	14:43	3	-		
14:43	14:47	4	-		
14:48	14:52	5	-		
14:53	14:58	6	-		
14:58	15:06	7	-		
15:07	15:14	8	-		
15:15	15:20	9	-		
15:21	15:25	10	-		
15:26	15:31	11	-		

Tijdens de eerste shift trad er bij twee van de 10 verwijderde vensterbanken een breuk op tijdens het saneren. Dit betrof in beide gevallen het smalle en daardoor zwakste deel van de vensterbank Na het verwijderen van de tweede vensterbank waarbij breuk optrad gaf de saneerder aan dat hij was vergeten om deze eerst los te wrikken, wat waarschijnlijk de breuk heeft veroorzaakt. Hoewel in metingen in hetzelfde gebouw zijn uitgevoerd, bleek dat er per ruimte nog vrij veel verschil was in het gemak waarmee de vensterbanken loskwamen van het oppervlak. De vensterbanken in de ruimte waar de tweede shift is uitgevoerd zaten bijvoorbeeld ten opzichte van de andere shifts erg vast, waardoor er relatief veel tijd werd besteed aan het loshakken, en er ook regelmatig onder de vensterbank moest worden gehakt om deze los te krijgen. Verder werd het materiaal van de muren in deze ruimte als asbestverdacht aangemerkt door de laborant, waardoor is besloten om uit voorzorg de vensterbanken aan de uiteinden (deels in de muur)

niet te verwijderen tijdens deze shift, zodat de resultaten van de metingen niet worden beïnvloed door andere bronnen. Daarnaast bleken 2 van de 10 vensterbanken aan de ene kant niet-asbesthoudend te zijn, en deze zijn dan ook niet verwijderd tijdens de shift. Tijdens de 3e shift kwamen de vensterbanken erg makkelijk los, en verliepen de werkzaamheden dus erg soepel. De saneerders konden daardoor relatief meer tijd besteden aan het schoonmaken van het werkgebied, hoewel de eindschoonmaak niet is meegenomen in de metingen. Uit voorzorg is de vensterbank aan het linker uiteinde van de ruimte niet meegenomen, maar is uiteindelijk de vensterbank aan het recht uiteinde wel meegenomen in verband met de meetduur. Omdat de andere zijde van de ruimte niet was voorbereid (beplakken vensterbanken voor inpakken, afdekken radiatoren) en het meenemen van de andere zijde van de ruimte ook weer meer werk zou betekenen voor de saneerders met betrekking tot het opleveren van de ruimte, is besloten om nadat de vensterbanken aan de ene kant van de ruimte waren verwijderd, de meting te stoppen.

Tabel 5: Gemeten concentraties respirabele asbestvezels tijdens verwijderen van vensterbanken onder RK-1 condities

Shift	Ruimte	# venster-banken [1]	Monster-nummer	Meting	Duur (min) / volume (m³)	# velden [2] / # vezels [3]	Concentratie (vezels/m³) [4]
1	1	10	P1	saneerder 1	79 / 0,67	500 / 0	<140 (0-140)
					contra-analyse	700 [5] / 1 CHR	65 (2-360)
			P2	saneerder 2	80 / 0,68	500 / 0	<140 (0-140)
			S1	stationair	88 / 0,66	500 / 0	<140 (0-140)
2	2	10	P3	saneerder 1	76 / 0,65	500 / 0	<140 (0-140)
			P4	saneerder 2	73 / 0,62	500 / 0	<150 (0-150)
					contra-analyse	750 [5] / 1 CHR	66 (2-370)
			S2	stationair	72 / 0,61	500 / 0	<150 (0-150)
3	3	11	P5	saneerder 1	62 / 0,53	500 / 0	<170 (0-170)
			P6	saneerder 2	64 / 0,54	500 / 1 CHR	60 (1-310)
					contra-analyse	850 [5] / 3 CHR	200 (41-590)
			S3	stationair	61 / 0,52	500 / 0	<180 (0-180)

[1] Aantal vensterbanken dat is verwijderd tijdens de shift

[2] Aantal geanalyseerde beeldvelden; vergroting 2000x, oppervlak beeldveld 0,02494 mm²

[3] Aantal gevonden vezels op het geanalyseerde deel van het filter; CHR = chrysotiel

[4] Nominale concentratie met 95% betrouwbaarheidsinterval Poisson-verdeling (ondergrens – bovengrens)

[5] Vergroting 2000x, oppervlak beeldveld 0,0124 mm²

De gemeten asbestvezelconcentraties tijdens het verwijderen van vensterbanken onder RK-1 condities zijn weergegeven in Tabel 5. Op één van de zes persoonlijke

luchtmonsters één vezel (chrysotiel) aangetroffen, wat onder de gegeven omstandigheden (meetduur, debiet, aantal getelde beeldvelden) resulteert in een nominale concentratie van 60 vezels/m³ (95% betrouwbaarheidsinterval van Poissonverdeling rond de nominale waarde is 1-310 vezels/m³). Op de andere vijf persoonlijke luchtmonsters en de drie stationaire luchtmonsters zijn geen vezels aangetroffen. Het monster waar een asbestvezel op is aangetroffen betreft de saneerder die tijdens de 3e shift de emissiebeperkende maatregelen heeft toegepast. Tijdens de 3e shift verliep het verwijderen van de vensterbanken zeer soepel en is er geen vensterbank gebroken. Hoewel er bij de contra-analyse van de geselecteerde monsters op alle drie de filters chrysotielvezels zijn aangetroffen (respectievelijk één, één en drie chrysotielvezels; zie Tabel 5), zijn de resultaten van de contra-analyse wel in lijn met de initiële resultaten, aangezien de nominale concentraties van de ene analyse liggen binnen het 95%-betrouwbaarheidsinterval van de andere analyse, en vice versa.

In Tabel 6 worden de resultaten van de kleefmonsters weergegeven. Op geen van de kleefmonsters die van de verschillende oppervlakken (de vensterbank, de kabelgoot, de radiator en de vloer) zijn genomen nadat de vensterbanken waren verwijderd en voordat is schoongemaakt is asbest aangetroffen.

Tabel 6: Resultaten kleefmonsters

Shift	Ruimte	# venster-banken	Monster-nummer	Soort monster	Resultaat
1	1	10	KM1	Vensterbank	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM2	Kabelgoot	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM3	Radiator	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM4	Vloer	0 (Geen asbest aantoonbaar)
2	2	10	KM1	Vensterbank	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM2	Kabelgoot	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM3	Radiator	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM4	Vloer	0 (Geen asbest aantoonbaar)
3	3	11	KM1	Vensterbank	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM2	Kabelgoot	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM3	Radiator	0 (Geen asbest aantoonbaar)
			KM4	Vloer	0 (Geen asbest aantoonbaar)

Conclusie

De resultaten van deze blootstellingsstudie bevestigen de resultaten van de evaluatie van beschikbare meetgegevens, zoals beschreven in notitie met kenmerk 0100308174.[1] De opgestelde werkmethode is toepasbaar in de praktijk, en tijdens de uitvoering van de werkmethode voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken onder reële RK1-omstandigheden en dus een verlicht

beheersregime blijft de blootstelling ook daadwerkelijk (ver) onder de grenswaarde.

Tijdens de blootstellingsstudie is op een normaal tempo volgende de opgestelde werkmethode gewerkt, en zijn per shift (van iets meer dan 1 uur) 10 of 11 vensterbanken verwijderd. Alleen tijdens de eerste shift is er twee keer een stukje van de vensterbank afgebroken. En hoewel de drie shifts in hetzelfde gebouw zijn uitgevoerd, bleek er tussen de ruimtes redelijk wat verschil te zitten in hoe eenvoudig de vensterbanken te verwijderen waren. Ook in de praktijk zal dit het geval zijn. De manier waarop de vensterbanken waren bevestigd op de locatie was relatief complex. Zo waren de vensterbanken bevestigd met behulp van tegellijm. De aanwezige ervaringsdeskundigen gaven aan dat vensterbanken die zijn gelegd in tegellijm over het algemeen lastiger te verwijderen dan zijn vensterbanken die zijn gelegd in specie, met ook een grotere kans op breuk omdat deze vaster zitten. Daarnaast zaten de vensterbanken geklemd onder een aluminium condensgootje, en had elke vensterbank een smaller stukje aan een eind (dat makkelijker af kan breken, wat ook twee keer gebeurde tijdens de eerste shift). Desondanks was er sprake van een redelijke productietijd (circa 5 minuten per vensterbank), en bleef de blootstelling (ruim) onder de grenswaarde. Op basis van bovenstaande wordt deze meetstudie als representatief voor een normale praktijksituatie gezien.

Hoewel de blootstelling aan asbestvezels tijdens het verwijderen van vensterbanken waarbij incidenteel een breuk optreedt (zeer) laag is, wordt aanbevolen om naast het met beleid uitvoeren van de werkzaamheden en het gebruik maken van de emissiebeperkende maatregelen zoals toegepast tijdens de studie (namelijk het gebruik van een handpomp met water om het werkoppervlak te bevochtigen en een stofzuiger met HEPA-filter als puntafzuiging op het werkoppervlak) niet-gladde oppervlakken onder te verwijderen vensterbank(en), zoals een radiator of vloerbedekking, van te voren af te dekken met bijvoorbeeld plastic of stucloop, zodat deze oppervlakken na de sanering makkelijk zijn schoon te maken.

Wij adviseren om op basis van de resultaten van deze blootstellingsstudie een ‘borgingsplan’ op te stellen, waarin onder andere wordt beschreven hoe de medewerkers zullen worden geïnstrueerd met betrekking tot de uitvoering van de werkmethode en hoe het toezicht met betrekking tot de juiste uitvoering van de werkmethode zal worden geregeld.

Bijlage 1: Werkinstructie

Prins
Milieu Consultancy b.v.

Werkomschrijving voor de proefsanering van vensterbanken onder risicoklasse 1

Locatie:	Kantoorgebouw aan de ‘Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden’
Uitvoeringsdatum:	7 december 2017
Ons kenmerk:	17052-2.n03, versie 3
Opgesteld door:	Prins Milieu Consultancy b.v. (de heer M.Prins) in overleg met TNO (de heer J. Schinkel)

Afschaling van de sanering van vensterbanken in SMA-rt

Op 12 september 2017 heeft TNO de notitie met als onderwerp ‘Advies SMA-rt risicoklasse aanpassing voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken’ afgerond. In deze notitie is de analyse van de blootstellingsdata tijdens het saneren van asbesthoudende vensterbanken uitgewerkt. Uit deze analyse volgt het advies dat deze vensterbanken heel goed onder risicoklasse 1 kunnen worden gesaneerd. Deze notitie is al gedeeld met Ascert en medewerkers van (i-)SZW. Er is ingestemd met de resultaten en verzocht om een nadere uitwerking van de aanbevelingen uit de notitie, waaronder het uitvoeren van een proefsanering.

Resultaten asbestinventarisatie

LievenseCSO heeft op 8 september 2016 een asbestinventarisatie opgesteld voor het kantoorgebouw aan de Tesselschadestraat 4 in Leeuwarden. Tijdens deze inventarisatie (type A) is (onder andere) circa 1.750 m³ aan vensterbanken aangetroffen.

Voorzijde kantoorgebouw

Prins
Milieu Consultancy b.v.

De vensterbanken zijn ‘in specie gelegd’ en kunnen op diverse plaatsen onder de stuclaag van de naastgelegen wanden/steunmuren zijn geklemd. Tijdens de proefsanering kunnen in één werkgang meerdere vensterbanken achter elkaar worden verwijderd.

In het kantoorgebouw zijn relatief grote ruimten aanwezig met lengtes van circa 10 meter. In deze ruimten zijn aan weerszijden vensterbanken aangebracht. In elke ruimte is daardoor 20 m1 aan vensterbanken beschikbaar. Tenminste vier van deze ruimten zijn beschikbaar voor het uitvoeren van de proefsanering. Indien gewenst is het mogelijk om een 5e ruimte klaar te maken om bij deze proefsanering te betrekken.

Omschrijving werkmethode tijdens de proefsanering

Materieel en personele bezetting

Het is van belang dat er tijdens de saneringswerkzaamheden geen ongewenste verontreiniging ontstaat. Daarom zal het gebruikte gereedschap met zekerheid schoon moeten zijn. De medewerker van het meetbureau (TNO), die belast is met het uitvoeren van de PAS-metingen zal daarop toezien.

Om zeker te weten dat de asbeststofzuiger niet verontreinigd is door het gebruik bij een andere asbestsanering wordt verlangd dat de stofzuiger (aantoonbaar met factuur) nieuw is en er geen gebruikssporen aanwezig zijn. Dit wordt gecontroleerd.

Het asbestsaneringsbedrijf [redacted] is op de hoogte van de achtergronden van de proefsanering. De saneringsmedewerkers moeten Nederlands kunnen lezen en goed kunnen verstaan. Er moet vanuit worden gegaan dat er tijdens de proefsanering veel ‘niet sanerend’ bezoek aanwezig zal zijn.

Dispensatie

De onderliggende documenten voor deze proefsanering worden aan het asbestsaneringsbedrijf beschikbaar gesteld. Daarnaast gaan we er vanuit dat i-SZW een dispensatie op de huidige SMA-rt-risicoklasse-indeling zal afgeven om (indien van toepassing) aan de certificerende instantie beschikbaar te kunnen stellen.

Risicoklasse 1-omstandigheden

De proefsanering wordt geheel uitgevoerd als een risicoklasse 1-sanering. Vooraf is er langs de gevels van de te saneren kantoorvleugel stucloper op de vloer gelegd en er zijn (waar nodig) kabelgoten, etc. weggehaald. Er wordt dus geen containment met onderdruk gebouwd.

Het staat het asbestsaneringsbedrijf vrij om zijn medewerkers persoonlijke beschermingsmiddelen (overall en/of adembescherming) te laten dragen.

Prins
Milieu Consultancy b.v.

Werkmethodiek

De proefsanering wordt volgens de onderstaande werkmethodiek uitgevoerd.

De te volgen werkmethodiek is als volgt:

1. De onderstaande materialen zijn nodig:
   a. handgereedschap (hamer en beitel(s)
   b. asbest-zakken en duct-tape;
   c. stofzuiger (zie paragraaf hierboven 'Materieel en personele bezetting');
   d. vernevelpompje met water (als fixeermiddel).
2. Start sanering
   a. elke vensterbank wordt door twee medewerkers (1 – in blauwe tekst en 2 – in zwarte tekst) gesaneerd;
   b. medewerker 1 hakt (indien nodig) de vensterbank vrij in de wand;
   c. medewerker 2 bevochtigt/benevelt (met water) de onder- en bovenzijde van de vensterbank ter plaatse van de zijwanden en legt asbestzakken klaar;
   d. medewerker 1 tikt de vensterbank met beitel en hamer rustig uit de specie los of (indien mogelijk) wrikt deze handmatig uit de specie los (dit zal op locatie moeten worden bepaald);
   e. medewerker 2 gebruikt tijdens het lostikken of – wrikken de stofzuiger als emissiebeperkende maatregel;
   f. medewerker 1 beweegt de vensterbank van het raam af zodat ook de rand van de vensterbank onder het raamkozijn vrij komt;
   g. medewerker 2 zuigt na het verwijderen van de vensterbank de voormalige locatie van de vensterbank schoon;
   h. medewerkers 1 en 2 plaatsen de vensterbank in een asbestzak, waarna de lucht uit de asbestzak wordt gezogen en wordt dichtgeplakt;
3. Einde metingen na circa 1 uur. De inschatting is dat 20 á 30 m³ in circa één uur kan worden gesaneerd;
4. Nadat alle vensterbanken zijn verwijderd, worden de met stucloper beplakte vloeren in het saneringsgebied schoongemaakt;
5. De gehele risicoklasse 1-locatie wordt tot slot door LievenseCSO visueel beoordeeld en vrijgegeven.

Er zal drie keer een uur worden gemeten volgens het onderstaande schema:

Meetuur	Losmaken vensterbanken (sanering)	Emissiebeperkende maatregelen bedienen
1	Medewerker 1	Medewerker 2
2	Medewerker 2	Medewerker 1
3	Medewerker 1	Medewerker 2

Meetplan

Tijdens de proefsanering is TNO (of een door hen aangestuurt meetbureau) verantwoordelijk voor het uitvoeren van de PAS-metingen. De PAS-metingen bepalen de concentratie aan respirabele asbestvezels in de ademzone van de medewerkers tijdens de saneringswerkzaamheden. De saneerders dragen de filters van de PAS-metingen op een schouder. Het debiet van deze luchtmeting (met een goudbedampte filter met het ideale oppervlakte van 3,14 cm²) bedraagt 8 á 9 liter lucht per minuut.

Afhankelijk van de gemeten tijdsperiode wordt bepaald hoeveel velden op de goudbedampte filters zullen worden geteld. Dit is van belang om de juiste betrouwbaarheid te verkrijgen.

Voor het meten stelt TNO nog een meetplan op (voor het meetbureau).

Bijlage 2: Analysecertificaten

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 1

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	1 monsteromschrijving: P1

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,67
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	136 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<137	0 - 137
Amosiet	0	<137	0 - 137
Crocidoliet	0	<137	0 - 137
Overig amfibool	0	<137	0 - 137

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<140	0 - 140

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 2

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	2 monsteromschrijving: P2

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,68
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	135 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<135	0 - 135
Amosiet	0	<135	0 - 135
Crocidoliet	0	<135	0 - 135
Overig amfibool	0	<135	0 - 135

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<140	0 - 140

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 3

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	3 monsteromschrijving S1

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,66
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	138 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<139	0 - 139
Amosiet	0	<139	0 - 139
Crocidoliet	0	<139	0 - 139
Overig amfibool	0	<139	0 - 139

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<140	0 - 140

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 4

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	4 monsteromschrijving P3

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,64
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	142 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<142	0 - 142
Amosiet	0	<142	0 - 142
Crocidoliet	0	<142	0 - 142
Overig amfibool	0	<142	0 - 142

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheids- interval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<140	0 - 140

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 5

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	5 monsteromschrijving P4

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,62
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	148 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<148	0 - 148
Amosiet	0	<148	0 - 148
Crocidoliet	0	<148	0 - 148
Overig amfibool	0	<148	0 - 148

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<150	0 - 150

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 6

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	6 monsteromschrijving S2

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,61
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	150 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<150	0 - 150
Amosiet	0	<150	0 - 150
Crocidoliet	0	<150	0 - 150
Overig amfibool	0	<150	0 - 150

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheids-interval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<150	0 - 150

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 7

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	7 monsteromschrijving P5

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,53
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	173 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<150	0 - 150
Amosiet	0	<173	0 - 173
Crocidoliet	0	<173	0 - 173
Overig amfibool	0	<173	0 - 173

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<170	0 - 170

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 8

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	8 monsteromschrijving P6

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,54
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	167 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	1	56	1 - 312
Amosiet	0	<168	0 - 168
Crocidoliet	0	<168	0 - 168
Overig amfibool	0	<168	0 - 168

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling
In vezels per m^3	60	1 - 310

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
www.afrs.nl
IBAN: NL93RABO0184877180
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO14966

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw/onze referentie:	/4.17.1130 Revisie
datum:	22 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	SEM analyse monster 9

Onderzoek

type onderzoek:	Bepaling van de concentratie asbest in lucht - scanning elektronenmicroscoop methode
datum monsterontvangst:	8 december 2017
datum onderzoek:	11 december 2017
monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
monsternummer:	9 monsteromschrijving S3

Analyse parameters

gehanteerde norm:	ISO14966
bemonsterd volume lucht (m^3):	0,52
vergroting (telling):	2000 x
vergroting (identificatie):	8000-20000 x
effectief filteroppervlak:	380 mm^2
grootte van 1 beeldveld:	0,02494 mm^2
aantal onderzochte velden:	500
analysegevoeligheid:	175 vezels/m^3

Resultaat uitgevoerde analyse

Type vezel	aantal vezels geteld, lengte>5 µm	vezelconcentratie (vezels/m^3)	95% Betrouwbaarheidsinterval Poissonverdeling (vezels/m^3)
Chrysotiel	0	<176	0 - 176
Amosiet	0	<176	0 - 176
Crocidoliet	0	<176	0 - 176
Overig amfibool	0	<176	0 - 176

Berekende asbestconcentratie

Concentratie asbest in geanalyseerde luchtmonster	Nominaal	95% betrouwbaarheids interval Poissonverdeling
In vezels per m^3	<180	0 - 180

Indien de monsterneming door derden is uitgevoerd is gerekend met de door hen opgegeven volumes.
Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist
10.2.e

Proostwetering 81
3543 AC Utrecht
030-3040084
IBAN: NL93RABO0184877180
www.afrs.nl
KvK Midden-Nederland 60783834
BTW NL854058473B01

Analysecertificaat ISO16000-27

TNO
Utrechtseweg 48
3704 HE Zeist

uw / ons kenmerk:	- / 4.17.1130
Utrecht:	12 december 2017
project:	Tesselschadestraat 4 te Leeuwarden
betreft:	Bepaling van de concentratie asbest in stofmonsters: scanning elektronenmicroscoop methode conform ISO16000-27

Onderzoek

Datum monsterontvangst:	8 december 2017
Datum onderzoek:	11 december 2017
Monsters genomen door:	AFRS Inspectie&Analyse BV
gehanteerde norm:	ISO16000-27

Analyse parameters

Vergroting (telling):	Resp. 300 en 1000x
vergroting (identificatie):	2000x tot 20000x
Oppervlakte grootte van één beeldveld:	Resp. 1,22 en 0,11 mm^2
Aantal onderzochte beeldvelden:	Resp. 25 en 25 velden

Resultaat uitgevoerde analyse

	Monsternummer	Beschrijving	Materiaal type	Categorie ISO16000-27	Asbestsoort aangetroffen
1	situatie 1 km1 vensterbank	kleefmonster	stof	0	-
2	situatie 1 km2 radiator	kleefmonster	stof	0	-
3	situatie 1 km3 vloer	kleefmonster	stof	0	-
4	situatie 1 km4 kabelgoot	kleefmonster	stof	0	-
5	situatie 2 km1 vensterbank	kleefmonster	stof	0	-
6	situatie 2 km2 radiator	kleefmonster	stof	0	-
7	situatie 2 km3 vloer	kleefmonster	stof	0	-
8	situatie 2 km4 kabelgoot	kleefmonster	stof	0	-
9	situatie 3 km1 vensterbank	kleefmonster	stof	0	-
10	situatie 3 km2 radiator	kleefmonster	stof	0	-
11	situatie 3 km3 vloer	kleefmonster	stof	0	-
12	situatie 3 km4 kabelgoot	kleefmonster	stof	0	-
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

Concentratieklassen	Toelichting
3	Zeer veel asbest aanwezig > 500 v/cm^2 (classificatie NEN2991:2015 : ++)
2	Duidelijk asbest aanwezig 101-500 v/cm^2 (classificatie NEN2991:2015 : +)
1	Sporen asbest aantoonbaar 1-100 v/cm^2 (classificatie NEN2991:2015 : +/-)
0	Geen asbest aantoonbaar (classificatie NEN2991:2015 : -)

Het door AFR uitgevoerde deel valt onder de RvA Testen-accreditatie L570

Analist 10.2.e

Interne autorisatie 10.2.e

TNO innovation for life

Analysecertificaat
Bepaling concentratie asbest in lucht
met scanning elektronenmicroscopie conform ISO 14966

TNO RAPID
10.2.e

Utrechtseweg 48
7304 HE ZEIST

TNO
Applied Environmental Chemistry
Princetonlaan 6
Postbus 80015
3508 TA Utrecht

www.tno.nl

T +31 88 866 22 78
Info: asbest@tno.nl

Datum
5 januari 2018

Monstergegevens

Omschrijving monster	Shift 1, P1, saneerder 1
Ordernummer opdrachtgever	
Bemonstering door	Derden
Bemonsterde hoeveelheid lucht	0,670 m^3
Datum ontvangst	19 december 2017
Dossiernummer TNO	92018001
Monstercode TNO	92018001-001
Projectnummer TNO	060.90112/01.05.01

Apparatuur en analysecondities
Scanning elektronenmicroscoop met röntgenmicroanalyse

Vergroting (telling)	2000	x
Oppervlak van één beeldveld	0,0124	mm^2
Effectief filteroppervlak	380	mm^2
Aantal onderzochte beeldvelden	700	velden

Analyseresultaat

Type vezel	lengte	Aantal vezels
Chrysotiel	> 5 µm	1
Amosiet	> 5 µm	0
Crocidoliet	> 5 µm	0
Overig amfibool	> 5 µm	0

Berekende asbestconcentraties

Concentratie asbest in lucht		Nominaal vezels per m^3	95% betrouwbaar-heids interval Poissoverdeling
Chrysotiel	> 5 µm	65	2 - 360
Amfibool asbest	> 5 µm	< 200	-
Totaal asbest	> 5 µm	65	2 - 360

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaand toestemming van TNO.

Indien dit certificaat in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en oprachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst. Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan. © 2018 TNO

10.2.e

Uitvoerder:

10.2.e

Akkoord
10.2.e

5 januari 2018

RvA TESTEN RvA I 076

TNO innovation for life

Analysecertificaat
Bepaling concentratie asbest in lucht
met scanning elektronenmicroscopie conform ISO 14966

TNO
Applied Environmental Chemistry
Princetonlaan 6
Postbus 80015
3508 TA Utrecht

www.tno.nl

T +31 88 866 22 78
Info: asbest@tno.nl

TNO RAPID
10.2.e

Utrechtseweg 48
7304 HE ZEIST

Datum
5 januari 2018

Monstergegevens

Omschrijving monster	Shift 2, P4, saneerder 2
Ordernummer opdrachtgever	
Bemonstering door	Derden
Bemonsterde hoeveelheid lucht	0,620 m^3
Datum ontvangst	19 december 2017
Dossiernummer TNO	92018001
Monstercode TNO	92018001-002
Projectnummer TNO	060.90112/01.05.01

Apparatuur en analysecondities
Scanning elektronenmicroscoop met röntgenmicroanalyse

Vergroting (telling)	2000	x
Oppervlak van één beeldveld	0,0124	mm^2
Effectief filteroppervlak	380	mm^2
Aantal onderzochte beeldvelden	750	velden

Analyseresultaat

Type vezel	lengte	Aantal vezels
Chrysotiel	> 5 µm	1
Amosiet	> 5 µm	0
Crocidoliet	> 5 µm	0
Overig amfibool	> 5 µm	0

Berekende asbestconcentraties

Concentratie asbest in lucht		Nominaal vezels per m^3	95% betrouwbaar-heids interval Poissoverdeling		
Chrysotiel	> 5 µm	66	2	-	370
Amfibool asbest	> 5 µm	< 200		-	
Totaal asbest	> 5 µm	66	2	-	370

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaand toestemming van TNO.

Indien dit certificaat in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst. Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan. © 2018 TNO

10.2.e
Uitvoerder:

10.2.e
10.2.e Akkoord

5 januari 2018

RvA TESTEN RvA I 076

TNO innovation for life

Analysecertificaat
Bepaling concentratie asbest in lucht
met scanning elektronenmicroscopie conform ISO 14966

TNO
Applied Environmental Chemistry
Princetonlaan 6
Postbus 80015
3508 TA Utrecht

www.tno.nl

T +31 88 866 22 78
Info: asbest@tno.nl

TNO RAPID
10.2.e
Utrechtseweg 48
7304 HE ZEIST

Datum
5 januari 2018

Monstergegevens

Omschrijving monster	Shift 3, P6, saneerder 2
Ordernummer opdrachtgever	
Bemonstering door	Derden
Bemonsterde hoeveelheid lucht	0,540 m^3
Datum ontvangst	19 december 2017
Dossiernummer TNO	92018001
Monstercode TNO	92018001-003
Projectnummer TNO	060.90112/01.05.01

Apparatuur en analysecondities
Scanning elektronenmicroscoop met röntgenmicroanalyse

Vergroting (telling)	2000	x
Oppervlak van één beeldveld	0,0124	mm^2
Effectief filteroppervlak	380	mm^2
Aantal onderzochte beeldvelden	850	velden

Analyseresultaat

Type vezel	lengte	Aantal vezels
Chrysotiel	> 5 µm	3
Amosiet	> 5 µm	0
Crocidoliet	> 5 µm	0
Overig amfibool	> 5 µm	0

Berekende asbestconcentraties

Concentratie asbest in lucht		Nominaal vezels per m^3	95% betrouwbaar-heids interval Poissoverdeling
Chrysotiel	> 5 µm	200	41 - 590
Amfibool asbest	> 5 µm	< 200	-
Totaal asbest	> 5 µm	200	41 - 590

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaand toestemming van TNO.

Indien dit certificaat in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst. Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan. © 2018 TNO

Uitvoerder: 10.2.e

10.2.e

Akkoord
10.2.e

5 januari 2018

TESTEN
RvA T 076

Bijlage 3: Plattegronden

Ruimte 1 (1e verdieping)

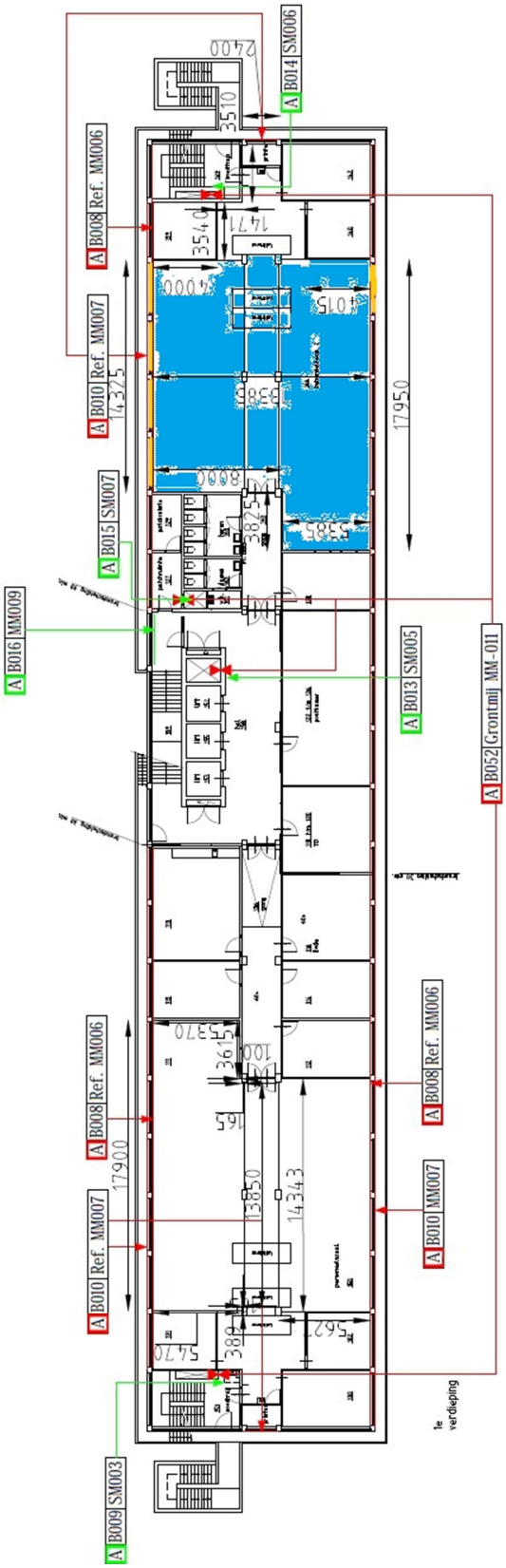

Ruimte 2 (1e verdieping)

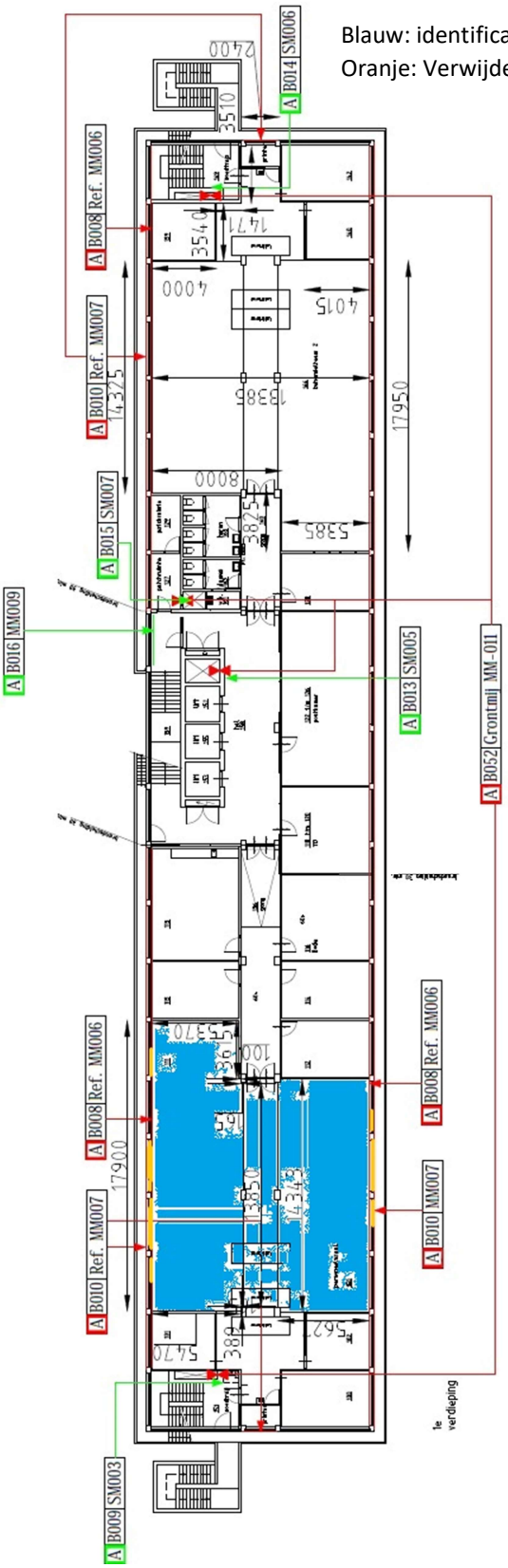

Blauw: identificatie ruimte
Oranje: Verwijderde vensterbanken

Ruimte 3 (2e verdieping)

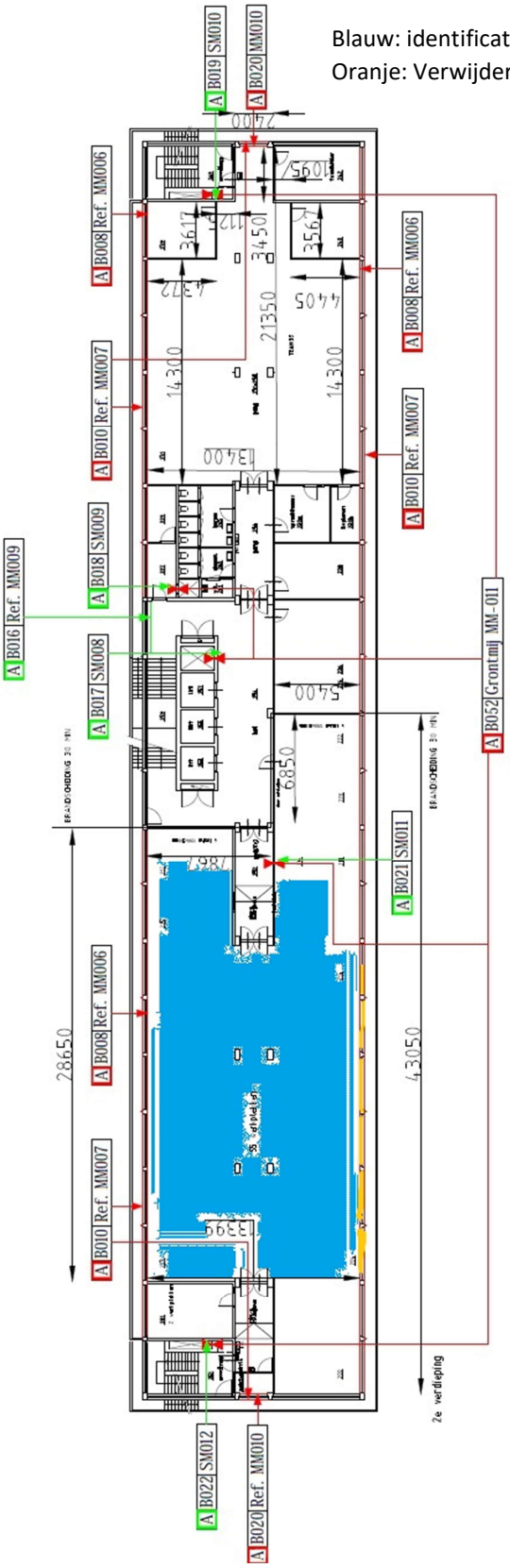

Blauw: identificatie ruimte
Oranje: Verwijderde vensterbanken

Bijlage 4: Beeldmateriaal

Gebruikt gereedschap en materiaal voor saneren

Overzicht opstelling ruimte 2, inclusief stationair meetpunt

Verwijderen vensterbank aan zijkant ruimte 2

Toepassen emissiebeperkende maatregelen tijdens losbikken vensterbank

Toepassen emissiebeperkende maatregelen tijdens losbikken vensterbank

Toepassen emissiebeperkende maatregelen tijdens losbikken vensterbank

Begin maken met loswrikken vensterbank, aan de zijkant

Gezamenlijk vensterbank naar voren trekken om deze in z’n geheel te kunnen verwijderen

Samen vensterbank in plastic rollen nadat deze is losgemaakt

De ene saneerder gaat verder met inpakken terwijl de andere saneerder het werkgebied schoonmaakt

Inpakken vensterbank, intapen uiteinden vensterbank

Schoonmaken werkgebied

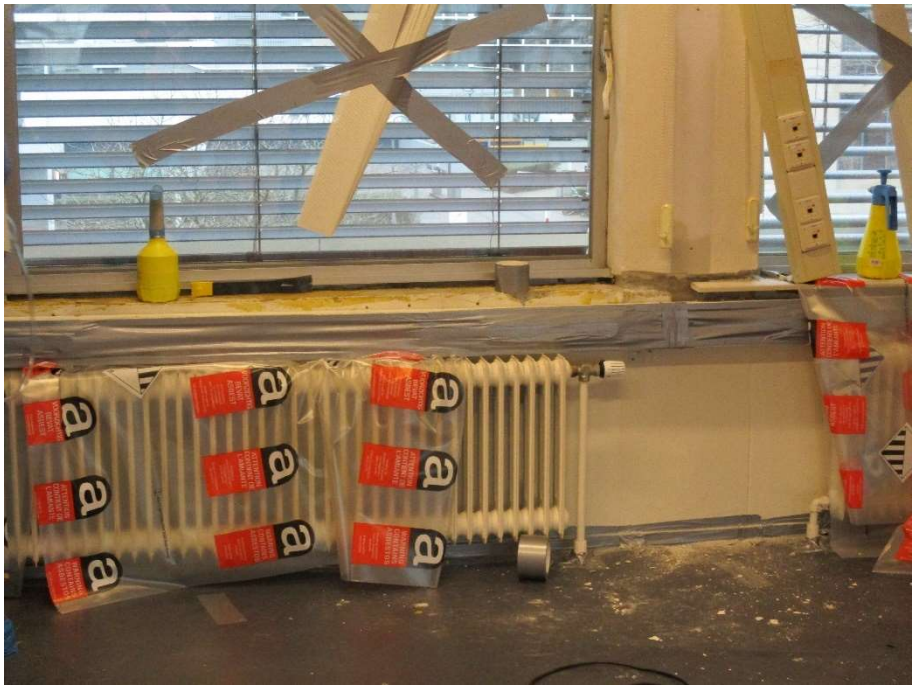

Na verwijderen vensterbank

Na verwijderen vensterbank

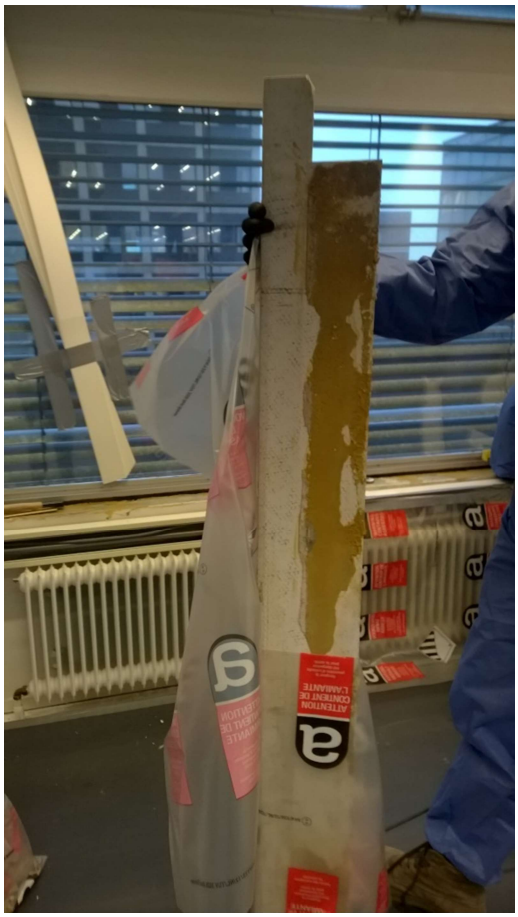

Onderkant van verwijderde vensterbank

Stukje afgebroken vensterbank (tijdens 1e shift)

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 2 november 2018 12:37
Aan: 'Hoofd Bureau Ascert'; 10.2.e
CC: 'voorzitter@ascert.nl'; 'Vakdeskundige Ascert'
Onderwerp: vensterbanken, en de bedoeling van rk 1
Bijlagen: stb-2006-348.pdf; schema asbest in risicoklassen.pdf

Dag 10.2.e en 10.2.e

Nav het overleg wat we hadden over de vensterbanken wil ik toch even aandacht vragen voor een tweetal stukken uit de tijd dat de risicoklasse indeling werd ingevoerd. Ik hoop dat dat helpt om de beeldvorming over “hoe het systeem bedoeld is” wat bij te stellen.

Zoals ik tijdens het gesprek al aangaf, sluit wat nu wordt voorgesteld voor de vensterbanken, aan bij zoals het systeem in 2006 bedacht is . Op dat moment is het systeem van risicoklassen ingevoerd en is bewust gekozen voor een systeem waarbij metingen konden leiden tot een aanpassing van de risicoklasse. Daar is toen ook over gediscussieerd, politiek is het aan de orde geweest, de besluitvorming is netjes afgerond toen. SMArt is altijd zo bedoeld geweest als een “lerend systeem”, dat blijkt ook uit de Toelichting van het besluit van destijds.
Deze “feedbackloop” is nooit gaan lopen – nu gebeurt dat wel, maar de beleidsbeslissing is dus al in 2005/2006 genomen.

(Bijgaand voor geïnteresseerden het besluit met Toelichting. Relevante passages staan in ieder geval in par 1.4 van de Toelichting, maar bijv. ook bij onderdeel H bij art 4.44 en N bij art 4.47a (4.47a staat in rk1).)

Ten tweede stuur ik jullie het schema wat destijds door SZW is opgesteld op basis van TNO rapport. Let wel: destijds was er niet iets als SMARt, er was alleen het besluit waar ik het hierboven over had, en deze publicatie die aangaf welke werkzaamheden in welke risicoklasse vielen. Pas later is SMArt ontwikkeld.
Deze publicatie was dus de invulling van de risicoklasse-indeling.

Het valt mij op dat in deze publicatie al heel duidelijk is dat de vensterbanken (gelijmd, geschroefd, met incidentele breuk) in de laagste risicoklasse staan, tenzij ze ‘niet zonder verspanende bewerking” te verwijderen zijn. Nu weet ik niet – en zou ik graag willen weten - wanneer deze toch in rk2 zijn gezet: bij de eerste versies van SMArt? Of pas ten tijde van de grenswaardeverlaging.? In het laatste geval zou dat te begrijpen zijn, maar dat was wel pas in 2014. Het is dus in dat geval eigenlijk altijd zo geweest dat ze in rk1 vielen “zonder enige borging”(aanhalingstekens omdat ik het zelf niet helemaal eens ben met deze uitspraak, maar voor de duidelijkheid hem wel gebruik nu), en zonder eindmeting behalve visuele inspectie.

Tevens kun je aan deze tabel goed zien dat er veel meer toepassingen in rk1 staan dan alleen de “dingen die je zonder enige demontage weg kunt krijgen en waar je mee kunt doen wat je maar wilt, maar waar het nooit oftenimmer mogelijk zal zijn om boven de grenswaarde uit te komen” (-ik zet dit tussen aanhalingstekens omdat dit de beschrijving is die de laatste tijd telkens terugkeert als het gaat over hoe het systeem bedoeld is)

Ik hoop dat dit bijdraagt aan de discussie en de zorgen in perspectief plaatst.

11.1

Groet 10.2.e

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbestcement, vlakke plaat losse voorwerpen en producten	grijze vlakke plaat in diverse diktes, vaak aan één kant een wafelstructuur en soms aan één kant een geëmailleerde of gespoten ‘coating’ in diverse kleuren	10 % — 15 % chrysotiel bij dikke platen soms 2 % — 5 % crocidoliet	Verwijderen van niet verweerde en/of gecoate platen die d.m.v. schroeven, glaslatten of ander framewerk zijn bevestigd en die met niet meer dan incidentele breuk te verwijderen zijn	1
	Voorbeelden: *- gecoate asbestcement gevelpanelen die in een frame zijn bevestigd en zonder breuk te demonteren zijn*		Verwijdering van losse asbestcement voorwerpen en producten < 3 m^2 zonder bewerking (bloembakken, inspectieluiken)	1
			Verwijderen van sterk verweerde platen of platen die niet zonder verspanende bewerking en het maken van breukvlakken te verwijderen zijn (b.v. gespijkerd of geniet)	2

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
Vervolg asbestcement, **vlakke plaat** 	*- inspectieluik naar kruipkelder met asbestcementplaat. Wordt zonder bewerking als geheel verwijderd en verpakt en vervangen door een asbestvrij inspectieluik*		Inspectie, onderzoek en bemonstering van met asbestcementproducten verontreinigde grond of puin(granulaat)	1
			Onderhoud en voorbewerking van gecoate asbestcement-platen conform Leidraad	1
			Alle overige handelingen of bewerkingen waarbij de integriteit van het materiaal wordt aangetast.	2

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbestcement, golfplaat	grijze golfplaat in diverse diktes, vaak aan één kant een wafelstructuur en soms aan één kant een geëmailleerde of gespoten ‘coating’	10 % — 15 % chrysotiel bij dikke platen soms 2 % — 5 % crocidoliet		
Voorbeeld van een sterk verweerd dak van asbestcement golfplaten. Bij verwijdering kan gemakkelijk breuk optreden. Bij verwijdering van platen vanaf stallen (zowel vee als pluimvee) en schuren/constructies voor mestopslag moet worden uitgegaan van sterke aantasting, waarbij de cementmatrix zodanig is aangetast dat asbestvezels vrij aan het oppervlak liggen en bij verwijdering meer dan incidentele breuk zal optreden. 			Verwijdering van licht tot matig verweerde golfplaten die met schroeven zijn bevestigd en met niet meer dan incidentele breuk te verwijderen zijn. Niet over elkaar schuren.	1
			Verwijdering van sterk verweerde golfplaten die niet zonder breuk te verwijderen zijn (veestallen, mestopslag etc.)	2
			Inspectie, onderzoek en bemonstering van met asbestcementproducten verontreinigde grond of puin(granulaat)	1
			Actieve saneringswerkzaamheden (zeven etc.) aan asbestverontreinigde grond of partijen puin (> 100 mg asbest/kg) Geldt ook bij verontreiniging met andere hechtgebonden asbesthoudende producten	2

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbestcement daklei	dunne vlakke plaat, 3 mm — 6 mm dik, aan één zijde gecoat	10 % — 15 % chrysotiel	Verwijdering dakleien: hierbij is meer dan incidentele breuk vrijwel niet uit te sluiten Plus gruis/ stof in goten	2
	Voorbeeld van gecoate licht verweerde asbestcement dakleien. De dakleien zijn gespijkerd waardoor breuk niet valt uit te sluiten.		Inspectie na sanering, onderzoek en bemonstering van met dit product verontreinigde grond of puin(granulaat)	1

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbestcement leidingen (bijvoorbeeld buizen,pijpen, kanalen)	dikke grijze plaat, 10 mm – 20 mm dik, rond	15 % — 30 % chrysotiel soms 2 % — 5 % of 5 % — 10 % crocidoliet	Standaardbewerkingen en reparaties aan asbestcement leidingen	1
Afwerken kopse kant op breukvlak van een asbestcement waterleidingbuis conform de Werkwijzer van Vewin/Kiwa			Storten van conform de voorschriften in big bags verpakte buizen op een stortplaats	1
			Verwijdering standleidingen, zuurkastkanalen etc. Verwijdering van andere buizen/kanalen met verspanende bewerkingen	2
			Inwendig reinigen van rioolbuizen	2
Storten van in Big bags verpakte waterleidingbuizen op een daartoe aangewezen stortplaats			*Ingemetselde leiding die niet zonder verspanende bewerking te verwijderen is*	

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbesthoudend imitatiemarmer (Massal)	als marmer, 10 mm – 20 mm dik, in breukvlak zijn dunne witte vezels zichtbaar	30 % — 60 % chrysotiel	Verwijdering gelijmde producten (vensterbanken) tevoren in folie verpakt en daarna zonder breuk (tenzij incidenteel) door lostikken gedemonteerd	1
Vensterbank, met beugels bevestigd. Vaak ook gelijmd..Asbesthoudend kunstmarmer wordt ook veel in toiletgebouwen aangetroffen (“schaamschotten”).			Verwijdering van geschroefd of geklemd product zonder verspanende bewerkingen en zonder breuk (tenzij incidenteel)	1
			Overige bewerkingen ter verwijdering van product dat niet zonder verspanende bewerking te verwijderen is.	2

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbesthoudende vinyltegels	harde tegel met meestal een gevlamd motief	2 % — 5 % chrysotiel (homogeen verdeeld) soms asbest in bitumineuze lijm	Verwijdering van met bitumineuze lijm bevestigde tegels uit woningen. **NB deze klassering geldt niet voor het wegfrezen van lijmresten die asbest bevatten**	1
			Verwijdering van asbestbevattende lijmresten d.m.v. frezen van de toplaag.	2
vinylzeil met asbesthoudende onderlaag (o.a. Novilon)	zeil met een grijze kartonachtige onderlaag	30 % — 60 % chrysotiel (onderlaag)	Verwijdering van vinylzeil	2
asbestcement met cellulose-vezels (type Internit) (bijvoorbeeld dakbeschot)	geelbruine, dunne plaat, 3 mm – 6 mm dik, lijkt op hardboard. Altijd inpandig gebruikt.	2 % — 5 % chrysotiel soms spoor (0,1 % — 2 %) crocidoliet	Verwijderen platen die d.m.v. schroeven, glaslatten of ander framewerk zijn bevestigd en die met niet meer dan incidentele breuk te verwijderen zijn	1
			Verwijderen van platen die niet zonder verspanende bewerking en het maken van breukvlakken te verwijderen zijn (b.v. gespijkerd of geniet)	2

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbesthoudend bitumen of kit	Gebruikt als voegkit (o.a. bij kassenbouw). Zware bitumen als anti-dreun in treinen	5-30% chrysotiel en soms ook anthofylliet (anti-dreun onder treinstellen)	Werkzaamheden waarbij de plastische structuur van het materiaal niet wordt aangetast (zoals lossnijden)	1
			Werkzaamheden waarbij de plastische structuur van het materiaal wel wordt aangetast (zoals afbranden of frezen)	2
asbest-textiel zoals afdichtkoord, asbestdekens, asbest handschoenen enz.	wit tot vuilgrijs pluizig koord of als textiel geweven product	> 60 % chrysotiel	Inpakken van losliggende producten zonder enige vorm van bewerking	2
			Sanering , sloop of verwijdering waarbij de materialen op enigerlei wijze bewerkt moeten worden	3
pakking-materiaal Asbesthoudend	geperste ronde plaatjes van asbest in kunsthars matrix, gebruikt als afdichting tussen leidingen, flenzen enz.	> 60 % chrysotiel of crocidoliet (chemische industrie)	Inpakken van losliggende niet aangetaste pakkingen zonder enige vorm van bewerking	1
			Losbikken van aangetast pakkingmateriaal	2
isolatiemateriaal (van leidingen, en ketels)	losse vezelmassa, soms vermengd met gips of kalk	> 60 % chrysotiel, amosiet of crocidoliet	Alle handelingen en bewerkingen	3
			Inspectie/eindcontrole van containments waaruit deze producten zijn verwijderd	2

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
brandwerend board (type Nobranda, Pical)	vlakke plaat, 4 mm — 10 mm dik, lichtbruin tot geel, zachtboardachtig	30 % — 60 % amosiet soms tevens chrysotiel	Verwijdering van het board vanaf plafonds, wanden, deurbetimmering, trapbeschot en ander bouwdelen	3
			Inspectie/eindcontrole van containments waaruit deze producten zijn verwijderd	2
			Verwijdering losliggende plaatjes b.v. onder verwarmingstoestel	2

Deurbetimmering van brandwerend board. Bij verwijdering hiervan ontstaat een hoge vezelemissie waardoor dit type sanering onder risicoklasse 3 valt.

Betimmering van brandwerend board in een ketelhuis, ook hier valt het verwijderen onder risicoklasse 3

Indeling van werkzaamheden met asbest in risicoklassen

gebaseerd op: TNO, “Risicogerichte classificatie van werkzaamheden met asbest” (2004, Tempelman et al)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Product	Uiterlijk	Asbestsoort(en) en gehalte in massaprocenten	Handeling of bewerking	Risicoklasse indeling
asbestkarton, -papier	lichtgrijs, kartonachtig	30 % — 60 % chrysotiel	Alle saneringshandelingen en bewerkingen	3
spuitasbest	grijze (of blauwe) vezelmassa	meestal > 60% amosiet, soms > 60 % crocidoliet	Alle saneringshandelingen en bewerkingen. Dit geldt ook voor met ruimten die met restanten spuitasbest zijn verontreinigd.	3

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 18 februari 2019 09:48
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: voorstel proefperiode
Bijlagen: Mogelijke opzet proefperiode Aedes-v4.docx

Dag 10.2.e

Bijgaand zoals besproken het voorstel dat wij hebben voor de proefperiode in SMArt.
Het is wat gewijzigd tov het concept wat je eerder kreeg; dat komt omdat er uitgebreid naar gekeken is door Inspectie SZW. Het huidige voorstel heeft de volledige goedkeuring van I SZW.
Graag horen we of jullie hieraan willen meewerken.
Wij sturen het voorstel vandaag ook naar Ascert. Zij hebben tot dusver nog niet naar de tekst gekeken.

Wat ons betreft is de volgende stap een gezamenlijke bijeenkomst om het voorstel te bespreken.

Groet, 10.2.e

10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

Mogelijke opzet proefperiode Aedes

Uit TNO adviezen blijkt dat de meeste asbestvensterbanken verwijderd kunnen worden in risicoklasse 1, onder de voorwaarden/omstandigheden die in het TNO-advies uit oktober 2017 omschreven staan[1]. Omdat de Inspectie SZW twijfelde over de uitvoerbaarheid in de praktijk onder risicoklasse-1 condities, heeft Aedes een pilot uitgevoerd op verzoek van de Inspectie SZW. Hieruit bleek dat de methode uitvoerbaar is en in de praktijk niet tot een zodanige vezel emissie leidt dat inschaling in risicoklasse 2/2A gerechtvaardigd is[2].
TNO raadde nog wel aan om een borgingsprotocol op te stellen, met randvoorwaarden voor het verwijderen van de vensterbanken in risicoklasse 1. Aedes heeft een dergelijk protocol inmiddels ontwikkeld: "Sanering van vensterbanken onder risicoklasse 1".

Toch zijn er nog zorgen over de borging, met name vanuit sommige CCvD partijen. Ook de Inspectie SZW vindt de zorgvuldigheid van uitvoeren van het protocol en de manier waarop Aedes-leden als opdrachtgever hun verantwoordelijkheid nemen om ervoor te zorgen dat er veilig en gezond wordt gewerkt, belangrijk.
Daarom wordt voorgesteld om gedurende een bepaalde periode te bezien of de uitvoering in de praktijk voldoende vertrouwen biedt om aan te kunnen nemen dat de betrokkenen de saneringen in risicoklasse 1 ook in de toekomst op een juiste en veilige manier zullen blijven uitvoeren. Ook geeft dit de gelegenheid te bezien of er extra aandacht aan borging besteed moet worden.

Voorstel voor aanpak:

a) SMA-rt wordt aangepast conform het advies van TNO.
b) Daarbij komt een vermelding "attentie – proefperiode".
c) De risicoklasse indeling - voor de vensterbanken die voldoen aan de criteria die zijn beschreven in de bovengenoemde TNO-rapporten – wordt aangepast naar risicoklasse 1, met daaraan verbonden de voorwaarde dat gewerkt wordt volgens het Aedes protocol "Sanering van vensterbanken onder risicoklasse 1". Deze maakt dus integraal onderdeel uit van de uitdraai uit SMA-rt . Daarmee is dit een basis voor handhaving door de Inspectie SZW.
d) In de proefperiode (en ook daarna) wordt gewerkt zoals beschreven in de protocollen.
e) Inspectie SZW voert in de proefperiode inspecties uit. Daartoe zal Aedes/ de woningbouwcorporatie in de risicoklasse-1 melding via het iSZW portaal aangeven op welke dagen exact de sanering wordt uitgevoerd, en dat het gaat om de "proefperiode vensterbanken".
f) Als er bij deze inspecties in risicoklasse 1 gewerkt wordt, zal iSZW checken:
   - of deze risicoklasse indeling in het inventarisatierapport staat, en of bij de indeling de juiste criteria zijn gevolgd
   - of daar de juiste werkwijze/ voorwaarden aan verbonden zijn
   - of ook op die wijze gewerkt wordt, en of aan te nemen valt dat dit ook op de locatie routinematig uitvoerbaar is.
g) Bij 20% van de saneringen zal Aedes een eindbeoordeling , bestaande uit een visuele inspectie, laten doen door een geaccrediteerd laboratorium. De selectie

[1] Schinkel, J., 2017, Advies SMA-rt risicoklasse aanpassing voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken (herzien), TNO, 12 oktober 2017.
[2] Spaan, S. & J. Schinkel, 2017, Notitie – Resultaten blootstellingsstudie tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken onder verlicht beheersregime (RK1), TNO, 29 januari 2017.

van de projecten waar een eindbeoordeling wordt uitgevoerd, wordt gedaan door iSZW.

- De proefperiode duurt minimaal 6 maanden, of zolang tot iSZW minimaal 30 inspecties heeft uitgevoerd
- Na afloop van de proefperiode worden de resultaten met Aedes, I SZW, SZW besproken en worden de voorwaarden b, e en g opgeheven, tenzij Inspectie SZW constateert dat er regelmatig risicovol gewerkt wordt. Criteria hiervoor zijn b.v.
    - De inventariseerder deelt foutief in (vensterbanken die niet aan de criteria voldoen, toch in RK1 ingeschaald);
    - Bij de visuele eindbeoordeling worden restanten asbesthoudend materiaal aangetroffen;
    - De verwijderaars houden zich niet aan de voorgeschreven beheersmaatregelen (bronafzuiging, zo min mogelijk breken,…etc.).
- Na afloop van de proefperiode op basis van de resultaten bepaalt I SZW eigenstandig hoe verder met het toezicht op sanering van vensterbanken wordt omgegaan.
- Meldingen en klachten blijft de Inspectie oppakken.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 18 februari 2019 09:51
Aan: 'Voorzitter Stichting Ascert'
CC: 10.2.e 'Hoofd Bureau Ascert'
Onderwerp: voorstel proefperiode Aedes vensterbanken
Bijlagen: Mogelijke opzet proefperiode Aedes-v4.docx

Dag 10.2.e ,

(ik ben vandaag vrij, maar wil je deze wel alvast sturen. Ik kan je morgen bellen, of misschien wil je vandaag al wat op de mail zette over je idee over hoe de branche te betrekken).

Bijgaand ons voorstel voor de pilot/proef . Dit voorstel heeft de steun van Inspectie SZW.

Graag horen we jullie reactie.

Groet 10.2.e

10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken
Ministerie van SZW
06- 10.2.e

10.2.e

Van: Hoofd Bureau Ascert <secretaris@ascert.nl>
Verzonden: maandag 18 maart 2019 15:13
Aan: 10.2.e
CC: Voorzitter Stichting Ascert; 10.2.e
Onderwerp: Voorstel schemawijziging vensterbanken
Bijlagen: Agendapunt 4f Voorstel voor specifieke werkmethode verwijdering asbesthoudende venster....pdf

Beste 10.2.e

In de afgelopen maanden is er binnen de sector en in het overleg met SZW veelvuldig gesproken over een oplossing rondom de sanering van vensterbanken. Mede in het licht van de evaluatie van het stelsel, het door Ascert vastgestelde visiedocument en de kamerbrief van de staatsecretaris heeft een aantal brancheverenigingen op het departement gesprekken gevoerd en is het voorstel besproken om door middel van een schemawijziging een tijdelijke oplossing te realiseren. Dit ter overbrugging van de periode totdat het risicogestuurde werken nader is uitgewerkt en kan worden doorgevoerd. Vanuit het departement is aan brancheverenigingen medegedeeld dat “Het jullie uiteraard vrij staat om samen met de schemabeheerder het voorstel via het CCvD formeel bij SZW als schemawijziging in te dienen. Dit kan eventueel meelopen in een tussentijdse wijziging.”

Deze partijen hebben vervolgens in de Werkkamer Proces van 21 februari een wijzigingsvoorstel ingebracht en dat voorstel is vervolgens op 13 maart in het Centraal College van Deskundigen (CCvD) behandeld. Dit voorstel is met meerderheid van stemmen aangenomen. Het bestuur van Ascert verzoekt daarom SZW de bijgevoegde schemawijziging door te voeren.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Hoofd Bureau

www.ascert.nl
M: 06-10.2.e

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Stichting Ascert
T.a.v. 10.2.e , voorzitter
Postbus 24
5066 ZG MOERGESTEL

Directie Gezond en Veilig Werken

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
10.2. 10.2.e 10.2.e

Onze referentie
2019-0000053208

Uw referentie
Voorstel schemawijziging vensterbanken d.d. 18/03

Datum 21 juni 2019
Betreft Verzoek aanpassing certificatieschema inzake vensterbanken

Geachte mevrouw 10.2.e

Op 18 maart ontving ik het verzoek van het bestuur van Ascert om een schema-wijziging door te voeren waarmee vensterbanken onder een meer eenvoudig regime verwijderd zouden kunnen worden.

U heeft SZW verzocht het schema per 1 april 2019 aan te passen en een werkwijze voor vensterbanken op te nemen. Allereerst is een wijziging op zo'n korte termijn, zelfs indien verder geen aandachtspunten zouden zijn, niet aan de orde. Een schemawijziging neemt in alle gevallen de nodige tijd in beslag. De doorlooptijd is minimaal drie maanden en kan afhankelijk van de complexiteit oplopen tot twaalf maanden. Zo zou het voorstel door de Inspectie SZW moeten worden getoetst, onder meer op uitvoerbaarheid, omdat het een substantiële wijziging van de regels betreft.

Er zijn in dit geval meer aandachtspunten. Het voorstel verhoudt zich niet tot de huidige regelgeving. Indien sanering van vensterbanken in risicoklasse 2 zou vallen, dan brengt dat met zich mee dat aan bepaalde eisen moet worden voldaan. Dat in containment zou moeten worden gewerkt in risicoklasse 2 is in het certificatieschema geregeld en daar kan in het schema zoals u voorstelt een uitzondering op worden aangebracht. Dit geldt echter niet voor de eindbeoordeling en voor het gebruik van adembescherming; dit zijn verplichtingen vanuit het Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbobesluit) en hier kan in het certificatieschema niet van worden afgeweken.

Het systeem werkt zodanig dat met de stand van de wetenschap de geldende risicoklasse kan worden aangetoond. De betreffende saneringen kunnen daarmee in risicoklasse 1 vallen. Voor Inspectie SZW vormen de voorwaarden waaronder gesaneerd kan worden die zijn opgenomen in de landelijke validatiestudie, het uitgangspunt voor de handhaving. U stelt voor om op dit type sanering extra voorwaarden van toepassing te verklaren (t.o.v. de in het Arbobesluit voor risicoklasse 1 geldende voorwaarden). Dat zou betekenen dat alleen gecertificeerde bedrijven aan deze extra voorwaarden gebonden zijn.

Het betekent verder dat in principe alleen de Certificerende Instellingen zouden kunnen handhaven wanneer certificaathouders afwijken van de uitgangspunten die u in het schema voorstelt. Tenslotte, een meer principieel punt: het voorstel wijkt af van de lijn die SZW met de beleidsreactie heeft ingezet, namelijk dat technische voorschriften over veilig werken met asbest en werkwijzen op het gebied van asbestverwijdering zoveel mogelijk uit de schema's worden gehaald. Hierdoor zullen de schema's zich meer toespitsen op deskundigheid, proces en kwaliteitsborging.

Directie Gezond en Veilig Werken

Datum
21 juni 2019

Onze referentie
2019-0000053208

Vanwege de genoemde redenen zal ik het voorstel om het schema aan te passen dan ook niet overnemen.

In het CCvD-overleg van 5 juni jl. is de vraag gesteld of de werkwijze van vensterbankverwijdering nu wettelijk is goedgekeurd door SZW. Zoals gezegd, werkt het systeem niet met wettelijke goed- of afkeuring, maar met de stand van de wetenschap. De door Aedes gevolgde werkwijze past daarmee in die hoedanigheid binnen de kaders van het Arbobesluit.

In uw voorstel om het schema aan te passen, wordt tevens verwezen naar een document getiteld: "De systematiek van risicoklasse-indeling moet zo snel mogelijk worden verduidelijkt en aangepast!" van de asbestsector. Daarin worden zorgen geuit over de borging van gezond en veilig werken inzake ontwikkelingen waar partijen werk uitvoeren in een lagere risicoklasse, zonder dat duidelijk is of deze werkwijze getoetst (gevalideerd) is om landelijk te kunnen worden toegepast. Bij de genoemde ontwikkeling waarbij partijen in een lagere risicoklasse werken, is geen sprake van een aantoonbare landelijke validatie. Het betreft daarmee een andere situatie dan met de vensterbanken. Graag maak ik van deze gelegenheid dan ook gebruik om aan te geven dat dit de aandacht van SZW heeft.

De Inspectie SZW houdt risicogericht toezicht op het gezond en veilig werken. In haar toezichtsactiviteiten kan Inspectie SZW, indien zij twijfels heeft over de borging van de voorgeschreven (gevalideerde) werkwijze, extra aandacht besteden aan werkzaamheden waarbij de risicoklasse is verlaagd (teruggeschaald) van een hoge risicoklasse naar een lagere risicoklasse. En indien een sanering naar de mening van de Inspectie ten onrechte wordt uitgevoerd in een lagere risicoklasse, kan het voorkomen dat er de nodige handhavingsinzet op wordt gepleegd.

Ik hoop binnenkort verder met u in gesprek te kunnen over de op korte termijn vast te leggen afspraken over de rol en verantwoordelijkheden van Ascert t.a.v. het beheer van het instrument SMA-rt. Daarmee zouden situaties als de nu ontstane situatie rondom de verwijdering van vensterbanken moeten kunnen worden voorkomen.

Ik hoop dat u met bovenstaande voldoende bent geïnformeerd.

Hoogachtend,

10.2.e

drs. H.L.M. Boussen
Directeur Gezond en Veilig Werken

Directie Gezond en Veilig Werken

Datum
21 juni 2019

Onze referentie
2019-0000053208